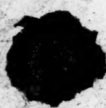
SYNONYMORUM SYLVA, OLIM A SIMONE Pelegromo collecta, & Alphabeto Flandrico ab eodem Authore illustrata: nunc autem è *Belgarum sermone in Anglicanum transfusa*, & in Alphabeticum ordinem redacta, per H. F. *& ab eodem denuò multis locis emendata, & aucta,*

Accesserunt huic editioni Synonyma *quædam poëtica, in poësi versantibus perquàm necessaria.*



LONDINI
Apud IOHANNEM BILLIUM,
1619.



Homines in seo diebus debent fer

m m m m a m

rubr... distant vati parxertabin,

dabat consilium homini..., et

tumbere lectis, sed facere dos ...

et non dare seo lantib, sed facere

sub tone frigido, Horatius ad m

quod robustus unde condiscere ...

quod est ... domo domo domo

angustiam et militiam, et non in ...

~~...~~ Concordia est destructio...

mum, nam Sibrites quando ibat ad ...

tunt equos cum illis, et docebat e...

A ... bone ...

omnibus homo qui erat ... killy ...

tunt ibat ad hostes suos, et illa docebat ...

Sittere hostes in crudeli bello, tunt

pugnare, illi senturunt omnes sit...

illis, tunt quando Sibrites veniebant

cum hostibus, inimici eorum in

cumtibus

ludere cum ~~...~~ equi ... r etixi

salire et equus iaciebat ...

Lites terribilis ira excitat inter

Lites terribilis ira excitat inter

Iram terribilem debet ...

...itast mo iurasse [illegible] nom

[illegible] dare ~~[illegible]~~ quoniam ea non

...nunt veritibus [illegible] vurilibus

...tua est mortalis sed non mort...

quod optas — domi

Ira est furor brevis

vitium animi ~~est~~ abstinendum est

[illegible] ira, quoniam ira ~~[illegible]~~ excitat

inter [illegible] et ira irritat [illegible]

[illegible] bellor.

[illegible] [illegible] excitat

[illegible] [illegible] [illegible]

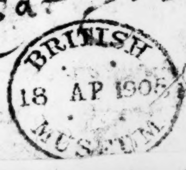
[illegible] [illegible]

[illegible] quod [illegible] frun[illegible]

[illegible] hebdomada [illegible] nadorub

[illegible] hebdomade

[illegible] sat hebdomade



tas deridunt haeredes, [illegible] q summos

lib. 2 non gemmis neque purpura venale, nec au[ro]

ode. non enim gazae neque consularis summovet licto[r]

[mise]ros mentis, et curas laqueata circum tecto[s]

Scandit aeratas vitiosa naves cura nec turm[as]

for quit. ocyor cervis, et agente nimbos ocyor Euro

De amore patriae, [illegible]

tius Dulce et decorum est pro patria mori [illegible]

5 Dulce, et decorum est pro patria mori. mors et

virum, nec parcit imbellis iuventae poplitibus,

virtus, repulsae nescia sordidae, intaminatis fulget honoribus, [illegible]

aris sumit secures aut ponit secures,

aurae virtus recludens immeritis mori caelum,

via: coetusque vulgares et udam spernit humum

penna.

The roote of learning is bitter

The fruite is swete because no man

any thing gets out labour

can not learning gett in

Pugnate argenteis armis

Homine in sit debet estimari

ab magis magis quoniam nihil

sed pecunia potest vincere

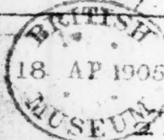
fabulantur quod [illegible] solebat

[illegible] ferras et [illegible]

teus: invitat, apparatur; itur cœnatum. depromit
quicquid reposuerat in sumptum, et exhaurit omne pen
sepositis depelleat lautitiam. urbanus tamen, front
is, ruris damnat inopiam, urbis subinde laudat
ducit secum in urbem rusticum, ut, quae verbis iac
re comprobaret. ineunt convivium, quod urba
comparaverat inter epulandum auditur in sera murm
pidare illi, et ~~fugere~~ fugitare fugitando. rust
suetus et loci ignarus, aegre se tueri. discedente fa
t urbanus ad mensam, vocat rusticum. ille vix
metu deposito procepit. invitantem ad pocula
n, percontatur num tot periculum crebrum sit
t ille quotidianum esse; contemni oportere. tum
quotidianum, inquit? inopertulae tuae dapes plus
am mollis sapiunt. equidem malo cum securi-
m inopiam, quam cum tali anxietate illam

---

lim abies despiciebat dumos: iactat se procerum esse
aedibus, cum velo stare innanibus dumos autem
viles, nulli usui idoneos. quorum quidem tale
n; tu sane, abies, tuis gloriare bonis, et nostris m
alis. verum nec tua refers mala, et nostra pra
a. cum tu sananti detruncare securi, quam
in nobis, qui securi sumus, esse te similem.



6598
324
25392
91319

6 6598
9 7 324
25392
1212.

SYNONYMORVM SYLVA, OLIM A SIMONE PELEGROMO collecta, & Alphabeto Flandrico ab eodem Authore illustrata: nunc autem è *Belgarum sermone in Anglicanum transfusa,* & in Alphabeticum ordinem redacta, per H. F. *& ab eodem denuò multis locis emendata, & aucta,*

Accesserunt huic editioni Synonyma *quædam poëtica, in poësi versantibus perquàm necessaria.*



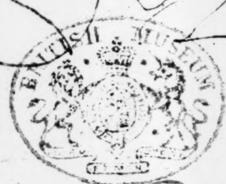
LONDINI
Apud IOHANNEM BILLIVM,
1619.

Elias

Ant

Honoro

Henry



CLARISSIMO VIRO DOMINO FRANCISCO WALSINGHAMO, Equiti aurato

Et Serenissimæ Regiæ Magistati à Consiliis. *H. F.* felicitatem precatur perpetuam.



Voties in animo meo complector (Honoratissime WALSINGHAME) *funestas & horrendas illas Christianorum strages ante aliquot annos Parisiis editas, ex quibus ego inter cæteros, cum summo vitæ periculo & discrimine elapsus sum: toties soleo de singulari Dei erga me bonitate, & apud me præclarè sentire, & apud alios magnificè prædicare: quòd me scilicet incolumem & saluum ex immanissimis illis Galliarum procellis, in pacatissimum istud Angliæ regnum, tanquam in tutissimum portum & asylum deduxerit. Cæterum vt hoc diuino munere & beneficio, factum esse libenter agnosco: sic etiam & eo nomine me multo fœliciorem esse semper existimaui, quòd ex illo vsque tempore, te patronum mihi indulgentissimum sortitus sim, cuius ego insignem beneficentiam toties sum expertus, vt infinitis officijs me tibi obstrictum esse liberè profitear. Hinc ego tanquam oraculi cuiusdam authoritate permotus, sæpissimè antehac (clarissime Patrone) de referenda gratia deliberaui: verum nihil hactenus oc-*

currit, præter exiguum istud munus literatum, quo me tot tantorumque tuorum beneficiorum memorem esse declarasse. Quapropter, vt extaret aliquod obseruantiæ meæ testimonium, in gratiam vestrorū hominū, ista Pelegromij cuiusdam Synonyma è populari & vernaculo Belgarū sermone in Anglicam linguam transferenda esse censui. Quæ quamuis eiusmodi fortasse non sint, vt delicatulis & curiosioribus quibusdam hominibus possint satisfacere: si tamen illa tibi ingrata esse non censuero, abundè magnum laboris mei fructum videbor reportasse. Summis igitur à te precibus contendo, vt libellum istum eo animo quo à me profectus est, accipias; & eundem in patrocinium & tutelam tuam recipere digneris: illud enim planè persuasum habeo, eum vel propterea alijs gratiorem esse futurum, quod splendidissimo tuo nomine, quasi eximia quadam gemma insignitus sit. Deus Opt. Max. Dominationem tuam, & ad Ecclesiæ suæ propagationem, & ad perfectam reip. confirmationem quàm diutissimè seruet incolumem. Londini 10. Octob.

Tuæ dignitatis studiosissimus, *H.F.*

IO. SERRANVS DE SYNONYMIS

Ad Lectorem.



T Studiosus delectum quendam Synonymorum habere possit, ac modum variandæ orationis per Synonymiam; nos ex paucis veluti per transennam indicabimus: Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, iam non est nostri instituti, nec illa breuibus vel paucis absolui posset. Quare exactam & accuratam methodum alijs relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum ocij superest, vel quos id studiorum genus delectat. Nobis satis erit, si vel viam vtcunque monstrauerimus: Ea autem Synonymorum, siue per Synonymiam variandi ratio, primum ac omnium maximè ex Dialectica traditione desumi poterit. Nam Dialectica maximè omnium, & ante omnia id agit, vt doceat nos de rebus propriè, certò, appositè, verè, ac infallibiliter loqui. Ac ideo præscribit nobis, quomodo omnium rerum essentiam, siue existentiam, aut subsistentiam, genus, species, proprietates, conditiones, accidentia, quantitates, qualitates, relationes, actiones, passiones, tempora, locos, situs, habitus, dispositiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, similitudines, contrarietates, causas, officia, & effectus, sicut Dialectici Doctores præcipiunt, collocare possimus. Ex eiusmodi con-

ditionum, proprietatum, accidentium & causarum multiplicitate, nascitur rerum appellendarum & describendarum multitudo ac varietas. Primum enim à genere, sicut à patre, auo, &c. liberis imponuntur nomina vt Agamemnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles, Æacides, &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Æneadæ ab Ænea, Romani à Romulo. Deinde à specie oritur generalis appellatio, vt cùm hominem aliquoties animal vocamus, aut iustitiam, virtutem dicimus, & pium dicimus, qui omni virtute ac Christiana fide est prædítus. Secundò & à differentia sumuntur appellationes, sicut animus dicitur anima, eò quòd vegetat, Spiritus, quod contemplatur. Sensus quòd sentit, Animus quòd sapit, Mens quòd intelligit, Ratio quòd discernit, Memoria quòd recordatur, Voluntas quòd vult. Sunt enim quoad substantiam, eadem. Differunt autem eiusmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam flendi varia est differentia: Flere enim est lachrymas plangere, & est hominum tantùm Lachrymare, siue lachrymari, est lachrymas effundere, & fit interdum sine sono, & transferetur etiam ad vices. Lugere est valdè flere, & est in luctu ac lugubri habitu esse ex obitu charæ necessariæq; personæ. Gemere est cùm præ angustia ex pectore sonus erumpit. Plangere, est percussione ac verberatione pectoris, capitis, vultus, aliorumue membrorum se dolore afficere. Plorare est voce flebili & effusa dolorem suum operire. Atque hinc proueniunt species, vt Animæ species sunt: Anima, Spiritus, Sensus, Animus, Mens, Ratio, Memoria, Voluntas. Fletus species sunt: Lachrymæ, luctus, gemitus, planctus, ploratus. Odores

boni

boni ſpecies ſunt: Sapor, acor, nidor. Mali vero: Fœtor, pædor, putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties eiuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè vtimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, vt hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem, etiam locutuleium, item etiam dicacem, aliàs blateronem, blateratorem, aut etiam nugonem, nugatorem. Et ab edendo: Edacem, edonem. A bibendo: Bibacem: bibulum, bibonem, biboſum, bibaculum. Simili modo & ab Officiis ſortiuntur ſæpe varia ac multiplicia nomina, vt cùm Ioannes dicitur Baptiſta, Lucas, Euangeliſta, atque etiam medicus. Paulus, Apoſtolus. Et Iulius dictus fuit Tribunus: Quæſtor, Ædilis, Pontifex, Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator, ſcilicet ab officiis, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innumera fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina: vt, agricola, ſiue Agricolator ab agris colendis; Ruſticus ſiue Ruricula à rure colendo; Colonus à terra colenda. Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignariorum, ferrariorum, ſerariorum, aurariorum, argentariorum. Eiuſmodi denominationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidentibus, velut ab actione & paſſione. Nam Deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta ſunt dicuntur facturæ & creaturæ, item opus manuũ eius. A tempore, ſicut habitacula quædam nominantur æſtiua, aut hybernalia, vernalia, brumalia ſiue hyemalia: Item homo ab ætate infans, puer, adoleſcens iuuenis, vir, ſenex, decrepitus. Sic adoleſcens dicitur Ephebus, & puella nubilis, apta, matura viro. Et ſæpe

 res

res pro temporis varietate varia ſortiuntur nomina, vt Hieruſalem dicebatur primùm Iebus, deinde Hieruſalem, & poſt deuaſtationem, Ælia.

A loco, vt qui apud Græcos dicebantur Philoſophi, apud Perſas Magi, apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnoſophiſtæ, apud Ægyptios Sacerdotes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos ſapientes, & apud Aſſyrios Chaldæi nominabantur.

A ſitu, vt Hieruſalem, à monte Zion, etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, vt Philoſophus, Orator, Poeta, Muſicus, Theologus, Iuriſta, Medicus.

A forma & pulchritudine, vt cùm aliquem nominamus, Venerem, Helenam: aut etiam deformitate, vt cum dicimus aliquem eſſe Therſitem, Æſopum, Corytheum.

A figura, vt quando menſarios orbiculos à rotunditate, orbes, ſiue à quadrata figura quadratas dicimus. Sic menſæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, vt ab Æmylio cognominatur familia Æmylianorum, ſiue Æmyliani, ab Iſraeli Iſraelitæ, ab Iſmaeli Iſmaelitæ, à Iuda Iudæi, &c.

A ſimilitudine, vt vbi hortos appellamus Paradiſos, puellas Veneres.

A contrarietate, vt cum bellandi exercitum bellum dicimus, quaſi minimè bellum, hoc eſt bonum. Aut quando per Ironiam aliquē vocamus Poetam, Muſicum, oratorem. Aut vt eſt in prouerbio; Tertius Cato, Octauus ſapientum, Alter Hercules. Sic & à cauſis variæ & diuerſæ ſumuntur appellationes: vt à cauſa efficiente, Occiſor, Necator, Interfector, Trucidator, Homicida, Patricida, Matricida,

Fra-

Fratricida, Adulteri, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author ſobolis, Parens, Mater, Genetrix.

A materia, vt à terra dicuntur homines terreni, terreſtres, terrei, humei, quaſi ex terra humoque facti, Ianua ferrea: à literis literatus, literarum peritus, ſciens, expers. Sic librum ſiue volumen vocamus codicem à materia, eo quod ex corticibus olim compingebantur libri.

A cauſa formali, ſicut liber dicitur volumen à voluendo. Item fur dicitur Manticularius ſiue Manticulator, marſupicida, ſaccularius, peculator, ſuppilator, eo quod furando eiuſmodi formis & modis vti ſolet: manticulas enim atractat, vt furetur, ac inferens ſe confertæ multitudini, marſupia aut ſecat, aut artificioſo dolo aperit, euacuat & pecunias aufert. Tum à marſupiis ſecandis, ſiue abſcindendis marſupicida dicitur: vocatur & ſaccularius à ſacculis ſub veſte latentibus, in quos furtiuam rem reponit. Et peculator, quod aliorum bona furtiuè ſibi peculiaria & propria, ac ad ſe pertinere faciat. Et ſuppilator ab eo quod clancularie rapit. Sic negotiandi forma eſt, inire commercia, exercere commercia, ſiue mercaturam, mercare & contrahere commercia. Negociator enim à negotiando hiſce formis vtitur. Primum enim init commercia, hoc eſt, aggreditur mercandi negotium. Deinde inter negociandum exercet commercia, ſiue mercaturam. Tum qui vult mercaturam exercere, opus eſt vt mercetur, id eſt, Emat ac vendat merces. Poſtremo neceſſe erit, vt emptas merces in vnum contrahat atque comportet. Et cauſa efficiens, appellatur negotiator,

ciator, exercens commercia siue mercaturam, mercator. Sic etiam vxoris ducendæ forma est: Contrahere, inire matrimonium, iungi fœdere matrimonii, copulari, sortiri coniugium, vinculis iugalibus sese innectere, ducere vxorem: Nam matrimonii copulatio est quodammodo contractus. In istiusmodi verò contractu, duo iunguntur ac copulantur fœdere matrimonii, atque ita demum sortitur, id est, sorte siue fato quodam acquirit coniugium, atque seseita annectit vinculis iugalibus, ac postremùm ducit vxorem secum domum.

Pœnitentia siue pœnitendi forma est, duci pœnitentia, subire pœnitentiam, Agnoscere peccatum, errorem & culpam, Dolere, tristari, angi, cruciari propter peccatum, errorem & culpam. Timere formidare, horrere iram, minas ac iudicium Dei, pœnas cruciatus, ignes infernales, ac mortem æternam. Nam qui pœnitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitam pœnitentem; ab errore, ad veritatem; à peccato, ad iustitiam. Et qui patitur ita se duci, is quodammodo subit iugum pœnitentiæ. Et id fit dum tandem incipimus recte sapere, ac intellimus agnoscimusque hactenus nos errasse ac peccasse, nos incidisse in iram ac iudicium Dei, ac meruisse æternum supplicium: Huc vbi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, tristari, mœrere, angi, cruciari, ac omnibus modis affligi, tunc cor incipit timere, pauere, formidare, ac horrere iram, minas ac iudiuum Dei.

A causa finali: Nam vbi tres causæ anteriores recto & iusto ordine pręcesserunt, tunc sequitur finis rectus ac bonus. Sin minus; sequitur finis prauus, vt vbi

vbi appellamus aliquem doctum, literatum, eruditum, gnarum, peritum, scientem, expertumque. Nam is solet esse finis bonæ institutionis. Eodem modo quoties appellamus aliquem Poetam, Oratorem, Musicum, &c. contra qui nihil discet, neque à quoquam institutus est, cum vocare solemus, idiotam, indoctum, inertem, inexpertum, illiteratum, rudem, &c. Nam is finis comitatur eos, qui disciplinam aspernantur, ac negligunt. Ita candide lector, vides vnde fiat, & quibus ex fontibus proueniat, quod sæpe vni rei plures appellationes ascribantur, & quod de vna eademque re plurifariam ac diuersis modis loqui solémus, ita tamen, vt semper eandem & nullam aliam rem intelligamus, nempe si Dialecticos locos (quibus vnamquamque rem describere ac definire solet) probè consideraueris, in iustum ordinem tibi præscripseris, memoriæque mandaueris, tum sæpe vel ex singulis aut plerisque ex locis vnamquampiam vel denominationem, definitionem, vel descriptionem desumere, atque orationem tuam variare poteris. Nam hoc ipsum & Grammaticus, & Dialecticus Rhetor agunt. Grammaticus enim, vbi tibi describit vocum significationes, ac vult tibi earundem significationem, rationem & causam reddere, tunc ducit suam rationem siue causam à quopiam istorum locorum & ait: Hæc res inde eiusmodi significationem habet, nempe à patre, à maioribus, ab eius auctore, ab officio, à loco, à situ, ab habitu, à tali forma, siue figura, à materia, propter hunc finem &c. Tum si inspicias, quos tradit Grammaticus varios loquendi modos, tum aduertes eiusmodi loquendi modos ex hisce promanare fontibus, vt cum

dicit

dicit. Dare negotium idem eſt quod mandare: Nam mandati cauſa finalis eſt negotium,ita vt qui mandatum velit exequi, negotioſus ſit neceſſe eſt. Dare palmam,idem eſt quod victoriam concedere. Palma autem ſignum eſt victoriæ, qui ergo palmam alteri præbet, ſignificat eum victorem. Dare effectum, ſignificat expedire. Qui enim rem aliquam efficit, elaborauit, abſoluit, iam offert, dat ac præbet ei, cui debet. Emungere pecuniam, id eſt, extorquere pecuniam à ſimilitudine. Facilius enim quiſpiam à quopiam è naſo mucum emungeret, quàm è ſene pecuniam adipiſceretur. Obire munus, eſt acceptare officium. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negotiorum munus. Ita vbi libet, ſi modò animum aduertas, experieris in omnibus loquẽdi modis aliquam ſubeſſe cauſam. Sicut D. Eraſm. Roterodamus in ſuis Chiliadibus,nihil aliud agit, quam vt doceat, vnde, quibus ex cauſis prouerbiorum ſententiæ ortæ ſint. Deinde & idem agit Dialecticus in ſuo dicendi genere. Nam poſtquam rerum conditiones ac proprietates per locos ſupra nominatos edocuit, tum inde porro reliquam ſuam tractationem proſequitur. Docet enim inde conficere definitiones, diuiſiones, propoſitiones & argumentationes. Et daturus alicuius rei definitionem, ſumet eam, aut ex rei eſſentia, aut à genere per ſpecies, aut per propria, aut ab accidentibus, aut à cauſis, aut officijs, aut membris, &c. Deinde oſtendens definitionem, certitudinem veram, Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propoſitiones conuertendas, atque ita experiri, an conuerſa æquipolleant. Nam primum poſtquam rem aliquam docuit definire ex rei ſub-

ſtantia

ſtantia, tum definitionem docet conuertendam, hoc eſt, aut ſubiectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum ſubiecti collocandum, aut ſignis aliquibus abiectis aliquo modo commutandum: vt, potus eſt liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, iubet eandem definitionem tranſpoſitis vocabulis conuertere, ac ſic indagare, an definitio ſit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibendum aptus, eſt potus. Ecce iam habes Synonymiam, nam vtro modo efferas: idem ſonat: Sic auaritia, eſt omnium rerum cupiditas, omnium rerum cupiditas, eſt auaritia, Et ſic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Poſtremò etiam Rhetor, etiam ſi omnia ornatè, eleganter, amplificè ac ſplendide dicere ſtudeat: & omnem ſuam dicendi rationem, ad applauſum, vel audientium, vel legentium inſtituat, tamen hiſce ſupra nominatis dialecticis locis, ceu fundamento nititur. Nam vtcunque rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad huiuſmodi locos referri poſſunt, ſicuti illorum libri nobis multis & pleniſſimè tradunt. Huc facit etiam, quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionum, locutionis ac ſententiarum præcipiunt. Huiuſmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quam vt nos erudire conentur, quam variis modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandem ſententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiſcere deſideret, is dicendi artes, hoc eſt, Grammaticam, Dialecticam, & Rhetoricam quam diligentiſſime ediſcat, præcipue vero Dialecticam, & maximè ea parte, vbi locos proponit, quibus rerum

con-

conditiones, proprietates, accidentia & cauſas explicat, quos quiſque ſibi quàm familiariſſimè efficiat, ac ita perdiſcat, memoriæque commendet, vt eos ad vnguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum præceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodiſsimam viam ſibi parabit. Tum etiam plurimum faciet ad Synonymiæ rationem, qua diſcet de vna re plurifariam loqui, quos deinde loquendi modos ſibi quiſque ad ſuum vſum reſeruabit, quos poſtea ad quamuis cauſam pro rerum ratione ac circumſtantia accommodare potuit. Nam Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet, vt inde etiam vocum & orationis proprietas perdiſcatur. Vbi enim didiceris de vna re variè multiſque modis loqui, tunc iudicium eſt adhibendum, qua in cauſa, quo loco, quo tempore, apud quos, quiuis loquendi modus adhibendus ſit. Id quod quiſque vſu & exercitatione perdiſcet. Ad hæc non parum ad rem faciet, ſi ſtudioſus puer diligenter & aſsiduè verſetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & notet, quibus quiſque loquendi modis vti ſoleat, quo eorum imitatione etiam ſibi elegantem dicendi facultatem parare poſsit. Quamobrem, ſtudioſe lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla propoſita ſunt, quibus & vti poſsis, & ad horum imitationem ſimilia & plura, effingere valeas. Vale.

CAR-



CARMEN DOMINICI Syluij medici Buſciducenſis.

SI ſtudioſe puer verborum diuite vena
Scribere, cum magna carmina laude paras;
Si ſcribenda tibi ſit epiſtola docta, Latini
Sermonis larga fertilitate ſcatens;
Hunc eme, quem varijs Pelgromius dotibus ingens,
Auctum, dat mira dexteritate, librum:
Quin, ne quid deſit, tibi Græca vocabula paſsim
Addidit, aſſueſcas ſcribere vt Argolice.



IOHANNIS NEMII HExaſticon conſtans Hexametro & Iambico Trimetro.

VT Philomuſe puer Romanum pangere carmen
Queas, habeto hanc verbulorum copiam.
Vt quoque epiſtolium ſcite conſcribere poſsis,
Diſcenda adeſt vocabulorum copia.
Vt valeas etiam coniungere Græca Latinis,
Smaragdinam hanc Pelegromij ſyluam pete.

IONICI GEORGII Macropedij.

SI Heliconis puer optas iuga adire,
Neque opacas, neque olentes aliorum,
Sed amœnam Pelegromi pete syluam.
Iter hâc est ad amicas tibi Musas,
(Modo credas) Latias atque Pelasgas.

HIERONYMI VERLNSI Gymnasirchæ Busciducensis Hendecasyllabum.

SI quæris Latiæ puer loquelæ
Voces, diuite personare lingua.
Huc gressus agedùm citos moueto.
Hîc vocum tibi cultior supellex,
Hîc oratio mundior paratur.
Vnus tanta dabit libellus, hunc tu
Vero nomine nuncupare si vis,
Cornu dicere copiæ licebit.

CORNELLII DIESTEMII hexastichon in Syluam Synonymorum Symonis Pelegromij.

SYlua refrondescens folijs purgata caducis,
Vernas, cum magno fœnore, fundit opes.
Hûc age, flecte pedes, nemoris spaciare sub vmbra,
Passim cum Latijs, Attica poma leges.
Hac insiste via, quoquo dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite, peruenies.

A

N Abbat, vide Bishop.
to Abash, to fray, to feare.

Conturbare metu
Terrorem, metum, vel pauorem alicui afferre, iniicere, incutere, & inferre, terrefacere, stupefacere, obstupefacere, obstupere, obstupescere, stupescere, stupere,
Terrere, & faciunt geminos ensis & vnda metus
Concussa pectora, animi turbati
Dum stupet, obtutuque hæret defixus in vno,
Obstupuit, steteruntque comæ & vox faucibus hæsit
Attonitus visu ac voce deorum,
Attonitis inhiare animis
Animo exterritus
Obstupuere animi, vide to feare.

Abashed, vide Astonied.
to Abate in a Reckoning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare, Cic. Tuam partem dimidiam, quemadmodum vis, decide
Deducere partem, apud Afraneum, pro demere de summa
Deducere de rationibus

to Abate in courage, vide a Base minde, and dispaire.

to Abhorre a thing, vide to Loath.

To Abide, to suffer great griefes or paines.

Sustinere, pati, ferre dolorem immodicum, grauem, acerbum, incredibilem, qui vix ferri possit
Acutissimum capio, suscipio, haurio, traho, dolorem
Cruciatibus anguor, conficior, excrucior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, discrutior, diuellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor, perdor
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, diuexat, perturbat, afficit, grauat
Concidit, cecidit animus ictu doloris, vi curarum, concursu molestiarum labefactatus, convulsus, percussus est.
Iaceo in mærore ac sordibus
Curis & ægritudine maceror
Contabesco acerba solicitudine, graui cura, angore, ac mœrore, vide to suffer.

to be Able, or May, or can.

Valere
Posse
Queo, Salust.
Potesse apud Comicos
Habere potestatem, facultatem.
Vires, vim habere
Potens esse
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide Apt.
not Able.
to Abolish, to undoe, to disanull, to Repeale.

Irritare, Irritum facere
Cassare, Infirmare
Leges rescindere
Decreta scindere, Reuellere
Inualidum reddere

In nihilum redigere. Tollere
Retexere, Reuocare
Leges, tabulas reficere, frangere
Abrogare, Antiquare, Abolere
Annihilare, ἀκυρῶν
Consuetudinem malam radicitus euellere 8. distinct
Inducere decretum, Senatusconsultum, Sueton
Inducere locationem, pro irritum facere contractum, & abrogare, Cic. Hic ager omnis quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur
Rumpere rogationes
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassos cacoethes, abusus, superstitiones in Ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere.

Abolished, vide out of Use, absolute, perfect.

Perfectum. Absolutum
Completum. Plenum
Summum, Elaboratum
Expolitum. Perpolitum
Expletum omnibus suis partibus
Omnes numeros habens, vt Stoici dicunt
Dexterum, id est, perfectum Virg.

to Abstaine from meat.

Cibo parcere, parcius vti
De cibo detrahere, temperare, abstinere, moderari, vel ei cibum minuere.

Abundance, Plenty, Store.

Abundantia, Exuberantia
Multitudo, Affluentia
Opulentia, Sacietas, Plenitudo
Copia, Luxus, Vbertas
Prodiga rerum luxuries, vel ria
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

Abundant, Plentifull.

Affluens, Profusus
Abundans, περιοσεύμενος
Redundans, Superuacuum
Superfluum, Superuacaneum
Huber, Exuberans
Copiosum, Cumulatum
Diues, Locuples
Supra vota suppetens.

Abundantly, Plentifully, or Copiously

Abundè, Abundanter
Vbertim, Profusè
Vberrimè, Dapsilè
Affluenter, Satis, superque
Copiosè, Affatim
Largiter, Largè
Locupletissimè. Cumulatim
Cumulatissimè, Plena manu
Pleno cornu, Ampliter
Opimè atque opiparè. Plaut. vide.

to Abound in great plenty, to haue great store.

Abundare. πληθύειν, Redundare,
Scaturire, Superare
Superabundare, Exuberare
Superfluere. Profluere
Affluere tam bonis quàm malis
Copiam habere magnam & luculentam
Supra modum quippiam possidere
Circumfluere, Cic. ad At. 2
Circumfluens gloria, Scatere.

Acceptable, vide Deare, to account or reckon.

Reddere, seu etiam facere rationem expensam
Referre rationem seu impensam
Impensam ad calculum reducere
Computare, ψηφίζειν
Calculum ponere seu rationem
Supputare
συναίρειν λόγον, in Euange.

Ratiunculam reddere
Ratiunculam subducere
λόγον τῷ λόγῳ ἀποφέρειν,
Sumptuum rationem subducere
ἀκριβολογεῖσθαι
Calculare, Ratiocinari:
Ad Calculum reducere. Cicero
Facere calculum
Ducere rationem. λογίζεσθαι
Subducere ad nummum
Facere computationem, apud: Asco
Dare calculum, rationem
Rationem iure
Ad circulos notare
¶ Rationem rectè, scite subducere,
Rectam rationem colligere to cast a true accompt, constanti ratione.

My accompts being cast vp, I shall know my Losse.

Putatis, Supputatis, Ductis, subductis rationib. rerum mearum faciam; colligam, percipiam, perstringam, conficiam, deprehendam, intelligam, sentiam rei familiaris Iacturam, Damnum, Detrimentum.

an Accompt, or reckoning.

Ratiocinatio, λόγος
Supputatio: Subductio
Computus, & computatio vulgo dicitur, sed minus Latine
Expensarum ratio, apud Ciceronem est ratio sumptuaria,
Ratio dati & accepti, expensi & accepti: Calculus
Tabulæ accepti & expensi
Conficere tabulas, rationes in ordinem, quod vulgus dicit Registrum facere in quo scilicet accepti datique ratio notatur
Expensi, impensiq; rationem describere to write a reckoning
Codex, liber rationarius, registrum vulgo dicitur. a reckoning booke.

to ouersee or examine an Accompt.

Rationes dispungere, significat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc dispunctio pro diligenti examinatione percunctationeque accipitur vt scribit Alciatus, quod veteres soliti fuerint rationes, quū data & accepta constitissent, transuerso puncto confodere. Rationes diu peractas absolutasque recognoscere.

of no Accompt.

Nullius pretij, Infime conditionis, obscuri loci, nullius ordinis
Despectus, abiectus, contemptus
Nulla maiorum laude commendatus honestatus, nobilitatus.

a master or Auditor of Accompts.

A rationibus. A calculis:
Ratiocinator, quem Cicero vocat calculatorem
¶ Magister rationum Curiæ, quem Contrarollarium vulgo vocant, controuller.

of one Accord, consent, heart or will.

Vnanimis, vel Vnanimus
Concors, Consentiens.

with one Accord and Consent.

Vnanimiter
Coniunctis sententiis
Concorditer
Vna mente, vno ore, Pari voto & vno consensu vno animo atque vna voce, vide Consent.

to do a thing with one Accord or consent.

Composito rem gerere, agere, facere
Ex pacto ἐκ συνθήκης, composito rem gerere
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex composito, ἐκ παρακλήσεος
Composito factum est. Terent.
Nihil non ex composito fecimus
Pactum seruauimus. Plinius.

to Accuse one, or to lay to his charge.

Arguere aliquem furti, pecunię interuersæ
Dicam scribere vel impingere
Crimen obiicere, pro quo inferre crimen Cicero dixit
Crimen intendere
Accusationem contra aliquem instituere
Contra venire. Cice.
Crimen impingere, quod Græci δίκην ἐπάγειν dicunt
Δεῖξιν δῦναι κατὰ τινος
Reum agere, Accusare, poscere
Incusare, Culpare
Insimulare, Sugillare
Criminari, Deferre aliquem:
Aliquem in crimen vocare:
Furti aliquem alligare, agere:
Crimen conferre, coniicere in aliquem
Crimina congerere
Iudicare reum
Acquirere capite vel capitis, pro criminaliter, contra aliquem procedere
Similiter Accersere vel arcessere, aliquem in iudicium capitis, Cic. vnde Capitis accersiri, **to accuse of a deadly offence or crime**, apud Plutarchum
Capitalibus criminationibus, mendacibus calumniis capitis aliquem expetere
Calumniari
Criminibus falsis insimulare
Falsum crimen intendere in aliquem **to accuse falsly.**

not Accustomed to labour.

Nondum es assuetus, assuefactus laboribus
Labores ferre, sustinere non consueuisti, sensisti, tulisti
In laboribus versatus, exercitatus rudis & insolens es
Nondum tibi labor familiaris est
Laboris impatiens, vide **wont.**

Acquaintance.

Noticia Consuetudo, Conuersatio
Coniunctio, Familiaritas, Vsus.

to Atchieue, vide **End.**

to be Acquainted or familiar with one, to be conuersant or keepe companie with.

Agere consuetudinem, exercere
Familiariter vti, Victitare
Domesticam agere consuetudinem,
Versari, Conuersari
In perditissima iuuenum colluuione versari
Commercium habere seu rationem
Vnde, malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an Action in the law against one, or to sue one in the law.

Citare in ius, Citare
Litem mouere, apud Ciceronem
Trahere ad iudicem, ad subsellia
Per fora trahere

Actionem

Actionem intendere, instruere, to make his complaint
In ius ducere, trahere, vocare, rapere
ἐγκαλεῖν
Obtorto collo in ius trahere, Hiero.
Educere in ius. Litem intendere
δίκην λαγχάνειν
Conuenire aliquem in ius. Ad iudicem vocare. Vocare in crimen
In iudicium trahere, ducere
καταστῆσαι εἰς ἀγῶνα
Postulare aliquem iniuriarum
Dicam alicui scribere vel impingere
Molestissimis litibus aliquem inuoluere
Odiosis aliquem diuexare litibus
Diem dicere, vide to Sue.

an Act of Parliament, vide Commandement.

Added, or Put vnto.

Adscriptus, Annumeratus
Additus, Adscitus
Accersitus, Lectus
Receptus, relatus, positus, collocatus, recensitus, in studiosorum numerum in amicorum album relatus

to Adorne, vide to beautifie.
to Aduance, vide to promote.
to Aduance learning, vide learning.
to Aduenture vpon fortune, vide fortune and danger.
an Aduersarie, vide Foe.
Aduersitie, vide ill fortune.

to Aduertise secretly, vide to warne and to put in remembrance.
Aduised, vide Circumspect.
by your Aduise, vide by your counsell.

to commit Adultery.

Adulterare, & Adulterari
Mœchari μοιχεύειν
Mœchisare, apud Plautum
Adulterium committere, inferre
Sitientibus agris propriis, alienos irrigare metaphoricos
Alienum arare fundum.
Ἀλλοτρίαν ἄρουραν ἀροῦν
Cum alieni vxore rem habere
Capere vsuram corporis vxoris alterius, apud Plaut.
Alterius thorum maculare, polluere,
Vxores aliorum futuere, permolere.

an Adulterer or Cuckold-maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur
Cuculus & Curruca, prouerbio dicitur apud Iuuenalem & Plaut.
¶ Mœcha, Adultera Succuba.
Alieno marito se subiiciens.

Adultery.

Adulterium, Mœchia, furta
Furtiui complexus
Stuprum apud Quintilianum & Plautum pro eodem

to Admonish, vide exhort.
an Aduocate, vide Atturney.
Affabilitie, vide Courtesie, Affection.

Affectus, Studium, Animus, Voluntas, Libido, vide Will.

Affectiously.

Intimè, Cupidè, Ambitiosè, Curiosè, Voluntariè, vel ô

to Affirme, to Assure.

Adserere vel asserere
Astruere efficacibus argumentis
Certò dicere
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
συμβιβάζειν Asseuerare
Affirmare, διαβεβαιοῦμαι
Instare factum, Terent.
Ille instat factum
Omni asseueratione confirmare
Asseuerantius dicere
Corroborare. Ratum habere
Pleno ore affirmare, vt aiunt nam veri periculum non ad me recipio Soli.

Afterward, or After this.

Postea, Postquam
Posteaquam, Post, Vbi,
post vbi, Simulac.

Againe, Eftsoones.

Rursus & Rursum
αὖθις πάλιν Iterum, De
Iterato in sacris literis, Secundo
ἐκ δευτέρου De integro
A nouo vulgus dicit
¶ Vicissim, per vices, vice versa
ἐναλλάξ Altarnatim, ἀμοιβαῖος
Alternis, Alternè, παραλλάξ
Nunc vnum, nunc aliud.

Against or Contrary.

Contra, κατὰ cum gen.
Aduersus & aduersam præpositiones
Præter, Terent. Præter ciuium morem atque legem. In cum accusatiuo.
Ad pro contra quoque ponitur
Erga, sed sæpissime in bonam partem, quamuis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Liuium.

to be Against, or contrary.

Aduersari, Obsistere, Obstare,
Oppugnare, Impugnare,
Resistere, Obluctari, Reluctari,
Obniti, Reniti, Repugnare,
Contra stare.

Age, Time, Euerlasting, Perpetuall.

Ætas, Seculum, Aeuum
Perpetuus, a, um. Sempiternus, a, um
Sempiternitas
Aeternus, a, um
Perpetuitas, Perpetuò aduerb.
Aeternitas, vide Old.

Aged or old, of 12. yeeres.

Annos duodecim natus est
Duodecimum ætatis annum agit
Aetas eius est duodecim annorum
Duodecimum ætatis annum non excessit, non egressus est.

the prince, the flower of Age or Time.

Flores ætate, Integra, Firma, Valida es ætate
Ætate viges, Validus & Firmus es.

of one or like Age.

Coæuus ὁμήλιξ. ὁμέτης
Coætaneus, Aequæuus
Eiusdem ætatis, eadem ætate
Aequalis
Collactaneus, simul lacte nutritus.
Aetate coniunctus
Par ætate & annis
Contemporaneus
Synchronius, σύγχρονος.

Age

Aged, vide Old.
to Agree, vide to consent.
to Agree with the time, to be euen and iumpe with the World or Time.

Omnium horarum hominem agere
Comparere se ad omnia
Regionis moribus seruire, obsecundare
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare
Scire foro vti
Seruire scenæ, occasioni
Polypi mentem habere
πολύποδος νοῦν ἔχειν
Rebus præsentibus, tempori, loco, sese accomodare
Insanire cum insanientibus
τοῖς μαινομένοις συμμαίνεσθαι
Vti foro. Tempori cedere
Tempori seruire, pro tempore agere
καιρῷ λατρεύειν, Phocili
Omnibus vel tempori se accommodare
διαπαιδαγωγεῖν τὸν καιρὸν
Opportunitatem expectare
καιρὸν προσμένειν
Necessitati parere
Tempus spectare aptum
Obseruare temporis occasionem
Amiculum pro venti aptare flatu

Agreement or concord.

Concordia, Mutua gratia, Vnio
Consensio, Pax publica, Tranquillitas Voluntatum, Studiorum & Sententiarum summa consensio, Cic.
Consensus omnium rerum
Idem velle & idem nolle.
Eodem animo eadem & sentire & decernere.
Vnanimitas
Vnus omnium rationum consensus.
Consentiens voluntas
¶ Concordia paruas res videas crescere, discordia vero splendidas, maximasque opes dilabi ac deflorere
¶ Concordia, respub. omnis constat quantumuis parua, nec non opes conseruantur maximæ, & augentur exiguæ. Contra, factionibus & dissidiis opulentissimæ quæque & celeberrimæ ciuitates funditus excinduntur. Vide Promises.

an Agreement of peace, vide League.
to Aide, vide Helpe.
the Ayer.

Aer, ἀὴρ, Cœlum, Aether
Iupiter pro aere apud poetas
Aequor pro aere, apud Virg.
Inane pro aere, apud Lucret.

a sweete Ayer, vide faire Weather.
an Ale-feast, vide Banket
Aloft, vide High.
Although, Notwithstanding.

Etsi, Etiamsi, Tametsi, Cum
Vt pro quanquam, Licet, Acsi
Quanquam, Quamuis, εἰκαὶ.

All or euery one.

Omnis, Totus, Cunctus
Vniuersus, Vnusquisque
Quisque, Singuli.

To Allure, to intice, or to Winne one by faire meanes.

Allicere, δελεάζειν
Allectare ἄγειν, cum gen,

Lactare, Allectare
Varijs allectare lenocinijs
Pellicare, Illicere
Inuitare, Lenocinari
Capere illecebris, blanditijs,
Attrahere, Excitare, Inducere
Lactare melita spe, delitijs
Premiis allectamento inuitare
Signo quasi dato inuitare
Omnibus modis allicere
Ducere quoque pro allicere, inescare ac dilectione quadam oblectamentisque demulcere ponitur
Delectare à delicere, sicut allectare ab illicere est attrahere
ἐφελκειν.
¶ Attrahere in nassam, Inescare
Innectere, Impedire
Inuiscare, Illecebris circumuenire
Illaqueare tricis. Irretire, *vide* flatter.

Pleasant Allurements or inticements.

Alectamenta, incitamenta
Inuitamenta, quæ vulgus Irritamenta vocat
Illecebræ, blanditiæ
Illectamenta, ἀγωγιμα.
Blandimenta, Demulsimenta
Illecebra singul. Lenocinia
Illicia plurale ab illicium apud Ciceronem, Viscarium Ambio.

an Allurer, an Inticer, or Flatterer.

Illex, Illiciens, Illecebrosus
Alliciens. Allectivus, ἀγωγός.
vide flatterer.

an Almond.

Amygdala vel Amygdalum
ἀμυγδάλη.
Nux Thracia, Nux Greca.

Almost, well neere.

Penè, propè, ferè.
Propemodum, Ferme Propediem,
μικρουδλεγου, Quasi
Tantum non, apud Eras. Suet. Leui.
Valde frequens
Parum abest, Minimo minus
Paulo minus, ante penultima acuta pro eodem frequens in sacra scriptura, & apud Sueto.
Admodum, pro fere apud Liuium
Iam mitigati admodum animi
Modo non, pro ferme apud Terent
Plerumque aduerbium.

All ouer, vide Euery where.
Alteration of state, vide my state is altered.
to Alter or change, as old fashions, or Customes are changed.

Exolere, exolescere
Inueterascere, Mutari
Contabescere
Obsolere & absolescere.

an Altar.

Altare, Altarium
Ara. βωμος.

Altogether, vide vtterly, Alwayes day and Night, continually without ceasing.

Die ac nocte, Nocte dieque
ἀπνευστι, νυχθημερον:
Semper, omnes per annos
Diu, noctuque, Noctes & dies
Tempus in omne
νυκτως τε καὶ ηματα
Continuè Continenter
In æuum æternum
Assiduè, Indefessè, Continenter
Incessanter, Iudesinenter
In perpetuum
ἀφυδῶς

Nullo

Nullo puncto temporis intermisso
Ne punctum quidem temporis respirando. Sine interpellatione
Sine intermissione
Ne minimam quidem moram interponendo, Citra respirationem
Protinus apud Virgilium
Perpetuo, Iugiter
Nunquam non, Irrequieto labore
Noctibus continuere dies
Ne genu quidem flexo
ὐδὲ γόνυ κάμψας. Prouerb. pro sine omni intermissione, **without ceasing.**

Ambassadors, vide Posts, Ambition, or a desire of glory.

Ambitio & ambitus media correpta
Sitis famæ
Sitis impotens honesti
Studium cupiditas honorum, imperiorum.
Gloriæ appetentia, apud Ambro.

Ambitious, or desirous of glory.

Appetens, auidus, cupidus, famelicus gloriæ, famæ
Sitibundus, Esurientissimus laudis
Immoderatè appetens honores
Ambitiosus φιλότιμος
Honoris potentiæve cupiditate inflammatus
Non alienus ab ambitione
Cuius iuuenilem obsedit animum gloriæ febris vel sitis
Sitientissimus laudis
Magnarum pomparum amantissimus
Laborans ambitione
Thraso, φιλόδοξος.

to be Ambitious, or to seeke after glory, or praise.

Captare laudem φιλόφρονεσθαι
Affectare, venari gloriam
Gloriæ inhiare
Seruire gloriæ & propriæ laudi
Vacare populari auræ aut gloriæ
Honoris cupiditate titillari
Auram captare popularem, fauorem, gloriam mortalium inanem
Populares ambire honores
φιλοτιμεῖν ambire munia
Petere, prehensare honorem
Honorum, gloriæ cupiditate, siti famæ teneri, illici, capi, duci
Ferri ambitione
Expetere, aucupari famam
Ambitione auræ popularis teneri,
Conflare populares honores, est vulgi commendationes & fauorem vndecunque captare
Imperatorum hominum rumusculos aucupari, Cicero
Duci gloria, Cicero: si quis honore ac gloria ducitur
Ex laude pendere
Aucupari gloriam, gloriolam
Immodicis studiis ad honores contendere.
Laborare ambitione, cupiditate honoris, Honores petere
Inanes flare glorias
Gloriolæ afflatum captare
Gloriam appetere vel expetere, quærere, Honorem affectare, apud Sa. Honorem velificari apud Ciceronem contra Rul.
Pendere à multitudinis aura
Applausum captare humanum
In honorem quærendo totis viribus incumbere
Non ego ventosæ plebis suffragia venor. Horat.

to Amble.

Tollutim gressus glomerare
Alterno crurum explicatu glomerare egressus
Alipedes, πτερόποδες.

an Ambling horse.

Gradarius, gradatim incedens, vestigia modicè ac volubiliter tollens, ἐύδρομος
Asturco, ab Asturca oppido Hispaniæ, Teldones apud Plin. Asturcones
Manus idem quod Gradarius, quasi ad manum mansuefactus, apud Horatium & Erasmum, alii aliter scribunt
Tollutarius à tollendis & glomerandis pedibus Latinis dicitur
Tollutaris à Seneca vocatur
Gygerius, equus pumelius, apud Strabonem
Mannulus, equus, pullus diminut.

to Amend, to correct.

Corrigere, Castigare
Emendare, elimare.

to Amend his life, or to turne to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem
Ad bonam frugem sese recipere
Conuerti ad meliorem frugem
A corruptissima vita conuerti
Exuere vetus vitæ genus
Excusso vitiorum iugo ad emendatiorem resurgere vitam
Vitæ castigatioris propositum sumere
Recedere à vitio
Euadere ad bonam frugem
Viuere emendatius
Ad salubriora consilia animum appellere
Reparare
Expiare scelus
Redire ad meliorem vitæ frugem
Benefactis pensare delictum
Redimere culpam præteritam
Pro egregio facta compensare
Facere finem peccandi vitiorum
A voluptuosa ad frugi vitam redire
Sordes humanæ fragilitatis gratia pœnitentiæ emaculare

Ex abysso emergere peccatorum

to make Amends, vide to Recompence.
Amisse, vide Ill.
to doe Amisse, vide to offend and to sinne.
Amitie, vide Friendship.
Anger, Wrath, Fury.

Ira, Rancor, ὀργὴ
Iracundia, Stomachus
Bilis, Angor, χόλος
Indignatio, excandescentia
Animi efferuescentia
Animi pluraliter, Pone animos.

to make one Angry, or to prouoke one to wrath.

Mouere, Habere stomachum
Bilem alicui mouere
Ad iracundiam prouocare
Ciere aliquem, Mouere simplex
Ad iram prouocare
Iras induere, colligere
Turbare alicuius animum
Lacessere quempiam amaricare
Exacerbare, Irritare
Asperare, Exasperare
Exagitare, Infestare
Iratum reddere, incendere
Exurere ira
Accendere cum accusatiuo
Bilem concitare, conciere, commouere alicui
Aggregare, Arrigere iras.
Inflammare aliquem verbis, exercitare ad iram.
Acuere furorem
Offendere, Lædere
Animum accendere, incendere
Stomachum facere, apud Cice.
Exulcerare alicuius animum
Incensum dare, pro iratum facere, Terent.

Angry or displeased.

Iratus, Infensus Iracundus
Ira commotus, affectus, agitatus, adductus, inductus, inpulsus, incitatus, actus accensus, inflammatus
Stomachabundus
Iracundior Adria, qui irritabili est ingenio, very Angry
¶ Iracundè, cum ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be Angry, vide to chafe, Angred, vide chafed. to represse or stay his anger, or Fury.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrænare, concoquere, ponere, mulcere.
Stomachum ob rei indignitatem effervessentem ratione cohibere.
Stomachum tenere. Horat.
Comprimere æstus iracundiæ
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum
Placare animos
Iracundiam pessundare. Plaut.
Iræ modum seu frænum ponere
Adhibere modum vel moderationem
Dare locum iræ, apud Paulum ad Rom. 12.

to Animate, vide encourage Any.

Aliquis, Vllus, Quispiam, Quisquam, Quiuis, Alius.

Anon, vide out of hand. to Answer, or to make an Answer.

Respondere
Responsum dare, reddere, Iactare
Ἀποκρίνειν
Verbum proloqui. Terent.
Dare orationem pro respondere, Plauto frequens
Subiicere, absolute
Labra resoluere, ora Renarrare
Subseruire orationi, apud Terent.
Reddere vocem, sonos, verba
Inferre, Tangere verba verbis
In verba prorumpere
Suscipere apud Virgil. & in Euang.
Dicere cum ablatiuo & præpositione pro, vel cum accusatiuo medianti-bus præpositionibus in, vel ad
¶ Ad rogata respondere aut spondere, simplex pro composito apud poetas
Excipere, Referre, verba, dicta
Ad rem congruenter, πρὸς ἔπος id est, ad verbum respondere
¶ Respondere præter rem
Nihil ad rem. Non ad rem loqui
Responsum alienum à proposito dare; an answer, but not to the purpose
παραφθέγγεσθαι, ἀπροσδιόνυσον, παραφθέγγεσθαι, λέγειν
De aliis loquenti, respondere de cæpis.
¶ Ferre, accipere responsum to receiue answere
Cice. Cum à me id responsum tulisset.

Apart, vide Priuily. Apothecary, or Grocer.

Vnguentarius, Metropola
Odorarius, Aromatarius
Aromatopola, Pharmacopola
Medicamentarius, Herbarius
Pigmentarius, Myrobrecarius, apud Plaut.
Apothecarius, ἀποθεκάριος.

an Apothecaries or Grocers shop.

Aromataria taberna,

Pigmentaria, vnguentaria officina
μυροθήκιον
Myropolion. Pharmacotheca
Apotheca vulgo dicitur, tametsi propriis sit Apotheca repositorium, reconditorium granorum.

to Apparell, to cloath, to put on a garment.

Ornare, Vestire, Induere,
Amicire, Comere, Colere. vide to cloath.

Apparell.

Apparatus, Amictus, Amiculus,
Ornatus, Vestis, Vestitus,
Cultus, Vestimentum,
Indumentum, Induuiæ,
Exuuiæ, Spolia.
Pexa toga, a Frizeadow or Irish Gowne
Vestis defluxit ad imos pedes
Arte laboratæ vestes, ostroque superbo
Vestis insignis auroque rigens
Picta croco, & fulgenti murice vestis
Illum vestis serica tegit
Vestimenta fluxa vel laxa, loose, large or wide apparell.

Appeased, vide Asswaged.
to applie.

Applicare, Vacare, Incumbere
Insistere, Instare, Insudare
Inuigilare, Operam dare, nauare
Animam adiungere, applicare
Deditus, intentus, mancipatus esse.

to Appoint, vide Determine.
to Appoint a day, vide Day.
to Approue, vide of one consent or opinion.
to Approue by reason, vide to declare or shew.

to Approach, to draw neere vnto.

Ingruere, Impendere
Imminere, Non longe abesse
Subesse, Hyems subest
Capiti impendere.
Instare, Adesse
Appetere, Venire, Cominus ire
Aduentare, Salustius
Comitiorum dies aduentabat
Obrepere, Appropinquare
Admouere se proprius
In foribus esse vel in limine
Pulsare fores, Propinquare
In cardine versari
In propinquo esse ἐγγύζειν.

an Apron.

Succinctorium
Semicinctium, apud D. Hyeronimum
Supparus vel supparum
περιζώμιον.

Apt, Meete, Proper, Fit, Conuenient, Sufficient, Profitable, Able.

Appositus, Commodus
Sufficiens, ἱκανός
Natus, aptusque. Cice.
Assentaneus, Aptus, Vtilis, Bonus, Idoneus
Habilis, Consentaneus
Conueniens, Congruens
Congruus, Accommodus
Accommodatus, Respondens
Non inconueniens
Fœlix, fœlix ad literas, Concors
Maturus pro idoneo, Quadratus
¶ Habilitas, Aptitudo. Fitnes, vide Fine or Fit.

to Array, vide to make foule.
an Arbitror or an Umpire.

Mediator

Mediator μεσίτης
Sequestrator. Sequester
Pacificator, Pacator
Reconciliator, Interuentor
μεσέγγυος
Author concordiæ, Arbiter
Qui regit & dictis animos & pectora mulcet.

to take an Argument.

Argumentum elicere, colligere, Trahere, Capere, Venari
Capere institutum, Cice.
Sumere thema θεμαλαμβάνειν

Artie, vide Stand vp.

the Arme hole, the hole vnder the Arme.

Axilla, πτερύγιον
Ala. Asellæ, arum.

to Arme, to Harnesse, or take Weapons.

Armare, consurgere in Arma
Armis se Instruere, Circundare
Arma Capescere, Gerere
Disponere enses & scuta
Accingi armis, ad arma cogere
Arma Parare, exercere:
Furor Arma ministrat:
In armis esse.

to Arme, to lay downe armes, or Weapons.

Arma exuere, ponere, deponere
Prælia relinquere
Scuta & Arma demittere.

an Army or Host.

Exercitus. Cohors, Manus
Phalanx Caterua, Turma
Agmen. Spira σπεῖρα
Coneus, Acies
Armatæ Phalanges
Copia, pro exercitus multitudine
Legio παράταξις.

to Arriue, to come to the Hauen, Port or Land.

Apellere ripæ, Oris
Tangere, premere locum aliquem
Venire in Portum
Tellure potiri, portum petere
Ad littora tendere
Carinę littera tangunt
Rates armi inserre
Clauum ad littora torquere.

to Assemble, to gather or leuy an Army.

Contrahere copias, milites
Cogere militum manum
Conscribere exercitum, militem, cohortem, milites
Milites conquirere
ἀνδρολογεῖν ἀνδρολογίζειν
Cogere facere, parare manum
Facere gregem. Salust.
Facere agmen, Historica sunt
Cogere exercitum, copias, agmen. equitatum, milites, seu congregare
Scribere exercitum, milites copias
Comparere, conflare, contrahere, conficere exercitum, Virgilius contrahimulque viros
Ingentes Martis contrahere turmas
Facere exercitum. Cicero
Colligere copias, exercitum
συγκροτεῖν δύναμιν
Aciem struere
Cogere in prælio milites, æratas acies. Virgilius
Augere auxilia, est militarem gregem facere copiosiorem.

to Arrest one, to lay hands on one.

Capere αἱρῶ Captiuare
Manus adferre inferre
Corripere, Cic. in Ver. Actum, 7. Hominem corripi ac suspendi iussit ex oleastro
Prehendere, comprehendere

Manus

Manus iniicere, manicam, catenas
ἐπιβάλλειν τὰς χεῖρας
Obtorto collo in vincula ducere
ἄγχειν καταψάθαι
Intendere vincula collo :
Collum obstringere : Soli.

Arrogancy, vide Pride.
Arrogant, vide Proud.

an Arrow, a Bolt or Dart.

Iaculum, βέλος
Spiculum, Telum, Polas
Missile, Sagitta, Hastile :
Catapultæ, Tragula :
Arundo & calamus, metaph :
Alcydes, apud Virgilium :
Coriscus apud Nonium :

the Arse.

Anus, ani. Podex κῶλος
Culus : πυγὴ
Sedes à Plinio frequenter ponitur, pro ani circulo & podice.

Arsiuersie, Ouerthwart,

Præposterus, πρωθύςερος
Peruersus, διεςραμμένος
Inuersus Prauus.

Artificer, a Crafts man, a man of occupation.

Artifex Mechanicus :
Mannalis operarius : Opifex manuarius δημιουργὸς
χειροτέχνες μηχανικὸς
Operarius. Sedentarius :
Manibus sumptum exercens diurnum apud Ambro
Ex manibus viuens
Manibus victum sibi quæritans, quem ventrimanum quidem vocant :
Ex labore manuum opera viuens :
Artem mechanicam exercens.

Artes or Sciences lacke their due honor.

Artes merito honore carent, non vt deberent honoratæ sunt :
Non quanti deberent æstimantur :
Non quo deberent, quo equum esset loco sunt
Non quem debent locum obtinent.
Non admodum in honore sunt, dignitatis, existimationis, honoris, loci non habent satis :
Exigui, parui pretii sunt, haud magni reputantur bonæ artes, bonis, artibus honor non est, locus non est, honor non tribuitur
Bonæ artes honore vacant, dignitate carent non coluntur, iacent, minime vigent.

Artificially, vide Exactly.
Artillery, cannons, guns.

Bombardæ aut (vt alii volunt)
Boardæ, à sono, grandes & parua
Tormenta ærea horrisona
Machinæ æreæ saxa rotantes, turrifragæ
Balistæ à nonnullis dicuntur tormenta muros concutientia
Quarum species sunt Falcones seu falcunæ quas Germani Cartunas vel Mutifragas
Galli Canones duplices vocant, **double Cannons**
Serpentinæ seu serpentes violenti quas Cartunas simplices vocant,
Serpentinę medię Falconetæ :
Porrò ampliores sed breuiores sunt quadratæ Bombardæ ignatos globos iaculantes, & Mortari qui globos vlnæ diametrum habentes emittunt, quibus tecta & domorum pauimenta perforant hostes, vrbis interiora impetentes
Ignium eiaculatrices
Sclopi quos pedites ferunt, Manuaria vel Martialia tormenta peditum scilicet.

As, vide that.

As I Thinke, vide Thinke
As soone as.

Vt primum. Vbi primum
Cum primum. Quam primum
Statim Iam vt. Cito vt.

As though.

Perinde acsi, Haud secus ac si
Aeque ac si, Non minus ac si
Non aliter ac si.

As like, As, Euen as.

Velut, Veluti, Vt, Vti
Quasi, Tanquam, Ceu,
Perinde ac, Sicut, sicuti
Ita, Ac si, ὡς ὥσπερ, Quemadmodum
Cum vel quam, temporis aduerbium quando vbi.

As men say, vide Say
to be ashamed.

Erubere, erubescere
Verecundari. Confundi
Pudet, piget: vide **to blush.**

to Aske, demaund, or enquire.

Rogare, Interrogare
Requirere ab aliquo
Quærere, Sciscitari,
Scrutari oracula Phœbi. Virg.
Referre rem ad Senatum, est Senatorum rogare interrogare sententiam.

to Assay, vide to Attempt, to Assaile, to inuade, to set vpon the enemy.

Impetum vel insultum facere in hostem, in hostium equitatum
λεηλατεῖν
Incursare, incurrere in hostem
Ruere in hostes
Incursionem facere
Omni conatu inuadere
Cominus cum hoste congredi
Clypeo impetum facere & hasta
συνρούειν σὰυ ἀσπίδι δυρίτε μακρῷ
apud Homerum
In medium legionis cursu concito se proripere
In confertissimos hostes incurrere, Salustius
Medium penetrare agmen
In confertos hostes ruere
Inuolare, irruere in hostem
Irruptionem, impressionem facere
Infestare, Inuadere
Agredi, Adorire, ἐπιχειρεῖν.
Impetere hostem. συμβάλλειν.

An Assault.

Vis impetusque militum, irruptio
Insultus, Accessus, incursus violentior
Aciei ruentis impressio, quam vocat Cicero Appulsum
Militum cuneatim incurrentium impetus. προσβολὴ
Ἀγὼν ἐκ προσβολῆς.

to giue an Assault, to Set vpon.

Impetere, ἐπιτρέχειν
Incursionem, insultum facere
Impetum extremarum facere virium
Impressionem, irruptionem facere
Violenta manu inuadere
Vrbem concitatius oppugnare
Admouere machinas omnes
προσβάλλειν Oppugnare
Scalas muris adhibitas ascendere
Fossas congesta terra oppolere
Expugnare pro oppugnare in sacris literis ponitur
Impetum facere. πειράζειν
Incursu, impetu, impulsu, accessu, violentiori
¶ Contra hostes defendere, **to repulse the enemy.**
Repellere, propulsare

Hostes

Hostes defendebat à pinnis facillimè
Depellere insultum
Pellere, depellere, propellere, propulsare hostes mœnibus
Exercitum ferventi oleo reprimere
Sulphurium picatumque ignem eiaculari in ascendentes scalas.

an Asse head, vide Dulhead;
to Assemble things together, vide Gather.

to Assemble or gather, all the power together.

Vires in vnam contrahere, conferre colligere.
Cogere ad arma viros
In arctum cogere, in angustum contrahere copias
Reliquias agminis colligere
Copias supplere
Congregare manum virorum
Instaurare belli reliquias, vires
Redintegrare copias, vires bellum, prælium
Certamen rursus experiri
Collectis copijs bellum instaurare
Iterare pugnam, Mauortis opus alacrius redintegrare.

an Assembly of people, or men, vide Congregation and Multitude.

to Assiege, vide Besiege.
to Assist, vide Helpe.
to Aske.

Rogare, Interrogare
Rogitare. Petere poscere,
Postulare, Flagitare, Inquirere
Exquirere. 'percontari,
Astipulari, Sciscitari.

to Assure, vide to Affirme.

Assuredly, vide without Doubt.
to Asswage Thirst, vide Quench.
to Asswage, vide to lessen, and Pacifie.
to be Asswaged, Mitigated, or Appeased.

Vt tempestas, ventus, flatus, fluctus,
Sopiri, Consopiri
Consilere, Consilescere
Considere, apud Horat. Concidunt venti, subsedere fluctus,
Placare, Temporare æquora
Residere, Remittit se ventus,
Mare quoque dicitur mitescere quando cadunt ventorum procellæ, flatus aurarum quiescunt, motus procellosæ tempestatis subsidunt.

Astonied, or Abashed.

Stupidus, perplexus
Attonitus, Consternatus
Perculsus, Confusus animus tantæ cogitatione rei exanimatus.
Oestro percitus, prouerb. Incertus.
Οἴστρῳ παραπληγεὶς.
Stupefactus, ἐμβεβροντημένος.
Animo attonitus, consternatus
Διαπορούμενος, perturbatus
Gelidus cui pectore manat Sudor, & è subito membra stupore pauent.
Frigidus horror membra quatit.

to be Astonied.

In extasim rapi,
Mente concidere, Cic.
A seipso digredi
Ad sensum communem obstupuisse dicitur, qui extra se positus est.
In extasi, extra se esse
Excidere sibi dicitur, quisquis à corporeis sensibus abripitur
¶ Non esse apud se,

Alibi

Alibi viuere animo, non in suo corpore, Peregrinari animo, vide to Swound.

At the last.

Tandem, Demum, Postremo.
Postremum, Denique, Nouissime.

to Attempt, to Assay, to proue, to trie, to goe about.

Experiri, Perriclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentum sumere, facere.
Capere experimentum.
κίνδυνον ποιεῖσθαι. Iacere aleam
Magno pecuniæ sumptu tentare rem aliquam.
Nihil intentatum, inausum inexpertum relinquere.
Faluum spectatur in ignibus aurum.

Attendance, Seruice.

Opera, Obseruantia, Famulatus,
Obsequium, Ministerium.
Seruitus, Famulitium.

an Atturney, an Aduocate.

Aduocatus, Συνήγορος.
Causidicus, Patronus causarum,
Syndicus.
Actor causarum fori litigiosi.
Rabula forensis seu fori iuditiarij.
Assiduam dans operam foro.
Fori vaframentum.
Litium prorelator.
Tritus in rebus forensibus.
Vafricias fori percallens.
περιτρίμμα τῆς ἀγορᾶς.

to Attribute, vide to Impute.
Ancient, vide Old.
to be in Authoritie.

Authoritatem habere, obtinere, est- potestatem habere.
ἐξουσίαν ἔχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam. Vide Esteeme.

to Augment, to increase, to multiplie.

Exaggerare, Augere, Adiungere.
Ampliare, Adijcere, Augescere.
Attexere, Apponere.
Adnectere, Addere.
Accrescere, Exaugere
Multiplicare, Amplificare.
ἐκτραγῳδίζειν.
Tragicè cum amplificatione narrare. Queritari.
Augmentare, Coaugmentare.
Locupletare, Aggerare.
Rem paruam verbis facere magnam.
Adaugere, apud Cic. Hæc signa adaugent suspitionem.
Auctorem reddere, Cic.
Qui hæc ex minimis tanta fecerunt, amplificare.

an Augmentation, or increasing.

Amplificatio, Augmentatio.
Accretio, Auctarium.
ἐπίβλεμα, Amplificatio.
Accessorium, Appendix,
Adiunctio, παρενθήκη.
Annexio, Adiectio.
Additio, Accessio, Cumulus.
τὸ πάρεργον προσθήκη.
πρόσθημα. Augmentum.
Additamentum, Corollarium.

an Augre, Wimble, a Piercer.

Terebrum, Terebellum, τέτρον.
Terebra, τρυπάνη.

to Auoide, vide Escape and Eschue.

Author of euill.

Auctor, Causa, Origo, Principium, Initium, fons malorum tu es
A te hæc mala, incommoda calamitates, acerbitates, infortunia, damna, , detrimenta, pernities exitium, rerum euersio fluxerunt, manarunt.

to Awake, to raise from death to life.

Suscitari. ἀναζωπυρεῖν
Resuscitare, Viuificare
Vitæ restituere. Ad vitam reuocare
Recreare, Excitare
A mortuis excitare
Animas exire sepulchris. Virg.
Defunctis vitam reddere, restituere
Putre cadauer in vitæ nouitatem restituere. Darr viuis
Vitam vel vitæ reddere
Reddere aliquam viuis
Superas ad auras resuscitare
Astantium oculis exhibere rediuiuum
Reddere viuendi functionē pristinam
Mortuum suscitare
Vocare è sepulchro
Arentia deplorataque ossa virali flatu animare, Eras.
Mortua corpore reuocare
Facere reducem ab orco in lucem, Terent. in Heauton
Ad lumina surgere
Excitare, renouare ab inferis
Vmbris infernis
Animam reuocare orco
A Styge vitales reuocare ad auras, apud Mantuanum
Recens demortuum vitæ denuo dare
Resuscitare corpus in vitam nouam.

to Awake one, vide to Waken.
Azure colour, vide Blew colour.

B.

a Babe, vide Child.
a Bable, a Trifle, a Thing of small value.

Res parua, leuis, nihili, flocci, pili nulliusque momenti, valoris, ponderis.

a Babler, a Pratler, a Chatterer, a Jangler.

Loquax. πολυλόγος
Immodicè loquax, Linguax
Impendio loquax, Loquaculus
Dicax, Dicaculus
Bene linguax, Erat. Linguaculus
Garrulus, Rebula
Immodicus in verbis
ἀμετροεπὴς λαλός
Gerro, onis. Inani verborum sonitu aërem verberans
Lingua effræni, ἀθυρόγλωσσος
Vaga diffluens verbositate
Caute, littore turture, Dodonæo ære loquacior
Longos logos faciens
In re non magni momenti verbosa vt ens prælocutione
Sinistra garrulitate corrumpens
Quorsum hæc tam putida tendunt? apud Horat.
Homo bombylus, prouerb.
Architæ crepitaculum
Dodonæum æs, Battalogus
Multi sermonis strepitus
Locutuleius, Multiloquus
Verbosus, Futilis, Spermologus
Fusus, profusus in verbis
Blatero, Blaterator
Balatro, & vide Tell-tale
¶ Et id vitij, Garrulitas, Loquacitas, Inanis quædam profluentia loquendi. Babbling.

to Babble, vide to speake foolishly.

Babling

Babling is no eloquence.

Verbositas, prolixior, longior, vberior, oratio, non est eloquentia.
Qui diutius loquitur, longiorem habet sermonem, plura verba effundit, facit, is eloquentiam non possidet.

to Backbite, to Slander.

Mordere à tergo, traducere
Rem linguis veneno tinctis gerere
A tergo pinsere. Pers. Detrahere
Venenatis pungere aculeis
Genuinum frangere, derogare
Acerrimos inuidentiæ stimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis confodere, lancinare
Obtrectare, κακῶς ἀγορεύειν
Inimicè lacerare Morsibus prostituere, pellem caninam rodere
Procul allatrare, coram ne verbum quidem Mordere Cynica petulantia. Linguæ vibrare spiculum.
Incessere, impetere lingua
λόγῳ βάλλειν ςηνιᾶσαι
Sugillare, vituperare, lædere, insectari, lacessere maledictis
Petulanter facundiam caninam exercere, obloqui, vide **to slander.**

a Backbiter, vide **Slanderer.**
Backbiting, vide **Slandering.**
Backward, vide **Behind.**
a Bagge, Pouch, or Purse.

Loculi, locelli, crumena
Loculus varios habens receptus
Bulga, apud Lucilium, & vulga, vtrumque legitur, quod nummos aliasque res inuoluas, interpretatur
Theca nummaria
Follis, apud Iuuenalem. Et tenso folle reuerti
Vidulus, apud Plautum
Marsypium, aut vt alij scribunt Marsupium, vtrunque bene
Pasceolus apud Plaut & Var.
Vomica Metaphoricè si pecuniis suffarcinata sit, à tumore dicitur, βαλαύτιον
Fisci, fiscinæ, & fiscellæ, **a great money bagge.**
Pedianus (vt refert Politianus in Miscellaneis) nummum ait esse receptacula, portas, sportulas, sportellas, saccos, sacculos, sacellos, & crumenas, & velleas, & scorteas, & manticas, & marsypa
Pera, perula, πήρα
Ascopera, ἀσκοπήρα.

to Bake.

Pinsere, furnariam exercere, panem coquere, facere, πέπτειν
Depsere, frangere munera Cereris
Mollire Cererem manu, **To knead dowe**
¶ Pistor dulciarius, **a Pie-baker**
Pistillareus, artocrearius.

a Barne, vide **Child.**
a Baker, or Baxter.

Coquens panes
Artocopus vel artocopeus
Pistor vel pinsor ἀρτοποιός
Panifica, pistrix, furnaria & artopra apud Plaut. **a woman Baker.**

Bald, or bare, without haire or beard.

Glaber, glabrio, ψιλός
Caluus, depilis, myconius
φαλακρός, Raripilis, **thin-haired.**

Ballances, a paire of Ballance.

Lanx, cis. Bilanx,
Statera, media producta, à stando
ζυγόν, σταθμός
Trutina, libra, libella
¶ Trutinare, appendere **to Weigh.**

Bankers, or Exchangers.

Nummularij, trapezitæ
Mensarij & mensularij
Campseres vulgo, ἀργυραμοιβοὶ
Argentarij, Argentariam facientes
Κολλυβιςαὶ, ἀργυροκόποι
Argentariam facere

to Banquet, or to make great feasts.

Celebrare conuiuia, dapes
Conuiuari, depo. Commessari
Conuiuium agere, agitare, exhibere inire, facere
Instituere dapes vel epulas
Prandium exhibere aduentorium, id est, pro suo fœlici aduentu
Venit ad dapes turba vocata
Ore ferire dulcem escam
Leuare famem
Dapibus mensas ornare, & pocula ponere
Capere ore pabula, alimenta
Parant epulas, potandaque vina ministrant
Agitare conuiuium
Symposia agere, Cibo pasci suaui
Epulum exhibere, epulas dare
Compotare, epulari
Dapibus epulari opimis, epulis fungi.

Banquetting dishes.

Bellaria, tragemata
Mensæ secundæ, ἐπιδόρπιαι τραπέζαι
Collibiæ, pandesia

a tipling Banquet, or an Ale-feast

Cœna vel mensa adiicialis
Repotio, apud Eras. in moria, à repotando
Adiiciale ac ganeatum conuiuium
Proscenium, commessatio post cœnam.

a sumptous Banquet, a plenteous table.

Commessatio, epulum
Compotatio, propinatio
Sympotium, conuiuium
Visceratio, apud Cic.
Mensa lauta, opipara
Mensa Sybaritica
συβαριτική, τραπέζα
Syracusana mensa, magno videlicet apparatu ferculorum instructa, exi[mia], splendida
Mensa cerealis, pontificia, dubia sumptuosa.
Conuiuium opiparum, saliare
Apparatus magnificus, persicus regi[...]ficus apud Claud βουθυσία
Basilicus victus
Mensa magnifica, egregia, regia, ge[...]neralis, Cœna recta
Mensa vel cœna pontificalis, popularis epicurea, pollucibilis, adiicialis dapalis, adipalis
Alcinoi mensa, missum scilicet luxu redundans, ferculorum varietate
Dapes saliares
Conuiuium magnificè instructum
εἰλαπίνη

to be a Banquerupt, to consume and waste his substance, that his Creditor can haue nothing.

Creditoribus cuncta relinquere
Propter debita fugere
Decoctare, aliena fugere, in Asylum se recipere
Solum vertere μετανας εύειν
Sedem, locum mutare
Ob decoctam pecuniam vrbe cedere
Cedere creditoribus, apud Auson.
Collectis vasis migrare
ἀνασκευάζεσθαι, σκευαγωγεῖν καὶ μετοικίζεσθαι
Cedere foro, apud Iuuen.

In fraudem creditorum bonis cedere ne æs alienum ſuam perſoluant, futurum eſt maximum
Aeris alieni magnitudine vrbe fugere. Patria faceſcere
Domum ſuam bonaque omnia comediſſe. Catonis loco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum, quod comediſſet, dilapidaſſetque omnia
Decedere de omnibus bonis, & ſuis cedere bonis
ἐκςῆναι τῶν ὄντων
Decoquere creditoribus
Negotiationem abrumpere.

the Band of loue, vide Knot of loue.

to Baniſh.

Relegare. Profligare. ἐξοςραχίζειν
In exilium mittere, agere
Ablegare in exilium
Exulem facere
Exterminare in ſacra Scriptura frequens. Pellere. ἐκκερύττειν
Terra & loco propellere, priuare, & exurere. Patria pellere. Proſcribere
Eijcere, proijcere, pellere in exilium
Exilium pati.

Baniſhed, Exiled.

Extorris. Relegatus. Proſcriptus
Exactus. Ciuitate priuatus
Eiectus ſubſtantiue, Exul.
Eiectus extra patriam
Patria pulſus
Patria me abſtulit error
Extreminatus ſacer homo
In exilium miſſus, actus
Exilio mulctatus
Exturbatus ſubſtan. Pulſus, expulſus
Fugatus. Profugus
μετανάςης. Proſcriptus.

to Banne, vide Curſe.

to Baptiſe, or Chriſten.

Baptizare. βαπτίζειν
Regenerationis lauacro tingere
Per aquæ ablutionem à ſordibus peccatorum mundare
Baptizmali gurgite ab originali peccato à primogenita noxa mundare
Sacro Baptiſmate abluere
Vitali baptiſmi gurgite originalis noxæ ſordes eluere, purgare
Sacri fontis lauacro tingere
Vnda, aſpergine ſacrata, tollere labem
Lauacro regenerationis vitali, ſalutari, aqua originale peccatum expiare.
Aqua tingere.

to be Baptized or Chriſtened.

Renaſci fonte Baptiſmatis, ablui, expiari, tingi
E fonte conſecrato lympha aſpergi Chriſmate vngi
Lauacri ſalutaris vnda dilui
Sacra purgari vnda
Per aquam ſacri baptiſmi & renouationem ſpiritus ſancti, ab originalibus vinculis expediri.

A Barbill, a fiſh ſo called.

Mulus, vnicol, ſiue per duplex ll,
Mullus. Barbo. Barbellus. Trigla.

to Barke like a dog.

Latrare, ὑλακτεῖν
Baubare, apud Lucil. factitium verbum à voce cautum βαύζειν

Bare, vide Bald.

a Barne.

Granarium à grandis,
Horreum ab hordeo
Fœnile a fœno

Farreum, a farre, vt scribit Festus ἀποθήκη
Tritici promptuarium, reconditorium σιτοῦ ταμιεῖον.

a Barren or vnfruitfull ground.

Terra sterilis, infrugifera, rupibus, aspera, squalens, nuda humus, nec herbida. Macilenta
Infertilis, Infœta. Arenosa. Iners
Macra terra, infructuosa, ieiuna
Infœcunda, haud fertilis. ξηρός dura, non fœlix, non ferax, inferax. Fœtura iugi exhausta
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non edens
Arrida, sicca, segnis humus,

a Barre, a Bolt, or a Locke.

Obex vel obiex, vt alij scribunt
Obiectaculum Repagulum
Pessulus βλῆθρον. Repages
Vectis. Sera. Clausura
Claustrum. ἔμβολον.

Base, vide Low.
a Base mind or courage.

Animus abiectus pusillus, infirmus, Imbecillus, demissus, humilis, exilis, Ieiunus angustus
Animus iacens, parum roboris ac neruorum habet, sine animo est, ab animo abest, facile commouetur, concidit, languet
Ex pusillo animo gloriæ cupiditas, non emergit, exoritur existit, effluit
Angustos animos ampla & præclara cogitatio non ingreditur

a Basket, a Pannier, a Maund.

Sporta. Sportula
Cartallium, apud Hier.
Cartalus, κάρταλλος
Calathus. Calathiscus
Quasillus velum. Cophinus
κόφινος. Canistrum
κανοῦν. Canistellum
Fiscella viminea, vel ex stipulis reflexis. Scirpea
Corbis. Corbula. ζυγγάδιον
¶ Coricium, a basket to put bread in
Panarium. Statius. Bulgidium
Panariolum, Mart. Quallus pro eodem ponitur ab Apuleio.

a Bason, vide a Basine.
a Bastard, a base borne, or mis begotten.

Illegitimus, vnico & in antepenult. quam corr. λατρομαῖος. Nothus, νόθος. Naturalis
Illegitimo coitu natus
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus
Incestuoso thalamo natus
Haud propria de coniuge natus
Manzar, de scorto, vel ex incestu natus, vt exponitur Deuteronomij, 23. & apud Iurisconsultos
Qui ne patris quidem nomen dicere posset. Neptuni filius
Qui matris vt capta dicitur, id est, à matre denominatur, cui pater incertus
¶ Submissititius, assimulatus partus
Subposititius, Subdititius
ὑποβολιμαῖος ὑπόβλητος
Inuentitius. Expositius. Idem
Exponere puerum
Subdere oua adulterina, puerum alterius loco ponere, patrum supponere
ὑποτίθεσθαι. ὑποβάλλεσθαι.

Bath or Bathes.

Balneæ. βαλανεῖα
Balnearia. Balnea
Balinea. Thermæ
Sudatoria, apud Senecam
¶ Nymphea, παλαίστρα, lauacra apud Iosephum

Iosephum & Plinium
Lautulæ, quod in eis lauemur & sordes corporis extergamus
¶ 'orro hypocaustum. Aestuarium
Laconicum subst :nt
Hybe: naculum, & Vaprarium, quæ Germanis non tam eleganti quam vsitato vocabulo Stuffæ dicuntur hybernis nos temporibus à frigore defendunt.

a Battle grounde, vide Fruitfull.

a Battaile.

Bellum. Prælium Pugna anceps
Certamen. Duellum.

to ioyne Battaile, vide to Fight.

to Batter, vide to Beat.

a Baudy house, or common Stewes.

Lupanar. Prostibulum
Lupanarium, apud Vlpianum
Ganeum Fornix
πορνεῖον Meritoria, κοινεῖν
Domus meretricia. Lustrum.

to keepe a Baudy house, or Stewes.

Prostituere virgines
Turpitudini exponere
Leno :inari
Lenocinium facere, exercere
Corpore quæstum facere
χοιροπωλεῖν.

to exercise Baudry, to hunt after Whores.

Scortari. Meretricari
Lupari. Fornicari
Vitam in lustris agere. Adulterari
Lustrari, deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac lustris indulgere
Mæchari. Stuprare
Cum Scortis volutari
Corinthiari. κορινθιάζεσθαι
Lenocinium exe: cere facere lenocinari. διαμαστροπεύειν.

to Be.

Esse
Essentia, the being of a thing
Me capit vltima tellus
Roma me vidit
 spicit & vultus gallica terra meos
Tua messis est adhuc in herba

a paire of Beads.

Sertum rosarum. Oua serpentina
Rosarium
Series globulorum funiculo dependentium, globuli precum
Contextus orbiculorum seriatim cohærentium coronam aliqui vocant
Sac. æ bacc phærulæ precatoriç
Ro. ariola diuæ virgini annumerari.

a Beard.

Barba. πώγων. Barbitium
Hircino barbitio philosophum mentiebatur. Apule
Mystax. μύσταξ Mustaches
Prima seu tenera lanugo, quæ per malas incipit serpere, incipiente barbitio
Aenobarbus, one that hath a red beard
Spirillum. Barba capræ
Aruncus. Villus ex caprarum mento dependens. ἠρύγγος
¶ barbare, med. prod. Barbam emittere. Pilos emittere
Aetius, Tunc primum pilabant genæ
¶ Barbam Tondere, abradere
Barbam ponere, deponere, to shaue the beard
¶ Barbam promittere, fouere pascere, nutrire, to let the beard

to Beare.

Gerere, Portare, Ferre
Sustinere, pati, vide **to carry.**

to Beare good will, vide to fauour and to loue.

wilde, or brute Beasts.

Feræ, Bestiæ, Mutæ bestiæ
Belluæ. θηρία, Bruta ἄλογα
Animantia, Animulia, Iumenta à iuuando, & armenta ab arando maiora sunt
Pecudes, pecora, pecuaria, minora, Greges pecuarii.

to Beat, to strike, smite, or to Ding.

Ferire, Cædere, Punire
Percutere, τύπτειν Castigare,
Verberare, Pulsare, affligere
Dare plagas, Obtundere pugnis
πληγὰς ἐντείνειν, δοῦναι
Fuste contendere, fustigare, mulctare, percutere
Colaphos incutere, colaphum instingere, impingere
Inferre manus alicui, animaduertere
Icere, Ictum facere
Tundere, Manum iniicere
Verberibus pugnis excipere
Pessimè tractare, lancinare
Batruere, apud Suet, & Plaut. pro virgis cædere, flagellare, nates cædere
ἀπομαστιγῶσαι
Terga baculo, vel conto fatigare
Pugnos ingerere, dare
κονδύλους δοῦναι
Accipere pro meritis aliquem, tractare vt meritus est
Os præcipere, pulsare
συγκόπτεσθαι, apud Senec.
Tripode caput pectere.

To be Beaten.

Vapulare. Verberari. Cædi
Pugnos edere, est cædi pugnis
Pati virgas, ferulam,
Oris effrænis luere pœnam
Dare, soluere, persoluere, expendere, pendere pœnas
Merita expendere supplicia
τὴν ἀξίαν ἀποτίνειν
Lumbifragium auferre, Plauto dicitur, pro grauiter cædi, contundi.

to Beat downe with Artillery, to Batter.

¶ Machinis oppida subruere
Tormentis concutere, Bombardis dira iacere fulmina
Bombardarum fulminatione oppidi, mœnia longo tractu prosternere
Verberare vrbem tormentis
Machinis bellicis muros contundere perfodere
Mœnia ariete quatere, Lidius
Crebris arietibus muros impetere
Exonerare, **to shoote off.**
Eiaculari acerrime continuo dies ac noctes
Machinarum præfectus, **the master of the ordinance.**
¶ Bombardiari equestres oblongas bombardas vehentes
Pedites vero Bombardarii
¶ Bombardarii, Chirobombardarii Sclopetarii, monobarduli, **Gunners.**

to Beautifie, to Adorne, to Trimme.

Ornare. Adornare. Exornare
Comere, ἐπικοσμεῖν
Colere corpus, Venustare
Honestare, Picturare, Expolire
Polire, Perpolire. λαμπίζειν
καλλωπίζειν Addere decus
κόσμον φέρειν. Phalerare
Omni ornatu, qualibet arte colere facem seu formam

Compare

Comparare pro adoptare & exornare, apud Cic.
Componere, pro diligentius apparere
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem ornationi
Lucem addere, reddere illustriorem spectatiorem
Irritare, Illustrare, Lustrare
Excolere, suâ liberalitate magnificè exornare
Decorare.

to Beautifie the face, or rather to counterfait the face, as women doe when they will disguise themselues to Farde.

à verbo Gallico, Farder.

Coloribus tingere, inficere, picturare, pingere, depingere, genas, faciem, vultum
Faciem fucis aspergere
Vultum materiali candore oblinere, Ambro
Præteritam iuuentutem in rugis anilibus polire. Hieron.
Colorare labra
Purpurissare genas
Fucare, ἀγχουσίζεσθαι
Fuco pingere, Fucum facere
Penicissare, πενικίζειν
Omni se ornatu qualibet arte colore
Purpurisso, stibio, variisque fucis ora oculosque depingere
Faciem depingere
Vitia corporis suco occultare, Plaut.
Cerusa venustare faciem
Fuco splendente ornare comam
Caput arte comere
Vnguentis Cuti candorem, ruborem inducere
Medicamentis corpus illinere, vt candorem cutis recipiat
Vultum fingere, Ouid.
Pumicare, apud Tibul.
Strigillare, Cerusata mulier

Effigiem mutare naturæ, amentiæ est. August.

Beautifull, vide Welfauoured and faire.

Because.

Quoniam, Quia
ὅτι, & in versu ὅττι
Quando, Quandoquidem
Quoniam, Quidem, respuit. Eras.
Equidem, Siquidem
Nam, Namque
Quatenus, Et, Etiam
Vt, Secundum Vallam
Posteaquam, Nimirum
Quippe, Vtpote.

it Becommeth, it Beseemeth, it is Conuenient, Fit, or Meete.

Decet, Comdecet, πρέπει, Ius est
ἔμπρεπει, Decorum est, Aequum est
Par fuerit, competit, impersonale
Conuenit
Aequum, decens, conueniens est.

it Becommeth not, or it is Uncomely.

Non decet, Parum decet
Dedecet, Indecorum est
Haud decet, ȣ πρέπον
Haudquaquam decorum
Est præter dignitatem tuam
Inferius maiestate tua est, apud Tacitum
A decore alienum est
Contra quam decet
παρακαθεςικός.

a Bed, a Pallet, or Couch.

Lectus, Lectulus
Torus, κλίνη, λέχρον
Lectica, portatilis lectus, cubile

Stratum

Stratum sub genere neutro, & stratus masc.
στρωμνή. Puluinus
Grabatus media producta
Parabystum παράβυστον,
Lectulus paruus, qui sub maiore poni solet.

Before.

Ante. Pro. Antea.
πρὸ & περὶ genetiuo iuncti
Sub quando significat ad locum
Posteśq; sub ipsos, id est ante
Vir. Præter. Cic. Præter oculos.

to beget, vide engender.
to Beg, to goe a Begging.

Mendicare. προσαιτεῖν
Stipem rogare, cogere
Ostiatim victum quærere
Precario viuere
Pro foribus panem efflagitare
Eleemosynas emendicare
Victum mendicando ostiatim quæritare
Ostiatim obambulando victum conquirere
Ciuium domus quæritandi victus gratia oberrare
Ire ad saculum Plaut.
Mendicato viuere pane
Vestibulatim stipem cogere, apud Ciceronem
ἀγυρμὸν ποιεῖν ἢ ἐγείρειν.

a Beggar, or poore Body.

Pauper. Inops
Paupertinus, apud Plaut.
Egens Egenus πένης
Egestosus. Afflictus
Aerumnosus, Calamitosus, flebilis, miser.
Redactus ad inopiam extremam miseriam
ἄπορος indigens & pauper
Angusta cui res domi est, apud Iuuenalem
Homo exili re tenui forma
Tenuis per metaphoram
Homo tenuis conditionis
Vel hosti miserandus
Nudus planè qui censum omnem deuorarit, protei uiam fecerit
Defectus ad calamitatem
Natus miseriis ferundis
Cui contracta res est & adducta in angustam.
Tenuiter peculiatus, apud Budeum
Capite sensus, Equum habens Scianum
Tunicatus Cananicola
Cinelus prouerb.
Pausono, Codro, Iro, Telonico, pauperior
Qui omnem facultatem, seu vniuersam substantiam, indutus est, omnia sua secum portans
Non habens obulum, vnde restim emat
Non habens Vbi pedem ponat
Pistillo, Paxillo, Leberide nudior
Mendicus & mendicabulum
Rogator. Pla. vide without money.

to Begin, or to take in hand a Businesse, to Enterprise.

Ordiri ἄρχεσθαι. Inire
Exordiri, Auspicari, Initiare
Inchoare, Incipere, Incæptare
Occœptare, Aggredi, Adorari
In manus sumere, ἐπιχειρεῖν
Exordiri telam
Capere exordium, initium, principium, primordium
Iter sternere, aditum facere ad rem quamlibet aggrediendam
Initium, exordium sumere
Principium facere, apud Eras.
Accingi ad aliquam rem
Exordium, initium facere, ducere
Aliena incipere.

a Beginning or entrance into.

Exordium

Exordium. Initium
Auſpicium Primordium
Caput. Capitulum vulgo vocant
Rudimentum. Frons
Principium ἀρχὴ. Ingreſſus
Cunabula à Virg. pro initijs ponuntur
Veſtibulum per metaph.
Carceres, Orſus paſſiuè
Inceptum, & io. Cœptum, i.
Alpha. Inſtitutum. Cardo. Origo
¶ Incunabulum Inchoatio
Rudimentum tyrocinium in literis.

In the Beginning.

In principio. ἐν ἀρχῇ
In capite. Initio
In fronte. In frontiſpicio
In ipſo operis ingreſſu
In exordio. Primo guſtu
In ipſo veſtibulo
¶ Prima facie. Prima fronte
Primo aſpectu, obtutu. at the firſt ſight
In ſpeciem, frequens apud Liuium & Tacitum
Specie tenus. Ipſa apparentia
Prima ſpecie. In ſuperficie.

to faile or miſſe in the Beginning.

In portu impingere
In limine offendere, deficere
In ipſo operis ingreſſu peccare
Cantherius in porta. prouerb.

from the Beginning.

Ab exordio. Ab initio
A primo, id eſt principio
A capite. A principio
ἀπ' ἀρχῆς: ἐξ ἀρχῆς
ἐξ ὑπαρχῆς. Ab integro
Ab radice ἐκ ῥίζης
A carcere ſiue repagulo
ἀπὸ βαλβίδος
Ab ipſo lare, prouerb.

from the Beginning of the world.

Ab initio mundi
Ab æuo condito
Ab orbe condito
Poſt homines natos
Ab ipſo mundi exortu, initio
A condito mundo
Ex omnibus ſeculis
Ab ipſis creati temporis rudimentis
A creaturarum conditione
Ab orbis conditi initio
In ipſis humanæ propaginis foribus.

from the Beginning to the end, from the top to the toe.

A capite vſque ad pedes
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. vt eſt apud Homerum
A vertice vſque ad extremum vnguem
A ſummo capillo, à ſummo vertice vſque ad imum calcaneum
A calce vſque ac caput
A vertice ad imos vſque talos
A pedibus ad caput vſque
A vitra capitis ad calcei corrigiam
A pede ſupremum ad vſque verticem
A filo ſubtegminis vſque ad corrigiam caligæ. Gen. 14.
A carceribus ad metam
Ab ouo vſque ad mala, apud Horatium
A cælo vſque ad terram Plautus pro eodem ponit.

the firſt Beginning or chiefe cauſe of any ill or good.

Origo. Cauſa. Radix. ῥίζιον
Seminarium. Fomes
Fax. Initium ἀρχὴ
Fundamentum Fons Scaturigo
Scaturies Ortus Factor
Architectus. Inuentor

Sualor

Suasor & author. Parens
Princeps. Genitor
Effector. Dux
Præfector. Machinator
Nouandarum rerum author
Caput.

to Beguile, vide to Deceiue.
a Beguiler, vide Deceiuer.
to Behead, to chop off ones head.

Decollare. Detruncare
Amputare caput
Truncare capita
Caput præcidere, ἀποκεφαλεῖν
Supplicijs extinguere capitalibus
A ceruice caput reuellere, rescindere, auellere, recidere
Decapitare
Auferre caput ense
Capite plectere, priuate mulctare
Collum præcidere
Ceruicem cædere
Ense caput metere, demetere
Capitis pœnas sumere
Securi cædere truncare.

to be Beheaded.

Capite puniri, mulctari, plecti, truncari, obtruncari
Capitis pænas dare
Capitalem subire, accipere sententiam
Capitali sententia damnari.

Behinde or Backward.

A tergo. Retro. Post
ὀ πίσω, ὀ πισθεν. Pone. aduer.
Pone subit coniux, apud Virg.
Pone respiciens. Et præpositio
Pone castra, apud. Liuium.

to Behold, vide to See.
to Beleeue, to trust or giue credit vnto.

Credere. πιςεύειν
Fidem habere, adhibere, accipere
Fidem tribuere, dare, addere
Persuasum habere
Aures patefacere pro credere Cic.
Aures præbere
Audire cum accusatiuo
Nihil reniti. Non reluctari.

I Beleeue it not.

Minime credo
Mihi non fit veri simile
Demere fidem fabulis Sueto
Verbis dictis tuis fidem non habeo
Supra communem opinionem, fidemque naturæ
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum vero dissidentibus, haud verisimilibus, sed absurdis.

a little Bell, a Rattle or Clacke.

Tintinnabulum, a tinnitu
Nola, Cymbalum, Κύμβαλον
Campanula. Campanella
Crotallum, a **Rattle.**
Æramentum & campana peripheriæ & soni maioris sunt

the Belly or Wombe.

Aluus, Venter, γαςὴρ
Vter, Vterus, Vterculus
Aqualicus, vnde aqualicus diminutium, apud Iuuenalem & Persium.
Pinguis aqualicus

a panch-Belly, or a gorbelly guts.

Venter, Ventrosus, Ventriosus
Ventriculosus. γαςρων. γαςρώδης
Obesus, Aquiliculus, Distentus venter
πλατυγαςὴρ, Saginatus, Carnosus
Collatinus venter, apud Plaut. pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferuntur

Sesqui

Sesquipede extantem habens æquali-
cum, musculosus
Crassus, corpulentus
Pinguis, præpinguis
Pinguiusculus
Bene curata cute, bene pastus
Rore pastus, ironicè
Dorialem Plaut. vocat anum crassam
Hebetior, id est, pinguior, apud Terentium
Pinguis nitidus apud Horat.
Tarageus cetus prou. pro obeso
¶ Belle pellucens habitus
Torosus, torosulus trossulus, succulentus, opimus

well Beloued.

Oculis, vita atque animo mihi charior ipso
Valde charus, percharus
Alter ego, ἕτερος αὐτός
Cum primis gratus
Omnibus probatus & delectus
Gratus, charus omnibus
Gratia multum vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos fauorem emeritus
Qui omnium emeruit fauores
In ostio formosus prou. vide **Deere.**

a Belt, vide **Girdle.**
to Bend from, vide **to eschew.**
Benefits bestowed bountifully and frankely.

Contuli quæ in illum officia, beneficia, merita potui
Quantum in me fuit, quantum efficere & consequi potui
Pro meo studio, meáque industria complexus illum sim
Affeci, ornaui, auxi omnibus officiis
Nullum officij genus aut studij, nullam omnino rem, quæ vel ad vtilitatem illius, vel laudem spectaret omisi, prætermisi, in factum reliqui
Omnia quæ quidem præstare mihi licuit, profecta in illum sunt
Meam in illum voluntatem & beneuolentiam quandocunque res tulit vbi tempus & occasio postulauit, re probaui, ostendi, significaui declaraui patefeci
Bene meritus de illo sum, quam potui studiosissime
Absque vlla remunerationis spe
Quanquam ab eo minime parem gratiam expectarem
Licet non sperarem vt illum memorem & gratum experirer
Nulla tamen spe inductus vt parem mihi gratiam referret
Vt paribus officiis remuneraret, compensaret, æquaret, Vt vllum grati animi signum ostenderet.

Benignly, vide **Gently.**
Bent, vide **Inclined.**
to bestow a Benefit vpon, or to doe one a good Turne.

Beneficentia prosequi, εὐεργετεῖν
Beneuolentia amore, amicitia afficere
Beneficiis, bonis conditionibus aliquem augere
Cumulare officiis
Beneficium in aliquem conferre
Bene de aliquo mereri
προσφέρεσθαι, cum datiuo
Beneficio afficere, obseruantia colere
Benefacere.
Benefacta cumulare
Rem facere alicui gratam, quam gratissimam
Benignitatem, officia conferre
Beneuolentiam declarare, præstare, apud Ciceronem
Tribuere operam amicis, officium homini amicissimo
Benignè alicui facere, aliquem beneficio

ficio demereri, vide to giue.

to Besiege, or to Beset a towne round about.

Vrbem cingere copiis & militibus.
Vrbem, ciuitatem circundare, circumuallare, obsidere, vrgere, circumuenire
Claudare muros obsidione
Facere obsidionem, obsessionem, & facere obsidium. Plaut. Vario. & fossa septum tenere
Obsidione tingere, πολορκεῖν
Obsidione, bello premere to vrge
Longa obsidione fatigare
Bello oppida quatere. Virgil. pro molestare. Vallare
Suffocare vrbem fame. Cic.
In circuitu munitiones extruere, facere, frequens in sacris bibliis.

to Bestow in mariage, vide **Mariage.**
to Bestow costs, vide **to Spend.**
to Betoken, to signifie

Portendere, significare, indicare
Prognosticare, prædicare
Demonstrare.

Better.

Melior, ἀρσίων κρεῖσσων
Potior, præstantior
Prior, pro meliore latinis ponitur vide **Dearer.**

it is Better.

Præstat, melius vel satius est
Commodius, prius, potius
Præstantius, optatius, optabilius
Præstabilius est.

to set Betweene, vide **to Interlace.**

Beware, Take heede to tell it no body, keepe it close.

Caue ne cuiquam dixeris
Vide ne mortalium vlli dixeris
Vide ne alicui dixeris
Vide ne dixeris cuiquam
Vide ne temere apud aliquem effutias
Harpocratem egeris, finxeris
Digito labellum compresseris.

to Bewitch, vide **Enchant.**
to Bewray, to discouer, to disclose, to vtter, to publish abroad.

In triuiis declamitare
Prodere, arguere
Nudare, denudare
Detegere, publicare
δημευειν, διαγορευειν
In publicum adferre, adserere
Ex vmbra in solem educere
Vulgare, diuulgare
Proferre, enunciare
Inuulgare, diuulgare
In publicum emittere, efferre
Personam detrahere
Operta recludere dicitur ebrietas apud Horatium
Varia mensium abstrusa in apricum erumperit
Promulgare, φανεροποιεῖν
Aperire, declarare
Pandere, reuelare
Efferre, ἐξειπεῖν
Significare, manifestare
Edere, promere
Patefacere, palam facere
In vulgus disseminare, spargere
Sermones serere, λόγους διδόναι
Pliminare, vulgare
In medium adferre
Propalare, notum facere

Exprimere, Oſtendere

By little and little, vide **Leaſurely.**

By Nigh, or Neare.

Apud, Propriè, Ad, Penes.
Propter, Secus cum accuſatiuo
παρα Circa, πρός Iuxta
Propinque, Cominus.

By and by. vide **out of hand.**

to Bid, vide **to Chagre.**

a Berre, or Coffin.

Sandapila, φορεῖον, Loculus
σορός, Locellus. Capulus
Libitina, Ferculum à ferendo
Pheretum, φέρετρον.

to Buy, to Cheapen.

Emere, Comparare
Mercari, ἀγοράζειν
Permutare pro emere
Aere parare, Deſtinare
Prædeſtinare
Conciliare, apud Terentium
Græca fide mercari, id eſt, præſenti
pecunia.

Bigge, vide **Strong.**

of a great Bigneſſe, vide **Stature.**

a Bile or a Botch, vide **Impoſtume.**

a Bill of my hand, vide **writing.**

to Bind by Obligation, &c.

Obligare, Obſtringere
Aſtringere, Deuincire,

to Binde one to him by friendly pleaſures.

Deuincire beneficio quempiam ſibi,
ornare beneficijs
Beneficium præſtare, conferre, dare,
tribuere
Gratis officijs plebem obligare, Ambroſius
Bene mereri de aliquo
Beneficium figere, Cicero: Vt hoc
beneficium quemadmodum dicitur, trabili clauo figeret, vt perpetuam huius beneficij memoriam
faceret
Beneficijs afficere.
προσφέρεσθαι cum datiuo
Liberalitate omnes in officio continere
Demereri aliquem obſequio bonis operibus.
Obſtringere.
Adſtringere, ſeu Alligare, vel obligare
omnia apud Ciceronem
Autorare, ſed militem propriè

Birdes, or any Foule.

Volucres, πετεεινα
Aues Alites
Genus altè volantum.
Volatilia, Prepetes
¶ Aucupio voluptatem quærere
Retibus explcari pedicis, fixis viminibuſq; viſco illitis, volucres captare. Aucupari, **to hawke.**

a Biſhop, an Abbat, or chiefe Prelate.

Antiſtes, Præſul. Abbas
Pontifex, Sacrorum præſes
Epiſcopus, ἐπίσκοπος
Pontificali inſula decoratus, ornatus,
inſignitus, Et periphaſi venuſta
Epiſcopalis ordinis non infimum,
decus ſingulare decus.
Alpha ſacerdotum

Demiſſ

Demissæ ad talum togæ sacrisque initiatus Episcopus
Olim soli sacrorum antistites presbyteri nomine censebantur, vt refert D.Hieronimus
Ante Christi in carnem aduentum
Dicti protomistæ, Archiflamines
Archimandritæ
Sacerdotes primarij
Archimandritæ nomen adhuc sibi vsurpauit in Græcia Abbates, quasi primates & præpositi monachorum eremos inhabitantium.

the Bishop of Rome, vide the Pope.

to be a Bishop.

Episcopum agere.
Episcopatum gerere.
Episcopatum administrare.
Episcopi munia obire.

to become a Bishop.

Accipere baculum pastoralem, Ecclesiæ clauum, gubernaculum.
Episcopatui inaugurari.

a Bishops miter.

Galerus bifidus, Insula.
Mitra, Apex.
Tiara, ἐπικρηνιον, Cidaris.
κιδαρις ἢ κίδαρος.
Byrrhum sacerdotale.
Pileus Pontificalis.
Et Byrrhum simpliciter à Cypriano pro Tiara ponitur.
Mitellum diminitiuum à mitra.
μιτρίον.

a Bishops Vicar or Suffragan.

Suffraganus vulgo vocatur, sed ornatius, Episcopo, à suffragijs.
Episcopi vicarius auxiliarius.
Coepiscopus.
Episcopalem locum tenens.
Episcopi gerens vices, supplens locum, qui Episcopo in pontificalibus actibus, in officio suo suffragatur.
Subsidiarius alicui, i. coadiutor.

Bisket twise baked.

Panis nauticus secundo coctus.
Panis bis coctus, quem Plaut. vocat panem rubidum. δίεφθος.
Paximas, παξημας ἄδος.
Paximadion. παξημαδιον qua voce frequenter vtitur D. Hier. in vitis Patrum.

to Bite.

Mordere, morsus exercere, inferre subire.
Morsu occupare, consumere, diuellere.
Miseros morsu depascitur artus.
Fræna ferox spumantia mandit.

a Bitte, a Morsell, a Peece.

Buccella, Buccea, Bolus.
Morcellus, ψόμος. Panis fragmen.
Frustum. Frustulum.
Turunda, ἔγκαφος.

a Bit, vide bridle.

Bitter or Sower.

Acidum, Subacidum.
Amarum, Acerbum.
Amarissimo amarius felle.
Insuaue. Asperum, Austerum.
Felleum, Acetosum.
¶ Aceto, Acidus fio.
Vinum vetustate coacescit, Cic.

Bitternesse.

Acredo, Amaritudo.
Amarities, Amator.
Acerbitas, Asperitas, Acor.
Fel, seu Aloe per metaph.

a Blab. vide a Tell-tale.

Blacke, Darke. Swart, Browne, or sad colour.

Niger

Niger, ἐλικὸς, μέλας.
Piceus, Lugubris.
Pullus, Hispanus.
Beticus, Impluuiatus, Fuscus.
Anthracinus ἀνθρακινός.
Fuligineus, Mutinensis.
Furuus, Swart, darke.
Meruleus, apud Plautum.
Liuidus, apud Virgilium.
Sed Aquilus color, fuscus, subniger, fusco colore nigricans, Browne, Swart.
Homerus, Puellam nigricantibus oculis, at per hoc formosam vocat.
τὴν ἐλικώπιδα, μελανόφθαλμον.
Nigris oculis præditus, ὁ ἐλικώψ.

Blacke Friers.

Dominicales, Budæo.
Prædicatores, Dominicani.
Aliquot præterea in locis Galliæ, & Hollandiæ Iacobitæ dicuntur.

to Blame, to Dispraise, to Deprive, to Dishonour.

Contumeliam facere in aliquem,
Infamare, Vituperare,
Contumeliam intorquere, imponere dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia, scommatibus Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Turpi crimine lædere.
Ignominia officere, deformare,
In contumeliam agere.
Probra ad satietatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare, Inhonorare.
Improbare, Reprehendere.
Incusare, Arguere, Carpere.
Reprehendere, Redarguere,
Reprobare, Obiurgare, Vitiodare,
Sugillare, Criminari, Traducere.
Insimulare, Notare.
Damnare, Culpare, Accusare,
Diffamare, Obloqui, Condemnare,
Derogare. Detrahere.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis est, ἀτιμίαν προσβάλλειν.
¶ Inflamia flagrare, est summa infamia laborare, quod & Græcis dicitur, κακῶς ἀκούειν.
Vituperari.
Diffamari, Laborare fama.
Improbari, male audire, to haue an ill name.

to get or receive Blame or shame.

Accipere contumeliam, sordes, id est ignominiam. Cice.
Has à Q. Ticino, sordes accipimus
Concipere maculam, Turpitudinem infamiam, dedecus.
Subire contumeliam, infamiam notam turpitudinis,
Perfundi aceto. Horat. pro conuitijs affici.

to Blaunch, vide to Whitelime
a Blasting, or striking with a Planete.

Stupor mentis & corporis.
Syderatio, quam Plinius scribit, Græcis dici, ἀστροβολίαν.
Apolexia, ἀποπληξία.

Blasted, or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus.
Syderatus, attonitus, ictus, Tactus. ἀπόπληκτος.
Apoplecticus, quem Hermolaus. Barbatus ἐμβρόντητον vocat.
¶ Syderari, Sydere, afflari, vexari, lædi.

a Blemish, a spot or blot.

Næuus. Labes. Labecula. Macula, Vitium, Nota, si ad corpus referatur, Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, si metaphoricè ad mores, accommodare sermonem voluerimus, sicut quoque dicimus, labem perfidiæ, notam infamiæ, periurij.
Turbera pro vitijs maioribus posuit Horatius, Verrucas minora appellans. Mendum, menda litura.
Vario Lenticulæ. Lentigines, spots in the face.
Glaucoma, atis, n. gen. vel
Glaucoma, æ. f. gen. spot in the eyes.
Maculas lævis de vestibus auferre.
Eximere, eluere labem, to take, to wash out blots or spots.

Blew, Watchet, or Azure colour.

Cæsius color. Blauus.
Cæruleus quasi cæluleus, à colore cœli.
Glaucus. Glaucinus. Cumatilis.
Cyanus. Cyaneus.
Venetus. Thalassicus.
Indicus, darke blew.
Ferrugineum præterea colorem quidam accipiunt, pro cærulio marinis fluctibus simili, quem Græci θαλάσσιον. vocant.

Blinde.

Cæcus. τυφλος. Orbus propriè, qui lumen amisit oculorum.
Oculis captus. Exoculatus.
Luminibus orbatus.
Orbus luminis, Sene.
Tiresias apud Iuuenalem.
Talpa cæcior prouerb.
ἀσπάλακος τυφλότερος.
Tyresia, Hypsia, Leberide cæcior.
Cæcigena, blinde borne.

Blinded walking in darkenesse.

In altissimis versatus tenebris.
Densa quadam ac terra impietatis caligne occæcatus.
In densissimis ignorantiæ tenebris sepultus.
Qui profundum venit malorum.
Mens cæca, lucis indiga, exhausta, diuino lumine, Cimmerijs immersa tenebris.
In errorum densitate vaga.
Oppleta tenebris.

a Blinkard Bleared, or one that looketh asquint.

Cecutiens. παραβλέπων.
Hallucinans. Lippus. Lippiens.
Lolio victitans, prouerb. seu
Tithimallus. Laconicus.
Saturniæ lemæ. Luscus etiam significat.
Strabus seu Strabo. Retortus.
παραβλώψ. ¶ Lusciosus, Sande-blinde.
Luciscus, oculos habens hebetiores, Nictilopa.
ὑπότυφλος, hee that seeteth better in the night then at midday.
Sed lusciosus qui interdiu parum vel nihil, vesperi vero satis videt.
μυώπης seu μυωποι.
Lucinus, that hath little eyes, vide to looke asquint.

a Blister, a Whelke or a Wheale.

Pustula. Papula. Tuber.
Tuberculum. δοθίων.
Exuberatio. γαγγλίων. Scrofula.
Huc etiam spectant. Vari seu Varioli, the maisels, qui pueros maximè infestant, græce ἰονθοι cum febri plerumque nascuntur hæ pustulæ

a Blockish dullard, vide Dulhead.

Blot, vide Blemmish.

Blotting paper, vide Paper.

Blood, Bloody, full of Blood and Slaughter, Murther.

Sanguis. Sanguinolentus
Sanguine terra tabet, madet
Flumen purpureum mistis ſanguine fluxit aquis
Sparſi vorantur ſanguine vepres
Cæde tepebat humus
Arua cœde madeſcunt
Aſperſus ſanguine locus nata omnis
Atro tepefacta cruore terra
It cruor per artus
Funditur ater vbique cruor
Inundant ſanguine foſſæ
Sanguinis vomere riuos
Squallenti ſanguine crines
Concreti ſanguine crines.

to make Blunt, or Dull.

Obtundere acumen. Hebetare
Perſtringere aciem ingenii, Cicero dixit pro hebetare
Perſtringitur acies ferri.

to Blush, or to be aſhamed.

Erubeſcere. Vereri, Reuereri
Verecundari, Pudet me
αἰσχύνομαι, Pudore ſuffundi
ἐρυθριᾶν, Rubeſcere, pudore
Rubore ſuffundi
Pudore affici
Suppudet, imperſonale
Eiectum ſemel attrita de fronte ruborem recipere, Horat.

Bluſhing, vide ſhame.

a wilde Boer, or Swine.

Aper κάπρος. Porcus vel ſus ſylueſtris. Syagrus συάγρι
Orthagoriſcus Singularis. μόνιος
Vnde in Pſal. 79. μόνιος ἄγριος, κατενεμήσατο τὴν ἄμπελον. vbi Hebræi habent zif. Singularis ferus depaſtus eſt vineam
Acteon triſyl. pro Apro apud Mant.
It leuis Actæon ſumans.

to Boaſt, to Bragge.

Iactare. Oſtentare
Præſumere. Vendere
Vendicare. Iactitare
κομπάζειν. ἐπικομπάζειν
Gloriari. Arrogare
Seſquipedalia, turgentia iactare verba, ampullas
Tragice loqui
Spirare tragicum, apud Horat.
Præſumptuoſè, arroganter, immodeſtè loqui. λάβρεσθαι
Venditare ſeſe inanibus verbis, nihil præter eruditionem ſuam iactare
Efferre ſe magnificè
Extollere. Attollere
Meras glorias ſpirare
Fumos iactare
Prædicare. Efferre
μεγάλα λέγειν, ἀρεταλέγειν
Inanes flare, afflare glorias, apud Gell.
Erigere caput, criſtas
Grandia & magna trutinare contracto ſupercilio, tumentibus buccis, ſeſquipedalia verba, ἁμαξαῖα ῥήματα.
Cœlum territare, apud Virg.
Grandia magna iactitare, loqui.

a Boaſting, a Bragging.

Iactantia. Oſtentatio
Iactatio. Iactatio
Arrogantia. μεγαληγορία
Immodeſta præſumptio.

a Boaſting ſhew, vide a Solemne ſight.

a Boaſter, a Bragger.

Magniloquus. Grandiloquus
Glorioſus. Seſe inſolenter iactans
Immodeſtus. Inſolens

Arrogans Sui tibicen
Arogantiæ, iactantiæ non ferendæ.
καπνιοπώλης, qui fumum venditat
Thraso, Hippias, Calliphanes
Aretalogos, apud Iuvenal, & Stret.
Marsyas, Thamyras
Callipides alter
Fumiuendulus.

a Boat.

Cymba. Scapha
Scapula, σκαφή,
Linter ex arbore cauata fit,
Lembus, λέμβος
Lembunculus. πλοῖον μικρον
Manicella, apud D. Augustinum
Nauicula, πλοιάριον,
Nauigiolum, Alueus, Alueolus
Nauiculari.

Boyes, vide **Sonnes**, **a pleasant Boy.**

Puer festiuus, lepidus
Lepore, festiuitate, morum elegantia, quibusuis præferendus.

to Boyle or Seeth.

Elixare, Aestuare, Coquere
Efferuere, Ebullire, Scaturire.

Bold, hardie.

Animosus, Magnanimus, Fortis,
Acris, Audax, Inuictus, Vide **stoute, and couragious.**

A Bolt, vide **a Barre.**
a Bonet, vide **Hat,**
a Booke.

Liber, Scriptum, Codex
βιβλιον, Opus, Opusculum
Volumen, plures continens in se libros partiales, ab inuolutione,
Commentariolus
Charta apud Ouidium, pro libro ponitur
Pugilares à pugno, & enchiridia à manibus, in quibus gestantur, ac codicilli cum asserculis, tabellisue concinnati, **Little small Bookes.**

the Borders or Marches of any Countrey.

Confinia & Confinium Colum.
Frõs regionis, vel vt est apud Plinium, Caput regionis & principium anterior pars cuiusque rei;
Limina imperii, id est, introitus, vt Marginis Imperii, apud Ouidium in Tristibus;
Fines numero plurali sæpius pro terminis & limitibus ponuntur, **the Marches.**
Collimitium est confinium
Collimitium, Hollandię & Flandriæ est Brabantia
Confinis Flandriæ est Brabantia
Milites per frontem regionis distribuere
Limitanei milites, qui in collimitio sunt constituti in præsidio aduersus inimicos excubantes in limitibus **Garrison**
Limitatus ager
Limitibus distinguere, terminare,
Limes positus in agro
Partiri limite campos.

the Borders of a garment vide **Fringes.**
to be Borne.

Introire ad vitam, vel in vitam
Aedi in lucem
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam
Nasci, Fieri, γίνεσθαι
¶ Aues, accipitres, & animalia quoq; dicuntur fœtare, fœtum emittere
Nasci, Vtero matris prodire
Venire ad sydera ætherea
Venire ad sydera ætherea
Surgere ad lumina vitæ,
Venire sub auras cœli
Accipere vitam

Prodire

Prodire, vtero exire
Emitti in auras
Fœtus expellit sè in auras. Vide **to trauell or labour of a childe.**

as soone as I was Borne, from my childhood, Infancy, Youth.

Ab initio, à primo exordio ætatis
A prima, ab ineunte ætate
A primis temporibus, à puero
Iam inde, à puero
Iam inde vsque à puero
A prima pueritia
A primis annis
A teneris vnguiculis
A die natali, ab ortu primo
A quo die natus sum
Ex quo ingressus in vitam sum
Ex quo vitæ lumen attigi
Animam ducere, Spiritum haurire de cœlo cœpi.

to Borrow.

Mutuo sumere
Mutuum accipere
Mutuari
Commodato accipere
Vtendum accipere.

a Botch, vide **Impostume.**
a Botcher, vide **Tailor.**
a Butcher.

Lanio & Lanius
Carnifex, Bouicida, Macellarius.

a Butchers shop, or a Butcherie.

Macellum, Laniarium
Laniena, Carnarium.

a Bough or Branch.

Ramus, Ramulus
πρέμνον κλάδος.
Ramusculus, Ramale
¶ Plantæ teneræ. Stolones
Nouelli rami
μοσγευατα.
Talea, Malleolus
Vsus radix
Clauiculus, vel Clauicula, quæ & capreolus, **the shoot or little cleits of the vine.**

to Boult out.

Extorquere, Elicere,
Exculpare, Extricare.

a Bondman, vide **Seruant, and Slaue.**
to be Bound vnto one.

Deuinctus, Obstrictus
Obligatus, Debitor,
Obnoxius, quamuis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatum seu subiectum significet, apud Diuum Hierony. Eras. & alios ponitur, pro deuinctus obligatus.
Deuincere officijs, oppignorare gratia, Ambrosius.

a Bouget, vide **a Male.**
Bountifully, vide **Liberally.**
to Bore one on the eare, or to knocke one about his pate.

Depalmare aliquem apud Erasm.
Malam, maxillamue ferire
τὴν παρειὰν παίειν. Grego.
Alapam alicui impingere
Palmas in faciem dare, apud Euangelistam ῥαπίζειν cum accusatiuo.
παίειν ἐπὶ κόῤῥης.
Ferire malam nequiter Plaut.
Alapam incutere. Alapis percutere
ἀθατειν. ἀγηλατεῖν.
Colaphos incutere.
ἐντείνειν πληγάς.
Manu extenta, pro recta palma ferire, verberare

Pugnis confringere, to beate with fists
Colaphisare. Colaphum icere apud Plautum
Pugnum in os impingere, ingerere
Pugno, colaphis percutere, diuerberare. Verberare
Colaphos infringere
Plus quingentos colaphos infregit mihi. Terent
¶ Expalmari, apud D. Augustinum ponitur pro palmis cædi
Manum non vacuum abstergere
ἐ κινεῖν τὴν χεῖρ ἀπομάττειν Lucian.

to Box, to Scarifie, or to draw out ill blood.

Scarificare cutem, leuiter vulnerare, perstringere. Sanguinem ventosis elicere. ἀποσχάζειν
ἐπίζειν, ἐπιγρίφειν
¶ Cucurbitæ, Cucurbitulæ, Ventosæ vulgò dicuntur. Sicyæ. σίκυαι.
Græcis Pxides seu vascula in quæ detrahitur sanguis.

to Bragge, vide Boast and Triumph.

a Braier, vide Crier.

Brasse, vide Copper.

Brauery for Women, vide Womens brauerie.

a Branch, vide Bough.

to Branch out, vide to Burgen.

to Braule, to Chide, to Rebuke, to Fight.

Obiurgare. Percellere
Increpare. Incessere
Redarguere. Distringere
Multis verbis malè aliquem accipere. Cic. accipere seuerè
Asperè mouere
Insectari, austeris, acribus, mordacibus, exasperantibus verbis verborum amarulentia
Conficere aliquem verbis. Plaut. id est, minaci voce terrere
Reprehendere. Carpere
Taxare. ἀντιλέγεσθαι.
Arguere, Improbare
Obloqui. Increpare
ἐπιτιμᾶν.
Inculpare. Perstringere
Catonem agere Censorium
Democritum quendam agere
Diuis ipsis alloqui
Percellere. vide to strine.

a Brawling, a Chiding, a Fighting.

Rixa. ἔρις.
Lis. Dissentio
Pugna. Concertatio
Altercatio. Iurgium
Strepitus pugnaque verborum
Contentio, vide Discord.

that Brawleth or Chideth much.

Rixosus. Litigiosus
Litium auidus, appetens, peramans
Ad dissidia propensus
Litem semper mouens, incipiens, suscitans
Refractorius. Controuersus
Filium contentionis. Tricon.
Canina præditus facundia
Concitus ad rixam.

Bread.

Panis triticus, wheaten Bread
Panis siligineus, manchet or fine Bread.

Panis

Panis hordeacius, **barly bread**
Humanis vsibus apta Ceres
Vsus Cereris
Dona laborata Cereris
Suppositum cineri focus parat panem
Molitam manu Cererem torret igne focus.

to Breake or Burst.

Frangere, confringere
Infringere, rumpere
Dirumpere, crepare
Frigidus in Prato cantando rumpitur anguis
Limina perrumpit, postésque à cardine vellit
Fræna pudoris rumpere.

to Breake the League, or Promise, to doe contrary to the promise, or agreement.

Fœdera soluere, irrumpere, abrumpere, lædere, dissoluere, turbare, frangere
Pacta conuenta conuellere
Rescindere, lœdere fidem
Irrita reddere, mutare
Non stare conuentis, pactis
Pactum irritum facere
ἀναπαρίζειν
Conuentionibus non stare
Pacem labefactare initam
Pacta eludere commento Thracio, id est, callido vafroque
Pacta violare, reiicere
Reiicere conditiones semel acceptas
Abire ab emptione, à contractu priore
Discedere à fide data, à conditione
Dirumpere fœdus, vel soluere
Facta omnia infringere
Conuentiones non seruare, Vide **Promisse**
Fœdifragus, **A breaker of the league**

to Breath, to take his Breath.

Spirare, respirare
ἀναψύχειν, trahere spiritum
Recipere anhelitum, vel facere
Spiritum ducere, reddere anhelitum per vices recipere
Animam trahere, remittere, & efflare.

the Breath.

Spiritus, flatus
Anima
Halitus, anhelitus.

Breeches, or mens ouer-stockes.

Subligar, subligaculum
Femorale, feminale
ἀναξυρίς
Suffibulum, apud Varronem
Caligæ, tibialia
Campestria substant
Perizomata, περιζώματα
Pudendorum velamen
Lumbare
Braca, vel bracha, vt alij scribunt
Renones aliquibus dicuntur, Græcè περισκέλιδες, Chaldaicè Sabarella, qua dictione Daniel vsus est, Hebraicè Micenas
Soluere ligulas, ponere seu deponere subligaculum, notæ significationis sunt.
Caligas thoraci seu diploidi astringere ligulis, **to trusse vp the hose**
Feminicrutalia à Ludouico Viue, in colloquiis, pro caligis ponuntur, **a whole paire of hose with breeches & netherstockes together**
Caligæ, tibialia tegumenta tibiarum, **a paire of netherstockes.**

to Bride, vide to put out ones eies with gifts.

a Bride, vide married damosell.
a Bridle, or a Bit.

Frænum Habena, ἀβλῆρα
Retinaculum, camus, κημός
Lupus apud Ouid. genus fræni acerrimi, vt Luparum apud Virg.
Capistrum, the halter.
ἁλκεστής
¶ Spernere lupatum
Habenas reiicere, frænum non admittere, ἀφηνιάζειν
¶ Fræno equum sistere, coercere
ἀναλαμβάνειν τὸν ἵππον, ἀνέχειν
Artis equum compescere habenis.

Briefe, vide short.
Bright, vide shine and cleere.
Brine.

Salsugo, muria
Muries, ἅλμη, Salsilago.

to Bring, vide carry.
to Bring forth.

Parere, Edere, gignere
Educere, producere, proferre, eniti.

to Bring to an end, vide End.
to Bring to nought, vide to marre.
to Bring vp, vide to feed.
a Brinke or Brimme.
the Stone Bason that receiueth the water of Conduits, or a Bason.

Labrum, Labium
Labellum, Pelluuium
Pelluuia, Podoniptrum
Tinaciolum, Peluis
λεκάνη, πέλυξ.

a Broker.

Mediator, Conciliator, Licitator
Proxeneta, προξενητής
Pararius Latine, apud Senecam. Institutor.
a Broach, vide a Coller.
a Brotherhood, vide Fraternitie.
a Brush.

Setaccum, quod plerunque ex setis fiat. Scopina, Scopulæ
Peniculus vel penicillus
Viues in colloquiis Muscarium setacium nominat, à similitudine credo, nam Muscarium est coma quarundam herbarum, in quo semina dependent, veluti ferniculi, anethy, & similium.

Bruit, Rumour, vide Fame
a Bucke, vide Doe.
a Bucket, a Paile for to take water with.

Vrna, Hydria
Sirulus aquarius, Cato
λάναξ, Vrnula, Situla, Sitella
Trulleum, Creterra, Mergus, oris
Antlia, ἀντλία
Haustrum
Suriscola, apud D. Hieron
Futis est vas aquarium
¶ Nasiterna, à similitudine nasi, apud Varronem & Plaut. Pitcher
Vrceus, Vrceolus, Minalis, Aqualis
Gurturnium, πρόχοος, idem,
Guttus pro eodem, apud Eras.
Malluuium, Polluuium, a Bason to wash in. Peluis.
χερνιπτήριον, Liuius, Argenteo pollubro

pro & aureo gutto.

a Buckler, a Shield.

Solutum, Clypeus
ἀσπὶς, Parma
Parmula, Ancile
Ambo, Pelta, Cetr
γέρρον scutum persicum
¶ Parma eludere iaculum
Tela scuto accipere.

to Badde, vide to burthen.
to Build, to make a house.

Aedificium, domum, tectum, ædes, struere, extruere, componere
Extollere, οἰκοδομεῖν
Erigere, instaurare
Educere cœlo. Virg.
Condere arcem, domum, vrbem, Salustius.
Mænia fabricare, Edificare, Ponere, Condere
Murorum attollere, moles
Condere sedem, Tecta
Fundare arcem, vrbem extruere, statuere, cingere muris saxis, fundamenta locare
Architectari, ἀρχιτεκτονεῖν
Moliri arcem, ædificare
ἱδρύειν, figere
Collocare, firmare
Constituere, ponere
Iacere fundamentum
Aedificia modicè ab humo tollere, **to build not very high.**

Bulwarkes, vide Fortresses.
a Bull, a Patent, a Priuiledge.

Diploma summi Principis, Regis
Codicillus dispensatorius
Priuilegium, προνόμιον
Bulla vulgò dicitur pontificia
Indultum Apostolicum
Breuis vel vt alij vulgò dicunt, Breue sunt etiam diplomata, quas nunc appellamus literas patentes continentes principum edicta & mandata, regio signo sancta
¶ Cæsareo priuilegio aliquem inauctorare.

to Burden, to blame, to raile or speake ill of the dead.

In mortuos maledicentiæ spiculum figere
Defunctis maledictis insectari
Insectari post mortem
Lacerare defunctum
Mortuis conuiciari, maledicere,
Defunctorum innocentiam insectari
Conuitia congerere in mortuos
Pugnare, luctari cum laruis, cum defunctis
Instar caspiorum canum sepultos arrodendo affligere
Ad inferas sedes vsque manes & laruas à quibus veterum natura sustulit sua fulmina persequi
Ne ab vmbris & cineribus sæuitiam continere
Mortuum flagellare
νεκρὸν μαστίζειν. Iugulare mortuos
τὺς τεθνηκότας ἀποκτείνειν
Leoni mortuo barbam vellere
Mortuum criminationibus proscindere, impetere, incessere, lingua acerbissimè exagitare.

a Burden or load, a packe a fardell.

Onus, φορτίον
Prouincia, pondus
Periculum, grauamen
Sarcina. Impedimentum tam in singulari, quam in plurali numero

heauy Burdens or loades.

Onus Aetna grauius, apud Cic.
Collossea onerat. Moles
Pistrinum tum pro loco, tum pro re difficultatis plena metapho.

Res viribus impar, difficultatis plena
Grauis sarcina
Negotium subacerbum
Prouincia dura, negotiosa, molesta, aspera.
Negotium operosum, molestum
Negotium inuolutum, difficile explicatu, γαγγαμών.

to vnburden, vide **vnloade.**
to Burden, to Budde, to Branch out.

Fruticare vel e, Sylvescere
θαμνίζειν, frutescere
Florere, florescere
Formatis aperitu, floribus arbos
Florescunt gramina riuis
Emittere stolones, μοσχέειν
Pubescere, frutices emittere
Germinare, egerminare
Progerminare, pullescere
Pullulare, pullulascere
Suppullulare, protuberare Soli
Suppullulascere, expullulare
Arbescere, frondescere
Vernare ad arborem etiam refertur
Gemmare, & gemmas emittere ad vitem effertur, & ad alias arbores, gemmascere, efferri, turgere in gemmas
Gemma vitis oculus

to Burie.

Inhumare, terræ iniicere
In terra recondere
Tumulo recondere, tumulare,
Dare humo, terræ, ad sepulturam
Κτερίζειν, parentare
Sepulturæ tradere, dare sepulchro
Sepelire, humare
Inhumare, funerare
Dare tumulo
Extremum persoluere honorem
Cadauer, funus humo condere, Oui
Pulueri tradere, seu humo, Sallu
Condere monumento corpus, Plin.
Putridum condere cadauer in vrna
Et apud Phocilidem, γαῖαν ἐπιμοιρᾶσθαι, νεκύεσι, mortuis terram impertiri
Ponere in monumento
Corpus terræ parenti reddere
Sepulchro claudere
Efferre matrem Cice. Sepulturæ cadauer inferre, terræque obruere
Subdere sub solum, **to put vnder the ground**
Mandare humo
Telluris aggestu cadauer obruere, superiecta humo operire, apud Am. in home
Terræ commendare, apud Max.
Terra cineres accipit
Tumulus ossa tegit
Libitinam exercere
¶ Efferre cadauer, vxorem funus mortuorum, ἐκκομίζειν
ἐφέρειν, κηδεύειν
Extra domum vel ad sepulturam ferre, νεκροφορεῖν.

to be Buried.

Funerari, sepulturæ tradi
Humari, parentari
Comburi veteres solent vnde bustum pro monumento ponitur
τῶν νομιζομένων τυχεῖν
Ponere cineres apud poetas
Honorifica sepultura donari
Sepulturæ maiorum suorum addi
Magnifico post fata deponi Mausolæo
In tenuem solui fauillam.
Contumulari, terræ insterni.

an honourable Buriall, vide **Funerall.**
to Burne.

Vulcano dedere dicere,

Dare

Dare flammis, ignibus
Vulcano committere
Ignis voragine absumere
Vrere
Exstruere rogos
Vstulare apud Pacuuium pro vrere
ἐκκαίειν, φλέγειν.
Patrios incendio lares absumere
Ignem in ædes eiaculari
Cremare. Concremare
Celebrare Vulcania
Corpora in cineres redigere
In ignem, in rogum mittere, ponere proijcere imponere
Igne absumere. πυρπολεῖν
Comburere. Igni tradere
Vltricibus committere flammis
Incendio inuoluere
Ignibus ardere
Exurere
¶ Conflagrare, flagrare, ardere, absoluta sunt, & igni non tantum, sed & alijs rebus accommodantur, flagrare odio, amore
Illi res omnis, in fumum & cinerem abijt, vbi incendium omnia hausit.

to Burst, vide to Breake.
to Burst, or to Breake in.

Irruere in ædes
Irrumpere, cum violentia quadam
εἰσπίπτειν
Inferre se concitato impetu, Liuius, pro irruere facere impetum
Incedere vnde scribendi libido incessit mihi vel me. Liuius: grauior cura patribus incessit.

to Burst or breake open doores, vide Doore.

a Bush of thornes.

Domus. Rubus
Spinæ. Vepres
Sentes. Ruscus
Virgultum. Spinetum
Dumetum. Rubetum
Vepretum. Senticetum.

a Busie worke or matter, to compasse.

Labor magnus difficilis, laboriosus, grauis, operosus, molestus, immensus magni negotij, difficultatis ac ponderis. vide **a peece of trouble.**

Busied vide Occupied.
a Butler or Steward.

Præfectus cellę penuariæ
Dispensatoris officium gerens, Ambrosius. οἰνοψ.
Cellarius & non cellelarius, vt plerique ineptiunt, nisi quis interpretari velit, rarus in cella
Præpositus cellę
Moderator domus. Custos cellę
Promus accondus. ταμίας
Villicus in Euangelio
Oeconomus. οἰκονόμος
Dispensator rei familiaris
Procurator aliquot in locis dicitur seu Curator
ἐπιμελητής
Procurator peni, Plaut.
Cauearius nonnullis dicitur à Cauea.

a Buttery, vide Celler.
the Buttockes or Haunches.

Clunes sub genere communi
Cluniculæ. Nates. πυγαί.

But. Neuerthelesse.

Cæterum μέντοι
Porrò. Autem. δὲ
Porrò autem. Sed
Sed enim. atqui
ἀλλ᾽ ἄρα, ἀλλά. Verum
ἀλλά τε. Vero. At vero.

Verum, enim vero. Quin.
At in oratione soluta: Ast in versu sequente vocali.
¶ Sed etiam, Tamen.
Veruntamen, Attamen
Sed tamen, frequens est apud Cicer. ἀλλαμὴν.

But yet.

Pariter ac, Iuxta ac
Ex æquo, atque, Simul &
Idem, Idemque
Aeque, atque
Ita & præcedente vt
Simul in oratione geminatum, vel geminatum.
Tum in oratione geminatum
Et in oratione geminatum
Sed &, verum etiam, ἀλλάτι, præcedentibus non solùm, non modo οὐ μόνον.

C

a Cabin, lodge vide **Cotage.**
a Cable rope.

Funus, anchorarius
Tomix, icis, f.g. Plin.
Retinaculum stupeum puppis, Ouid
Ruderis, Plin.
Funis nauticus.

to Cacke, to shite.

Aluum exonerare
Cacare, ἀποπατεῖν
Ventris onus ponere, deponere
Purgare ventrem, apud Hier.
Excernere, apud Celsum
Stercus facere, vel oletum
Saburram ventris ponere
Emittere saturitatem
Aluum deijcere, soluere
Forire, ἀφοδεύειν
Merdare, Cunire
Egerere absolutè
Excrementum deijcere,
ὑπαγωνεῖν κοιλίας aluum deijcere
¶ Comforire, apud Pomponium
Permerdare, Conspurcare, fœdare
σχέζειν, to beshite.

A Cage for Birds.

Cors vel cohors, Auiarium,
Auium vel Altilium septum
Ornithroropium
ὀρνιθονομεῖον, ὀρνιθών.
Gallinarium, a hen pen.

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius, Laganum
λάγανον, Libum
Melipectum, μελίπηκτον,
Placenta ex melle. Popanum.

to Call.

Vocare, vocitare
Appellare, Appellitare
Nuncupare, Memorare
Nominare, Dicere.

to Call backe, to reuoke his fault.

Reuocare, Recinere errorem
Retractare. Fateri errorem
Reuocare quod dixeris, feceris prius asserueris
Canere Palinodiam
παλινῳδεῖν: Recantare
Opprimere dicta sua.

to Call to minde, vide **to Remembrance.**
a Call, vide **Coife.**
Calme, vide **Quiet.**
he Came at length.

Tandem, aliquando denique demum
Post diurnum tempus, longo temporis interuallo, cum temporis multum abijsset, transacto multorum annorum spatio redijt, reuertit, reuersus est.

Accepit se ad suos latres, patriam, cunabula, patrias sedes.

a Campe, an Hoste a siege.

Castra, σκήνωμα
Papilio, Tabernaculum,
Tentorium. Statiua,

to pitch his Campe.

Castra facere, ponere, locare
Castrametari.

to raise or to moone his Campe or Siege.

Mouere, amouere Castra
Tabernacula detendere Cæsar
Locum commutare
Exercitum aliò deducere
Soluere obsidionem
Ab obsidione desistere
Oppugnationem remittere
Colligere papiliones.

a Cane, vide Reede.
Canels, vide Gutters.
to Can or may, vide Apt.
to Cancell out, vide to Crosse out.
a Canker.

Cancer morbus, eris in genetiuo sub neutro generere
κάρκινος, καρκίνωμα
Carcinoma, Gangrena.

a Canker-worme that eateth commonly Coleworts.

Erma Campe. καμπη
Mastax apud Nicandrum
Hiesina Columellæ dicitur
Brucus, βρῦχος.

Cannons, vide Artillery
a Cap, vide Hat.

a Spanish Cape, vide Cloake
a Captaine, a General.

Dux militum, primarius, summus
Copiarum dux, Strategus
Primipilaris, Præfectus militiæ
Belli ducem agens
Bellicę expeditionis dux primarius
Archistrategus
Primus exercitus dux
Præfectus equitum custodiæ quos archeros vocant
Totius equitatus dux præcipuus præfectus militiæ
ἀπαρχων ϛρατευμάτων
Cohortis præfectus,
σπείραρχος ἔπαρχος
Imperator, exercitus,
Dux militaris, Exercitus dux,
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarum est, pro quo militum caput rectius diceretur à cuius consilio & nutu cæturi dependeant.
λοχαγωγὸς Græcè
Ordinis militaris instructor, imperator seu ductor. Rector
Nostri decanum vocant qui contubernio præest
συωμοτάρχος græcis dicitur
Nam contubernium propriè milites decem sub vna papilione degentes.

Cardinals.

Proceres cardinei
Cardinales, Purpurati patres,
Honore galeri punicei decorati,
Quos vaga contecto purpure vestis equo
Cardineo insigniti galero
Cardineo quorum tegitur corona galero.

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos,
Pilium ferre rubrum
Cardinalitio galero ornari,

¶ Car

¶ Cardinalitię dignitatis galero donari, insigniri
Consistorium cardinalium quod vulgo dicimus, rectius seu ornatius
Pontificum collegium
Summum concilium.

Care, or thought.

Cura. Anxietas. Angor. Scrupulus
Molestia. Sollicitudo. Dolor
Angustia, vide Diligence.

Carelesse, Negligent in my owne Profit.

Vtilitatis meæ rationem nullam habui, duxi, spectaui: quid esset è remea, in rem meam, quid ad rem meā pertineret, in rem meam faceret, conueniret; quid de rebus meis expenderet, prodesset, conduceret, vtile esset, vtilitatem afferret.
Vtilitati, emolumento, bono esset; fructum pareret.
Nullam operam dedi, non laboraui, minime spectaui, curaui, quæsiui, secutus sum, mullum studium posui, nihil industriæ, Operę locaui posui, diligentiam nullam adhibui cōtuli. Res meas indiligenter administraui, tractaui, vide negligence.

Carefull, vide sorrowfull. be Carefull in dooing, &c. or take some paine, or looke to it.

Cura. Age curam
Habe curam. Fac. Dispone
Euigila. Da operam
Curæ tibi sit. μελεῖ σοι
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorrowfull, or doubtfull.

Sollicitum esse. κηδαίνειν.
Destineri curis
Angi, enecari sollicitudine
Angere se animo, apud Terent
μεριμνᾶν. Carare
Alicuius rei curam antiquiorem ducere, Præcipuam atq; antiquissimam, habere curam
Inter spem & metum fluctuare
Vltra peram sapere, pro nimis sollicitum esse
Curis & anxietatibus concidere.
Anxiè & sollicitè cogitare
Anxium esse
Aestuare. Fluctuare
Consulere. Cogitare
Satagere. Laborare
Trepidare. In diuersa rapi
Sollicitudinibus inquietari
Vehementer laborare
μοροπονεῖν
Pendere animi vel animo, cum genetiuo vel ablatiuo, vtrumq; apud Ciceronem
Animo ringi. Angi
Angore detineri
Animo, intimis sensibus angi
Vndis negotiorum distrahi in diuersa
Curam gerere, agere
Probe curatum velle
Distringi curis. Cruciari, discruciari, excruciari sollicitudine
Curis confici, morderi, tenuari, vri, tabescere, liquescere, pallescere, insistere, mori, carpi
Curis intentus, confectus, curis exerceri, potiri curis
Ingeminant curę
Cura venit, tenet, tangit, moratur, subit, hæret, mordet, Corpus tenuat
Vitiat, est feruida
Sollicitudinem parit
Rationem habere
Esse in cura
Oculis ferre, metapho.
Versari in cura

Curæ esse, apud Ciceronem.
Curæ habere, Cic.
ἐπιμέλεσθαι
Ista mihi curæ erunt.
Ἐμεὶ μελήσει ταῦτα.
¶ Totus toto pectore quis incumbere in curam aliquam dicitur.
Cordi esse.
¶ Curis animam excruciare.
Solicitudinibus vitam reddere breuiorem.
Arduis rebus, persequendis confici.
Macerare se crastina cura ciborum.
Se excruciare animi dolore.
Cor edere, comedere.
Ἐσθίει τὴν καρδίαν.

to put or take away Care, Thought, or Sorrow.

Liberare, exoluere curis, finem imponere curis.
Sollicitudine alienare.
Curas secludere, demere, deponere, demittere, auertere.
Agitare curas, abijcere, ponere, resoluere, depellere, fallere, diminuere, Sanare, pellere nubes curarum.
Cura abit, fugit, excedit, deserit, dilabitur, lentescit, diruitur mero.

I care not, or I passe not.

Susque deque fero, ἀδιαφορῶ.
In nullo discrimine pono.
Susque deque habeo.
Aequi bonique facio, apud Terent.
Aequo animo sum.
Nihil laboro. Mea non refert.
Manum non verterim, mouerim, etiamsi domus ruat.
Minimi æstimarim, securus quonam res cadunt.
Non magni pendo.
Illud non amarim crepitu digitorum vide. **man I care not, what losse, &c.**

Carpenter.

Faber lignarius. Faber tignarius.
Materiarius. Abietarius, in Exod.
Carpentarius, τέκτων.
Architectus & Architector, qui structuris ædificiorum præest, & fabricanda præscribit.

the master Carpenter.
a Carpet, vide Tapestry.
to carry, to beare, to bring.

Portare. Aportare. Ferre.
Vehere. φέρειν. Adferre.
Inuehere. Trahere secum.
Ducere secum.

to Carrie in.

Inuehere. Inuectare.
Inferre. Importare.

a Carrier, a Messenger.

Tabellarius. ἐπιστολεύς.
Grammatophorus. Nuncius.
Lator, portitor, gerulus, baiulus literarum. γραμματοφόρος.
Tabellarij fungens munere.
Internuncius.
Nuncius, ingenti per regia tecta tumultu ruit.

a Cart, a Chariot, or Coach.

Carruca, Carrum & carrus.
Cisium. δίτροχον.
Benna, dictio gallica.
Cantherium. Rheda.
Epirhedium. Biga.
Birotum. Couinus.
Petorium, apud Horat. πετώριον.
Capsus, carruca vndique tecta.
Curris breuis.
¶ Cisium euertere, **to ouerthrow the Cart.**
Effundere aurigam,
Impetu aurigam solo sternere, vide **Waggon.**

a carter

a Carter, a Waine-man.

Auriga, Agens, Currum.
Essedarius, Carrucarius.
Vehicularius, ἁμαξεύς.
Rhehedarius, apud Ciceronem.
ζευγηλάτης, Quadrigarius.
Rehedarij officium exercens.
Rector currus.
Agitator proauriga. Cic.
Vehiculi moderator.
Vector à Cic. positum est pro eo qui vehit, Plaustrarius.
Cisiarius qui Cisioum regit, hac voce iurisconsultus vsus lib. 20. dig.

to Carue, vide to Graue.
to Cast, to Fling downe.

Conijcere, Traijcere.
Pronus sternere solum,
Iacere, Iaculari, Contorquere,
Dirigere spicula in aliquem.
Iaculum emittere, Torquere,
Proijcere Telum.
Intendere sagittam,
Exercere brachia telo.
Aethereas telum contorsit in auras

to Cast in ones teeth, to Vpbraid.

Obijcere culpam.
Improbrare.
Increpare, apud Salustium,
Obiectare.
Ingratitudinis dicam alicui scribere.
Exprobrare, Improbrare.
Refricare vlcus, ἐπονειδίζειν.
Probrum obijcere, Carinare.

to Cast aside, vide set aside.
to Cast abroad, vide to Scatter.

to Cast in mind, vide to imagine.
a Catarre, vide Rewme.
a Catte.

Felis ἀσκαλαβώτης.
Aelurus. γαλεώτης γαλῆ.
Catus simpliciter, nam Catti sunt Hæssi populi.
Mustela domestica, dicitur, à nonnullis.

A Caue, a Denne.

Specus & specu, Spelunca.
Spelcum, Lustrum, φωλεός.
Latibulum, Antrum.
Latebra, καθμων. Lacus.
Scrobs, Cauea, Cauerna.
Crypta Fouea, βόσθυνος, Fossa.
Cuniculus pro loco seu foramine, subterraneo occulto.
Abdita, Recessus Diuerticula, **priuie corners.**
Angulum foueæ & receptus.
Latebrosa rupium cauamina Soli.

a Cause, a reason, an occasion, or maine.

Res, πρᾶγμα.
Causa, Negotium.
Gratia apud antiquos pro causa ponebatur. Vnde fluxerunt hæ orationes, mea vel tua gratia, id est, pro mea vel tua causa, in oblatiuo tantum
Nuptiarum gratia, apud Terent.
Nomina sæpe pro causis vel negotijs à Cicerone poni inuenias: Cum tot ibi nominibus acceptum Curtij referent.
Ergo aduerbium vltima circumflexa ponitur pro causa ἕνεκα, Vergilius in 6. Aenei: Illius ergo venimus,
Peregrinationis ergo.
Virtutis ergo, **for vertues sake.**
Negotiorum expediendorum ergo,

Nego-

Negotium alicuius agere, to doe ones businesse
¶ Rei causam dicere, reddere, to declare the cause wherefore
Rationem reddere, Cic. Quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit.

for that Cause, Vide Therefore.
not without a Cause, worthily.

Haud temere. οὐκ εἰκῆ
Non abs re Non sine causa
Haud iniuria. Nec iniuria
Haud immeritò. Meritò εἰκότως
Iure, Iure optimo vide, Worthily.

a Cawdron, vide Kettle.
to Cease, to leaue off.

Supersedere. ἐπέχειν cum genetiuo
Canere receptui
ἀνακλητικὸν σημαίνειν
Omittere inceptum
Sistere ab incœpto
Incœpto desistere
Sistere opus, labores
Demittere. Cessare. Intermittere
Manum retrahere, Linquere
Desistere. Desinere
Conquiescere. Abire incœpto
Facere intermissionem, Cic.
Intermittere. In medio rem relinquere. Suspendere rem
Subsedere. Parcere
Omittere, & mittere simplex
Differre, in aliud tempus
Rem non definire
Insuspenso relinqui, & relinquere, apud Plinium
Finem modumque ponere facere
Anchoram iacere
Tollere calcar vltorium, prouerb.
Supersedere à vindicta seu vltione quā parabat

Incidere ludum, to leaue the play
Incidere studia, remittere
¶ Omitte, quiesce, leaue
ἄνες in Imparatiuo.

without Ceasing, vide alwayes.
a Celler or a Buttery.

Penarium. Penuarium
θήκη. Cellarium. κελλάριον
Cella penuria. Penu.
Cella promptuaria, seu promptuarium. Græcè ταμεῖον
Podium, Riscus, apud Terent

a Censer, a shop wherein Franken cense is kept.

Thuribulum. Acerra
Thymiaterion. θυμιατήριον
Capsula vel arcula thuraria
Custos thuris, apud Ouid.

I am Certaine, vide sure, Certainely, vide without Doubt.
Certifie me of your busines.

Fac, redde me certiorem de statu tuo & de omnibus consilijs
Significa mihi, expone, aperi, explica perspicuè demonstra rerum tuarum omnium status, quis tuus animus, qui sensus, quæ sunt consilia
Fac vt de tuis rebus, tuisque consilijs, cognoscam, intelligam, certior fiam.
Ex tuis literis erudiar, instruar
Imaginem rerum omnium, cogitationumque tuarum literis ostende

a Certificate, vide Pasport.
to Cese, to Taxe, or Leauy.
a Subsidie.

Censere cum accusatio

Facultates æstimare
Censere populos
Censum agere, habere
ἐξέτασιν ποιεῖν
Facere æstimationem
Nouos subinde populos deglubere exugere, deprimere, exactionibus
Onus miseriæ plebiculæ, aggrauare
Exactiones facere
Insolitis exactionibus populum, subditos onerare
Inusitatis & inauditis exactionibus ditiones grauare
Tributo grauare
Angariare
Deglubere tenues, to pill, or pole, &c.
Emungere, Extorquere pecuniam
Emulgere
Compilare, expilare plebem decimationibus
Exactionibus opprimere, atterere
Tributis subditos premere
Exugere plebem
Euiscerare, exossare exenterare
Vsque ad viuum miseram plebeculam deglubere
Ad viuam vsque cutem tondere
Populum vsque ad radicem arrodere Erasmus
Sanguinem sudoresque plebis vel rusticorum absorbere, ingurgitare
Explere scrinia sanguine pauperum
Excoriare
Deuorare vsque ad ossa
Excarnificare, vel vt habet vates regius
Deuorare Dei plebem.

to Chafe, to Fume, to be Angry.

Indignari. Zelari, apud Prophet
Stomachari. Substomachari
Gerere iram. Ringi. Tumere
Infensum, Percitum, concitum esse
Mordere labrum, seu frænum mordere, prouerbia sunt
Moleste, indignè, grauiter, egrè ferre
Ira commoueri. Succensere
Magno irarum fluctuare æstu. Virg.
Iracundia turgere, ardere
Bile tumere atra, Exardere
Corrugare nares
Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicuius rei tædio conceptam effundere
In fermento iacere
ἐν τῇ ζύμῃ κεῖσθαι
Et schemate prouerbiali: Frontem ferire
Supra modum & importenter indignari
Iram euomere omnem
Virus effundere.

to be Chafed or made angry, to be in rage.

Irasci, Accendi
Incendi, moueri ira
Commoueri, Offendi
Iracundia & indignatione accendi
Acrius incalescere
Incandescere, Inflammari
Dare vela indignationi, iræ, apud Plin.
Feruere. Efferuere. Succensere
Efferuere vel ebullire. Grauari
Excandescere, ad furorem præ nimio animi impetu vergunt.
¶ Contra, Deferbere seu deferuere, refrigere vel refrigerari, apud Fabium ac deflagrari & relanguescere dicitur ira, indignatio, quando homo mitescit, & placidus fit, & feruor animi consedisse, recedisse, to bee quiet, or well pleased againe.

to Chaine, to Tie in Chaines.

Catenare, Vinculis ferris vincire
Catenas inijcere alicui, nectere vel induere.
Compescere catena. Aliquem ligare catenis
Cadere in plagas

In

In casses incidere vel decidere
Teneri laqueis.

a Chaire, vide a Stoole.
a Chamber.

Cubiculum, δαμάτιον
Cella, κοίτη
Conclaue, media producta
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum
Cubiculum interius, remotius
Cubile lectus est id quo cubatur
Ectheca ἐκθήκα, vel vt alij legunt, ἴξωςρα, cubiculum, thalamus, sponsi proprie
Pastophorum. 1. Macab. 4. sacerdotis templi domicilium, cubiculum, thalamus.
Camera eiusdem non est significati, sed testitudinem denotat, tectumq; deuexum & recuruum, a vault.

a Chamber pot, vide Pisse-pot.
Chamblet.

Vestis vndulata, quod ad vndarum similitudinem picta sit
Vestis cæmatilis, κυματώδης
Pannus camelinus, grograine, mockado, &c.
Symbolarum, συμβάλλωτον
Viues capripilliam vocat in colloquiis, quod ex caprarum & hircopilis fiat

to Change, to Translate.

Reculas alienis commutare, mutare, permutare
Commutationem facere rerum.

to Change his minde.

Sententiam mutare
Calculum reducere
Aliud instituere, ἐξιςάναι
In varias distrahi sententias
Quo ego pacto diuorsus distrahor. Co.
Vertere, commutare, mutare sententiam, consilium
Opinionem mutare
μεταπείθεσθαι, μεταβάλλεσθαι
Parum bene institutum recantare
Flectere sententiam, Salust.
A proposito resilire, declinare
Referre pedem
Animum immutare
Discedere à sententia, vel de sententia
Alterius duci suasione
Mutare institutum
Mutare mentem apud Horat.
Vertere animi decretum, Eras.
Pœnitere consilij
Ab instituto deterreri
Instituti suppœnitere dicitur, qui sentit sententiam animi sensuim labescentem, Erasmus
Vertere vela, vestigia prouerb.
Funem reducere
Vertere consilium rei non satis commodè institutæ
Imitari nepam, id est, cancrum apud Plaut. to goe backe from ones word.

to Chap, vide to Gape.
a Chappell, vide Church.
to Charge, or to lay to ones Charge, vide to Accuse.
to Charge or Command, or Bid.

Committere, mandare
Demandare, onerare mandatis
Mandata verbis dare, iubere
Credere, concredere
Dare negotium
Imperare
Curæ tradere, præcipere
Delegare officium, prouinciam
ἐπιτρέπειν, præscribere
In manibus dare, ἐγχειρίζειν

Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotiis, Denunciare
Iniungere aliquid negotij, Eras.
Mandare, tradere prouinciam, negotium, onus, προστάττειν
Imponere humeris vel in humeros prouinciam
Curam rerum demandare
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere
In mandatis dare & legare negotium, apud Plaut.
Summam rerum alicui committere.

to haue or take a Charge.

Onus suscipere, supponere oneri. In mandatis habere, onus subire
Suscipere curam
Non rate molis agebat, constantem debilitauit, onus membra grauabat.

a Charge.

Cura, onus, pondus
Prouincia.

to take the Charge of the common-wealth.

Capessere, gubernare
Suscipere, gerere, administrare Rempublicam.

Charges, vide Expenses.
a Chariot, a Coach, vide a Dray, a Wagon, or Cart.
to Chase deeres, vide to Hunt.
Chaste, Pure, Undefiled.

Pudicus, castus, integer
Incorruptus, illibatus, inuiolatus
Immaculatus, intemeratus
Continens, temperans
Cælibem agens vitam, mundus
Ab omni muliebri congressu alienus.
Purè castéque viuens
Laude pudicitiæ celebris
Castum cubile seruare
Me natura pudicum fecerat, & casto pectore durus eram
Bellerophontes, hippolytus
Hippolitum imitans
Telamone castior.

Chastitie, or Puritie of Life.

Castitas, puritas
Castimonia, integritas
Munditia & mundities vitæ
Continentia, pudicitia
ἁγνεια, καθαρότης.

to Chastise the body, to bring downe the wanton flesh or to keep it vnder.

Carnem cohibere, macerare
Castigare corpus, & in seruitutem redigere, vt est apud Apost.
Fraudare, defraudare Genium, id est, naturam
Naturæ negare quod appetit, non satisfacere
Afficere carnem, vt obediat spiritui, imperio, consiliis obtemperet, apud Ambros.
Fraudare corpus voluptate
Subducere cibum & potum
Cibo ad tempus abstinere.

to Chastise, vide Punish.
a Chatterer, vide a Babler.
by Chance I lost my causes.

Euenit, obuenit, contigit, obtigit, accidit, factum est casu, casus tulit, fortuna fecit, fortunæ placuit vt causa ceciderim, litem perdiderim.

to Change his minde.

In

In sententia non permanere, non persistere, non perseuerare, non pergere
Sententiam non retinere, non tueri, non seruare, à sententia discedere
Mutare seutentiam, consilium, opinionem
Instituta, cursum opinionis alio convertere, flectere.

a Chancellor.

Cancellarius. Summus iudex
Summum iudicem agens
Iudex primarius
Principes scribarum
Ab archiuis, scriniis, præfectus, the Master of the rolles.
Archigrammatteus
ἀρχιγραμματεὺς.

to Chaw or chew meat.

Masticare vulgo. φλάειν
Mansicare, à mandere
Dentibus frangere, conficere
Dentibus comminuere, conterere, atterere
Dentes infimi escas conficere. Plauto dicuntur, id est, molere.

a Cheane, vide Collar.

to Cheapen, vide to Buy.

to make good cheere, to vse feasting, reuelling, or banketting.

Curare corpus
Inseruire ventri, γαστρίζειν
Curare cutem seu cuticulam
Comessari. κιχλίζειν
Græcari
Pergræcari
Indulgere genio, gulæque ventri
Crapulari
κραιπαλίζειν
Certare poculis, vino, mero
Vrgere culullis, poculis, vino
Æquis, æqualibus, certare haustibus
Vacare corpore gulæ
Græco more bibere
Viuere Bachanalia
τὰ διονύσια ἄγειν
Molliter, delicatè viuere
Lautè geniraliter viuere
Epulis noctes diesque ducere
Ventrem distendere
Epulari
Viuere patinas
Nepotari
Bacchari
Magnificè conuiuari
Bacchanalia celebrare
Εἰλαπινάζειν
Bellum agere homunculum
Epulari obsonare pollucibiliter, quod Græcis μεγάλαις κωθωνίζεσθαι ἢ προπίνειν dicitur, Magnis certare poculis
Poscere maioribus poculis, Gic.
Ab domini seruire, famulari
Ingluuiem sarcire
Carpere dulcia, apud Persium
Sese molliter curare
Festa celebrare Lyæi
Orgia viuere
Potationibus indulgere
Sibarissare
Propinari
Genialem agere vitam
Cibo potuque se distendere
Vitam agere intemperantem
Toto anno, vel perpetuò celebrare Saturnalia, Bacchia, orgia. Est apud Senecam de Claudio Imperatore semper distento & madente
Vino illecebrisque diffluere
Perpetuam madere noctem
Quotidie Baccho sacra facere, idem
Viuere absolutè
Catullus
Viuamus mea Lesbia
Curare pelliculam, apud Horat.
Sacrificare genio
Genium colere accuratius, & bibere meracius.

to Checke, to speake spightfull words, to Raile vpon, to Slander.

Lædere maledictis, Probris petere
Alatrare, pro conuitiari, per metaphoram
Conuitijs, contumelijs degladiari & debacchari
Fanda pariter & nefanda in aliquem euomere
Ad leuicula verba tragico insurgere vel intonare cothurno
Cauillatione ac maledicentia agere λοιδορεῖν.
Iactare crimina
Principem maledictis petulantissimè nominatim figere
Contumeliam, scommata, dicta in aliquem iacere
Nominatim apertèque in aliquem in principes, maiores, magistratus incurrere
Soluere in Deos ora
Militiæ suprema quæque in aliquem effundere
Contumeliosissimis nominibus petulantissimè diuexare
Inimica dicere dicta
Dira precari
Dentes infigere in aliquem
Non toleranda afficere contumelia
Tangere aliquem conuitio, scommate
Edere verba præterita, scelerata impia, aspera
Conuitium facere
Dicere. Fundere
Conijcere maledicta
Conuitiari
Crimina, probra, conuitia, læsiora, congerere
Mordere dictis
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari
Insultare iacenti
Contumelijs vexare, insequi, aliquem inuadere
Quæ mea Colliope læsit
Lacessere, proscindere, conscinde conuitijs, maledictis
Lancinare, lacerare, dilacerare conuitijs
Distringere carmine aliquem
Suum expuere liuorem
Amarulente cōuitiari, acuere linguam
Contumeliam dicere
Consputare metaphoricè
Afficere contumelia. ἀικίζειν οἰκτωνίνεσθαι, ἐπιγλωττίσασθαι
Dicterijs incessere, vel conuitiis
Insectari aliquem maledictis
Probrosis exagitare nominibus
Probrum ingerere vel obijcere
Conuitijs figere, insectari. Vide to Slander.

a Checke, a Reproach, or Rebuke.

Conuitium. Maledictum
Blateramina contumeliosa
Archilochia edicta
Contumelia
Contumeliosa ac virulenta verba. vide Shamefully.

the Cheeke.

Mandibula. γαμφηλή
Maxilla. Mala
Bucca pro eodem apud Plaut.

to Cherish, to make much of.

Fouere. Mulcere. Amplecti
Complecti. Indulgere
Charum habere. Magnificare.

Cheerefull, vide Glad.
a Chesill, a Wedge.

Celtes. Cœlum à cœlando
Græcis ἐγκοπεὺς à κόπτειν
Cuneus ἐπισχίδιον
Epischidion apud Victru,
Cuneolus ferrens,

a Chek.

a Chest, a Coffer.

Cista Cistula. κίϛη. Arca
Arcella. Arcula. Scrinium
Scriniolum. ἐγγυθήκη.
Reconditorium. Custodiarium
Repositorium. Theca. θήκη
Capsa. Capsella
Chartophylacium
Tumbæ. Thecæ argenteæ
Fauissæ reliquiarum capsulæ apud Romanos in Capitolio.

to Chide, to rebuke, to Reprehend, vide to Brawle.
a Chiding, vide Brawling.
Chiefly, vide Especially.
a little Childe, or a Babe.

Pusio. Puer. Pusillus
Pusillulus, Paruus. Paruulus
Puellus. παιδίον
Pupus apud veteres.

a fatherlesse or motherlesse Childe.

Orbus. Orba. Orphanus
Carens parente.

Children.

Liberi. γεγεννημένα
Proles. φίλτατα
Soboles. Pignora, & in singulari pignus pro prole Soli. de rege Taprobane. Si forte dum regnant, pignus sustulit, exuitur potestate.

to get, or to bring foorth Children.

Tollere, suscipere liberos, prolem, filium ex aliqua, est gignere progignere, quærere
Liberos generare, progenerare
ἀναιρεῖσθαι παῖδας
Et sic dicitur de patre, Sustulit filium pro suscepit vel habuit, vt sit præteritum à tollo
Filios procreare, gignere, Petrare
Dare operam prolibus liberis
παιδοποιεῖν
Filiis procreandis operam dare.

from his Childhood, Youth, or Infancy.

Ab ineunte ætate
παιδιόθεν παιδόθεν
A teneris annis. ἐκ νέας
A teneris vnguiculis, seu vt Græci dicunt. ἀπὸ τῶν ἁπαλῶν ὀνύχων. A paruulo
ἐκ παίδων
A pueritia prima. Puer
A pueritia. A pueris
ἐκ παίδων. A paruis
A primis annis. ἐκ νηπίου
A rudibus annis
A tenera ætate
A primis vitę rudimentis
Ab ipso vitæ limine
Ab ineunte pueritia, per omnis ætatis gradus ad supremum vsque vitæ diem
Cùm corpus adhuc à matre tuberet.
A crepundiis
Ab ipso vitæ exordio
Ab incunabulis
A cunabilis primis
Ab infantia
A tenellis vnguibus
A puero pusillo. apud Plaut.

great with Childe, vide Woman.
a Chimny.

Humarium. καπνοδόχη
Caminus. κάμινος
Infumibulum, fumale, & nat's the pipe, propriè quidem infumibulum pro camino etiam ponatur

focus propiè pauimentum sub camino significat, the hearth
πυρεῖον, Græcis.

Chips.

Ausulæ σχίνδαλμοι
Clabula vel clauola, apud Var.
Fomes.

to Chop off ones head, vide to Behead.
to Christen, vide to baptize
to Choke, to Strangle.

Suffoco, Præfoco, media producta contra aliquot Grammatistarum opinionem ἄγχειν
ἀλχονᾶν. Interstringere
Stringere gulam, guttur
ἀποπνίγειν, Strangulare
Laqueis implicare colla
Guttur. i. per vincula laquei
Obstringere, constringere collum
Premere iugulum. Vocem includere
Obtorto collo gulam præfocare
Gulam frangere.

to Choose, to elect, to picke out.

Eligere Deligere. ἐκλέγεσθαι
Delectum agere, & habere
Suffragiis designare, eligere
Legere pro eligere apud Cic.
Capere apud Terentium: Me cepêre arbitrum
Sumere pro eligere apud Plaut. Sume aliquem ex poculo
Excerpere commodissima, bona quæque, to picke out the best
Suffragium inire, to elect or chuse by voyce, apud Liu. & Cic.
Libera dare, populo suffragia, apud Iuuen.
Opinionem facere, to giue the choise
Non tam hominem suffragiis quàm
Diuini numinis calculo delectus atque ascitus, Elected or chosen of God.
Emendicata, suffragia, apud Gratianum, sunt potentium, seu nobilium commendationes.
Potioris partis suffragio, By the most and best voyces
Electus, creatus, calculis omnium, & suffragiis statutus, vno ore, summo consensu, omnium sententia, comprobatione constitutus, designatus, allectus, Elected or chosen
¶ Septem virorum summus in Romano imperio senatus, the Electours of the Empire.

Chronicles, vide Histories.
it is Chronicled, vide Written.
a Church, a Temple, Chappell, a Chancell.

Templum. ναὸς
Domus Dei, orationis
Aedes in singulari tantum numero
Aedes toto terrarum orbe Buscoducis celeberima
Ponitur quoque in numero plurali pro Templo, sed ferè semper cum adiectione, vt sacra ædes
Sacrum, substant. ἱερὸν
Asylum pro Templo ponitur Poetis
Lararium apud doctos legi
Aedicula diminutiuum pro sacello, a chappell.
Sacellum. ναΐδιον
Oratorium. Adyto. Sanctuarium.
Delubrum, media producta, & Phanum apud veteres idololatras dicebatur Domus deorum
Ara. Altare apud Poetas
Rhenanus in scholiis historiæ tripartitæ scribit olim in Christianismi principio templa Dominica vocari Solita, vnde in hodie mumrusque diem

diem lingua vulgari dicimus domine, hoc est dominicum latinè vocis huius vsus est in vetustis, & Greg. Nazian.
κυριάκη quoque Græcè, nostrate lingua vulgari church dicimus
¶ Sacrarium Ιεροφυλακεῖον
& Cella pars templi sacratior
Sacrista apud probatos authores non inuenitur.

to Christen, vide Baptisme
Churlish wayward in company.

Nimium acerbus, durus, difficilis, asper tetricus es in consuetudine
Consuetudo tua difficilior est quam propter suauitatem nullo expetatur.
Minime iucunda est, Amara potius atque odiosa est
Minime accommodatus ad mores, consuetudinem & naturam es
Ita te morosum difficilemq; præbes in consuetudine
Ita mores aliorum fastidis, vt nemo te, tu nemine vti possis
Vt neque tu quenquam, neque te quisquam ferre possit
Vt neque tu cuiusquam consuetudinem neque tua quisquam frui possit.

Circumspect, Wary, Aduised.

Prouidus. Prospiciens
Circumspectus. Polytropus
Cordatus. Sciens. Solers
Gnarus. Cautus. Intelligens
Prudens quasi Prouidens
Oculos in occipitio gerens, prou.
Alter Ianus. Ιανος ἄλλος
A fronte simul & occipitio oculatus.

to be circumspect, to forsee.

Cauere. Prospicere sibi
Cautionem habere, adhibere, adiungere
Circumspicere, diligenter animaduertere, attendere, prouidere
Curare. Cogitare Cogitationem rei alicuius suspicere.

a Citie, vide Towne.
Ciuill, vide Gentle.
a Clapper, a Rattle.

Crepitaculum. κρόταλον
Crotalum. σύστρον. Systrum.

the Clapper of a Bell, or Doze.

Ropalum, campanæ malleus
ῥόπαλον, & quo ostium pulsatur malleus impulsor, ostii annulus, circulus, circus, κίρκος fores propellens, qui & ῥόπτρον dicitur
Erasmus in Colloquiis circulum illum ferreum siue ostii annulum cornicem vocat Græci. κορώνην.

to Claw, vide to Scratch.
Cleane, Neat, Pure, Chast, Undefiled.

Purus. Mundus. Tersus
Politus. Immaculatus. Integer
Pudicus. Inuiolatus
Incorruptus. Intemeratus
Illibatus, Unspotted
¶ Nullas ferens sordes
Insolens sordium
Munditiarum perquam studiosus
Mundulus
¶ Castus. ἁγνός
Cum Bellerophonte pudicitia audens contendere
Spectatum satis & magnum continentiæ exemplum
Sine vlla libidinis vel turpitudinis nota
Falluntur qui idem significare putant cælibem quod castum, nam cælebs is proprie dicitur, qui vxorem amisit

misit, vel certe iam non habet, etiamsi non habet concubinas. Vide chaste.

a Cleane or pure heart.

Cor purum, Mundum
Tersum, Conscia mens recti
Cor liberum, & vitijs castum
Expurgatum à peccatorum sordibus
Nullius sibi mali conscium
καθάριον. Sine macula
Sine labe. Sincerum
Bona fide, recta mente aliquid facere efficere
Nitidum. Albicans. Defæcatum.

to make Cleane, to Wipe, to cleanse.

Abluere. Eluere
Lustrare. Purgare
Mundare. Detergere
Purificare. Expurgare
καθαρίζειν. Sordibus liberare
Mundificare. Emundare labem
Expiare. Emaculare.

Cleare, Pure, Bright.

Clarum. Splendidum
Fulgidum. Nitidum
Serenum. Limpidum
Coruscum. Luculentum
Purum. Perlucidum & Pellucidum.
Lucidum. Perspicuum
Translucidum. Euidens
Non obscurum. Liquidum
Sale meridiano clarius. Nitens
Solaribus radiis lucidius, radiantius
Vitream habens perspicuitatatem
Quod vel cæco appareat
Quod purum perspicuum sit.

to Cleare himselfe, vide to Purge.

Clearely, Euidently, Manifestly, Plainely.

Manifestè. Liquidè. Planè
Clarè. Apertè. διαφανῶς
Ad liquidum apud Hiero, σαφῶς
Dilucidè. Luculenter
Luculentissimè. Euidenter
Splendide. Lucide
Perspicuè. Distinctè. Disertè.

to Cleaue.

Findere. Cuneis scindere
Quadrifidam quercum cuneis scindere
Rimam facere, ducere.

to Climbe, to Mount, to Ascend.

Ascendere. Conscendere
Summi fastigia recti ascensu superare
Euadere ad summa fastigia culminis
Niti gradibus.

to Cloath, to apparell, to put on a Garment.

Inducere vestem. Conuestire
Inuestire. Circumuestire
Velare corpora. Imo velamine singere
Insignire amictu
Circundare amictu corpus
Veste corpus tegere
Vestem induere, iniicere amictum.

a Cloathing, a garment, vide Apparell.

a Clocke, a Diall.

Horologium. Sciaterion
ὡρόσκοπα, ἡλιοτρόπια, ὡρολόγια
Græcis dicuntur
Horologium, solare & solatium generali vocabulo, quod ad vmbras solis horas demonstrat, siue pendeat, siue iaceat, hoc est, siue verticale sit, siue australe

Clepsydra

Clepsydra, horologium aquarium
Clepsammidion, apud Erasmum
Sciatericum, quod inepte Compassum vulgus dicit
Pyxidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua nautæ vtuntur
Gnomon, stylus vel Solis vmbelicus vt Plinio appellatur, qui horas significat, the wiser.
Index horarius, idem. Sciatheras

a Cloake, a spanish Cape.

Pallium Græcorum. ἱμάτισμα
Toga Romanorum
Recinium cucullatum ac Cucullio, apud Vinem, pallium Hispanicum
Penula, lucerna, pallium itinerarium
φαιδάριον. Vestis villosa, hirsuta
Amiculum. Palliolum
Tegmen à Cicerone dicitur
Impluuium. Sagulum
Sagum villosum eadem sunt
ἐνδρομις
Palla mulierum propriè est
Chlamys militum
Paludamentum & Ephestris, a coate armour.

to Close, vide to hide.

to Close ones eyes, vide Eyes.

Clownish, vide rude.

a Cluster of Grapes, vide Grapes.

a Cobler, vide Taller.

a Coach, vide Dray or Litter.

a Cocke birde.

Gallus, li. Gallinaceus substantiuum ἀλεκτὼρ, quod nos à lecto exsuscitet, sic dictus Græcis
Et Gallus gallinaceus
Cristata volucris, aues
Ales lucis, seu diei nuncius
Excubitorque dicem cantu prædixerat ales.

a Cocke, a spigot, vide Tappe.

Cockle among Corne.

Lollium ζιζάνιον
Zizanium, & Zizania
Æra, Ægilops, Festuca
Auena sterilis. Virg.

a Codfish.

Asellus. Erasmo & alijs dicitur, ὄνισκος. Græcè piscis (vt scribit Galenus) facilis digestionis
Capito, onis. N. G.
Pompius à nonnullis dicitur præsertim Murmel. vnde quidam
Pompius à tumido venit cui corpore nomen
Milago, in Germania superiori vocatur, idem credo piscis qui nobis
Asellus dictus
¶ Salpa, piscis idem vento induratus, Stock-fish, quem alij Bergolium, nonnulli strumulum vocant.

a Coffer, vide Chest.

a Coffin, vide Biere.

a Coife, a Calle.

Galericulum. Reticulum
κεκρύφαλος. Retiolum
Crobylum κρώβυλον, retiolum vel reticulum comam continens
Vitta propriè mulierum. ταινία.

Colde.

Frigus. Frigor. ψύχος
Rigor, ῥῖγος
Glacie frigidior
Gelicidium. Pruina
Gelum, Gelu vel Gelus

to be, or to suffer Colde.

¶ Frigere. Algere. Rigere gelu
Obrigere hyberno frigore
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigescere. Confici frigore
Hybernis mensibus, temporibus frigore concuti, to haue great colde
Horrere
Glacialem actum experiri
Frigore lapsa cadunt folia
Concrescunt currenti in flumine crustæ
Vndaque iam tergo ferratos sustinet orbes
Algescere, Frigescere, rigescere, &c. inchoatiua
¶ Frigidum, algidum, gelidum, pruinosum, glaciale, brumale, hybernum, hyemale.

a Coller, a Chaine, an Ouch, or Broach.

Monile, Segmentum, apud Valerium Maximum
Torques, & secundum Probum grammaticum Torquis
Ψέλιον, ἐπιτραχήλιον. Murenula
Torques aurei velleris, torque aliquem honestare, Munere & societate aurei velleris, aliquem dignari, decorare
Miles ordinis aurei velleris.

a dogges Collar.

Collare canum. Melium
Millum & Millus
Collare canum venaticorum confixum clauis ferreis eminentibus aduersus impetum quorumcunque
Collaria, apud Plautum.

Colewortes.

Brassica. Lampsana
Caulis. καυλός
Brassica, Appiana, quæ alio nomine Caputinum, & Sedelana dicitur.

to Come againe, vide Returne.
to Come against, vide Meet.
to Come before, vide to preuent.
to Come forth, or to go abroad.

Exire in publicum
Prodire, in orbis theatrum, in publicum
Venire sub oculos hominum
Prodire
Procedere in solem. Terent
Prodire, venire, in lucem sub hominum conspectum, in publicum, in lucem & in hominum manus
Exire. Exire officinam.

Come hither.

Huc iter accelera. Huc gressus moue
Accurre huc. Terent
Adsis. παίσδι. Adesto
Ades absolutè, pro veni, accede
Fer pedem huc. Huc iter dirige
Huc contende. Huc flecte gressum
Adesdum, paucis te volo.

to Come in good time.

Commodùm venire, adesse. Sallu. vbi commodùm est aduerbium
Pro opportunè, κατὰ καιρόν.
Venire, aduenire in tempore
Opportune, commodè, optimè se offerre, aduenire, adesse
Oppido, Opportunè te obtulisti mihi obuiam. Terent.

to Come in vse or Custome.

Abire in morem
In consuetudinem venire, abire, exire
Irrepere paulatim

In

In vsum abire
Inolescere, inolere
Serpit hæc consuetudo per homines.

to Come to passe, vide to happen.
I will Come quickly, vide not Tarry.
to Come slowly, Leasurely.

Tardè venire, serpere
Pedetentim ire, Foot for foot
Testitudine vti gradu
Itineri, plateæ immorari
Nectere moras.

to Come to himselfe againe.

Ad se redire apud Terent. Reddi sibi.
Remigrat animus nunc demum mihi.
Corigere se, est dissipatas animi partes in suum rursus locum cogere, quando depulsa mentis perturbatione quietior quis redditur,

it Commeth or riseth from thence.

Hinc vel inde proficiscitur, venit, prouenit, profluit, manat, dimanat, oritur, surgit, fluit, nascitur, exit, originem ducit, permanat
Huius mali causa in re tota residet, quod huc calamitates omnes reddiderimus
Causari pro originem ducere; Morbus causatur ex corrupta natura.
Peccata ex vitiis manant, vt scribit Cicero. Hinc ortum est, natum est malorum agmen
Ille author est, origo, principum
Radix malorum omnium
ἀρχή, ῥίζιον
His exordiis, his fontibus cæpit vitiorum colluuies, turba malorum
Hæc culpa, hic error
Exorta omnia à te
Hoc seminarium fuit
Ex vno fonte omnia scelera manare cernimus. Cic. Ex hoc fonte.

to Comfort, to solace, to recreate or refresh.

Solari, παραμυθεῖν
Lenire aliquem consolatione, amicis verbis. Delinire
Dare solatia, Cic.
Vti solatio
Lenire metaphor. vt explere pro consolari, apud Terent.
Solamen adferre, solatia, consolationem adhibere. Solatio esse
Tristibus rebus solatia supponere
Oblectare animum, dolorem animi lenire, consolari
ψυχαγωγεῖν, παρακαλεῖν
Dolorem leuare
Amorem solatur musa
Remedium ferre doloribus
Mœrorem minuere vel abstergere excutere
Pectus tranquillitati reddere
Consolatione lenire
Lachrymas alicuius solari
Erigere afflictos, apud Ciceronem
Animum erigere consolationibus.
Anxios leuare, & ad meliorem spem euehere, vide to Encourage.

Comfort, Consolation, Recreation.

Solamen, solatium, consolatio
Lenimen, leuamen, subleuamen curæ casusque
Alleuatio, recreatio
Alleuamentum, apud Cic.
Oblectamentum. ψυχαγωγία
Delectamentum, delenimen.

Comfortlesse, or vncomfortable.

Nihil est quod solatium, consolationem præbere, afferre, parere, solatio esse, consolationi esse mihi possit.

Nulla res est, quæ creare, reficere, leuare, vindicare à dolore, liberare sollicitudine, eximere dolore, abducere à cura, auocare à molestia, abstrahere, auellere à mœrore animum meum possit
Nulla iam consolatio animum meum afflictum, languentem, iacentem erigere, excitare, confirmare potest
Pessime affecto animo, ægrotanti, laboranti mederi satis nulla ratio valet
Parum apta remedia reperiuntur, inutilis, infirmus, inanis superuacanea prorsus omnis medicina est.

Comelinesse, vide handsomnesse.

to Command a thing vnpossible.

Tu mihi imponis, imperas, mandas, præcipis, iubes, committis, quæ sustinere non possum
Quæ vires meas exuperant, quæ præstare, efficere, perficere exequi vix possum
Magni negotij est, summæ difficultatis operæ non exiguæ, ad exitum ea perducere, quæ in mandatis à te habeo
Dura nimis, grauia, difficilia mihi imperas.

a Commandement, a Statute, an Act of Parliament.

Edictum, imperatum
Mandatum, decretum
Statutum, præscriptum
Lex νόμος, rogatio idem
Præceptum, iussum
Lege cautum, sancitum
πρόσταγμα, consultum
Imperium, senatusconsultum.
ἐντολή, ἐπίταγμα.

Cruell Commandements.

Imperia manliana
Phalaridis imperium
Zaleuci lex prouerb. pro edicto mandatoq; plus satis rigido, parumqu[e] humano
Iugum durissimum, in Bibliis.

to publish, to make or set forth a Commandement Proclamation.

Indicere, præscribere legem
Edicere, seu edicta præcipere
Facere plebescitum, senatusconsultum
Ferre legem, imperare
εἰσφέρειν τὸν νόμον
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, iubere
Rogare legem, sciscere
Leges trahere, mandata dare, **To set foorth.**
Rogationes scire
Decretum facere, interponere
Ponere decretum, Iubere
Decernere, statuere
Statuere decretum, apud Hieron.

to Commence an action, vide to sue the Law.

to Commend one friend to another.

Sic eum tibi commendo, vt maiore cura, studio, sollicitudine animi non possim
Quanti te facio, quanti es apud me, quanta mea est erga te obseruantia, quantum tibi tribuo, tibi defero pro mea de te opinione, pro animo, voluntate, studio in te meo, peto à te vt hominem suscipias, complectare, foueas, in tuis habeas.

Vt

Vt cum mea causa, tua authoritate, conseruatum velis, cures vt ex hac mea commendatione mihi quam maximas agat gratias
Vt intelligat hanc meam commendationem sibi apud te, maximo adiumento & ornamento fuisse
Eum (si me diligis) eo numero cura vt habeas, quo meipsum.

to Commit, or leaue the matter vnto God.

Dijs permittere, committere
Deo fortunæque committere
Permittere diuis, apud Horat
Dare se fatis, Apud Virg.
Ioui fuerint hæc omnia curæ.

to Commit a great or hainous fact.

Conficere, patrare facinus
Admittere, perpetrare committere, Edere, signare facinus indignum flagitium noxam, turpe aliquid
Facere facinus indignum se aut suo genere
Facere capitale, id est, facinus capitale, Plaut.
Facere nefas scelus, flagitium
Committere, edere facinus scelus in patriam
Quod scelus quod facinus patricida non edidit
Immanes æquare crimine Cacos.

it is Common or Vulgar.

Protritum. Tritum
Triuiale. Vulgere
Vulgatum. Peruulgatum
Populare. Promiscuum
Commune. Quotidianum
Passim obuium. ἐγκύκλιον.

a Common Prouerbe or saying.

Prouerbium. Dicerbium
Adagium vel adagio
Vetus verbum
Vulgi fabula, dicterium
dictum celebre, celebratum
Vulgo iactitata sententia
Parœmia
Populi dispersa per auras fama.

Commonly, for the most part euery where.

Passim. Vulgo
πανδημεὶ
Plerumque aduerbi. Populariter
Ab vniuerso populo
In compitis, tritis
Publicè, Publicitus
Triuialiter
Vt plurimum.

Commodity, vide Profit and pleasure.
Commodious, vide Profitable.
a Commotion or Sedition.

Seditio. Factio
Conspiratio. Motus
Tempestas. Perturbatio rerum.
Rerum nouarum molitio
Tumultus, Turba
Turbatio, Dissentio
Commotio, Controuersia
Dissidium. Scisma
Diuisio. Discordia
διχόστασία διχοστασία
Coitio arcana & factiosa pactio
Tyria maria, prouer. pro ingentibus turbis, re admodum tumultuosa.
Et ἀναρχία Græcè, significat populi rebellionem, contumaciam, quum nullo principe tumultuantur, nulli parens, pro sua libidine rem gerens, Vide Sedition.

a great Company.

Turba. agmen
Multitudo. Cohors
Caterua. Phalans
Cœtus. Turma
Grex. Frequentia. vide **multitude.**

Companion, Fellowes, Mates.

Sodales. ἑταῖροι
Quos ego dilexi fraterno amore sodales
Contubernales
Commilitones. Socij
Compares substantiuè
Consortes
Comites apud Lucam, pro socij
Sub eodem papilione versantes
Comites & socios sæpe coniungit Cicero
Collegæ socij etiam sunt, sed in dignitate aliqua
Sed complices in malo, in scelere participes, societate scelerum obstricti, **of one sort or company.**
Eiusdem farinæ
Eiusdem factionis.
Ex eodem grege

to Compare, vide to liken. not Comparable to him.

Non est cum illo comparandus, conferendus, æquandus, coæquandus, æquiparandus.

a Comparison, vide Likenesse.
to haue Compassion or mercy, or to take Pittie.

Compati. Condolere
Misereri. οἰκτείρειν
Miserari & commiserari
Miserescere. Miseret me tui
Commoueri. Moueri misericordia, valde moueri
Respicere & solari iacentem
συμπάσχειν, misericordia capi. Cic. Tuo mœrore maceror, marcesco, consenesco, & tabesco miser.
¶ Contra. Viscera cor, claudere egeno, inopi non misereri.

to Compasse a matter in few words.

Dicta summatim colligere
Summam conferre
Redigere in summam
Recapitulare
Capita rerum summatim repetere, summatim instaurare
Paucis sententiæ rationem reddere
Conferre rem in Pauca
Paucis absoluere, concludere
Summam rerum decerpere, vno fasce complecti, prouerb. **to touch the ground of the matter**
Ne quæ sunt infinita prosequar, summatim dicam
Rerum summam quam potero, paucissimis perstringam. Multa prætermittendo, coronidem inferre
Summam rei in pauca conferre
Rerum capita strictim persequi non longis laxisque verborum peristromatis orationem perducere
Ad capita redigere
ἀνακεφαλαιοῦν
Fusius sparsimque, dicta paucis repetere
Perorare id Latinis dicitur, & epilogum texere.

to Compasse about.

Circundare. Circumire
Vallare. Circumfundere
Ambire. Vide, **to enuiron.**

to Compell, to Constraine.

Perpellere. Pertrahere

Cogere, Adigere
ἀναγκάζειν. Vim facere
Compellere, Impellere
Vrgere. Protrudere
προσβιβάζειν
Obtorto velut collo, vel mento trahere, pertrahere, id est, volentem nolentem, ad aliquid perpellere agendum.

to Compesse, vide **to Dung.**
to Complaine, to Lament.

Queri deponens, Conqueri
δεινὰ ποιεῖσθαι, μεμφέσθαι
Deflere in sinu amici. Plin.
Aegrè ferre, Lamentari
Ponere, deferre querelas. Querimoniam deponere
Effundere questus
Edere. Sonare
In querelarum vocem erumpere
Querulari, Queri iniuriam fati
Rumpere questus, querelas, pectore
Questibus semper nouis fatigare
Questus dare pro conqueri
Peragere querelam
Queritare vel queritari
Replere querel s
Canere de Telamone, prouerb.
Implere vlulatibus
Crepare pauperem, id est, conqueri super pauperiem
Querelas meditari
Querelam, querimoniam habere
Deplorare, Expostulare
Querelas habere. Queri grauiter absolutè, apud Cic.
Supprimere querelas Interrumpere
Mœstis loca questibus implet, Virgilius
Querela venit, incidit minor verbo
Querela venit ante diem, quæ est intempestiue.

Complaining, vide **Mourning.**

a Complaint, a Lamentation or Mone.

Querula. Querimonia
Questus, Eiulatus
Fletus. Gemitus
Lamentatio Questio
Conquestio. μομφή.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit
Temperamentum, temperatura corporis
Naturalis constitutio
Conglutinauit hominem natura optimè
Habitudo. habitus corporis.
ἕξις, κρᾶσις τοῦ σώματος
Constitutio corporis à L. Viue vocatur
Tenellæ constitutionibus, **tender.**
¶ Bona corporis constitutio
Corpus bene constitutum, optimè compactum, **of a strong complexion.**

to Compose, or to make any meeter or prose.

Numeris astringere, Cogere verba in pedes
Ludere numeris, modis
Fundere versus, orationem, apud Cic. Tusc. 1. pro largiter vel abundantur præbere, componere fœlici quadam componendi promptitudine
Carmina edere
Canere, Poetæ dicuntur carmina condentes ἀείδειν. Græcis similiter, id est, cantare, quod propriè poetarum est
Volumen efficere condere, Cic.
Elaborare aliquid dignum chartis
Condere poema, quod vulgus versificari dicit. Cudere
Excudere

Elucubrare, Elaborare
Scribere librum, ἐκπολυπτῦσαι
Confingere, Pangere versus
Condere carmen, πράττειν
Componere, conficere, scribere facere poema, versus, libros
Deducere versus, Horat
Temporario ludere spiritu.

to Conceiue, vide Engender,

to Conceiue, vide to Imagine.

Concord, vide agreement.

to Condemne to death.

Mortis sententiam dicere, proferre
Nigrum præfigere Theta. Persius
Damnare, condemnare
Addicere supplicio
Adiudicare morti, neci, supplicio crucis, suspendio
Morti addicere
Damnare rei capitalis, capite vel capitis
Mortis sententia damnare
Extimæ neci tradere
Nigris coruis damnare in escam
Indicta causa damnare
ἑλεῖν ἐρήμην δίκην
¶ Capitali sententia damnari
Iudicum sententijs ad capitale supplicium condemnari
Capitalem accipere sententiam
Offendere iudices, Cic.

Conduits, vide Riuers.

to Confesse, to acknowledge, to Grant.

Agnoscere, Testari, Fateri
ἀνομολογεῖσθαι Concedere
Audire, quamuis aliquando iungantur, audeo & fateor.

to Confesse his sinnes, or faults.

Confiteri. ὁμολογεῖν
Culpam solenni Papistarum more sacrificio fateri, agnoscere
Mentis vulnera aperire
Pandere secreta pectoris
Exomologesin facere
ἐξομολογεῖσθαι
Confiteri crimina, errata, admissa
Exonerare conscientiam
Auricularem facere confessionem
Aperire animum in confessione
Sacerdoti scelera commissa fateri
Scelerum sententiam purgare
Expurgare vetus peccatorum fermentum
Profundere, effundere in sinum, in aures fratris tui per humilem confessionem quicquid noxarum assiduitate peccandi contraxeris
Confessione crimina detegere
Flagitium secreta confessione declarare, agnoscere
Detegere conscientiam, commissa, pondera peccatorum prementia exitialia scelera
Depellere corpore næuos
Turgens sanie pectoris hulcus rescindere, reuelare sacerdoti
Cordis orisque confessionem posito pudore ingenuè facere
Peccata diligenter excussa sacerdotum auribus censenda deponere.

to Confiscate goods, to make forfet.

Confiscare, Proscribere
Committere, apud iurisconsultos
Facultates in regium fiscum redigere
Repertis titulis opes in Principis conuertere fiscum
Bona omnia, facultates adimere
Prædia in publicum committere

In

In publicum addicere, & Græcè τὰ-μεῖῳ προσκυρῶσθαι. Ærario applicari dicitur
Addicere fortunas, bona alicuius proscribere
Prædia bonaque fiscus tradere dicitur
In publicum ærarij ius redigere facultates ex condemnatione
Publicare, Cicero
Bona eius censeo publicè possidenda
Ad fisci ius sociare

to Confute, vide Overcome.

a Congregation, an Assembly, or great company of men or people.

Cœtus, multitudo
Frequentia, turba
Numerus, concio
Conuentus
Comitium
Conuenticulum in malum frequentius accipitur, pro conuentu sceleratorum, flagitiosorum
Congregatio, plebs
Populi coaceruatio
Desperata plebis fex, colluuies
Vulgus ignobile, mobile, quod semper mutatur cum principe, inconstans, clamosum
Fex vulgi, opificum
Infimates
Imperita, incondita multitudo, cuiu plerunque opinio, tantum à veritate distat Platone & Senica authoribus, quantum ea quæ absunt maximè
Populus, quem Horatius Platonem sequutus, vocat Belluam multorum capitum, & ne micam quidem salis in toto habet pectore, qui belluæ illi placere studet.
Dominus polycephalus.

to Conquer a Realme or a Countrey, vide to Winne.

to haue a burdened or a gnawing Conscience.

Habet conscientiam mille peccatorum morsibus quasi stimulis vulneratam
Perpetuis agitari mordacis conscientiæ stimulis, quod vulgò dicitur, Remorsum habere conscientiæ.
Pondere conscientiæ premi
Conscientia stimulari, morderi, grauissimè excruciari, angi, agitari, torqueri, grauiter mirificè dinexari
Mors & iudicium quoque dicuntur pectora turbulentissimis terrorum procellis perturbare, acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati sceleris ream conscientiam validissima ariete concutere
Vermis conscientiæ qui nunquam moritur, in sacris, Theologi quidam Synteresin vocant
Infestissimus conscientiæ remorsus
Conscientia carnificina, remorsus perpetuus, surdum verber
Conscientia exulcerata, scelerum multitudine exagitata, impiosque vrgens
Malefacti conscientia
Nocte dieque suum gestans in pectore testem Iuuenal.
Conscia mens sceleris pauido sub pectore semper, Vltrices patitur furias
Fœda scelerum colluuie temerata conscientia
Alastor, Nemesis, faces scelerosis immittens, malorum conscientiam surdo verbere cædens, vt est apud Iuuenalem, & perpetuis stimulis sollicitans animum, vermeq; nunquam morituro ro ens
Afflictæ conscientiæ quis esse dicitur, quem reatus malæ conscientiæ exagitat, apud quem relinquit vesti-

gia pœnitudinis remordentis conſcientię.

to Conſecrate, vide Dedicate.

Conuenire ἐφαρμόττειν
Concordare, cohærere
Sine controuerſia eſſe
Congruere, ſuffragari
Conſentire, aſſentiri
Quadrare, conſonare
Senſus quoque dicuntur congruere, Cic.
Noſtri ſenſus vt in pace ſemper, ſic in bello etiam congruebant. Idem: De amicitia omnes vno ore conſentiunt, omnes ad vnum idem ſentiunt.

of one Conſent, Minde, or Opinion, to approue.

Adſtipulari, ſuffragari
Adhærere, ſubſcribere
προςτιθέναι cum datiuo
Aſſentiri ſententiæ
φέρειν ψῆφον, acclamare
Accedere ſententiæ, & ad ſententiam
Concurrere in ſententiam, Cic.
Approbare & comprobare ſententiam
Vna mente conſentire, Cic.
Conſentire, idem ſentire
Approbare, concedere
Admittere. Addere calculum, vel adiicere, ἐπιψηφίζειν
Pedibus manibuſque ire in alicuius ſententiam
Digitum tollere, quod hodie quoque ſuffragantis & annuentis ſignum eſt
Conſentiunt, concinunt ſententiæ noſtræ, nihil à tua mea diſtat, diſſentit, diſcrepat opinio
Idem ſentimus, à tuo iudicio mea ſententia non abhorret.
Idem ſequimur, idem & vtriuſque ſenſus
Diſſenſio inter nulla eſt, diſſenſionis aut controuerſiæ nihil
Idem ſentio quod tu, meus cum tuo ſenſus congruit, conſilium mihi tuum probatur
Hæc mihi tecum conueniunt
Probare, recipere
Album addere calculum
λευκὴν ψῆφον προσθεῖναι apud Lucianum
Adſcribere, apud Ciceronem
Aſſentire voce actiua, apud Cic. ſed rarius quam aſſentiri inuenias
Eiuſdem eſſe opinionis, ſententiæ
Concordare, συναγορεύειν
Omnium calculis, punctis, ſuffragiis, & vno ore approbare
Toto corpore, manibus pedibuſque in ſententiam diſcedere
Nam vt ſcribit Flauius Vopiſcus, olim porrectione quoque manuum ſententia comprobatur.

of great Conſequence, vide Weight.

to Conſider, to take heed, to giue good eare.

Animum intendere, aduertere
Animaduertere, διανοεῖν
Aduertere, attendere
Adhibere mentem, animum alicui rei
προσέχειν ἐπέχειν τὸν νοῦν ἢ τὴν γνώμην τούτῳ
Aurem admouere, penſitare
Eſſe auribus purgatis, penſare
Animum applicare
Omnes cogitationes, animi vim intendere
Intendere, conſiderare
Diligenter conſiderare, percipere
Animo luſtrare, penſiculare
Animi neruos intendere, librare
Attentè audire, notare
Aures accommodare, trutinare

Attendere

Attendere ad rem aliquam
Diligenter & attentè expendere
Attentum ſe præbere. Cogitare
Corde percipere
Reputare in animo
Arrectas aduertere aures
Intentis, arrectis ſtare auribus
ὠτακουστεῖν. Auſcultare
Auſcultare auribus arrectis, purgatis
Arrigere. Arrigere aures
Coricæum agere
Commodare operam aurium
Facere aucupium auribus, Cic.
Vigiles monitis aduertere mentes
¶ Cernere
Videre oculis, emphaticῶs
Gemere oculis, animo, vel mente.
Vide **to Muſe.**

Conſider what you are, vide **know your ſelfe.**
to Conſider diligently, vide **to View, to examine.**
Conſtant, vide **Stable.**
Conſtancie.

Fides. Fidelitas. Conſtantia
Stabilitas. Immutabilitas.

to Conſtraine, vide **Compell.**
to Conſult, to Deliberate, to take aduiſement.

Conſultere. Conſultare
Deliberare. Concipere animo
Conſulere quid facto opus ſit
Conſilia agitare, & communicare inter ſe
Pertrectare
Capere, inire conſilium
Conſtituere, inſtituere, cogitare cum animo, vel in animo, eſt deliberare
Quid facto opus ſit in medium conferre
Fert animus mutatas dicere formas
Conſilij capiendi vel deliberandi cauſa conuenire
In abdito conſilia agitare de euertendis diuitum fortunis
Capita, conſilia conferre, apud Senecam & Terentium
Conſiliari apud Cic. ad Att. 35. ſignificat etiam conſulere vel deliberare.

to Conſume, to Spend, to Waſte riotouſly.

Patrimonium decoquere
Ligurire. Profundere
Fortunas ſuas, bona patris abligurire, effundere
Haurire
Abſumere omnia. Vorare
Omnia ventriculo donare
Conficere bona, pro dilapidare
Dimittere in viſcera cenſum, vt vulgus loquitur
Gallorum gallinaceorum incuſare ventrem, prouerb. quod huic animanti venter ſit mirificè calidus
Diu quæſita & ſumma congeſta ſollicitudine præcipiti effuſione dilapidare, & quadam abſorbere voragine apud Ambro.
Conturbare acceptam pecuniam, nummos, rem.
Fundatam paternis auitiſque opibus domum exhaurire, Quin.
Quod per ſcelus adeptus ſit, id per luxuriam effundere atque conſumere. Cic.
Exhaurire
Prodigere
Dilapidare
Perdere
Deuorare pecuniam omnem
Helluari. Conſumere
Cic. Iacturam patrimonij facio, rem familiarem dilabi ſino, patrimonium effundo
Diſſipare.
διασκεδάζειν
Indulgere popinis
Per luxum & voluptatem conſumere

Dispergere opes
καθαδύθειν. Consumere
καταπωτεύειν. Destringere
Edere, bibere, remque omnem disperdere, constringere
Corrumpere rem familiarem. Sallu
Atterere opes
Rem stringere
In luxum insumere
ἀποποιαλίσκειν. Insumere
Conficere argumentum alterius pro consumere, to Spend.
Erogare. Expendere
Exponere, pro expendere.

to Consume one, or to make one poore.

Comedere aliquem, abligurire
Exedere aliquem, Inopem reddere.

to Consume, to waste, to weare out.

Terere. Atterere
Absumere. Consumere
Exterere. Obterere vestigia
Calces deterrere. Vsitari.

Consumed with sorrow.

Contabesco, consumor, conficior, perimor dolore, mærore, cura, sollicitudine, anxietate, angore.

a Consumption or wasting of the body.

Phthisis. φθίσις μαρασμός
Tabo. Tabes. Marcor
Corruptio. Macies. Flacciditas.

Consumed or corrupted with corruption.

Phthisici. φθισίκος
Tabidi. Tabifici.

a Contagious, corrupt, or infectious sicknesse.

Contagium. ἀλιογημα
Contagio. Contages. Lues
Vicini pecoris contagia lædunt. Virgilius
Morbus contagiosus attactu, serpens contactu, afflatu nocens.

to Contemne, to Reiect, vide to Despise.

Contemned, Despised, Reiected.

Abiectus. Contemptus
Nullo iam loco sum, nullius precii, ordinis
Despectus
Postremæ conditionis sunt
Iacens. Summissus
Nullius dignitatis vel frugis
Abortiuum se vocat Apostolus, 1. Cor. 13. id est, hominem contemptum, proiectum, & fœtum abortiuum. Vide Wicked.

to Content or satisfie.

Satisfacere. Placere
Obtemperare. Obsecundare
Complacere. Satiare
Explere. Morem gerere
Obsequi. Gratificari
Inseruire Gratum facere. vide to pay.

I am Content.

Placet vtique. Perplacet
Placitum est. Non displicet
Percupio. Fiat
Boni consulo. Cordi est mihi
Amplector, accipio conditionem
Audio, apud Terentium
Non recuso
Gratum habeo, in bibliis.

Contentions, or Strifes in words subtill Disputations.

verborum pugnæ Conflictus
λογομαχίαι. Conflictiones
Controuersiæ, Contentiones
Aristotelis contentiosi syllogismi
Deceptiones ineptæ, frigidæ, friuolæ
Velitationes, Questiones
Argutiæ, Captiunculæ
Chrysippeæ subtilitates
Arguta sophismata
Sophistica argumenta magna Contentione disputata
Vana dialectorum garrulitas:
Digladiationes hostiles ferè
Tergiuersationes
Argutationes sophisticæ
Rixæ. Discordia.

to Continue.

Perseuerare, Perstare
Persistere, Manere
Immorari.

Continually, Still, Incessantly, neuer Ceasing

Continuè, Assiduè
Sedulò. Indesinenter, Iugiter.
Semper, ἀεὶ διαπαντὸς
Noctu diuque, Nocte ac die.
Sine interpellatione, intermissione
Continenter, Quondam pro semper, apud Virg.
Omni tempore
Vsque, Nullo tempore non
Perpetuò ac perpetuum, perpetim, aduerbia
Noctes ac dies
Ne punctum quidem temporis prætermittens
Aeternum, Virg.
Nocturnis diurnisque horis
Nihil aliud quàm
Nunquam non. Vide Alwaies.

Continuall, long During.

Diuturnus, Continuus
Perpetuus, Perennis
Assiduus, Iugiter
ἐπιμήκιστος. Longi, Longinqui temporis.

in Continuance of time, vide by length of time.
Contrary, vide Against, Diuers.

Contrary to your letters.

Hoc non est tuis literis consentaneum
Non conuenit, non consentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis
Discrepat, abhorret à tuis literis
Ailenum est à tuarum litterarum sententia.

Contrary to my opinion, vide Otherwise, &c.
Contrary things, vide Misfortunes.

Contrariwise.

Econtra, Econtrariò
Econuersò, Rursus
Rursum, Eregione
E diuerso, E proposito.

a Controuersie, vide discord.
a Couenant of peace, vide League.
Conuenient, vide Apt.
it is Conuenient, vide it Becommeth.

to Conuert, to call Backe, or to Turne.

Reducere, reuocare in viam, in viam rectam salutis, ab auito errore ad bonam ...are

Dispergere opes
χαθαδύθειν. Consumere
ϰαταϭωτεύειν. Destringere
Edere, bibere, remque omnem disperdere, confringere
Corrumpere rem familiarem. Sallu
Atterere opes
Rem stringere
In luxum insumere
ἀποπολαλίσκειν. Insumere
Conficere argumentum alterius pro consumere, to Spend.
Erogare. Expendere
Exponere, pro expendere.

to Consume one, or to make one poore.

Comedere aliquem, abligurire
Exedere aliquem, Inopem reddere.

to Consume, to waste, to weare out.

Terere. Atterere
Absumere. Consumere
Exterere. Obterere vestigia
Calces deterrere. Vsitari.

Consumed with sorrow.

Contabesco, consumor, conficior, perimor dolore, mærore, cura, sollicitudine, anxietate, angore.

a Consumption or wasting of the body.

Phthisis. φθίσις μαρασμὸς
Tabo. Tabes, Marcor
Corruptio. Macies. Flacciditas.

Consumed or corrupted with corruption.

Phthisici. φθισίκος
Tabidi. Tabifici.

a Contagious, corrupt, or infectious sicknesse.

Contagium. ἀλίογημα
Contagio. Contages. Lues
Vicini pecoris contagia lædunt. Virgilius
Morbus contagiosus attactu, serpens contactu, afflatu nocens.

to Contemne, to Reiect, vide to Despise.

Contemned, Despised, Reiected.

Abiectus. Contemptus
Nullo iam loco sum, nullius pretii, ordinis
Despectus
Postremæ conditionis sunt
Iacens. Summissus
Nullius dignitatis vel frugis
Abortiuum se vocat Apostolus, 1. Cor. 13. id est, hominem contemptum, proiectum, & fœtum abortiuum. Vide Wicked.

to Content or satisfie.

Satisfacere. Placere
Obtemperare. Obsecundare
Complacere. Satiare
Explere. Morem gerere
Obsequi. Gratificari
Inseruire Gratum facere. *vide* to pay.

I am Content.

Placet vtique. Perplacet
Placitum est. Non displicet
Percupio. Fiat
Boni consulo. Cordi est mihi
Amplector, accipio conditionem
Audio, apud Terentium
Non recuso
Gratum habeo, in bibliis.

Contentions, or Strifes in words subtill Disputations.

verborum pugnæ Conflictus
λογομαχίαι. Conflictiones
Controuersiæ, Contentiones
Aristotelis contentiosi syllogismi
Deceptiones ineptæ, frigidæ, friuolæ
Velitationes, Questiones
Argutiæ, Captiunculæ
Chrysippeæ subtilitates
Arguta sophismata
Sophistica argumenta magna Contentione disputata
Vana dialectorum garrulitas:
Digladiationes hostiies ferè
Tergiuersationes
Argutationes sophisticæ
Rixæ. Discordia.

to Continue.

Perseuerare, Perstare
Persistere, Manere
Immorari.

Continually, Still, Incessantly, neuer Ceasing

Continuè, Assiduè
Sedulò. Indefinenter, Iugiter.
Semper, ἀεὶ διαπαντὸς
Noctu diuque, Nocte ac die.
Sine interpellatione, intermissione
Continenter, Quondam pro semper, apud Virg.
Omni tempore
Vsque, Nullo tempore non
Perpetuò ac perpetuum, perpetim, aduerbia
Noctes ac dies
Ne punctum quidem temporis prætermittens
Aeternum, Virg.
Nocturnis diurnisque horis
Nihil aliud quàm
Nunquam non. Vide Alwaies.

Continuall, long During.

Diuturnus, Continuus
Perpetuus, Perennis
Assiduus, Iugiter
ἐπιμήκιστος. Longi, Longinqui temporis.

in Continuance of time, vide by length of time.
Contrary, vide Against, Diuers.

Contrary to your letters.

Hoc non est tuis literis consentaneum
Non conuenit, non consentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis
Discrepat, abhorret à tuis literis
Ailenum est à tuarum litterarum sententia.

Contrary to my opinion, vide Otherwise, &c.
Contrary things, vide Misfortunes.

Contrariwise.

Econtra, Econtrariò
Econuersò, Rursus
Rursum, Eregione
E diuerso, E proposito.

a Controuersie, vide discord.
a Counant of peace, vide League.
Conuenient, vide Apt.
it is Conuenient, vide it Becommeth.

to Conuert, to call Backe, or to Turne.

Reducere, reuocare in viam, in viam rectam salutis, ab auito errore ad bonam

bonam meliorem frugem, in viam planè regiam
Conuertere ab errore, in sacris
A vitiis reuocare
Ad sanam mentem deducere à praua
Ab errore amicè abductum, ad bene beateque viuendi rationem traducere
De Tænariis faucibus ad statum reducere salutis
Institutis optimis à superstitione ad verę pietatis cultum traducere,
Deducere errore, Cic.
Aduertere, reducere ab errore
Errorem eximere, depellere
Leuare aliquem errore, de voragine impietatis, Leo
Animis auditorum superstitiosas eximere opiniones, hæretica reuellere dogmata.

to Conuince, vide Ouercome.
a Cooke.

Cocus, seu coquus μάγειρος
Popinator. Opsopœus
ὀψοποῖος, ὀψοδαίδαλος
Obsoniorum instructor
Magirus, Archimagirus, the chiefe cooke
Thermopola, a cooke that selleth hot meate
Thermopolium, a place where cookes dwell.

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, non nisi popinis meritorisque tabernis & nugalibus triuiis scripta
Inter meritorii & popinæ professores primam sibi vendicans elegantiam multam celebritatem.

a Cookold maker, vide Adulterer.

to Coole the heate, vide to Quench.
to Copie out, vide to Write out.
Copiously, vide Abundantly.
Copper, Mettle, Brasse.

Aes, κύπριος χαλκὸς
Cyprum, aut rectius, vt nonnulli volunt, Cyprium absolutè
Orichalculum.

made of Copper, &c.

Aereus, Aheneus
Ahenus, Cuprinus
Cupreus, Orichalceus
Corinthia vasa.

a Cord, vide Rope.
Corne, or all kind of graine, as Wheat, Rie, Barley, Oates, &c.

Res frumentaria
Ceres, pro frumento
Annona, media producta, vnius anni frugum prouentus, neque frumenti tantum, sed aliarum quoque rerum
Instar formicę, colligere farris aceruum in futuram hyemem,
Fruges, Cerealia dona
Frugum seu fructuum prouentus
Fructus. Messis
Prouentus frumentarii, Soli
Segetes, Dona Cereris
δυμνπέριοι κάρποι
Cerealia, hoc est, legumina & frumenta.

to Correct, to amend, to peruse, to ouersee.

Reuisere, Recognoscere }

Tollere

Tollere, expungere, eradere, sustollere mendas
Emendare
Deprauata restituere
Vnguibus vti. Corrigere
Obelis notare. Lima vti
Aristarchum agere
Apices, verbaq; singula euentilare
Librare, & expendere sententias
Elimare. Exponere Epistolam
Ad limam, sub incudem reuocare, referre
Restituere. Instaurare
Censuram peragere
Repurgare à mediis veterum collatione codicum
Scobinam adhibere
Aristarchia virgula repurgare
Ad seuerum vnguem excutere
Purgare à næuis
Emaculare
Natiuo germanoque decori restituere
Purgare mendis, interituque vindicare
Retexere orationem. Cic.
Sanctos veterum labores ad antiquum reuocare nitorem
Perperam addita diligenter reponere, summa cura restituere deprauata,
Recudere carmen, epistolam
Discutere tenebras è iure ciuili reducta luce
Retractare librum, opus
Reducere, sub limam, incudem
Incudi reddere, refingere, recoquere, mutare metaph.

a Correction, or amending.

Recognitio, Correctio
Restitutio germanæ veræque lectionis
Lima, Castigatio, Censura, Vide punishment.

a Corrector.

Castigator acris iudicii
Recognitor, Restitutor
διορθώτης, Elimator,
Aristarchus, prouerbialiter
Mendarum liturarumque erasor,

to Correct, to Reprehend, to Rebuke.

Corripere. Corrigere
ἐπιλαμβάνεσθαι, Obiurgare
Carpere, Taxare
Reprehendere, Damnare
καταγινώσκειν
Dare verba dictis
Redarguere. Increpare
Culpare, Arguere
Castigare, est verbis propriè reprehendere, Vide Punish.

Corruption, vide **Matter**
to Corrupt, vide **to Marre**
Cosen, vide **Kinsman.**
to be Cosens.

Contingere aliquem cognatione
Sanguine iungi
Arctiora sanguinis vincula tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere
Attingere aliquem sanguine, cognatione
Cognationem habere cum aliquo
Consanguinitate propinqui. Virgil.
Genere proximus.

Costs, vide **Expences**,
a Cottage, vide **Lode.**
a Couch, vide **Bed.**
Couenants, vide **Promises.**
to Couer, to keepe close, to Hide.

Operire, Contegere
Premere, apud Virg. abdere
Tegere, Recondere
Occulere, Condere

velare, Celare
Obtegere, Supprimere
Occultare
Tenere, apud Virg.
Abſcondere
Obducere velum, velamen
Cooperire. Obuoluere
Obumbrare. Inuoluere
Obnubilare, Obducere
Obnubere caput, comas protegere
σκιπάζειν. καλύπτειν.

a Couer, a Couering, or a Lid.

Tegmen. Tegimen
Tegimentum, Operculum
Operimentum, Opertorium
κάλυμμα. ἐπίθημα
Velum. Velamen.

a Couertlet, or a Couering on a Bed.

Operimentum
Stragula & Stragulum. στρωμνή
Stroma, Textile, ſtragulum, magnificis operibus pictum, & plenum artis argentum
Strata & inſtrata
προκαλύμματα
Opertoria lectorum
Periſtromata, Stramenta
Centones Lodices
Thoralla, Lectiſternia, vulgus pro eodem vſurpat.

to Couer the head, to put on the Cap.

Tegere caput, verticem
Operire caput
Adoperire
Pileum inducere
¶ Capite ſis operto. Be couered.

to Couet, to deſire.

Cupere, Concupiſcere
Auere. Expetere
Appetere. Deſiderare
Gliſcere, Geſtire, Ambire
Affectare, vide to deſire.

Couetous, a Niggard.

Auarus. φιλάργυρος
Tenax, Triparcus, Plaut.
In ſinu manum ſemper habens
Parcus. Perparcus
συκοπριςτής, κυμινοπρίστης
Pici & cymini ſector
Sordidus, Ad rem attentus
Rhypocondylos
ῥυποκόνδυλος κρασοράζος
Fece aut lampſana victitans
Patroclo ſordidior
E Patrocli domo qui venit
Magnas inter opes inops, Hor.
Euclio Plautinus
Inſatiabiliter auarus & artifex egregius emungendarum cum è . lero, tum à populo pecuniarum
Cupido ad maximas ſibi comparandas opes animo
Turpi pecuniæ ſtudio & infinita lucri cupiditate ductus
Qui tenetur ſiti pecuniarum, diuitiarum, auri, argenti
Alieni appetens
Pecuniæ cupidus
Sui nimium tenax
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Nummarius apud Her. quaſi nummis deditus
Ob incertas inequietus opes
Sola parandarum quem cura fatigat opum
Vndique lucrum captans per faſque nefaſque.
Fraudans genium
Inexplebile dolium Durus
ἄπληστος, πίθος. Difficilis
Luto Lutentior. Illiberalis
Monophagus, Inhoſpitalis.

Couetouſneſſe.

Tenacitas, Auaritia & auarities ei. Philar-

Philargyria, φιλαργυρία, pecuniæ studium quam nemo sapiens concupiuit, ait Salust.
Auri, Argenti cupido, vel cupiditas inexpleblis
πλεονεξία. Parcitas
Opum furiosa cupido. Ouid.
Sordes metaph. Auiditas
Insatiabilis, inexplebilis habendi cupido
Sitis vel amor habendi
Phylargyria in mundo planè regnat, per fasque nefasque ad aurum itur
Dira habendi fruendique fames qua cupiditas humana expleri ingluuiem suam nequit, Budæ.

to giue Counsell.

Consulere cum datiuo
Consilium dare. Instituere
Adesse alicui consilio. Suadere
Consilij copiam facere. Admonere
Consilium conferre, exponere, explicare, narrare, iudicare, promere, impertire
Hortari, Adhortari
Cohortari, Suadere
Præbere & adferre consilium
Consilio iurare. Instruere
βουλεύειν cum dat. itidem apud Græc, quemadmodum apud Lat. consulo in hoc significato.

to aske Counsell.

Consulere cum accusatiuo
Consilium capere, petere
Rationem inire
Rogare in aduocationem, consilium.

to Counsell to the contrary, vide Disswade.

the Counsell or Counsellours.

Senatus. βουλή
γερουσία. Magistratus
Consulares viri
Ordo Senatorius
Amplissimus ordo, pro ordine senatorio aliquando ponitur
συμφράδμονες
Consiliarij. Senatores
Patricii. Laticlaui
Consilium propè prudentum & consiliorum conuentus est
Curia pro hominibus curiam frequentantibus, & remp. curantibus nonnunquam accipitur
¶ Apocleti. ἀπόκλητοι
Consistoriani apud Ambr.
Sanctius consilium, quod priuatum etiam & secretum consilium dicitur.

the priuie Counsell.

Ab intimis consilijs
A consultis abditis
A secretis arcanis
A sanctiore consilio
Consilium Amphyctionicum
Conuentus Areopageticus
Frequens ac solennis præcipuarum ciuitatum & prouinciarum consultatio, a Parliament.

the Councell chamber, or house.

Consilii locus
Curia. ἀρχεῖον
Conuenticulum Senatus
βουλευτήριον. Domus consultum
Prætorium. Synedrium. συνέδριον
Senatoria domus, curia
Augustale.

to assemble the Counsell.

Cogere consilium, Senatum
Efficere frequentem Senatum, apud Cic. pro congregare
¶ Concilium dimittere, missum facere cœlum, conuentum soluere,

to raise vp the Counsell.

to

to Counsell the profit of the Common-wealth.

Consulere, consultare reip. Sall.
Suadere quod commodum est
Consulere in commune apud Terent. prospicere
Cuncta & publicam omnium vtilitatem referre. Remp. pluris facere, quam commoda priuata.

by your Counsell, aduice or perswasion.

Tuo hortatu. Tuo instinctu
Te hortatore. Te instigante
Tuo suasu. Tuo persuasu
Tuo consilio
Te consultore, consiliario
Te consulente, suadente
Te authore Te suasore
Abs te persuasus
Tuo impulsu. Te impulsore
Tuo dictu. Tuo inductu
Te bonum auspicium dante
Te fortunante & adiuuante
Te auspice.

Counterfaiting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum. Fucus
Cerusa. ψιμμυθιον
Ancusa. ἀγχούση
Purpurissa vel purpurissum
Nitella.

to Counterfait, vide Falsifie.

the natiue Countrey, where one is borne.

Solum natale. πατρίς
Paternum, Patrium genitale, solum
Patria. ἐνεγκοῦσα
Domus paterna
Patriæ oræ, poeticum
Lares paterni. Ædes patriæ
Limina paterna. Patria sedes
Focus paternus patrius
Nos patriæ fines & dulcia linquimus arua
Nos patriam fugimus
Fumum de patrijs opto videre focis.

being in the Countrey is pleasant.

Ruri in agris, cum Rusticis esse, Rusticam agere, degere vitam, periucundum est
Delectat inprimis
Incunditatem habet
Summæ voluptatis est
Malè affectum animum recreat
Mærorem fugat
Mæroris medicina est.

a Cooper.

Vietor. Faber. Vascularius.

Couragious, Bold, Stout, or Valiant.

Animus strenuus, Inuictus
Magnus. Infractus
Excelsus. Titanicus
Vere Herculanus, Archilleus
θυμὸς ἀγήνωρ
Animosus. Generosus
Pyrrhus. Generosior sparta, qui excellenta est animo. εὐγενὴς
Magnanimus. μεγαλόψυχος
Qui animo forti, inuicto, infracto, Firmo pectore.

to take away the Courage or heart.

Emolire, exhaurire robur
Eneruare, frangere animum, Vires
Tollere animos
Mentem labefactare huius vitæ ærumnæ & mala dicuntur
Spem debilitare, Cic.
Dissoluere animum, frequentius in sacris.

to

to abate in Courage, vide Despaire.
to gather his Courage, or spirits againe.

Sumere robur vel vires
Recipere animum, suscipere, colligere, augere, tollere
Animos facere, instaurare animum
Capere animum pro induere, Cic.
Patrium animum virtutemque capiamus
Deiicere metum per virtutem, Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quam vnquam rebus secundis
Pallor obit, subitæ veniunt in corpore vires
Quantum dederis mihi pectoris
Redit in præcordia virtus
Suscitare vim, vertutem accendere
Incendere vires, dare animum
Reuocare animos, mœstumque timorem mittere.

a Courriour, vide Tanner.
by Course, vide by Turne.
Courteous, Gentle, Gracious.

Comis, clemens, lenis
Placidus, gratus, propitius
Mollis, tractabilis, dulcis
Mitis, gratus omnibus, benignus
Gratiosus, ἐπιχάρις
Acceptus, affabilis, facilis
Blandus, facetus, felle carens
Homo festiui sermonis
Suauis, iucundus, mansuetus
Dulcis eloquij, lenis
Cuius moribus nil esse potest mellitius, charus omnibus
Omnibus probatus & dilectus
Suauitate morum, comitate, ac gratia multum pollens, vigens apud omnes
Qui omnium emeruit fauores
Homo quo nihil potest optari suauius aut mellitius
Amabilis passiuæ significationis est amore vel amicitia dignus, vide Gentle.

Courtesie, Gentlenesse, Affabilitie.

Benignitas, beneuolentia
Hilaritas, comitas, facilitas
φιλοφροσύνη, affabilitas
Humanitas, probitas.

to make Courtesie, vide to kneele downe.
Courtiers, vide in pallace.
a Coward, a Dastard.

Ignauus, imbellis
Pusillanimus.

Crabbed, vide Froward,
a Cradle.

Cuna, κοίτωνις Cunabulum
Incunabulum.

Craftie, Guilefull, or full of Craftinesse and deceit.

Calidus, versipellis
Versutus, ποικιλόφρων
Astutus, ἀλωπὸς
Vafer, argutus
Solers, punicus
Fera lybica, veteratorius
Veterator, a counterfait knaue,
παλίμπρατος
παλίμβολος, dolosus
δολομήτης, subdolus, varius
Variis instructus dolis, Hannibal
Vlisses, Dauus Terentianus
Annosa vulpes, An olde Foxe
γέρων ἀλώπηξ
Longa ætate, multaque rerum experientia callidus. Ingenio & longa rerum

rerum experientia astutus
Intelligens, ingeniosus
Duodecim artium
δώδεκα μηχάνος
Mirus struendis artibus, dolis excogitandis consuendis
Magis varius quam hydra
Vulpinam fraudulentiam referens
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Ægyptij ac Franci
Tenebrio, onis
Fraudulosus
Insidiosus, vulpinus
Vulpinaris, vulpes
Fallax
Pellis vulpina, metaphoricè, vide **Subtill**
Veteratorius
Frandulentus
Deceptorius
Vulpinaris.

Craftinesse, Deceit, Fraud, Guile.

Impostura, fucus, tendicula
Fraus, fraudulentia, fallacia
Captio, sophisma, fabrica
Pigmentum metaphoricè
Insidiæ, ars
Artificium, dolus
δολοφροσύνη,
Techne, offuciæ
Prestigiæ, astus, αἰθαλοκάμπται
Calliditas, vaframentum
Fumi adagialiter
Sycophantia
Tergiuersatio
Astutia, deceptio
Versutia, παραγωγὴ ἀπάτη
Circumuentio
Lacuna pro fraude, apud Cic.
Sutela apud Plaut. pro consuto dolo, vide **Subtiltie**.

A Craft-man, vide Artificer.

a handy Craft, vide Occupation.

Cranes.

Grues, γέρανοι
Aues pallamidis, apud poetas
Vipiones, grues minores
Cæterum rota seu machina illa volubilis qua naues exonerantur & architecti saxa ingentia subleuant, quæ & authore Vitruuio Grus Latinis dicitur, Grecis γεράνιον ἢ γέρανος appellatur : atqui Murmellius Geranionem illud instrumentum nominat, alio nomine tympanum

a Creator, vide Maker.

a man of Credit, a sure or trustie man.

Fide dignus, spectatæ fidei
Qui certissima est fide
Probatissimæ fidei
Conspicuus fidei
Dignus qui cum in tenebris viues

to Cry loud, to Bray.

Vociferari, clamitare
Intonare, perstrepere
Edere sonos graues, boare
Tollere, edere clamores
Eiulare, rugire
Clamorem ingeminare
Stentoria voce vsque ad rauim succlamare
Fremere, vlulare
Horrendum remugire
Clamare, inclamare
Exclamare, ἐπιφωνεῖν
Facere clamores, Cic.
Intendere vocem, Cic.
Quantum potero voce contendam
Iactare vocem ad sydera
Clamore aures ferire
Magnis agere clamoribus

Omnia

Omnia tumultu & vociferatione concutere
Intempestiuos edere sonos
Exercere clamores multos, vocem,
Efferre clamorem vtrinque. Plaut.
Magnis clamoribus hiscere, & strepitu ingenti vacua omnia complere
Personare buccis typho crepitantibus
Latrare, pro intentiore voxe clamare, apud Cice.
¶ Edicere, declarare, pronunciare, publicare per præconem

a loud Crier, a Brater.

Canorus, Clamosus
Clarius vociferans
Obstreperus. Stridulus
Vocalis. κλιωτὸς
Argutus, Sonorus
Claudianum tonitru, Prouerb.
Litus Sarpedonium
Cyclobori vox
Clamosior Stentore, lauro ardente
Exercens clamores multos
Olympica porticu quam septemuo-
cam tradunt magis vocalis
Strepitu seu clamore turbulentus.

Crooked, awry.

Curuum, Recuruum
Incuruum, Curuatum
Incuruatum, Laciniosum
Distortum, Obtortum, varium
Retortum. Tortuosum
Flexum, Inflexum
Flexuosum, Camuum. Virg.
Numatum, Sinuosum
Obliquum, Aduncum
καμπύλον, κάμπτιον
Meandros præterea obliquitates vocant omnes à Mæandro fluuio sinuosis flexibus.

to Crosse, or Cancell out, or to wash out writings.

Transuerso calamo iugulare
Spongiam impingere, apud Auson
Cessare. Expungere
Liturare. περιγμάφειν
Dispungere, tradere
ὀβελίζειν. Obliterare
Antiquare, Delere
ἐξιρημῦν
In spongiam mittere
Cancellare vulgus dicit, cuius quidem verbi vsus iurisconsultis frequens
καγκελόειν
Inducere scriptum
In spongiam reuocare
Inducto calamo delere
Imis ceris eradere
Delere penitus.

to Crowne, or to giue ouer the Crowne.

Dare sceptra, imperium
Regnum, imperij habenas tradere
Deferre regnum
Ponere vel imponere diadema
Hæreditarium regnum fratri tradere
Dare Copiam amplissimæ potestatis
Coronare, Redimere

a Crowne, a Garland.

Sertum. Corona, Corolla
Koronula. ϛέφανος
Laurea, laureola ex lauro
Pancarpiæ. ῥοδεία
Ex rosis facta coutenta corolla, rosari scilicit
¶ Cingere caput corona, diademate
Premere crinem fronde. Virg.
Redimere.

Cruell, Rigorous, Bitter, a Sower face.

Tetricus, Seuerus, Crudelis

Sæuus, Dirus, Trux, Atrox
Truculentus, Acerbus, Teter
Nefarius, Crudus, Toruus
Vecors, Austerus. Efferus
Immanis. Asper
Durus, Demens
Caperans frontem, ac contrahens supercilium tragica seueritudine
Multa cæde cruentus
Furere cæde. Cupidus cruoris
Gaudens sanguine
Homo insigni feritate
Corda aspera
Animus ferox
Durum à stirpe genus
Sinapi victitans. Stoicus
Stoicum austeritate vincens
Qui in antro Trophonij vaticinatus est ἀγέλαστος
Ex Academia veniens
Tertius Cato est, apud Iuuen
Grauis
Vultus Titanicus
Atrei oculi
ἀγριωπός
Titanicum obtuens
Naufracton, seu classis more intuens, prouerb.
Centauricè, κενταυρικῶς, immaniter, semper toruè intuens
ἀεὶ ἀνορῶν δριμύ, apud Luci
Gorgoneis oculis intuens
Αρεοπαγίτης. Areopagita
Patruos sapiens, Lotio, seu aceto potatus. vide **Fierce**.

Crueltie, vide **Tyrannie**.
a Cubit.

Cubitus & cubitum
Vlna, πῆχυς ἀγκάλη
Mensura est sesquipedalis, h, e. pedis vnius ac dimidij, seu sex palmarum
Palmus autem vnus mensura quaturo est digitorum.

a Cudgell, vide **a Sticke**.

Cunduits, vide **Gutters**.
Cunningly, vide **Exactly, and Trimly**.
a Cup, a Goblet, a Pot, a Peece.

Cyphus, Cyathus, κύαθος
Cymbion, κύμβιον, Calix
Poculum, Pocillum
Poterium, ποτήριον
Vasculum potorium
Crater, Cululls.
Cratera æ. media producta
Carthesium. Trieris,
Cissibuum vel cissimbium
Argenteus puteus, prouerb. **a great peece**
Θηρίκλειον, vitreum poculum
Phiala, **a Bole**.
Phialia Samia, **a stone Pot**
Culullus. Suburgensis
Cirnea, **a Violl**
Patera à patendo med. correpta
Cupellum, κύπηλον
Culigna apud Catonem, pro vale potorio. Vide **Pot**.

a Cup-bearer, or a Cupbord keeper.

Pocillator. Pincerna
οἰνοχὸς, Stans ad Cyathum
A Calicibus, seu caliculus
A cyathis, A poculis
Ganimedes Pocillator deorum.

Cup-shot, vide **Drunken**.
a Curate, a Vicar, or a Parson.

Pastor, Episcopus
Animarum curam habens, obiens
Plæbanus & curatus à plærisque dicitur.
Sacræ ædis rector
Parochus, πάραχος med.corr. alijs Parœcus

paræcus dicitur med. producta ratione dipthongi.
Agens pastorem.
Qui præest parœciæ.
Hunc Viues in colloquijs & Longolivs. Curionem nominant.

to Cure, to Heale, to make Whole.

Mederi. Medicamentum alicui dare ad aquam intercutem. Cic.
Medicinam afferre, adhibere.
Facere medicinam morbo.
Medicare, sed in vsu est frequentiori, Medicari cum datiuo, vel accus.
Curare, Sanare.
Curare ægrotos, morbum.
Sanitatem conferre.
Repellere ægritudinem.
Vomicas curare potentes.
Sanitati, pristinæ valetudini restituere. Curationem adhibere.
Morbos pestiferos exquisitis remedijs propulsare.
Salutifero morbum depellere succo.
Corporis firmitatem reddere.
A febre in imis ossibus hærente læthalique æstu fibras vitales vrente sanare, sanum reddere.
A lætheferis februm, paroxysmis liberare. Aegrotis subuenire.
Nascenti malo ferre remedium.
Venienti occurrite morbo.
Oleo fouere vsque dum vulnus conducatur in Cicatricem.
Desperatas ægris cito reddere vires.
Redintegrare, μοτεῖν.
Consolidare vulnera.
Attus ægros consolidare, apud Paulilum.
Cutem restituere. Locum vlceratum integrè & in integrum restituere, quod inducere Latinis dicitur, ἐμπλαςεῖν.

to Cure wounds, vide **to heale wounds.**

to Curse, to Banne, to Excommunicate.

Excommunicare. Separare.
Communione priuare.
ἐκκηρύττειν.
Spirituali gladio putridum membrum resecare.
In reprobum sensum prolapsos, anathematis flagello castigare.
Ecclesiæ consortio expellere.
Extra Ecclesiam eijcere, deturbare.
Satanæ tradere in interitum carnis.
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo grauare, obligare.
Ab Eccesia, à Sacramentis, & communio fidelium pellere.
A sacris immò ab ingressu Templi arcere.
Excommunicationem exercere tela.
Sacris eliminare ædibus.
Anathemati deuouere.
In contumaces & obstinatos fulminare excommunicationem.
Ecclesiasticis censuris in rebelles animaduertere.
A communione Ecclesiæ separare.
Anathemate percutere, ferire.
ἀναθεματίζειν.
Sanctorum consortio eijcere.
Interdicto subijcere.

to Curse, to wish ill.

Diras imprecari, Detestari.
Deuouere. Malè precari.
Diris omnibus figere, prosequi, excipere.
Sacrare aliquando pro deuouere ponitur. Maledicere.
Exitium imprecari. Malè optare.
Precari, exoptare pestem alicui.
Diris agere, apud Horat.
Execrare deponens.
Tristibus omnibus persequi.
Diris deuouere atrocissimis.
Virus omne in aliquem euomere.
Agere in malam crucem.

Maledictis incessere.
Imprecari debilitates, naufragia, mores, Quint.
Iram in Deum, Diuosque innoxios obuertere.
Furies atque intemperies ciere.
Maledicta in aliquem congerere.
Conferre omnia in aliquem male dicta Cic. ad Art.
Sacrificare, sacrifacere, Herculi Lyndio, vel Rhodio.
τὰς παλαμναιοτάτας ἀρὰς ἐπαρᾶσθαι, ἀρὰς ἐπισπεῖραι.
Execrationes serere.
Cic. Hisce omnibus Catilina cum reip. salute, & cum tua peste ac pernicie proficiscere.

Cursings.

¶ Diræ, Execrationes.
Dira sacra. δυσέκθυτα.
Maledictiones.

a Cushen, a Pillow.

Ceruical, Ceruicale.
Capitale, προκεφάλαιον.
Puluinus.
Puluillus, Puluinar, à pluma.
Cussinos vulgo vocant minus latinè.

a Custome or Use.

Vsus, Mos, Ritus.
Consuetudo, Assuetudo.
Συνήθεια, ἔθος, ἀλληφυσις.
Consuetudo, altera natura, vt dicitur.
Constitutio, Institutum.

to bring in Custome or Use.

Inducere, in vsu ponere.
In consuetudinem trahere.
Inuehere morem, consuetudinem.
Nouam consuetudinem inducere.
Inducere more nouum, Cic.
Morē inducere, to bring in custome.
Tenere morem.
Obtinere antiquum, apud Teren. pro referre antiquum morem, to obserue old customes.

in Custome, vide Used.
after the old Custome or fashion.

Ex veteri consuetudine, Solens.
Pro veteri consuetudine.
Non insolens. Meo more.
De more, apud Suet.
Pro more.
Ex instituto maiorum.
Ex antiquitus recepta consuetudine.
E maiorum more.

Custome, Tribute, or a Tole.

Vectigal, Tributum & tributus apud Plaut.
Ελλίμνιον τέλος.

a Customer, or a Tolegatherer.

Exactor. Tolenarius. Telo, onis.
Publicanus. τελώνης.
Portiior.

to Cut, to Rid, to Strike off.

Amputare. Abscindere.
ἀποτέμνειν. ἀποκόπτειν.
Truncare, Detruncare, Defalcare.
Auellere caput humeris.
Deturbare, scindere, auferre ense caput.
Iugulum mucrone resoluere.
Attondere vlmos, id est, amputare.
Abscindere, ex ab & cædo.
Desceare, Præcidere.
Ferro demittere, apud Horat.
Incidere. Lucos mittere vel incidere, vtrunque apud Soli.
Stringere folia, glande.
Descerpere. Distringere.
Detrahere, ἀποφυλλίζειν.

a Cut-purse.

Manticularis, Crumenarum præcisor
Crumenisecа, Marsupicida
βαλαντιοτόμος
Marsupiorum, loculorum incisor
Sacculeiarius, apud Ascon
Sector zonarius.

a Cutler.

Fabercultarius, Cultellarius
Cultrifex, vulgo dicitur. Gladiarius, faber gladiarius. μαχαιροποιὸς

to Cut in quarters, vide to Quarter.

D

Daft, vide Foole.
a Dagger, a Skeine, or Hanger.

Pugio, pugiunculus.
Enchiridion, ἐγχειρίδιον
Patazonium, A woodknife.

a Day time or season.

Dies, ἡμέρα, lux
Prima luce, id est, die, apud Poet.
Septima à partu luce, Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virg.
Summa dies & ineluctabile tempus
Lux vltima
Iubare exorto
Primo cum lumine solis
Astra ignea fugunt
Dies adest
Nox abit & fessis lux inimica venit
Reuoluta rubebat matura iam luce dies, noctemque fugarat
Iamque fugatura Titanis coniuge noctem
Præuius auroræ lucifer ortus erat, vide Early, Dawning of the day.

to appoint or set a Day.

Diem dicere, constituere, præstituere, dare
Destinere, prodere diem alicui, Cic.
Præfigere, figere diem, signare
Præscribere, statuere, præfinire.

a Day appointed, or a set Day.

Dies statuta, fixa, præfixa, limitata, stata, assignata
Præscripta, præstitura dies
Dies præfinitus, certus, destinatus
Hic dies dictus est nuptiis
Tempus tatum.

a Day-laborer, vide Iourney-man.
Day and night, vide Alwaies and continually.
after a few Daies.

Paulo post, haud multo post
Non multo post
Post paucos dies, vel paucis post diebus, vbi post aduerbiascit pro postea positum
Post parum temporis
Paucis diebus interiectis
Paucis diebus, pro paucis post diebus, apud Cic. ad Att. 5.
Lapsis paucis post diebus
Aliquot post diebus
Post dies aliquot
Elapsis aliquot diebus
Pauculos post dies
Proximis, superioribus diebus.

the Day following, or the next Day after.

Postridie, ὑστεραία
Die exinde sequenti
Postero deinde die
ἐπὶ τὴν αὔριον, Altera luce.

by Day, or in the Day time.

Interdiu. Die. Luce. Luci.

Palam, Sole corusco, teste die

to spend the Day in vaine.

Producere, ducere diem
ἡμερεύεσθαι
Dare diem ocio vsibus
Diem terrere, traducere
Transigere, exigere
Finire, condere
Perdere commessionibus, ocio, lusibus, potationibus
Absumere diem rebus frigidis.

Dammage, vide Losse.
Danke, vide Moist.
Darke, Obscure.

Tenebrosus, αὐχμηρὸς σκοτεινὸς
Caliginosus, obscurus
Cœcus, latebrosus
Vmbrosus, opacus
Tenebriosus, furnus
Squalidus, piceus
Fuscus, fuliginosus
Ater, teter, niger.

to make Darke or obscure.

Tenebras, nebulas offundere
Obscurare, obtenebrare
Obstruere lumen
Offundere caliginem
Inuoluere negotium
Intricare, implicare
Perstringere
Gordianos stringere nodos, quos vix Tenedia (vt fertur) bipenni dissecare possis
Cimmerias offundere tenebras
Contenebrare, illatebrare
Innubilare, obnubilare
Offuscare
Puluerem occulis offundere
Tenebricari, σκοτίζεσθαι
Tenebras inducere, facere
Offundere noctem quandam rebus, Cic. pro tenebris inuoluere
Rem omnem tenebris inspergere
Tenebras cudere. Plaut.
Reuocare in dubium
Tenebras reb. clarissimis obducere
Aenigmata mera loqui
Afferre rebus obscuritatem vel tenebras
Tædiosissima verbositate varias recitare ambages, quas ipsemet explicacare non possis.

Darke or abscure and intricate questions.

Obscuræ, perplexæ, nodosæ, implicitæ quæstiones
Nodi, verborum laquei
Scrupi, scrupuli
Aenigmata bæotica, quæ ne Apollo quidem intelligat
Capriones, Labyrintho & Mæandro similes, γρίφοι
Nebulæ, Tenebræ, Caligines
Spinæ, Spinosæ argutiæ
Quæst. fumum oculis offundentes nec caput nec pedes habentes, implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant
Ingenium torquentes, haud facilè solubiles, sophisticæ
Ceratinæ Crocodilinęque quęst.
Multum facessentes negotij
Numeris Platon. obscuriores, ad quarum solutionem Oedipo vel Delio narratore opus sit
Argumentum circulare, seu reciprocum
Cornutus syllogismus, κερατινὸς Hier.
Syllogismi vneati, argumentosi, insolubiles.
Labyrinthi, λαβύρινθοι
Ambages, Anfractus
Inuoluti, impliciti, obscuri sermones. αἰνίγματα
Mathematici labyrinthi
Quæst. quas pręter Sybillam legat nemo, minus intelligat, lectorem obscu-

obſcuritate remorantes, intellectu perdifficiles.
Africani lex
Argumentoſi diſputationum labyrinthi, nec dum expliciti
Inuolucra Realium, Nominalium
Monſtrifica conflictationum vocabula hecceitatum, cauſalitatum, formalitatum, quidditatum
Herclyti & Licophron. tenebræ
Carcini poemata. Nodi Gordij
Gordiani, Caſsiotici
Scyrpi, apud Gellium
Perplexa & anxia Philoſophorum dogmata.

Darkneſſe.

Tenebræ, Caligo, Vmbra
Nubila, Obſcuritas
Claudi tenebris & carcere cœco.

Darkly.

Obſcurè, Inuolutè
Tectè, Intricatim
Implicitè. πολυπλίκως
Inuolucro verborum
Aenigmaticè. ἀινιγματώδως.

in Darkneſſe, vide Blinded.
a Dart, vide Arrow.
to Dart, vide Caſt.
to Daſh againſt ſomething, vide to Hit, &c.
to Daſh or beat away by water.

Eluere. Fluctuum confligijs abigi
Fluctus vehementes littoribus illiditur

a Daſtard.
the Dawning of the day.

Dieſcit, luceſcit, albeſcit dies
Dies apperit, aduentat, adeſt crepuſculum, Sol exoritur
Tenebras fugat lux
Nocti ſuccedit dies, noctem ſubſequitur dies.
Abeunte nocte dies aduenit, lux apparet
Summo mane, cum luceſceret
Albeſcente die, in ortu ſolis, oriente ſole, *vide* Early, and Day time.

to Daunce.

Tripudiare, Tripudio geſtire
Choream ducere
Choros ducere, agere, deſtituere
Chorizare. χορεύειν.
Ferre, mouere pedes
Motus dare, pro ſaltare
Saltare, Salire
Manus implicare choris
Exercere humum choros, Virg.
Pede libero pulſare tellurem inſtruere, apud Poet. to Dance, to Leape.
Reſtem ducere ſeu ductitare, apud Terent. Ludere
In numerum ludere, apud Virg.
ἐυρυθμος παίζειν, ἐγκιρχειν.
Saltare in numerum, Tripudiũ facere
Leues celebrare choreas, apud Politianum
Choreas & carmina ducunt, Virg.

a Daunce or Dauncing.

Chorea. χορεῖα.
Tripudium. Saltatio.

a cord-Dauncer, one that daunceth vpon the cord or rope, a Tumbler.

Funambulus, Funepæus ab Apuelio dicitur & Funerepæus
Schænobares
σχοινοβάτης.
Neuribates, apud Firm.
Petauriſta
Petaruus
Ambulare, Ire per extentum funem, to goe on the cord.

Ludendo per funes gradi, Schenobaricam facere, exercere

Danger or Perill.

Periculum. Discrimen. Malum
Calamitas. Procella. Alea
Flamma metaphoricè
Vbi ostentant omnia mortem. Virg.
Fraus pro periculo, apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit
Et in iure frequenter, vt cum dicimus.

Dangerous Rocke on the sea.

Syrtes, Charybdes metuendæ
Breuia maris, Cautes seu cotes vndisonæ
Scyllea rabies, Cyclopea saxa apud Virg.
Ionij ponti fluxus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium spumans horridum
Syndromades, Symplegades
Scopuli sonantes. Cyaneæ
Fauces sæuæ. Rupes
Maris pericula, discrimina.

to bee in Danger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in salebra
In præcipiti esse
Summa rerum omnium difficultate premi
Versari in magnis angustijs, periculis, insidijs, difficultatibus
Offerre, obiectare se periculis
Maris & terræ pericula exhaurire
Periculorum fluctibus agitari
Perplexo, consternato esse animo
Pendere animi & animo
Æstuare. Fluctuare
Quasi ad solem æstuare
Lupum auribus tenere
In maximis versari periculis
In puteo constringi
In extremum discrimen adduci.

to leaue in Dangers.

In præsentaneo deserere periculo, discrimine
Sub cultro linquere, apud Horat.
In malis deserere, apud Terent
ἐγκαταλιμπάνειν. Desertorem agere necessitatis tempore.

to put himselfe into Danger, to Aduenture.

In angustias se redigere
In pristinum sese immittere, dedere rursus
Prouinciam capere duram
Suopte plaustro malorum sarcinam sibi apportare
Suo iumento sibi malum accersere
Suo se telo labefactare
Rem noxiam accersere, conciliare
Immergere se calamitatibus
Ambitione in prouinciam duram, aut aliam sese ingerere
Suo dolori occasionem dare
Hinc prou. Molestia vltronea
Cadere in foueam quam ipse feceris
Capiti suo malum luere
Suopte ingenio doloue capi
Suo ipsius laqueo capi
In venatu perire
In captura capi
αἱρῶν αἱρεῦμαι.
Proprio gladio, suis verbis, telo suo iugulari, conuinci
Proprijs dictis euinci
Technam in seipsum struere, componere, reperire
σόφισμα κατὰ σαυτοῦ συντίθεναι, apud Lucian. quam dolus in alterum excogitatus, in authoris caput recidit, vt est in prouerbijs
Probationes de domo οἴκοθεν ὁ μάρτυς, quando quis proprio ore conuincitur
Fumum fugiendo, in incendium incidere

Damno cuidam medendo, in maius prolabi
Communicando viro malo sibi malum accersere
Exedere quod ipse intriueris, ne re quod colo aptatis, gestare compedes quas ipse faceris vulgo dicitur
In præsens discrimen ac perniciem se præcipitare
Sciens exponere se discrimini malis obiicere calamitatibus inuoluere
Sciens se inferre in malum
Prudens in flammam manum mittere
Calidum prandium comedere
Ob liberiorem vitam famam suam in periculum adducere
Periculo se exponere, obiicere subiiecere, inuoluere, committere
παραβάλλεσθαι, cum accusatiuo
Concire sibi malum
Incurrere, dare se in periculum vitæ, famæ
Se perdere
Caput obiectare periculis
Dare se, abire in præceps, in præcipitium
Sibi malum accersere
Temere sibi capitis periculum accersere
Adire capitis, mortis periculum
Subire, discrimen, tempestates, procellas ἀποκινδυνεύειν
In manifestum discrimen inducere
Discrimen, aleam subire, vel periculum
Suscipere, adire, accedere periculum, vel aggredi
Camarinam mouere
In malum præcipitare se, suosque secum in ruinam amicos pertrahere secum in necem rapere horridam, euertere, adducere in calamitatem
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu ciuitatis

to be out of Danger, in safetie.

In tranquillo, in vado esse
Sant ea locis suis tuta
ἐν λιμένι πλεῖν
In portu nauigare, prouer. Periculo abesse
Duabus fulciri anchoris
Patria est tuta
Extra lutum habere pedes
Palladio numine tutus
ἐκ τοῦ πηλοῦ πόδα ἔχειν
Carminibus metus omnis abest
In tuto esse, citra periculum
Extra telorum iactum
Procul à pedibus equorum calcitrantium.

the Death or destruction.

Mo s. μόρος. Fatum
Atrapos. Immatura Fata
Interitus. Funus. Occasus
Ruina, apud Plin. Neronis ruina, Nex. cis
Exangues vmbræ
Lachesis suprema. Exitus
Terminus, apud Eras. τελευτή
Mors vltima linea rerum. Horat.
Exitium, An ill end, vt Percies
Abstulit atra dies, funere mersit acerbo
Lethum, frigus lethale. θάνατος, Obitus.

Dead, departed out of this life.

Exanimis. Exanimatus
Extinctus. Defunctus
Lumine & æthere cassus, apud Virg. pro vita priuatus
Surreptos primo sub flore iuuentę
Ante diem crudeli funere raptus
Damnatus crimine mortis
Recessit caput ceruice cruenta
Solutus corporis carcere
Morsus funere lethali

Animam exhalare
Lumine cassus æthereo
Persunctus fato
Corpus spoliatum lumine
Corpora luce carentia
Demissus neci
Moribundus voluitur vndis
Iacet exanimum tibi corpus amice
Dies atra abstulit illum, & funera mersit acerbo
Sine spiritu voce. ἄπνοος
Præteritus pro extincto, apud Proper. Desyderans
E medio sublatus. Caducus
Belloque caduci Dardaniæ
Ante diem, Virenti æuo raptus
Morte oppressus
Interceptus mortalitate
Qui extra rerum naturam est, inter homines esse desit
Mortuus. οἰχόμενος
Amissus, apud Virg. & Plin.
Fato functus, & perfunctus, apud Cic.
Exemptus rebus humanis
Præceptus immatura morte
De corporis ergastulo eductus
Corpore solutus, exutus
ἀσώματος ἀρήμενος τῦ σώματος
Leuatus mole corporea
Corporis mole posita, deposita,
Vitæ præciso stamine
Fatales qui expleuit annos
¶ Cadauerosus propemodum, semimortuus, animam agens. **dying.**
Fato decedens, extremo in luctu constitutus. κηρίφατος.

a dead Body.

Cadauer, Corpus exanime, extinctum, mortuum
Funus, apud Terent.

Deadly.

Læthale, Exitiale, Capitale
Mortiferum θανάσιμον
Ferale. νεκρικὸν apud Virg. & Apu.
Fatale. Pestiferum
Læthiferum. Lethificum
Funestum. Exitiosum
Tabificum. Immedicabile
Perniciale. Pernitiosum
Adferens mortem vel necem
Perniciem & exitium adferens.

a Deadly sinne.

Peccatum criminale, læthiferum
Piaculare, Capitale
Mortale peccatum, seu læthale
Morte piandum, apud Iuuenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale
Inexpiabile, quod difficile expietur
Capitalis, noxa, noxia.
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

to sing before a Deafe mans Doore.

Surdo canere
Narrare surdo fabulam
Κωφῷ ᾄδειν
Verba mortuo fabulari, id est, facere, apud Plaut.
Frustra canere, suadere, loqui
In vanum cantare
Ingerere dicta in dolium pertusum
Plaut. Frustra pulsare chordas.

to be, or waxe Deafe.

Surdere. Surdescere
Obsurdescere. Auditum auferre, exurdare. Auribus captus
Surdus ad munera vota mens surda
Surdior freto
Saxa surda mouere blanditiis.

a great Deale, vide **Heape.**
Dearth or scarcitie of victuals.

Cara annona est, Plaut
Caritas est annonæ
Alimentorum inopia Campania grauiter

uiter affligitur
Summa annonæ difficultas
Annonę caritate premimur
Annona indies ingruescit, quoniam annona carius multaq; pluris venire incipit
Precium augetur, intenditur, accenditur triplo plus quam æquum est,
Est magna hic rei frumentarii inopia
Sterilitas annorum incessit hominib. i. annonæ caritate vrgentur
Cæsariani graui annona sunt conflictati, passiue apud Cæsa
Multo malignior est nunc anni prouentus ac solet
Prouenit frumentum propter siccitatem Augustus Cæsar
Rerum omnium charitas indies crescit
Penuria insecuta est frugum omnium Soli
Res frumentaria ipsos deficere cœpit, Cæsar. ¶ Contra
Annona se laxare dicitur, quando annonæ precium sese remittit, **to fall to a lower price.**
Sicut apud Leuium. Leuare annonam, **to bring to a lower price**, quum vberior, largior solito prouenit annona
Precium retro abiit apud Plin. pro imminutum est, ἀγορὰ εὔωνος.

to make Dearth or Scarcitie of victuals.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere
Comprimere frumentum, Cicer. posuit, pro diligentius asseruare, & studiosius recondere ingrauescente annona, idque spe lucri vberioris
Rerum pretia intendere, apud Erasmum
Annonam flagellare, Plin.
Precium se augere ἐπιτιμᾶν
Grauiora iusto precia rebus præsertim annonæ imponere
τιμὴν τῶν ὠνίων ἐπιτείνειν, ἐκτιμᾶσθαι
Hinc timiopolæ dicti qui res præmercantur, vt earum precia accendant, & annonam flagellent
¶ Propolæ Dardonarii Annonarii.

Debate, vide **Discord and Sedition.**

Debts.

Debita. Aes alienum, Nomina
Syngraphæ debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienum Nomina facere
Contrahere debitum
Conflare æs alienum grande. Salust.
Aere alieno quotidie degrauari, deprimi, premi, immergi
Ex ære alieno laborare, apud Cæsarem
In omnibus esse, & in alieno esse, apud Cic. vtrumque.

to pay his Debts.

Nomine soluere. Exoluere
Nomina explicare, expedire, expungere
Nomen tollere de tabula
Aes alienum dissoluere, exonerare apud Cic.
Ducatum, comitatum creditoribus oppignoratum, nexu æris alieni soluto in pristinum statum dignitatemque restituere.
¶ Exire ære alieno
Eximi creditorum tabulis
Aere alieno liberari **to come out of debt.**

to pay Debt with Debt.

Versuram vel vorsuram facere
χρέα χρεῶν μεταλλάσσειν ἐπὶ μείζονι τόκῳ δανείζεσθαι. est æs alienum soluere
ære

ære alieno, quod etiam nomen transferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorum. Cicer. O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putaret posset, cum venderet aliena.
Eximere ex ærariis.

a Debtor, one that oweth much.

Aeratus homo, qui vsitatus dicitur
Obæratus. Debitor. ὀφειλέτης
Obnoxius creditoribus
ἀγώγιμος δεδανείκασιν
Addictus
Qui immodico ære alieno tenetur
All mens Debtour
Plebs Romana ære alieno diuersa, apud Liu. primæ deca. lib. 2. Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno
Animum debens
ψυχὴν ὀφείλων
Obstrictus, constrictus, pressus, oppressus ære alieno, in bibliis.

to Decay, to come to naught.

Degenerare in peius
Vergere in deterius, ruere in peius
In dies in peius labi, deflectere
Abire pessum. Plaut.
Ad deterius dilabi
Mandrabuli more res dicitur, Prou. succedere. Ab equis ad asinos, ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.
A magis relabi ad minima, Vide **to perish.**

to Decay, to Perish for euer.

Obliterari. Intercedere
Antiquari, Exolescere
Aboleri. Cado
Occido, mea correpta, **to growe out of vse.**

to Deceiue, to beguile.

Fallere. Decipere
Ludere. Deludere,
Eludere. Illudere
Ludere dolis aliquem
Ludificare, vel Ludificari
Fuco imponere
διαπυνικίζειν, θράττειν
Circumscribere, ἀνολίζειν
Fraudare, Circumuenire
Implanare. Subdole agere
Cretizare. κρητίζειν
Dolum intendere
Fallere dolis, fraude, perfidia omni dolosa specie petere
Imponere cum datiuo constructum
Vitiata merce, vel nimis charè inscripta alicui imponere
Agere in fraudes
Αἰγυπτιάζειν
Versare dolos
Fallaciam intendere
Fallacias struere
Fraudem inuectere
Facere ludos
Pellicere. Supplantare
Dolo adducere, rapere, agere
Dolum struere
Ductare aliquem dolis
Imposturam facere, ἀπατᾶν
περπερεύεσθαι, δολοῦν
Fucum facere
Interducere aliquem
Verbis circumuenire
Exbalistare, frustra habere, admouere fabricas
Conficere fallaciis, apud Plaut.
Falsum habere pro decipere, apud Salust, Nec ea res me falsum habuit
παραλογεῖν, Falsis decipere rationibus Seducere
Iniicere tragulam
In fraudem illicere pellicere
Frustrari & frustari verbum commune, secundum Priscianum
Dare verbum παράγειν

Dicta

Dicta dare dulcia
Os sublinire
Phaleratis dictis ducere. Terent.
Capere astu, Emungere dolo
Capere aduersarium
Obtrudere palpum
Dolis circumducere
In transennam inducere, est dolo tollere, insidijs excipere
Et ipes blandissime dicitur alicui imponere

a Deceiuer, a Beguiler, a Jugler.

Impostor. Seductor
Implanator. Planus. πλάνος
Halophanta apud Plaut. & Fest.
Sycophanta. Circulator
Ludificator. Circumuentor
Nugatum & fuci artifex
Circumscriptor
Supplantator. Perperus
Veterator. Deceptor
Sacularius apud Vlpianum, & Iurisconsultos

to bee Deceiued or Beguiled.

Circumuenire
Capi blanditijs, astu, astutia, dolis, fuco, promissis, imagine falsa, specie veri
Decipi. Eludi. Deludi
Falli. Implanari
Frustrari passiue
Fraudari
Frustratum ire
Disparem promissis fidem experiri
Frustra esse apud Aul. Gel.

Deceitfull, vide Crafty.
Deceitfully, vide Falsly.
Deceit, vide craftinesse.
to Decide a matter, vide to Examine.
to Declare or shew.

Declarare, Interpretari
Manifestare, Diluere
Ostendere, Edocere
Significare, Explicare.
Exponere, Enucleare
Enodare, Dilucidare
Expedire, Explanare
Aperire, Exprimere
Reuelare, Patefacere
Pandere, Expromere
Demonstrare. Vide to rehearse and denounce.

to Declare, to shew, or to approoue by good and sufficient reasons.

Validis tum rationibus, tum argumentis adstruere, probare, ostendere, declarare. ἀποδεικνύειν
Frangere sententiam alicuius, Cic.
Demonstrare ratione, inconfutabili argumento Achillis
Reddere rationem, causas aliquas dare probabiles
Approbare
Re ipsa docere
Refellere
Conuincere argumentis, verbis, persuasionibus, veritate
Acutissimè & subtilissimè excogitare argumenta
Acerrimum agere disputatorem
Vrgere propugnatorem
Obuia quæque confutare valide
Rationes aduersarij infringere, & suas confirmare
Conuincere & elinguem reddere.

to Decline, vide Eschew.
to Decree, to Ordaine a Law or Statute.

Indicere, præscribere legem
Edicere seu edicto præcipere
Facere Plebescitum, senatusconsultum,

tum, Ferre legem
Regem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, iubere
Rogare legem. Sciscere
Leges tradere, Dare
Rogationes scire
Decretum facere, interponere
Ponere decretum, Iubere
Decernere, Statuere
Statuere decretum apud Hier.

to Dedicate, to Consecrate.

Dicare, Dedicare
Consecrare. Deo se addicere, tradere, dedere
Sacrum, id est, venerabile, reddere, facere, Sacrare. ἱερένειν
Initiare. τελεσεργειν
Religiose colendum indicere.

a Dedication of a Temple, or Church.

Dedicatio, sanctificatio Templi
Templi consecratio. καθιέρωσις.
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζειν. quod innouare significat
χαρμοσύνη, lętitia, festum erat Atheniensium à χαρμονὴ, id est, gaudium
Amberualia à nonnullis dicitur hic dies ab aruis ambiendis
Paganalia rusticorum sunt festa.

to Declare in few words, vide to Dispatch.
a stout Deed or Fact.

Strenuum facinus
Audax factum. νεανίευμα
Capitale, seu capital
Nefarium facinus
θέρμον ἔργον ἢ παράβολον.
Facinus callidum, pro audaci
Prælatum & strenuum gestum
Facinus insigne, gloriosum, & apud posteros, cuius famam posteritas celebratura
Facinus in bonam & malam partem accipitur
Facinus præclarum & pessimum, maximum, indignum se
Piaculare flagitium.

in Deede, vide truely.
Deere, Welbeloued, Acceptable.

Acceptus, Gratus, Amœnus
Gratiosus. χαρίεις. Suauis.

Deerer, Better, more Beloued.

Amantius, Venerabilius
Antiquius, Charius
Gratius. προτιμότερον
Melius. λῷον
Præstantius. ἄμεινον
βελτίον. Vtilius
Optatius. Præstabilius
προυργιαίτερον.

to Deface ones honour, to Backbite, to Slander.

Honori detrahere, vel honorem
Derogare existimationi, honori
Sinistros rumores de quopiam spargere
Lædere, rodere famam
Genuino mordere
Genuinum infigere
Obstrigillare
Dente Theonino rodere
Mordere per metaph.
Lacerare famam
Obloqui
Maledicere
Obtrectare
Vellicare metaph.
Traducere
περιάγειν.
παραδειγματίζειν.
Maledictis prosequi
Maledico dente carpere

Carpere

Carpere famam hominis
Carbone notare
Imprimere, vel inurere notam ſtigmata
Aſpergere labem
Detrahere διαςύρειν
Infamare, fama ſpoliare
Inceſſere, obtenebrare famam
Honorem minuere, proſcindere
Alicuius famam contaminare
Siniſtrum quid emouere
Deferre, lingua biſcula detractionis venenum ſpirare
Loliginis ſuccũ in aliquem effundere
Lethalibus ſpiculis impetere
Mordicus impetere, arripere
Famam alienam mendaciis contaminare, & ſycophantam agere
συκοφαντεῖν
Struere ſycophantias
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus ſpargere
Impudentiſſimis confictis calumniis in alienam debacchari famam
Aſpergere aliquem nota infamiæ
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare
Bonorum virorum famam conſpurcare, conſtuprare
De fama detrahere
Infamia aſpergere
Famam depeculari, atterere
Odioſiſſimis dictis in aliquem debacchari
Telis veneno tinctis impetere
Aliorum famam in diſcrimen adducere, vt ſuam nobilitet
In abſentem orationem ore impuriſſimo emouere
Nullis non conuitiorum aſperginibus fædare
Vario probrorum genere denigrare
Fama probatum hominem ſpoliare, proſcindere maledicentia, contumeliis flagellare, onerare inuidia, grauare detractionibus venenatis linguis ſauciare
Acuere linguam vt ſerpentes
Apertis tibiis in aliquem inuehi, eſt non clanculum obtrectare, ſed palam inſectari. Diffamare. Defamare
Ad calumnias impia ora laxare
διαφημίζειν
Calumniari, vituperare
Genuinum in aliquo frangere
Per ora oculoſque hominum circumducere
Famoſis libellis patronos veritatis pondere preſſos, famæ, iniquitatis, omnibus ſpoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, Despised.

Mala fama grauiter apud exteros laborans. Flagrans infamia
Proſtitutæ famæ
Onenobatis prouerbio
Infamia publica laborans
Cerite cera dignus, Horat.
Cytonimi probrum dicitur, prouerbio vehementer infamis
Quem deſeruit fides & fama
Niger, apud Horatium
Pudendus, infamis
παλίμφημος, prauè viuens
Inglorius, ἀκλεής
ἄδοξος, abiectus
Inhonoratus, vilis
Deſpectus, execrandus
Deſpuendus, contemnendus.

to Defend, to Keep, to Maintaine, to preserue.

Tueri alicuius crimina, defendere
Tutari omni diligentia atque officio
Protegere, contueri
Seruare, conſeruare
Defenſare, vindicare
Propugnare, patrocinari
Portum ſtatione tenere
Patriæ curam gerere
Adeſſe pro aliquo
Penes me huius rei tutela manet

Patroci-

Patrocinium præbere, præstare
Tegere, simplex pro composito, apud Poetam
Patriam armis tegere
Causis præsto esse
Pro aliquo stare, Terent.
Causæ suscipere patrocinium
Causam alicuius sustinere, agere, tutari, defendere, defensari armis prudentiæ
Capessere rempubl. apud Salust. pro defendere
Hostem à reipub. ceruice depellere
Seruire defensioni patriæ
Ancipitem magno discrimine causam protegere. Iuuenal
Iniuriam persequi, vlcisci, insectari, apud Ciceronem, defendere, propulsare, depellere
Suscipere in sacris literis passim ponitur pro defendere seu protegere
Suscipiens mansuetos Dominus in Psal.

a Defender, vide Patron.
a Defending or keeping.
a Defence.

Tutela, tuitio
Tutamen, clientela
Defensio, munimen
Protectio, præsidium
Fides, vnde in suam fidem recipere
In clientelam alicuius se dedere

to Deferre, to prolong or to delay.

Cunctari, differre
Differre de die in diem
Protrahere, extrahere
ἀνεχβολὰς ποιεῖσθαι
Crastinare, procrastinare
Recrastinare, prolongare
ἐγχβάλλεσθαι, ἀναβάλλειν
Conferre, Cic. Omnia conferre in Martium mensem
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre
Moras nectere
Assessæi lunam expectare
Lunas causari Laconias prouerb.
Ducere res, proferre
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procrastinare, Lactare
Extrahere diem
Agitare moras, apud Salust.
Facere moram, tardare
Moram interponere, iniicere, producere, moliri, morari
Diem producere vel ducere
In alium diem differre
Reiicere in aliud tempus
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere
Longiore tractu quam quis speraret rem protelare.
Perendinare, protendere
Comperendinare, prorogare
Remorari, retardare
Diem de die vel ex die ducere
In posterum reiicere
Protelationibus implicare
Dilationes frustratorias quærere
διακωλύεσθαι
Prolatare dies, consultationes
Protelare diem
Suspendere
Dilationes quærere
εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, εἰς τὸ ὕστερον ἀναβάλλεσθαι
¶ Mora, procrastinatio
Tarditas, Delay.

a Deferring, vide Prolongation.
to Defile, vide to make Foule.
to be Defiled, or Polluted.

¶ Inquinamentum, maculam contrahere.

Ex inobedientia Adæ omnes inquinamentum contraximus.
Ducere notam, Horat.
Fœdatus criminibus.
Aeruginis aliquid contrahere.
Puluere turpis.
Vitium concipere.
Cicero.
Non solum vitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in ciuitatem. Vide Filthy.

to Defloure a maiden, vide to Violate a Virgin and Maid.
Deformed, vide Ilfauoured of low Degree, vide Base minde.
to Delay.

Moram interponere.
Priocrastinari.
Differre, inferre in aliud tempus.
Diem ducere.
Rem proferre, producere, protrudere.
In aliud tempus reseruare, to Linger.

Delectable, vide Glad and pleasant.
to Deliberate, vide Consult.
Delicate, vide Womonlike.
Delicate meates, Junkets, or Dainties, Fine dishes.

Cupediæ, ὀψοφαγία.
Dapes, Secundæ mensæ.
Lauticiæ Saliares. Attica Bellaria.
ἄτλικα πέμματα.
Tragemata.
Edulia exquisita, opipara, delicata lauta, prælauta.
Mattea, apud Martialem.

Iouis aut Regis cerebum, prouerb.
Veneris aut Iouis lac.
Nectaris flos.
Cibus Deorum, Helenæ cibi.

a Dilicious mouth.

Delicati palati homo.
Delicatus, Abron.
Palato qui est moroso, fastidioso.

Deliciously, Sumptuously, Daintily or Costly.

Opiparè, πειριέργως.
Delicios è, Delicatè.
Curiosè, Lautulè.
Lautè, Splendidè.
Regaliter, Latissimè.
Magnificè, Magnificenter.
Pollucibiliter, Dapicè.
μεγαλείως, μεγαλοπρεπῶς.

to Delight, to take Pleasure.

Carpere voluntatem non mediocrem animo.
Duci, capi oblectatione rei.
Lætitiam concipere.
Haurire voluptatem.
Gaudio exilire, perfundi.
Gauido subsultare.
Lætitia coripi, exultare, gestire.
Oblectari, Delectari.
Amare, delectari, Apud Cic.
Præcipere incredibilem animi voluptatem.
Capi voluptate, specie mulieris.
In delicijs rem aliquam habere.

to Deliuer from feare and trouble, vide Discharged.

Abstergere, eximere metum.
Metu liberare, vacare.
Timorem præponere, animum confirmare, ad fortitudinem reuocare.

Afflictum exitare, vide to discharge, to Quit.

to Delude, vide to Mocke the vniuersall Deluge or Noes floud.

Diluuium vniuersale.
Diluuium aquarum, Aquosa clades, Soli.
Diluuialis irruptio, quæ vniuersa obduxit humido situ.
Vndosa tempestas Soli.
Cataclysmus, κατακλυσμός.
Eluuio vel eluuies terrarum.
¶ Proluuies, a great Deluge.
Romæ mira proluuies, Cic.

to Demaund, vide to aske. to Inquire, to Deny, to disaffirme.

Negare, ἀρνεῖσθαι, ἀπόφασθαι.
Diffiteri, Pernegare.
Ire inficias. Inficiari.
Refragari. Denegare.
Abnegare.

to Denie, to Refuse.

Negare. ἀρνεῖσθαι.
Alicuius vota contrahere.
Auersare. Fugitare.
Renuere. Reclamare.
Fugere, Respuere.
Nolle, Contradicere.
Haudquaquam assenteri.
Tergiuersari, Refutare.
Denegere, Repugnare.
Obstinatius renuere, reniti.

to be Denied or Refused.

¶ Repulsam ferre, pati, accipere.
Repelli, Preteriti in petitionibus, Cic.

a Denne, vide Caue.
to Denounce, to Declare.

Nunciare. Denunciare.
Demandare.
Indicere, tametsi magis sit quam denunciare.

to Denounce, or Declare Warre.

Hosti aqua igni inter dicere.
Bellum facere patrim, Salust.
Bellum indicere, denunciare, facere.
¶ Niti insidijs ac perfidia.
Proditione rem gerere.
More latronis occulte rem gerere, fraudibus atque dolis. Traiterously without any declaration or warning.

Deinty.

Delicatus. Deliciosus.
Lautus, Sumptuosus.
Suauis, Opiparus.
Saliaris.

to Depart, or goe away.

Discedere, Recedere.
Abire. Amoliri.
Abscedere. Secedere.

a Departing, or going away.

Discessus, Discessio.
Abitus, Recessus, & io.
Fuga, Abscessio.
Digressus, & io, Abitio.
Profectio, Secessio.

to Depraue, vide to Slaunder, to blame. to Depriue one of his Authority or Office.

Mouere & Amouere cum accusatiuo personæ, & ablatiuo dignitatis gradum significante constructa.

Vt

Vt mouere, vel amouere Dictatorem, Consulem, Tribunos, Quæstores, Prætores, Aediles, &c. Item Regem, Ducem, Præsidem, Præfectum, Episcopum, Diaconum, Pastorem, Ministrum, Seruum
Et, a Dictatura, Consulatu, Tribunatu, Quæstura, Prætura, Imperio, Regno Ducatu, Præfectura, Episcopatu, Diaconatu, Ministerio, Seruitio
Adimere imperium, regnum dictaturam, consulatum, tribunatum, quæsturam, præturam, ædilium, dignitatem, ducatum, præfecturam, &c.
Abdicare magistratum quempiam
Abrogare alicui magistratum
Exauthorare
Priuare officio
Priuatum reddere
Alienare à Senatu, deijcere, demittere cum ignominia
Eximere honoribus senatorijs, Cic.
Dominos de fastigio suo deijcere apud Macrob.
De gradu, vel statu deijcere
Omni honore ac dignitate priuare
Detrahere, delere authoritatem
Statu mouere atque deprimere
De Cœlo detrahere
Dignitate spoliare
E gubernationis fastigio deijcere
Ordine mouere
Numero expungere
De curia eijcere
Spoliare honore
Exuere imperio
De dignitatis gradu dimouere
Cogere & redigere in ordinem
Ordine seu Senatu mouere
ἐκφυλλοφορεῖν
Deijcere aliquem consulatu, loco, Principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis senatum
Conuellere de pristino statu aliquem
Minuere maiestatem, de gradu existimationis deturbare, quod Græcis
καθαιρεῖν τὴν μεγαλειότητα
τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλουργίας κολούειν

to Depriue one of his goods.

Priuare, spoliare, orbare bonis
Auferre, eripere, adimere bona omnia, charissima quæque,

to be Depriued of his authority, or to be Disgraded or Discharged of his orders, office, dignity.

Exauthorari. Reprobari
Demoueri gradu vulgò dicitur
Degradari. Absolui
ἀποχειροτονεῖσθαι
De cœlo detrahi
De summo honoris gradu deturbari
Deponi imperio
Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu
Capite minui, diminui, apud Cicero. vbi caput ponitur pro status & conditionis decessione atque iactura
Abire honore, Suet pro abdicare
Ex astris decidere, Cic. ad Att. 2.
Concidere apud eundem pro deijci de statu, ab existimatione pristina
παραδεῖσθαι τῆς τιμῆς, ἢ τοῦ ἀξιώματος.

to Describe, to Register, to declare in Writing.

Clarorum viorum laudes, virtutes, prælia monumenta referre
In acta referre, apud Iuuen.
Ad posteritatem stylo transmittere
Referre in commentarium, in anniuersaria, in fastos
In annales referre
Canere pro describere, Virgil. frequens

Literis mandare, tradere
γραφῇ παραδιδόναι
In fabula, literis publicas referre
Chartis illinere
Describere
Chartis seu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Eras.
In litera, referre recipere
Posteris tradere. Prodere memoriæ
διδόναι λόγῳ
Prodere memoriæ virorum foris facta Cic.
Diffundere in æuum, in posteros
Mandare æternitati, monumentis memoriæ
Audita, visa, gesta, libris cedere, vel ceræ, proscribere in cæreis tabellis
Consignare literis
Graphicè pingere, depingere
Describere longis voluminum ambagibus
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, posteritati commendare
Doctorum hominum literis immortalitati, æternæ memoriæ, consecrare
Stylo prosequi
Prodere posteris, literis aliquid
Perpetuæ memoriæ tradere
ἀναγράφειν
Literarum monumentis tradere
Literis prodere
Perscribere in eodem significatu, dixit Cic.
Manifesto scribere
Per scripturam publicare
Monumentis librorum seu literarum inserere
Literis consignare quæ mandare memoriæ volumus, Cic
Celebrare literis & memoria
Commentarijs inscribere.

Deserts, or good Turnes.

Beneficia, Officia, Merita
Beneuolentiæ, Beneficentia
Benignitas, Bona voluntas.

I shall neuer Deserue your benefits.

Omnia studia, omnia prorsus officia tibi tuisque beneficijs debeo
Præstare tua causa cogor, quicquid possum, quantum valeo, quantum viribus consequi possum, quantum in me situm est
Tua in me beneficia, omne meum studium, officium, omnes à me curas, omnem industriam, omnia denique quæ in me sunt, non solum postulant, verumetiam exigunt
Quid est quod ego tua causa non debeam?
Obsequi tuæ voluntati, morem gerere, parere, inseruire prorsus in omni re, debeo
Officia tua nunqnam rependam remunerabor, compensabo, officijs paribus adæquabo.

to Desire, to Require, to long or wish for.

Petere, Expetere
Appetere, Cupere
Quærere, Concupiscere
Desiderare, velle, gestire
¶ Contendere, to desire greatly
Gliscere, ἵεσθαι
Affectare, Ambire
Optare, Exoptare
Suspirare, metaphorcè
Adamare, apud Cic. pro concupiscere
Cogitare apud eundem, pro cupiditate teneri, curam omnem defigere
Tangi, teneri desiderio
Sitire
In votis habere
Incitari, ferri, impelli animo moueri
αἰσθέσθαι τῇ ψυχῇ vide to pray

to

to Desire greatly or feruently, to haue a great longing for a thing.

Sitire, suspirare
Exardere desiderio alicuius
Primis votis, ardentibus desideriis sitire
Ardere, desiderare
Flagrare desiderio, cupiditate rei
¶ Percupere
Miram habere sitim
Inflammari cupiditate
Flagrantibus desideriis optare
Tangi, teneri, æstuare desiderio
In votis habere, gliscere
Ardere desiderio, cupiditate incredibili
Fame vel siti opum teneri
Ad supernam beatitudinem adspirare
Non mediocriter captare
Aliquem suspirare ademptum
Vehementi animi adfectu rapi
Ingenti affectu, omnibus votis expetere
Capi cupidine rei alicuius
Indefessis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare
Macerare se desiderio
Angi, discruciari desiderio
Mira quadam ardere cupiditate
Quod si tantus amor manet, si tanta cupido est
Iucunda cupiditate aliquid expectare
In magna expectatione esse, to long much for.
Deplorare desertos penates
Expectationem sustinere
Longùm alicuius desiderio torqueri
Expectatione teneri, pendere, torqueri, tangi, cruciari, discruciari
Nullum facere rogandi, flagitandi finem
Alicuius rei desiderio animus dicitur titillari
Lynge trahi, prou. pro vehementi & impotenti desiderio trahi, rapi ad aliquid
Inhiare per translationem, pro vehementer cupere, datiuo vel accusatiuo construitur
Adhinnire apud Cic. pro impotenti cupiditate gestire
Cupidus, auidus
Studiosus, ardens
Appetens, cupiens.

with great Desire or Longing.

Primis votis, apud Plaut.
Ardentibus desideriis
Mira siti, fame
Longa maximaque expectatione
Cupiditate præcipua
Nullum mihi votum ardentius fuit quam, &c.
Nil sanè mihi vnquam prius in votis fuit
Obuiis aut porrectis vlnis
Obuiis manibus
Ambabus manibus
Auidè, sitienter.

as I Desire, vide as Heart would wish.

a Desire, a Lust, a Longing.

Desiderium, votum
Voluntas, studium
Beneuola animi propensio
Cupiditas ἐπιθυμία, affectus
Auiditas, Appetitus
Cupido fem. gen.
Concupiscentia, great Lust
Libido, amor, ardor pectoris
Æstus per metaph. sitis, flamma
Calor, fax, ignis, quæ postrema auxesin habent.

to satisfie ones Desire, or to grant ones request.

Postularis, precibus annuere
Petitioni, postulationi votis subscribere
Precibus benignum impartire assensum
Voto paratis auribus annuere
Audire preces, pro exaudire, apud Cicer.
Ne apud te cassæ sint preces, quæso

a Desire of honour or glory, vide Ambition.
Desirous of glory or praise.

Omnes tuos ad laudem impetus noui
Quam sis ad laudem & gloriam propensus, inclinatus, quanti sit apud te laus, quàm labores de laude, quàm vehementer ad laudem incumbas, quàm laudi studeas, quo studio laudem sequaris.
Quæ tua sit laudis, gloriæ, famæ cupiditas, præclare noui, cognitum habeo, vide Ambitious.

to Despise, to Contemne, to Reiect.

Auersari, & pro eodem
Auerti, spernere, fugere
ἐξυτελιζειν ἐξυδενῶν
Aspernari, despicari
Dedignari, despicere
Contemnere, temnere
Abhominari, detestari
Despuere, respuere
Reiicere, reiectare
Repudiare, refutare
Vultum ducere, negligere
Abhorrere pro fastiore, & cum fastu quodam contemnere
Perhorrescere
Auerso vultu tetrica & corrugata fronte aspernari
Præ se contemnere
Mandare laqueum
F.stidire

Medium ostendere vnguem, apud Iuuen. Dedignari
Medium porrigere digitum, apud Mart. vide Naught
¶ In nullam sortem bonorum admitti
Iacere. Ex omnium hominum consortio deturbari.

Despised, vide Defamed.
Destitute, vide Voíd.
to Destroy, vide to Ouerthrow, to Waste.
Destroyed by your enemies.

Inimicorum tuorum iniuria te afflixit, perdidit, euertit omnibus fortunis
Oppressit, ad exitium detrusit, impulit
Non modo è numero viuentium, sed planè infra mortuorum conditionem amandauit.

to Destroy, to vndoe, to sacke, or to spoile a Towne.

Ciuitatem delere, deuastare, destruere
Subuertere mœnia, euertere funditus
Vastum labefactare opus
Vrbem euertere, ruere, diruere, perdere, corrumpere, extinguere, exterminare
Dare excidio ac ruinis
Oppidi excidionem facere
Vrbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari

a Destruction, a sacking, an vndoing, a ruine.

Excidium, ruina
Exitium, disturbatio
Excisio, Destructio

Desolatio

Desolatio. Interius
Euersio. Occasus
Pernicies. Pestis
Clades. Calamitas. Naufragium
Internecio. Perditio. ἄλωσις
Deletio, Vastitas, Casus. Vide an Ouerthrow.

to Determine, to Appoint, to Ordaine, to Purpose, to Minde.

Instituere. Constituere
In animum inducere
Animo concipere
Statuere. Proponere
εἰς νοῦν ἐμβάλλεσθαι
In animo decernere, statuere
Animum inducere, adijcere, applicare, adiungere.

I haue determined, or fully purposed, I am minded.

Decreui, Decretum est mihi
Statui in animo
Facere certum est
Statutum, constitutum, destinatum est mihi
Ita facere consilium est
Proposui, destinaui in animo
Animo decretum est
Sic stat sententia
Certo decreui
Certum est mihi
Deliberaui, constitui sane
Certum atque obstinatum est mihi
Certus semper huius propositi fui
Fixo consilio ac confirmato istud auspicabor, progrediarque, Budæ
Nulla ratione ab instituto mouebor
Certo mediatoque proposito institui
Constat sententia
Murus aheneus esto, apud Horat.
Neque me sententia vertit, apud Virgilium, I haue not yet changed my minde.

Animo insedit, insidet
βέβληκα εἰς νοῦν
Apud animum meum statui.
Nunc quoque mens eadem mihi perstat, virg.
Sic habeo statutum cum animo
Rata, firma est sententia
Stat sententia, stabitque
Mecum statui, Constitui in animo
Deliberatum est
Certum est consilium
In animum induxi meum
Fixum est animo
Animo immotum sedet
Obfirmaui animum
Sic est sententia
Mea sic est ratio.

to Detract, to speake ill of.

Vellicare. Mordere
Lacerare. Obloqui
Detrahere. Vide to Slander, ill name.

a Detractour, vide Slanderer.
to Deuide, vide to Part.
the Deuill, or Satan.

Cacodæmon, id est, malus dæmon.
Diabolus, à διαβάλλομαι, caminari
Satan, & Satanas, med. prod.
Sinuosus Draco.
Immanis, tortuosus Leuiathan.
Leotartareus.
Draco magnus, in Apocalypsi.
Spiritus malignus, immundus.
Serpens antiquus, Anguis.
Tænarius spiritus.
Fuscæ Deus aulæ
Behemoth immanis bellua.
Vitiorum omnigenorum inuentor.
Stygia Echidna.
Teter spiritus, cacoangelus.
Inimicus homo, in Euang.
Tentator callidus.
Lucifer, Plutonici regni, primipilus & antesignanus

Dux erebi Phlegetontis, regni tartarei
Princeps tartareus
Primogeniæ noxæ suasor
Hostis generis humani, sitiens exitium animarum
Dæmonarches, apud Budæum, id est, princeps dæmonum
Veterator ille Stygius, errorum architectus & adornatus. Budæus
Zabulus, ζάβολος, apud Cyprianum & Bernardum pro diabolo, quod incessanter mentibus humanis mala suggerat consilia ἀπὸ τοῦ ζαβαβάλλειν, decipere
Pluto, qui & Cereris gener, vt est apud Iuuen.
Beelzebul, vel potius Beelzebub, multa animarum agmina in æternum trahens exitium
Misanthropos à Basilio dicitur, id est, osor hominum
Dæmon. δαιμῶν, idem quod sapiens, sciens, dictio nil mali significans, quamuis spiritus è cœlo deiecti ob scientiam, nunc dæmones nominentur.
Se dijs manibus, hoc est, inferis, æternisque cruciatibus deuouere, to giue himselfe to the Deuill
Se ipsum damnare.

to Deuise, to Inuent, to Imagine.

Excogitare. ἐξουρεῖν
Comminisci. Inuenire per se
Adinuenire. ἐπιλογίζεσθαι
Moliri, apud Plaut.
Fingere. ἀναπλάττειν
Effingere ex proprio ingenio
Machinari, meditari, per cogitationem inuenire
Effugia inuenire elabendi. Vide to Muse.

that is Deuised or Inuented.

Excogitatum. Commenticium
ἐσκευωρημένον. Adsimulatum
Fictitium. ἐξειναισμένον.

a Deuourer, vide Glutton. Deuout, vide Godly. Dew or Dewing.

Ros, oris. Roratio
Sparsa cœlesti rore madescit humus
Ros tenera pecori gratissimus herba
Rem larè dispergit amaram.

a Diall, vide a Clocke. a Dice or Die.

Alea. κύβος. Tessera
Calculus. Talus
Taxillus diminitiuum.

to play at Dice.

Ludere aleam & alea tesseris
Lusitari taxillis, tesseris
Fritillo lucra parare, apud Sene.
Iacere talos
Aleæ arte lucrari opes
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium
Noctem insomnem ludendo ducere
Totum ludendo concelebrare diem
Contendunt ludo, & fulua luctantur arena
Taxillos mittere compositos.

to Die, or depart this life.

Mori. Obire, absolutè
Diem obire. ἀποθανεῖν
Obire mortem
μεταλλάττειν τὸν βίον.
E vita decedere, excedere
Concidere. Occido, med cor.
Excedere corpore. Decedere
Vita vel de hac vita excedere
Discedere ex hac vita lugubri, mortali. Egredi. Expirare
Excedere de sæculo

Cadere, pro mori, Ouid.
Excedere è viuis
Recedere à vita, Cic.
Efflare animam, vitalem spiritum
Supremum reddere, efflare, & exhalare spiritum
Fato rapi, fungi κατὰ μοῖραν καλύπτειν apud Platonem
Recedere ab oculis pro mori, apud Plinium
Morte rapi, E medio sustolli
Excedere humanis
Morte sustolli, consumi, confici
Morte, mortalitate, morbo intercipi
Mortem oppetere
Dare animam pro mori apud Virgilium in 10.
Exuere hominem, Soli
Desinere hominem viuere. Idem.
Vitæ pensum absoluere, Budæ
Vitam auspicato initam fœliciter actam; fine quoque beata claudere. Budæ.
Fato discedere, consumi
Deponere corruptibile corporis indumentum, apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire
Educi vel egredi de carnis ergastulo
Vitalia lumina linquere
Carnis compede, ergastulo solui
Lethi flebilem inire tramitem
Vitam vniuersæ carnis ingredi
Humanæ naturæ debitum exoluere
Morte subitanea mori
Obire diem supremum
Corruptibilem corporis sarcinam deponere
Finire morbo. Dissipari
Vinculis carnis absolui, in sacris
Supremum vitæ reddere spiritum
Fato vel fatis concedere
Fato defungi. Fungi mortem
Defungi. Dissolui
Occumbere. Interire
Extingui Extingui vita
Depositum Deo reddere
Desinere inter viuos agere
Cernere vitam, Cic. pro finire
Temporalis vitæ spatium perager emetiri
Ex hac lachrymarum, plorationis valle reuelli
Flebili sæculo supremum dicere vale
Exequi mortem, apud Plaut.
Mundo ærumnarum pleno valedicere
Obire morte repentina, Sueto
Tenues vitam profundere in auras
Fata suprema, fata sua claudere Poeticum
Occumbere morti. Virgilius
Occumbere morte, L.
Occumbere mortem, Cic.
Ex huius miseræ vitæ incolatu digredi
Cum morte permutare vitæ munia, vitam, Cic.
Animam singultire in auras
E viuorum contubernio migrare
Peragere mortem
Anima priuari Decumbere. Cic.
Vita destitui. Morti succumbere
Supremum fundere habitum, apud Hieronymum
Cic. Cuius in complexu libenter extremum vitæ spiritum addiderim
Vitam terminare, finire, perdere
Vitam ponere, amittere, deserere
Facere finem vitæ, Salust.
Animam ponere, exuere
Migrare, Demigrare
Ex hoc seculo migrare
Migrare ex humanis, ex hac vita
Commutare vitam mortalem cum immortali, caducam cum perpetua
Naturæ debitum absoluere
Soluere iura suprema neci
Mortalitatis tunicam exuere
Ex corporis vinculis tanquam è carcere euolare
De præsidio stationeque huius vitæ iussu Dei omnipotentis decedere
Ab his Babylonis fluminibus ambulare ad portum quietis æternæ
Ex huius mundi tempestuosissimo pelago enatare ad portum salutis
Mortali vitæ Colophonem imponere

nere, valedicere, & ad aliam lætiorem, meliorem, concidere
Miseræ, caducæ isti ac momentaneæ vitæ valedicere
Valedicere mortalium hominum conuersationi, ac vitæ
Mortalibus eximi rebus
Hanc lucis vsuram reddere
Vitam naturæ reddere
Ambulare viam vniuersæ carnis
Abiicere corporis exuuium
Morte conficere extremum vitæ diem
Euocari ex hac vita mortali
Agere supremum vitæ diem
Ex hac misera vita ad æternæ ac immortalis possessionem, emigrare
Emigrare ex huius vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoso sæculo, ad libertatem vitæ æternæ
Ex hac mortalitate ad immortalitatem fæliciter emigrare
Concedere ad æternam partiam, ad beatarum animarum domicilium.
Ex hac vitæ vmbra, ad supernam lucem euocari
Decedere ex hac lugubri vita, ad omnis tristitiæ expertem, ex momentanea ad æternam
Valdicere rerum naturæ
Fatalem complere diem
E vita, ex huius corpusculi domicilio emigrare
Extrema pati
Exanimari, Deficere
Res humanas deserere
Rebus humanis eximi, excedere
Debitum carnis vel mortis soluere, dissoluere
Terrenis cœlestia commutare
Corporis exuuias ponere graues
Vita excedere
Vitæ cursum implere
Vinculis corporeis exui
Terreno deposito corporis onere cælestem scandere ad patriam
Terreno carcere recludi, resolui
Carcereis huius corporis exui gurgustiis
Corporea mole leuari, releuari
E medio discedere, excedere, Ter.

Obdormire in Domino
In pace quiescere
Somno consopiri sempiterno, Cic.
Vocari ad superos
Nube carnis detegi
Mortalem sortem egredi
Humana desinere conditione frui
De ergastulo huius sæculi vocari
Vita priuari
Vitæ cursum conficere
Mortis tributa persoluere. August.
Terrenis exui contagiis
Carnis onus deponere
A contagio mortis liberari
Ire, abire ad inferorum portas seu domicilia. Esaiæ 38. de Ezechia rege
Vitæ seu militiæ humanæ complere cursum.
Animam ebullire
Parare extrema
Agere animam
Supremos ducere spiritus
In deliquio esse
In extremis esse
Laborare vicina morte. κάμνειν λειποψυχεῖν. ready to depart.
E medio abire, apud Terent.
Diem vita claudere nouissimum
Orbari vita, Abire è vita Cic.
Morte dira occupari, rapi
Supero priuari lumine
Fato è medio tolli, ferri
Vitam exire, fundere
Corpus deponere
Quem dederit cursum fortuna peragere Virg.
Horrendos fati subire agones
Conficere summam fatalem, Cic.
Soluere oculos letho, Virg.
Humanitus accedere. i mori, & simpliciter Accedere & Contingere, pro vita defungi accipiunt Iurisconsulti, vt refert Alciatus
Vitæ euanescere auris, & matri terræ reddere, to Die and bee buried.
In communem abire locum

Hac luce priuari
Vita defungi & fungi
Euehi rebus humanis
Perire, pro mori, à doctis vſurpari paſſim legimus, & Diſperire
Cedere vita & è vita
Cedere fato, to Die willingly.
Cedere naturæ, Saluſt.
Dormire in ſacris, pro mori ponitur
Mori ſtamine nondum abrupto
Ante diem ſcilicet, to Die before his time.
Ire ſub vmbras, poeticum eſt ſicut ſequentia. In cineres ire,
Stamina vitæ Atropos rumpere dicitur Seneca, & vitam abrumpere
Exacto Parcarum ſtamine, vita deſtitui
Pendula adhuc tereti rumpere penſa filo
Petere, adire Lethæi tranſtra Charontis
Fundere animam, extremam vocem
Vita me deficit
Decedere ex partu, Aſco. to Die in childe-bed.
Ab inteſtato decedere, to Die inteſtate.
Vitam cum morte, vel in mortem commutare
Vitam ſuſcepta morte ponere
Naturæ concedere, ſatisfacere
Fatali neceſſitati concedere
Spiritus æthereas poſtquam ſoluetur in auras
Corporeis nexibus, vinculis, ſolui dicitur anima, excedere è corpore animus
¶ Pro Apoſtolicis, Euangelicis traditionibus, pro Eccleſiæ Chriſti diſciplinis ſanguinem effundere
Capere mortem ob remp. Cic.
Pro repub. vitam reddere, id eſt mori
Pro patria vitam effundere, Cicero Grata memoria eorum virtutem proſequamur, qui pro patria vitam effuderunt
Suam vitam communi bono poſthabere
Voluntariam occumbere necem. Saluſtius
Expleta mortalitate Manium conſortio ſociari
De iſtis mundi turbinibus extrahi
Expuncta hac morte ad immortalitatem vnire. Cypria.
Fatali neceſſitate à marito diuidi, diuelli
Deficere caſtę coniugis in gremio
¶ Perire aeris contagio, to Die of the plague
Mori, perire peſte,
Communi aeris infecti contagio ex hac vita decedere
Subito non ſine veneni porrecti ſuſpitione mori
¶ Huic titulo Germanico, ſteruen oder ſterben, toties Synonimicos variato & plus ducenties decies Latinè reddito, ſubiicimus in gratam φιλελλιώαν, Græca quoque Sinonyma.

Αναφυσᾶν. ἀποϐιοῦν.
ἀποθνήσκειν. ἀπογίνεσθαι.
ἀποδημεῖεν τῆς ζωῆς.
ἐκψύχειν. ἐκπνέειν.
τελευτῶν κηροοίνειν.
ἀπέρχεσθαι: ἀποψύχειν.
απαλλάτλειν, ἢ απαλλάτλεσθαι.
διαλυέσθαι. ἀπολυέσθαι.
ἠκλιτεῖν καὶ ἐκλείπειν.
κατοίχεσθαι καταςρέφειν.
περιτέλλειν. περιςειχίζειν.
δυοθανατλεῖν, difficili morte mori.
θνήσκειν. τεθνάναι.
Et τεθνάμεναι dorice ac ionicè τεθνάμεν abſciſim ἀποθνανειν.

---

to Die colours.]

Tingere vel tingere
βάπτειν. Inficere

Colorem

Colorem inducere
Colorare. χρώζειν.

Diffamed, Slandred.

Notatus, Ignominia, Infamia
Districtus aliqua nota
Maculosus homo.

to Diffame, vide to Slander.

to Differ, or to Dissent.

Differre, Abdicare
Discrepare, Dissentire
Dissidere. Abhorrere
Dissimile esse
Interesse. διαφέρειν
Non conuenire
Diuersum sentire
Distare, Pugnare
Discordare, Non congruere.

it Differeth but a little.

Parum discriminis est
Paruum interuallum
Haud multum differt, abest
Non multum abhorret, dissidet, discrepat
Parum differt
Paruum differentiæ
In idem recidit, it agreeth
Et prouerbio dicimus, ne punctum quidem, aut vnguem transuersum differre, discrepare.

it Differeth very much, Great difference, very vnlike.

Maximum, ingens discrimen
Ingens, longissimum interuallum
Longè latéque distat
Magna differentia
Plurimum interest
δὶς διὰ πασῶν
Longissimè disiuncta, Cic.
Ex diametro inter se pugnantia
Diametro Distantia
Toto dissidentia genere.

Difference, Diuersity.

Discrimen, Differentia
διαφορά. Distantia. Disparitas
Interuallum. Dissimilitudo
Diuersitas, Varietas
Discretio, Seperatio
Discerniculum, apud Aul. Gel.
Discrepantia. Distinctio.

to Digest the meat.

Longa deambulatione cibum degerere, conficere
Concoquere, Perficere
Coctionem facere, apud Plin.

Dignitie, vide Honour.

I will not suffer your Dignity to be defiled or hurt.

Violari tuam dignitatem, imininui, offendi, lædi, oppugnari, damno affici, iniurias pati
Detrahi de tua dignitate, honore minui, adimi, auferri
Iacturam fieri tuæ dignitatis nunquam patiar
Nihil vnquam feci, quod contra tuam existimationem esse vellem
Si res exiget, pro tua dignitate, vitam liberalissime profundam.

to Digresse from his matter, or to goe from his Purpose, to be in another tale.

Digredi, Dilabi, Delabi
Institutum deserere
Diuertere, Deflectere
Longius euehi
Aberrare proposito, Cic.

Deerrare

Deerrare. Longè digredi
πόῤῥω τοῦ πάρεντος γένεσθαι, apud Demost.
Abire, apud Cic. Quid ad istas ineptias abis?
Digredi à re proposita, ab instituto
Egredi à proposito ad rem alienam
Aliò deferri. Latius exspatiari
Extra præscriptum transilire
Extra oleas ferri
Extra chorum saltare
Vltra septa, limites salire, prouerb.
ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν
A re proposita ad longè diuersam digredi
Deerrauimus ab eo quod cœpimus exponere
De calcaria in carbinarium decurrere
A narratione deflectere, vagari
Aliò sermonem conuertere
¶ Quo me sermonis cursus abripuit?
Sed quò me rapit alienior cogitatio?
Sed hæc extra viam
ἀλλὰ ταῦτα ἐκ τῆς ὁδοῦ. Vide nothing to the purpose.

Diligence, Care, Studie, Labour, Indeuour.

Sedulitas. Cura
Industria. Vigilantia
Diligentia. Labor
Assiduitas Nisus
Conatus. Studium
Molimen. Conamen
Opera Diligens
Accuratus. Vigilans
Sedulus. Studiosus
Industriosus. Operosus
Multæ sedulitatis homo.

with great Diligence, or Care.

Summa, exquisita diligentia
ἀνεπκρύπτος. Exactissima cura
Accuratè
Ad amussim. Examussim
Amussatim. Examussatim
Ad vnguem. Sollicito labore
Summa cura adhibita. ἀκριβέστατα
Omni animi contentione, diligentia

Diligently.

Sedulò. Exactissima cura
Summa cum diligentia, cura
Studiosè. σπουδῇ
Diligenter. Vigilanter
Assiduè. Impigrè
Curiosè. Grauiter
Solerter. Accuratè
Haud somnolenter
Attentis animis
Studiosa indagine
Haud oscitanter
Animo ad subeundos labores prompto

to Diminish, to Bring low, to Extenuate.

Vilem leuemque verbis demonstrare
Despectum reddere
Eleuare. ἐκφαυλίζειν
Authoritatem detrahere, minuere, extenuare, exprimere
Res gestas verbis extenuare, deprimere, minuere
¶ Peruenire ad paucitatem
Ad paucos redigi
Contractiore numero
Contrahuntur, extenuantur præterea opes cum atteruntur, & acciduntur
Liuius. Accisæ Volscorum re
ἐκτετριμμέναι.

to Disagree or to Dissent, to be of contrary mind or opinion.

Dissentire. Retragari
Longè secus sentire, abesse
Longè diuersum sentire
Multò aliter sentire

Calculum

Calculum suum negare
Dissimile esse
Non subscribere alicuius sententiæ
Reluctare. Discrepare
Non conuenire. Repugnare
Dissidere. Diuersum sentire
Tergiuersari. Reniti. Abhorrere
Reprobare. Reclamare
Discordare. Aduersari
Differre. Distare
Pugnare. Non congruere
διεστάναι. Nimium abesse. Vide to Discord.

that Disagreeth, or is cleane Contrary.

Discrepat διαφωνεῖν
Dissidet. Variat
Non conuenit
Longè latéque diuersum
ἐκ διαμέτρου. dissidet
Longè latéque discrepat
Controuersia est
Secus, aliter est
Ex diametro pugnat
Plurimum distat, multum inter est, Vide Diuers, Contrary.

to disanull, vide to abolish.

to Discerne, vide to Separate and Examine.

to Discharge, vide to Quit.

Discharged, Deliuered.

Expeditus. Exoneratus
Solutus. Ereptus
Absolutus. Leuatus. Euolutus
Liberatus fluctibus, vndis negotiorum ac curis
Defunctus periculis
Expeditus negotijs, molestia
A litibus absolutus
Laboriosis explicitus curis
Leuatus molestia
Qui pistrino curarum sese explicuit
Qui onus, pondus humeris excusserit, abiecerit
Clitellas humeris excusserit.

to Discharge himselfe, vide to Excuse.
to Disclose, vide to Bewray.
to Discomfit, vide to ouercome.
to Discord, to Disgrace, to contend, to striue.

Certare. Altercari. Contendere
Argutari. Cauillari. Disputare
Decertare inter se. Digladiari
De asini vmbra, de lana caprina rixari, digladiari, to striue for a trifle
Nimium altercando veritatem adimere
Ardentius concertare, quasi pro aris & focis, vt dicitur.

Discord, Debate, Variance, Controuersie, or Brawling.

Diffidium. Dissensio. Segregatio
Inimicitiæ. Simultas. Factio
Seditio. Litigium. Pugna
Discordia. Tumultus. Discrepatio
Diuisio. Discrimen. Turbatio
Concertatio. Altercatio. Scissio
Contentio. Iurgium. Bellum
Schisma. Certamen. σχίσμα
Rixa. Lis. Ira. Controuersia
Fatalis orbis Christiani tempestas
Subita rerum humanarum procella
Macedonica res dissentione facta Soli.

to make Discord or Debate.

Conciere, lites turbas
Discordiam concitare, inducere
Dissensionem mouere, commouere, facere

Serere, dissidium, rixas, lites
Dissidium facere, altercationes, lites, iurgia. Afferre pestem
Tollere concordiam, iudicia, leges, omnem hilaritatem
Spargere venena, virus
Iucundissimam vitæ societatem fictis sermonibus, & falsis criminationibus, dirimere, Cic.
Pacem sanguineis rixis & cædibus funestis mutare, perdere, vide **vprore.**

to Discouer, vide **to Bewray.**
Discreetly and Wisely.

Examinatè, perpensè, ponderatè
Non otiosè, cogitatè, cogitatò
Non temerè. Haud oscitanter
Meditatò, consultò, aduerbia
Cordatè, consideratè.

without Discretion, vide **without reason.**
a Dish, a Platter.

Catinus, & catinum, media, prod.
Catillus, carbata media cor. apud Mart. Scutella, πύναξ
Lanx, discus, a **Platter**
Paropsis, idis, per o penult.
Patina, patella
Alueus & concha in libro Iudicum
a Trey.

to Disherit, or to take away ones goods.

Exheredare, abdicare
Summouere ab hæreditate
Iure hæreditatis priuare
Possessione eiicere
ἐκβάλλειν τῆς ἀπάσιων
ἐξειλλειν
Alicui bonis interdicere
Possessionem alicui interuertere, interturbare.

to Dishonor, vide **to Blame.**
Dishonesty, rebuke, shame, or Infamie.

Infamis nota
Hipponacteum præconium, prouerb.
Dedecus non eluendum
Ineluebilis nota, contumelia
Nota, notula, vitium, dedecus
αἰσχύνη δυσφημία, ignominia
Infamia, sordes Cic. turpitudo
Opprobrium, probrum, labes,
Macula.

Dishonestly, Shamefully.

Contumeliosum, flagitiosè
Impurè, ignominiosum
Maculosum, sordidum ad famam
Ignominia coniunctum.

Disloyall, vide **False.**
Disobedient, Stubborne, Wilfull, Unruly.

Inobediens, rebellis
Dicto non audiens, immorigerus
Monenti non ascultans, ἀνηκοος
Inobsequens. Ambros.
Contumax, ἀπειθὴς
Non Parens, refractorius

to Dispaire, to be Discouraged, or to abate in Courage.

Animum despondere
ἀπολέγεσθαι τὴν ψυχὴν
Animo frangi, deiicere animum
Pusillanimum esse, deiici animo, spe
Spe deplorata confici
Animo elanguescere
Excidere spe, decidere spe & de spe
Ad subitam fortunæ commutationem concidere
Animum abiicere, demittere
Concidere animo, ἀλύειν quod etiam contrarium significat
Dimittere aures, auriculas
Deficere absolutè

Deficere

Deficere animo & animuus alicui deficit, Cic.
Non animus eis sed vires deficiunt
Animis cadere
Abiicere spem
Pennas demittere
Spe destitui
Submittere animum, Cic.
Abiicere hastam, clypeum, prouerb.
Concidit vel decidit illi animus in genu, in pedes, prouerb. qui desperat consterhatúrtie. Hom.
πᾶσιν δ' ἐπὶ παρὰ ποσὶ κάππεσε θυμός
Omnibus autem in pedes decidit animus
Desperare, diffidere
ἀπελπίζειν, spe destitui
Demittere mentem
Cadere animo
In desperationis foueam cadere
Peruenire ad summam desperationem, Cæsar.
Adduci, duci desperatione
Extra spem omnem esse
Spe priuari, orbari, frustrari
ἐλπωρὴν ... in salutis suæ proruere desperationem
Desperatio omnium populorum animos occuparat, id est, inuaserat, Cic.
Desperationis barathrum incidere
Spem deiicere, abiicere
Ad laqueum, ad restim confugere
Ad restim res abiit, Terentij, perijt
¶ Huc referendæ prouerbiales illæ Hyperbolæ
Nullus sum, perij
Occidi, totus occidi
Tam perimus quam extrema (quod dici solet) faba
Actum est, πέπρακται
Virg. Occidimus penitus nec habet fortuna regressum

---

to Dispatch in few words.
to Declare or shew briefly.

Breuibus perstringere
Comprehendere, complecti breuibus
Paucis recensere
Vno verbo complecti, absoluere
Latam materiam contrahere, eamque breui sermone perstringere
Rem breuibus, breuitate, breuiter percurrere
Carptim dicere
Carptim breuiterque perstringere aliquid
Rem cum cirumstantiis omnibus breui compendio dilineare
Expedi paucis quid sit, make short.
Paucis dabo, id est, dicam, Terent.
Contractè rescribere
Rerum summas tantum persequi, non luxuriari orationis vbertate
Pauca obiter delibare
Leuiter, paucis dicere, percurrere
Referenda angusto contrahere sinu
Tribus verbis dicere
Compendio dicere
Compendium facere dictis, Plin.
Numero dicere, apud Plaut.
Vno & verbo tibi responderim
Vt vno dicam verbo
Atque vt semel quod sentio, hac de re dicam
Dicam liberè quod res ipsa loquitur
Breuiter tibi dixerim
Ne sim prolixus
Paucis rem accipe
Strictim attingere, referre
Leuiter in transcursu contingere
Laconicè scribere
Vti breuitate literarum
Rem omnem verbo complecti
Breuiter transcurrere
συνεσταλμένως λέγειν
Paucis dicere
Vti verborum compendio
Summatim dicere, λακωνίζειν
Dicere in genere
Breuiter dicere
Compendio loqui
ὡς τύπῳ λαβεῖν.

Vt semel finiam
Vt Oratio fiat breuis paucis dicam
Vt semel dicam
ὀκκορυφώσω, apud Hesiodum summatim ac breuiter perstringam
Vt compendio loquar
ὡς τύπῳ εἰπεῖν
ἑνὶ δὲ λόγῳ εἰπεῖν
Ne multis morer
Ne sim prolixior ne prolixa digressione lectori tædium incutiam, Cic.
Ne in eo quid attingendum fuit longa ponatur oratio
Ne sim longior
Vt rem contractius eloquar
Ne prolixitate fastigium audientibus ingeram
Quo parcam tædio multæ lectionis paucis cuncta absoluam
Quam potero in verba conferam paucissima, i. dicam Plau.

Displeased, vide Angry.
to Dispose, to set in Order.

Ordinare, Ratis, concinnis certis ordinibus describere
In ordinem redigere certum
Suis quæque locis coaptare, reponere, disponere, διευθετεῖν
Texere, metaphoricè
In ordinem colligere coarctare
Dirigere in numerum. Virg. vide to Order.

to Dispraise vide to Blame.
subtill in Disputation vide Contentions or Strifes in words.

to Disquiet from sleepe, vide sleepe.

a Dissembling face, one that beareth two faces vnder one hood.

Fucatus. Duplex corde
Aliud fronte simulans, aliud corde promens
Duplex vir, διπλοῦς, Prouerb.
Mendaci fronte rem gerens
Bilinguis, μαγαδίζων, double tongued.
Aes subærium
ὑπόχαλκον χοιρίον
Vna manu aquam ostentans, altera ignem
Altera manu caput scabens, altera manum feriens
Aliud pectore clausum, promptum, aliud blando semper in ore ferens
Longe aliud conditum habere in pectore, aliud sermone fingere
Coram blandiri, clam obtrectare
Hodie in astra laudibus extollere cras eundem diris deuouere
Palam amicum agere, clanculum nocere
Altera manu panem ostentare, altera, lapidem ferre
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare
ἐξ αὐτοῦ στόματος θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν.

without Dissembling, vide freely.
to Dissent, vide to Discord, to Differ.
a Distance or space.

Distantia, Spatium
Interuallum, Intercapedo.

in Distresse.

In summas angustias compellere
In omnium rerum difficultates conijcere, redigere
Rerum multarum penuria laborare
Inopia premi, confici
In maximis angustijs dificultatibus versari

Plurimis incommodi s affic i
Pulurima incommoda ſuſtinere.

to Diſtribute, vide **to Part.**
to Diſturbe in ſpeaking, vide **to interrupt.**

to Diſſwade, to Counſell to the contrary, to make one to change his Mind, to withdraw from ſome purpoſe.

A cœpto, à conſilio, à propoſito, auertere
Deflectere. Retrahere
Flectere, Deterrere
Auocare, Mouere
Diſſuadere, Abducere
Auellere
Tutum ab inſtituto auertere
Populum, plebem vulgus facere ſuum in ſuam ſententiam pellicere, traducere, perducere ad ſuam ſententiam: adducere ad arbitrium ſuum, Cicero.
Dimouere, Retrò agere
A propoſito dehortari, peruertere
A recto demouere, de ſententia
Trauuerſum agere, παράγειν
Perſuaſione ſubdola obrepere
Diſſuadere & in prauum pro pellere
παραπείθειν
Cœptum, inſtitutum, animi conceptum labefactare
A ſententia abducere, deducere, apud Terentium
In diuerſam ſententiam pertrahere, rapere
Tranſuerſum diſtrahere ingenium, apud Zaſium
Inpetu quodam ab inſtituto conſilio initio deflectere
Longiſſimè à propoſito abducere
Naribus trahere
τοῶν ῥινῶν ἕλκεσθαι
Mouere de ſententia, Liuius
Nec ante mouerunt de ſententia conſulem, quam Tribuni ſe in authoritate parum futuros eſſe polliciti ſunt
Circa iudicium alieno arbitratu quouis abduci.

Diuers, Contrary.

Aduerſum, Diuerſum
Varium, Aduerſarium
Contrarium, Alienum
Inter ſe pugnans
Repugnans, Diſcordans
Confligens, Diſſimile
Abhorrens, Diſcrepans &c.

Diuerſitie, vide **Difference.**

Diuerſly, in diuers ſorts or manners, after diuers an ſundry faſhions.

Multifariè & multifariam
Plurifariam, Sueto
πολλαχῆ κατὰ πολλοὺς τρόπους
Terque quaterque ſecundum Donatum.
Diuerſis modis. Variè
Multis varijſque modis
Multiformiter, apud Gell. & Plinium
Varium, Diuerſum
Multiplex, πολύχοον
Multifarium, Multiforme
Aliud atque aliud. Multijugum, & multigenere, apud Plautum.

Diuinations or Southſayings, of good or ill lucke.

Omen, Auis, Ales
Auguria, Aruſpicia
Auſpicia, extiſpicia
Curioſa hararum obſeruatio
Vaticinia, Prodigia
Diuinationes. Prognoſtica
Portenta, Monſtra

Et id genus permulta

to tell by Diuination what shall happen, vide to Ghesse.

a Diuorse, a separation betwixt man and wife.

Diuortium, Separatio
Digressio, Repudium sponsi, & sponsæ proprie ante nuptias
Dissidium, pro disse tione ac diuortio à Cicerone ponitur.

to make a Diuorse, or to separate vtterly a man from his wife.

Sponsalia contracta, matrimonium scindere
Futuri matrimonij sponsalia dirimere
Thori & mensæ consuetudinem scindere
Dimittere matrimonium, matrimonium dimittere
¶ Diuortium facere
A viro discedere
Repudiare, abdicare, excidere vxorem
Dimittere, Missam facere, apud Suetonium pro repudiare
Abi ex matrimonio, Plaut.
Misso repudio in diuersas partes ire.

a Doe, or a Bucke.

Daxus seu taxus pert in prima, vt scribunt nonnulli
Dama δορκὰς
Damula, Meles.

Dominion. vide Lordship.
to Doe, vide to make
to Doe or Execute his charge.

Exequi negotium, imperata, iussa
Τὰ παραγγελλόμενα δέχεσθαι
Explere mandatum Præstare
Conficere iussa, Cicero
Confici quæ iussisti omnia
Facessere, facere, mandata, iussa imperare
Τὰ κελευόμενα ποιεῖν
Commissa peragere, optimè transigere
Curare mandatum, negotium
Susceptæ legationis munus obire
Actum reddere
Reddere dictum ac factum. i. citò
Negotium ex animi sententia conficere
Negotium ad finem perducere
Mandatum à quoquam, prouinciam grauiter obire
Nuncium obire
Summa diligentia ac prouidentia gerere negotium
Exequi mandatum, pro factum curare
Curare rectè. Terent.
Huic mandes quod quidem curatum recte velis.

to Doe enough.

Satisfacere, Facere satis
Respondere promissis, factis
Facere quod satis est.

to Doe for.

Merere & ri. Pormereri
Commereri. Officia
Beneficia Conferre
Efficere, vide Doe.

it must be Done, it is needfull or it must needs be.

Necesse, vel necessum est
ἐπανάγκες, Fit ex necessitate
Necessitas est pro eodem
Quintill. frequens
ἀνάγκη, Oportet, δεῖ
Trahit, vrget, cogit necessitas

Necessarium est, opus est
Fato datum est & decretum
εἵμαρται πέπρωται
Fatatum est
Sic fata tulerunt
Sic in fatis fuit
Ineluctabile, fatum, apud Virg.
Fatum ineuitable, immutabile
Necessitas nos ad ea detrusit
Ita negotium est apud Ciceronem pro ita oportet, sic res postulat
Fatis adactue, id est impulsus.

Doores or Gates.

Ianuæ, θύραι, Ostia
Fores, Doores that open into the streete.
Antica idem
Postica vel posticum, a backe doore
Valuæ, κλισιάδες, two doores together
Biualuium. δίθυρον, Vestibulum
Limina, Introitus, Ingressus
Portæ, πύλαι.

to burst or breake open Doores.

Conuellere fores toto cadine
Effringere fores & refringere
ταχυπορχεῖν, ἀνακλᾶσθαι
Diruere fores
Claustra reuellere, effringere, refringere
Demoliri, comminuere fores, postes securibus
Ostium cardinibus eijcere
Ianuam saxis cedere, pro rumpere, Cic.
Facere assulas foribus, Plaut. frustratim fores effringere
Igne adhibito corrumpere
Repagula conuellere, excutere
Tartarea frangere repagula, to burst open Hell.

to open the Doores.

Recludere ostium, fores
Aperire, reserare patefacere, pandere, ἀνοίγειν.

to shut, or bolt, or barre the Doores.

Pessulo firmare fores
ἀσφαλίζεσθαι θύρας
Claudere, obfirmare ostium
Obicem, pessulum ostio obdere
Oppessulare fores, Serare.

to Dote, to waxe Foolish, to Forget, to be deceiued.

Excidere à memoria
Mente excidere, Hallucinari
Aberrare, Falli. Memoria labi
Claudicare ingenio
Delirare animo, Lucretius
Claudicat ingenium, delirat linguaque mensque.

to Doubt, or to be in Doubt or vncertaine of any thing.

Ambigere, Addubitare
Hæsitare, Incertum esse
Hærere animo
Pendere absolutè
Nutare, διαπορεῖν
Dubitare, Fluctare
Esse in consilii triuio
Anxiis æstuare cogitationibus
Consilii inops ac perplexus sum
ἐν τῶν λογισμῶν τριόδῳ εἶναι, ἀπορεῖν
Aestuare
Cunctari, Suetonius, Ambiguum habere, subdubitare
Titubare, apud Augustinum
Ancipiti esse animo, & incerto;
In ambiguo esse, seu in dubio;
Perplexo esse animo
Suspendi animo
Deliberare
Disputare secum, vel cum animo suo
Ancipitis esse sententiæ, consilii animi

Dubitationem habere, dicitur passiue
Pendere animus quoque dicitur
Dubitatione æstuare, apud Cic. pro maxime hærere, dubium vehemēter habere, distorqueri in deliberando
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere
Spem cum metu versare animo
Inter spem & metum fluctuare.

to put in Doubt, or to make one to Doubt.

Dubitationem iniicere, afferre
In dubium, in quæstionem vocare, reuocare, venire
Facere rem dubiam argumentando
Facere animum dubium
Suspensum aliquem tenere
In dubio pectore nostra labant.

without Doubt, certainely, Assuredly.

Dubio procul omni, hemistichion
Absque & sine dubio
ἀναντιῤῥήτως, haud dubium
Pro certo, pro vero
Indubie, haud dubiè
Facile, nempe
Indubitatio, non dubio
Sine vlla dubitatione
Indubitanter, vel potius non dubitanter
Sine controuersia apud Vallam pro eodem
Procul dubio
Extra vel citra controuersiam
Profecto, ἀναμφιλόγως
Vere, næ, ναὶ
Circa contradictionem.

I Doubt not of it, vide Sure. I am in Doubt, vide Uncertaine. Doubtfull, Uncertaine.

Ambiguum, anceps
Creperum, dubium
Suspensum, obscurum
Incertum, perplexum
Quod in deliberationem sæpe cadit in controuersiam, contentionem venit.

Doubt, Doubtfulnesse, Uncertaintie.

Dubitatio, dubitas, hæsitatio
Scrupulus & æstus pro dubitatione non mediocri, apud Plin.
Explica æstum meum, suspitio
Exime scrupulum, Helpe mee out of Doubt
Consilij inopia, perplexitas
Hæsitantia, ἀπορία, offendiculum
Ambiguitas.

one that is Doubtfull.

¶ Hæsitabundus, nutabundus, hæsitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus, speraque metumque inter dubius, vt est apud Virg.

a Dowrie.

Dos, donarium, apud Alciat.
ἕδνον, paraphernalia
Parapherna, παράφερνα, & non paraphrena, vt imperiti pronunciant
Quæcunque præter dotem fœminis sponsis dantur.

a Draught, vide a Picture. a Dray or Sled, a Chariot, or Coach.

Rheda, traha, ἕλκηθρον
Epirhadum, carpentum
Essedum, essedulum
Vehiculum, carruca, thensa.

to Drawe.

Trahere, distrahere, pertrahere, detrahere, extrahere, raptare bigis.

Exuere, exerare, promere, expromere, nummos
Educere, exantlare, haurire aquam
Effodere è terra
Euellere telum
Corpora circum muros raptare

to Draw neerer, vide to Approach.
to Draw a sword.

Ferrum, gladium, ensem stringere
Ducere mucronem, Virg. Auxilium ducto mucrone petebat
Nudare, euaginare, exerere, educere gladium
Vagina liberare ensem
Destringere gladium, apud Cæs.
Lætale ferrum stringere, apud Lu.
ἀποσπάτειν τὴν μαχαίαν
Eximere, euellere gladium
Strictum gladium intentare
Irruere cruento ense, gladio stricto, manu mortifera.

to Draw cuts, vide to cast Lots.
to Dread, to make Afraid.

Præbere metum, acuere timorem
Metu pauidus, attonitus
Timore pallent hærentes comæ
Et gelidum subito frigore pectus erat
Corde timore micant
Pectora terror habet
Hæc res est mihi causa timoris
Abstulit timor vires
Confiteri pallore gelidum timorem
Illi membra nouus soluit formidine torpor
Arctæque comæ, & vox faucibus hæsit
Implere vrbem terroribus, timore
Turbare omnia magno metu
Sin. frigidus adstiterit circum præcordia sanguis
Pauor occupat artus
Comas rigere
Exultantia haurit corda pauor
Ancipiti mentem formidine pressit
Obstupui. Sollicitum timor anxius vrget
Inficit ora pallore timor.

to Dreame.

Somniis illudi
Insomniis ludificari
Somniare, ἐνυπνιάζεσθαι
Videre in quiete, seu per quietem
Insomnia videre
Simulachra videre volantia, Virgil. in 7. Videre in somnis
Diros nocte Manium vultus, dira semper somnia ferre
Vana deludere imagine mentem.

Dreames or visions in ones sleepe.

Somnia, insomnia, ὕπνια
Phantasmata
Noctu na dæmonum ludibria
Deliramenta & terriculamenta nocturna
Apparentiæ, spectra
Prodigiosa noctis ludibria
Illusiones imaginariæ
Visiones, simulachra
Visa, pluraliter
In eandem fere significationem cadunt, tametsi nos non lateat nonnullis distingui
His confinis est illa passio quam Latini Incubum dicunt, ἐφιάλτην
Græci dicunt, die Mare, ex sanguine prædominante in corpore cerebrumque occupante oriri plerisque creditur, aliis ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate

Dreaming, vide Sleepe.
Dreg, vide Lees.

to waxe Drie, to Wither away.

Tam ad arbores, plantas & herbas latas, quam ad corporis membra
Arescere. ἀποψύζειν
Afficcare. Tabescere
Arefieri. Exarescere
Exiccare. Marcere
Intabescere. Extabescere
Emarcere. Elanguescere
Languescere. Contabescere
Emori. Marcescere
Siccare. Desiccare
Corrumpi. Stupere
φθινειν, ἀραίνεσθαι.
Exsiccare. Torrere
Deficere. Tepefieri
Torrefacere. Vaporare
Arefacere.

to be Drie.

Afficcessere. Exarere
Exarefieri. Arescere
Inarescere. Serescere
Siccescere. Adarere
Exareficere. Arere
Infumare, to dry by the smoake.

Drie.

Siccus. Aridus
Torrus. Torrefactus
Arefactus. Vaporatus
Exiccatus.

to Drinke up all at once, Carouse all out, vide to Quaffe.

to Drinke himselfe drunken, to Ouer-drinke.

Ebriari. καρῶσθαι
Inebriari. ἐμυσέζειν
Bibere affatim capacibus crateribus
Potu se obruere
Ingurgitare se.
Ad capitis vsque vertiginem bibere potare
Ingentia exiccare pocula
Vino sepeliri, soporari, madere
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare se potu, mero
Meracum bibere
Meracius potare
ἀκρατοποτεῖν, οἰνοφλογεῖν
Ad ambas vsque aures bibere Pontificialiter
Threicio vel Græco more bibere, vt est apud Pollucem
Gulæ indulgere
Ad ambas vsque aures se implere, metaphorice
μέχρι τῶν ἀμφωτίδων
Largius potare, bibere
κωθωνίζειν κυαθίζειν
Poculis indulgere. Vinum, merum intemperantius bibere
Ex amphitero bibere.

a great Drinker, vide a Drunkard.

to Driue away, vide to put to flight.

to driue one out of his goods or Lands, to dispossesse, to disease.

Deiicere, deturbare de possessione fundi, è fundo aliquem
Exuere possessione
Exturbare è possessionibus
Possessione eijcere
ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως
Exedificasset me ex his ædibus, id est, eiecisset. Plaut.
Exturbare fortunis, penatibus, sedibus suis
Sua ditione profligare, in perpetuum eliminare,

to Driue one out of the house

house, or to thrust one out of the doores.

Exturbare aliquem ædibus, vel ex ædibus aut foras
Sedibus expellere, exigere
Pellere foras
Propultare. Submouere
Domo extrudere, pellere
Excutere, deturbare è domo
ἀπωσίειν. Eijcere
Explodere. ἐξοικίζειν
Eliminare. Repellere
Expellere ædibus vel depellere
Exhibilare. Exturbare
διώκειν τῆς οἰκίας. διωθεῖσθαι
Quatere pro eijcere, apud Terent.
Quatiemus cum domo fores
Detrudere, apud Ciceronem, pro eijcere. Protrudere
¶ Dicimus quoque Exigere comœdiam, fabulam explodere, exhibilare cum displicet, ἐκπίπτειν.

the Dropsie.

Aqua intercutis. Hydrops
Morbus intercutis, apud Hier.
Morbus aquæ subter cutem fusæ, dicitur Plinio
Hydropsis. ὑδρώπισις
Aquosus languor, apud Hor.
Tympanites Aicites
Hypo[illegible] diuersa sunt intercutis nomina.

one that hath the Dropsie.

Hydropicus. ὑδρωπικός
Hydropenpatiens, qui à Catone Veternosus appellatur
Aqua intercute, morbo intercutis laborans male habens
Tympanicus.

Drought, Drinesse.

Siccitas. Ariditas
Aritudo. Siccatio
Desiccatio. Exiccatio
Vaporatio. Insolatio
Siccis feruoribus vstus
Visus humor ab igne solis
Percaluit cælumque, vdæque paludes
Æthereo recens exarsit sydere tellus
Solibus ætheris, altoque recanduit æstu
Pocula canescunt cum frondibus vritur arbor
Exhausta palus; terræque ardore dehiscunt
Iam rapidus torrens sitiente Sirius
Indos ardebat cœlo
Et medium sol igneus orbem hauserat
Arebant herbæ; caua flumina siccis faucibus ad lumen radij tepefacta coquebant.

to Drowne, vide to Ouerflowe.
Drowsie, vide slowe.
Drowsinesse, vide Slothfulnesse.
a Drumme to Play on a Drumme, or Tabour, a Drumslad.

Tympanum Tympaniare
Tympanista. Tympanotriba
Tympanistria
Tympanum adhibere
Tympana ignauia Pulsare, tendere, quatere cymbala vel tympana
Vidi splendentia cymbala multiplices edere pulsa sonos.

Drunken or Tipshot.

Plenus vini. Temulentus
Ebrius. Madidus absolute
Nimio potu mente alienatus, Drunken and mad.
Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio probe appotus
Potus absorptus à vino, Ebriacus.

Zitho & vino æstuans
Vino languidus, confectus
¶ Nimio se mergere Baccho, ebrietare, ebrium facere
Inebriare, Comessari
Congræcari, Pergræcari
Perpotare.

Drunkennesse, Surfetting.

Crapula, Ebrietas
κάρος, Ebriositas, Cic.
Temulentia, Bacchatio
Immoderara cibi potusque sumptio
Vinolenti à Morbo vinolentiæ exemptus est apud Babylonem Alexander, Soli.
Capitis grauedo
καρηβαρία. Propinatio
Intemperantiæ potius. Heluatio.

a Drunkard, a great Drinker, a Swilbole, or one that is much giuen to wine.

Ebriosus, Bibulus
Bibosus, Potor
Bibendi auidus
Potator, Multibulus
Crapulam ructuans, Vinosus
Vinolentus, Zithobibulus
Gulę mancipium
Vinarius, apud Vlpia
Thericlei amicus, θηρικλείε φίλος
Miconius, prouerbialiter
Silenus Bacchi scilicet pædagogus
Bibo, onis, Tricongius
Bibax, bibulus, πολυπότης
Potator, πότης
Bibosus, & pro eodem in Capnionis comœdia Bibaculus
Vmbibulus, Meribibulus
Vini Potator. οἰνοπότης
οἰνοβαρής, vino grauis & pressus
Vinolentus, Temulentus
ἔζοινος. Merobibus ἀκρατοπότης
Bibax imprudens vertitur arte meri
Illius oculique animique nutant
Valido titubantia vino, membra mouent
Dubii stantque labantque pedes
Lingua non tenuisse mero
Multo perfusus tempora Baccho
Nondum exhalasti crapulam
Cura fugit & multo diuiditur mero.

to aske his Due.

¶ Nomina appellare, exigere est debitorem ad dissolutionem cogere, apud Cic. in Verr. Act. 3. & Colu.
Repetere æs, Debitum exigere
ἐσπράττειν τὰ χρήματα.

to make Dull, vide Blunt. a Dull head, an Assehead, or a blockish Dullard.

Hebes. Gaudax, Stupidus
Rudis, Inurbanus
Crassus, Grossus
Asinus, an Asse, ὄνος
ὄνος ἀκροατὸς λύρας
Plumbeus, metaphoricè
Bœoticus. βοιώτιος
Corpus sine pectore, Tibul.
Ex hara productus
Stupida mente. Crassæ naris
Indocilis, ἀδαής
Tardus, Nullius iudicii
Crasso ingenio
βατταλόγρας παχύνοος
Obesæ naris
Cui nasi obstat obesitas quominus olfaciat. Larus, prouerb.
Semen Arcadicum, Archadicus
Gotthicum ingenium
Cui opus est, vt edat nasturtium
Ingenium pistillo retusius, plumbeum
Stipite stupidior
Stipes, a Lob
Crassis auribus, Fungus
Bœotica auris
Expers ingenii. Hebes animi
Nihil ab elephante differens

Antronius asinus a Clowne.
Animus vel sensus communis, apud Terent. pro negligenti, dissoluto ignauo & stupido
¶ Ruditas, infirmitas ingenii
Stupor, stupiditas.

Dull witted, or of a dull wit.

Obtuso, hebete esse ingenio
Stupidissimum habere ingenium
Ingenio parum aut nihil vigere, valere. Ingenium pistillo retusius,
Cuius ingenio, nihil magis Caricum nihil captu tam Bœoticum
Germen Arcadicum
Non pollere ingenio, nihil posse
Ingenio, parum præstare.

to Dung, to Compeste.

Stercoribus arua saginare, apud Eras.
Ruderare agrum
Facere stercorationem
Rudus agro inducere
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere
Nilus annuæ inundationis excessibus.
Aegyptum dicitur opimare
Euphrates terris superfusus inuehere fœcunditatem, Sol.
Facere agrum honestiorem, pro fimo impinguare, apud Colu.
Stercore saturare terram
Stercorare pingue facere agrum, Co. Vitia & faba stercorare agrum dicuntur
Lætamine agrum adspergere
Lætificare agrum, Stercorizare
Refouere terram stercoratione, Colum
Facere, reddere lætum
Fimo agrum impinguare
Stercoratione fertilem agrum reddere, κοπρίζειν.

Dung, Dunging.

Lætamen, Fimus, & genere neutro Fimum, κόπρος
¶ Stercoratio, Instercoratio
Lætaminis inspersio
Insuper Fimetum seu Sterquilinium locus, a dung hill, κοπρών
Gallus in suo sterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Ordure of cattle.

Merda, ἀποπάτημα
Stercus, Excrementum
Recrementum, apud Cel. & Cel.
Oletum, humanum stercus
Corporis fæx.
Egestium, Egestio, Excretum
Digestum vetus, vt quidam nugantur
Forium, stercus liquidum. Succerda, stercus liquidum hogs dung. σπύραθοι Murinum stercus. Fimum apud Plinium, græcè Mecropros, σιχάδια. quod etiam Muscerda appellatur Latinis
Stercus bubarum, βόλιτος
Retrimentum, ult[illegible], apud Macrob. pro stercore.

Dimme sighted, vide to see but a little.
long During, vide Continually.
During but a little, vide transitory.

Durt, Clay, Mud, Mire.

Cænum, Lutum, πηλός
Limus, βόρβορος.

a Dwarfe.

Pomillio, vel Pumilio
Nanus νάνος
Pygmæus. πυγμαῖος
Pumilius, vel pumillus, Pusillulus
Pusillus, quantus violon, Prouerb.
Breui corporis statura homuncio
Improcerus, apud Plin.

Stipo-

Stipo, Paruus, Breuis
Misculus
Fraterculus gigantum, Ironicè
Pygmæorum stirpe oriundus.

to Dwell, to inhabit.

Habitare, οἰκεῖν, Manere
Agere, Mansitare, Inhabitare
Mansionem habere, Incolere
Moram trahere, Morari
Commorari, ἐπιχωριάζειν
ὑμῖν ἐπιχωριάζειν apud vos moratur, versatur vobiscum
Conquiescere, Nidum habere
Habere sedem
Habere, apud Salust. & Plau. pro habitare ponitur
Considere, penul. producta, vel Considere seruare sylvas apud Virgilium, pro inhabitare
Vmbrosis vitam degere in hortis
Habitare laxè apud Cic. to dwell in a great roome, Habitare ædibus modicis. to dwell streightly.
Incertis vagari sedibus, to haue no dwelling place.
Colere, inhabitare domum aliquam.

Dwelling in heauen, as Saints, Angels, Soules.

Cœlitis Cœlum, pro cœlitibus, continens pro contento
Cœlicolœ, Agricolæ, Cæliginæ
Superi, Sancti Diui, Cœlestes.

to goe to dwell in an other place, to flect or remoue his dwelling.

Migrare, Demigrare
Relictis sedibus alio commigrare
Solum, sedem mutare
Stationem mutare
ἐκτοπίζειν. μεταβάλλειν
Alias sedes petere
Mouere sedes, Alio migrare
In aliam religionem commeare
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum
Mutare domicilium, cœlum seu sedes 1
Facere commutationem loci, vulgus dicit
Vertere solum, in hoc etiam significato, apud Era. nec erat intempestiua admonitio, iussus adire magistratum, maluit solum vertere
Suppellectilis sarcinam colligere, componere, to breake vp.

a Dwelling place, vide an House.

E

to Eare, to Till, to Plough land or ground.

Exercere terram
Telluri aratrum imprimere
Premere terras aratro
Ducere, deprimere, signari & partire limite campum
Incuruo tellurem findere aratro
Subigere aratrum, arua, humum, terram, segetes, Cicero, segetes, agricolæ subigunt aratris
Solum, terram, humum, prosecare
Arare, ἀροτριᾶν
Terram vertere, inuertere agrum solum
Sulcare, Proscindere aruum
Perdomare terram
Colere. Plin.
Humum frangere rastris
Aratro, vomere, ferro proscindere scindere
Conuertere semina sulcis
Agricolationem excercere
Agricolari, apud Eras.
Sollicitare tellurem, apud Virg. & sollicitare humum ac pinguia findere arua verumque apud Tibullum pro eodem
Cic. de senect. Terra gremio mollito

to & subacto semen sparsum excipit
Fœcunda versare ligonibus arua.

Early in the Morning, betimes in the Dawning.

Diluculo, ακρονυκτὸς
Sub auroram, εἰς ἕω.
Sub auroræ ortum
Rutulante aurora
Rubente mane
Quum aurora se depromeret,
Prima luce ἅμα τῇ ἡμέρα
Mane. πρωΐ
Luce adhuc dubia Matura
Bene mane, & multo mane pro prima luce, vt refert Hadrianus Cardina very early
Tempore matutino
Rubescente cœlo
Circa matutinum crepusculum
Primo mane
Circa extremum noctis
Sub lucis ortum
Sole diem illustrante face aurea
Anticomio sol igneus axe
Exiit Eoœ Tethyos è gremio
Aurora croceo sinu diem ferente, comarefulgente aurea
Ante solis ortum
Primo statim diluculo
Sub tempus ante lucanum
Aurora procul radios in terram dispergente
Aurora croceis orbem lustrante capillis, roseis, splendoribus caliginem dispellente
Summo diluculo
Antelucana
Ad primam auroram
Illucescente die, seu surgente
Sub Oceanum pulsis hiperione stellis
A primo ortu
Summa procul radiis feriente cacumina Phœbo
Mane cum ab Eois sol fuit ortus aquis
Iam roseos ignes terris spargebat Eous
Quum croceis fulgens aurora quadrigis, Protulerat roseas ore nitente genas. At the Sunne rising.
Ortus diei descriptio varia, apud Poetas
¶ Lucescit, Dilucescit
Roscus surgit dies
Lucere incipit, melius & ornatius dixeris quam diescit, the day appeareth
Lucem portat Eous
Lucis ortum anteuertere, to rise afore day light or time.

to Earne, vide to Get. an Earnest penny.

Arrha, Arrhabo, ἀῤῥαβών
Pignus emptionis, ἐνέχυρον
Rabo, onis apud Plaut.

in good Earnest or Sadnesse.

Serio, Σπουδαίως
Non iocose. Ex animo
Extra iocum, Sine risu
Citra vllum figmentum.

The Earth, the Ground.

Humus, Terra,
Tellus, Solum
Mater magna quæ & Orbis ab opere, γαῖα γῆ
Vesta aliquando pro terra accipitur
Arida ξηρὰ frequens in sacris Bibliis pro terra est, quæ Hæbræis familiaris.

to Ease, or to deliuer from trouble, vide to Ouercome trouble.

Ease or Rest.

Quies. Ocium. Requies
Quietudo. Ociatio. Tranquillitas.

to be ill at Ease, vide **to be Sicke.**

an East winde.

Eurus εὖρος
Subsolanus Latinis dictus, quod à sole spiret, vt græcis ἀπηλιώτης
Euronotus vel euronaster & Syroeus, **South East.**
Vulturnus latine
Hellespontius, Græcus Græcis καικίας qui Euro aquilo vocatur in Actis Apostolorum, **North East.**
¶ Oriens. ἀνατολή
Exortus solis **East.**

to Eate

Manducare. Mandere
ἐσθίειν, ἔδειν. Edere
Esitare. Vesci deponentale
Victitare. Comedere. φάγειν
Cibum sumere, capere
...σασθαι σῖτον
...ere cibum, Ouid.
Explere ventrem
Famem cibo solari
Latrantem & iratum placare ventrem, Horat.
Tuburcinari.

a great Eater, vide **a Glutton.**

to Ebbe.

Mare dicitur refluere, resorberi, deferuere seu deferuescere
¶ Refluxus
ἄμπωτις, quasi ἀνάπωσις, quod mare aquam rebibere videatur
Recessus æstus destituentis littora, quando post exundationem, aqua ad mare reuertitur, **the Ebbe**
Solinus scribit, subita vi spiritus citissimi aut reuomi maria aut resorberi.

Eftsoones, vide **Againe.**
to egge, stirre, or prouoke a man to wrath or contention.

Lacessere. καθάπτεσθαι
Irritare. ἐξοργίζειν
Exacerbare
Agere aliquem stimulis
Prouocare. Incessere
Insultare. Impetere
Infestare. Iratum reddere
Ingenio irritabili.

the Eyes.

Oculi. ὀφθαλμοί
Lumina. ὄσσε, ὄμματα
Orbes pro luminibus, seu oculis apud Lactan. & Pruden.
Oculi receptu concauo, introrsum recepti compressi, **deepe eyes.**
Oculi feruentes, ardentes, acres, **eager, sharpe, fierce, angry and burning eyes**
Acuti, **cleare and sharpe eyes**
Graues, **grieued, heauie eyes**
Lubrici, **wauering, variable, deceitfull eyes**
Lippientes, **bleare eyes**
Cruentati, suffusi cruore, **bloudie, blacke, or blew eyes**
Torui, crudeles, **cruell, sturdy, grim fell, frowning, lowring eyes**
Glauci, **herby-greene eyes, like to Cats, Lions, or Owles eyes**
Ramdi, cerulei, **skie colour eyes**
Ludibundi, **wandering, loytering, or harlots eyes**
Rigentes, **stiffe, hard, rough eyes, that cannot be mooued, nor here nor there**
Lyncei, **quick-sighted eyes.**

to lift vp the Eyes, to looke vpwards.

Oculos leuare, eleuare, tollere, attollere, erigere, efferre ad sydera, æthera.

one that hath but one Eye.

Vnoculus Latine vocatur, & apud Plautum, Vnioculus
Desioculus, Luscus
Monophthalmus
μονοφθαλμος, pro quo inepti monoculum dicunt, conflantes ex Græco & Latino, dictionem quod vitio datur
Thersites. Cocles
De Coclitum familia, prosapia.

to close the Eyes of one that is dying.

Morienti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu
Comprimere, & oprimere oculos apud Valerium, & Ouidium, pro quo claudere oculos, seu lumina
Lucanus posuit & Plinius
Oculos operire. Soluere oculos morientis lethum dicitur.

to put out ones Eyes.

Eripere visum, Cæcare
Occæare, Lumen adimere
Lumine priuare oculorum
Oculos effodere, eripere alicui
Tollere, Excæcare. τυφλουν
Telo lumen tenebrare acuto
¶ Oculorum visum recipere, restituere, to restore the sight.

to put out ones Eyes with gifts, to Bribe or Corrupt with Bribes.

Muneribus, largitione rem agere
Mentes imperitorum largitone cæcare, Cic. δωροδοκεῖν
Corrumpere pecunia muneribus, & prouerbialiter vt Argenteis hastis pugnare
ἀργυρεαις λογχάις μάχεσθαι
Exoculare iudicem. Erasmus
Pecunia tentare, sollicitare
Muneribus illicere, inuitare
Profundere largitionem
Obcæcare animum auro
Muneribus abducere à vero
Pecunia, largitionibus persuadere
Sententiam auro impetrare
Largitionibus, Simoniacis artibus ad ecclesiæ gubernationem peruenire, ascendere
Largitione pecuniæ captare animum alicuius
Flectere muneribus auro Iudicem
Auro enim nil inexpugnabile
Malis ferire. μήλοις βάλλειν
Corruptus pecunia argentaginam pati prouerbio dicitur, & Græce δωροδοκεμενος, corruptus muneribus
¶ Largitionibus corrumpi
Muneribus allici. Suscipere, accipere munera in corruptionem
δωροδοκεῖσθαι δεκάζεσθαι.

Eldership, vide Olde age, to be the Eldest.

Præcedere, præcurrere ætate
Antecellere ætate, Cic.
Antecedere ætate vel anteire
Natu maior. Natu grandior
Esse maiore, grandiore, prouectiore ætate
Annis grandior. Primæuus.

to Elect, vide to Choose.
Elegancy, finenesse of speech.

Decus sermonis. Concinnitas
Munditiers. Splendor. Nitor
Lepos. χαριεντισμός
Polities, Scitamentum, Metaph.

Cultus, gratia, veneres
Lenocinia, phaleræ, elegantiæ.

Elegant, Clean, Neat, Gay, Feat, Pretty, Fine, Minion, Trick and Trim.

Elegans, ornatus, politus
Cultus, nitidus, bellulus
Splendidus, concinnus
Comptus, mundus.

an Elegant stile.

Stylus elegans, ornatus, facundus, limatus, elimatus, comptus, politus, cultus, compositus, venustus, nitidus, suauis, elaboratus.

an Elephant.

Elephas, elephantus
Barthus, anguimanus, lucabos
Belo, lybissa, murmarica.

Eloquent.

Disertus, ἰἐτῆς, facundus, rhetor
Beniloquus, amœna sermonis facilitate
Cœlestis in dicendo vir
Concinnus, εὐκήσιος
Eloquens, λόγιος
Eloquio præstans Ciceronem, omnes eloquentia vincens
In dicendo suauis, ornatus, non indisertus
Plato alter, vtpote qui singulari suauitate orationis
Suauissimæ pronunciationis
Orator omnibus pene numeris absolutus, in quem sua munera effusissimè natura contulit
Dicendi arte & facundia nobilitatus
Eloquentia Ciceroni vix cedens
Mercurius alter, Ilioneus
Nestore facundior
Nestorea eloquentia
Cicero, Demosthenes alter
Pithius deliciæ & condimentum
Suadæ medulla, Budæus
Raræ facundiæ
Qui eloquentiæ est absolutæ
Florens eloquentia
Cui est facundia vatis Audini, id est, Virgilij
Cuius ab ore fluit milliti gurgitis vnda
Mellitam in ore habens dulcedinem
Facundissimi oris prǽditus eloquentia
Mellitam habens facundiam
Insigniter disertus
Aurea præditus lingua, qualem Dionem Philosophum & Rhetorem testatur, Suidas
χρυσόςος
Fluuius Tullianæ eloquentiæ
Oratoria, comicaque præstans facundia
Fonte potatus Tulliano
Marcus Tullius Omnium suffragiis vberrimus & inexhaustus facundiæ fons.
Cuius ex ore verba facundissima velut viui viuo fonte lepide fluunt.
αλλ' ἀγόρηται Εσθλοι, apud Homerum, sed dicere egregiè

to Embrace, to Loue.

Imbrachiare, amplecti
Amplectari, amplexus dare
Tenere aliquem complexu
In complexura alicuius venire
Circumplecti

an Emperour.

Augustus, Imperator
Ausonius Dux
Cæsar, καῖσαρ, ἄχηρὸς
Imperatoris fungens munere
Cæsarea maiestas
Induperator in versu
Orbis Christiani moderator

Quem

Quem penes imperium terrę, cui summa potestas
Summus orbis terrarum princeps.

Emptie.

Cassus, vacuus, inanis
κονὸς, διάκονος, vanus
Ventosus metaphoricè
Subuentaneus, ὑπονέμιος
Exhaustus, vide voide.

to Enchant, to Bewitch.

Fascinare, effascinare, incantare
Oculis aspectuque necare
βασκαίνειν, cantare
Magia visum auferre
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præstringere
ἀνακόπτειν τὰς ὀφθαλμὰς
Exercere artes veneficas, præstigias artis magicæ
Canere, pro incantare, apud Virg.
Præstigiare
Lumina, oculos alicuius fallere
Præstigiis oculos eludere
Incantationibus perniciem adferre
Excantare idem quod incantare
Carminibus maleficia facere
Noctu euocare vmbras & animas responsa daturas
Defixa cœlo deuocare sydera, Horatius
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione
Carminum maleficiis varias imaginum facies mentiri. Sol.
Miris præstigiis circumuenire, ludere illudere, vulgus decipere
Circeo poculo hominem in alium subito mutare
Dementare
Perstringere
¶ Soluere maleficium
Excantare, recantare, to vnwitch.

Enchantment, vide Witchcrie.

to Enclose, to hedge, or wall about, or to Enuiron with hedges or walles.

Sepire, cirumsepire
Ducere vallum
Castra vallo cingere
Circumuenire vallo, Salust.
Munimentum ex palis struere
Iacere aggerem
Vrbes multo vestire aggere
Firmare locum in magnis munitionibus, Cæsar.
Confirmare castellum tum præsidiis tum multis tormentis
Locum præsidiis vincere
Vallo munire
περιβάλλεσθαι, obsepire
Obuallare, circumuallare
Segeti prætendere sepem
Circumuallare, cingere
Ambitu cingere, circundare
περιπφράττειν, παρεμβάλλειν
Ambire, munire
Latera sepimento iungere
Obiicere, obducere sepis munimen
Pomarium horum frutice obsepire spinoso
Vestire veptibus & dumetis, Cic.

to Encourage, to Animate, to Comfort.

Addere animum
Inspirare animum
Facere alicui animum bonum, Plin.
Animare, erigere
Subleuare, frequenter in sacris
Inducere in spem, dare spem
Suppeditare vel dare animum
Multum animi adferre
Incendere, soluere corda metu
Acuere, pro animum addere
Spiritus adferre, Hor. Timido quoque possunt addere mentem
Viros in arma suscitare.

Mouere

Mouere, accendere, inflamare
Cicero: Vt amici iacentem animum excitet, educatque in spem, cogitationemque meliorem
Sufficere animum viresque secundas Danais. Virg.
Cohortari, ne animo deficiant
Addere, dare audaciam, alacritatem
Adijcere animos vel mentem
Verbis animos confirmare, addere
Reddere, redascendere animum ac metum adimere
Animam reddere & vitam
Aspergere aquam Eras.
Exigere animum
Armare animis aliquem
Excitare alicuius animum
Inimicorum angere animos. Plaut.

to Encrease, vide to Augment.
what Encreaseth, may Decrease.

Quicquid augetur, crescit, amplificatur, maius atque amplius, quamcunque sit ad rem accessio, aliquid accedit, accrescit, eandem minui, imminui, diminui, comminui necesse est, attenuari, extenuari, iacturam pati, de ea detrahi, auferri, adimi potest.

an Ende.

Finis. τέλος. Calx.
Exitus, vnde illud Nasonis, Exitus acta probat
Catastrophe fabulæ, cuiuslibet rei exitus prouerbialiter, vocatur, sicut
Coronis, vnde dicimus ad Coronidem vsque.
Exitium, an ill end.
Terminus, Virg. Terma
Meta, Extremum, Limes
Regio præsertim in plurali numero, à Cic. & Budæo ponitur pro finibus & terminis
Vrbs vltima, the end of the towne
remotior, longinquior vrbis locus,
Cic. vltimam habitare vrbem

to End, to bring to an Ende, to Atchieue or finish.

Finire. τελευτάειν. Peragere
Consummare. Complere
Perficere opus. Explere
Conficere rem. Absoluere
Ad metam vsque perducere
Vltimam manum, summum fastigium imponere, petorare
Concludere. Claudere
Componere, Virg.
Finem imponere
Finem facere
Terminare
Ad calcem vsque deducere
Ad vmbelicum ducere, deducere
Extremum actum, seu Colophonem addere, κολοφῶνα, ἢ τὸ τέλος, τὸ κεφάλαιον ἐπιτιθέναι.
Complanare opera iam constituta, est operi manum extremam imponere
Ad vltima venire
Detexere, pro perficere, seu multum texere apud Virg. to weaue off
Supremam, seu extremam manum imponere addere
Cic. Manus extrema non accessit operibus eius
Vela complicare, constringere
Omnibus partibus numeris absoluere
Hic terminus hæret
Ad calcem, metam, finem ducere
Persequi opus cœptum
Receptui canere
Ad finem perducere, profligare
Bellum iam profligatum est, brought to an end
Dirimere bellum
Prima mei pars est exacta laboris
Finis adest
Meta vltima rerum

Perfectum reddere
Extremum fabulæ actum peragere
Patrare incœpta, est perficere
Perpetrare sed malam plerunque in partem
Opus meum vt volui omne perpetraui
Ad destinatum exitum perducere
Ad effectum perducere
Orationem terminare, ἐπιλέγειν
Ad bonum & congruum finem deducere
Exædificare, est absoluere ædificanda opus ædificiorum cæptorum. Cic. Ne graueris exædificare id opus quod instituisti
Ad calcem peruenire.

to bring to a good End.

Fæliciter, prospere, ex animi sententia rem expedire, conficere, terminare, perducere
Ad bonum exitum, finem, Euentum. terminum reducere
Vt finis sit propitius, fœlix, facilis, secundus, perbenignus.

in the End.

In fine, in calce
Venire ad vltima
Circa finem, calcem
Exijt emeritis cursibus annis
In Extrema, in postrema parte
Operis fastigia summa
Litera defesso, pollice sistit opus
εἰς τὸ τέλος, Ad finem

to Endure, vide to Suffer.

to Beget, for the man: to conceiue, bring foorth or be deliuered, for the woman, to Engender for them both.

Parere. τεκεῖν, τίκτειν. Ferre
Aedere. Gemellos ædere. To bring forth twins
Filios, fœtum producere
Serere metapho. Virg. Sate sanguine diuum
Fœtum emittere
Eniti, procreare. Generare de maribus propriè, licet de fœminis etiam ponat. Plin. to beget.
Gignere tam virum, quam mulierem spectat
E tenebris vteri in lucem fundere
Edere in lucem, Cic. Simulatque æditi in lucem & suscepti sumus, brought forth
Puerum, partum, fœtum efferre lætas sub auras
Vitæ ad munera, lumine sub auras infantem profundere
Effundere proles, pro parere, apud Virg.
Geminam partu dabit Ilia prolem.

to Enioy, to haue possession, to Obtaine, to take fruition.

Vti, Frui, Perfrui, Potiri
Vsurpari, vsum habere
Fruiscor, & fruniscor idem sunt
Vtimur tamen vtilibus, fruimur delectabilibus
Fructum voluptatumque percipere, vide to possesse

to Enlarge the Empire, or Dominion.

Proferre limites
Prolatare imperium
Dilatare regni pomeria
Augere imperium, regnum
Propagare fines imperij dilatare imperium, latum, amplumq; reddere
Fines imperij regionibus adiectis adaugere.

Enemie, vide Foe.

Enough of this, vide **to Speake no more of this.**

to Enter, to goe in.

Intrare. Ingredi
Inire domum, casam
Ferre, inferre pedem intro
Succedere tectis, vrbe
Subire. Introire. Subintrare
Pedem inferre, εἰσέλθειν, εἰσέρχομαι. ὑποδύομαι
Insistere limen. Virg.
Succedere, apud Virg.
Nostris succede penatibus hospes.

to Entice.

Allicere. Illicere
Pellicere. Allectare
Prouocare. Lacessere
Suggerere. Irritare
Inuitare. Inducere
Inescare. Vide **to Allure.**

an Entrance, or going in.

Introitus. εἴσοδος. in primo limine ad ora vrbis
Ianua. Limen
Ingressus. Aditus
Fauces metaph. stricti ingressus, **narrow Entries.**

to Entrap, to lay an Ambush.

Insidias facere
Insidiosè vni, damna, ignominiam inferre, obferre
Insidiosè tractare
Insidijs petere, perdere opprimere
Technas struere.

to Enterprise, vide **Begin.**
to Enuie or to Hate.

Inuidere. Aemulari
Inuidiosum esse
Inuidia tabescere
Odisse cane peius & angue
Inuidiam habere, apud Cic.
Inuidia flagrare, stimulare
φθονεῖσθαι
Inuidia vel odio æstuare, **full of enuie**
Ardere inardescere odio, inuidia faucibus inuidiæ
Acrioribus inuidiæ stimulis vri
Inuidia rumpi
Prosequi aliquem odio capitali
Capitaliter odisse
Liuore consumi, exedi
Exercere odium, iracundiam:
Odisse fratrem tacito sub pectoris antro. Odisse
Odio prosequi
Parum fauere
Prosperum inuidere successum
Exercere aliquem odijs, Virg.
Prælatos, seu in dignitate constitutos voracissima circumlambit inuidia flamma.

Enuious, Wicked, Malicious.

Aemulus. Aemulator
Zelotes. ζηλώτης. Zoilus
Osor. Exosor. Inuidus
Liuidus, metaph. Inuidiosus
Criticus. Insectator
Calumniator. Obtrectator
Vitupero. Vituperator.

Enuie, Hatred, Spight.

Liuor. Odium. Inuidia
Inuidentia, **Ill-will.**
Zelus. Simultas
Loligo pro inuidia ponitur
Rancor in eadem reperitur significatione, quamuis à plærisque barbarum censeatur
Abijt de corpore liuor
Inuidia nullum magis tormentum

Siculi inuenerê tyranni, quod suum torqueat authorem.

to Enuiron, or Compasse about with a ditch or trench.

Ciuitatem ferè collapsam egregijs fossis, turribus, ac propugnaculis munire
Fossis binis cingere
Turribus, mœnibus firmioribus ac profundioribus fossis egregiè munire
Cœtu cingere locum
¶ Ducere fossam, foueam. Circumdare fossam latam
Amictu cinctus
Obscuro aëre septus.

to Enuiron or Compasse about with wales.

Muros vel murum ducere, extruere.
Muro cingere vrbem. Liuius
Mœnibus includere suburbium
Armare, munire oppidum muro
Ducere mœnia. Virg.
Jacere mœnia muros
Circundidit noua mœnia oppido
Muro concludere
Murum circumducere
Murum obijcere opponere
Murum addere, ἐπιτειχίζειν.

an Epitaph.

Epitaphium
Lapis inscriptis stat super ostia notis
Lapis carmen habet
Signatum carmine saxum
Nomen in marmore sculptum
Tumulo superaddere carmen
Insculpere nomen defuncti
Nomina scripta tenet tumultus
Inscribere marmora notis.

Equally, vide Likewise.

Equitie.

Aequitas
Aequum & bonum
ἐπιείκεια, Iustitia
Adrastea pro iustitia ponitur
Aequa gerens rectam quæ librat pondere lancem
Iustitia immota, firma tenaxque manu.

to Erre, vide to Faile, and to Goe out of the way. an Errour in opinion, a fault in writing.

Error, Erratum
περιφορα, Falsa opinio
Hallucinatio, Dormitantia
Menda, dæ, & Mendum, di.
Culpa, Noxa
Delictum.

to Escape, to Fly away to Auoid.

Euadere, elabi
Fuga dilabi, Aufugere
ἐκπερδικίσαι ἐπαλύγειν
Subterfugere. Subterlabi
Erumpere, Effugere,
Euolare pœnam vel ex seruitute
Pedibus salutem quærere
ἀποφύγειν, ἐκλινίσαι
Spem in pedibus ponere
Euolare periculum, effugere vt pisces
λινὰ & retia, apud Eusthat. in 3.
Jliados παροιμιακῶς ponitur
Fractis vinculis pœnam euadere
¶ Subducere se, subtrahere oculis, abdere, abstrudere, auferre, conspectu. ὑπεξάγειν
Sensim se subripere, to slip away. Terent.

Hinc

Hinc vos amolimini, nam mihi impedimentum estis
Facessite hinc, vide to flie away.

to Escape or passe without danger.

Extollere caput
Ex malis emergere
Cum sarcinis enatare
Transmittere discrimen
Effugere, euadere periculum
Excutere ceruice securim, Virg.

to Eschew, to auoid, to decline, to bend from.

Cauere, εὐλαβεῖσθαι
Fugere, vitare
Declinare, effugere
Præterire apud Terent.
Elabi, euadere
Cautius adspergine viperina vitare
Euitare, abhorrere
Fugitare prouinciam
Deflectere
Defugere authoritatem, munus
Præcauere cum magna diligentia
Deuitare, vitando declinare
Subterfugere laborem
Decedere cum datiuo, apud Cæsarem
Quibus ita interdictum est iis omnes decedunt, aditumque sermonem fugiunt

to Eschew or auoid ill companie.

Improba pestiferi fugere commercia, cœtus Erasmus
Talis enim quisque fit cum qualibus agit familiaritatem
Fugere consortia prauorum
Malis non congredi
Abstinere ab iis quibus caudæ sunt nigriores
Malorum declinare consortium
Cum prauis & discolis rationem non habere
Reuocare se ab omni malorum virorum contagio
Syrenum cantus, Cyrces pocula & Veneris sæuas effugere blanditias
Blanda Venus pueros nigrum deducit ad Orcum.

Especially, Chiefly, Principally.

Maximè, μάλιστα
Præsertim, præcipuè
Vt qui maximè, Quam maximè
Potissimùm & potissimè
Impensius, pro multo magis σφοδρότερον.

to Esteeme, or to set by.

Æstimare, iudicare, νομίζειν
Ducere apud Cic. ἄγειν
Pendere, med. cor. cum genetiuis tanti, quanti, &c. quemadmodum & facere pro æstimare
ποιεῖσθαι, metiri
Ponere, apud Terent.
Censere, putare
Reputare, existimare

to Esteeme greatly.

Magni instar numinis aliquem habere
Magno in precio habere
Plurimi facere
Magni pendere, habere
Mirare aliquem
Magni ducere
Magni seu maximi æstimare
Suspicere, reuereri
Magni facere, magnificare
μεγαλύνειν, περὶ πλείστου ποιεῖσθαι
Eximium habere, exosculari, vide to Weigh.

to be Esteemed or much set by, in great Estimation.

Magni fieri, in precio haberi, esse

Magnæ existimationis esse
Plurimi fieri, censeri
Haberi in numero
Maximo in precio esse
Haberi magni, clarere
Magna authoritate pollere, & gratia valere apud omnes
Reliquos maiestate superare
Esse in existimatione, in numero
Florere authoritate, gloria rerum gestarum, honoribus
Circumfluere, fluere gloria
Salust. Florere, vigere
Digitis denotari
Esse numero & haberi numero
Habere nomen
In gratia esse, apud Cic.
Ferire sydera laude, Horat.
Inter homines cœleste quoddam numen agere
Nomen æthereas adusque nubes ferre
Sermone hominum celebrari
Summa gloria fruisci, apud Gell.
A summis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.

greatly Esteemed, much set by, Famous, Renowned.

Clarissimi nominis
Fama celebratus
Magnæ dignitatis, & authoritatis
Summæ authoritatis
Clarus, nobilis
Celeber, celebratus
Grauis & honoratus apud suos
Celeberrimæ famæ, quanta vix cœlo capi possit
Feriens sydera laude, apud Horat.
Qui est in magno nomine & gloria
δοξαζόμενος
Primæ authoritatis
Primi nominis
Multi nominis vir
Primæ notæ famatus
Existimatus, Gell.
Eximius vir, gratiosus
Honoratus. Insignis etiam pro quacunque virtutis fama & celebritate claro ponitur
Qui in ore viget omnium
Magnæ estimationis, εὐδοκιμῶν
Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica
Grauitatem, comitate pulcherrima conditam præ se ferens
Cuius incredibilis est, apud Cæsaream Maiestatem, regiam cellsitudinem tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis vertitur, α & ω
Cuius sententia apud N. oraculi pondus habet
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens in cœlo esse dicitur Ciceroni, vide renowned.

to Esteeme as nothing, vide to set nought by.
to Esteeme or thinke, vide to Suppose.
to be Euen with, vide to Recompence and to Reuenge.

the Euening.

Serum diei, vesper, vesperum
ἑσπέρα, serum substantiuum
Tempus vespertinum
Occasus, tempus occiduum
Vespertinum crepusculum
Vespera pro eodem apud diuum Augustinum legimus.

in the Euening late.

Vesperi, ἑσπέρας, ὀψίας
Vesper, serò, tardè
Serum, serotinum tempus
Sub tenebras
Die iam vesperato, Soli.
Sub obscuræ tenebrosa crepuscula noctis, traherent quum sera crepuscula noctem

Circa vespertinum crepusculum
περιδείλην ἑσπέραν
Nocte incipiente, ἀκρήσπερον
Cadentibus vmbris
Iam radios sole regente suos
Prima nocte. περὶ πρώτην. νύκτα.
Die se inclinante, Twy-light
Præcipitante se iam sole, ruente
Prima vespera cum adhuc lux dubia
Sub noctem. Proximus æthereas Titan abiturus in vndas
Deuexo proprior fit vesper olympo
Fusco hesperus ibat equo
Iamque suos vultus sol condidit
Ad prima crepuscula, sub
Sera rubens accendit lumina vesper
Cæruleis Titan cum iam demergeretur vndis
Sub horrentes quum Titan pergeret vmbras
Sed in multam noctem, vel ad multam noctem, in profundam noctem, vt est apud Cic. Late in the night
Obscura, media nocte
Quum medios cursus noxa tra tenebat, flexaque tarda pigri plaustra Bootis erant.

Euery where, all ouer.

Vbique. Vbique gentium
Vbi locorum. Vbilibet
Nusquam non. Passim
ἑκασταχοῦ. πανταχοῦ.
Apud gentes omnes
Omni in loco. In quolibet loco.

Euerlasting, for euer.

Immortale. Perpetuum
Sempiternum Indissolubile
Æternum. Æuiternum. Perenne
Et Cedro dignum. Worthie to remaine for euer. Vide Age.

Euerlastingly.

Æternum & Aeternè aduerbium
In perpetuum
In sempiternum. Perpetim
In æuum. Omne per æuum
Omne ad tempus
In æternum. εἰς αἰῶνα
Duæ sunt vbique dictiones cum in cum accusatiuo construitur, ideoque necessario separandæ.

an Euerlasting, perpetuall, and immortall renowne or fame.

Nomen ab omni temporis iniuria vindicare
Propagare nomen æternitate
Constituere memoriam perpetuam generi suo
Nomen immortalitati donare, commendare, tradere, Maximam gloriæ famam posteris relinquere
Aeditis operibus ac eruditione immortalitatem parare
Nomen dare gloriæ sempiternæ
Consecrare memoriam nominis sui amplissimis monumentis
Sempiternæ hominum memoriæ consecrare
Illa vita est tua quæ vigebit memoria sæculorum omnium
Perpetua tui erit memoria
Ibit in sæcula nomen tuum. Plin.
Immortalem ex aliqua deportare gloriam, quæ non nisi magno paratur sudore
Admirationem sui posteris relinquere
Monumentum æternum relinquere
Nunquam intermoriturum famæ decus sibi parare
Cicero: Cuius ingenium variosque sermonis immortalitati scriptis suis Plato tradidit
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare
Nomen ad posteros transmittere
Famæ immortalitatem consequi
Haud illaudati nominis æternitatem comparare.

Euident or plaine.

Euidens. Planus
Manifestus. Apertus
Expeditus. Lucidus
Luculentus. Perspicuus
In promptu. Vide Plaine.

Euidently, vide Clеerely.
Euill spirits.

Spiritus deceptorij
Cacodæmones
Seductores, fallaces spiritus
Mali genij. πνεύματα πλάνα
Maligni spiritus. Vide Fayries.

an Euill man, vide an Ill man.
Exactly Perfectly, Cunningly, Workmanly, and Artificially.

Affabrè med. cor πύκα
Faberrimè. Exactè
Elaboratè. Accuratè
Optimè. Artificiosè
Graphicè. γραφικῶς
Perfectè. Planè
Pulchrè. Insigniter
Nobiliter. Decorè
Non infabrè, apud Liuium
Ad normam factura
Ad regulam respondens
Ornate. Politè. Perpolitè
Consummatè. Conquisite
Absolute Exquisitè
Ingenio præstanti & eruditione perfecta
Térque quatérque
Ad libellam
Ad amussim. ἀκριβῶς
Ad perpendiculum
Summa cura. Summo studio
Antiquo opere & summo artificio factum. Cic.

to Examine, to discerne, and to decide a matter.

Tractare, versare causam
Causam, negotium aliquod discutere, excutere, expedire
Discernere. Euentilare
Considerare. Expendere
Inspicere. Putare rem
¶ Decidere, transigere causam
Definire, statuere, decernere, proferre, ferre sententiam
Iudicare de negotio
Arbitrari Iuri consultis dicitur
Causam agere, agitare, dicere
Causam alicui adiudicare, apud Ciceronem
Sententiam dicere litis partibus
Determinare, iudicare causam
Litis nodum Tinedia bipenni dissecare
Nodum expedire
Anfranctus litium antiquare, pro extinguere
Litem, causam componere
Sedare controuersiam
Dirimere controuersiam, litem.
διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα
Diiudicare.

to Examine exactly, to consider diligently, to weigh the matter well.

Consilia euentis ponderare, Cic.
Rem ad calculum vocare, veris rationibus expendere
In mente, cogitatione versare
Secum cogitare, ponderare, æstimare, metiri, dijudicare
Rem recta reputare via
Discurrere æquitatem, quid verius æquiusque, expendere
Inire cum ratione aliquid. Terent.
Secum voluere. Virg.
Cæcosque volutat. Euentus animo secum

Despicere

Dispicere aliquid acie mentis
Perpendere rem tota veritate
Cognoscere causam vel de causa est ius causæ discutere, vt tandem diiudicetur
Vngues arrodere
Dispicere quid è re propria sit
Altius considerare
Proprius inspicere, examinare, perpendere, Caput scabere
In nocte consilium, aurora vbi crastina lu gat, consultare,
Ruminare, seu remandare negotium
ἀναμάσσεσθαι τὸ πρᾶγμα, vt habent prouerbia
Reuoluere animo, mente
Etiam atque expendere
Concidere animo. βουλεύεσθαι
Mouere animo, apud Virg. pro cogitare
Attentius accuratiusque considerare
Studiosè meditari
Capere deliberationem, Cic. to consult or deliberate
Exquisita cura, summo studio pensitare
Reuocare rationem ad veritatem, rem ad rationem
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere
Non statim decernere, sed mora interposita
Expendere probè, non oscitanter, ad Critolai libram
Cogitationum fluxus ac refluxus sustinere
Magna cogitationum tempestate fluctuare, full of sorrow or pensiuenesse
Morari in re aliqua sollicitè
Omnia diligenter & exactè discernere, grauissimoque iudicio tanquam trutina ponderare
Scrutari diligenter secretiores sensuum recessus
Lentè consultare,
Præmeditari
Amplius diu deliberare
Subinde retractare

Rationes trahere, Salust.
Cogitare, pro memoria repetere, apud Cic.

to Excell, to Passe, to be more excellent.

Præstare, Antestare, Excellere
προέχειν, Præcellere
διαφέρειν, Excedere
Antecedere
Præire, Anteire
Antecellere, Præniterе
Præpollere, Superare
Vincere, Præeminere
Supereminere, Florere
Ante esse, apud Salust.
Præcedere, Transcendere
Primas tenere, πρωτεύεσθαι
Primas obtinere seu principatum
Palmam tenere, Præcurrere
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var.
Laudem Præripere
Præcipuum esse
Arcem tenere
Primam obtinere laudem
Multis parasangis præcurrere
Primas referre
τὰ πρωτεῖα αἴρειν
Equis (vt aiunt) albis præcedere, præcurrere
Longè vincere
Longo interuallo præcedere, anteire præire, præcurrere
Omnes procul à tergo relinquere
Antegredior
Nulli aut nemini cedere
Antecedere honore, ætate, vsu rerum
Concedere nemini in literarum experientia
Partes habere priores
Parem non habere
Vincere acta partis
Multis partibus superiorem esse
Primum mereri locum
Palmam magno eruditorum omnium

consensu præripere
Neminem suorum non superare
Principem vbique tenere locum
Nullum habere secundum
Primas tenere partes

Excellent.

Excellens, Præcellens
Præpollens, Prænitens
Præstans, Eximius
Illustris, Egregius
Perspicuus, Insignis
Inclitus.

Excellently, Passingly, Nobly, Princely.

Festiuè, Festiuiter
Regaliter, Magnificè
μεγάλως, Maximè
Celeberrimè, Excellenter
Egregiè, κόμψως
Singulariter, Præcipuè
Eximiè, Insigniter
Oppidò, Mirè
Vnicè, Apprime
Mirifice, θαυμαστῶς
Honestiè, Honestissimè
Pulcherrimè.

to Except.

Contra aliquos excipere
Excludere, ἐκκλείειν
Cauere, Præscribere
Exceptionem dare cum datiuo, pro excipere
Demere, Tollere
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Except.

Exceptus, Exemptus
Posthabitus, Omissus.

Exchangers, vide **Bankers**.
to Excommunicate, vide **to Curse**.

to Excuse or discharge himselfe.

Diluere crimen, Obiectum
Purgare se
ἀπολύεσθαι τὴν ὑπόνοιαν
Dicere causam, apud Terent.
Propulsare, refellere accusationem
ἀπολογεῖσθαι
Abstergere adspersam labem
ἀποτρίβεσθαι κατηγορίαν
Fucis, malis coloribus, factum excusare. Crimen excusare lachrymis
Infamiam, maculam delere
Delere turpitudinem
Apud Iudicem se defendere
Inhumanitatis labeculam purgare, aspurgare
Intentatum falso crimen depellere
Demoliri culpam de se
Culpam conferre in ætatem in alios consultores
Grauem infamiam eluere, falsam suspitionem tollere
Extricare se, Expedire
Euoluere, Excutere, Vindicare
Adserere. Absoluere
Omni se turba euoluere
Abducere à molestiis, angoribus sollicitudine sese, apud Cic.
Curam dimittere, postponere abiicere
Occupatione aliqua se relaxare
Auocare animum è negotio omni
Graue curarum onus abiicere
Construuntur fere omnia cum accusatiuo personæ, & ablatiuo rei, vt curis laqueis, negotiis
¶ E retibus elabi. Periculum effugere, declinare
Euitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma
ἐκκλῖναι ἐκπεριδιχίσαι
Astutè elabi. Elabi ex hostibus
Ex periculo, διαπεσεῖν
Eluctari, euadere. Vide **to escape out of danger, and to purge.**

an

an Excuse or Purgation.

Excusatio, πρόφασις
Purgatio, Prætextus & prætextum in neutro genere, apud Sueton
Color
Rima idonea per quam elabi quis posset. id est accusatio
Fucus. Velamen
Causatio. αἰτία
Obtentum, apud Tacit.
Occasio. προσκύλυμμα.

to Execute his charge, vide to Doe. to Execute, or to doe an Execution.

Exequi, Perficere. ἐπιτελεῖν
Executioni mandare
Facere, obseruare
Sine dissimulatione tradere effectui.

to giue a good Example.

Rectis moribus hortari ad studii emulationem
Exemplum præbere bonorum operum apud. Paul.
Populo omnis sanctimoniæ & pietatis exemplum præferre
In exemplum aliis prælucere
Formam bonę vitę præbere
Omnibus absolutum quoddam exemplare, exhibere, vnde omnes omnium virtutum formam sibi petere possunt
Forma esse debemus cæteris, non solum in opere, sed etiam in sermonę. Ambro.
Formare & erudiare aliquem exemplis, to giue an example
Immortale posteris imitandi exemplar relinquere
Exemplum tradere
Vitæ bonæ exemplis, sternere viam ad virtutes

to giue an ill Example.

Perniciosis nocere exemplis, Ber.
Prauis moribus aliorum nocere exemplo, i. moribus peruertere ac exemplis perniciosa secularibus prębere exempla
Trahere perniciem exemplo
¶ A re optima pessimum iuxta ac perniciosum sufferre exemplum, insanire est
Res est futura grauissimi perniciocissimique exempli, se contra magistratum prelatiumuè inferiorem sinamus obedientiam subtrahere, arma sumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum, seu exemplar, vel rectè viuendi formam sumere, petere, capere, demere de re, apud Ter.
Documentum capere
A vicinis exemplum habent, apud Comicum
Proponere, statuere exemplum alicuius sibi
Commouent aliorum exempla
Res gestas in exemplum trahere
Aedere exemplum in aliquem est aliis documento esse, to punish one, for to bee an example to others
In exemplum aliorum punire
Aedere cruciatum, Cæsar
In eos omnia exempla, cruciatusque ædere, & apud Terent.
Vterque in te exempla ædent, i. alii de te exemplum capient
Natura comparatum, videmus, vt subditorum magnitudo, magna ex parte principis sui mores tanquam exemplarem quandam imaginem spectet, seque ad illos formare studeat. Chrysost.

Exempt from Subsidy, vide free from Custome.

to Exercise, to Practise himselfe.

Exercere se, ingeniumque suum
Versare in aliqua arte
Volutare
Consuetudinem atque exercitationem capere, factitare colere agitare
Assiduum peneque totum in re aliqua esse
Ingenium corpore exercere, Salust. hoc re ipsa exhibere, quod quis didicerit.

an Exercise.

Exercitum, Opus
Munus, Functio
Exercitatio, Ars
Ludus, Studium
Industria, Agitatio.

to Exhort, to Admonish, Counsell.

Monere aliquem resipiscentiȩ
Admonere, Commonere
Commonefacere
Commonere aliquem officii sui
Formare monitis, consilio
Memoriam facere
Suadere, παραγγέλλειν
Hortari, Adhortari
Cohortari. Exhortari.

Exiled, vide Banished.
contrary to my Expectation vide otherwise, &c.
Expedient, vide profitable.
Expences, Costs, or Charges.

Sumptus, Impendia
Expensȩ, ἀναλώματα
Impensȩ. τὰ διάφορα

¶ Emere victum annuum, pro quo vulgus ineptiens
Emere expensas.

Experience the Schoolemaster of many things.
Expert, vide wise.
an exposition, or interpretation.

Explanatio, Enucleatio
Expositio, Enodatio
Explicatio, Elucidatio
Interpretamentum
Glossæ. Glossemata
Declaratio, Enarratio
Exegesis.

to Expound, or to make to understand.

Explanare, Enodare
Edisserere, Enucleare
Explicare, Exponere
Discutere tenebras, caliginem, metapho.
Rem omnem pandere ordine
Subiicere rem oculis, pro apertè explicare, expedire
Obscuris lucem inferre
Griphum dissoluere
Oculis effusas tenebras aperire, apud Alciat Vtrunque
Declarare. Interpretari
Elucidare, Aperire
ἐκφράζειν. Emedullare metaph.
Soluere. Enudare
Enarrare, apud Cic.
Commentari, to declare by reason

not able to Expresse.
to Extend, to Enlarge, vide to Spread abroad.
to Extenuate, vide Diminish.
to Extoll, vide to praise.

a Fable

F

a Fable.

Fabula, Apologus
Commentum. Fabella.

a Face, a Visage.

Vultus. Facies, ei
Facies improba, cadauerosa, peregrina
Vultus seueros induere
Frons tranquilla, serena.

to hide, to couer the Face or Visage.

Vultum tegere
Velare. Condere
Abscondere. Abdere
Celare. Premere
Protegere ora dextra
Manus oculis opponere.

a dissembling Face.

Vultus simulatione sustinetur
Aliud vultu significatur. Aliud in animo latet: non congruit animus cum vultu
Dissentit animus à vultu
Animi sensum vultus occultat
Veram imaginem animi, vultus non præfert
Sensus animi cum specie vultus, minime congruit.

before the Face, vide in the presence.

an hainous Fact, vide Offence.

to Faile, to Erre, to misse, to goe astray.

Errare. Labi. Aberrare
Falli. Hallucinari
Succumbere culpæ
Deuiare. Diuertere
Nebula erroris circunduci
Exorbitare, ἐξιχνεῦσθαι
Rabie erroris agi
Cæcutire, falli iudicio
Agi erroribus
Teneri, Decipi errore
Cadere. Decedere via
Deflectere à via regia
Delirare. Extra callem esse
Grauiter cadere. Digredi
Longe digredi. Impingere
Aberrare toto cœlo, tota via
τῇ πάσῃ ὁδῷ ἁμαρτάνεσθαι
ἐκτρίπεσθαι. Deflectere iter
Opinione, sensu, atque animi iudicio falli
Longè diuertere. ἐξαμαρτάνειν
Animo aberrare. Duci errore
γνώμης ἐξιστάναι
Aberrare à viritatis limitibus, Cicero
A cursu rectæ rationis abstrahi
Dormitare
Decidere archetypo, Plin. pro aberrare ab exemplari.

to Faile or misse in the beginning, vide beginning.

a Fainting, vide Sowning.

a Faint heart, vide a base minde.

a Faire, a Mart, a Market.

Forum. ἀγορὰ.
Emporium, locus mercatus, & nundinarium
Forum venalium
πωλητήριον. Nundinæ
Conuentus publicus
Mercatus pro loco, apud Liuium, & Ciceronem.

Faire, welfauoured, beautifull.

Formosus. εὔμορφος

Pulcher. Venustus
Elegans. Singulari pulchritudine præditus
Decorus facie Speciosus
Scitus puer, apud Terent
Forma præcellens
Specie valens
Eleganti forma præditus
καλλίπυγος
Solinus de Alexandro magno: Lætis erat oculis, & illustribus, reliquis gratiam rubescentibus, reliquis corporis lineamentis non sine maiestatate quadam decorus
Eximia quadam forma vel specie
Nireus. Paris, Homericus, pulcherrimus
Cum ipsa Venere certans
Forma supra hominem augustiore
Talis prouerb. ex quo prodijsse dicitur, sicut Herculis clypeus, prouerb. de re pulcherrima & varijs ornamentis insigni, Alciatus
Liberalis pro pulchro & eleganti, apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. Vide **Welfauoured.**

Fairenesse, Comelinesse, vide **Handsomnesse.**

Fairies, Nimphes, or Spirits.

Lemures. Laruæ
Mormo, facie monstrosa mulier
μορμώ.
Stryx, tametsi alij autem esse contendant exugentem sanguinem
Maniæ μανιαι
Maniolæ. Mommæ. μομμώ.
Genij. Tutelares. Lares, Diales, Plaut.
Lemures nocturni. Phlegethontiaci
Stryges. Lemuria
Lamiæ. Vmbræ Plutonides.
Monstra profundi
Orci satellitum, numina
Tartarei manes
Dij inferi, monstrosi
Bacucci dicebantur veteribus
Terribiles visu formæ
Poetarum tum figmenta, tum etiam hominum renera sunt terriculamenta
Sunt etiam species mortuorum
Noctuum occursacula
Sepulchrorum terriculamenta, **spirits**
Bustorum formidamina
Est & genus dæmonum bonorum atque vsu hominum gaudens, nilque mali inferens
Huius sortis traduntur esse
Eudæmones. Syluani
Syluarum numina, Syluicolæ, corinigeri, semicapri
Satyri. bicornes
Fauni hircipides. Faunorum prodigiosa cohors, de quibus apud diuersos diuersa leguntur
Et Dryades, ac Hamadryades
Nymphæ syluarum
Naiades, nymphæ fontium vel fluuiorum
Panisci dij syluestres. Panes
Orcades montium, noctiuagi, monticolæ. Catulæ natæ
Nereides. Nymphæ marinæ
Insuper puerorum terriculamenta sunt.

Faithfull, Trustie, Truehearted, Sure.

Fidus. Fidelis
Pilades. Theseus
Achates
Homo antiqua, cana fide
Certus amicus, valde fidus
Id tibi ero quod olim Thesus Herculi, aut Achates Aeneæ.

to Fall or slide downe vpon the ground.

Cadere. Ruere. Labi
Delabi. Prælabi
Perlabi. Collabi

Succum-

Succumbere, procidere
Succidere, defluere ad terram
Labascere
Grauiter ad terram pondere vasto concidit
Cadere in Hostes. Pronusque magister voluitur in caput
Assiduo pigram pulsat humum
Collapsa sunt membra
Concidere, πίπτειν, decidere
Petere terram, omnium genibus vestigiisque prouolui
Abiicere se ad pedes alicuius
Prolabi in terram.

to Fall downe, vide to Perish, or Decay.

the Falling sicknesse.

Morbus comitialis, Diuinus
Sacer morbus, quem ἱερὸν Græci (Apuleio teste) dicunt
Morbus Herculanus, quod eo Hercules laborasse dicatur
ἡράκλειος νόσος, morbus Herculeus, Maior morbus
Morbus S. Valentinij, Cornelij
Morbus caducus, à cadendo
Epilepsia, ἐπιληψία, apud Græcos
Epilentia, barbara vox.

False, Uniust, Untrue.

Falsus, fallax, infidelis
Infidus, iniustus, dolosus
Astutus, peruicax, furtiuus
Fraudulentus, vafer
Versutus, subdolus
Versipellis, callidus
Mendax, Bilinguis

False, Forsworne, Disloyall.

Perfidus, fœdifragus
Contemptor æqui
Thrax, à moribus genitus perfideque fœdera nescit
Iniquus, sceleratus
Improba nec fides
Cui nec Pœnus, puuicus
Perfidiosus, periurus
Græca fide omnia agens, falsæ periuria linguæ, vide Inconstant.

Falsly, Deceitfully.

Fraudulenter, fallaciter
Deceptoriè, dolosè
Per imposturam
καπηλικῶς
Per fraudem, captiosè.

Falshood, Guile, or Deceit.

Perfidia, punica
Subdola, francigenarum leuitas
Inconstantia, fallacia
Fides Græca, punica.

to Falsifie, to Counterfeit.

Adulterare, vitiare, δολοῦν
Fucare colorem
Corrumpere, quod barbari dicunt falsare
Argentum auro confundere, apud Plinium
Ære miscere, ornare, adulterare, & verbum ærare
Monetam eleuare, immutare
Et præter valorem æstimare
¶ Adulterare rationes Metaphoricè, pro conturbare, vel falso describere, to make a false reckoning.

Falsified, Counterfeit.

Fucatum, adulteratum
Fallax, fucosum
Fuco tectum, non sincerum
Mendax & fictum.

Falsified or counterfeit gold.

Aurum adulterinum, adulteratum falsum, ἀδόκιμον
Subæratum, παράσημον
Imitaticium, reprobum.

Fame

Fame, Bruit, Rumor, or Report.

Fama & famen
Volat, volitat, refert, it, ruit
Peruolat, vulgatur, vagatur
Serpit per Agmina, murmur
φήμη, dictum populare
Sermo hominum
Rumor, rumusculos facere, spargere
Disseminatus dispersusque sermo sine certo autore
ἀδέσποτος λόγος
Fabula vulgi
Incerta opinio
Fama dubia.

Familiar.

Familiaris, domesticus
Coniunctus, conueniatus.

Famine, vide Hunger.

Famous, Renowned.

Spectatus, celebris
Celeberrimi nominis, vel celebrati
Excellens, egregius, eximius
Amplus, perspicuus
Diuulgatus, clarus
Optimæ famæ, opinionis
Boni nominis, insignis
Magnæ authoritatis
Famosus tam in bonum quàm in malum
Præclarus, insignitus
Magnæ famæ, Clarior Alcide
Cymbalum mundi, Cœli filius
Fama super æthera notus, Virg.
Cuius gloria quam latissimè patet
Rebus gestis gloriam maiorum suorum obscurans
In Germania, Italia celebratus
Sublimi feriens vertice sydera, Hor.
Laus cuius syderis surgit adusque polos
Primæ notæ, A great Lord.
Haudquaquam postremi nominis
Virtutibus, vitæ integritate, morum suauitate, probitate insignis
Præclaræ famæ
Nominis celebritate, munificentia liberalitate vbique terrarum notus
Famigeratus, nominatus
Nominatissimus in sacris Bibliis passim obuia
περιβόητον, πολυθρύλλητος

to become Famous, vide to get a good name.

a Fan for a Woman.

Vannus λίκμος, à quo diminitiuum Vallus
Cribrum cereale
Ventilabrum, etiam est instrumentum quo grana repurgantur à paleis
Capisterium vel Scaphisterium
σκαφίς, vt Georgius Merula scribit genus vasis rustici ad expurgandum frumentum
In vita B. Benedicti per Gregorium descripta, huius instrumenti fit mentio.

to Fan or winnow corne.

Vanare, fruges purgare
Ventilare, λικμᾶν
Vannis expurgare
Euentilare, λικμίζειν
Paleas à frumento separare
¶ Cribrare, cernere.

a Fardell, vide a Burden.

Fare you well, God keep you.

Vale, valeas, valebis, valeto
ἔῤῥωσο εὐτύχει
Bene valeas
Fac valeas
Propere valeas
Cura vt valeas
Cura valetudinem

Sospitet te Deus
Seruet te Deus
Conseruet te incolumem, δωτὴρ ἐάων, i. bonorum datur
Vale felix, Bene vale
Optimè vale & me ama
Vale pancraticè, aut si mauis athletice
Vale faustè ac fœliciter seculi nostri singulare decus
Opto interea te bellissimè valere
Te Deus opt. max. quam diutissimè seruet incolumem, semperque fœlicibus incrementis in maius prouehat.
Hospes, variosque vitæ circumspice casus, Petrarcha.

Farre off.

Eminus, μακρόθεν
A longè, De longè, ἔκαθεν
Procul, ἄποθεν
Hos longa referre mora est
Non longo distant cursu.

to Fart, to let a Scape.

Pedere, περιδέειν. βδέειν
Ventris crepitum emittere
Ventum, flatum, ventris emittere
Facere, edere crepitum ventris
Parte posteriore loqui
Postico crepitare
Dormitantibus oppedere
Animam per guttur posterius emittere, apud Plaut.
Animam posteriore suffire, vaporare, alicuius nares, os
Tetro odore auras suffumigare
Vitiare odoribus auras
Agebat animam, id morte Claudij à Seneca positum est. Nam anima pro vento quoque ponitur
Constrictis, compressis naribus sibilare.

you keepe your old Fashion.

Tuo more facis
Non insolens istud facis
Antiquum obtines
Nil facis noui.

to Fast.

Ieiunare, νηστεύειν
Inedia vti, ἀσιτεῖν
Abstinere cibo, vel à cibo
Ventri bellum indicere

after the old Fashion, vide Custome.

Fat or Fatnesse.

Pingue, Pinguedo, Pinguitudo
Adeps, στέαρ, Aruina
Sagina
Pinguedo superuacanea
Papa metaphoricè
Abdomen, propriè pinguedo spinæ adhærens
Sumen, ἦθαρ. ex capillis suillis.

Father.

Pater, πατὴρ
Genitor, γεννήτης
Parens, Author sobolis
γεννέτωρ
Sator pro patre poeticum est, Virg.
Sator hominum atque deorum
¶ Aui, Ataui
Patres, Progenitores.
Maiores, Our Elders
Prisci, veteres, veterani, vetusti, annosi.

a Fault, vide Offence.

to put or lay the Fault vpon another.

Culpam conferre in alium
ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλον
Alteri impingere
In alium culpam reijcere, deriuare crimen suum
Referre crimen in alium
Transferre & vertere in alium
Reijcere aliud in quempiam
προτρίβεσθαι

Alium in suspicionem criminis trahere, vocare
Culpam in alium transferre
Alieno imponere tergo, quæ nos cunque premunt
Alios incusare
Crimen in alium reijcere
Conquisitis coloribus culpam pro virili amolire, in alienos humeros reijcere, retrudere
¶ Suspitionis notam expiare
Crimen dissoluere, crimen effugere, siue elabi ex crimine.

to returne to his former Faults, vide to Stir againe.

to Faulter in going. vide to Stumble.

to Fauour, to beare good will.

Erga aliquem bene affectum esse
Alicui fauere, studere, stare
Bona precari, & ex animo alicui bene velle, bene cupere
πρὸς τίνος εἶναι
Adesse. Fauere proposito
Erga aliquem propensum habere animum. εὐνοεῖν
Præbere se placidum
Respicere placato vultu
Cœptis ingentibus adsis
Consulite, & rebus succurrite duris
Premere pollicem, prouerb.
Impensissimè studere alicui
Impendio fauere. Suffragari
Adspirare conatibus alicuius vel cœptis
Propendere in aliquem ornandum, euehendumque
Afflare auram alicui
Stare pro partibus alicuius
Beneuolentiam erga aliquem habere
Linguis animisque fauere. Vide **to loue one**

Fauour or good will.

Studium. Fauor
Summus fauor, pro quo Horatius dixit vtroque pollice
Expositus ad bene merendum de aliquo animus
Animus propensus, ab omni inuidentia alienissimus
Mirum quoddam erga aliquem studium, gratia
Amicus & beneuolus affectus
Aura quoque pro afflatu & fauore ponitur, apud Virg.

my Fauour and good Will towards you, I will shew.

Meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem amicitiam, beneuolentiam re declarabo, ostendam, patefaciam, testificabor, testatum apud te relinquam, tibi probabo, illustrabo.

to be in Fauour.

Gratia apud aliquem multum pollere, vigere. valere
Omnibus probari & diligi
Emereri fauores
Conciliare, inire gratiam
Acceptum reddere, **to bring in fauour.**

nothing Fauourable vnto mee.

Parum æquus mihi
Iniquior est mihi
Non ita bono erga me est animo.
Parum amans mei, minimeque fauens
Aliorum potius quàm meis partibus studens.

Non admodum studiosus mei.

Fauourable, vide Gently. to Feare, to Dread, to be in great feare.

Metuere. Formidare.
Metu trepidare, percelli
πλήσειν. Trepidare
Pauere, Tremere
Contremere, Pauitare
Expauescere, Pauore perfundi
Accipere metum, Terent
Extimescere, Vereri
Pauescere, Metu concuti
Timere, Extimere
δειδειν. δειλιάζειν
Terreri, Horrere
Abhorrere, Horrescere
Pauido animo esse. Vereri
Contremiscere omnibus artubus, tota mente
Timore percelli
Pauore contremere
Cadere mente, animo
Formidine angi, pauoribus, concuti.
Auribus lupum tenere, prouerb. to stand in great feare
In metu vultu exalbescere, mutare colorem
Animo consternari
Pauor occupat artus, apud poet.
Pauor ingruit ingens
Metu mens concidit
Timor, metus aliquem inuadit.

to Feare, to make afraid, to Dread.

Terrere, Deterrere
Percellere animum, ciuitatem pauore Mouere
Inopinato rerum infestantium metu quærere
Pauore ingenti concutere
Exterrere. Perterrere
Terrefacere, ἐκπλάσσειν
Iacere terrores non mediocres
Exanimare metu
Pauore enecare, Terrorem iactare
Terrorem, metum incutere
ἐμποιεῖν φόβον
Inijcere pauorem, metum, formidinem. Trepidare metu
Territare, pauescere
φόβους ἐπαρτᾶν, Perterrefacere
Terroribus pulsare, percellere, frangere audaciam alterius
Attonitum reddere seu perculsum
Sæuis dictis deterrere minisque, apud Virg.
Verborum strepitu mouere
Metu alicuius animum sollicitare, perterrere dicitur varia & incerta solicitudine.

Feare, Dread.

Timor, Pauor
Metus, Formido.

Fearefull, Timerous.

Formidolosus, Meticulosus
Trepidus, Pauidus
Timidus, Ceruinus vir
ἐλάφειος ἀνὴρ
Exanimis, Exanimatus
Instar leporis ad omnem strepitum expauescens
Imbellis, Stupidus, Tremefactus
Attonitus, Tremebundus
Vmbram suam metuens
Timidior Pisandro. Rheginis, vel Epeo, Pauido fugacior agno
Abiecto scuto fugiens
Phipsaspis. φίψασπις
Cui mens mota vacillat, & extra pectus salit, ac trepidant quoque corporis artus
Timidus quasi sub omni lapide dormiat scorpius
Arundinis more, ad lunæ vmbram trepidans, vt est apud Iuuen
Ad strepitum aridæ vesicæ, tribus pisis imissis fugiens

to leaue off or lay downe Feare.

Ore tremente ponere metum
Tollere formidinem, exuere, deponere
Terrorem percellere, expellere
Pauorem occupare, excutere
Mæstum timorem mittere, lenire
Soluere metum corde, auferre
Abeunt, redeuntque mihi, variantque timores
Formidinem deponere
Pauor ossa reliquit
Sistere metum. Terrorem percellere.

without Feare, vide Stout, a cold Feast.

Conuiuium frugale, sobrium
Sordidus apparatus
Cœna Hecates, perparca scilicet & impendio frugalis
Psyta Bacchum
Nephtalium sacrum
Sacrum sine fumo tenue conuiuium
ἀκαπνος θυσία
Canium prandium, id est, abstemium, vbi vinum non bibitur
Lari, Cereri sacrificare.

to celebrate a Feast, to keepe holy day.

Festum celebrare. Diem festum agere
Parare festum solennem
Conuocare ad festum
Agere festum tempus, Agere, peragere natalem.

Feeble, vide Weake. to Feede, to nourish, to bring vp.

Alere, τρέφειν
Fouere, Nutrire
Sustentare & sustinere
Enutrire, Educere
Educere Liberos sumptu suo, labore maximo
Educere à patulo, Terent
Alimenta præbere, Educare
Tollere, apud Terent. pro eodem
Delicatè, curiosè ab infantia nutrire
ἀπιτάλλειν

to Feede, to keepe Beasts in the field, to graze or to pasture.

Pascere, Pasci
Depascere & depasci
Carpere herbam
Gramina. Pabula
Herbis armenta alere
Pascere gramine cibo
Quadrupes graminis herbam attingit
Longum per valles pascitur agmen ceruorum
Virides armenta per herbas pascuntur
Repetunt celere pascua nota greges
Equos in gramine vidi tondentes campum
Passim soliti pascuntur campum equi
E pastu referre oues

Feeding, Meat, Nourishment.

Alimentum. Alimonia
Nutrimentum τροφὴ
Cibus, Esca
Commeatus, Victus
Pabulum propriè est cibus herbaceus pecudum & aliorum brutorum.

Fellowship, Company.

Contubernium, conuictus, sodalitas, sodalicium, societas, commercium
Consortium, & consortio, apud Liuium, Cic. Familiaritas
Consuetudo. Vide fraternity.

Fellowes

Fellowes, vide **Companions.**

a Ferret.

Viuerra quæ in cuniculo immittitur vt prædam illiceat, γαλῆ
Mustela syluestris, rustica
Ictis, idis, ἴκτις, pilo faciéque alba est si sub ventre refescat Matrem, Matruellum, seu Fouinum vocant, **A Polecat.**

Fertilitie, Fruitfulnesse.

Feracitas, fertilitas, præmia telluris
Fœcunditas, vbertas
Bonitas, apud Cic. Offic. 1.
Abundantia, Tusc. 2.
Terra fertilis, potens veræ glebæ.

Fetters or Shackles.

Compedes, pedicæ, med. cor.
Neruus & Neruum genere neutro
Numellæ, apud Plaut.
Afin. vinculi genus ignei, quo collum & pedes impediuntur, **a paire of Stockes.**
Boiæ, catenæ
Manicæ, **Manicles**, & alia manuum vincula quæcunque
Lora, loramenta
Vincula, ἰλλέδανες, δεσμοὶ
Funes, funiculi.

to Fetter, vide **to Tie.**

Few or little.

Pauci, rari
Infrequentes, vide **Little.**

Field, Land, Ground.

Ager, agellus, fundus, aruum
Campus, rus, ἀγρὸς ἀγρίδιον
Aequor, Poeticè.

to Fire, or to set on fire.

Tectis facem subdere
Ignem in ædes eiaculare
Incendium nobilis fabricæ manu propria struere, Solin.
Dant clara incendia lucem, incendia misiere
Flammas ore vouere
Vrbs igne recidit
Incendere, incendium facere
Ignem vel faces inferre, subiicere.

Fire.

Ignis, rogus
Oculis iuuat acribus ignis
Vulcanus, inuentor pro re inuenta, & Vesta pro igne, Virg.
Dumque suas peragit Vulcanus Vestáque partes.
Incendium, φλὸξ, τὸ πῦρ.

Saint Anthonies Fire.

Ignis sacer, Ignis Persicus
Ignis sancti Antonij
Ignis Antoninus
Carbo, carbunculus, anthrax, pruna
Eræcipelas, species inflaturarum seu scabici malæ sunt.

to make a Fire.

Componere ignem, struere focum
Sonat accensis spica focis
Curare vt focus ardeat
Ligna iniicere
Focum reddere luculentum.

to blowe the Fire.

Excitare ignem, accendere, inflammare
Ignem sufflare & conflare, vtrumque apud Plin.

to strike Fire with a flint.

Ignem lapidum conflictu atque tritis elicere.

Fomite ignem elicere
Eruere, excutere ignem ex silice
Quærere semina flamma abstrusa in venis silicis
¶ Et Dracones dicuntur ore flammas reddere, spirare, naribus auras sulphureas spargere
Efflare faucibus ignem.

Firie darts.

Igneæ faces, ignes proiectiles
Tela & missilia ignea, ignita, ardentia
Bolides, βολίδες
Pilæ sulphureæ, fulmineæ, Mant.
Malleoli fasciculi ex pice & sulphure, Cic.
Pyroboli, πυροβολοι
Hinc pyrobolarij dicti iaculatores pyrobolorum
¶ Bolides mittere, iacere, to cast firy darts
Igniarios globos ad excitanda incendia iniicere: miro artificio inextinguibili quadam materia infartos
Flammas ad culmina domus iactare
Attollit globos flammarum, & sydera ambit
Ignem ad fastigia iactant, ardentes tædas.

to quench the Fire.

Ignem restringere
Ignem fontibus opprimere
Ardorem, ignem extinguere, restringere
Incendia compescere.

to goe in a Fire.

Testificandæ comprobandæq; quam tueare sententiæ causa in ardentem rogum insilire
In flammas ire
In caminum ignis æstuantem se coniicere.

to be Fierie, Cruell.

Crudeliter agere, sæuire
Ferocire, ἀγριαίνειν
Crudelitatem, immanitatem, sæuitiam in aliquem exercere
Desæuire, grassari, ab humano ritu prorsus exulare, Soli
Humanitatem omnem, hominem prorsus exuere, Cic.
Tyrannidẽ exercere, vide Tyranny.

a Fierie face, or a cruell countenance.

Tyrannicus aspectus, atrei oculi
Torue micantia flammis lumina
Tetricus, formidabilis aspectus
Gorgonei oculi
Tenedius homo, prouerb.
τενέδιος ἄνθρωπος.

Fiercely, Cruelly, Hastily.

Atrociter, ferociter
Crudeliter, centauricè
Truci visu, terrifico sono vocis
αἰκῶς, gladiatorio animo
Hostiliter, inciuiliter
Inhumaniter, immaniter
Imperiosè.

to Fight, to ioyne battell, to Skirmish, to make warre.

Certare, decertare
Bellare, vel ri, apud Virgilium
Ferro rem agere, gerere
Martem experiri
Cruentum in hostem stringere ferrum
Concertare, confligere
Immensa Christiani sanguinis iactura, bellorum tumultibus collidi
Marte totum concutiente orbem
Certamine, ferro congredi
Certamen gerere
Committere bellum
Infestis coire signis, Ad pila venire
Venire in aciem, dimicationem, certamen, to come into the field.

Congredi cum hostibus
Descendere in prælium
Collatis signis & versis gladiijs depugnare, apud Plaut.
Conferre ferrum cum aliquo
Manum conferre, Virg.
Pedem conferre
Manum ferre, pro conferre, Virg.
In arenam, in certamen descendere
Acriter pugnare
Tanquam pro aris & focis dimicare
Ferro rem decernere. Bello contendere
Confligere. Conflictari
Bellligerari. Bellare
πολεμίζειν
Præliari. Velitari
Pugnare. πολεμεῖν
Manum conserere. Luctari
Ad manus venire, quod Græcis est, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν.
Armis confligere, decernere
Bellum gerere, versare, ducere
Bellum mouere, inferre, ciere
Facere, committere pugnam, prælium
Certamen, prælium, pugnam inire, to begin the Battell.
Concurrere inter se equites dicuntur, quando manus conferunt infestis signis
Medios moriturus in hostes, irruit
Bellum, pugnam, cædem, prælium, strages ædere
Medijs se miscuit armis
Dimicare. Oppugnare
Arma capere, parare, exercere, capessere
Mouere arma. Conferre signa
Concurrere
In medias dat sese acies
Acie se accingere
Mauortis opus exercere
Inferre arma, apud Cic.
Cernere cum hostibus, pro decernere, apud Plautum
Suis auspicijs exercitum ductitare

a Fight, a Skirmish, a Battell, or Warre.

Bellum. πόλεμος
Certamen. Conflictus
Pugna. μάχη
Congressus. Arma
Bellorum procella. Prælium
Duellum non duorum tantùm, sed multorum ipsorumque exercituum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna, Poetice
Alias Dea Belli quæ & Pallas
Minerua. Gradius. Bellona. Enyo
¶ Pugnæ leues velitares
ἀκροβυλισμοί. Velitationes
Tumultuariæ incursiones
Excursiones importunæ, Skirmishes
In velitationem irritare, to prouoke
Et leuiter pugnare, lacessere, prouocare prælij causa
Præludere in pugna
Iaculare, ἀκροβολίζειν.

a Filbert, or a Hasill nut.

Auellana, ab Anella ciuitate Campaniæ
Alarea nux
Corilus. κορίλος. arbor & fructus
Abellina
λεπτοκάρυα. Nux pontica
Nux prænestina. ἡρακλεοτική.

to Fill, to Satisfie.

Saturare. Implere
ἄσαι. Exsatiare
Exsaturare. Complere
Latrantem, rugientem stomachum exsatiare
Replere. Supplere
Ad saturitatem vsque omnium ciborum genere explere ventrem
Ventriculum distendere
χορτάζειν ἐλάειν
Satiare. Expiere
Farcire. Infarcire
Ventrem sedare, lenire latrantem

Horatius : Cum sale panis latrantem stomachum bene leniet
Famem cibo solari
Nimia sacietate distenditur venter
¶ Satiatus, Satietate defessus
Filled.

to Fill drinke or wine, vide to Powre.

Filthy, Foule, Vncleane.

Fœdus. Immundus
Fœdatis crinibus
Illotus. Impurus
Fœdato vultu
Spurcus. Cœnolentus
Lutulentus. Cœnosus
Fœditus. Incestus, a, um.
Opicus. Pollutus
Turpis. Maculatus
Contaminatus. Sordidulus
Sordidus. Collutulatus
Defœdatus. Inquinatus
Obscœnus. Corruptus.

Filthinesse, Vncleannesse, Refuce.

Sordes. ῥύπος
Immunditia & es, ei.
Sordities. Fœditas
Inquinamentum
Spurcitia & Spurcities
Squalor. Pedor
Illuuies. Retrimentum
¶ Reiectamentum. Reiectanea
Quisquiliæ. Peripsemata
¶ Ramenta. ῥινίσματα
Scobes. Rasamenta
Limatthæ. Shauings
Petritamenta. Strigmenta
Teterrima, omnium rerum purgationes.

Finally, at length, at the last, last of all.

Vltimò, Nouissimò
Ad vltimum. Nouissimè
τελευταῖον
Denique. Demum
Postremum. Postremò
Ad postremum
Ad extremum.

to Finde, to get.

Inuenire adhibito consilio propriè
Reperire casu fortuito
Offendere imparatum aliquem. Cic.
Nancisci, apud Lactantium, pro inuenire
Comperire
εὑρεῖν. εὑρίσκειν.

Fine dishes, vide Delicate meate.

a Fine, a fit fellow for all things.

Ad omnia paratus, aptus, appositus, accommodatus, promptus ad omnes res
Nemo eo aptior atque commodior in omni re
In omni iudicio egregius & perpolitus est
Summa est in illo ingenii suauitas & elegantia
Eo est ingenio, eo vtitur ingenio, vt quiduis exequi & præstare commode possit
Nihil agit non aptè, non commodè, non eleganter; non lautè, non vevenustè, non lepidè, non egregiè
Habet lepores, elegantiam, gratiam, venustatem in omni re
Habet hoc à natura, vt ad quamcunque rem se conferret, quamcunque rem compesceret, non pessime ea perfungeretur, & ex ea cum laude discederet. Vide Apt.

Finely, vide Trimly.

the Fingers with their names.

Digitus, δάκτυλος
Digitulus, & Digitellus
Articulus pro digito, apud Ouidium in Ponto

¶ Pollex, grossus est digitus, ita dictus, quod vi ac potestate multum polleat. Græcis vocatur ἀντίχειρ & μέγας δάκτυλος, the Thumbe Hallux etiam dictus ex eo quod super proximum saliat vt manu constricta videre licet, à Græco ἄλλω seu ἄλλομαι

¶ Index digitus pollici primus à veteribus salutaris dictus, Græcis λιχανὸς seu δεικτικὸς, quod eo indicium fiat si deprimatur, silentij Si verò leuatur faciem versus flectatur, auertatur, accessus indicium habeatur, the fore finger

¶ Sequitur Indicem Medius, ὁ μέσος δάκτυλος qui Græcis σφάχελος dicitur diuersaque habet apud Latinos nomina. Vocatur enim infamis seu famosus: Is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signum erat, vnde apud Iuuenalem. Mediumque ostenderet vnguem quod in prouerbium abiit, pro irrisionis nota. Dicitur præterea, Impudicus, vocatur & verpus à vertendo podice. Articis καταπύγων seu καταπυγὴς, the middle finger, or great finger.

¶ Inter medium & minimum est digitus, qui medicus seu Medicinalis vocatur ἰατρὸς, παράμεσος, & ab annuli gestatione annularis dictus est Græcis δακτυλιώτης, seu ἐπιζάτης, & secundum Politianum Misella: deriuatur enim ad eum digitum in manu sinistra neruus quidam è corde natus, vt tradunt. Physici, the leach finger or ring finger.

¶ Sequitur Medicum seu Annularem μύωψ, id est, minimus cæterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus vti solemus. Græcis dictus ὠτίτης, the little finger.

Fineneffe of speech, vide Elegancie.
to Finish, vide to End.
Firme, or Sure, vide Stedfast.
the Firmament, vide Heauen.

a Fishpond, or Stew.

Piscina. Viuarium
Ichthiotrophium

a Fisher Boat.

Lembus, Horia
Nauigium piscatorium
Lembunculus
Nassa, ἀπεδόνη Græcè.

Fitt, vide Apt.

a Flapper, or a Flappe for winde.

Ventilabrum
Flabellum, ῥιπίδιον.

Flashing, vide Lightening.

a Flat hand.

Manus vel palma porrecta
Manus lata atque extensa, explicata
¶ Contractam vero vel compressam manum pugnum vocamus, a fist, δραξ.

to Flatter, to speake faire. to allure with Faire words.

Blandiri. Obsequi. Adblandiri
Assentari, Obsecundare
Arridere,

Arridere, Adulari
Palpare, Palpitare, cum acto
Parasitari. παρασιτεῖν
Allectare, blanditiis attrahere, inducere, inuitare
Delectare, Subinnitere, Lenocinari per translationem
Pellicere, Præmiis aliquem inuitare
Lactare per translat. vt, Nisi me lactasses amantem, Terent.
Duci phaleratis dictis
Palpam obtrudere
Gnathonem agere Terentianum
ὑπαικάλλειν γναθίζειν
Sublinire os. Placentia loqui
Supparasitari
Parasitastrum agere
Fumum vel fumos vendere
Oleum vendere in Euangelio
κολακεύειν. κερκωπίζειν
ἀδελφίζειν
Vitiis mollire. Oratione blandire
Palpo percutere
Aqualiculi farciendi gratia nihil non facere & dicere
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput.
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta
Thus pedere
βδεῖν λιβανοτόν.

A Flatterer, a Flearer a Smelfeast.

Assentator, κόλαξ
Palpo, onis. Palpator
Palpitator, Adulator
Fumum oleumue venale habens
Gnatho, Gnathonem agens
Gnathonicus, Blandiloquus
Parasitus, παράσιτος
Ventris causa Gnathonicam exercens artem. Cinislo.
Adulatoris notam ferens
Oleum in auriculam ferens
Ventris causa aqualiculi gratia farciendi, nihil non agens, dicens, iuxta illud Gnathonis Terentiani Ait aio. negat nego
Ficum petens, prouerb.
συκον αἰτῶν, vt vulgus in hodiernum vsque loquitur. Hee would faine haue a figge
γλωσσογάστωρ, linguam habens venalem Cænipera
Assentatores vocat Phocylides τραπεζοκόρους, ἑταίρους mensipetas socios illorum odas psallentes quorum panem comedunt, qui inquam assentatores in malis fouent plerunque magnates, & quasi puluinar scabiosis illorum brachiis subijciunt, loquentes Placentia, Vide Allurer.

Fleame, vide Spittle. Flitch of Bacon, vide a Gammon, &c. a horse Flie.

Oestrum, οἶστρος
Asylus, Tabanus.

to Flie, to runne away, to escape.

Fugere, Aufugere, Auolare
Capessere, Dare fugam, Euitare
Dare terga fugæ. Ouid.
νῶτα δοῦναι, Dorsum dare
In fugam conuerti, diffundi
Tergiuersari. Arripere fugam
τὰ νῶτα μεταβάλλειν
Dare, mandare se fugæ
Terga dare
Fugam capere, ἀποφύγειν
Pedem retro ferre, Dare se retro
Referre pedem ac retrahere
In fugam se coniicere, conferre, dare.
Profugere
Pedibus salutem quærere
Cæterum apparare, moliri, adornare fugam, To prepare to flee

Meditari, Græcè, βουλεύειν τὴν ἀπόδρασιν
Talare inducere,
Fidere pedibus
Dare se in pedes. Terent.
Fugam facere
Fuga vincere
Fuga rebus suis consulere
Fugam arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, tenere, texere, tentare, petere, conuertere, quærere
Vela dare metaph. pro aufugere Virg.
Proiicere vel coniicere se in pedes
Cauum siue volam pedis ostendere
Calcaneum ostendere
τὸ κοῖλον τοῦ ποδὸς δεῖξαι
Terga vertere, frequens, apud Historiographos, & in Bibliis
Postico discedere, sibique consulere
Suffugere, to slip away
Conferre se, apud Cic. pro confugere, Proripere sese conspectu alterius
Quo nunc se proripit ille? apud Virg. whither commeth hee, whither sneaketh he, or creepeth out of the way
Maturare fugam, apud eundem, vide Escape

to Flie as a Bird.

Volitare, πέτεσθαι
Peruolare sublime, Altum ire inter remigio alarum
Volare, Sulcare aera
Athereas carpere vias
Euolare, in altissima tollere
Pennis tolli, niti.
Secare pennis æthera
Petere æthera pennis
Stridulis alis tecta superuolare
Mouentque per aera pennas
Magnis clangoribus quatere alas
Pernicibus esse alis
Labi pennis
Cæli medio volare
Paribus niti alis
Fertur in arua volans
Celeres commouere alas
Tenues se sustulit ales in auras
Pennis se tradere cælo
Aethera verberabat alis.
Iactare, mouere, vouere, agitare alas
Remis alarum insistere
Alleuari pennis
Alis distringere.

to put to Flight, to driue away.

Fugare Conuertere, vertere, agere in fugam
Abigere, arcere, aliquem limine
Dare, agere in fugam
Pelli regno Detrudere finibus
Fuga distracti, dissipati disiecti, dispersi sunt
Distraxit eos, fuga, dissipauit, disiecit
Expellere, Vide to Ouercome.

to Fling, vide to Shoot or to Cast.

to Flie, vide to drawle.

grieued with the Flixe or Laske.

Furiosus, Dissentericus
Ventris proflauio laborans
Ventrem habens solutum, laxum, fluidum, liquidum
Subiacens passioni fluidæ egistionis
Cœliacus
Aluum habens solutam, citam, laxam plus satis egerentem
¶ Ciere, soluere, ducere, laxare, aluum, to driue into a Laske, to make the belly loose, or to make one goe to the stoole
Citare aluum, sæpe laxare
Solitus in fluxum venter, vires corporis euiscerat, Cypri

to

to Florish, vide to Grow.
to Flour, vide to Mocke.
a Floud.

Restagnatio, Æstus
Augmentatio, incrementem fluminum. Inundatio.

a Fluter, vide Piper.
a Foe, an Enemie, or Aduersary.

Inimicus, ἐχθρὸς
Hostis, ἐχθροδοπης
Ferus est nobis, nimium crudelis est hostis, nimis arcebus, acer, vehemens, sæuus, propensus ad exitum nostrum, in nostram perniciem
Aduersarius propriè in iudicio
Perduellis, apud Plat. Aemulus
Grauis aduersarius, i. potens.
Infensissimus hostis & aduersarius
Capitalis inimicus
Infensus, i. vehementer iratus
Infensus, i. permolestus, qui alicui malum infert.
Inimicitias, simultatem gerere, exercere, to beare ill will.

to Foine, to Pricke, to sting. to Thrust, to Sticke.

Cuspide, gladii mucrone petere, pungere
Transfigere ceruum
Punctim ferire, apud Veget.
Irruere, inuadere. ἐκ διαλήψεως. i. punctum
Terebrare cauas vteri, & tentare latebras
Transfigere, transiicere, traiicere, rumpere, figere, fodere inducere, perforare pectora, latus, præcordia, viscera, ferro, ense, gladio, telo, hasta,
Obligare, adigere, condere, recondere, coniicere in pectus latus, guttur, ensem, telum, ferrum.
Exigere, dimittere per pectus, præcordia ferrum, telum
Resoluere, recludere Iugulum ferro, mucrone
Iugulum abscindere
Auferre, rumpere guttura cultro.
Incumbere ferro, telo
Gladio finire dolorem
¶ Cæsim petere hostem, apud Liu. to strike, to cut
Cæsim færire apud Virg.
Cæsim lancinare, ἐκ καταφορᾶς, i. Cæsim
¶ Ictum gladio recipere, est repellere, auertere, to keepe off a blow.
Infestis inter se hastis concurrere, to foine nimbly
Perforare hasta
Valida concurrere : longius hasta'
Exercitus Liuio decurrere dicitur quando lancea certat
Validis vibrare hastilia neruis
Aperto currere campo. To runne.

Folke or People.

Plebs, Plebecula
Plebes, antiquitus,
Populus
δῆμος, Vulgus, εἰκαῖον.

a Folde, vide a Sheepe-coate.
to Follow, to goe after.

Comitari, Sequi, Subsequi
Insequi, pro subsequi ponitur
Comitem se præbere vel adiungere
καρακολουθεῖν
Adesse, Sectari, Assectari
Assectari officii gratia, for honors sake to waite vpon
¶ Et succedere, subire
Subeunt morbi tristisque senectus, Virg.

to Follow his lust, or his owne minde and fancie, to doe what he will, or list himselfe.

Facere vt lubet, vt libet, quod quis velit
Vtcunque lubitum est animo facere
Ex animi libidine facere
Vtcunque fert animus, vtcunque visum est agere. αὐτογνωμεῖν
Sequi animi impetum, suam voluntatem
Arbitrio suo viuere
Animo morem gerere
Obsequi animi desiderio
Pro arbitratu & arbitrio suo facere, agere
Explere animum suum
Facere ingenium suum. Plaut.
Animo obsequi suo
Audire se, pro auscultare sibi
Ex animi sententia rem agere
Ex sua facere sententia
Suo viuere modo, apud Terent.
Prope adest, quum alieno more viuendum est mihi, sine nunc meo me viuere interea modo
Indulgere animo affectibus suis
Omnia sua libidine, suisq; vtilitatibus metiri. Eras.
Libere viuere
Ferre vota sua secum. Ouid.
Summam habere votorum, **to haue his will**
Seruire, inseruire cupiditatibus, affectibus, libidini suæ
Suis legibus, sibi probatis & complacitis viuere legibus
αὐτονομεῖσθαι.

to Follow, to Trace, to seeke by the Footsteps or traces, to Imitate.

Sequi ad mores corpusque refertur
Imitari ad mores, dicta, factaque
Sectari ad disciplinas pertinet, vnde sectæ nomen
Æmulari significat etiam sectari, & iisdem rebus studere
Indagare. Vestigare
Vestigia tenere
Seruare vestigia, obseruata sequi
Vestigia nancisci, quærere, flectere, stringere, ferre, ponere, mouere, relinquere
Vestigia insunt, supersunt
Sequi pedum signa
Nulla videt taciti quærens vestigia furti
Apparent signa notæque pedum
Inerant vestigia ripis
Instare alicuius vestigijs, Plin.
Zelari, Consectari
Legere, vestigia, Poeticum
Inhærere vestigijs, insistere
Sequi, insequi vestigia
E vestigijs sequi
Vestigijs adhærere
ἀκολουθεῖν. cum datiuo
ἐπιβάλλειν. Insectari
Insequi & persequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro continuè perfecteque sequi
Vita exprimere
Sapere patruos prouerb. pro parentum aut veterum mores imitari
Præbere se imitatorem æmulumque virtutis paternæ
Moribus referre
Exemplum capere, apud Terent.
Alicuius exemplum æmulari, apud Eras.
Alicuius vestigijs ingredi.

a Foole, or foolish, Unwise, Daft.

Stultus. μωρός
Amens. Demens
Fatuus. Stolidus
Bliteus. Stupidus
Insulsus. Insipidus
Imprudens, Indoctus

Ineptus. Delirus
Hebes. Tardus
Obtusus. Temerarius
Rationis expers, inops
βλιτόμας. βλιτομάμας. ἄφρων
Bœticum ingenium. Crassus
Infrunitus, vel per o infronitus
Bucco, onis, apud Plaut.
Vecors. Bardus
Excors. Morio. Idiota
Insulsus. Blax. βλάξ.
τὸ μῦ ἔλαξε, qui My sortitus est, in stultum ænigmaticè dicebatur quod Moros græce, i. stultus, primam literam græcam My habeat
Nabal. Stultitior Militide, Moricho, Coræbo
Stultior Terebintho
Impos mentis, animi
Haud sanæ mentis
Mente captus
Ratione carens
Egens mente
Sensuum inops. Infatuatus
Insipiens. Infatuatus
Animum dementia cepit.

Foolishnes, Trifles, Toyes.

Deliramentum
Dementia. Stultitia
Delyrium insulsum
Nugamentum. Figmentum
Vatramentum. Hiberæ neniæ
Nugæ. Affaniæ. Lyræ
Nugalia στομύλματα
Nugatoria. Gerræ. Siculæ
Stulta blateramenta
Nugæ neniæ fœminæ, aniles, futiles
Gerræ muliebres, Res risu digna
Apologus. Alcinoi
Commentitium
Inanes leuitates
Bullatæ nugæ. Tricæ apinæ
Fabulamenta somniis similia
Somnia. Cæca insomnia
Fabulæ aniles, vtiles, inanes, nihil, ineptæ
Vana anicularum delyramenta
Ridicula. αἰσχρητικά.
¶ Consarcinatis fabulamentis seu gloriosis mendacijs aliquem explere

to waxe Foolish, or to become a Foole.

Stultescere. Obrutescere
Dementire, Delyra fari. Lucre
De mente exire
De sapientia excidere
Desipere. Desipiscere
De rationis potestate exire
ἀφραίνειν. παρανοεῖν.
Delyrare. παραγηρᾶν.
Sensibus alienari: Vide to Dote.

to Play the Foole or the Iester.

Agere stultum, morionem, festiuum, fatuum
γελωτοποιεῖν. Præbere iocos
Mouere risum. Agere nugas
Stultis dicteriis silentium, ac compotationibus tristitiam discutere. Eras.
Facetias facere
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas
Facere se bardum, Plaut.
Stultum se simulare.

to make Foolish.

¶ Infatuare. ἐκμωραίνειν
Fatuum, dementem facere, apud Plaut.
Dementare. ἀπαμαρᾶν.
Ex stulto insanum facere, Terent. to make one a very foole.
Alicui farcire centones.

Foolish, vnwise, vnsauorie.

Rationis expers. Parum cordatus
Corpus sine pectore. Horat.
Nihil vltra vulgum sapiens
Caput cerebro vacuum
Ratione carens

Excors, vecors
Veſanus, delyrus
Imprudens, nullius iudicij
Parum compos ſui
Cerebro carens
Animo parum valido, apud Sal.
Inſano cerebro
Infrunitus, ἄφρων
Mente captus
Impos mentis
Non ſanæ mentis
Stupidus, margites
Stipes ſine ſenſu, ſiue ſapore, elinguis
Embarus, ἔμβαρος
Communi ſenſu carens, apud Hor.
Vappa, metaph.
Cæcus auribus in prouer.
Communis ſenſus quia apparet oblitus.

Fooles, or Jesters.

Stulti, μῶσοι
Moriones, Bardi
Mimi, Circulatores
Biaces, morionem agentes
Geſticulatores, Riſus concitores
γελοτοποιοὶ
Ridiculi nugatores
Scurræ, βωμολόχοι.

to Forbid.

Interdicere, παραγγέλλειν
Inhibere ne rem cœptam proſequamur
Prohibere ne facere incipiamus
Vetare, cauere
Cauere graui ſenatuſconſulto.

with all Force and power, vide with might and maine.
to hold or keepe by Force.

Manuum vi, iuſtum meteri velle
τῇ δυνάμει τῇ δικαίον τῇ διὰ τῶν χειρῶν ὁρίζεσθαι, Heſ.
Rem vi, non iudicio gerere
Frameis & gladiis fidem de ſoro, ius ei tribunalibus, authoritatem de repub. auferre
Lege manuum non ex præſcripto legum rem gerere
Ius in manu reponere
Ferro quippiam diuidere, decernere
Capillis, auribus, obtorto collo trahere, Vi perpellere
Centauricè Ciclopum more facere.
Rem legibus neglectis pro ſua libidine gerere.

For euer, vide Euerlasting.
to Forget.

Obliuiſci, effluere
Defluere ex animo]
Ire, abire in obliuionem
Capere obliuionem
Labi è memoria, è pectore
Dare ventis
Excidere alicui
Ducere obliuia vel obliuionem
Poet. Obliuioni dare, tradere
Viuo inſcribere
In vento & rapida ſcribere oportet aqua, apud Catul.
Ventis tradere, Horat.
Delere ex animo
Ex animo reuellere, eiicere
Imis ceris eradere
Sapientiæ eſt atque magnitudinis animi obliuioni tradere irrecuperabilis diſpendium
Nam rerum irrecuperabilum ſumma fœlicitas, eſt obliuio, vide to Dote.

to make Forfeit, vide to Confiscate.
Forgetfull.

Obliuioſus, obliuium
Immemor
Collecta obliuia damno,

Non

Non subeunt animo meritorum obliuia nostro
Memoria infirma

to be Forgotten, to make forgotten.

Æternum Lethes tegi sub amne
Interire à memoria hominum
Iacere in obliuione
Obliuionem veterum amicorum inuehere
Longa obliuia potare
Alicuius rei memoriam omnem tollere funditus ac delere
Rebus gestis offundere obliuionem
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I haue Forgotten it, or it is out of my remembrance or minde.

Excidit animo, excidit
Effugit, oblitus sum
Aufugia, fugit me
Effluxit, defluxit
Cœpit me obliuio
Obliuio sustulit, abstulit illa, id est, penitus oblitus sum
Laticem omnem Lætheum aridulis ebibi faucibus
Venit in obliuionem
Obliuio intercepit
Excessit è memoria
Elapsum est memoriæ, menti, ex vel è memoria
Effluxit memoria, à liquorum flexu ducta metaphora
Memoria excidit
Ventis & auræ mandatum
In tenues euanuit auras
Cribro excepi, non in dolio
Memoria non retinui
Inscripsi vino
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini, mens est mihi debilis, Ista vix teneo. B
Mantu. effluxit & animo meo
Euulsum ex omni memoria vitaque nostra
Nomen loci, authoris, viri subterfugit minis
Fugit exulatum pectore meo, Cic.
Hæc me fugiunt, id est, non recordor.

to Forgiue or Pardon an offence.

Condonare culpam, crimen, & donare simplex
Reatam facere gratiam
Dare erratorum veniam
Ignoscere admissum
Condonare præteritum erratum peccatum, malefacta
Tribuere veniam errori
Mittere noxam, Terent.
Remittere culpam, delictum, noxam, vulgus demittere dicit
Indulgere
Veniam dare culpæ
Offensam dimittere, seu potius remittere
συγγινώσκειν, συγγνώμην ἔχειν, vt tradit Budæus
Et ab aliquo veniam petere, orare, παραιτεῖσθαι συγγνώμην παρά τινος, est deprecari culpam, pœnam, noxam
Facere gratiam delicti, apud Sal.
Condonare supplicium, Cic.
Offensiunculam remittere
Concedere, apud Cic.
Relaxare, laxare, resoluere
Absoluere nexum criminis
Rumpere nexum vinculi, id est, peccati. Dare indulgentiam. Plinius
Dare remissionem criminum
Ferre veniam offensis, frequentia in sacris literis
Animaduersionem remittere, pro condonare, apud Cic.
Peccatorum nubila tollere
Sarcina ponderum prementium, leuare

Eximere noxæ, penæ
Eximere nomen de tabulis quod vulgo absoluere, dicimus reum
Liberare scelere, de crimine tollere
Impunitatem dare peccatorum.

For your sake.

Tua causa, Tui causa
σὴν χάριν, πρὸς χάριν σου
In tuam gratiam, pro quo nonnulli vsurpant has voces, Respectu & contemplatione tui minus ornare.

For my sake.

Mea vel mei causa
Meo vel nostro nomine
Mea ex parte
Meis verbis
In meam gratiam
In rem nostram

a Forme, a Shape, a Shoomakers Last, or Least.

Forma, Formula
Exemplar, Typus
Figura, Archetypus.

a Fornace, vide Ouen.
a Forrest, a Parke, a Wood.

Saltus, Lucus, Nemus
νέμος, Sylua, ὕλη
Distinguant (fateor) nonnulli, sed differentia confunditur.

to Forsake, to faile, to lack, to yeeld, to turne to the contrary.

Descire, Desciscere, ἀφιστάναι
Deficere, Rebellare
Ab imperio deficere, vel à nomine à republica
Vindicare libertatem
In oppressionem tyrannidis arma sumere
Nouis rebus studere
Reuocare, redintegrare, instaurare amissam libertatem
Colla iugo subtrahere
Retrocedere
Rebellionem moliri, facere
Sese recipere, vendicare in libertatem
Imperium detractare
Seruitutis iugum excutere
Transfugere
Deficere ad Francos, ad Turcam
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Salust.
Transire ad hostes
Hinc transfuga, defector.

to Forsake or resigne his office, to giue ouer or goe from his office.

¶ Abire prætoratu, tribunatu, magistratu, consulatu
Defungi
Ablegare, vel abdicare se magistratu, consulatu, functionibus, dignitate sua nondum ad plenum functa defungi
Deponere magistratum
ἀπιέναι ἀρχῆς ἢ πραγμάτων
Longum valere, iubere
Decidere de dignitate, de officio
Ab officio recedere, Cic.

to Forsake, vide to Leaue.
to Foresee, vide to Perceiue, Circumspect.
Forsworne, vide False.
Fortresses, strong holdes, or Bulwarkes.

Munimenta, Munitiones
Propugnacula, ἔρκιον, ἕρκος
ἐπιτειχίσματα
Fortalitia, Valla

Præsidia

Præsidia, Castella
ἐρύματα, Castra
Turres. Arces
Aggeres, Septa
Refugia, Loca munita
Defensacula
Minæ murorum ingentes, Virg.

Fortune.

Sors, Fors
τύχη λάχον. Alea
Euentus, Exitus
Casus incertus
Varietas ambiguitasque fortunæ
Fortuna quam Budæus vocat stolidam ac proteruam rerum humanarum arbitram.

Fortunately, vide Luckily. to trie the Fortune, or to aduenuenture vpon Fortune.

Stare fortuna
Fortunæ se suaque permittere
Rei exitum experiri
Tentare fortunam
Fortunam periclitari, apud Cæsar
ἐκκυβεύειν
Venari, experiri fortunam
Iacere, iactare aleam, to Hazard, to venture, or to put in aduenture.
κύβον ῥιπτεῖν. διακυβεύειν
Sene. Quod fors feret, æqup feramus animo
Superanda omnis fortuna ferendo est, Poeta
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & versanti se totum committere
Auræ blandienti vela pandere
Subijcere rem fortunæ
Negotij euentum fortunæ committere arbitrio
Belli virtutem, euentum experiri
Vela ventis permittere, apud Quinti.
Fluctibus dare ratem apud Sene.
Ferri per colla apud Virg. Enei. propati fortunæ prout alia casusque temerarius tulerit, to wauer in the Ballance of Fortune.

ill Fortune, grieuous, Aduersity.

Res, fortuna, aduersa, contraria, incommoda, infesta, infensa, iniqua, inimica
Grauis fortuna, reflans, aduersa
Res afflictæ
Malum substant
Infortunium, ἀτυχία
Aduersitas
Malum Lemnium
Ogygium. Tragicum
Lerna. Ilias malorum
Calamitas, Casus, Acerbitas
Mala malis succedentia, agminatim ingruentia, &c.
Vno ex malo plura consequuntur
Cui aduenit vnum, non aduenit solum
Hinc etiam poetis Cathenati labores dicti. Vide prouerb.

to haue ill Fortune, or ill lucke.

Infortunia pati, Fatis exercere
In falso huius vitæ circumstantibus agitari procellis
Fortuna vehementer, acriter acerbè, grauiter me opugnat, vexat, exagitat, vrget premit, grauat
Aduersis premi
Ferri in præceps, præcipitium
Conflictari incommodis multis & magnis, Cic.
Malo infortunio perire
Facultatibus labi. to decay.

against ill Fortune, good Hope.

Ego ad omnes casus, quibus humana vita subiecta, proposita, exposita est, patet, fortis sum

Contra

Contra fortunam paratus, armatus, firmus, validus
Firmissimis præsidijs conscientiæ munitus
Res humanas præclarè contemno neglígo, despicio, aspernor
Valet animus, firmus est, seipso nititur, sua in seipso præsidia ponit à seipso præsidium omne petit
Aduersus fortunæ vim, impetum, conatus, iniurias, tela omnia seipsum corroborat
Minimum res humanæ me mouent, afficiunt, perturbant
Minimum laboro de rebus humanis
Susque deque res humanas facio, fero
Humanis casibus, animi præstantia virtute, fortitudine resisto
Fortunæ conatibus obuiam eo, occurro, obijcio me fortiter atque acriter
Fretus conscientia fortuna sperno, contemno
Mea me contra fortunam conscientiam fortem facit, confirmat, auget viribus, validiorem reddit, mihi animos addit, virtutem, vires, robur, fortitudinem, firmitatem.

Foorthwith, vide out of hand.

Foule vide Filthy.

to make Foule, to Array filthily and sluttishly, to Defile.

Contaminare
Deformare
Attaminare, μιαίνειν
Temerare, Maculare
Inquinare, Scelerare
Polluere, μορύξαι
Inficere, Impiare
Coinquinare
Oblinare, metaphoricè
Violare, Sordidare
Vitiare, Collutulare
Incestare, Cloacare
Prophanare, Conspurcare
Turpare, Tetrare
Deturpare, Deuenustare
Fœdare. Defœdare
Spurcum, fœdum reddere, vel turpe
Gregem sanctum contagione polluere
Sufficere purpuram, Cic.
Lesbyari, λεσβιάζειν

Foules, vide Birds.

to Fray, vide to Abash, to feare.

the Fraught, paied for Cariage.

Naulum, Merces naulica
Portorium, & Portorion
Porthmion græcis
Porthmeus dissyllabum & portitor, **a Barge-man or waterman, or a Carrier.**

---

a Franke benefit, vide Benefit.

Franticke, vide Mad.

A Fraternity, a Brotherhood.

Contaberninm, Sodalitas
Conuentus, Conuenticulum
φρατρία. Grecè
A Diuis passim apud nos cognomenta habent
Ineptiunt prorsus qui confratria vocant
Fratria enim vocabulum Græcum est non deductum à fratribus, vt autumant
Contubernales, epulones coepulones, systitos, sodales saginandi plerumq;

ventris gratia ita conuenientes græci φράτιρας vocant
Phratriarchus, φρατρίαρχος est præfectus, præpositus & preceps fratriæ, the Deane or Warden
Curia similiter significat, a brotherhood.
Vnde curiales & tribuales.

without Fraud or Deceit, vide without, &c.
Free; or at Liberty, his owne man.

Liber, ἀπελεύθερος
Sui iuris, Suæ potestatis
Suæ tutelæ, αὐτοκράτωρ
Sui arbitrij. ἐλεύθερος
Patria potestate solutus
Dominationi nullius parens
Suo iure libertateque vtens
Ingenuus, Persius: Meus à prætore recessi

Free from subsidie.

Virtue tua consecutus est, vt nihil, nullum fructum publicè penderet vt vectigalis non esset, vt esset immunis, vt ex eorum numero, qui publicè aliquid penderent eximeretur, nihil publice solueret, vt esset expers onerum quę publicè imponuntur, vt nullam pecuniam in commune conferret, vt publicis oneribus vacaret, vt tributarius non esset, vt nullum tributum persolueret.

Free from trouble.

Nunc quidem Dei gratia vacuus molestijs, sine molestia, cura, sollicitudine sum, procul absum
Nulla meum animum paulò molestior, grauior, acerbior, exagitat, vexat, perturbat, commouet, afficit cogitatio
Fruitur animus meus tranquillitate
Bene est, tranquille est, commode est, quies est, pax est
Tranquillitas est animo meo
Animo sum ab omni molestia soluto vacuo, libero, longe seiuncto
Dei benignitas me omni molestia exemit, liberauit
Ab omni molestia vindicauit, dicauit, eripuit, disiunxit.

Freely, without dissembling euen as I thinke.

Ingenuè, Liberè
ἁπλῶς, ἐλευθέρως
Ex animo, Citra fucum
Renudatis animi penetralibus
Recto pectore, Aperto pectore
Vera fronte, Simpliciter
Citra dissimulationem
Rotundo ore. Tutò.

a Freedome, vide **Refuge, and Village.**
Fresh, Callet, vide **New.**
to Fry, vide **Roast.**
a Frying pan.

Sartago, Frixorium
Patella, τήγανον
Frictorium, φρύγετρον

Friendship, Amitie, Goodwill.

Amicitia, φιλότης
Familiaritas, φιλία
Beneuolentia, εὔνοια
Necessitudo, Vsus
Conuersatio
Notitia pro familiaritate nonnunquā ponitur
Sicut & Charitas à Cic. pro amicitia, & beneuolentia, ac consuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur.

Limen

Limen pro amicitia, vt exponit Seruius in Vir. Hinc limine pelli, limine submoueri
Eliminari, excludi, to be thrust out
¶ Vetus amicitia, quæ ab ipsis propè cunabulis vna cum ætate accreuit, Olde acquaintance.

a Friend, an Acquaintance.

Amicus, φίλος
Familiaris, coniunctus
Beneuolus
Charus, συγγένης
Quicum bene conuenit
Necessarius seu potius pluraliter
Necessarij, amici, & quibus vti familiariter solemus
Coniunctissimus
Iuratissimus, Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia
Arctissimo, sanctissimoque necessitudinis fœdere copulatus
Affixus lateri alicuius
Necessitudinis nexu, tenacius astrictus
Quicum necessitudo intima atque arctissima
Et singulari in me beneuolentia
Consuetudine iunctissimus, quicum maxima familiaritas intercedit
Alicui toto pectore deditus, a heartie Friend.
Certus, fidus amicus, prouerb.

to be Friends, or to vse ones friendship, familiaritie.

Vti quapiam familiariter
Habere arctissimam vel amplam cum aliquo necessitudinem
Summa alicui familiaritate coniungi
Amicitiam bene vinctam habere
Vti consuetudine
Consuetudine, amicitia deuinciri
Complecti aliquem familiaritate arcta
Continuam cum quopiam fouere familiaritatem
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi vsus multus est: mutuaque inter nos beneuolentia.

to get, to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, beneuolentiam
Coniungere, ἐξαρτεῖν
Deuincere sibi aliquem amicitia
Inire amicitiam
Adsciscere amicitiam
Iungere se alicui fœdere amicitiæ
Insinuare se in amicitiam, familiaritatem alicuius
Emereri amicos
Amicitiæ fores aperire
Iungere amicitias, familiaritatem
Officiis prouocare, beneuolentia allicere
Familiaritate deuincire, implicare
Dare, immergere, insinuare se in consuetudinem
Captare beneuolentiam, gratiam
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem
Amicitiam conciliare
Conciliare, iungere sibi aliquem fuluo munere, id est, auro
In fœderis societatem trahere
Amicitiam parere, gignere
Gratiam alicuius sequi, est amicitiam ambitiosius captare, ambire, apud Cæsar.
Sic gratiam quærere, aucupari, inquirere, apud Cic.
Et similiter gratiam acquirere, consequi

ſequi apud eundem
¶ Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutinare, connexa ſibi pectora, ſtrictiore adhuc commiſſura conglobare, vide to pacifie.

to breake or to vndoe Friendſhip.

Amicitiam diſſuere, ſcindere, violare, funditus euertere, deponere, extinguere, labefactare, diſcindere
Soluere amicitiæ vincula
Amicitiæ teſſeram frangere, perfringere, labefactare
Scindere neceſcitudines ſanctiſſimas
¶ Inimicitias indicere, denunciare, ſuſcipere, gerere, exercere, habere.

the Fringes or Borders of a garment.

Fimbriæ, κράσπεδα τα
Laciniæ, cæſuræ veſtium extremæ particulatim decoris gratia conciſæ, Fringes, Limbelli
Penicalamenta, limbi
Limbuli, φυλακτήρια
Extremitates ore veſtium, ὡα ἀκρο ὁ ἁ
Inſtita, the hems or welts.

From henceforth.

Deinde, ἔπειτα, deinceps, ſub hac
Dein, ἐντεῦθεν, exin
Poſt, poſtea, poſteaquam, after, afterwards, after that
Vbi dum, at vbi, ſimulac
Vt, ſimulatque. as ſoone as
ὡς δὶ ταχιςα, ſimul vt
Tum, proinde, apud Virg.
Interpoſito, interiecto deinde temporis ſpacio
Mox pro eodem frequens, apud Plin.
Dehinc pro deinde, apud Sal.
Secundum cum accuſatiuo, pro poſt, frequens eſt
Secundum eam pugnam
Poſtea, multis labentibus annis, a great while after.

to be Frozen.

Gelari, apud Iuuen. congelari
Gelaſcere, πεπηγέναι
Congelaſcere, κρυςαλλῦσθαι
Durari glacie, λαγηρῦσθαι
Gelu conſtringi, aſtringi, durari
Denſari frigore
In glaciem conuerti, glaciari
Aſperitate hyemis denſari, vide to waxe hard.

to Frowne, vide to looke Sowrely.

Froward, Crabbed, Wayward.

Difficilis, δυσάρεςος
λευγαλέος, μεμψίμοιρος
Moroſus, quærulus, ſeuerus
Quæruloſus, grauis
Moleſtus, peruerſus
Triſtis, oneroſus
Cilicum moribus vtens
ἐγκλιζόμενος, ςογερὸς
Inſuauis moribus
αὐθέκαςος, κεραβόλος
Homo ſuorum morum
Expers ſenſus communis
Suis moribus, ſuo quodam inſtituto viuens
Difficillimis moribus
Intractabilis
Quem ne beſtiæ quidem ferre poſſent
Quem non tollerent centum Ægyptij
Iniucundis, aſperis moribus
Et prouerbialiter
Leberide ſcabroſior vel aſperior
Thymbra victitans
Echino aſperior
Totus Echinus aſper
Et præpoſterus, peruerſus homo.

a Fruitfull, a Fertill, or Battle ground.

Terra

Terra ferax. Fœcunda
Opima. Luxurioſa
καρπογόνη
Omnium ferax. Fructifica
Fertilis terra, pinguis, diues, frugifera, Læta, alma
Omnipara tellus, Soli de Creta inſula. Larga vitis, mira ſoli indulgentia, arborarij prouentus abundantes. Idem de India. In anno bis æſtatem habet, bis legit frugem
Ager Rheticus bonis frugibus, opimus & ferax idem
Solum diuitem fœtum prouentum effundens, præfœcundum
Prępinguis, vber gleba. Fructuoſa
Fructifera. καρπόφορος
Lætiſſimum latifundium
Tellus, ager vbertatis inexhauſtæ
πάμφορος
Terra ager reſtibilis. παλιμφύης
Reſtibilem fœcunditatem adferens
Terra benigna, pro feraci, & fructus abundè reddente, apud Plin. ita de Ægypto loquente, Nulla eſt benignior tellus nullus ager feracior
Arbor vel tellus, bifera, quæ bis fert fructum ſementem
Fructum ædere. καρποφορεῖν
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre. **To bring forth fruit**
Dare fœcunditatem terris
Vberare fœcundum, vber facere
πιαίνειν **To make fruitfull.**

Fruitfulneſſe, vide **Fertilitie.**
to make Fruition, vide **to Enioy.**

Full, Repleniſhed.

Plenus. Diſtentus
Repletus. Refertus
Satur. Tumidus
Tumidis nauigare velis, **to saile with full sailes.**

Funerals, Solemnities at ones Buriall.

Funeralia. Sacra funebria
Iuſta exequiarum, apud Cic.
Supremi diei celebritas
Exequiæ. Officium funebre
Parentalia olim dicebantur & iuſta funebria. Feralia
νομιζόμενα, ὅσια.
Parentationes
Et inferiæ, apud Virg. pro ſacrificijs quę Manibus, vmbris vel inferis à veteribus ſoluebantur
ἐπικτέρια
Feralis pompa, i. exequialis quæ cadaueri offerendo exhibetur
Et cultus feralis pro ſunebri & lugubri
¶ Epicedium, Threnodia, Carmen funebre, exequiale, Ouid.

to keepe a great Funerall, or Buriall.

Iuſta celebrare, ſoluere, perſoluere perhonorificè
Iuſta funebria, honores, funebres agere, peragere, regio ſumptu
Funebre officium exequi
Mortualia ſoluere officia
Exequias facere, ſeu celebrare, peragere
Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias
Exequiari etiam dicitur
καθαγίζεσθαι
Supremis exequias ducere, dare, Soli.
Parentare parentibus
Exequi vxorem defuncti, Plaut.
Inferias facere, ſoluere
Funus ſatis amplum facere, Cic.
Iuſta facere, conficere magnificè Saluſt. Ferre dona Sepulchro
τὰ νομιζόμενα ποιεῖν
Vita defunctis iuſta ſolemni more facere, exoluere
Ferre ſuprema alicui

Et Cineri ingrato suprema ferebant, apud Virg.
Dare iura vmbris.
Defuncti manibus parentare
Funus magnificum, amplum honorificum deducere
Ducere pompam funebrem
Instruere pompam
Ire, prodire in pompam funebrem
Funebre officium, fumus, ceremonias funerales agere, celebrare, to keepe a buriall.
Prosequendo exequias honestare, apud Ambrosi.

a Funnell.

Infundibulum. χόνη
Epichysis
Celum pro eodem.

Fury, vide Anger.

Furious, vide Madde.

Furthermore, besides all this, Also, Moreouer.

Quin. Quinetiam. Nunc. Iam
Tum adhoc. ταῦτ' ἄρα
Adhæc, εἰς ταῦτα. Etiam
Super hæc omnia. Item. Itemque
Præter hæc, & hæc præter, Itidem
πρὸς δὲ τούτοις. Insuper
Denique. Vltra
Præterea. Vel
ἔπειτα. Similiter. Tum
Porro autem. Dein. Tam vero
Eodem pertinet
Sed pene exciderat
Neque vero te N. Prætereo. Cic.
Quod ad reliqua pertinet
Age vero
πρὸς τούτοις προσέτι
Accedit his. Accedit ad hæc
Huc accedit. Huc pertinet
Superest
Reliquum est. Huc tendit

Huic confine est. Non dissimile
His finitimum est. Vide Moreouer.

G

to Gad and Jette vp and downe.

Volitare & vagari in foro. Cic.
Hac illa citare & circumcursare, cursitare.

a Goale, vide Prison.

to Gaine, to Winne, to Profit.

Facere lucrum & reportare
Frugem accipere
Capere, facere emolumentum & decepere
Facere rem, frugem
Parare compendium
Referre
Fructum haud contemnendum
Demetere commoditatem
Colligere vtilitatem, ex re multum frugifera, quæ Commodo, vsui, emolumento sit
Maximè operæ precium facere in re aliqua
Fructus sat vberes copiososque metere
Colligere fructus non paucos
Non mediocrem vtilitatem comparare
Capere fructum, Cic.
Magnorum meorum laborum multarumque vigiliarum fructum cœpi maximum, i. vtilitatem maximam
Amplo fœnore compendium facere
Acimentum importare
Vectigal magnum alicui adferre
Vectigal facere
Luculentam colligere messem
Facere, capere messem, proficere
Facere profectum

Fructum percipere, capere
Adipisci comparare commodum
Vtilitatem adferre
¶ Commodis seruire, consulere
Circa monumenti messem vigilare, to gape after profit, and gaine
Prospicere sibi
Sui rationem ducere
λόγον ἔχειν
Suis seruire commodis
In futurum, in posterum consulere sibi
Rei familiari insudare, seruire, to seeke his owne profit.
Habere rationem rei familiaris, quam delabi sincere flagitiosum est, vt scribit Cicero.

Gaine, Winning, Profit, or Vantage.

Lucrum, κέρδος
Lucellum diminutiuum
κερδύφιον, Compendium
Emolumentum, Fructus
Fœnus, Quæstus, Vsus
Vsura, Aucupium
Impendium, pro eodem, apud Varronem.

a Gammon, or a Fitch of Bacon.

Perna fumo indurata,
Coxa suilla furnosa, Petaso.
Petasunculus diminutiuum, apud Iuuenalem, πτέρνα
Succidia, a flich of Bacon.

to Gape, to Chinke, or Chap.

Findi, Diffindi
Aperiri, Hiare
Dehiscere, Fatiscere
Hiare æstu. ariditate humus seu flores dicuntur
Agere rimas
Deduci rimis
Ducere rimas, apud Ouidium
Tenui rima fissus, apud eundem
Hiulcare. Catullus
Cum grauis exustos æstus hiulcat agros
¶ Hiulcum, nimio calore deductum.

the Guard of a Prince, as the Queenes Guard.

Stipatores, Apparitores
Fascium baiuli. ῥαβδοῦχος
Somatophilaces, Liburni
Satellites pedestres
Doryferi, à ferendis hastis
Latrones & laterani olim, quod principum stiparent, latera vocabantur, qui nunc lationes à latendo dicuntur, Lectores
Equestres corporis, principis custode Archeros vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis serebant, vnde rectius Arcigeri appellarentur: & latinius, sicuti Græcis ἱπποτοξόται defendendi causa principem stipantes, circundantes ex equo Sagitarii, apud Cæsli V. de Bello Afric. Cum sagittariis ac funditoribus, hyppotoxotisq; compluribus
Quadruplatores
Delatores, Emissarii
Emissitii, Exploratores, Coricæi, idem ferè Espiers, or Spies.
ὠτακουσταὶ
¶ Latus suum armatis hominibus stipare
Se militari manu sepire, to haue a Guard
Satellitum post se trahere centurias
Satellitum militare ad corporis tutelam. sui custodiam adhibere
δορυφορεῖν
Obsequentibus fulciri cuneis
Factionibus armatorum succingi.
Ascel,

Stipatus, agmine armatorum telis multis
Armatus sicariis.

a Gardiner.

Hortulanus, Custos hortorum
Horti curam habens
κηπωρὸς & κηπηρὸς, Olitor.

a Garland, vide a Crowne.

a Garment.

Vestis, Vestimentum
Indumentum, Amictus
ἱμάτιον, Crotona genus vestis
Chiridota, with long sleeues
Rolla, a bare or a torne coate
Victus apellatione etiam vestis continetur, vt ait Vlpianus
Area vestiarea, ἱματιοφυλάκιον
Vestiarium, vulgus vocat.

to Gaspe, Gape, or Yawne.

Oscitare, χασμᾶσθαι
Os totum apperire, commouere
Diducere os
Oscitare, apud Ciceronem legitur
Facere rictum
Hiare, χαίνειν.

a Gasping, Gaping, or Yawning.

Oscitatio actus ipse, nempe intensa oris apertio, χάσμη
Pandiculatio toto corpore fit quando brachiis extensis, pedibusque porrectis, os diducimus, quod vicii plerumque post somnum diurnum, præque laboris tedio, subrepere, solet.
Et verbum Pandiculari:
σκορδινᾶσθαι, extendere seu protendere membra cum oscitatione & capitis grauedine.

Gates, vide Doores.

to Gather things together, to Assemble.

Colligere, Corradere
Coadunare, Coniungere
Conglomerare, Compellere
Congerere, Cumulare
Accumulare, Aceruare
Conflare, Contrahere
Coaceruare, Cogere
ἐπισωρεύειν
Congregare, Corrogare
Acerua in cuncta congerere
Vndecunque comparare
Acetum parere
Centuriare, apud Plaut.
Per fasque nefasque congerere
In vnum conferre.

to Gather, to Assemble, to come together in a place.

Conuenire, Coire
In vnum locum conuenire
Congredi, Congregari
συνέρχεσθαι
Venire in vnum, Virg.
Confluere in aliquem locum
Conuolat populus, Terent.
Facere concursum, in vnum locum currere
Glomere, contrahere, congregare, compellere
Animi gratia circumuolitare
¶ Comitia habere
Conuentum celebrare
Agere cum populo, to call the people together
Concire, conuocare multitudinem obscuram
Vocare cætum, consilium
Corrogare cætum proximorum, Soli.
Vocare, conuocare senatum.

Gelded.

Spado, Eunuchus
εὐνοῦχος, Semiuir

Castratus, Euiratus
Exectus, ἐκτομίας
Capus vulgo dicitur, cui testes sunt execti, testiculi amputati
Thlasias θλασίας, qui attritis est testiculis
Distinguunt Grammatici, Spadonem & Eunuchum, sed differentia sine robore est.

to Geld.

¶ Execare testes, ἐκτέμνειν
Virilia resecare. Excidere
ἐυνουχίζειν Euitare
Emasculare, Castrare
Spadonem eunuchum facere.

a Generall of an armie, vide **a Captaine.**
Gentle, Ciuill, Courteous.

Humanus totus Ciuilis
Vrbanus, ἐυτράπελος
Facetus, ςωμύλος
Comis, Lepidus
Facetiis fluens, abundans
Facundus, Antropelinus
Habens leporem in verbis
Modestus
Moribus, integris
Moribus festiuis, ac circa grauitatis detrimentum amœnis
Modestiam præ se ferens inauditam
Nihil factitium præ se ferens
Candidus, integer, sine fuco
Gratiarum alumnus
Apertus homo. Hilare ingenium
Festiui & amœni ingenii
Rara præditus humanitate
Ad omnem humanitatem propensissimum habens animum
Mira grauitate conditam præ se ferens comitatem, morumque ciuilitatem
Comitate, conuictus facilitate, facetissimis colloquiis, atque omnium honestissima morū probitate quosuis precellens
Homo vrbanitatis ac facetiarum artifex.
Leporum ac facetiarum disertus puer, Catul.
Homo iocis ac leporibus concretus.
Insatiabilis lerna nugarum
Lepore, iocis, salibus, vndique refertus
Vafer tamen vitia tangit, & admissus circum præcordia ludit. Horatius. & Pers.

Gentry, vide **Nobilitie.**
Gentlenesse, vide **Courtesie.**
Gently, Benignly, Fauourably.

¶ Benignè, Amicè
Comiter. Populariter
Candidè, Sincerè.

to Ghesse by Diuinations what will happen, to Prophecie, to shew things to come.

Augurare. Diuinare
Vaticinari, Præsagire futura
Augurare. Prophetare
Prædicere, Præsignificare
Augurare, Futura prædicere
προφητεύειν. πελαρεύειν
Ominari, Augurem agere
Ariolari
Auspicium agere, facere de cælo seruare
Prodere ingruentia
Canere, apud Virgilium
Babylonicos numeros tentare, & genethliacorum more diuinare
Futura significare, aperire
Ex coniecturis prudenter collocatis colligere
Conicere
Euentura fata dicere
Ventura præcinere
Oraculum ædere
Tanquam de speculo futura præuidere

dere, coniectura prospicere
Perendium ventum præscire, præsentire
Destinare oculis furem, apud Curt. pro certis quibusdam iudiciis oculorum, furem denotare.

to Ghesse, or to iudge by suspition.

Conicere, Coniectare
Diuinare, μαντεύεσθαι
Coniectura assequi, consequi, prospicere, perspicere, cognoscere
Colligere, Cogitare
Interpretari.

Gesters, vide Fooles.

to Get, to Obtaine.

Consequi, Adsequi
ἐφικνεῖσθαι impetrare
Ferre, apud Terent.
Nancisci, Adipisci
Quærere, Parere, Potiri
Indipisci pro eodem, apud Plaut. à quo frequentatiuum Inde pro, apud Varronem
Conquirere, Acquirere
Obtinere, Lucrari
Colligere, Eblandiri
Exorare, Blanditiis impetrare
Surripere cum datiuo personæ per falsam seu mendacem narrationem aliquid impetrare, extorquere principe vel senatu
Imperare, exprimere, extorquere,
Parare, Comparare
Conciliare, tam in bonum quam in malum
Contrahere
Conflare cum datiuo personæ & accusatino rei constructa.

to Get, or to Earne his liuing.

Conquire victum, Quærere
Quæritare, Viuere ex re aliqua
Exercere sumptum suum opere rustico faciundo, apud Terentium in Heaut.
Lucrari victum
Ob exiguum idq; incertum lucellum per omnia maria volitare transcurrere, vndis ac ventis vitam committere
Maximis sudoribus, innumeris vitę periculis sectari, quærere lucellum
Vndique lucella venari
Cibum per ignem quæritare & per saxa
E flamma cibum petere.

to Get a good name, to become Famous.

Nominis splendorem, bonam famam nomen adsequi
Clarescere, εὐδοκιμεῖν
Magna cum gloria & gratia ad summam amplitudinem peruenire, apud Cic.
Crebescere, percrebescere, increbescere
Bene passim audire
Enitere, & enitescere metaphoricè
Gloriam adsequi
Altius emergere
Celebrem fieri
Diuulgari. Probus habeor
Cresco id est, honoratior fio
Bonæ sum famæ
¶ Summam rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam
Bellica industria, morum integritate honestis studiis gloriam consequi immortalem
Prorogare nominis famam
Spargere famam
Nomen adipisci, augere, consequi
Lucrubationibus ingentem parare famam
Moribus egregiis mortalem extendere famam
Egregiam laudem ferre, apud Virg.

Gloria superare inuidiam
Parare, captare famam, gloriam
In existimationem venire
Existimationem accipere
Rebus gestis inclarescere
Fama pulsare polos, & sydera laude
Nomine per vniuersum orbem inclarescere
Colligere admirationem sui, existimationem, famam
Famæ ianuam, seu aures hominum patefacere
Quærere nomen per Gallica regna Hispanumque Tagum, &c.
Quærere famam egregijs factis, rebus bellicis, eruditione, virtute, literarum studijs,

to Giue, to Bestow.

Dare. δίδοναι. δοῦναι
Largiri. Tribuere
Præstare. Præbere
Conferre. Concedere
Offerre. Donare
Impendere
Impartiri vel impartire
Dono dare
Accumulare donis
Largissimo sinu, pleno manu effundere
Munera libare
Condonare pro dare, datiuo vel accusatiuo iungitur
Mittere pro donare, apud Virg.
Scribere pro dare, apud Horat.
Rescribe decem. Nerio,

to Giue niggardly.

Dare manu contracta, seu parca apud Hor. pro parce, vel frigidè aliquid dare

to Giue in waste.

Dare in sumptum, apud Terent.
Omnia conferre in commune
Dare vt insumatur in conuiuium, vel compotatiunculum, pro quo barbari dicunt, dare in antipodio

to Giue ouer, vide to Yeeld himselfe.

the holy Ghost.

Spiritus sanctus
Flammifer spiritus
Sacrum pneuma. ἅγιον πνεῦμα
Flamen sacrum, almum
Spirabile numen
Flatus viuus
Halitus, afflatusque Dei sacer, Eras.
Paracletus, id est, consolator
Mysticum spiramen in hymno natalis Domini
¶ Afflatus spiritu sancto almo flamine
Illustratus sacro lumine
Diuinitus afflatus
θεόπνευστος.

a Giant, vide Stature.

a Gibbet or Gallowes.

Patibulum, ἰκρίον
Crux, σταυρὸς
Græcum Π
Furca, φιάρα
Gabulus, apud Varronem, pro patibulo, Stipes
Lignum in sacris literis pro eodem
Trabs excelsa, in libro Esther.

Gifts or Benefits, Presents.

Munera, munuscula
Dona, δῶρα, præmia
Data pro donis in sacra Scriptura
Xenia, xeniola, beneficia
Lautia latinè
Liberalitates
Eulogiæ, εὐλογίαι
¶ Munere, beneficio afficere, to bestow a benefit
Conferre beneficium

Donar

Donare munere aliquem
Dare donum, and to bestow a benefit.

Guilefull, vide Crafty. Guilty, Wicked.

Reus. Noxius. Facinerosus
Criminosus. Peccator. Labe reus
Obsessus culpis
Vitiis contaminatus
Sustinens culpam
Delictorum mole obrutus ac sepultus
Mole seu pondere peccatorum pressus, oppressus
Nefandissimus, sceleratissimus
Maximus peccator
In vitiorum luto & sentina immersus
Conscientiam occulto peccatorum reatu obstrictam tenens.

Guiltlesse, vide Innocent. a Gin, a Trap, a Snare.

Laqueus Perdica. Trica
Compes. Inuolucrum. Decipula
Vendicula Venabulum. Vide Traps.

a Girdle, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum
σφραγὶς. Zona. ζώνη
Cingulum. ζώνιον
Cinctorium
Cinctus substantiuum
Strophum in hymno palmarum
Corrigia. Lorum.

Glad, Merry, Joyous, Delectable, Cheerefull.

Hilaris. ἱλαρὸς
Alacer. Iucundus
Lætus. εὔθυμος
Serena seu explicata frons, A glad countenance.
Frons defecata
Frons generosa, hospite digna.

to be Glad, Merry, Joyfull.

Lætari. Exhilarescere
Exporrigere frontem
κὶ πρόσωπον ἀνίημι
Plaudere. Iucundari
Iucundus sum. εὐθυμέομαι
Variè afficior
Iucunditate perfundi
Cum amiculis se recreare suauibus
Operam dare rebus ludicris
Virg. Soluite corda metu, secludite curas
Tempus iucundum agere
Curam animo expellere, eruere, eximere
Multi fabula plena ioci
Leuare pectora litis sollicitudinibus
Munera iucunda
Excutere animo sollicitudinem omnem
Ferri lætitia vel differri
Dare se iucunditati
Gestire. Ouare
Canere ad veteres verba iocosa modos
Ouationem agere
Relaxare animos, & dare se iucunditati. Cic.
Gaudere. Exultare. Triumphare
Diffundere animos frontem vtrumque, apud Ouid.
Alacri animo esse. Iubilare
εὐθυμεῖν. Sustollere manus
Hilarem hunc sumamus diem.
Lucentem hunc habeamus diem.
Hodie modo hilarem facere. Ter.
Hilariter viuere.

Gladnesse, Rejoycing, Delight and Pleasure.

Voluptas. Gaudium
Lætitia. εὐθυμία τέρψις
εὐθυμοσύνη. Oblectamen

Oblectamentum, oblectatio
Iucunditas, delectatio
Delectamentum, delectamen
Delinimen, delinimentum
Delicium & deliciæ in plurali, quæ nobis voluptati sunt, sicuti Amores Latini appellant rem qua maximè oblectamur, quæque nobis velut in deliciis sunt
Vocis iucunditas ac alacritas
Res est arbitrio non diminuenda meo.

Gladly, Willingly.

Vltro, sponte, libens
Libenter, cupidè, auidè
Maximè, spontaneè
Vehementer, vide Willingly.

to make Glad and Joyous, to Recreate, to Refresh, to Delight.

Voluptatem adferre
Adoptare gaudium
Oblectare, τέρπειν
Volupe esse, delectari
Grata gaudij dulcedine pertentare, Intimis præcordiis
Recreare, hilarare, exhilarare
Lætificare & ri deponens
εὐθυμεῖν, ἱλαρύνειν
Iuuat impersonale in tertia persona, cum accusatiuo
Delinire voluptate
Lætum facere
Delectamentum conciliare
Afficere lætitia, reficere
Gaudio perfundere
Parere lætitiam, & adimere mœrorem, explere animum gaudio
Cumulare, accumulare gaudium
Iucunditate afficere
Parare animos, apud Ouid.
Eximere solicitudinem
Solicitudinem ex animo amouere
Vberiore lætitia animum opplere
Anxiis curis animum liberare
Diuino quodam nectare perfundere
Animos releuare, dolere
Delibutum gaudio reddere, Terent.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere
Incredibili quadam lætitia perfundere, oblectamentum præstare
Capere quoque pro magis afficere & oblectare, Ouid. Factum mirabile ceperat aures
Pictura capit oculos
Afficere animum, res aliqua dicitur, quæ oblectat
Oblectare lumine
Læta corda vel animum aliqua repascere & oculos
Iucundo pruritu titillare aures.

Glorious from a Child.

Inflammatus ad gloriam à puero fuisti
Iam inde à pueritia gloriæ studio atque amore flagrasti, spectasti gloriam ante omnes res à primis annis
Tibi erat gloria omnium rerum antiquissima, in animo erat, in oculis erat, in amoribus erat, in deliciis erat, vide Prowd.

Glory, vide Honour, Praise. Glue, Soulder.

Gluten, glutinum
κόλλα, ἰξὸς, viscus, Cic.
Bitumen, media producta
Ferrumen, apud Plinium
Viscum in neutro genere, Col.
Lithocolla, Stone glue
Icthycolla, Mouth glue
Glutinosa mollities.

a Glutton, a Gulligut, a Ravennour or Deuourer, a great Eater.

Cibi pernicies, λαφύστιος
Helluo, gluto, epulo
Edo, edonis. Gurges, Mando

Ganeo

Ganeo, apud Iuuen.
Immensam habere gulam
Gulæ parens
Gulosus, venter
Ingurgitator, genauius
Parasitus, lucro
Edax & bibax, vorax
Profundæ, intempestiuæ, sordidæ gulæ homo
Catillo, onis. Insatiabilis
Inexplebilis, ligurio
Comestor, gulo, phago, nepos
Comedo, onis. Ligurio
Apitius à Romano quodam nobili, admodumque guloso
Cotem alens, Prouer.
Barathro, βάραγος
Asini mandibula
Gastrimargus
Manducо & Manducus
Qui etiam Bætilum deuoraret
Heterognathus, ἑτερόγναθος, ob voracitatem alternatim veraque mandibula cibum commandens
¶ Infarcire corpus
Distendere ventrem aqualiculum
Explere se, vide to Fill.

Gluttonie, Rauening.

Ingluuies, λιγνεία
Gula, gulositas
Intemperantia, λαιμαργία
Crapula, voracitas
Gastrimargia per g in prima syllaba
Abdomen pro vitio ventris ac gutturis, quam gulositatem vulgo vocant, frequenter ponit, Cic.
Ille gurges natus abdomini suo.

Gluttonous, Rauenous.

Gulosus, intemperans
Gastrimargus, lurco

to Gnash, to Grinde the teeth.

Fremere, frendere
βρύχειν, labra mordere
Os distorquere
Dentibus stridere
Nares crispare.

to Goe, or to walke.

Ire, vadere, βαδίζειν
πορεύεσθαι, pedare
Tendere iter, viam
Tendimus in spatium
Concedere, Terent.
Concede hinc domum
Iter capere, facere, mereri, aperiri
Gradiri, βαίνειν
Gressus ferre vel inferre
Carpere viam
Incedere pro simpliciter ire, apud Liuium
Concedere ad dextram, Terent.
Moliri iter, apud Poetas
Ambulare, pro iter facere, apud Cic. ad Attic.
Premere humum.

to Goe away out of his Countrey.

Recedere, Commeare in aliam regionem
Totum percensuit orbem
Se dare in viam, viæ committere
Abire, ὑπαπιέναι
Iter ingredi, inire viam
Cedere patria, vrbe, pro discedere, Virg.
Inuitus regina tuo de littore cessi
Patrios relinquere fines
Abscedere, discedere
Decedere, sarcinas colligere
Digredi, secedere, soluere
Accingere se itineri, se ad iter
Alium locum petere, abire vrbe
Talaria induere, proficisci
Auolare in aliquam regionem
Migrare, auferre se
Moliri iter, apud Poetas.

Iter instituere, ingredi
Alio ire, se recipere
Peregrè longinquas inuiscere terras
Conijcere se in prouinciam vltimam
Commouere se, pro abire seu decedere apud Cic.
Concedere, apud Terent, & Liuium
ἀναχωρεῖν
Corripere se inde, to get him from thence
Credere se nocti, Ouid.
Noctu iter ingredi
Concedere aliquo, apud Cic.
Facessere, apud Nonium
Rus iam iam proficisci
Abripere se, apud Eras.
Itineri se committere
¶ Postico decedere, sese subducere inicijs alijs, furtim abire, to slip away
Postico fallere, Horat.
Abire foetore relicto
Abire, discedere hospite insalutato
αὐτομολεῖν, without taking his leaue
Pro quo Cæsar in Commentarijs dixit
Non conclamatis vasis abire.

to Goe backe, to Retire.
to Goe out or forth a doores.

Retrogradi, Retroire
Regredi, Recedere
Excedere terris
Remeare, Plin. Iter remetiri
Si patrios vnquam remeassem victor ad agros
Conuersus recurrere equis
Reuocare gradum, superasque euadere ad auras
Refugere, Tergiuersati
Repedare, Imitari nepam
Retrocedere, Reuocare
Referre pedem ac retrahere
Gradum, pedem retroferre, Virg.
Pedemque refert quasi tactus ab angue. Sene. Audax virago non tulit retro gradum, vide to recoile.

to Goe about, to Attempt.

Conari, Moliri
Affectare aliquid
Niti, Eniti
Parare, Sudare
Satagere, Operam dare.

to Goe forward.

¶ Procedere, progredi
Addere, gradum, Plin.
Gradum promouere
Inire
Coeptum peragere cursum.

to Goe to bed or to sleepe.

Petere quietem
Seram dare membris quitem, Virg.
Concedere cubitum
Dare se somno, quieti ex labore.
Quieti se tradere
Ascendere, conscendere lectum
Ad quietem componere sese
Soporifero componere membra grabato
Lassos artus componere cubili
Moliri, condere membra thoro
Conferre se dormitum.
Componere se lecto
Capessere nocturnam requiem
Componere se somno, deponere caput.
Defessa thoro membra deponere.

to Goe in, vide to Enter.

Efferre pedem, Excedere
Migrare loco
Pedem efferre, Exilire
Prodire. Procurrere
Educere se foras
Proripere se ex ædibus foras
Egredi, Exire domo, tecto foribus limine, laribus, templo.

to Goe foorth or abroad, vide to come foorth.

to Goe on pilgrimage.

Peregrinare, ἐκδημεῖν
Foris agere
Peregrinare Romam, Hierosolymam
Religionis ergô terra ma. ique peregrinari
Omnia terrę sanctę loca inuisere, perlustrare, perreptare
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari
Peregrinationem ire, inire votiuam, Eras.
Facta vota soluere, persoluere.

to Goe round about, to Compasse about.

Circumire, Lustrare
Obire, Obambulare
Ambire, Oberrare
Circinare, Gyrare.

to Goe out of the way, to Erre to Wander, to Stray abroad.

Errare, Palare, Aberrare à via
Decipi errore locorum
Vagari, Oberrare, ἀβροτάζειν
Diuagari, Circumambulare
Incerta sede vagari
Deerrare, Declinare à via
Deflectere è recta via
γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεσθαι
Sursum ac deorsum per orbem vagari
Ire per deuia
Sursum deorsumque cursitare
Sparsi n ac dissolutè, ciuitatem obire palando
Pecudum more pererrare à via Claudi.

to Goe a tiptoe.

Tollere, suspendere gradum
Summis pedibus ingredi
Summis pedum digitis
Suspenso gradu ire, incedere, placido
ἀκροποδιτὶ
ἐπὶ ἄκρων ὀνύχων
ἐπὶ ἄκρων δακτύλων
Summis pedum articulis vnguibus ingredi.

to Goe limping.

Ire pede incerto
Aegrè pedibus ingredi, Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire casubundè, crebro, cadendo. Vide to stumble.

to Goe ouer or beyond.

Transire, Transcendere
Transilire, Transgredi.

to Goe to Law, vide to Pleade. Goe to, vide Well then Goe and be hanged.

Vel simile quid exitum vel perniciem imprecando
Ire, Abire in malam rem, in malam crucem
ἐς κυνίσαργες
In maximum malum, in rem maximè malam
Ire pastum coruos ἔρρειν ἐς κόρακας apud Aristophanem
Ire ad furcas ad Græcum Π
Ες κοράκας πεπύσθαι
Αποφθείρεσθαι
Et imperatiuus, φθεῖρον
I in malam rem
Abi quo dignus es
Quin tu abis in malam pestem, malumque cruciatum, apud Cic.
Aufer te in Macariam, prouerb.
In oriculum incidas, prouerb.
ὅδου πρκλῶ περιπέσης

in Gobbets or morsels, vide Peece-meale.

a Goblet, vide a Cup.

God Almighty.

Deus, Omnipotens Pater
Conditor fabricator mundi
Cœli sceptra tenens
Valti conditor orbis
Cuncta suo qui numine torquet
Numinum Rex, Cœlicola
Superum rector
Cæleste numen
Supremi regnator Olympi
Opifex rerum
Qui temperat orbem
Celsa Deus sedet arce, sceptra tenens
Deus maris & terræ tempestatumque potens
Rex magnus Olympi, hominumque deumque
Cœli genitor
Qui totum nutu tremefacit Olympum
Qui regit ætherei radiantia sydera cæli
Pater altitonans
Omnium rerum autor, creator, conditor, opifex, effector.

the God of the Sea.

Neptunus, Aequoreus Deus
Iouis frater qui regnat in æquore
Iouis frater qui tumidis regnat in vndis
Rector pelagi tricuspide telo
Cui sunt æquora sorte tradita
Cui prima furentem fudit æquum magno tellus percussa tridenti
Neptunus vasti cui parent æquora ponti
Et quicquid magni continet vnde maris
Neptunus motor aquarum
Ambitamque suo circundat æquora terram
Deus qui concitat æquora, terras
Neptunus tenens abdita littora terræ
Aequoreus Pater
Rex pelagi, Ponti
Rector arenosi æquoris qui terras gurgite quassat, humum
Qui quatit immanes, fluctu telluris arenas
Profundi æquoris domitor
Cui imperium est pelagi, sæuumque tridens
Deus maris & tempestatum potens
Domitor maris alti
Concita qui ventris æquora mulcet
Qui imo ciet æquora fundo

to giue God thankes.

Gratari Deo, Gratias agere
Gratiam persoluere, Cic.
Qui sancti? qui religionẽ colentes nisi qui meritam dijs immortalibus gratiam iustis honoribus & memori mente persoluunt?
Grates agere non solum poëticum, sed etiam oratorum, Cic.
Et grates tibi ago, summe sol, vobisque reliqui cælites
Gratillari pro gratas agere, apud Terent in Heaut.
Gratulari Deo

to praise God.

¶ Confiteri Deo
Magnificare Deum
μεγαλυνειν
δοξάζειν τὸν Θεὸν
Glorificare. δοξολογεῖν.

to take God to witnesse.

Deum contestari, obtestari quod Græci vna dictione ἐπιθειάζειν dicunt
Quem nihil latet Deum testem adhibere
Deum testari, testem facere, vel inuocare in testem citare, vocare

Sed vt ait doctor Tharsensis
μάρτυς γάρ μου ὁ Θεός.

God saue you.

Salue χαῖρε. Salue plurimum
Salutem tibi precor
Optamus tibi salutem & omnia prospera
Saluus sis
Salue multum, plurimum, etiam atq; etiam, iterum atque iterum
Salus tibi
Salue plus millies
Saluere te Iubeo
Saluum te esse gaudeo
Opto tibi salutem plurimum, fœlicitatem perpetuam
Aue, Bene sit tibi
Salua sit tua dignitas
Salua sit tua maiestas
Salua sit tua præsentia.

God be your speede, or God saue you.

Fœliciter cedat
Fœlix sit exitus
Bene sit, καλῶς ἔςω
Mercurio dextro, ἀγαθῇ τύχῃ
Fœlices adsint superi
σὺν δὲ θεοὶ μάκαρες
Furor diuinus aspiret, adsit
Diuinum auxilietur numen
Sine ope diuina nihil haud dubium valeamus
Superi faueant
Fœliciter cadat, exeat
Fors faueat, apud Terent
Prospere succedat. Prospere contingat
Sit fœlix aut faustum
Auspicatum sit
Omnia prospere cedant
Superi fortunentur

God send you good lucke.

Dij secundent pro voto omnia
Numina aspirent
Bene vertat Deus
Lætis auspcijs optimis successibus bonis auibus, læto omine exeat
Lætus & faustis multorum omnibus
Ex voto, ex animo, ex animi sententia succedat
Prosperos rerum omnium successus Largiatur Deus
¶ Benè, lepedè, prosperè, pulchrè, feliciter procedere, cedere, subsidere
Euenire ex sententia
Succedere rectè
Res successit opinione melius
Lepide hoc succedit sub manus negotium Plaut, Vide God prosper your doing.

God willing, with the helpe of God.

Si Deus cœptis annuerit
Si Deus volet
Si fas mihi detur ab alto
Si ita Superis visum fuerit, placuerit
Dijs adiuuantibus
Fauente Christi numine
Diuini numinis prouidentia
Deo fauente annuente, aspirante, volente, iuuante
Deo bene fortunante
Diuino accidente auxilio
Θεῦ θέλοντος

Godly, vide Deuout.

Religiosus, Pius, Deuotus
Religioni deditus
Religionem colens
Pietate insignis, Conspicuus, preclarus grauis
Quo iustior alter non fuit
Morum & vitæ labe carens
Castus. Sanctus. εὐσεβὴς

Gone, vide Past.
Good, Honest.

Bonus, Probus, Præstabilis

Frugi

Frugi, bonæ frugis
Integer, iustus.

Good morrow.

Si: tibi fœlix huius diei exortus
Precor vt sol hic tibi fœlix surrexerit
Prosperitatis plurimum adferunt tibi emergentes solis radij
Faxit Deus vt hic dies tibi candidus illuxerit, vt est apud Eras.
Candidum tibi precor hunc diem
Bonus dies
καλὴ ἡμέρα
Sit hæc dies tibi fœlix faustaque
Opto tibi diem iustum, lætum & bonum.

Good euen.

Bonus vesper, καλ' ἑσπέρα
Bonum serum, non serò vt vulgus ignarum solet.

a Good name.

Nominis splendor, gloria, claritas, celebritas
εὐδοξία, εὔκλεια
Nomen bonum
Fama bona, insignis, celebris
Æstimatio bona, laus, gloria
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum
Famæ celebritas
Viuere gloria & laude ob virtutem, to haue a Good name.

much Good doe it you, vulg. breuius, much Good it you.

Profit, sit saluti
Sit salutare, salutiferum, Resp.
Suscipio lubens
Gratum habeo
Excipio animo lubentissimo, I thanke you.

the Goodman of the House, vide a Houtholder.

Good for paine, sicknesse, as a Remedy for disease.

Præsens vel præsentaneum ad ferre remedium
Conducere
Non vulgariter conferre
Medetur, ἐξιᾶται
Esse pro concedere, apud Terent.
Euphorbiæ succus proficit ad ocularium claritatem, Solin.
Leuare dolorem, sydenteriam, febrim, morbum, podagram
Soli de lapide quodam, Pulsis calculis, renum dolores, ac vesicæ leuat
Subuenit, remedio est cum datiuo constructa
Sedare dolorem, profligare morbum
Medicari cum accom.
Multum valere, pollere
Efficaciam habere
Castigare, valere
Emendare, corrigere.

owne or proper Goods.

Peculium, περιουσία
Res priuata, propria, sua cuiusque.
Res domestica, peculiaris, familiaris
Meum absolutè

a Good turne or benefit.

Beneficium, meritum
Officium, donum
Munus, beneficentia
Humanitas.

Gold-smithes.

Aurifices, aurarii, aurifabri
Argyrocopi, fabri aurarij
Sicut ab argento Argentarij, argentariam exercentes .i. nummulariam
Aurare, deaurare, inaurare, χρυσοῦν, to guild.

Sculptor argenti, monetarius, a Coyner.

to Gouerne to Rule.

Gubernare
Regere imperio populos
Imperij fræna tenere sui
Cohibere, frenare
Temperare, præsidere
Præesse, moderari
Regna, sceptra tenere
Premere ditione
Late regere per orbem virtutibus
Sceptris potiri
Dominari, vide to be a Lord.

the Gout.

Arthetica, seu potius arthretica, ab ὄρθρον, id est, articulus, & Arthritis, idis
Arthretici cruciatus
Morbus articularis, arthesis
Articulorum ortura, dolor, cruciatus
Istius morbi species sunt
Chiragra & podagra. Inde podagricus, & prodagrosus, pedibus podagrosis, laborans podagra
Podagræ ardens doloribus, apud Ciceronem
Arthricus ἀρθρικὸς, & articularius substantiuè, qui eo morbo laborat.

a Gowne.

Tunica Tolatis demissitia
Vestis fluxa, laxa, longa
Ad talos vsque demissa, seu promissa vestis tunica
Vestis laciniosa, laciniata
Poderis med. prod. cuius sit mentio in Apocal. ποδήρης.

Gracious, vide Courteous.

a Graffe.

Stilus, graphium, γραφεῖδιον γραφεῖον. Quibus in cera, in tabulis scribitur: penna, calamus, quo in papiro, in membrana scribitur.

Graine, vide Corne.

Gray colour.

Cinericeus, cinereus color, præsertim si ad albedinem vergat: vulgo dicitur, millers gray
Grizeus tametsi à plerisque vsurpetur, apud probatos tamen authores vix inueńias
Giluus, a, um. κιῤῥὸς.

Gray Fryers.

Seraphici, gaudentes, coletæ caputiati
Minores, obseruantes
Fratres de obseruantia, seu potius de obseruatione, vt ait Valla
Franciscani, chordigeri
Nudipedes, funigeri
Minoritæ, & minimorum genus nouum nuperrimè repertum
Calopodiati, funibus cincti.

a Grape, or cluster of Grapes.

Vua, σταφυλή, botrus
βοτροὺς, botryo, botryon
Vua Appiana, quæ à Columella
Muscatella, dicitur, muscadell grapes
Vinum Appianum vel passum. muscadell.

to Gratifie.
to Graue, to Carue, to Intaile, to Cut.

Imprimere, incidere
Inscribere, insculpere
Incidere in æs vel in ære
ἐγγλύφειν, Cœlo, as, are
Proscribere pro eodem, apud Cic. ad Attic. 2.

a Graue or a Tombe.

Sepulchrum, σῆμα, ταφος
Monumentum, Bustum, vrna
Cippus pro sepulchro ponitur.

Templum

Templum pro sepulchro, apud Virg.
Taphus
Tumulus. Sareopagus
Spelunca. Tumba
τυμβος. Loculi
Mausolæum penultima producta, quia per dipthongum scribitur, A tombe of an honorable person
A Mausolo rege Cariæ primo sic dictum
Fumoso conditus cinis cado
Sedes pro sepulchro, Virg.
Sedibus vt saltem placidis in morte quiescam
Capulum pro sepulchro ponitur
Lacus in sacris
Æstimatus sum cum descendentibus in lacum
Funus apud Virg. pro sepulchro
¶ Tumulum facere, componere.

a Graue-maker, or he that carrieth dead bodies to their graues, and dresseth them with spices.

Vespilio. Pollinctor
νεκροφόρος ταφεύς, ἐνταφιστής
Libitinarius
Sandapilarius
Defunctifer.

to Grant ones request.

Postulatis precibus annuere
Petitioni, postutationi votis subscribere
Pro te mea verba valent ac tetigere Deum
Precibus benignum impartiri assensum
Preces tangunt, valent, pondus habent
Voto paratis auribus annuere
Audire preces, pro exaudire, apud Cic.
Ne apud te cassæ sint preces quæso, vide to heare gently, and desire.

Great or mighty.

Ingens. Magnus
μέγας. Immanis
Immensus
Immodicus
Summus. Vastus
Maximus. Trabalis
Grandis. Arduus
Vehemens. Validus
Inexhaustus. Innumerabilis
Innumerus. Infinitus
Interminatus
Insanus apud Cic. & Plin.
Turpe caput bonis
Pergrandis, & Prægrandis
Decimanus vel Decumanus
Collosseus & Colossicus
Abnormis, enormis, Great and vnhandsome.
Vegrandis. Not very great.

to bee great with Childe.

Gestare vterum. Gestare in vtero
Ferre vterum. κυοφορεῖν
Ferre ventrem, apud Liuium
Vtero ingrauescere
Prægnare. ἐγκυμονεῖν
Prægnantem esse
Grauidam esse
ἐν γαστρὶ ἔχειν. in Euang.
Gerere vterum apud Gel.
Ventrem gerere
Ex clandestino concubitu vterum ferre
Grauis vtero
¶ Impregnare, pregnantem, grauidam facere concubitu compressu, To make with childe.

Greatly, vide Much.

Greekes or Grecians.

Græci. Graii. Argiui
Argolici. Achiui. Achæi
Graiugenæ. ἀργεῖοι
Argei. Iasides. Artici
Pelagi. Danai. Dorici

Quanquam à diuersis & locis & prouincijs deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab anthoribus

Palliati præterea Græci vocantur à pallijs quibus vtebantur.

Greene colour.

Viridis. βλαθρὸς
Prasinus media correpta
πράσινος. Porraceus. Topazinus
Smaragdinus. Solide Smaragdis Scythicis, virent vltra irrigua gramina, vltra amnicas herbas
Ærugo. Verdegrease
Color hyali, i. vitri, hoc est, viridis in 4. lib. Georg Virg.
Herbidus color & herbeus pro eodem, apud Plin.

to Greete or salute.

Salutare. ἀσπάζεσθαι
Dicere salutem, siue imprecari vel nunciare
ἐντυχεῖν εὐπράττειν
Dare salutem, Plautus. Venienti des salutem
Salutem plurimam alicui impertire
Iubeo saluere te
Multam salutem meis illi verbis annunciato.

to Grieue, to vexe.

Vrere, apud Terent.
Vro hominem, i. facio illi ægrè
Aegrè cuiquam facere
Vulnerare animum, mentes, sensusque, Mordere
Offerre acerba. Terent.
Vexare. Facere dolorem. Cic.
Cruciare. Et grauari. to suffer griefe
Torquere. Petrorquere
Pungere, repungere
Angere. Affligtare
Conflictari per Metaph.

Griefe, Paine, Wofulnesse.

Dolor, angor. Cruciamentum
Cruciatio. Cruciatum
Pœna. Passio
Ictus. Acerbitas.

to Grieue, to Let, to Hinder.

Facessere negotium. ἐνοχλεῖν
Molestiam inferre, vel anxietatem
Molestum esse. Grauare
Obtundere quæstionibus
Molestare. Perturbare
παρενοχλεῖν. Quatere
Inturbare. Turbare
Exhibere negotium vel molestiam
Molestias addere. Terent.
Circumuenire difficultatibus
Scrupulum inijcere
Molestia afficere
Renouare dolores
Enecare metaph.
Nullum facere molestandi finem
Obtundere aures alicuius grauiter
Conflictare cum malo, Terent.
Mala aliquem frangere dicuntur
Infestare. Inquietare
Interpellare. Conficere
Parum in tempore interpellare
Negotium interrumpere
Serijs negotiis occupatum interpellare
Quo pede cœpisti, sic bene semper eas
Facere infestum vel habere
Cruciare. Excruciare
Torquere. Obturbare
Irrequietum alicuius animum exagitare, impedire
Impedimento esse
Impedimento obiicere
Ob rem nihil in turbas pertrahere
Excitare incendium, periculum creare. Obolere Metaph.
Demere, tollere, auferre, leuare molestiam. To put away sorrow and Griefe.

to grieue one, to make one pensiue.

Iniicere ſcrupulum, ſollicitudinem, curam
Conficere alicui ſollicitudines
Diuidere animum cura dicitur, hinc animum in diuerſa rapere, vt nunc hoc, nunc illud cogitet & mente voluat. Poetæ. Diuerſæque vocant animum in contraria curæ
Anxium reddere, addere, facere
Anxium in diuerſa pertrahere animum
Sollicitare, male habere, affligere, torquere animum domini, mentem heri, cura, res, negotium alicuius rei dicitur
Angere, diſcruciare, ſollicitum habere vel reddere
Triſtitiam ſecum trahere
Sollicitudinem ingerere, adferre
Cura afficere, vel conficere
In curarum ergaſtulum, altiſſimum pelagus detrudere, aliquem præcipitem dare, to put in trouble.
¶ Contra, Scrupulum alicui ex animo eximere, euellere.

to haue Griefe, or Heauinesse.

Tædere, Tedium habere
Tædio ſeſe enecare
Miſcentur triſtia lætis
Male vrere, Paſſiuè habere
Cordi diros ictus inferre.

Grieuous, Troubleſome.

Moleſtus, Grauis
Tædioſus, Intolerabilis
Impenſus, Plaut.
Ingratus, Minimè acceptus
ἐνστάτης, ἐνστατικός
Acerbus, Infeſtus
Infenſus, Amarus
Oneroſus, Contrarius
Odioſus, Importunus
Obſiſtens, Aduerſus
Reſiſtens, Peruicax
Aerumnoſus
Maxima in ipſius vultu ſunt ſigna dolentis
Clauſum pectora vulnus habet
Duros animi tolerare labores, ferre
Multum moleſtię, negotii faceſſens
Vide heauie.

Grimme, vide Rough and Cruell
a Grocer, vide Apothecarie.
the Ground, vide Field, and Earth.
a Ground full of Buſhes and Brambles.

Dumetum, Rubetum
Senticetum, Lumetum
Locus ſpinis obſitus, vepribus veſtitus, frutetum
Fruticetum, Vepretum
Spinetum, apud Plin.
Sciendum autem quod eiuſmodi nomina in etum finita, ſunt deriuatiua ſignificantq; primitiuorum copiam & quaſi ſyluam quandam.

to Grow, to Flouriſh.

Vigere, Vegetare
Florere, Floreſcere
Valere, Pingueſcere.

to Grudge or Repine at, to Murmure againſt.

Obſtrepere, ἀναγαγγαλεύειν
Reculcitrare ſermonibus
Obloqui, Obgannire
Contradicere, Admurmurare
Obmurmurare, γογγύζειν
Submurmurare ὑποφρονεῖν
Reſponſare, Opponere
Occinere, Strepere

Submissa voce loqui
ἐπικαλεῖν. ἐπιλέγειν
Submissitare, Reniti
Obstrigilare, Obacerare
Reclamare, Refragari
Contrarium dicere
Replicare vulgo dicitur
Submissim expostulare, vt est seruorum erga Dominos, vide to murmure.

a table Guest.

Aliena sectari prandia
Myconiorum more sese conuiuiis ingerere
Mensarum asseclæ
Aliena viuere quadra
Tibicinis vitam agerere
Αὐλητοῦ βίον ζῆν
Laute quidem, sed alieno viuere sumptu
Instar muscæ vel muris, aliena delectari mensa
Hinc vulgo vmbras vel cœniperas vocamus, smell feasts
Qui Græce ἀκλητοι, μυῖαι, ἀλλοτριοφάγοι, αὐτοκέλευθοι, dicuntur qui non vocari, sed ventris causa aliorum se ingerunt conuiuiis vt parasiti
Conuiuam, vmbram ducere, σύνδειπνον ἄγεσθαι
Vmbram adducere, apud Eras.

Guilfulnesse, vide Subtiltie. Craftinesse and Falshood.
a Gulfe, a Swallow, or a bottomlesse pit.

Voragines
βάραθρα Barathra
Profunditate, immensæ
Altitudines aquarum
Abyssi, ἄβυσσοι
¶ Altus profundus, Deepe.

a Gullygut, vide Glutton.

Gunnes, vide Artillery.
Gunpowder.

Sulphur nitratum
Puluis tormentarius
Puluis nitratus, nitrarius
Salpetri, Salnitrum, Saltpeeter.

a Gun-stone or Pellet.

Globus, bombardæ, globus tormentarius, ferreus, saxeus
Sclopæ glandes, plumbæ, sphærulæ, plumbeæ, plumbatæ, minores sunt, small pellets.

Gutters, Canels, Conduits or Cockes.

Imbrices, Imbrica, Canales
ὑδροχόαι Canaliculi, Stulobatæ
Aquagium & Aquæ ductus, Water-pipes
Tubi & Tibuli, Græcè dicti Siphones, sisiphunculi, Salientes, apud Vitruuium, cæci ductus, ex guæ fistulæ fine aquæ ductas κρουνοὶ, vel potius fistularum capita
Masti, vbera fistularum, apud Cassiodorum.

H

a Hackney Horse.

Sturco, onis, g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius
Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis, Rumigistus
Halabarda apud Eras. omnium ferè apparitorum & stipatorum Principum est in vsu
Securis amazona vel Romana.

a Halter, vide a Rope.
at Hand, before the doore or gate in presence.

Pro

Pro vel in foribus esse
ἐπὶ θυρέων
περὶ τας θύρας εἶναι
Instare, Adesse
In proximo esse, vide to approach.

it is in your hand, vide power.

a handkerchiefe.

Strophium, secundum Vallam
Sudarium, Sudariolum
Reticulum, à Cic. vocatur
Panniculus à nonnullis pro eodem ponitur, vt pannicellus
Panniculus emunctorius
Pannus, apud D. Hieron.
Linteolum, ῥάκος λινοῦν
Strophiolum, apud Erasm.
ἡμιτύβιον, apud Pollu. pro sudario vtrinque fimbriato
Pannuletum, apud Varronem.

handsomenesse, Fairenesse, Comlinesse.

Forma, Pulchritudo
Formæ præcellentia, dignitas
Venustas, Speciositas
Species, καλλονὴ
κάλλος εὐμορφία
Decor, oris producta.

to hang, to Tie vp.

Agere in Crucem vel in cruciatum, apud Salust.
Cruce afficere, ornatius quam Crucifigere
Ligno suspendere
Tollere in Crucem
Omnes eadem tractare pertica, To hang them altogether
Efferre in crucem
Sustollere in altum stipitem
Affigere suffigere cruci, σταυροῦν
Crucifragio plexum furcis suspendere
Frangere alicui gulam
Dedere, dare cruci.

to hang himselfe.

Laqueo vel inedia sibi consciscere mortem, ἀποκαρτερεῖν
Dare se in laqueum
Facere se pensilem
Et longam ex se facere literam, Plaut.

to be hanged.

Laqueo vitam finire
Animum laqueo claudere
Patibulo suffigi, adfigi
Collum Guttura laqueo ligare
Aptare vincula collo
Suspendi, In reste mori
Implicare colla vinculis
Suspendio interimi, perire
Laqueo fauces innectere
Sublime putrescere, Comicus
Elidere fauces laqueo
Nihil interest an humi an sublime putrescam
It gutter per laqueum
Stragulare ora
Claudere vocis iter
Profocare animæ viam
Appendi, suspendi in patibulo, in cruce, Agi in crucem
Patibulum vestire
Configi in ligno
In arbore vitam ponere
In crucem sibigi, sustolli
Abstulisse nobis Iohanem crux dicitur.

a hangman, hee that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lector seu lorarius à ligando sic dictus, solebant enim lictores consulis ministri, primum Virgis viactu rerum cædere, deinde securi ferire

Carnifex

Carnifex, quod carnes ex homine faciat
ἀνδραγχος. ἄδραχος
Minister publicus, quem δήμιον Græci vocant. Tortor.
Spiculator, ξυςοφόρος
Quæstionum, id est, torturarum præses
Pœnarum exactor
Agere carnificem, facere carnificinam. Plaut.

Happy, vide Luckey.
to happen by chance.
to Come to passe.

Vsu venire. Contingere
Accedere, καθήκειν
In rerum natura cadere, pro interdum accedere, Quintil.
Obtingere, Euenire
Cadere, Cedere
Non omnia cedunt secunda, Cæsar.

Hard.

Durus, σκληρὸς, Asper
Saxeus, Lapideus, Ferreus
Chalibem & adamanta citius emollieris quàm illius animum
Adamantinus
Ferri & chalybis vincens duritiem ἀδαμάντινος, prouerb.

Hardly, vide not Lightly.
Hardnesse.

Durities
Duritia robustissima, inuicta Sol. de Crocodilo
Tantæ firmitatis duritiei cutis, vt ictus quouis tormento ad actos repercutiat
Idem de tauris Indicis. Tergi duritia omne telum respuunt.

Hard, one that can well abide, or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris
Patientissimus laborum
Indefatigabilis
Cuius corpus ad omnem laborem occalluit
Socratis callus, Prouerb.

to waxe, or become Hard.

Indurescere, Inducere
Durescere
Transire in testaciam duriciem
Durum fieri, ἀποςρακῶσθαι
Concrescere, Condensari
Lac vel aer concrescit.

Hardie, vide Bold.
to Hearken diligently, vide Heare.
a Harlot, vide Hoore.
to keepe Harmelesse, vide to Recompence.
a Harpe, a Lute.

Cithara, κιθάρα. Fides
Lyra, Chelis, χέλυς
Testudo, ex qua Mercurius citharam fecit
Barbitus velum, multichordis.

a Harper, a Luteplaier.

Citharœdus, lyristes, lyricrepta, lyricen, fidicen qui cithara, fidibus canit.

to play on the Harpe.

Cantare cithara
Pellere liram
Percutere, pectore citharam
Pectine, id est, plectro pulsare, apud Virg.
Sonora citharæ fila tangere
Citharizare. κιθαρίζειν
Ludere cithara. Docere aliquem fidibus, to teach, to play.

to harrow, to breake clods in the field earth, and couer the corne.

Occare. Litare
Glebam comminuere. βωλοκοπεῖν
Ligone, rastris glandes, glebas frangere
Semina crate dentata operire
Rastris terram domare, persodere, occidere
Castris terram, rimari
Sarrire & Sergulare.

a pure heart, vide a Cleane heart.

harvest, harvest time.

Messis. Vestitus messibus ager
Nudata acceperat area messes
Larga prouenit messis
Congestas area cepit opes
Florent segetes & area diues
Maturis albescit messis aristis.

a hasselnut, vide a Filbird.

to make haste, to hie, to come or to goe quickely, or speedily.

Festinare. σπεύδειν
Celerius. Ocyus exequi
Accelerare. Percurrere
Properare. Aduolare
Præcipitare viam
Maturare, recelerare aduentum
Celeriter aduentare, accedere
Currere. Celerare gradum
Triptolemi currus ascendere
Cito properare gradu
Volare, Metaph. Celerare
Citato, non testudineo gressu venire, Apul.
Euolare per viam
Percitis cursibus præteruehi
Breui conficere viam longam. Cic.
Celeritate vti
Vrgere iter
Celeres mouere pedes
Moras omnes abrumpere
Pellere. Tollere
Mora abest. Nulla est
Post minimum moræ
Ponere vel rumpere moras
Qu. sim contendere
Ocius properare, mouere se
Venire. Ire curriculo celeriter
δρομαῖος ἐλθεῖν
Properare, abire
Moram omnem rescindere
Accurrere ad aliquem. Cic.
Tu si minus ad nos, nos occurrimus ad te
Approperare
Conficere spatium, Cæs.
Magno spatio incredibili celeritate confecto. With great speed
Celeritatem adhibere, apud eundem
Facere se celerem, apud Plaut. pro festinare
Vorare viam, apud eundem
Ruere ad forum, ad portus.

with all haste or speed.

Summa festinatione
Quam ocyssimè
Citis quadrigis
Nauibus atque quadrigis
Velis equisque.

hastily, speedily, in haste.

Raptim. Properiter
Statim. Cursim
Curriculo. Extempore
ταχὺ ταχέως
Subitò. Confestim
Tumultuanter è vestigio, nulla mora facta
Citato. Cito. Properatim

Per

Per transitum, vt dici solet
In transcursu. Perfunctoriè
Tumultuariè. Festinato
Properè. Properanter
σπουδαίως. Festinanter
Celeriter. Velociter
Acceleratè. Ocyus
Omni festinatione
Sine mora.

a Hat, a Cap, a Bonet.

Pileum. πῖλιον. Pileolum
Pileus, pileolus sub genere masculino pro eodem ponuntur
Tegimen capitis, operimentum seu capitis velamen
Capitium ἐπικράνον
Biretum. κυνῆ
Galerus seu galerum à quibusdam pro pileo vsurpatur
Casia, κασία, qua dictione apud Latinos Valer. Max vsus est, a Hat with a broad brim, vtimur enim ea ad arcendum æstum
Insigne doctoratus galerum, rubicundum
Pileum violaceum
Pileum instar pyramidis in fastigium acuminatum, A spanish felt
Petasus. Vmbella
σκιάδιον
Galerus stramineus, eiusdem significationis cum Casia, nam & apud Flandros è culmis tritici nectuntur galeri
Culio apud Iul. Capito. genus pilei viatorij.

to Hate, vide to Enuie. great Hatred, olde grudge, or displeasure deeply rooted.

Dissidium amarulentum, acre.
Odium capitale. Agreste
Atrox. Perniciosum
Implacabile. Acerbum. Cæcum
Odium Vatinianum, Nouercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum
Simultas pertinax, Aspera
Vetus atque antiqua simultas
Bellum internecinum, apud Liu. & Plin. Deadly warre
Funestum. Atrox
Bellum irreconciliabile
ἄσπονδος πόλεμος
Exitiale, perpetuum, archidamicum bellum, biennale, decennale, Vide Enuie.

to bring in Hatred.

Parare, generare inuidiam
Fauorem adimere
Furialiter odisse
Creare, incitare odium. Cæsar
Concitare offensionem, odium
Parare odium & dissidium
Conflare inuidiam, odium
Odijs nefandis exedere aliquem
Certare odijs
Concitare inuidiam
Tale dictum illi peperit inuidiam
Verbo sibi conflauit odium amaro
Magnas odij sui fecerat accessiones. Cæs.

Hatefull b(r)iberie. Hated of all men. a Hauen.

Statio. ὅρμος. Portus. λιμήν.
Nauale. Nauium statio. ναύσταθμος
Naualia Ostia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna seu hybernacula non sunt nauium stationes, sed loca in quibus milites faciunt stationes mensibus hybernis.

to come, to enter in the Hauen or Port.

Tangere littora Ponti, Ostia maris
Littora tenent fauces
Accipere tellurem
Arua tenere, capere
Rates armis inferre
Aduertere proras

Ripam

Ripam fœlici tangere portu
Littora præcipere
Ad littus peruenire
Vertere ad littora puppes
Prouehi portu, portas intrare
Portu subire, considere
Anchora de prora iacitur
Stant littora puppes
Deferri in portus
Littora subire
Oram soluere funes
Naues, retinacula
Classem, vela
Portu se condidit alto, & plenis subit ostia velis
Inq; tuo celerem littore siste gradum
Sese ad littora præceps cum fletu precibusque tulit.

to depart from the Hauen.

Ab littore funem rumpere
Digredi Oris
Littore deducere naues
Littora deserere
Allabi Oris
Obuertunt pelago proras, dente tenaci anchora fundabunt, & littora curuæ prætexunt puppes
Aduertere puppim ripæ.

the Hanches, vide Buttockes.
to goe a Hancking, or Birding.

Auibus insinuari, aucupari
Pedicas ponere
Insidias moliri auiculis
Aues viscata fallere virga.

Hazard nothing to fortune.

Hortor suadeo ne fortunæ fidem habeas, confidas, credas
Ne eam stabilem, firmam, certam, constantem ducas
Ab ea caueas cauteque cum illa agas
Vt illius instabilitatem, leuitatem, inconstantiam, varietatem, mutationem, varios casus, vicissitudinem extimescas.

the Head.

Caput capitellum, sinciput, the forepart of the head
Occiput & occipitium, the hinderpart of the head
Pala annuli, a rings head
Cephale vel cephalis
Caput efferre, quatere
Tollere, abdere, perferre, subdere
Occulere, vertex, the head, or the crowne of the head.
Capito, Caput turpe grauatum, tardum, a logger head.

to behead, or cut off the Head.

Truncare, detruncare
Amputare, præcidere caput
Capite plecti, orbari
Auulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

Headlong, vide Unaduisedly
of his owne Head, vide without helpe.
to Heale, to Cure.

Ægroto salutem reddere
Lethales morbos, tabem de corpore pellere
Membris ab ægris omne morborum genus deducere
Reddere, restituere sanitati pristinæ
Dare, reddere salutem. Sanare
Medicari, mederi
Sanum aliquem facere
¶ Sospitare, seruare
Incollumem seruare, vide to Cure.

to Heale, to Cure wounds.

Mederi vulneribus, Cic.
Medicari cuspidis ictum, Virg. Vulnus obligare, fouere oleo, vide to cure.

to be in good Health, to liue in prosperitie.

Athletica, pancratica, firma, bona esse valetudine, prospera, fœlici, fausta, non infœlici, &c.
Vti firma nimis commoda, valetudine
Valere, ὑγιαίνειν
Bene habere
Basilicè agere
Valere ex animi sententia
Valere pancraticè
Basilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellè
Bona valetudine esse
εὐημερεῖν
Fœliciter, hilariter viuere, habere
Secundis rebus vti
Gliscere in eadem significatione, apud Columel.
Ex animi sententia viuere
Bene habere
Præclarè & bene dicitur nobiscum agi. vide Whole.

to recouer Health, vide Ware strong.

a Heape, a great deale, or a great sort.

Cumulus, strages
Agger, aceruus
Strues, conglumeratio
Congeries, σωρὸς
Congestio.

in Heapes without order.

Turmatim, aceruatim
Armentatim
Gregatim, ἀγεληδὸν
Conglobatim, sturmatim
Cateruatim, agminatim
κατ' ἴλας, ἰλαδὸν, partim, Apul.
Castellatim, apud Liu.
Cumulatim, cumulate.

Haire.

Crines, pili
Cirrus, curled haire.
Θρίκες, capillamentum
Lanugenes primæ
Capilitium, cæsaries
Coma, proprie mulierum
Capilli capitis propriæ sunt pili, quemadmodum cinni, vnde cincinni quos Martialis annulos vocat.

curled, crisped or broided Haire.

Cirrus, capilli intorti, crispi
Calamistrati crines
Calamistro torquere capillos, to curle the haire.
Calemistrum focale, the iron wherewith the haire is curled.
Calamistratus puer, cirrhatus, crispus, crispulus, annulatos habens capillos, that hath curled haire.

to let the Haire grow.

Barbam capillumque submittere, apud Suet.
Barbam promissam gestare
Cæsariem promittere
τὴν κόμην ἀνιέναι, apud Philost.
Componere cæsariem, cinnos, crines, to trim or dresse the haire.
ἀβροκομᾶν
Comæ curandæ operam dare
Comam implicatam extricare.

to cut the Haire, vide to polle the Head

to platte the Haire.

Dependulos cincinnos ornare
Intorquere capillos
Nectere cincinnos
κορύμβους πλέκειν, alienis capellis verticem struere, Hier.

to

to Heare, to Perceiue, to vnderstand.

Audire, Tenere ἀκούειν
Auscultare cum accusat
Inaudire pro perfectè audire, apud Cic.
Ad vocem alicuius aures subrigere, animum aduertere
Arrectis auribus stare
Capere, Intelligere
Percipere, Sentire
Exaudire, nonnunquam pro simplici ponitur
Percensere. Accipere
Auribus haurire, cadere, accipere
Demittere in aures
Aures patefacere, pro audire, seu credere, apud Cic.
Dare aures verbo Dei, fabulis
Aures arrigere, accommodare, admouere, adhibere, applicare
Attentam aduertere mentem
Figere animo dicta alicuius
Animos adhibere
Voces percipere mente
Pendere ab ore narrantis
Reponere sensibus
Captare vocis
Auribus recipere, condere
Aures afferre, præbere, intendere dictis verbis vocibus
Bibere auribus
Auide auscultare
Quæ dicam animis aduertite vestris
Accipite animis atque hæc mea figite dicta
Accipite hæc animis lætasque adhibere mentes, to hearken diligently.
Olfeci, Accepi, Didici, to hearesay.
Increbuit apud me
Auditione accipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoscere
Populi niti rumoribus, Cic.
Romam cum venissem tenuem quidem auditionem ea de re accepi
Accipere fama aliquid, Plaut.
Vidi, non ex audito arguo.

to Heare gently, to grant.

Exaudire & inaudire, pro bene & perfectè audire
Precibus alicuius dare
Fouere, Annuere, Succumbere
Efficere preces ratas
Audire peccantem
Audire, pro audita concedere, apud Virg.
Votis succedere alicuius
Parere intercessori, apud Cic.
Petenti cedere
Excipere preces
Precibus moueri
Flecti, Vinci, Vide to Grant.

Heate, Warmth.

Calor, Aestus, Cauma
καῦμα, Feruor
Calor vehemens
Sol acer, feruens, flagrans
Solis flagrantis ardor,
Soles pro æstu
Incitatissimus calor

the Heauen, the Firmament the Skie.

Cœlum, οὐρανὸς, Aer
Aether, αἰθὴρ
Olympus, Astriferæ sedes
Sedes Olympica beatorum
Diuorum mansio, requies, domus
Superiorum lumina, Astra
Arx ætherea, Aurea, cœlestis
Sydera, cœlestiaque regna
Sinus Abrahæ. Solum cœleste
Regnum cœlorum, Paradisus
Polus, πόλος, Axis
Altus pro cœlo ponitur à Virg.
Maia genitum dimittit ab alto
Aula astrifera, Campi Elisij
Magni tecta tonantis, regalisque domus
Celsa Deus sedet arce

to got to Heauen.

Migrare in cœlum
Astra subire, Seruare
Superos petere
Recta ad cœlum contendere
Superas euadere ad auras, Virg.
Beatorum coniungi consortio
Cœlestis patriæ munera læta subire
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire
Aeternæ vitæ exordia sortiri
Astriferas post funera scandere sedes
Sedis & securitatis æternæ portum petere
Aethereas post fata subire domos
Inferri Abrahæ sinui
Astriferum ire in axem
Conscendere ad æthera
Ascendere in cœlum
Cœlum ingredi
Volare, euolare in cœlum
Ad Cæli palatium ascendere
Migrare ad Cœlum
Stola immortalitatis indui vestiri
Ad fœliciora regna transire
Aeternæ gloriæ coronam accipere
Perpetuam transire ad vitam
Cœlesti gloria Coronari
Aeternæ beatitudinis mansionem recipere
Aethera petere
Abiecto corporis exiguo in angelorum demigrare consortium
Elysios inuisere campos, & fortunatæ regna beata plagæ
E corporis dimensorio in cœlestem domum migrare
Recta in campos Elysios, demigrare abire, vt poetæ arbitrantur, putantes animas è corporis huius domo migrare ad campos Elisios
Penetrare summi limina celsa poli
Cœlicolum tecta subire
Cœligenum ascendere sublimia tecta.

to take into Heauen.

Gloriæ Olympi facere participem
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre
In beatorum recipere coloniam
Mundi pressuris eximere
Venenati diaboli faucibus liberare
Laqueis secularibus exutum paradiso restituere
Cœlo accipere, apud Virg.
Astriferæ aulæ limina pandere.

Heauenly dwellers, vide Dwelling, &c. Heauinesse, Griefe, Trouble, Sadnesse.

Difficultas, Labor
Dolor. Luctus
Aegritudo, Tristitia
Aerumna, Solicitudo
Afflictio, Amaritudo
Acerbitas, Apud Cic.
Cura animum discruciat
Srupulus, Molestia, Negotium
Nodus & Moles per metaph.
Crux quoque Latinis ponitur pro re omni, quæ molestiam adfert.

Heauy, Waighty, Greeuous.

Graue, Arduum
Laboribus ac miserijs adflictum
Ponderosum, Onerosum
Colosseum vel collossicum
Operosum, Difficile
Haud facile factu
Negotiosum, in quo multum negotij est ac laboris
Maximæ difficultatis. Acerbum
Molestum. Magni laboris
Laboriosum, Intollerabile
Aditu periculosum
Facta perquam difficile, vide Greeuous.

a Hedge, a Mount.

Septum, Sepes vel Seps

Sepimen-

Sepimentum, Vallum.
ἐσκαμμένον. Maceria
περίφραγμα.

to Hedge, vide to Enclose
the Heele.

Calx sub genere masculino
Calcaneus
Calcaneum. πτέρνη
Pernio, græcis Chimetlon, the Kibe in the Heele.

a Heg, a fairie.

Incubus, Dæmon. Insultor
Ephialtes, qua dictione Valerius Max apud Latinos vsus est
Pnigamon, πνιγάμον, ἀπνιγαλίον vide Fairies.

the Hell.

Infernus, Inferus
Erebus. Tartarus
Auernus, Infera
Gehenna Græci scribunt sine aspiratione media, Hebræi, Gehenna
Stygia palus, Orcus
Fossa infernalis Phlegeton
Sine sole domus Virg. Acheron
Damnatorum locus
Styx, Cocytus
Chaos Tartareum Barathrum
Sulphuris amnis in versibus Sybilinis
Infernæ & inferæ sedes
Stagnum igneum ac sulphureum
Lacus sulphureus
Vmbræ Tartareæ
Tartareus phlegeton, Fœda palus
Lacus Phegetonius
Inamabile regnum
Puteus infernalis, ἅδης
Plutonis seu Ditis regnum
Tartareæ sedes atque ostia Ditis
Vallis tenebrarum, caliginis
Lacus inferior in Sacris
Phlegeton Cocytus fluuij sunt infernales, vt Styx & Acheron
Loci pœnarum, tenebrarum
Extremæ tenebrę seu exteriores
Sceleratorum sedes ac regio
Ianua nigra, Propertius
Panditur ad nullas ianua nigra preces
Carcer tenebrosus, cœcus
Orcæ Charybdis
Fæculentus, terrestris alicui carcer,
Igneus fluuius
Hypogræa claustra Barathri
¶ Infernalis, Tartareus, Auernalis fluuius, seu amnis, &c.
Reliqua require inter Poetica.

Hell fire.

Ignis gehennæ
Tartarea flamma
Ignis infirnalis
Aeternum, extremum supplicium
Horrenda, extremaque internecio, Budæ.

to goe to Hell.

Inferos adire lacos
Nigros visere Manes ante diem
Ad Cocytum demigrare
Obscura regna subire
Ad Tartara pergere, petere
Plutonis sub terra inuisere sedes
Αἴδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης οἴχεσθαι, vt est apud Homer.
Paludem igniuomam gehennæ hæreditare
Stygias peruenire ad oras
In ignis æterni abyssum corruere
Ditis defunctum accedere regna
ἐποφθίμενον δῦναι δόμον ἄδου εἴσω vt est apud eundem.

to bring to Hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere.
ψυχὴν ἅϊδι προϊάψειν. Hom.
Aeternis obijcere malis
Deturbare in auernum
In vel sub tristia tartara mittere

Demittere orco aliquem
In Tartara deiicere
In auerni barathrum in acherontis tenebras deiicere, mittere
Ταρταρὸν
Detrudere ad Stygias pœnas, & auerni tartara Ditis, Virg. in 7.
Hinc via tartarea quæ fert
Acherontis ad vndas
Ducere, præcipitare in infernum
Εἰς ᾅδην κατάγειν, to lead to hell
Mittere ad orcum
Animam trahere ad præsepia Ditis
Seculi sordibus pregrauatum in flammas tartareas demergere
In phlegetontis præcipitare fluenta, dehiscere, tetra sub tartara rapere
Chasmate, tellure dehiscente viuos in infernum demittere
Profunda demergere abysso, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores
In profundum Tartarorum relegare.

the deuill of Hell.

Dis, ditis
Tenebrarum Præses, Pluto
πλούτων, Orcus
Summanus, diuitiarum & inferorum deus: summus inter manes dictus Ouid.
Summano templa ferunt
Apud Plutonem agere, to be in hell.
Apud Inferos habitare
Colere regiones Acherontis.

Hell Spirits.

Dæmones, dæmonia
Manes, lemures.

to Helpe, to Aide, or Assist.

Subuenire, succurrere
Auxilium dare, ferre, præbere, præstare
Auxiliari, βοηθεῖν
Iuuare, adiuuare, adiutare
Offerre se alicuius necessitati, inopiæ supportare
Adiumento, adminiculo, præsidio, subsidio, auxilio esse
Adminiculari, opitulari
Opem ferre celebrem
Adspirare, subleuare
Alleuare, releuare
Patrocinari, adesse
Tueri παραγίνεσθαι
Afflictos, miseros consilio & re, iuuare
Tutari, adire
Conferre opem miseris
Suffragari
Commodare, dare operam alicui Plautus
Subsidium præstare
συμβοηθεῖν
Suppetias ferre
Præsto fuit multis
Defendere, assistere
Adferre adiumentum, præsidium, auxilium, opem, manus alicui
Manus adferre, dare societas, vel auxiliares
Rebus succurrere læsis, relictis
Facere adiutorium, Suet.
Opem præbere, præstare
¶ Ire, venire subsidio, apud Virg.
Ire suppetias, apud Cæs. to goe succour, or helpe one
Ferre pedem, apud Virg.
Ferre simul fauni que pedem, vide to be profitable.

to Helpe one another.

Mutua opera iuuare
Succurrere mutuò
Mutuas tradere, commodare operas
¶ Se inuicem mutuis iuuare officiis
Condicere operam, to promise helpe, & offerre auxilium, id est, polliceri
¶ Non tuo Marte
Non sine Theseo, not without ayde.

Helpe, Aide, or Assi-stance.

Auxilium, subsidium
Suppetiæ
βοήθεια
Præsidium, opitulatio
Adminiculum, suffragium
Subuentio
Iuuamen
Auxiliamen
Adiuuamentum
Anchora
Opitulamen
Opem in obliquos
Adiutorium, tutela
Copia, Terent.
Patrocinium, defensio
Opera subsidiaria, apud Eras.
Beneficio alicuius, id est, opera apud
Cic.

to require, or to demand Helpe.

Auxilium, subsidium petere, implorare, efflagitare
Quærere
Inuocare suppetias, auxiliares manus, opem
Auxilia cogere
Opitulamen rogare
A superis poscere opem
Quiritare, apud Apul. & alios
Sollicitare Deos
Vocare auxilio Deum
Vocare auxilium
Operam deposcere
Auxilium vocat & duros conclamat agrestes.

without Helpe, vide Without.
with the Helpe of God, vide God willing.
Herauldes of Armes, vide Posts.
to Harbour, vide to Lodge.

an Harbinger, one that appointeth lodging for a Princes traine.

Metator seu designator hospitiorum quem vulgus Foraneum vocat
Epidemeticus, vel epistathmus.

Heretofore, in Time past.

Antiquitus, ἐκ παλαιοῦ
Bonis temporibus, apud Cic. in offic.
Apud maiores nostros
Memoria patrum
Olim præteritum tempus significans
sicut quondam, πάλαι, Cic.
Fuit ista quondam in hac republica virtus
Iam olim, & olim iam, Long afore
Quampridem.

Hereafter, a Time to come.

Inde, deinceps, ἐκ τούτου
Ex hoc tempore
Post, posterius
Postea, μετὰ ταῦτα
Olim futurum tempus significans
Posthæc, postmodum
Postmodo, amodo
In futurum, in posterum
Demum, denique
Dehinc, ἑξείης
Poeticè per ἑξῆς
Vltra, post hoc tempus.

Hereafter a better successe, or a better lucke and fortune.

Tempestatem excipiet serenitas
Post tenebras lux atque serenus dies
Spes meliora dabit
Succedet tranquillitas

Flebile principium melior fortuna ſequetur, Ouidius
Turbulentos motus conuertet Deus in tranquillitatem
Malis dabit Deus his quoque finem, Virg.
Illuceſcit optata tranquillitas
Poſt hæc meliora ſperamus
Tempora poſt mœſtos læta fuit dies
Poſt nubila Phœbus
Grata ſuperueniet quæ non ſperabitur hora
Læta triſtibus ſuccedent
Aurea remeabit Saturni ætas
Melior poſthac fortuna adueniet
Poſt tempeſtatum noctem diei ſerenitas illuceſcet
Oculis mœſtitia caligantibus grata aura illuceſcet
Forſan melioribus annis ſæcula læta aderunt.

an Heritage.

Hæreditas, hæredium, hærediolum, prædium, patrimonium, ſucceſſio, vide Unmoueable goods.

greedy after an Heritage, or an other mans liuing.

Hæredipeta, vultur
Captator teſtamentorum
Vulturis vmbra, γυπὸς σκία
Inhians teſtamento
Moriturum blanditiis, muneribus aut aliis quibuſuis artibus ſubornans, vt hæres inſtituatur
¶ Obire hæreditates, fundos, arua vicini pro aucupari, captare, Cic.
Perſequi hæreditatem, apud Terent.
Hæreditates captare alienas, Hiero.

a Herring.

Allec, aut vt nonnulli volunt, Halec per aſpirationem & vnico l
Arenga, alleca
Mænis, μαινὶς, vel mænas, halecula, a Sprat.

a red Herring.

Allec infumatum
Arenga paſſa
Ruburnus & ruſcupa à plæriſque pro eodem ponuntur.

Hitherto, vide Untill now. Hither and thither, High and low, To and fro.

Surſum, deorſum. Huc & illuc
Vltro citroque, Cic.
Rurſum, prorſum, ἄνω, καὶ κάτω
Rerum ordine conturbato
Hac illac circumcurſa, Terent.

to Hide, to couer, to keepe cloſe.

Cælare, abdere
Obducere, abſtrudere
Operire, condere
Abſcondere, κρύπτειν
Recondere, occulere
Occultare, occludere
Occultum habere
Inuoluere, retrudere
Ab oculis remouere
Tegere, contegere
Obtegere, ſupprimere
Velare, λανθάνειν
Abdere ſe
Abſtrudere ſe in angulum
Abdere ſe in tenebras
Fugere vultus
Carere publico, foro
Fugere congreſſus hominum, Cic.
Non venire in forum
Abdere ſe domum rus in ſyluas
Abdere domo, ſpeluncis
Fugitare, ſubtrahere ſe
Coniicere ſe in tenebras
Confugere in cauernam
Quærere latebras, diuerticula
Publico abſtinere, fallere
Liuius, qui per biennium fefellerat, id eſt, latuerat.

to

to be Hid, or lie hid.

Latere. Latere tecto
Latitare, & Delitescere.

Hid, kept close.

Occultus. Abditus. Latens
Cæcus. Conditus. Absconditus
Cryticus. Tectus. ἐνδόμυχος.

to Hie, vide to make Haste.

High, Aloft.

Excelsum. Celsum
Eminens. Æthereum
Arduum. Exaggeratum
Perculsum. Summum
Altum. ὑψηλον. Aëreum
Procerum. Elatum
Editum in altum
Præruptum. Sublime
Excitatum humo.

to appeare, to seeme High.

Elucere. Emergere
Excedere. Prominere
Eminere. ὑπερέχειν
Minari pro eminere, apud Virg.
Geminiq; minantur in cœlum scopuli
Assurgere. Extolli. Attolli
Educi. In altum surgere
Efferri. Efferri in altum
Efferri in aerem
Dum petit infirmis nimium sublimia pennis
Superare humeros, fastigia tecti, culmina
In luminis auras alte subuehi
Aliquem toto capite superare.

a little Hill, a Hillocke.

Cliuus. Monticulus
Collis. Colliculus
Tumultus, quasi terra tumens
γεώλοφος. λόφος.

to Hinder, to Let, to offer Wrong.

Obsistere. Offendere
Lædere. Impedimento esse
Non conducere, si referantur ad naturalem temperamentum, ac corporis accidentia, vt illud non conducit stomachi cocturæ, digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem
Obesse. Officere
Nocere. Incommodare
Incommodo afficere vel damnis
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre. βλάπτειν
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Cic.
Malefacere, & maleficium facere
Incommodum ferre, inuehere, importare
Dare damnum, seu Iacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicunt
Malum dare, apud Terent.
Commodis officere, apud Cic.
Incumbere in alicuius perniciem
Malitiosis, insidijs, clancularijs dolis perniciem machinari, to go about for to doe wrong.
In mutuam perniciem ruere, Eras.
In alterius perniciem iucundius incurrere, malum statuere, scelus concipere
Machinari perniciem, necem alicui
Petere alicuius caput
Moliri mortem, læthum alicui
Ire in aliquem.

Hippocras.

Melicraton. μελίκρατον
Vinum hypocraticon, distillatum tertio. Aromaticus
Myrina vel Myriua
Vinum aromaticum.

Hyre, vide Reward.

Histories, or Chronicles.

Historiæ. Commentarij
Fasti. Libri veteres
Res gestæ
Scriptura. Registra
Diaria. Annales
Ephemerides
ἐνιαύσιοι. ἀπομνήματα
Chronicatorum
Monumenta rerum veterum, temporum, locorum, hominum, rerum gestarum
Libri exemplorum, rerum memorabilium
Aduersaria
¶ Breuiarium Summarium
Compendium
Epitome, ἐπιτομή. Vide writings.

to write Histories or Chronicles.

Historiam scribere, texere, contexere, in ordinem disponere
Rerum gestarum seriem describere, narrare, oculis subijcere, memoriæ prodere
Actus componere. Hieron.

to Hit the marke.

Scopum vel scopulum ferire, tangere, adsequi, ictu directo ferire, sagitta contingere
τοῦ σκοποῦ ἐφικνεῖσθαι
Metam attingere
Iugulum ferire.

to Hit or Dash against something.

Illidere. Offendere. Allidere
Offensiones incidere. Incurrere
Intorquere. Impingere
συγκρατεῖν προβάλλειν
Quis tam Lynceus qui nusquam incurrat? Cic.
Lædere crus, pedem ad lapidem, Cic.
Saxo, cespitibus duris occurrere.

to be, or to waxe Hot or warme.

Ardere. Exardere
Ardescere. Exardescere
Calere. Concalere
Feruere. Incalescere
Aestuare. Exæstuare
καυματίζειν
Calorem sustinere. Flagrare
Aestu & caniculæ rabie excruciari
Calorem pati, tolerare
Canis ortu, flagrantissimis solibus flagrantioribus radijs exuri
Feruere. καυματίζεσθαι
Calore efferuescere, torreri
Sole aduri, excandescente die
Dum calet, & medio sol stat altissimus orbe
Pulueruienta coquat maturis solibus æstas
Infensos auertere æstus
Caloribus solis exuri, solis æstu ingrauescente
Solis æstus est submolestus.

a Hogge, a Swine.

Sus. ὗς. Sucula
Porcus. χοῖρος. Porcellus
Porca. Procetra, a Sow
Scropha quæ sæpius
Verres, a Boare
Maiales
Porcus castratus, a barrow hog
Nefrens quod nondum frendere, hoc est, fabam frangere possit, vt Varro ait
Sed porcellus lacteus subrumus qui & orthragoriscus dicitur
¶ Porcarius. Subulcus, porcorũ custos
¶ Porcile. Hara, porcorum stabulum, a hogstie.

to Hold, to Keepe.

Tenere. Continere
Mordicus tenere animum, sententiam
Tenere se domo

Tenax

Tenax morbus
In anuſſis aliquid tenere.

to Hold vnder, vide to Keepe in and Refraine.

Holy day.

Dies ſolennis, Dies feſtus
Dies ferarius, Feſta lux
Religioſa dies
Feſtum ſubſtantiuè, ἑορτή
Feriæ Feriarum pluraliter
Dies ceſſationum ab opere.

at Home or in my House.

Domo, οἴκοι
Intra paternos parietes
Intra domeſticos parietes
In domo, ἐν τῷ οἴκῳ

to tarrie or lurke at Home.

Perpetuò domi deſidere
Raro prodire
Domi conchæ in morem ſuo viuere ſucco
Crepitu ventris calces domi calefacere
Domi ſe continere.

Hunger, vide Hunger. to Honour, to Worship, to Reuerence.

Venerari, Aſſurgere
Venerationi dignari
σέβεσθαι, Reuereri, Colere
Obſeruantia proſequi
Obſeruare, Applaudere
Honore proſequi, excipere
In honore habere, ἐν τιμῇ ἄγειν
Honorare, Honeſtare
Honorem impendere, habere
Suſcipere, ἀποβλέπειν
Admirari, apud Virg.
Magnificare, Honore ampliſſimo ornare, proſequi
Honoribus augere, cumulare, ornare quod promouere vulgo dicitur, to promote, to aduance
παράγειν εἰς ἀξίωμα ἐπισκοπῆς.
ἐπ' ἐξουσίαν ποιεῖν.
Gloriam dare. Cic. vt mihi illa omnia immortalem gloriam dederint.
Ornare aliquem inſignis gloriæ
Exornare aliquem prætura, conſulatu
Nouo augere honore
Afflare honorem Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promouere
Exaltare, Sublimare
καθίστασθαι ἐπ' ἐξουσίαν
Conſtituere in authoritatem & potentiam
Honorificare
Honorem exhibere, præſtare
Onerare officiis, honoribus
Genua flectere
Inclinare caput omnibus theatris
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare, certatim
Honorarium neutiquam deſpicabile offerre
Pro numine colere, to worship one as a Saint
¶ Aliquem ſartum tectum conſeruare, eſt alicuius honorem (vt vulgus loquitur) tueri, Cic.
M. Curium ſartum tectum, vt aiunt, ab omni incommodo, detrimento, moleſtia, ſincerum, integrumque conſerues.

to get Honour, Glory, Praise, or Dignitie.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, conſequi, reperire, ſibi adiungere, acquirere
Ferre, obtinere laudem, Cæſar
Ad dignitatem peruenire, prouehi

Ire ad astra. Virg.
Peruenire in claritudinem magnam Sal. Propter scientiam rei militaris singularem ad honorem amplissimum euocari
Omne ferre punctum, pro laudem omnium assequi, Horat.
Nanciſci poteſtatem ſeu authoritatem ſummam
Colligere dignitatem, famam
Laudem ſibi parare
Attollere faſtigium
Prouehi in altum
Lauream mereri, adipiſci
Dignitatem agere, amplificare
Gloriam comparare, adipiſci, conſequi
Nomen augere, vel exiſtimationem
Extendere famam factis
In gloriam venire
Honores aſſequi, conſequi.

Deſirous of Honour, vide Ambitious.

Honour, Renowne, Glory, Praiſe or Dignitie.

Honor & Honos, κλέος
Excellentia, Celsitudo
Dignitas, Dignatio
Maieſtas, Claritas
Sublimitas, Faſtigium
Amplitudo, Splendor
Celebritas, Magnificentia
Exiſtimatio, opinio honeſta
μεγαλοπρέπεια
μεγαλοπραγμοσύνη
Honeſtas, Decus
Laus, Fama, δόξα
Gloria, Titulus, metaph.
Nomen, Ornamentum, Vide euerlaſting renowne.

Honourable, Noble, Worſhipfull, Venerable, Famous, Excellent, paſſing good.

Honorabilis, γεραστος
Honorificus, γεραος
Venerabilis, αιδήμων
Venerandus, Excellens
Aegregius, Preclarus
Præſtans, Eximius
Præſtabilis, ἐλλόγιμος
ἐξηρητέν.ς, Clarus
Intaminatus, Amplus
Colendus, Phocion
Reuerendus, Probus
Probatus, Cic.
Adprobus, Gel.
Honorandus. Honeſtus
Spectatus, Spectabilis
Spectatæ probitatis vir.
Vir de quo dubium clarior ne ſit generis, origine, an virtutibus
Diuerſis relucens virtutum ornamentis
Purus omnis criminis
Summum eccleſiaſticæ dignitatis ornamentum
Vir omnium epiſcopalium virtutum genere cumulatiſſimus
Conſpicuus. περιφανής
Circumſpectus
Inſignis, Inclytus
Illuſtris, Celebris
Laudatus
Laude dignus
ἄξιος, ἄινων Laudabilis
αιδέσιμος, ἀιδῶιος
Vir, integer, integræ famæ
Integerrimæ vitæ, vir
Grauis & honoratus apud ſuos,
Senio venerabilis
ἐπίτιμος ανὴρ πολύαινος
Omni honore & fauore digniſſimus
Patriæ decus immortale
Bonus pro probo & iuſto, apud Cic.
Vir numuris omnibus abſolutus
Columen familiæ, the Honour, the glorie of the houſe, ſtocke or kindred, Terent.
Homo quantumuis precii quauis re dignus, prouerb.
ἄξιος τῦ παντὸς
Multa laude dignus
Summæ integritatis

Singulari vitæ integritate
Insigni virtute præditus
Moribus integris
Iouis germen, ἐκ Διὸς ἔρνος
Ad dignitatem & gloriam natus
Insigni dignitate præstans
Vitæ ac famæ inculpatæ vir.
Vitam degens nulla sinistri rumoris macula aut laude aspersam
Moribus ac vitæ probitate admodum excellens
Famam seruans illibatam
Famæ hactenus incontaminatæ
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horat.
Sublimi qui fertur vertice
Summæ dignitatis codicillis ornatus
Ornamentis pulcherrimis cumulatus
Dignus Argiuo clypeo, prouerb.
Manificis ornatus præconiis
Clarissimus, amplissimus vir.
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diuersum significantia, sed huc translata, quòd probi honestique viri epitheta sunt.

Honourable, vide **Princely.**

a Hood, a Kerchiefe for a Woman.

Rica & Ricula diminutiuum
Peplum
Calyptra
Tegmen muliebre
Calantica, ταινία
Calanticam capiti accommodare, apud Cic. **to pin**
Calanticam detrahere, apud Virg.

a Whore, a Harlot.

Scortum, Meretrix
Prostibulum, Scortillum
Communis mulier, Lyca
Propudiosa Scortatrix
Vulgata omnibus seu peruulgata, apud Suet. Lycena
Pudicitiam in propatulo habens
Lupa, προςᾶσα γυνὴ
Quæstum corpore faciens
Prostituta mulier, Adultera
Prostituti pudoris, Mœcha
Vulgato corpore, Pellex
πόρνη ἡ ἐργαζομένη
Publicè merens
Diobolaris, apud Fl. in mythol.
Quadrantia mulier
Recellicluniæ, apud Plaut. Alicar.
Cloacæ, metaph.
Subacta pluribus
Pellex, palace Græcè, Concubina vulg.
Sui copiam omnibus faciens
Ignis, apud Virg. Succuba
Cuilibet se sternens, **a common Harlot.**
Quouis admittens
Seraptiæ, Prosedæ, **ill fauoured Drabs**
¶ Et meretrix sacrificularia seu prostibulum vel cloaca sacrificorum, **a Priests whore.**

a Whoremonger.

Scortator, Fonicator
Fornicarius, Meretricarius
Ganeo, Nequam, πόρνος
Leno, a **Ruffin.**

to play the Whore, or Harlot.

Pulchritudinem & corpus ad lucrum prostituere
Alere corpus corpore, Plaut.
Prostituto corpore stipendia facere
Dare se cuilibet, apud Teren. & Mat. pro prostituere
Corpore quæstum facere
χοιροπωλεῖν facere
Ex turpi vitæ quæstu
Vulgare, publicare corpus suum
Collocare se in vita meretricea palam & domum suam patefacere omnium cupiditati, Cic.

Palam

Palam facere quæstum
ἐν τῷ φανερῷ χρηματίζειν
Corpus palam ad omnes libidine diuulgare.

to hunt after whores, vide Bauderie.

vide Bauderie.

to Hope, to trust.

Sperare, Spem habere, fouere, nutrire, pascere
Teneri, Lactari spe
Spe duci, Spectare
Spe euehi, attolli
ἔχεσθαι ἐπ' ἐλπίδος
Expectare, pro sperare, apud Cic.
Pendere se animi
Figere spei pedem, Eras.
Spei figere ancoram, to trust wholly.
Omnem figere cogitationem, omnia studia, omnem curam, operam, industriam, omnem denique mentem in N, patrocinio, fauore, authoritate.

to Hope in vaine.

Pascere, vanam spem, spes inanes apud Virg.
Excidit spes id posse fieri
Inanem spem fouere
Bona spe aliquem ludere
Lactari spe falsa
Stultam dubia spem trahit mora.

a small Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma
Spes frigida, languida
Spem tollere, demere, ademere, expellere
Destitui spe
Spes macra, apud Persium
Cassa atque euanida
Spes mihi cassa cadit
ψυχρὰ μὲν ἐλπίς.

I Hope, I trust.

Maxima spe teneor
Adducor in spem
Spes mihi magna subit
Spes est futurum fore
Arrecta spes est
Adhuc aliquis Deus nos respicit
Adhuc cælum voluitur, prouerb.
Lux affulsit, prou.
Spero huic afflare auram aliquam, i. spem ostendi, Cic.
Affulgens lætior spei aura, recreat animum meum, Eras.
Spem habeo, ἐλπίζω
Spem capio
Spe erigor, trahor.
ἐπαίρομαι
Venio in spem
Spero fore
Ducor, Potior spe
Affulget, arridet, adblanditur nonnihil spei
Spes est, adest, superest, restat, relicta est
Afflabit mihi spes melior
In spem vocor, erigor forte
Summam, certam, non exiguam concipio spem futuram
Animus mihi præsagit, fidem facit.

a Horse-man.

Eques, qui equo vehitur
Qui cursus equestres traducit
Qui instruit cursus equorum
Equo insidens
Equisessor, oris
Equio, onis, a horsebreaker or keeper.

Hospitalitie.

Frui alicuius domo, hospitio
Hospitem admittere
Confidere domo
Hospitium seruare
Præbere, accipere
Recipere tecto
Dare hospitium
Non habere fores oppositas
Indulgere hospitio

an Hospitall or Spittle.

Valetudinarium
Nosocomion. νοσοκομεῖον
Infirmarium dicitur vulgo
Hospitalia, numero plurali, genere neutro, ponit Vitruuius pro ædibus quæ hospitibus excipiendis destinatæ sunt. Græcis Xenodochia vocantur, in quibus peregrini hospitantur, vulgo Hospitalem, & egentium receptacula prochodochea, seu hospitia.

an Host, vide Inholder and Armie.

a House, a dwelling place.

Domus. δέμος
Aedes pluraliter. Nidus
Tectum, pars pro toto, Casa.
Lar, apud Poetas
Penates οἶκος
Aedificium. Mansio
Tabernaculum
Domicilium
Limen, pars pro toto
Catul. Labore fessi venimus limen ad nostrum
In nostrum penetrale receptus
Focus pro domo priuata ponitur
Habitatio. Sedes
Habitaculum
Culmen pro domo ponitur
Doma. δῶμα, similiter synechdochicè
Domus monetaria, the Mint. vbi signatur argentum in nummos
Argenti officina. ἀργυροκοπεῖον.

at my House, vide Home.

to keep House.

Gerere rem domesticam
Familiæ curam habere
Curare domum, rem familiarem
Solerter, prouide, vtiliter rem domesticam administrare
Rem familiarem & parare & conseruare
Parta tueri aptéque impendere
Domestici officii curis distringi
Tueri rem familiarem, apud Cic.
Gubernare domum, vulgus dicit
Rem domesticam, vel ad rem domesticam attinentia curare
Frugi viuere, to liue soberly
¶ Primam rei familiaris curam inire.

Houshold stuffe.

Supellex. ἐπίπλεον
Res domestica, familiaris
Vtensilia, Res nobiles
Scruta, numero plurali, old stuffe.

an Housholder, or the good man of the house.

Paterfamilias. οἰκοδεσπότης
Familiæ propositus, rector
Maritus. Herus.

an Housewife, vide Wife.

How.

Quomodo. Qui. Qualiter
Qua ratione. πῶς. ὅπως
Quo pacto. Qua via
Quemadmodum.

Humble, vide Low.

Humilitie, Lowlinesse.

Despicantia sui
Voluntaria mentis demissio
Animi demissio. Humilitas
ταπείνωσις
Quæ Virginem Mariam in cœlum extulit.

Hunger, Famine.

Esuries. Esurigo
Edendi auiditas, orexis, libido
Fames. λιμός. πεῖνα
Male-suada fames.

Fam

¶ Fame contabescere, inedia, inopia, fame deficere, confici, vinci, **to die for hunger**
Pallida ora fame
Longam excoluisse famem
Demere, soluere ieiunia
λιμῷ διαφθείρεσθαι
¶ Affligere inedia
Fame aliquem excruciare
Tenuem edendi concedere portionem, vt mori necessum sit, **to famish one**

to lessen, or asswage Hunger.

Eximere. Pellere
Depellere. Repellere
Leuare, Deponere, exoluere famem.
Satiare, ieiunia pascere, finire, placare boum cæde
Comprimere amorem edendi.

Hungry appetite.

Appetitus, vt vulgus loquitur
Appetentia comedendi, Esuritio
Vehemens edendi auiditas
Orexis, ὄρεξις, qua voce vsus est Iuuenalis in Satyris, appetitionem vertit, Cic.
Gulæ irritamentum
Ieiuna auiditas.

to Hunt, to Chase Deere.

Venare canibus leporem
Feras insectari
Feras indagare. θηρεύειν.
Feras agere, agitare, inquirere
Venationi insistere
Sectari ceruos, apros, feram
Feras cursu insectari, insequi, agitare. ἀγρεύειν
Cum belluis audacter congredi
Ceruos iaculo cursuque fatigare
Insequi vagas per iuga summa feras
Clamore premes ad retia ceruum
Cadit aduersa cuspide fossus aper.
Compellere ceruos in plagas
Saltusque indagine cingunt, Virg.

to Hurle, vide **to shoote.**
to Hurt.

Nocere. Officere. Lædere
Offendere. Incommodare. Obesse
Cadere, damno esse
De ijs quæ nocent, & non prosunt.

A Hurt, vide **Losse.**
Hurtfull, Noysome.

Damnosum
Infestum. Perniciosum
Dispendiosum. Noxium
Detrimentum, incommodum adferens
Exitium, iacturam, calamitatem, periculum, damnum secum trahens, & ingens malorum incommodorumque agmen.

a Husband.

Coniux. Sponsus. Maritus, Virg.

A husbandman, he that tilleth and manureth the ground.

Agricola. ἀγροικος
Agricolator. Georgus
Villanus. Villicus
Agrarius. Agrestis
Ruricola, Rusticus. vide **Plowman.**

I

a Iacket or Ierkin without sleeues.

Exomis idis. Colobium
Tunicula manicis defecta, truncata, mutilata.

a Iakes, vide **Priuie.**
a Iangler, vide **Babler.**

the Iaundis.

Moribus regius, à Var. dicitur ἰκτέρος, Græc. nuncupatur, medicorumque opinione ex felle nascitur
Aurigo nominatur à Celso, propter auri colorem.
Arquatus ab arcu, à colore scilicet, arcus cœlestis
Quidam hunc morbum Ictericam, vocabulo non satis probato (vt omnia morborum nomina ferè deprauata sunt) dixere
Alij dæmoniacum & Aquatum vocarunt
Auriginosus & Icterius, ἰκτερικὸς, qui morbo regio laborant
ἰκτεριᾶν, Ictero morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacuus
Supinus, ociosus
Feriarius, ἰκνηρὸς
Vacuus ab opere
ἄεργος, ἀπράγμων
Nil rerum actitans
Lentus, cessans
Cessator, languidus
Desidens, desiodiosus
In otio vitam degens
Bos in stabulo, prouerb.
Spartam rodens
Reses, dis, omnis g. Liu.
Iners, male feriatus
Compressis sedens manibus
Marcibus, apud Plaut.
Facere, terere
Agere, peragere
Sequi, habere
Feriari otia
Ducere segnia otia
Ducere vitam per otium
Natus in otio
Solui in otia, vide Slow.

to be Idle.

Ociari, ἀεργεῖν
Pigrari
Vacare ocio, à labore
Vacare, σχολάζειν
Ocio indulgere
Cessare, ῥᾳστωνεύειν
Esse remissum à labore
Ocio torpescere, marcessere
Ocium captare
Feriari & feriare neutrum
Inerti ocio contabescere
Inertiæ indulgere
Ocio se dedere
Ocium colere
In ocio esse
ἄγειν, σχολὴν
Diuturno in ocio versari
Turpe ocio & Abdomini seruire
Nihil agere
Vltra Epimenidem dormire
Ociis ac somno transmittere vitam, apud Terent.
Feriatam agere vitam
Nullis se negotiis exercere
Manum habere sub pallio
Compressis sedere manibus
Et Prouerb. Conchas legere dicitur, qui in summo est ocio.

a Ierkin, vide Iacket.
to Iest, to Sport.

Nugari, connugari
Ludere, iocari
Nugas agere, tractare iocos
Afferre iocum, sales
Ludicra rebus seriis miscere
Iocari festiuissimè
Indulgere festiuis iocis
Ioco dicere, vide to scoffe.

Iestingly, Merily, Pleasantly.

Ioco, iocose, per iocum
Ridiculè, παιζομένως
Ioci causa, per ludum
Animi gratia dicere, for sport
Per ridiculum.

a Jew.

Iudæus, Ἰουδαῖος
Verpus, apella, apud Horat.
Curtus, apud Geor. Wice. & à resectu cutis dicitur, recutitus
Circumcissus
Hebræus Ἑβραῖος
Israelita
Leuigena, à tribu Leui, Mant.

Ignorant.

Rudis es. Imperitus, nullius experientiæ, vsu minimè doctus, vsu expers, rudis in rebus, nouus tanquam hospes, planè peregrinus, ab vsu rerum imperitus, parum versatus, rerum insciens, ignarus, expers, experientia vacans, vsum non habens.

Ignorant, Unlettered.

Literas plane non nouerat
Ex abditis literarum fontibus parum aut nihil hauserat
Literis erat mediocriter, leuiter, vulgariter, non admodum, haud satis, non multum eruditus, institutus, instructus
Planè, perfectè, absolutè, exquisita quadam ratione, excellenter, egregiè, præclarè literatus, non erat
Longe aberat à perfecta literarum scientia: reconditæ, exquisitæ, singulares, egregiæ in illo literæ non erant
Vulgares erant.

I haue done it ignorantly, vnaware, not knowing otherwise then I thought.

Feci inconsultè, Ignoranter
Ignorans feci, apud Plaut.
Errore, per errorem
Imprudens, ignarus
Nec opinans
Per imprudentiam, inscitiam
Nesciens, inscius, insciens
Cic. Quæ insciente me, imprudente L. Sylla facta sunt, vide vnthought.

Ill, Amisse, Ouerthwartly, Frowardly.

Præposterè, peruersè
Perperam, prauè
Distortè, inuersè
Inuersum.

an Ill or Euill man.

Prauus, κακὸς
Peruersus, scelestus
Impius, ἄθεος
Malus, πονηρὸς
Perniciosus, flagitiosus
Malitiosus, sceleratus
Sons, noxius
Discolus, facinorosus
Pestis, lues
Internecio
Morum parte inquinatus ab omni
Capitalis homo, id est, supplicio capitis dignus.

Ill fauored, Deformed.

Deformis, turpis, δυσειδὴς
Fœda facie, Thersites
Thersitem deformitate vincens
Hipponax alter turpitudine
Thersitæ conferendus Homerico
Iacens in sordibus, Filthy
Ad prodigium vsque deformis
Deformatus corpore
δυσπρόσωπος
Quam formæ premit dedecus
Decolor.

an Image.

Statua, ἵδρυμα, signum
Simulachrum, simulamen
Idolum, media producta, Effigies
Icon, εἰκὼν

Imago, Imaguncula
Imago ratiato capite conspicuus
Agalma, Hermæ
Sculptile, fusile, conflatile
Sculptum, fusum, pictum signum
¶ Statuarius, sculptor, signifer, victor signa fabricans
ἀγαλματοποιὸς
Hermoglyphus, an Imagemaker or cutter.

to Imagine, to Search, to Inquire out secrets or high things.

Altum sapere
Scrutari profundum
Subtilitates perquirere
Circa sublimia & super cœlestia versari
In cælestibus versari
Imaginari, & vt de Socrate scribit Aristphones, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον
Per aëra incedere, & circa solem satagere.

to Imagine, to Conceiue, or to Cast in minde.

Imaginare, Fingere
Cogitatione depingere vel fingere
Animo comprehendere
Imprimere aliquam notionem in animis
Animo fingere
Cogitatione & mente complecti.
Speciem alicuius rei cogitare
Cic. De imaginibus ad animum peruenientibus
Item. Volitat ante oculos istorum regis filius. Vide to muse and to deuise.

to Imbroder.

Acu pingere, Plumare, ῥυφαίνειν
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere
Artifici vestes pingere acu
Vestes auro intexere
Hinc vestes Phrygianæ, acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filis decoræ, Imbrodered garments.

an Imbroderer.

Acupictor, πολυκέστης
Segmentarius, Plumarius
Barbaricarius
Phrygio, quod huius artis inuentores aiunt Phriges fuisse.

to Intimate, vide to Follow.
Immoderate Sorrow.
Immortall.
to be Impoisoned.

Bibere cicutam
κώνειον πίνειν
Haurire, sumere venenum
Venenum in sua viscera ingerere
Veneni mali populo anima expellere, Solin.
Toxico se mori dare
Veneno potionari, sustolli
Toxico perire, vitam finire perimi, confici, intercipi
Corpus medicaminibus multis aduersus venena munire, Plin.

of great Importance, vide Weight.
an Impostume, or Bile, or Botch.

Hulcus, ἕλκος
Caue picas, Vlcus
Exulceratio, ἕλκωσις
Pustula, Tumor.
Vomica à tumoris similitudine
Tuber, Tubernaculum
Apostema, ἀπόστημα
Abscessus
Supputatio latine

Glandes

Glandes, glandulæ, Tonsillæ
¶ Rescindere summum hulceris os.

Imprisoned, vide Prisoner.

Impudent, without shame. Shamelesse.

Impudens media correpta
Insignis qui est impudentiæ
Inuerecundus, fronte carens
Effrons, qui pudorem omnem abstersit, dedisci
Perfrictæ frontis, faciei
Cui pudor ex pectore cessit. Luc.
Os impudens
Aspectus atticus
βλέπες ἀττικον
Nihil oris habens
Cui frons cum mente periit
Frontosus
ἐυρυμέτωπος
Phormio Terentianus.

to be Impudent, shamelesse, or without shame.

Perfricare frontem, faciem
Ponere pudorem
Perfricare os, apud Cic.
Pudorem omnem abstergere, detergere, deponere
Verecundię repagula omnia discutere, Erasm.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi
Esse sine fronte
Transire fines verecundiæ, pudicitiæ Salust. Pudore carere
Non habere pudorem
Impudenter loqui, ἀναιδευτεῖν
Impudenter agere, ἀναιδεύεσθαι
Nihil apud alios pudere
Qui nullo pudore tangitur, monetur auditur, ducitur
Quem nihil pudet
Inuerecundus, Perfrictæ frontis

Impudently.

Per fricta fronte, facie
Posito pudore omni
Ore perfricto
Crasso rubore
Absque fronte & ore
Refractis pudoris & reuerentiæ claustris. Plinius. Citra ruborem
Deuorato pudore
Temeraria fronte
Nudo capite, prouerb.
γυμνῇ κεφαλῇ
Inuerecunde. Impudenter
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute.

Acceptum ferre
Impensum seu expensum ferre, vt transtulit. Vall. in epistola Pauli ad Phile, ἐλλογεῖν
Impurare vt habet vetus editio
Acceptum facere, Plin.
Meruisti, vt acceptum tibi fieret, id est, accepisse abs te non fatemus
Sibi describere, Attribuere
ἐξιδιοποιεῖσθαι, Arrogare
Tribuere, Vsurpare
ἐξιδιάζεσθαι
Vendicare, aut vt plerique scribunt, vendicare sibi
Adsignare, Occupare
Præripere, Applicare
Omnia cum datiuo personæ & accusatiuo rei construuntur
Deriuare in se metaph.

Inclined, ready and prone, or bent.

Propendens, Præceps
Applicatus, Cic. Decliuis
Pronus, Metaph. Intentus
Proclinis & procliuis, Deditus
ἐυεπίφορος, πρόσχειρος
Propensus
Facilis, Natans
Natura inclinatus, vt vulgo dicitur.

Incongruitie.

¶ Solœcismus
Solæcon
Barbaries, structura inconcinna refractoriola, stribiligo, seu stribligo linguæque latinæ inconcinnitas, balbuties, hæsitantia linguæ imparilitas, id vitij vocatur
Dictio propinaria plane barbara
Gothica, rustica, detrita, squalens, laciniosa, à doctis minime vsurpata.

Incontinent, variable.

Inconstans
Lubricus, Varius
Lubrica antipiti fide
Infidus med. prod. vt
Malefidus, ἄπιςος
Non constans sibi
Vagus, Volubilis
Instabilis. Perfidus med. cor.
Duabus sedens sellis
Cothurno versatilior
Chameleonte. Proteo, Tarrandro
Polypo mutabilior, versatilior
Vertumno inconstantior
Euripus homo Polymestor
Fluxam fidem gerens, Plaut.
Theramenes, Cothurnus
Descedere à constantia, à mente, atque à se Cic.
Omni vento doctrinæ quasi nebulæ turbine exagitante circumferri.

Incontinent, out of hand.
to Incourage, to Moue.

Impellere, Ingerere
Inducere, Instinguere
Instanter persuadere
Vrgere, Perurgere
Incitare, Stimulare
Admouere, Protrudere
Monitis extimulare.

to Increase, vide to Augment, to Encrease.

to Indeauour, or Labour diligently.

Inuigilare, Aduigilare
Incumbere, Contendere
Adniti vel anniti
Eniti, Vacare
Laborare, Elaborare
Niti, Instare, Vigere
Sedulam nauare operam
Summo studio intendere
Debitum esse
Excubare animo
Toto pectore incumbere
Manibus pedibusque conniti
Operam nauare, dare
Omnes promere vires
ἐπιτηδεύειν, Quærere
Operam impendere
σπουδάζειν, διατρίβειν
Curare, Euigilare
Diligentiam adhibere in munere fungendo
ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι
Curas & cogitationes omnes in rem aliquam conferre
Dare operam egregiam, laudabilem, optimam
In suo studio atque opere nunquam cessare, Cic.
Abijcere segnitiem, socordiam
Curam adhibere, impendere
Laborem, studiumque impendere
Studere, Conari
Studiosè curare
Adniti, pro virili, totis viribus
Eluctari, Moliri
Primam operam nauare
Magno studio moliri
Omnem operam, studium, diligentiamque ponere custodiendis dominicis mandatis
Totus quis incumbere in rem aliquã dicitur.

Ingenium intendere
Omnes ingenij neruos intendere
Ingenij vim omnem atque impetum torquere
Totis neruis incumbere
Operam impendere quam (id est quantum) possis diligenter, vide **Endeuour.**

Infamie, vide **Dishonestie,**
from his Infancie, vide **Childhood.**
to Infect.

Agere contagia
Serpere, proserpere latius
Ex vicino vel contactu nocere
Venenoso inficere afflatu
Afflare virus mortiferum
Spargere venenum
Afflatu nocere, Ouid
¶ Lucem, contagionem trahere, contrahere
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio, Contagio
Pestis, Corruptio
Lues, Aerugo
Venenum. Virus.

An Infectious sickenesse, vide **Contagious sicknesse.**
Inferiour.

Est me inferior, infirmior, imbecillior, neque mecum comparandus, æquandus, conferendus, coæquandus
Nec honore dignus est, qui virtute inferior est.

Inhabite, vide **Dwell.**
Inke.

Atramentum
μέλαν, ἄλαβα
Loligo pro atramento ponitur, vt Sepia propter vtriusque piscis cruorem atrum
μελανοδοχεῖον est Atramentarium
an Inkehorne, or Inkepot.

an Inne.

Diuersorium, à diuertendo
Hospitium, ξενών
Taberna meritoria
Stabulum propriè locus in quo lassi, fatigatique ex itinere consistunt, à stando nomen habens
πανδοχεῖον, Casa hospitalis
ταβερνεῖον, καπηλεῖον
Caupona, Cauponula
Hospitium meritorium
Taberna vinaria, οἰνοπώλιον
Oinoplion. **A Tauerne**

to keepe Inne.

Cauponari
Exercere Cauponam
Pandocheum agere, esse barbarè loquentes dicunt
Tenere hospitium.

an Inneholder, and Host.

Tabernarius, Caupo
Κάπηλος
Hospes qui recipit, & recipitur
Pandocheus
πανδοχεύς, ξενοδόχος
Stabularius, de quo in Euangelio.
Hospes meritorius.

Innocent, Guiltlesse.

Innocuus, ἄκακος
Inculpatus
ἀνέγκλητος Innocens
Innoxius ἀναίτιος
Crimine, Culpa vacans, carens
Insons, Expers culpę
Noxæ omnis excors
Qui extra culpam est
Nescius quid discriminis inter dextram & sinistram

Ab

Ab omni culpa alienus
Nullius sibi conscius
Clauo purior, prouerb.
Hoc me crimine nunquam contaminaui, inquinaui, infeci, pollui
Huius criminis, flagitij, sceleris, vitij, labe, macula nunquam infectus sum.

In our time.

Nostro æuo
Nostra ætate
Nostris temporibus
Nostra memoria
Nobis superstitibus
καθ' ἡμᾶς ἐγένετο, nostris temporibus fuit.

to Inquire, to aske, to demand, to search out.

Quærere, inquirere
Exquirere, disquirere
ἐξιτασμὸν, ποιεῖσθαι
Oportet veritatem ante omnia scrutari & inuestigari
Vestigare, inuestigare
Examinare, peruestigare
Scrutari, perscrutari
Rimari, indagare
Percontari, interrogare
Scitari, discutere
Quæstionem habere
ἀνακρίνειν, διακωδωνίζειν
ἐξετάζειν τὸ πρᾶγμα
Quæstioni subiicere, vel inquisitioni
Crebris solicitisque iudicium interrogationibus vrgere
Seuero examine inflare
Contari, explorare
Inquirere, pro vbique quærere
ἀμφιζητεῖν
Omnibus vestigiis indagare
Ad viuum resecare, prou.
Diligens facere scrutinium
Exactissimum facere examen
Altius rimari & expendere
Seueriter examinare
ἀκριβάζειν, diligenter indagare, explorare
Censuræ subiicere
Altiori indagine discutere, perscrutari
Venari artificio & solertia quadam quærere
Odorari sagacius, degustare conuiuam, apud Cic. vtrumque pro callidè & clam explorare quid habeat animi
Alicuius actus insidiosa explorationis arte venari
¶ Expiscari, elicere animi sententiam
Omnia secreta ex imo eruere studioque quærere.

to Instruct, vide to Teach.
to Intaile, vide to Graue.
to Interlace, to set betweene, as a day, or a yeere.

Interserere, intercalare
Interponere, ἐμβάλλειν
Vnde Annus embalismatis siue bissextilis aut bissextus nomen habet, in quo dies intercalatur, quæ λιμνὴ ἡμέρα, dicitur Græcis, id est, Dies intercalaris.

to Interrupt, to Disturbe one that is speaking.

Loquentem interpellare
Interstrepere
Sermonem abrumpere
Impedire, obstrepere
Interfari, in sacris literis
ἐγκόπτειν, Græcè ἢ ὑποβάλλειν
Interloqui
Interpellare sermonem institutum
Obturbare loquentem, pro interpellare
Turbare vel interturbare aliorum sermonem.

Interpolare, pro eodem
Interrumpere aliorum verba
Non audire quo rem deducere velit
Et apud Terent. Sine me peruenire quo volo, hoc est, vt absoluam quod cœpi dicere
Et Eras. in Moria: Audite quo rem deducamus
Loqui priusquam alter sua perfecerit verba
Musica interfecta in prouerbium abijt, pro sermone interrupto ab interueniente.

Intent, vide **Purpose.**
an Interpretation, vide **Exposition.**
to Intice, vide **to Allure.**
to Intreate, vide **to Pray.**
that cannot be Intreated, vide **Stif-necked.**
to Intreat humbly, to Beseech, to Request.

Supplicare submisse alicui
Abijcere se alteri ad pedes
Abijcere se supplicium
Procumbere genibus flexis in terram, posito genu ante pedes alicuius
Amplecti, tangere pedes
Tendere genibus brachia, in crura manus
Submittere, Succumbere genu
Rogare veniam supplicem
Supplicem genibus proripere tellurem
Ante pedes volui
Demittere ceruicem
Venire supplicem.

to Intreate, to obtaine by intreating.

Exorare. Flectere superos
Flectere lachrymis, precibus
Mouere precibus
Precando, precibus consequi
Placare, δυσωπεῖν
Persuadere, demulcere.

to Inuade.

Impugnare, infestare armis
Bello petere, impetere
Infesto exercitu irrumpere
Bello lacessere, infestare
Hostiliter ingredi, inuadere alterius ditionem
Arma mouere
Bellum inferre vel arma
Excursionibus infestare
Populabundè percurrere
ἐμβάλλειν, vide **to assaile.**

to Inuent, vide **to Deuise.**
Inuisible, that cannot be seene.

Inuisibile, quod aciem fugit
Quod oculorum fugit obtutum
Cic. Animus sensum omnem effugit oculorum
Sub aspectu non cadens
ἀόρατον.

Inward parts of man.

Vitalia, præcordia
Viscera, exta
Penetralia, intestina.

Ioyfull, vide **Glad.**
to Ioine, to set together.

Connectere, committere
Iungere, coniungere
Coassare, coaptare, εὐθετεῖν
Accommodare, concinnare
Componere, colligare
Contexere, compingere
Copulare, combinare
Coagmentare, conglutinare
Consarcinare, condere
¶ Adiicere, adiungere.

Annecte

Annectere. Addere
Adhibere. Admouere
Aggregare. to put vnto.
Conglobare. Glomerare
Conglomerare.

a Ioyning or setting together.

¶ Compages. Compago,inis
Compactio. Compositio
Constructio. Syntaxis
Coordinatio. Connectio
Combinatio. Coagmentatio.

Ionkets, vide Delicate meates.

to take a Iourney.

Iter facere. Moliri iter
ἔχεσθαι τῆς ὁδȣ
Facere perfectionem, Cæs.
Itinerari· ὁδοποιρεῖν
Proficisci. Iter capere
Tendere. Iter instituere
Pergere. In sacris literis frequens est eadem significatione
Iter, viam ingredi
διοδεύειν
Agere iter, viam
Habere iter
Conficere iter, via puluerulenta
Multa diebus singulis conficere miliaria
Dare se in viam
Sursum, deorsum currere ac recurrere, vltra citraque peruolare
Tenere iter, apud Virg.
Et, Quo nunc se proripit ille?
Item, Quo te Mœri pedes
Quo nunc iter tibi?
Transmittere maria, caput obiectare periculis
Vilis lucelli gratia terra, marique volitare
Per omnes terras ac maria volitare
Vltro citroque commeare, To goe and come

Conferre & recipere cum accusatiuo intercedente præpositione in, vt contulit se in patriam: aut sine præpositione, si accusatiuus fuerit proprium vrbis, seu ciuitatis, recipit se Romam, contulit se Venetias, Vide to goe away.

to come to his Iourneyes end.

Peruenire
Carpere locum destinatum
Tangere quæsitos penates
Quæ diu periit, tangit arua
Aduenit hospes ad vrbem.

a Iourney-man, a Day-labourer.

Operarius. Ergastulus
Mercenarius. Ergaster
Mercede conductus. μισθωτὸς
Conductitius. αὐτȣργὸς
Operam suam mercede elocans diurno.

an Ipocrite, hee that doth counterfeit holinesse.

Hypocrita penultima cor.
ὑποκριτὴς
Eruditus artificio simulationis
Simulator
Fucatus
Fuco sanctimoniæ personatus
Venditans sanctimoniam
Fucatæ sanctitatis homo
Duplex animo, corde
Fucatam, personatamque sanctimoniam præ se ferens
Paries dealbatus in Actis Apostolorum
τεῖχος κεκονισμένος
Sepulchrum dealbatum, Christus in Euangelio vocat sanctimoniæ simulatorem

Hypocrisis, Simulatio virtutis
Venditatio quædam atque ostentatio, Hypocrisie.

Issue of ones body, a Child.

Propago. Progenies
Soboles. Proles. Liberi.

Italie.

Italia, ab Italo rege
Italia terra
Latium. Ausonia
Hesperia magna vel maior
Oenotria, à rege Oenotrio
Ausonia ora.

It is so.

Ita est, ita se res habet, sic est rei status, in hoc statu res est, eiusmodi res est, hoc loco res est.

to Iudge, to giue a sentence, or iudgement.

Censere. Iudicare. Iudicium facere
Sententiam ferre, dicere, pronunciare
Damnare. Condemnare
Iudicem agere. Dijudicare
Censuram agere
Ius dicere, To pronounce the sentence
De re vltro citroque diligenter cognita pronunciare, definire
Acre, exactum, præsens, constans iudicium, sententia, censura.

to sit in Iudgement.

Sedere pro tribunali
Rixas fori iudiciarij dirimere
Rostris præsidere
Præesse causidicorum subsellijs, foro iudiciario
Cerdonum iurgia dirimere
Forum agere
Iudicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali sententiam.

to appeare personally in Iudgement.

Iudicium subire
Sistere se tribunalibus
Comparere. Causam dicere
Se apud Iudices tueri, purgare.

A Iudge.

Iudex. Prætor
Iura reddens. δικαιοδότης
Sedens pro tribunali
καθεζόμενος ἐπὶ βήματος
Sententiæ lator
Rerum capitalium Iudex, qui & Quæstor appellatur. Quæsitor
Iudex maleficiorum vulgo dicitur, de latrocinijs iudicans, siue latrunculator, Recorder
Prætor Capitalis.

the Iudgement Seat.

Iudicii locus.
δικαιοτήριον. Forum
Forum Iudiciarium
Forum iudiciale
Tribunal. δικαστήριον
Iudicum, consessus.

after my Iudgment, vide Meaning.

a Iugler, he that vseth crafty conueyance.

Gesticulator. Præstigiator
Impostor. Pantymimus pen.cor.
παντύμιμος
Circumforaneus
Pilatius apud Quintilianum
Gelasimus. γελάσιμος
Circulator, quæ Græci ἀγύρτην appellant, seu præstigiatorem, cum deceptione circumforaneum

Apuleius lib. 1. huiusmodi præstigiatorem populi frequentia stipatum mortalibus suas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens. Circulatorem aspexi equestrem spatham præacutam mucrone infesto deuorasse
Cyclitus ab Horatio vocatur
Impostor nugis ac strophis captans quæstum, vide Deceauer.

Just, righteous.

Iustus, δίκαιος
Aequus, Rectus
Muneribus nequaquam corrumpendus
Incorruptæ, æquitatis, iustitiæ
Iustitiæ oculus
Bochyris alter
Iustitiæ trutina, statera iustior
Rectam ingrediens viam
Rectum tenens clauum
¶ Aequum & bonum colere
Aequitatem seruare.

Justice little set by.

Pauci sunt hac ætate, his temporibus quibus iustitia sit, cordi sit
Qui iustitiam colant, exerceant, curent, tueantur
Qui de iustitia laborent
Apud quos Iustitia locum habeat, Iustitiæ locus sit; qui se iustos præbeant.

Justice is to be followed.

In omnibus actionibus nostris, id solum spectare debemus, quid Iustitia postulet, ratio præcipiat, conscientiam præponat.
Quid sit iustitiæ, quid rationi consentaneum, quid cum iustitia, ratione congruat, conueniat, consentiat
Habenda iustitiæ summa ratio est.
Vna spectanda iustitiæ, nihil præterea
De vna iustitia laborandum
Sequi ducem iustitiam debemus, agere cum iustitia, iustè, rectè, honestè
Honestum tuendum est solum
Nostra consilia, nostras actiones ad vnam iustitiam referri decet
Iustitię inseruire, iustitiam exercere, ad iustitiam incumbere debemus
A iustitia minimè discedendum, recedendum est.

K

to Keepe, vide to defend.
to Keepe close, vide to Couer.
Keepe it close, vide Beware to tell it no body
to Keepe in, or hold vnder.

Cohibere, Coercere
Domare, Frænare
Supprimere, Continere
Subiugare, vide subdue, and tame.

to Keepe holy, or feasting day.

Agere diem festum, ἐπιθειάζειν
Facere diem solennem, festum
Celebrare festum, diem feriarum, diem festum
ἑορτὴν ἄγειν ἑορτάζειν
Celebrare solemnitatem
Facere solemnitatem, apud Hiero.
Operam dare rebus diuinis
Feriari, vel Quiescere
ἄγειν ἡσυχίαν
Celebrare memoriam, mortem sanctorum
Labore & opere supercedere.

to Keepe from.

Arcere, Defendere

Prohibere, Cohibere
Coercere, Protegere.

it is better kept in remembrance, or longer Remembred.

Altius insidet vel insidet mente
Tenacius inhæret animo
Altè sedet animo quod primis discitur annis
In omnem vsque vitam hæret
Penitius cogitatione hæret
Quo semel est imbuta recens seruabit odorem, Testa diu, Horat.
Quod rudibus animis & per hoc tenacioribus primum imprimitur, nulla potestate potest deleri
Quæ teneris traduntur annis & citius discuntur & tenacius retinentur
Cordi altius, intimius imprimitur
Penitius ac profundius in pectore reconditur, reponitur
Altius insidet hominum animis
Facilius penetrat in animos mortalium
Acrius insidet animis
Id perpetuo animo inhærebit meo
Hærere in medullis, & includi in medullis, vtrunque Cic.

to Kembe or trimme the haire.

Pectere, Pectinare
πέκειν. κτενίζειν
Pexare frequentatiuum
Explicare capillum
Deducere crines pectine, Ouid.
Capilliculum comere
Pectine eburneo pangere
Fingere comam, pro ornare
¶ Pectinem ducere à Brechmate ad verticem. Caput mulcere.

a Kerchiefe for women, vide Hood.

a Kettle or Cawdron.

Cacabus, κάκαβος
Caldare, Caldarium
Lebes, λέβης
Ahenum, χρείων
Ahenulum, Cumena.

to Kill or slay.

Trucidare, Interimere
Mulctare morte, & neci dedere, apud Virg. vtrunque
Exterminare, Necare
Afficere morte
Punire, Vlcisci
Vindicare, φονεύειν
Dare neci, lætho Virg.
Perimere. Occidere
Mactare
Mortem inferre, adferre, obferre
Vita spoliare, Luce priuare
Exuere aliquem anima
Viuorum eradere cœtu
Orbare aliquem luce, vita
Vitam, animam, eripere
Morti dedere, Dare morti
Vitam eximere, Vitam adimere
Interficere, Iugulare
Iugulum ferire, to cut ones throat.
Configere, to thrust through.
Transuerberare gladio
Facile ictu perforare
Mucrone latus exhaurire
Confodere, διερύττειν
Defodere, Perfodere
Morte aliquem excipere
Sternere, apud Virg.
Dare sopori aliquem, Plaut. in Aul. to lay one asleepe
Ense aliquem fundere
Premere sicut & Cædere pro interficere, vtrunque apud Virg.
Auferre è viuis, è medio
Obuium quemque demetere, obtruncare, Conficere.
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium
Ferrum in fratris adigere viscera

Ferrum

Ferrum in viscera condere, Ouid.
Læthale ferrum in hominis stringere viscera
Perdere, Vnde vulgo precamur, Dij te perdant
Agere orco aliquem, poëticum est, quemadmodum mittere sub tartara
Porrigere apud Martialem, pro interficere
Cædem facere
Vltima supplcii animaduersione mulctare, percellere
Vltimo adficere supplicio, Eras.
Obsidis vnius iugulum mucrone resoluit, Ouid.
Soluere vitam
Hostile sanguine, hostium cædibus manus funestare, cruentare
Sanguine commaculare manus
Ab ipsa (vt aiunt) stirpe perdere, **to kill the whole race.**
Terram ore mordere, apud Virg.
γαῖαν ὀδὰξ ἑλεῖν. terram mordicus capere
Et apud Homerum πάντη ὀδὰξ ἑλῶν ἄσπετον οὖδας
Omnes mordicus ceperunt immensum solum
Ad internecionem cædere, extinguere
Viduare ciuibus vrbem
Tollere matrem, pro enecare
Læthiferum vulnus infligere
Supremum excutere spiritum
Extinguere
Facere cadauer, Cic.
E medio tollere, apud Cic.
Homicidium designare, seu parare, **to commit manslaughter**
Cædej & sanguine complere Christi causas
Cædem exercere, afficere, facere
Mortem agere
Cæde nefanda perfurere
Ferro desæuire, grassari, metere infesto
Cædem manu tingere
Dextras conscelerare insonti sanguine, αἵματι χειραμιαίνειν, Phocil.
Ensem tepefacere sanguine
Maximam cladem facere, **to murder cruelly**
Sub armis cadere
Intollerabilem cladem inferre
Per hastæ cuspidem cogere.

---

to kill himselfe.

Consciscere lethum, mortem sibi
ἀπορχήνασθαι ἑαυτῷ
Mittere se letho
Enecare se, Orbare se luce
Cadit telis ipse suis
Afferre manum sibi, Cic.
παραλύειν τοῦ ζῆν ἑαυτὸν
Ipsa sua concidit vsu manu
Inuenire mortem sibi
Scopulo se mittere ab alto
Abrumpere vitam
Veneni poculo animam exponere Soli. de Hanibale
Sese mucrone iugulare
Vitam rapidis ponere fluminibus.

---

a Killing of men, vide **Man-slaughter.**
a Kill, vide **Oven.**
a Kindred or Parentage.

Cognatio, Affinitas
Consanguinitas, Parentela
συγγένεια, Propinquitas, Vide **Stocke.**

---

of a noble Kindred.

Genus inclytum
Pulchra origine natus
Parentalia haud ignobilis
Genus ducere Olympo
Propago regia, Imagines
Stemmata illustria
Domini de gente suprema
Splendor natalium
Præclara stirpe creatus

Claritas

Claritas generis
Antiquitas generis
Insignia, Claræ insignia gentis
Locus nobilis & fama multis memoratus in oris, fama super æthera notus
Famam extendere factis
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt
Iam canitur toto nomen in orbe tuum
Nomen tuum immortale manebit
Qui magnum adeptus est nomen
Magnum & memorabile nomen
Veteres ceræ Imagines auitæ
Imaginum commendatio
Tituli, Statuæ
Claro sanguine cretus
Famosæ imagines, of an old stocke
Stemmata cognationum, apud Iuris.
vide Noble Kindred.

to Come of good Kindred or Stocke.

Referre genus
Originem trahere, ducere
Trahere, ducere genus, à sanguine dictum
τὸ γένος ἕλκειν
Stemma deducere
Illustri prodire origine
Descendere de stirpe
Ortum trahere
Successionem habere, ducere
Genus deducere
Diffundere genus, apud Virg.

to goe out of Kind, or to worke dishonor to his Kindred.

A paterno degenerare instituto
Longius à maiorum suorum exemplo digredi
Deflectere à patris auique prestabili insignique virtute, Cic.
Ab integritate morum paternorum labi
Degenerare, ἐκτρέπεσθαι
Maiorum deserere vestigia
Non respondere probitati paternæ
Virtutem patris non æquare
Recedere à vestigiis progenitorum virtuosis
Soboles virtutibus orba paternis
Paternas haud cauere cautiones
Inurere nomini paterno ignominiam.

a Kinsman, or Cosen.

Cognatus
συγγενὴς, συμφυὴς
Coniunctus sanguine
Sanguinis vinculo & patriæ necessitudine coniunctus
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa sanguinis propinquitate deuinctus
Ipso sanguinis vinculo copulatus
ἐγγενὴς, σύναιμος
Sobrinus, apud Terent.
Agnatus, Propinquus consanguinitate
Proximus, Affinis
Consanguineus
Iunctus genere, sanguine, sanguinis copula
Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit
Agnato sanguine proprior, vide Cosens.

to Kisse.

Osculari, Osculum ferre ingerere alicui, Suet.
Libare oscula, Virg.
Pangere osculum, suauium
Exosculari κυεῖν, i. prægnantem esse
Imprimere osculum
Labella labris conserere
Deosculari, φιλεῖν
Tollere osculum
Dare basium, suauium

Osculum

Osculum. Basiare, impudicitiæ sunt. Suauiari
Basia iungere
Figere, infigere oscula dulcia. Virg.
Oscula carpere, rapere, sumere
Osculo accipere
Excipere medijs amplexibus
Dulces dare amplexus. Virg.
Ruere in amplexus
Dissuauiari, apud Cic.
Amplexa dextra inhærere
Cupidè arctéque complecti
Vlnis stringere, to Embrace
Amplecti. Complecti
Amplectari. περιέχειν
Stringere colla blandis lacertis.

A Kitchen.

Culina. Coquina vulgo
μαχειρεῖον. Popina.

from the Kitchen to the Hall, or from a lower estate to a greater.

De nihilo, ex humili, magna ad fastigia rerum extolli, apud Iuuenalem
In summam euehi gloriam
Obrepere ad honores
Opera principum ad summos honores emergere
Ei miseria ad summas opes transire
Ad summam dignitatem emergere, Erasmus
Ex humili fortuna repente ad res amplas prouehi, subuehi
Ex infima fortuna prouehi
Ausonius fortunam reuerenter habe, quicunque repente, Diues ab exili progrediere loco
Ex humili è summa emergere inopia, Crœsus ex Iro
A remo ad tribunal
ἀπὸ κώπης εἰς τὸ βῆμα prouerbio dicitur, qui repente ex infima conditione prouehitur ad honesti muneris functionem
Euadere ad gradus altos, ad summi vestigia culminis
Ex phello venire, prou.
Ab asinis ad boues
Homo à se ortus
Nouus homo. Huic confine Vlisses pannos exuit, in quibus scilicet medicum apud porcos egerat
Videas etiamnum multos humili natos loco, ad hæc nullis omnino fortunæ dotibus adiutos ad eruditionis non solum fastigium, verumetiam summas dignitates ascendere, Claudianus. Asperius nihil est humili, cum surgit in altum
¶ Contra, from the Court to the Cart.

a Knaue, a Slaue, a Rascall.

Scurra. Triscurra
Furcifer. Trifurcifer
Nebulo. Verbero
Mastygia. Flagrio
Tenebrio, onis
Tenebrieo. Niger
Scurro, apud diuum Hieron.
βωμολόγος Circulator
Triuerbero, pistrino dignus
Necis pabulum, Rauens meat
Omnibus modis improbus
Ingenio malo prauoque, apud Sal.
Carcula. Calo
Imi derisor lecti, apud Mart. pro scurra ponitur
Vlyssis remigium, a sort of Knaues or rascals.

to Knead dow.

Depsere, apud Caton. δέψειν
Farinam subigere. Versando mollire
Imbuere farinam fermento
Conspergere farinam, per aquam conglutinare, in massam cogere, formare, compingere, to make dowe.
ἐμπλάττειν

Massa

Massa, farina subacta. Conspersio tritica. **Downe.** ἔκμαγμα.

to kneele downe, to make Curtesie.

Genua curuare, incuruare, in terram figere, flectere, ponere
γονατίζειν
Genua humi defigere
Poplites deflectere
Geniculare & Geniculari
Ingeniculari, apud D. Hieronim. in Esdra.
Submittere genua, pro flectere. Plin.
Genibus succidere in sermone. Max.
In genua dilabi
Genibus niti, inniti
In genua decumbere
Poplitem incuruare
Flexo terram petere polite. Cic.
Illa mihi ad pedes misera iacuit
Inclinare, incuruare se
Corpus inflectere.

to fall down at ones Knees, vide **to Prostrate.**

a Knife or sword.

Culter. Cutellus
Ensis. Machæra
Gladius. Gladiolus
Cultrum. παραξιφὶς
Mucro in carmine
Cultellum. μαχαίριον
Item, Ferrum pro cultro, ense
¶ Nouacula· ξυρὸν
Culter tonsorius
Culter rasorius

to Knocke one about the pate, vide **Boxe one, &c.**

the Knot or Band of loue which cannot be vndone, or vnknit.

Amoris adamantinum vinculum·
Vinculum arctissimum atque indissolubile
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretiuit Vulcanus, vt scribit Homerus
ἡφέστιος δέσμος
Vinculum insolubile
Nodus Herculanus
Nodus inextricabilis.

to Know, to make knowne.

Certiorem facere, reddere, significare, aperire, exponere, explicare, demonstrare, erudiri, instrui. Vide **to vnderstand.**

to Know full well, or right well.

Tenere tanquam nomen, tanquam digitos, tanquam vngues, non latet ingenium meum
Certam alicuius rei habere memoriam
Habere in promptu ad digitos vnguesque suos, condita mente tenere.

Know your selfe, consider what you are.

In te descendas
Ad defectus proprios mentem reflecte
Descende in animum, pectus
Tecum habita, vt noris quàm sit tibi curta suppellex, vt est apud Persium
Tuo te pede moduloque metire. Horatius
Nosce te ipsum. γνῶθι σὲ αὐτὸν
Intra pelliculam tuam te contine
In tuum ipsius sinum expue
Propria cæde vineta
Tua vitia, teipsum inspice
Nec te quæsiueris extra, apud Pers.
Pectoris tui penetralia discute, sinum perspice.

you Know well enough vide Unknowne.
to Know no way out of his tale.

Quem exitium, quem finem institutæ orationi expedire, imponere possim non reperio, non video, aut quo fine eam claudere, absoluere, perficere queam.

to Know my minde.

Mea consilia plane tibi nota sunt.
Teneas consilia mea, animum meum, meus sensus
Non te latent mea consilia
Cognitum ac perfectum habes animum meum
Qui sit meus sensus probè nosti, præclarè intelligis.

I Know your state well.

Noui, cognitum habeo, probe teneo statum rerum tuarum
Qui sit rerum tuarum status optimè scio, præclarè noui
Egregie intelligo de tuis rebus
Planè mihi constat, exploratum est, compertum habeo, mihi dubium neque obscurum est
Non me fugit, latet, præterit rerum tuarum status.

not Knowing, vide Ignorantly.
I Know not.

Nondum planè constitui, sat scio, noui, cognoui
Satis habeo constitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, cognitum.

without Knowledge, vide Unlearned.

Kolde, Ice, Frost.

Frigus, gelu, glacies
Frigidior glacie
Glacialem arctum experiri
Frigore lapsa cadunt folia
Concrescunt currenti in flumine crustæ
Vndaque iam tergo ferratos sustinet orbes
Marius astricto coit vnda gelu
Glacie riget horrida barba
Rura pandit hyems gelu
Aggeribus niueis informis & alto terra gelu latet
Pluuia contristis frigore cœlum.

Kunningly, vide Exactly.
a Kunning hand, vide Occupation.

L

to Labour, to Trauell, to Worke.

Laborare, πονεῖν, sudare
Defungi laboribus
Exercere, ἀσκεῖν
Laborare, se exercere
Rei operam dare, labore quærere
Exercere labores, Fatigari
ἐκπονεῖν, laborem colere
Exercere membra laboribus
Fallere, discutere ocium
Labores tolerare, sustinere, exigere, perfunire, ponere, perferre, experiri, intermittere, pati, impedire
Cum tepido nostrum vere redibit opus.

to Labour in vaine, or to lose his labour.

Ludere operam.

Perdere

Perdere operam & impensam
Actum agere
Actam rem agere
Nihil agere
οὐδὲν ἀνύειν ἀνύσειν
Frustra laborem insumere
Inanem operam sumere, insumere
Laboribus neutiquam fugiseris fatigari
Opes suas perdere in aliquo
Frustra inaniter conari
Frustra operam sumere
Lauare seu cauare laterem
Aternam numerare
Arenæ semina mandare
Piscari in aëre, arare littus
Fodere Isthmum
Littora arare
Aërem verberare
Ventum colere
Æthiopem dealbare, &c.
Pallunt inpensæ in aliquem collatæ.

to Labour, to Trauell with might and maine.

Defatigari, sudare acriter
Plurimum laboris exhaurire, haurire
ἐκμοχθεῖν
Exantlare, antlare
ἀντλᾶν, Græcum est proprioque significat nauem exhaurire, deinde propter difficultatem rei, & molestiam ad laborem intollerabilem, & impensum est translatum pro quo vulgus parum aptè antlare & exantlare perscribit
Laborum, Iliadem exhaurire
Neruos, conatus intendere omnes
Desudare
Versare saxum
Sudores in re aliqua exantlare
Sisyphi saxum voluere
In puluere aliquo viriliter desudare
Multos, sudore, labore, vigiliis aliquid colligere
Maximo conatu incumbere, & adniti
Nihil non laborum obire
Multum laboris exudare
Non æstimandis laboribus quippiam absoluere
Ambabus manibus haurire
ἀντλᾶν ἀμφοτέραις
Summo conatu quippiam agere
Herculeo quopiam & indefesso labore contendere
Summis vti velis
ἄκροις, χρῆσθαι τοῖς ἱστίοις
Insano iuuat indulgere labori apud Virg.
Æneid. 6. id est, immodico labori, sicut insania pro magnitudine & amplitudine immodica latinis ponitur
Vnde insaniæ extructiones, pro magnis & amplis
Multo plus haurire laboris, quam Hercules ipse dum Αὐγείου κόπρον, stabulis repurgaret
Tanto in aliquod negotium incumbere studio, vt parum adfuerit, quin sese labore confecerit, enecaret quin ipse immoreretur, Eras.
Ad morbum vsque laborare
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Budæum
Apponere manum
Laborando curam extremam impendere, omni quoque industria adniti, pro virili conari, haud segniter agere
Industriam labore adiutare
Manum admoliri, admouere, addere negotiorum actioni
τὴν χεῖρα ἐπιβάλλειν
Cum Minerua, id est, auxiliante Minerua, manum quoque mouere, admoliri.
σὺν ἀθηνᾷ καὶ χειρὶ κινεῖν
Etenim dij omnia laboribus, vendentes adiuuant facientes, vide to endeuour.

you Labour too much in your studie.

Nimium elaboras, inuigilas, ſudas, exerces te in ſtudijs
Nimis immoderate, ſupra modum, intemperanter ſtudes
Nimium laborioſe ſtudia tractas, colis, exerces
Suſtines laboris plus quam ſatis eſt in ſtudijs excercendis
Sic laboras in ſtudijs, vt vires tuas imminuas, conſumas, exhaurias, debilites, infirmes affligas.

Labour, Worke, Indeuour, Diligence.

Labor, Sudor
Vigiliæ Labos
πόνος, Negotium
Conamen, Conatus
Opera, æ. Niſus
Hoc operæ, Illud laboris
Aliud ortus aggreditor
Ad ſolitum ruſticus ibit opus.

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius, Herculeus, Cleoneus, Improbus, Virg.
Strenuus, Indefeſſus
Inſanus, Immenſus
Immodicus. Ingens
Aerumnæ pto loboribus onoroſis.

without Labour, vide **Lightly.**
a day Labourer, vide **Journey-man.**
Labour loſt.

Fruſtra laborare, inanem laborem ſuſcipere
Arido ſolo infructuoſo campo ſemina committere, mandare
Laterem lauare, Aethiopem dealbare.
Operam male ponere locare
Oleum & operam perdere, Studium inutiliter conſumere.

Labour ended, vide **End.**
Lacke of money.

Pecuniæ anguſtia, mira nummorum penuria, ſumma difficultas
Pecuniæ minimum tractatur
Vſus pecuniæ prope nullus eſt.

Lacking, vide **Voide.**
to lay hands on one, vide **to Arreſt.**
to lay a wager, vide **to Wage.**
to Lament, to Mourne, to be Sorrowfull or Sad.

Mœrere. Dolere
Lugere, Animo ringi
Mœrore angi. In luctu eſſe
Miſere contabeſcere
Languet animus
Mœrore, Sordibus
In lachrimis iacere
Vexari curis
Dolore premi, conſumi, confici obrui
Tangi animi dolore, Vide **to mourne, to waile, to be ſad.**

a Lamentation, a weeping, a wailing.

Luctus, Comploratus
Mœror, Mœſtitia
Senium, Gemitus
Plangor, Planctus]
Res Lugubris
Lugubria induere, **to put on mourning attire or apparell,** vide **Weeping.**

Lamentable.

Lamentabile, Luctuoſum

Triste, Lugubre
Plebile. θρηνητικὸν.

a Lampe, a Torch.

Lychnus pensilis, pendens, ardens, lucens
Lampas proprie splendorem significat. λαμπὰς
Lucerna similiter
Lampada, æ. sub prima declinatione apud D. Hierom.
Eadem formula, qua dicimus Cratera, æ &c.
Cicindela, apud Augustinum, pro Lampade sed proprie à Glawberd.
Lampyris, idis.

Lampe students, that study by the lampe or candle.

Lucernarij, λυχνόϐιοι
Lucubratores, Elucubratores.

Land, vide **Field.**
Language, vide **Talke.**
Largely, vide **Liberally.**
a Larke.

Alauda. κορύδαλος
Cassita, Galerita
Coridalus.

sicke of the Laske, vide **Flixe.**
a Shoomakers Last, or Least, vide **Forme.**
the Last or Hindermost.

Postremus, Nouissimus
ὕςατος, Etxremus
Supremus, Vltimus
ἔσχατος, Vide **Uttermost.**

at the last, Last of all vide **Finally.**
of Late, not long agoe.

Nuper, νέον
Nuperrimè. Nuper admodum
Non ita pridem, Non pridem
Diebus superioribus, ἄρτι
Iamdudum, Haud dudum
Paucis adhinc diebus
Nouiter, νεωςί
Recens. Recenter
Paucos ante dies
Mense nondum exacto. Vide **In times past.**

the Latine tongue.

Sermo latinus, Latialis
Romanus, Lingua latina
Loquela latia, Italica
Phrasis Ausonica, Itala Pallas
¶ Eloquentia circulatoria
Kitching Latine.

Exceeding good, vera fine, and Eloquent Latine.

Eloquium vere Romanum
Romanus sermo non solum purissinus castissimusque, verum etiam vber ac locuples
Mel. Atticum Hymettica mella
Attica musa, Ἀττικὴ μοῦσα
Eloquentia Attica, atque ab hymetto profecta, vt habent prouerb.
Romani sermonis eloquentia, vbertas fœcunditas, venustas
Dicendæ illecebræ ac gratiæ
Venustatis pigmenta, & lenocinia apud Budæum
Tenue filum, pro subtilli stilo, apud Ciceronem
Phrasis quæ cum eloquentissimi cuiusque phrasi conferri possit
Pulchrum orationis filum
Character epistolaris politus, tersus, breuis dilucidus elegans, emendatus

datus, Latius. Latinus, vere Ciceronianus. Pulcher orationis stilus
Venustus stilus, Elegans dicendi genus, A musis profectum
καλλιγραφία
Lepos orationis, flosculi, phaleræ, venustas, lenocinium
Attici lepores, Sermonis lepor
Sermonis deliciæ
Dicendi lautitiæ, Mere Veneres
Verborum ornatus, splendor tersities
Cupediæ linguæ Latinæ
Literatura politior
Eloquentia, Elegantia
Cum quadam Venere dictum

to Laugh.

Ridere, γελᾶν, Edere risus
Effuse ridere, ἐκγελᾶν
Solui in chachinnum
Cachinnare, καγχάζειν
Cachinnum effundere
Tollere cachinnum. Ridere Sardonium, syncrusium
Lienem exercere
Emori risu, est effusius riddere, defluere, vel diffluere risu
¶ Prouerbialia sunt hæc posteriora
Risus solutus, magnus
Chachinnus, effusus risus
Risus, Sardonius

to Laugh at, vide to mocke.
to abstaine from Laughing.

Risum tenere, apud Horatium
Continere. Nihil vnquam de rigore animum remittere, Soli
Risui temperare
¶ Exitare, concitare, risum, to make to Laugh.

the Ciuill Law.

Ius ciuile. Imperiale, Cæsarium
Ius Papyreanum, Ius Scriptum
Ius municipale, prætorium.

the Canon Law.

Ius Pontificum, Ius canonicum
Ius spirituale, diuinum.

to sue one in the Law, vide Action, and to Plead.
it is Lawfull, or meete, and Reasonable.

Rationi consonum est
εὔλογον, Consentaneum
Ratio dictat, Rationis est
ὑπαγορεύει τὸ δίκαιον
Aequum & rationi consentaneum videtur, Par, decens
Aequum iustum, rectum fuerit
ἐπιεικής
Vt par est, ὡς τὸ εἰκός
¶ Moueri ratione, εἰκὸς παθεῖν
Causa duci, to haue good reason
Legibus vrbem fundare
Legem ducere, dare, imponere, indicere
Sub leges vocare.

a Lawyer, a Counsellor.

Legisperitus, consultus, Iuris
νομικός, νομοδιδάκτης
Iuris peritus, Iuris prudens
Iurisconsultus, vel Ureconsultus
συνήγορος. L.L. Doctor.
Diuinæ, humanæq; legis scientissimus
Pontificiarum legum Doctor
Professor Iuris
Iuris Interpres, Antistes Iuris
Legum cautus, id est, peritus, apud Ausonium
Legalis mista, apud Alciatum
Iuris consultus & æquus
Iureperitus non minus prudentia quã facundia laudatus
Asylum legum, vel Iuris
νόμων ἐξηγητής
Alter Papinianus, Sceuola, Vlpianus
Iuris scientia præstans
Qui summa diligentia laboribus ac laudibus, ad legalem peruenit sapientiam
Clarissimus vtriusque iuris scientia
Mista iuris

Diuini humanique iuris scientia excellens
Eximius Iurium Doctor
Vtriusque iuris laurea decoratus
Gemini laus splendida iuris
Legum iustitiæque sciens
Diuini humanique iuris consultus
Cæsarei juris professor
Legum imperialium eximius doctor
Cautores formularum. Cicero in 3. de Ora, vocat iurisperitos
Luguleius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer, or Leper.

Lepra infectus
Mentagi infectus
Lepram patiens. Fœdus lepra
Elephantiacus, Elephante grauis
Elephantiasi laborans
Fœdissima plenus impertigine
λεπρώμενος, λεπρὸς
Leprosus, Mentagricus
Incurabili scabie infectus
¶ Amentag:æ & Imperigrinis purulentia purgare
A lepra, ab Elephantiasi mundare, to cure the Leprosie.
¶ Lepra, λέπρα ἱερα
Elephantiasis Elephantia, quæ & Elephans dicitur, Vnde Serenus
Est Elephas morbus tristi quoque nomine dirus, eadem mala scabies Horatio vocatur, alijs
Immundities lichenis
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infestantur

a League, a Couenant, an Agreement.

Pactum, Compositio
Conuentio, Conuentum &us
Fœdus, Pactio
Contactus, συμβόλαιον

to make a League or a truce to Confederate.

Fœdero, as, are
Conuentionem facere
Pactum inire vel fœdus
Conuentum constituere
ἀνθομολογεῖν
Pacisci, Contrahere
Fœderare, Fœdus inire
Fœdus sancire
σπένδεσθαι
Pactum facere, componere fœdus
Conficere pactionem, Cic.
Fœdus facere
σπενδοποιεῖσθαι
Pangere vt nonnulli volunt, tametsi Seruius reluctetur
Tractatus, contractatus, conuentaq; inire
Placitum componere fœdus
Mutuo fœdere consensu, & sacramento se principes dicuntur deuincire
Fœdere coniungi
Societatem in re pacisci
Conuenire in tertia persona
συναλλάττειν
Fœdus contrahere, pangere, percutere
Ferire fœdus
Coire in fœdera, Virg.
Firire pactum, vulgo compactura facere dicitur
In æquas pactiones descendere
Fœdera accipere, Salust.
¶ Conspirare in boná & malá partem sumitur, sed Coniurare in malam frequentius conceptis verbis vel data fide, fataque coitione consentire, simul iurare
Coniurationem, conspiratioñe facere
Hausta mutui sanguinis sancire fœdus, Soli
Consentiores factæ sunt posuit, Cicero in Ver. Act. pro eodem
Conflare conspirationem, apud eundem
Ad incredibile sceleris fœdus aliqum adsciscere
Ad illicitas iureque damnatas confœderationis pellere & instigare
Ad quasuis res nefarias concordare.

to keep the League or promise, vide to breake the League.

to Leake, to runne foorth as broken vessels.

Perfluere, perstillare
Non continere liquorem
Transmittere liquorem.

Leane, Thinne, Slender.

Macer, macilentus, macie pellucens gracilis, exilis
Exuccus, strigosus
ἔκλεμος, extenuatus
Macie confectus
Pumice aridior, aridus
Emaciatus, ἀπεσκληκώς
Macie, inedia extenuatus, attenuatus, Macies ipsa
συνφρ. metaphoricè, apud Erasmum frequens, Ieiunus mataphoricè
Monograminus, à similitudine μονόγραμμος, sicut & κάνναβος
Ironia, prouerbialis
Per medium annulū qui trahi posset
Pinguior lucerna, lethyco, qui cum multum edat non sit habitior
Leotrephide macilentior.

to be Leane.

Macie perlucere. Macere
Animae crepitare, macerare
ἰσχναίνειν, ἰσχνόειν, to be leane
Macros obduxerat artus
Tu tenuis cardique gradus macieque peresus.

to becom or wax Leane.

Macrescere, arescere
Extenuari, ἐξαιμίζειν
Macrum, exuccum fieri
Marcerari. Marcessere. Annis vel ægritudine in maciem ire, Soli

to make Leane.

Macerare, emacerare & attenuare
ἰσχναίνειν, macrum facere.

to Leape, to Iumpe, to Skippe.

Saliare, saltare
Dedit saltum, properans insistere ripæ
Corpora salto ad terram mittere
Saltu super ardua venit, saltu ferri
Secedere saltum.

to Learne.

Discere, disciplinam accipere, apud Cæsarem, comprehendere, animo complecti.
Addiscere, condiscere
Bibere, pro eodem, Erasmus. Non facile dediscitur, quod puerilibus imbitur annis
Veterum volutandis monumentis discere, percipere, studere.

to Learne, to studie diligently.

Plurimum operæ consumere, insu- in literis
Studiis se exercere, agere vitam
Eruditioni parandæ operam dare
Occupare animum in studiis bonarum artium
Artes bonas assequi improbitate laboris
Adhibe ad omnes rerum bonarum disciplinas studium
Transmittere tempus in pugillares & libellos
Ingenuis artibus vacare
Nauare operam literis & dare
Incumbere literis & in literas
Incumbere in literarum studia
Acriter intendere animum ad literas
Ingenuas caput efferre per artes
Inuigilare studio literarum.

Elaborare pertinaciter in addiscendis literis
Studiis teneri
Multam ponere operam
Plurimam collocare operam in excolendo literarum studio
Dedere se penitus sacris Musarum studiis
Immori studiis
Omne studium conferre
Intentam diligentiam adhibere
Literis amplecti
Musas colere
τοῖς λόγοις ἐμφιλοφεῖσθαι
Asserere se studiis, Plin.
Se totum literarum studio impendere
Se Musis addicere in seruitutem, deuouere, dicare, consecrare
In optimis literarum studiis suauissimè otiari
Studiis bonis omne otium applicare
Artes habere in complexu, oculis, auribus, Plin.
Insano flagrare studio in literas
Scientia progredi
Habere processum in literis
Non parum in literis proficere
Colligere eruditionem ex studiis
Ducta in dies linea, profectum, progressum magnum facere in literis, in scientia aliqua
Lineam ducere
Nullum facere studendi modum neque finem
Pieriis adhibere otia blanda libris
In amœnissimis Musarum viretis quotidie versari
In vernantissimis diuinæ scripturæ pratis exspatiari
Insudare literis
Totum se libris dedere
Libros assiduè manibus retinere
Impallescere studio literis
Literarum sacra colere
Immodico studio se macerare
Addere se literis, Cic.
Assidere semper chartis immori
Studium & omnem laborem, curam, operam impendere
Impendere tempus omne discendis literis. Studiosè versari, ac sedulo in libris
Animos aptare studiis
Tota mentis cogitatione ferri
Intendere vim omnem ingenij in literas. Impendere pertinacem studiis laborem
Adhibere propensum literis studium
Studendi cura impendio defigi
Ardentem intendere animum studio literarum
Inhærere libris
των βιβλίον ἀντέχεσθαι
Affixum esse literis.

to Learne without booke.

Ediscere, Memoria complecti, Cic.
Exercenda est memoria in ediscendis ad verbum quamplurimis ex nostris scriptis & alienis
¶ Tradere in disciplinam
Docendum curare
Tradere præceptori aliquem à quo mores primum, mox eloquentiam discat, quæ male sine moribus discitur, to put forth to Schoole.

to Learne by experience.

Multa discuntur, percipiuntur ab experientia
Multarum rerum scientia, cognitio, intelligentia, doctrina, capitur, sumitur, hauritur ab experientia & vsu
Multa cognoscuntur experientia duce
Multarum rerum magister est vsus
Multa docet, ostendit, patefacit, viam aperit vsus ad multarum rerum scientiam
Erudimur valdè, instituimur, expolimur
Ex ignorantiæ tenebris educimur
Ad scientiam peruenimus, scientiam consequimur, experientiam sequuti, experientia edocti.

Expe-

Experientia rerum magistra.

Learned.

Doctus. Perquam doctus
Doctrina excultus
Literis perpolitus
Eruditus. Peritus. Expertus
Gnatus. Literis sciens
Non eleganter bonis literis initiatus
Non indoctus
Non alienus à literis.

well Learned.

Vir singularis doctrinæ
Apprimè doctus
Insigniter doctus
Facile doctissimus
In admirationem doctus ac eloquens
Maxima doctrina præditus
Bene doctus, pro valde doctus
Egregiè doctus
Inprimis literatus
Perquam literatus
πολυγράμματος
Magnopere doctus
Musarum sacra colens, frequentans
Vnicum Musarum delicium
Literarum decus, fons, ornamentum
Linguarum antistes, columen
Vir multirugæ eruditionis
[illegible]otius eloquentiæ
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum volutatus est
Spectatæ eruditionis vir
In eruditorum numero habitus
Vir exquisitissimæ doctrinæ
Qui ad fastigium tum doctrinæ tum eloquentiæ peruenit
Heraclitus subtilioris doctrinæ arcanis initiatus. Soli
Omnium disciplinarum scientia præditus. Parens eloquentiæ
Vir literatissimus, acerrimi, fœlicissimique ingenij
Ad summum literarum fastigium prouectus suopte ingenio
Peritissimus
Literarum amantissimus, & peritissimus
Linguarum præsidio adsatim instructus, armatus, fultusque
Vir solidæ eruditionis
Exquisite doctus
Miræ eruditionis
Impense Literatus
Delitium latinæ linguæ, vniuersi literati orbis
Insigniter literatus
Nihil in loquēdo minus spirant quam natiuum illum & incorruptum, Romani sermonis odorem
Vnicus phœnix sui æui
Summam doctrinæ laudem consecutus
Nostræ ætatis Varro
Varijs expolitus disciplinis
Haudquaquam indoctus
Literis multis præditus
Literarum antistes
Qui multiplici variaque scientia
φιλόλογος. πολυίστωρ
Eruditione vbertim excellens
Non vulgariter eruditus
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis
Summa eruditione præstans
Multiformi eruditionis suppellectile instructus
Ingenuarum artium calentissimus
Eruditionem habens non sane vulgarem
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus
In nullo doctrinæ genere non exercitatus
Vir & admirabili, & diuino ingenio ac doctrina singulari
Rara doctrina
Princeps in re literaria vir
Eximia præditus eruditione
Multijuga literarum cognitione præcellens
Quo post Ciceronem & Fabium doctiorem nulla ætas habuit
Vir omni eruditione maior, qui inclinatam eloquentiam primus in in-

tegrum restituere sit adortus
Græcè & Latinè modis omnibus eruditissimus
Romani sermonis natiuam & genuinam quandam proprietatem spirans Omnigena eruditione clarus, conspicuus
Literarum omnium princeps, Eras.
Politioris literaturæ Phœnix incomparabilis & vnicum Germaniæ inferioris Decus. Eras.
Erasmus nostræ ætatis omnium doctissimus, celeberrimus, ac præclarissimus literatioris orbis præses
Trium linguarum, Græcæ, Latinæ, & Hebraicæ pene ex æquo peritus ad hæc in nullo doctrinæ genere non ita versatus, vt cum primis certare possit, Eras.
Trium linguarum, non vulgariter peritus
Triplici natura instructus
Complurium linguarum egregiè peritus
Humanis literis ac mansuetioribus Musis initiatus
Humanarum literarum peritissimus
Ingenio ac eruditione præstans
Extra inuidiæ aleam doctus
In literarorum consessu, primum tenens locum
Habens eruditionis penu multifariam cumulatum
Doctoris titulo insignitus
Summa cum laude doctoratus titulum consequutus
Primi nominis doctor
Cuius gressus Charites sorores Pegasidesque omnes comitantur euntis, vt est apud Poetam
Bonarum literarum cultor, studiosus
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis
Encyclopediam qui absoluit
Absoluto disciplinarum orbe omnibus mirandis osculandus
In cyclicis disciplinis exercitatus
Qui in omni parte orbiculatis disciplinæ certauerit
Cyclopediam callens
Cyclicè doctus
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione versans
¶ Eximij in omni doctrinæ genere proceres
Literariæ rei proceres
¶ Encyclipedi. ἐγκυκλοπαιδεία. est omnium bonarum artium societas cognitioque, vt ait Cicero, in omnium artium & disciplinarum perfecta scientia.

a Learned Physitian

Medicus bene doctus, eruditus, instructus medica scientia, medendi arte, medicis literis
Sciens imprimis est, peritus, intelligens gnarus medicinæ
Nouis penitus medicinam tenet, possidet, callet
Medicinæ scientia, valet, floret, præstat, excellit
Medicinæ doctrina, scientia, peritia, cognitione, intelligentia, eruditione cum paucis conferendus est, inferior nemini
Medicinæ scientiam planè complexus est, mente atque animo comprehendit, ingenio sibi aperuit, comparauit, peperit.

to aduance, to set forth Learning.

De lingua Latina bene mereri
Consulere studijs communibus, & bonæ spei ingenia benignè prouehere
E mediis ignorantię tenebris ingenuas artes, atque adeò sacras literas vindicare
De publicis studiis optimè mereri
Editione vtilium scriptorum communia seu publica studia iuuare, adiuuare
Aliis sedulò impertire doctrinam

Egregiam nauare operam
Adiutare, adiuuare honestissima literarum studia
Libros à dira blattarum tenearumq; seruitute qua diutissime oppressi
Propemodum interierant, liberare, vindicare ab interitu
Diuitem ingenii prouentum in vniuersum orbem effundere
Annis compluribus elaborata in communem omnium depromere vtilitatem
Libris edendis, famam immortalem mereri transmittere ad posteros
Eruditissimis lucubrationibus nunquā intermoriturum decus parare.
Bonas literas longo veluti postliminio, redeuntes, in suum quodammodo regnum dignitatemque in priscum nitorem restituere, suo splendori reddere.
Redimere studia literarum.

giuen to Learning, vide **Studious.**

Learning is alwayes both pleasant and profitable.

Semper vsui delectationi tibi literæ erunt fructum ac voluptatem tibi afferent in omni vita, nunquam non vtiles, nunquam inquam iucundæ non erunt
Te semper commodis, semper voluptate afficient, iuuabunt pariter, & oblectabunt in vniuerso vitæ tuæ cursu. Vitæ tuæ par atque adeo longior literarum vtilitas erit.

Learning is not esteemed as it ought to be, vide **Arts.**

I haue no Leasure.

Molestus interueniens mihi
Nunc non est commodum
In præsentia non vacat, non est ocium
Est quod agam aliud
Est domi negotium melius
Non licet per negotia domestica.

Leasurely, by little and little.

Paulatim, Paulixatim, apud Plaut. diminutiua sunt à paulum
καταμικρά. Sensim
Doctim, Tractim, Pedepressim
Pedetentim, **foot by foot**
Placidè, lente, Leuiter
Maturè, lentè, Composito gradu, vide **Slowly.**

to Leaue off, to Cease.

Desinere. Desistere
Omittere, Sistere ab incepto
Dimittere, parcere, Subsidere. vide **to cease.**

to Leaue nothing, vide **to Take away.**

to Leaue, to forsake.

Deserere, Linquere, Relinquere
Derelinquere, Destituere, vide **to leaue in danger.**

Leaue, or License.

Copia in singulari cum verbo facio constructum quemadmodum commeatus
Data copia fandi
Venia, Potestas
Dare veniam ludendi
Facultas, quam licentiam indocti dicunt.

to giue Leaue or license.

Potestatem facere, præstare
Facultatem dare
Copiam facere, vt Gymnasiarcha fe-

cit scholasticis ludendi copiam à prandio
Additur in constructione gerundium in di
Emanendi copiam à præceptoribus poscere, to Aske leaue
Tridui missionem dare
Dare remissionem studii vel à studiis ad duos, tres dies
Veniam dare pro eodem apud doctos legi, licet alii refragentur
Venia enim est pœnæ meritæ remissio, vt inquit Seneca
ἐξουσίαν δοῦναι, Missionem impetrare, to get leaue
Veniam exorare, impetrare
¶ Cæterum missum facere, est dimittere, to let goe, to giue leaue
Terent. Me missum facere, Suetonius in Cæsare, legionem totam cum ignominia missam fecit
Missionem dare militibus
Missionem petere, efflagitare
Rudem flagitare
Præbere missionem.

I pray you giue mee Leaue to speake with your patience and fauour.

Sit dicta venia, τῷ λόγῳ συγγνώμη
Pace omnium vestrum dictum esse velim, dixisse liceat
Dicere copia alicuius, id est, pace
Honos audientium auribus habeatur
Sit habitus honos vestris auribus
Bona cum venia audite, Cic.
Sine cuiusuis iniuria dictum sit
Absit inuidia verbis, verbo
ἀπεῖν φθόνος. Dicere cum venia
Cum gloria tua mi Philippe
Libet veniam præfari vel honorem
Data copia fandi, apud Virg.
Pace tua, tua venia
Te non irascente, permittente
Simile quid præfamur, obscæni aliquid dicturi, aut cuiusquam autoritatem oppugnaturi
Per præmollitionem, vt mouet Erasmus in copia verborum.

the Leaues of the trees.

Frondes, Folia
φύλλα, Petala
Crines poeticè dicuntur, vnde apud Mantuanum. Nudatur crinibus arbos.

to Leuell, vide Winke.
to Leauie a subsidie, vide to Cesse.
Lecherous, Vnchast, or lustfull.

Libidinosus, Venereus
Propensus in libidinem, Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres Suet.
In veneris castris militans
πυγαῖος. λαςαύροος
Præter modum libidine pruriens
ἀφροδισιαστικος μύτης
Nouas quotidie nuptias celebrans
Mulierosus, Veneris miles
Solutator in Venerem
Mollis, Mulierosissimus
Mus albus, μῦς λύκος
Homo libidinis immodicæ insatiatæ, impestiuæ, monstruosæ
Galbinos habens mores, Mar.
Crebris vagis amplexibus sponsis
Pronus in venerem
Procliuis in libidinem
Lidius in meridie
Caprarius in æstu
Maximo ardore in venerem solui vel ruere ferunt Hispanos Turcasque
Et Graditana puella apud Mart. pro libidinosa, procace, lasciua.

to Lend.

Mutuari deponens, & Mutuare actiuum χρήζειν Mutuum dare
Præstare, Mutuo dare, quum eiusdem

dem precii res pensatur
Commodatum vel commodato dare in tempus quam earum res redditur
Alicuius rei-vsum præstare, concedere in aliquot dies
Commodare. Vide ne cum pueris dicas accommodare: id enim est adaptare
Vtendum dare, κιχρᾶν
Mutuo amicis commodare.

by Length of time, in Continuance or processe of Time.

Processu temporis, Decurrentibus annis. Progrediente ætate
Tempore, Paulatim
Lustris labentibus, apud Virg.

Length of time taketh away smart, vide Time.

Length of time taketh away Paine.

Dolorem minuit ac mollit dies, temporis Longinquitas vetustas
Sanantur vetustate vulnera. Vis dolori, cum tempore languescit
Detrahit de dolore dies, atque adeo extinguit omnem planeq; tollit
Quouis dolore affectis, quouis malo laborantibus medetur tempus, medicinam dies affert
Vetustas opem fert, opitulatur, subuenit, auxilio est, subsidio est, finem doloris affert
Habeo hoc tempus, vt quemuis dolorem quamuis acriter in animo, insitum auellat atque abijciat
Est hoc temporis, vt omnem malorum memoriam, omnem aduersæ fortunæ recordationem ex animo deleat, auferat, eripiat, expellat, amoueat.

at Length, vide Finally.

to Lessen, to Asswage, or mitigate paine, or diminish griefe or Smart.

Dolorem sedare, eleuare, mitigrare, mollire, lenire, delinire, leuare, demulcere, pellere, tollere
Fugare, sopire, discutere, minuere, molire, lenire, delinire, leuare, demulcere, pellere, vellere
Vim doloris mellea fallere confabulatione
Contrahere dolorem, cruciatum
Reddere moderationem
Dulcare, Edulcare
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur
Dolor sese remittit.

the Leprosie, vide in Lazer.

a Lessening of sorrow.

Luctus leuatio, Leuare se
Luctu, ægritudine, sollicitudine, mærore, cura
Sanare vulnus doloris.

to let bloud, to open a veine.

Detrahere sanguinem
Venæ sectionem adhibere
Secare, Incidere venam, Cic.
Vacuare sanguinem per venam
Corpus sanguinis detractione vacuare
Tundere venam nocuo turgentem sanguine
Demittere, emittere, vel mittere sanguinem. Corn. Gel. Ex brachio mitti sanguis debet
Exonerare venas sanguine
ἀφιέναι τὸ αἷμα
Venam cultello, scalpello soluere, apperire
Curare venam incidendam
Corpus sanguinis exuberantia leuare sectione, incisione venæ

Non

Non est latinis vox vnica, quæ Græcæ φλεβοτομεῖν, respondeat, quapropter periphrasi vtendum.

to Let goe or passe, vide to Dimit.

to Let, to Hinder, to Stay, to withstand, or be against.

Obsistere, Resistere, Cic.
Senatus vna voce ac mente reiectat
Inhibere, Obstare
Contrahere, Detinere
Officere causæ, apud Cic.
Vigere. Occupare
Offerre moram occupatò, Plaut.
Obstrigilare, Porcere apud Lucil.
Remoram facere rei priuatæ & publicæ Plaut.
Obstaculum moliri
Interdicere pro obesse, cum datiuo, Cicero
Cui nemo interdicere possit
Eripere bene gerendæ rei facultatem
Rei potiundæ spem præcidere, Budæ
Impedire, Obstaculo esse
In diuersa trahere, rapere
Retrahere, ἀνθέλκειν
Tergiuersari, Reclamare
Transuersum agere
Aduersari, Reniti
Repugnare, Refragari
Contradicere, Contra niti
Contra venire, ἀνθίασθαι
Occurrere, Morari
Remorari, Demorari
Intercipere, Tenere
Opponere, Reluctari
Intercedere, apud Titum Liuium pro impedire, prohibere, gressus alicuius obstare, obesse, eunti
Contra pugnare, machinari
Impedimento esse, distinere
Conatus alicuius euertere
Claudere commodum, Terent.
¶ Remora, impedimentum, obstaculum, remiligines apud Plaut, retardatio
Offendiculum pro impedimento
Vide **to Hinder.**

to Let one from hauing his lust.
to Let ones study.
Let me goe.

Sine abire, Sine vt abeam
Mitte me, Omitte me.

Let it be so, vide So be it.
Letters missiue, Epistles.

Literæ, Literulæ
Litera in singulari numero, apud Ouid, Libelli
Tabulæ, Codicilli, Scripta
Epistola, Epistolium
ἐπιστολὴ, γραμματίδιον.

to seale and open Letters, vide to Seale and open.
Letters welcome.

Literæ tuæ mihi gratæ, periucundæ fuerint
Summam mihi iucunditatem attulerunt, pepererunt
Magna me lætitia affecerunt, perfuderunt
Omnis amor tuus ex omnibus se partibus ostendit in tuis literis
Quas ad me literas mittis multo sunt officio refertæ, multis insignis amoris notis.

Printing Letters.

Typi ænei, stannei, τύποι
Formulæ Characteres
Notæ fusæ, sculptæ
Typorum collector ordinator, compositor, A Compositor.

Libr-

Liberall, bountifull.

Liberalis. Munificus. Dapsilis
Benignus. Beneficus. δαψιλής
Prolixus, apud Cic.
Ipso horreo vel canistro dans
Promus magis quam condus
Profusus. Largus
Cito dans & dolio hauriens
Ambabus manibus largiens
Hospitalis, Cic. Offic. 2.

Liberalitie

Largitas. Liberalitas. Munificentia
δαψιλεία. Beneficentia. εὐλογία
Bonitas & Benignitas, pro eodem, apud Cic. offic. 2.
Hospitalitas pro liberalitate & animi quadam propensione in hospitibus recipiendis apud Cic. Offic. 3.

Liberally, Largely, Bountifully.

Munificè. Liberaliter
Munificentissimè
Dapsilè. δαψιλῶς
Large. Largiter
Profusè. Affatim
Abundè. Vbertim
Abundanter. Copiosè
In copia. Plena manu
Ambabus manibus. Ampliter
Benignè, Prolixè, vtrunque apud Ciceronem
ἐκτενῶς. προθύμως
Sine parsimonia
Prodigè. Perbenignè
Ipso horreo. prouerb.

to set at Libertie.

Afferere, vindicare in libertatem
ἀφέλεσθαι εἰς ἐλευθερίαν
Manu mittere, & mittere manu
Libertate donare
Emittere manu
Pileo donare. Liberare
Eruere, reducere
Eripere. To redeeme
ἐλευθερῶν. Exercere vincula
Liberum facere
Soluere ergastula
Eximere à seruitute, vinculis
Leuare vincula alicui, vel aliquem vinculis eximere
Conciliare in libertatem
Releuare ceruices à seruitute dura
Recipere, apud Virgilium
Soluere, exoluere vinculis
Emittere è carcere, ex vinculis, de carcere
Laques mortis caput, manus, vinculis expedire
Dare vindicias
Subtrahere neci. Vide Free.

I haue care of the Libertie of the common wealth.

Nihil aliud à communi libertate, nihil præter communem libertatem quæsiui, curaui, spectaui, secutus sum
Ad vnam ciuium libertatem meas curas intendi, cogitationes retuli, studia contuli
Nihil antiquius communi saluti iudicaui
Salutem publicam ac libertatem omnibus rebus anteposui, prætuli.

to giue much Libertie, vide to permit too much.

a Library, a Study full of Bookes.

Bibliotheca. βιβλιοθήκη
Arcium, vel archium, vt aliqui scribunt
Vtitur hac dictione D. Hier. in præfatione lib. Ester
Tabernaria. Libraria

Amal-

Amaltheum, apud Cic. ad Attic. ἀμαλθεῖον
Amarium quoque locus in quo libri reconduntur
Foruli, apud Suet, & Plutei apud Iuuenalem sunt armariola, capsulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nominant, quæ rectius cum Viue loculamenta vacauerimus
Libraria in hac significatione raro apud Classicos inuenitur. Libra ius enim βιβλιογράφον denotat, qui libros & alia scribit. Hunc Latini scribam vocitant. Cicero vsurpauit, Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide Leaue.
to Licke.

Lingere. Delingere
Elingere. Lambere.

to Lie, or to make a Lie.

Dicere falsum. Mentiri
Subdola promere, fundere mendacia
Turpe mendacium dicere, proferre ψεύδεσθαι
Adumbratæ pietatis fuco mendacio deferre, To bring forth lies.
Effutire, pro dicere cum mendacio, apud Cic. in Tusc.
Aspergere mendaciunculis aliquid
Cretizare, κρητίζειν, Græci pro mentiri dicunt, à gentis moribus
Conflare mendacium, fingere ex se velut araneus
Splendida mentiri
Ampliter mentiri, Plaut.
Struere sycophantias
Comminisci mendacium.

to forge a Lie.

Mendacium conflare, aspergere, excogitare
Addere culpæ mendacia
Mendacio fucum addere
Mendacia fingere
Rem effectis mendacijs omnibus, lenocinijs perpolire, concinnare
Vanas pro feris fundere voces.

an open Lie.

Mendacium speciosum
Prodigiosum audax, impudens, callidum mendacium. A bold lye.
Manifestæ vanitatis.

A Lyer.

Mendax. Vanus Falsiloquus
Falsidicus. Vaniloquus. Nugax
Mendaciloquus. Nugator
Nugigerulus. ματαιολόγος
Nugiuendulus. Cretensis. ψευδηγόρος
Vir insigni vanitate
Halophantia. Vanissimus.

Lees, Dregs.

Fæx. τρύξ. Excrementum
Sedimentum. ὑπόστάθμη
Seda apud Plin. Proluuies ὑποχώρημα
Crassamentum Flores vini
Amurca, olea tantum est
Magna vnguentorum est fæx.

to Lie downe, or in the bed.

Iaceo, es, ere Recumbere sponda
Accumbere toris
Offenso procumbere pede
Fusiùs per herbam. Reuolutus arena
Passim vino somnoque per herbam corpora iacent sepulta
Strato discumbere super ostro
In gramine ponere corpus.

to Lift vp.

Leuare. Subleuare
Tollere. Eleuare
Membra de duro tollere humo
Gelida membra leuare humo
Stratis corripere corpus
Solio se tollit ab alto

as

as much as Lieth in me,
vide Power.

Lightly, Remissly, without Care.

Leuiter, in transcursu
Leui brachio, sparsim
In superficie, perfunctoriè
ἐξεπιπολῆς, quod vulgus ineptiens dicit superficialiter
Tenuiter, cursim
Molli brachio, suspensa manu
Parum attentè, consideratè, accuratè transeunter. In transitu
Quasi in transcursu leuiter attingẽdo
Leui brachio rem peragere, percurrere.

Lightly, without Labour.

Faciliter, ex facili
Citra laborem, negotium, molestiam
Paruo negotio
ἀκονιτὶ, ἀπάνως
Sine opera, sine labore
Nullo negotio
Citra pulueris tactum, vel iactum, prouerb.
Absque difficultate, fermè
Nulla adhibita diligentia
Citra sudorem, operam
Nullo sudore, ne genu quidem flexo
Citra pulerem, prouerb.
Nullis laboribus, perfacilè
Facilè, facillimè
Vno digitulo, apud D. Hieron.

not Lightly or easily, hardly, painefully.

Difficilè, difficulter
Haud facilè, haud fermè, Terent.
Fidelem haud fermè mulieri inuenias virum, non facilè, grauiter
χαλεπῶς.

a Lightning, or a Flashing out of the cloudes.

Fulgur & Fulmen, licet alij distinguant. Aeris ardos
Arma Iouis
Fulguratio, fulgor
Fulgetrum, fulgetra
ἀστραπὴ, coruscatio
¶ Fulminare, fulgurare, fulgere
Ignes in æthere fulgent
¶ Fulmen iacere, fulgetra concitare, tonitru mouere
Crebris micat ignibus æther
Ignes Capitolinis iniicere sedibus
De cœlo tangere vel percutere
Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther
Flagranti telo deiicere
Fulmina moliri dextra
Mittere fulmina æuo polo
Fulmine adigere ad vmbras
Fulmina torquet astripotens
Fulmine deiecti fundo voluuntur in imo
¶ Fulminata, fulguratum, tactum, ictum de cœlo, διόβλητον.

Light, vaine.

Vanus, inanis, leuis, iners, socors, demens: Vento leuior, aëre inanior.

Like as, vide As.
Like as it were, as great, as equiualent.

Instar, significat ad similitudinem, ad æquiparationem & ad mensuram
Adinstar, apud Hieron. & Solin.
δίκλω
In modum, admodum
In similitudinem
Ad similitudinem.

to Liken, to Compare.

Comparare, conferre
εἰκάζειν, assimulare
Adæquare grandia paruis
Coæquare, æquiparare
Æquare, ἰσοῦν.

to be Like, to Resemble in forme or fashion.

Referre mores partis, & patrem moribus
Referre vitæ patrem, & vitam patris, Plin.
Moribus exprimere
Repræsentare, præ se ferre
Reddere, Terent. Similare
Similem esse, effingere
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem
Et prouerbio dicitur, Patris esse filium, qui mores imitatur patris
Accedere ad paternos mores
Ferre alicuius imaginem, pro repræsentare
προσφαίνειν
Similitudinem morum referre
παρεμφαίνειν
Construuntur cum accusatiuo, personæ, præter.
Similem esse
Ingenium patris referre
Paterni, auitique ingenij speciem præ se ferre
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitiuo construitur: quando vero corporis lineamenta, cum datiuo, vt tradunt Grammatici, confunditur cum differentia.

in Likenesse of a man, vide **Pretence.**
it Liketh me well vide **it Pleaseth me well.**
if I were Like to you.

Si essem æque ac tu, pariter ac tu non secus, non aliter ac tu, ita vt tu, vti vt tu, quemadmodum tu, sicuti tu.

Likely, Reasonable.

Rationi consentaneum est, cum ratione consentit, simile veri, credibile, non alienum à ratione, cum ratione congruens
Ratione postulat vt credatur
Est cur credatur, verum putetur
Visum, similitudinem, speciem, formam imaginem præ se fert, ostendit, non discrepat, non dissentit, non dissentit, non procul abest à ratione.

a Likenesse, a Comparison.

Comparatio, collatio
Assimulatio, similitudo
Parabola, parœmia
ὁμοίωσις.

Likewise, Equally, euen all alike.

Aequè, ἴσως
Aequaliter
Vno tenore
Aequa parte, conditione
Aequabiliter, similiter.

to doe, to render Like for like, vide **to Recompence.**
a Linage, vide **Stocke.**
a Line, a Rule, a Row to Strike.

Regula, norma
Limen, γράμμη
Amussis & perpendiculum
Cæmentariorum sunt.

to Linger, to Stay, to Delay, to Deferre, to Put or Driue off.

Morari, remorari, ἐπέχειν
Demorari, cunctari
Quærere moras
Moram trahere, ducere. Moliri
προσαπομένειν
Iter retardare
Moram facere, restitare.

Moras nectere
Gradum continere
Sistere, Comprimere
Pansam facere, Plaut.
Rumpere, continere, Iter.
Pendere apud Virg. med. prod.

a Lingring, vide Prolongation.
it must not be done with Lingring.

Non cunctandum, non differendum est
Producenda, proferenda, proroganda, protrahenda, extrahenda, longius ducenda res non est
Sine mora sine cunctatione, sine vllo temporis interuallo, aggrediendа res est, tentanda, incipienda, facienda mora non est, interponenda nulla est, omnis est ambiciciеnda mora, immorari, cunctari, lentè agere, indormire non oporter.

Lingering, vide Slouthfully Little, Few.

Modicum, ὀλίγοςον
Parum, Paulum
Paululum, Nonnihil
ὀλίγα, μικρὸν
Paxillum, Paxillulum
Dicituretiam aliquantum & aliquantulum pro paululum.

by Little and Little, vide a Litter, a Wagon, or Coach.

Vectabulum, κλιτήριον
Gestatorium, cella curulis
Currus clausus, θρόνοι γυναικεῖοι
Arcera, vel vt alij scribunt, Acirna, apud Gel. Basterna
Pilentum, apud Varr
Lectica pro eodem, δίφραξ
Hexaphoron, Græcis quod à sex seruis portaretur, λαμπήνη
Octophaon, quod ab octo
Currus regius seu lectica
Pampellum, Ferculum
Vehiculum cameratum, pensile
Cameroton, Græci vocant.
Lecticarij, qui portant, ferunt lecticam cellas curules, διφροφόρον
¶ Et cella curuli, vehi, subuehi
Lectica gestari, διφροφορεῖσθαι

to Liue, to haue life, to be aliue.

Vitam ducere, ζάειν, ζῆν
Producere, καὶ ζῆν. Viuere
Diem, lumen videre
Fungi munere vitæ
Animam ducere, seu spiritum, Cic.
Annos, æuum, sæcula, exigere, agitare
Esse, Vesci aura, βιῶναι
Carpere vitales auras
In viuis agere
Dant viuere fata
Temporaria frui vita
Lucem adspicere pro vita frui
Esse in rerum natura, in vita
Spirare, βιοτεύειν
Superesse, superare
Nec adhuc crudelibus vmbris occupare, vitam exigere
Cœli connexa tueri, Virg.
Vitam traducere, transigere, trahere
Fungi vita, Vitam agere
Vitam degere, ποιεῖσθαι τὸν βίον
Aeuum agitare, transigere
Vitam, æuum traducere
τὸν βίον διατιλεῖν
Exercere vitam, colere
Aetatem degere, exigere
Spiritum ducere
Esse inter mortales
Inter superstites adnumerari
Esse inter viuos & in viuis

Esse

Esse in humanis
In humanis agere
Vita potiri
Vincere sua fata viuendo
Auras protrahere pendere vitales
Poëticum
Lucis vsura perfrui
Lucis dare vsuram piratis diuturnam.

to Liue daintily, and nicely, to spend his time in great voluptuousnes, riot, or pleasure.

Deliciari. θρύπτεσθαι
Resupinari, Viuere Epicurum
Luxuria, delicijs, ac mollitia diffluere
Melle seipsum perungere
Mellitam planè vitam exigere, Erasmus
Molli victu superare senectam
Genio carpere dulcia, Pers.
Extremam decerpere voluptatem
Terrenis teneri cupiditatibus
Delicijs affluere
Libidinari, Suet.
Inter opes vitam socius agebat
Delicatè ac molliter viuere, Cic.
Agerè periucundè
Indulgere cupiditati
Gulæ, ventri obsequi
Ardenti libidini laxare fræna
Omni genere voluptatum deliciarum affatim se explere
Dare se voluptatibus
Totum se dedere libidinibus. Cic.
Mundanis se contaminare sordibus
In medias se delicias conijcere
Voluptuariam agere vitam
Carnis obsequi cupiditatibus
Prauis animi obtemperare cupiditatibus, Luxui seruire
ταῖς ἡδοναῖς σχολάζειν
Sectari mortiferas sæculi illecebras
Architectari voluptates, Cic.
Carnis desideria amplecti
Humi volutari, Serpere humi
In terrena animo rapi
Ea quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare
Omnem fœlicitatem in rebus præsentibus constituere, futuræq; beatitudinis nullo tangi ardore
Duci ventre, Horat.
Cogitatione circa mundana versari
Rebus frui dulcibus
Voluptatibus indulgere, frui
Animum in transitorijs labentibus multis voluptatibus, demulgere
Intellectum circa terrena exercere.

to Liue long.

Ceruì viuere per annos
In annos centum æuum trahere
Nestoris astricolæ cui ducunt fila sorores. Vide, **Old.**

Of a long Life.

Viuax, Longæ vitæ
Tithonus, Nestor
Nestoreus, Longæuus
Macrobius μακρόβιος, Vide **Old.**

to Liue not long.

Breuem vitam colere
De vita decedere bræui æuo, Sol.
Vltra quinquennium æuum non trahere
Vltra octauum annum viuendi spacium non protrahere.

so long as I Liue, vide while I liue.

to Liue quietly.

In securitate agere
Securum esse
ἄγειν ἀδειαν
Tranquillè, agere, degere
Securam agere vitam
In summo ocio vitam transigere
Tranquillam vitam viuere, agere
Domi sedere, inque aurem veram libet cubare
A tumultu sæculi & blandicijs mundi

de strepitu seorsum degere
Vitam agere certam & tranquillitate fœlicem
Sibi ipsi viuere
Curriculum viuendi à natura datum conficere recte & honestè, to passe his time honestly
Suauem vitam agere
Trahere vitam tranquillam, Cicero
Acquiescere cum quadam animi voluptate quieteque consistere, à Cic. ponitur
Molliter suauiterque vitam agere
Quod datum est vitæ tranquillæ placidæque ducere, Cic.
Halcyonis agere dies
ἀλκυονίτιδας ἡμέρας ἄγειν
Per ocium & quietem vitam traducere
Destinato reliquo, vitæ tempore respirandi serijs, Musas tranquillo inuisere animo
In literario delitescere ocio
Tutum ocium domum exigere
Ociosè nugari in literis
Gratissimo inter literas ocio ac negotiorum bene à se gestorum, recordatione perfrui. Eras.
Ocium oblectare suum
Suauiter viuere
Ocio vitæque molliori indulgere
Pacatam, mollem, feriatamque agere vitam
Tacitos sinere ire dies, & paupere cultu. Exigere innocuæ tranquilla silentia vitæ, apud Polit.
μετὰ τὸν Θεὸν, vitam viuere
Vitam sanctè & inculpatè degere, to liue godly and honestly.
¶ Thybra victitare
Vitam sine cura rerum temporalium degere
Non macerare se crastina cura ciborum
Nil recondere in crastinum
In diem vel ex tempore viuere
Omnem crastini sollicitudinem abijcere. To liue without care.

to Liue vngodly, wickedly.

Peccatorum mole obrui
In eodem hærere luto peccatorum
Seruire peccato, iniquitati frequens in sacris literis
Contaminatissimam agere vitam
Sordere
Insordescere
Vitiosè, sordidè vitam viuere, apud Chrysostomum
Fœdam, dissolutam, perditam vitam viuere
Vitiorum sordibus se inquinare apud eundem
Perditè, flagitiosissimè viuere, an euill life.

to Liue vnchastly, in sensuall lusts.

Corpus libidinibus prostituere
Iacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine
Turpiter & effœminatè viuere
Luxuriæ & libidini vacare
Volutari, instar porcorum in cœno libidinum, ac versari
Pecudum vitam viuere
βατταλίζεσθαι
Libidinari
Seruire ventri, Veneri corporis voluptati, ac libidini
Carnis omnigenis desiderij inseruire
Diffluere luxuria, lasciuia. Terent.
Inter scorta ad multam plerunque noctem desidere
Capi illecebris rerum carnalium
Subigi, substerni mortiferis libidinum voluptatibus
ἀσώτως βιομένειν
Epicurum luxu vincere
Carnis fœda sectari delectamenta
Pecudum ritu promiscuè in concubitus ruere, Liuius, an inordinate life.

to liue sumptuously.

Splendidè ampliterque viuere in vberrima rerum affluentia
Splendidè epulari, in Euang. Lucæ λαμπρῶς ἐυφραίνεσθαι
Eximere, cœnare, prandere, in omni genere ciborum
Magnificè mensam instruere
Egregè, splendidè cœnare, apud Iuuenalem
Colere vitam vino & victu probo Plaut.
Generaliter viuere
Delicatè, opipare, splendidèque viuere, cœnare, ὑπερμασᾶν
Sybarizare, συβαρίζειν
Conuiuium agitare splendidum
Opiparis mensis frui
Musicè viuere, μουσικῶς ζῆν, vbi nihil deest. sed affluunt omnia
Exhilarari generalis ferculis mensæ.
Magnificum ac egregium esse in edendo, in apparatu mensæ
In leporinis carnibus viuere, dicitur prouerb, qui lautè & in deliciis vitam agunt
¶ Conuiuium apparare, præparare opiparum, saliare
Magnificè lautum parare conuiuium.

at the Liues beginning, in the swadling clowts, assoone as it is borne or brought into this world.

In vitæ exortu. In exordio vitæ
In ipsis vitæ primordijs
In vitæ foribus. In vitæ Ianua
In ipso quasi vitæ vestibulo
In ipso vitæ limine.

the Liuer.

Iecur, Iecinus, Iecusculum
Hepar ἧπαρ.

sicke in the Liuer.

Iecorosus, Iecinorosus
Heparicos, ἡπατικός.

a Locke, vide a Barre.
a Lode, vide a Burden.
a Lodge, a Cottage, a Cabin or little house in the Countrey.

Mapale seu Magale stramineum, stramine rectum
Agrestis casa, Casula
στέγη, Stega apud Plautum
Magar Punica lingua, vnde Magaria pluraliter, & non Magalia dicendum, vt tradit Seruius
Penates, Lar.
Tugurium, Tuguriolum
Ligellum apud Plaut. pro domicilio breui ponitur & humili
Attegiæ pluraliter, ἀττεγίαι
Gurgustum & gurgustiolum diminutiuum, οἰκίδιον. apud Apuleium
Breuitatem gurgustioli nostri vespertinas peto
Tectum tenui cespite stratum

to Lodge, to Harmour, to Entertaine.

Excipere hospites, conuiuas prandio cœno, conuiuio ampliter
Accipere liberaliter, benignè amicè benè, lautè, magnificè, nitidè, honestè, prolixè, honorificè, hilari animo, splendidè
Tractare hospitē comiter, benè, commodè
Indulgere hospitio
Pro egregia fortuna magnificè, pro animi bonitate comiter recipere
Hospitari. Hospitio aliquem accipere excipere
Tecto ac sedibus suis recipere, Cic.
Domo vel domum meam recipere
Hospitium dare, ξενοδοχεῖν
Splendidè acceptus

Benignè

Benignè comiterque habitus, Eras.
Et prouerbiali schemate
Penulam scindere est prolixus inuitare.

to Long for, vide Desire.
Long afore.

Longè ante, multò ante
Multis ante sæculis.
Apud Maiores nostros.

it was Long before he came vide Came at length,
how Long?

Quam diu? Quanto tempore?
Quantisper?
Quatenus temporis? aduerb.
Quatenus hos exercebis mores
Quamdudum? Plautus
Quamdudum à foro venisti domum?
Quoad? interrogatiuè sicut
Quousque temporis? aduerbium.

not very Long since, or agoe.

Interuallo, haud ita longo
Non ita diu
Haud ita pridem
Nunc nuper, vide of late.

to Looke vpon, to consider.

Aspicere, inspicere
Perlegere oculis
Pascere, oblectare oculos
Chara oculos satiare figura, vide to see.

to Looke about earnestly.

Intueri, inspicere
Cernere, speculari
Spectare, despectare
Oculis admouere
Passim oculos per cuncta ferre
Ferre oculos huc & illuc
Demittere oculos in omnes partes.
Partes oculos versabat in omnes
Circumspicere, infigere oculos
Intendere, ἐκτείνειν
Coniicere oculos in aliquem
Perlegere oculis est visu perlustrare
Huc illuc voluere oculos
Ob oculos ponere
Lustrare, torquere
Oculis lustrare
Intendere obtutus
Intentis cernere obtutibus
Circumspectare, παπταίνειν
Circumagere oculos
Voluere lumina
Regiones circum circa prospicere, apud Cic.
Obire, circuire prouincias, regiones, terras
Oculum adiicere, iniicere, apud Cic. pro eo quod vulgo dicitur
Oculum dirigere, & significat cupiditate rei vitæ teneri.

to Looke straight on the marke, vide to Winke.
to Looke stedfastly, or sharpely.

Acutum intueri, cernere acutum
Defixis hærere oculis, peruidere
διορᾶν, disertum obtueri
ἔρημον ἐμβλέπειν, prouerb.
Fixis & attonitis intueri oculis
Figere obtutum aliquo
Fixos oculos tenere
Lumina defigere
Oculis & pectore toto hærere
Cuncta oculis lustrare.

to Looke downward, to hold downe his head.

Submittere, demittere caput
Deflectere in humum
Deiicere lumina & vultum
Demittere vultum, oculos,

Deprimere, deiicere, submittere vultum
Obtutus humi deprimere
σκυθρωπάζειν τὸ πρόσωπον
Oculos solo defigere
Ista solos fixos oculos auersa tenebat
Alicuius aspectu se subtrahere
Defigere in terram.

to Looke vpward, on high.

Suscipere, respicere
Oculos & caput erigere
Sursum aspicere, ἀνακύπτειν
In cœlum acies oculorum defixas habere
Oculos attollere
Oculos in cœlum tendere, sursum tollere ad sydera vultus
Recto aspicere sydera lumine
Tollere in sublime oculos
Erigere sursum lumina, ad cœlum
Oculos sub astra tenebat.

to Looke sowerly, waywardly, obstinately, to frowne, scowle.

Corrugare, contrahere, caperare frontem, obducere frontem
Obliqua aspicere facie
Distortum vultum sequitur distortio morum
Tragicum tueri
Lumina immota tenere
τραγῳδικὸν βλέπειν
Titanicum, seu vultu Titanico obtueri
τιτανῶδες βλέπειν
Tauricum tueri vel taurinè, .i. toruè
Mœsto vultu defigere lumina
Organum, sinapi nasturtium tueri
Acribus intueri oculis
Toruos gerere vultus
Siculissare, σικελίζειν
γοργὸν βλέπειν
Martem tueri, apud Aristoph.
ἀρηβλέπειν

Vultum sumere Catonianum.

to Looke to the common-weale.

Boni ciuis est, ad bonum ciuem pertinet, bonum ciuem decet suam voluntatem ad publicam causam aggregare, accomodare, adiungere, confidere, cum publica causa coniungere in omni sua voluntate, quid rationes publicæ ferant, quid respub. postulet spectare, intueri, attendere
Nihil vnquam vellet à publica re seiunctum, alienum, disiunctum, separatum, remotum
Quod reipub. rationibus non conducat, expediat, vtile sit.

I Looke to your businesse.

Toto animo de tuis commodis ornamentisque cogito
Tuam vtilitatem assiduè specto
Hæret in animo meo de tuis commodis assidua cogitatio
Tuæ mihi res, tuæ fortunæ, curæ vehementer sunt
Tuæ rationes quid postulent, nunquam non attendo
Omnis mihi de te, tuisque cogitatio est
Tuam vtilitatem meæ spectant cogitationes
Meas curas ad tuum commodum contuli, animus meus in tua vtilitate fixus & locatus est.

to Looke vp to Heauen in aduersitie.

Hic est mos hominum, ita more comparatum est, vt in repentinis aduersisque casibus, si quid & præter opinionem, & contra voluntatem accidit, cœlum intuentur, suscipiant, spectent.

Ad

Ad cœlum aspiciunt, suspiciant, spectant, oculos tollant, intendant.

to Loose, vide to Unbind.

to Loose, vide to Unbind.

a Lordship. Soueraigntie or Dominion.

Dominatus. Dominium
Omnipotentatus. Ditio
Res peo imperio ponitur
Principatus. Imperium
κράτος. ἐπικρατεῖα.

to be a Lord, to rule, to command, to be chiefe Soueraigne, or Gouernour, to be Supreame head, or principall ruler.

Principatum primum tenere
ἐπικρατεῖν. Sub Imperio habere
Imperare. Gubernare
Regere. κρατεῖν
In pace placida regere populos
Sub ditione habere
Moderari & Moderare
Regnare. Dominari
κυριεύειν. δεσπόζειν
Imperium habere, tenere, administrare
Sceptra tenere
σκῆπτρα δέπειν. apud Hom.
Imperio præesse
Imperij clauum, rerum gubernacula habenas tenere
Rerum potiri
Dominarum exercere
Imperium exercere, obtinere
ἄγειν, apud Plutarchum
Dominium, potestatem exercere
Iura dare, Virg. Remo cum fratre Quirinus iura dabat
Habere dominationem, principatum
Sceptra gerere, ferre
τὸν ῥωμαῖον δῆμον ἄγειν
Latè regnare
Summam imperij tenere
Omni ex parte amplum habere imperium
Imperatorem agere
Premere ditione
Imperio potiri, premere
Principem agere
Rege Marcio res Romanas tenente Soli.
Summam rerum moderari, pro arbitratu suo versare
Regni summas moderari habenas
Regni gubernacula gerere
Regnum adimere, capescere sceptra tradita.

to become a Lord, or a ruler.

Imperii habenas, imperium administrandi prouinciam suscipere
In Imperio succedere
Capere moderamen regni, Ouid.
Regnum amplecti
In regnum admittere, permittere, recipere, locare, deducere.

to Loose, or Leese.

Maximam accipere cladem
Incredibiles haurire calamitates. Cic.
Vulnus accipere
Vulnere percuti
Calamitate affligi. Cic.
¶ In commodum, damnum, detrimentum capere vel accipere
Detrimentum, iacturam pati, incurrere
Facere vel accipere calamitatem, damnum
Ferre infortunium
Naufragium facere.

Losse or Dammage.

Detrimentum. Dispendium
Infortunium. πῆμα. Iniuria
Malum. Incommoditas

Incommodum
Nocumentum
Summum rei pecuniariæ dispendium
Naufragium, Pestis, Vulnus & Plaga metaphoricè
Incendium metaphoricè quam enim pestem, calamitatem, exitiumque non adfert
Interimentum. Derogatio
Exitium. Pernicies
Erit damno, fraudi, malo detrimento tibi. **It will be to your hindrance**
Damnum. λάβη
Læsio, Iactura, casus
Calamitas propriè in re frumentaria, id est, damni, quando à grandine calami comminuuntur & segetes
Noxa pro damno, seu nocumento apud Ouid. & alios probatos inuenies authores, **a great losse, and losse of goods.**

I Lost all I had.

Naufragium feci rei familiaris, perijt mea res domestica. Actum est de fortunis meis.
Prorsus euersæ sunt opes meæ
Perdidi omnia, euertit me bonis omnibus fortuna
Mearum opum nihil mihi reliquum fortuna fecit.
Afflictæ sunt, profligatæ ac perditæ, extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes.

Lost children, &c.

Perditis in adolescentia moribus multi sunt qui deinde meliorem adepti mentem, meliorem ad mentem & sententiam reuocati, resipiscentes, honestius vitam instituunt
Honestioris vitæ initium ordiuntur, laudabiliorem vitam exordiuntur
Multi impuris moribus, improbis, inhonestis, turpissimis
Inquinata adolescentia, contaminata, infecta, viuunt multi turpiter in adolescentia student vitij turpem vitam colunt, inhonestè vitam traducunt, pecudum more vitam transigunt, procliues ad vitia sunt, turpi voluptate capiuntur, culpam facile committunt.

you Lost nothing.

Integræ sunt adhuc res tuæ
Salua sunt hactenus apud te omnia
Nihil dum perdidisti, status idem est quo antea fortunæ tuæ
Nihil detractum est de fortunis tuis nullam rei aut fortunæ tuæ iacturam fecere, nullum damnum tulere, nullum detrimentum passæ sunt nihil aduersi subierunt, nullam partem desideras fortunarum tuarum
Nihil eripuit fortuna, abstulit, ademit, detraxit.

to cast Lots, to draw cuttes.

Sortiri. Iacere sortem. Ducere
Sortes in vnam mittere. Sorti dari
Sortito aliquid facere, auferre, capere
κληρουχεῖσθαι
Gratam habere sortem
Sorte legere. Sorte eligere
Ducere sortem. Sorti committere
Sors irrequieta, improuisa.

to Loath, to abhorre at a thing.

Nauseare, ναυτιᾶν
Et nauseari, deponentaliter
Nauseam habere, sapere Fastidire
βδελύττεσθαι. Vomitu infestari
Nauseam inducere, mouere, **to make, to loath at.**
Excutere vomitum
Fastigium parere
Generare nauseam
Præ nausea & fastidio vomiturio & fastigio

Fastigio affici
Tædium habere. Cum nausea audire,
Nauseam stomacho excitare
Peluim petere porrectam.
¶ Contrarium,
Nausea amoliri
Fastidium alicuius rei eximere alleuare. Discutitur nausea.

Loue.

Amor. Charitas
Beneuolentia, Necessitudo
Ignis, metaph.
Obseruantia. Fauor.
Studium in aliquem pium.

a true Loue, or friendship.

Necessitudinis vinculum
Amicitia haud vulgaris
Nullo tempore dirimenda
Non intermoritura
Nequaquam solubilis
Necessitudo intima, Arctissima
Indissollubilis, incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ
Necessitudo, sed necessitas ad amicitiam non refertur
Amicia, Adamantis vinculis astricta.

to Loue tenderly, or most heartily.

In bonum & in malum
Ardere absolute, Virg.
Ardere flagrare amore, cupidine
Intimis ardere medullis aliquem
Sæuo teneri furore, peruri igne
Sentire feruentes intima ad ossa faces
Flamma vri intimo pectore
Toto concipere pectore flammam
Imis exardere medullis
Flore sub primo impotenti amoris æstu perdi
Ardere aliqua re vel in aliqua re
Deamare. Adamare
Vnicè diligere, φιλεῖν
Effusissime amare
Amare, ἐρᾷν
Amorem fouere
Mirificè amare ac suos ocellos
Maximè admodum, nimio plus, plurimum amare
Diligere vt parentem, loco fratris, vice fratris
Oculis ferre vel in oculis ferre
Vehementer, singulariter, cupidè, acte, ex animo amare
In medullis, medullitus amare
Amare vt cum maxime, apud Terent.
In sinu gerere
Deuinctum aliquem habere
Præcipuo ac singulari quodam fauore prosequi
Animo secum conferre amicos
Misere, valdè multum, temere ardentissime, perditè, impatienter amare, Insano perdi igne
Miro amplecti amore
Admiranda charitate prosequi
In deliciis habere
Perire mulierem
Coniunctè, coniunctius, coniunctissimè amare
Vri alicuius concupiscentia
Deperire, apud Terent.
ἐρωτομανεῖν
Amare corde atque animo, Plaut.
Amore flagrare incredibili
ἐμμανέστατα ἐρᾷν
Amore deperire, vel perire
Ardere perditè in puellam
Efflictim amare, perire, deperire
Tacitos nutrire ignes, Poeticum vt Cæcos alere ignes
Insanire Mantua, in Bucol Hoc commune malum, semel insaniuimus omnes, acri amoris vulnerari iaculo
Quisquis amat, vritur igne graui.

to Loue, to Embrace, to Fauour, to beare good will towards one.

Amplecti. Amplexari brachiis
Exosculari, περιπλέκειν
Colere, apud Cic.
Amplexus dare
Duci amore rei
Ire in complexus
Amore complecti
Optatos dedit amplexus, placidosque petiuit
Dare brachia collo
Amplexu frui alicuius
Respicere, figere, ferre amplexus
Innectere, captare, tenere, tangere
Adducere colla lacertis
amplexus cingere
Obseruare, Deligere
Hærere apud aliquem
Amore, beneuolentia singulari prosequi
Charum seu charissimum habere
Amore deuinctum esse
Singulari beneuolentia alicui coniungi
¶ Excitare mirabiles amores, to prouoke to loue
Cic. Quam illa ardentes amores excitaret sui, si videretur.

a selfe Louer.

Nimium sibi ipsi tribuens, arrogans, assumens, placens, assentiens; ipse tibi assentaris; te ipsum amas cum de te iudicas, non rationem, non veritatem consulis
Largiris ipse tibi plus quam veritas concedat plus quam veritati.

your most Louing.

Deditissimus Amantissimus Studiosissimus Obseruantissimus Cupientissimus.	tui, apud Eras.

Low, Base, or Humble.

Humile, Paruum
Decliue, Pressum
Bassum vulgus dicit ineptè
Submissum, Depressum.

to bring Low, vide **to Diminish.**

Lowlinesse, vide **Humility.**

a Lowse.

Vermiculus, seu vermis corporis, capitis. Pes apud Plaut. Pedesq; pulicesque. A quo diminutiuum.
Pediculus à multitudine pedum, quos octenos habet, vt scribit Plin Græcis. φθείρ.

Lowsie, or full of Lise.

Pediculosus, & vt est, apud Plaut.
Pedicosus pro eodem
Vermibus scatens & plenus
Phthiriasi, i. morbo pediculari laborans
φθειροκομίδης Scatens pediculis
φθειριάζων. Verminosus.

Luckie, Happie, or Douce.

Fœlix, Faustus
Cui ad voluntatem omnia fluunt
ἐυτυχὴς, Fortunatus, secundus
Prosper, Beatus, Dexter
Albæ gallinæ filius. Auspicatus,
Fortunæ filius, Lætus
Timotheus, Polycrates
Cui omnia secundo æstu procedunt
Propitio genio natus
Gygis annulus, prouerb.

to be Lucky or Happy.

Fortunam habere fauentem, arridentem
Qui fœlici vtitur auspicio
Vti prospera fortunæ aura
In cœlo esse
Habent ventos mea vela secundos

Indulgentem sibi atque obsecundantem habere fortunam
Genesim habere fortunam
Placato possum non miser esse Deo.

Good Lucke.

Omen prosperum
Bonis auibus facere, fœlicibus auspicijs
Fato prosperiore, rumore secundo
Vosmet rebus seruate secundis
Rite secundarent visus omenque leuarent.

to haue ill Lucke, vide ill Fortune.

Luckily, Prosperously, Fortunately.

Fœliciter, εὐτυχέως
Fortunatim & fortunatè
Prospere, Faustè, Læto omine
Prospero fortunæ flatu
Aura obsecundante
Velis fortunæ expansis
Blandiente, aspirante Fauonio
Forte fortuna
Fauonio fortunæ dulciter afflante
Prospero cursu, Ominatè
Bonis auibus, Secundo flatu
Secundis ventis, ἐξηρίας
Secundis, prosperis, lætis fœlicibus optimis, commodis successibus vel euentibus
Deo secundo, Dijs auspicibus
Prospero omine, Bono pede
Dextro alite, Bono auspicio
Secundo auspicio
Ex animi sententia
Auspicatè aut auspicatò
Fortunante deo, fauentibus dijs
Fausto sydere
Adsit modo dexter Appollo. Virg.
Bonis augurijs, auspiciis
Dextro Hercule
Genio ridenti, beatiore, propitio
Fœlici Mercurio

Cuius votis indulgentissimam se præbet fortuna.

thou Lurkest at home.

Nunquam exis, nunquam egrederis cubiculo ; pedem è limine nunquam effers
Extra cubiculum nemo vnquam te videt
Perpetua tibi sedes cubiculum est, nunquam euolas è tuo illo nido.

Lust, Desire. giuen to Lust.

Voluptatibus deditus, addictus
Voluptatis mancipium
Dissolutus, Intemperans
Animo suo intemperanter obsequens
Libidinarius
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis
Mollis, Ventri seruiens
φιλήδονος μεμαλαγμένος, βίος
Voluptuosus homo, seu voluptuarius
ἐκλελυμμένος
Voluptuariam agens vitam
Luxuriosus, Effœminatus
Apitius Aesopus
Epicuri de grege porcus
Carnis amans, & viuens vt porcus
Vacans voluptatibus
Delicijs affluens, Genio indulgens
Gulæ seu ventri deditus
Epicureus, Epicuream vitam, Abronis vitam viuens
Balatro, apud Horat.
Turpibus addictus voluptatibus
Samiorum laura prouerb. & porcus Troianus. Carnis petulantia efferuens, vide Lecherous
Immoderata Venere & alia vitæ intemperantia effœtus
Turpe conuiuium, amor, comessatio, libido sumptus, Cic.

to represse his Lusts, vide Represse.

a Lute.

Barbytus velum
Testudo, χέλυς
Chelius, a Lute, vide harpe.

Luxurious.

Luxuriosus, Libidinosus
Popino, Veneri plus æquo indulgens
Propensus in libidinem
Mulierosus, vide Lecherous.

M

Madde, furious, wood, franticke, out of his wit.

Insanus, Furiosus
παρακεκινηκὸς, Lymphaticus
τοιτήλατος, Efferus
Furibundus, Lymphaticus
Furore correptus, raptus, percitus, accensus
Ad agnatos & gentiles deducendus, Varro.
In furorem versus
Delinitus apud Plaut.
Lethargicus, apud August.
Alter Orestes vel Aiax.
Qui strichnum bibit
Et prouerbiales sententiæ
Nauiger Anticyras purgantes pectora succos
Oeströ percitus, Phanaticus
ἐξιςάμενος, Mente captus
Phreneticus, φρενέμενος
Abderiticam mentem habens
Minus habens mentis quam Dithyramborum, Poetæ
Embarus prouerb.
μαινός. μανιώδης
Insanæ mentis. Insensatus
Væsanus, Vecors
Rabiosus, Excors
Expers mentis, Certius
Rabidius, Amens, Demens
Rabie agitatus, ἐμμανὴς
Humanis sensibus orbus
Ad Insaniam, furorem, dementiam amentiam redactus
Cæco armore raptus, furata mente ferebat
Emotæ mentis
Actus furore graui, furiis mens effera
Cui rotatur cerebrum
Haud sanæ mentis, Delirus
Furijs exagitatus, sapere desijt.

¶ Et in bonum.

Mente permotus, Furens
Animi ardore aliquo inflammatus atque cruciatus
Qui humanos sensus amisit, diuinos autem assecutus est
Furore diuino incitatus
Afflatus
Mente incitatus.

to be Madde, Furious, wood, or out of his wit.

Furere, ἐνθουσιάζειν
Furore agitari, desæuire
Diris agitari, Rabere
Ciere furius. Ouidus
Mente alienatum esse
εἶναι ἔξω αὑτοῦ
Mentis alienatione laborare
ἐξοιςρεῖν, Insanire
ἐλλεβοριᾶν, Ira exagitari
Grassari, Bacchari
βάκχειν, Debacchari
Fœnum habere in cornu
Atra bile exagitari
In rabiem efferari
Immodestè agere
ἐμβακχεύειν, Furiis agi
κορυβάρτειν
Furentium more caput quassare
μαίνεσθαι, ἐμμαίνεσθαι
Irati numinis intemperie agi
Effluente mente huc illucq; cursitare
Furiis intemperis ferri. Virg.
Heu furiis accensa furor
Delirare, per metaph.

Madnesse, Woodnesse, Furie or trouble of Minde.

Error fanaticus. Furor
Ira Dianæ, Delyrium,
Mania Phrenesis
Effera vis animi
Paraphrosyna. Mentem insania mutat
Vesania. Dementia
Vecordia. Amentia
Alienatio mentis
Rabies, quæ propriè canum est.

to make Mad or Furious.

In furorem & mentis alienationem agere
Adigere ad insaniam, Terent.
Mente euomere, alienare
Impelli, accendi furijs
Furere facio. ἐξίστημι
Dira subit rabies
Ex stulto insanum facere
De mentis loco mouere
Sæuis agitatus furijs
Mentis furoribus quatere
Exagitare. Furiare
Stimulatus frenti rabie animus
Corda tument rabie fera
Comes est insania morbi
Rabies, furor, iraque mentem præcipitant
Concipere furiata mente furorem
Pectus anhelum, & rabie fera corda tumescunt
Stimulos sub pectore vertit
Cessit furor & rabida ora mouerunt
Acuere furorem furijs
Mens quoque sic furiis agitatur
Ardere animis
Morsu canis rabidi lymphaticum facere.

the Magistrates or Rulers of the Common-wealth.

Magistratus. δύναςαι
Dynastæ, Cic. Præfecti. Primores
Primates. πρωτεύοντες
Primi. Primarii
Maximates. Summates
Optimates. Magnates
Magnati in biblijs. ἄριςοι
Princeps, principales ciuitatis in sacris nominantur
Proceres. Potentes
Potentiores. οἱ δυνηταί
Magistanes. μεγιςᾶνες, qua voce apud Latinos Suet. vsus est
Consules. Consulares. Apices
Senatores. Consulatus capita
Senatorii ordinis
Patriciæ dignitatis
Columina, Epistylia Coriphæi
Trabeatorum torquatorumq; turba
Summates viri, Patriciique ordinis Proceres
In omnia potens quorum summa est authoritas, in quibus sita summa bonique malique, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur, rulers of the Citie.
Penulatorum alpha.

to Magnifie, vide to Praise.

to Magnifie, to extoll things of no praise.

Humilia extollere, efferre ea quæ iacere videntur, excitare atque erigere
Obscuris dare lucem, splendorem afferre, obscura illustrare.

to May, vide to be Able.

it May be, vide Possible.

a Maide, a Virgin.

Virgo, Illocabilis virgo, a Maid that cannot bee married for want of goods, or being too old.

Virgo

Virgo casta, pudica, expers viri, virum non passa, virgo nubilis, matura viro, Teda non nupta iugali.

to deflowre a Maiden.

Deuirginare, depudicare
Stuprare. Vitiare
Addere, afferre vitium pudicitiæ
Deflorare. Præstolare
Virginem rapere, vel sustollere, to rauish a Maiden.

to Maintaine, vide to Defend.

the Maior or chiefe ruler of a towne or Citie.

Præfectus. ἐπιςάτης
Præfectus vrbicus
Prætor vrbis vigilantissimus
προςατήριος
Præfectus scelerum, qui à plerisque minus apte Scruterus dicitur
Satrapa & Satrapas, lingua Persica
Prouinciæ præses seu præfectus, qui Iudex etiam dicitur prouincialis
ἔπαρχος. ἐπαρχειώτης. a President.

Mariorам herbe.

Amarcus. ἀμάρακος
Sampsuchus. Mariorana.

to Make, to Doe.

Agere. Operari. πράττειν. ἐργάζεσθαι
Facere. Patrare. Peragere. Exequi
Actum agere. Efficere
Conficere. Perficere. Hoc age.

a Maker, a Creator.

Conditor. Creator
Plasmator. Plastes. Opifex
Sator. ποιητήρ. κοσμήτωρ

Made free of the Citie.

Patebat ciuitas virtuti potius quàm diuitijs. Ius ciuitatis consequebatur, dignus ciuitate putabatur, recipiebatur in ciuitatem, ad ciuium numerum adscribebatur, ciuis locum obtinebat, referrebatur inter ciues, adscribebatur in ciuitatem, particeps ciuitatis, ciuiliumque munerum fiebat, impertiebatur ciuitate, perueniebat in ciuitatem, ei ciuitas communicabatur, non qui opibus abundaret, afflueret, valeret, sed qui virtute polleret, excelleret.

Made friends againe.

Cum inimicis in gratiam redij, reconciliatus sum, reiecto odio, in vnum coniunximus, pacem colimus, inimicitias, simultates, odia deposuimus, abiecimus omnem veterum iniuriarum memoriam, omnem vlciscendi voluntatē ex animo deleuimus
Pulso odio succesit amor, odiū amore commutauimus, depositis odijs, mutuam beneuolentiam suscepimus.
Orta est inter nos, vetere prorsus extincto odio, mutua beneuolentia, animorum nostrorum in amore mutua consensio, ad amandum mutua propensio, animorum ac voluntatem similitudo.

a Male, a Budget

Pera πήρα
Cassidile, med. prod. in li. Tobiæ
Pera pastoralis. Ascopera
Pera viatoria
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactious, Wicked, and vengeable Men

Homines improbi, scelesti, scelerati, flagi-

flagitiosi, noxij, nocentes, sontes, perditi, impuri, delictorum omnium participes, culpæ, criminum labe prorsus infecti atque inquinati, vide Naughtiest fellow.

Malmesie wine.

Vinum Creticum
Vinum Aruisium, vel Aruisium, vulgo Malmasium dicitur.

to become a Man, to take mans flesh vpon him.

Strophio carnis cingi
E virginei corporis substantia, corpus adsumere humanum
Prabeam carnis induere, apud Fulgen.
Ingredi mundum
Humanos inducere artus
Nasci in terris
Seruile carnis cinctorium adsumere
Abiecti homūcionis formam induere
Induere fragilitatis limum
Carne velari, tegi, obtegi
Tegumen nostræ mortalitatis induere.

a Man of no account, or little set by.

Homo nullius pretij, valoris, loci, ordinis, despectus, abiectus, contemptus, terræ filius, vide naught.

a good Man is constant.

Hominem grauem, certum, minime mendacem, minime falsum, studiosum veritatis cognoui, expertus sum, nihil in eo leuitatis, aut inconstantiæ, nihil inane, varium, mutabile, inconstans
Nullam animi infirmitatem, nullam sententiæ varietatem, nullam consilij mutationem deprehendi
Magna præditum grauitate semper cognoui
Is mihi semper visus est, qui sibi optimè constet, nihil leue committat, nihil inane cogitet, non facile discedat à seipso, ægre discedat à sententia, mutet consilium, susceptam opinionem abiiciat, sensum deponat, de suo statu demigret, quem nulla res facilè abducat, auellat à sententia
Cuius mentem huc & illuc, in hanc aut illam partem, in quam velis partem, vtram in partem velis, non facile flectas, ægrè traducas, cum labore torqueas
Alieno tempore nihil loquitur, nihil agit ineptè, nihil non loco, idem ei vultus in omni re, eadem in omni fortuna moris est.

Mankind, vide Men.
a Manner of life, vide a Trade of life
two Manners of waies.

Bifariam, bipartito
Duobus modis, διχῶς.

an other Manner of gouernance.
Manifested or made knowne, vide Opened.

Patefacere, manifestare
Tectum aliquid resignare
Mentem aperire, aliquid resignare]
Resoluere, non celare.

a Manslaughter, or killing of Men.

Nex, internecio, cædes, Death
Clades, strages
¶ Salustius in luctu & miseriis mors ærumnarum requies, non cruciatus est.

Many, vide **Much.**

to Marre, to Corrupt, to Spill, to bring to Naught, to leade aside.

Agere in præcipitium, in præceps
περιφθέρειν, corrumpere
Peruertere, perdere
Per prauos mores in errores ducere
Abducere in graneum, Terent.
In discrimina pertrahere
Arte in casses præcipitare, rapido mergere freto
Præcipites nos agit ambitio, & raptare videtur in exitium
Peccandi vel ruinæ præbere occasionem, facere aliquem ruere
Seducere, scandalizare
Offendiculum ponere, præbere
In errorem trahere, impellere
In vitium agere, ducere
Exitialiter alios seducere
Animas abstrahere à Deo in æternum exitium
Contra sanam doctrinam prauas serere opiniones, quæ quidem facillimè obrepere solent
Melicis Cyrenarum hæreseon illecebris præsentem inferre mortem
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines
Ex hæreticorum scriptis lues in teneram manat ætatem
Hypocrisi pietatis latrocinio circumlita Christi oues inescare
Coniicere in vitiorum voragines
Perdocere aliquem, incidere tramitem vitæ corruptæ
Damnatas opiniones aliorum animis instillare
Detorquere alicuius animum à virtute
Virus in aures instillare
Erroris aliquem complere, Plaut.
Ab honesto deflectere
A recto deducere, abducere aliquem
περιτρέπειν
Ducere in errorem, Ouid.
Virus pectori aspergere
Errorem pedicis illaqueare
Prauis inficere opinionibus
In erroris foueam præcipitare
In errores pestilentissimos deducere, trahere, illicere
Abducere à veri cognatione, in nassam peruersitatis
Simplicem plebiculam transuersam agere
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cænosa vada in abyssum æternum euehere
A matris ecclesiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare
Multa animorum millia variis conscientiarum tricis implicare, fœdis erroribus inuoluere
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam
¶ Opinionum prauitate infici
A Catholico sensu exorbitare
Hæreticorum persuasionibus seduci.

the trade of Merchandise.

Negotiatio, nundinatio
Commercium, ἐπιμιξία, ἐμπορία
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Liuium

to exercise Merchandise, vide **to Trafique.**

a Merchant.

Mercator, institor
Negotiator, ἐμπολαῖος
Emporos, rariarius
Nundinator
Regię negotiationis principem agens, vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est à negotiis Indicis
Procurator regiæ aut principalis negotiationis.

rich Merchants.

Rem possident bene magnam, amplissi-

plissimam, vberrimam, copiosam in primis mercatores Londinenses

Diuitis tenet, summas, abundant, effluunt re, copijs, diuitijs, opibus

Diuites oppido sunt, Locupletes, opulenti copiosi, à re parati, instructi, firmi, bene nummati, peculati,

Ampla res est, prolixa, copiosa minime angusta, bona multa mercatoribus Londinensibus

Ampliare vtuntur prolixa, copiosa, bona, multa.

the Marches, &c. vide Borders.

a Marriage.

Connubium. συγγαμία

Matrimonium, συζυγία

Coniugium, Consentus apud Iuue

Copula mattimonij

Vingulum iugale, Virg.

Vincula iugalia Thalami, tædæque iugales

Hymenæi pacto, Lectus iugalis

Socialis amor

Nodus iugalis

Curarum laborisque plenum pistrinum cuidam dicitur.

Marriagable.

Matura Connubio, iuuencula

Matura coniugio, plenis iam nubilis annis, Apta viro

Exoleta virgo, quæ est maturæ ætatis

Viri potens, apud Cat iursconsul

Matura nuptijs, ἐπιτολὴς

Tempestiua viro, Adulta

Nobilis apud Virg.

Pubertatis annos egressa

Virgo iam grandis. Terent.

a Married damsell.

a Bride.

Nupta iuncta puella viro

Quæ fruitur marito

Coniux, Vxor.

to bestow in Marriage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri

Filia nuptam dare, in nuptias, in matrimonium dare

Locare vel elocare filiam alicui

Nuptui vel nuptam dare puellam viro, apud Plaut. ἐγγαμίζειν

Iungere virginem, viro, concubino.

Dare, locare in matrimonium virginem

Admittere gnatam suam alicui vxorem

Locare nuptam alicui virginem

Collocare nuptum propinquas suas in alias ciuitates.

to Marrie, to Wedde, to take a Wife.

Contrahere matrimonium

Connubij fœdus inire

Gaudere sorte tori

Inire matrimonium, nuptias

Nubere, mulierum est tantum

Vinculis iugalibus sese innectere

Ducere vxorem, γαμεῖν

Ducere filiam alicuius

Ductare aliquam, Terent.

Ducere filiam in matrimonium

Iungi matrimonio Dare connubio

Coniugio vinciri, Dare nuptam

Matrimonij capistro os præbere

Iungere, copulare, astringi matrimonij fœdere

Bene compositum sollicitare torum

Concipere Thalamos, parare, petere

Incumbere thalamis

Promittere coniugium

Deducere sponsam Iuueni

Coire toro sacro. Coniugio frui

Patrios hymeneos exercere

Connubia & hymenæos celebrare

Multæ vxores in eiusdem viri coeunt matrimonium, Soli de Indis

Filiam alicuius in matrimonium recipere, ἄγεσθαι τὴν γυναῖκα

Rem non nouam aggredi ioco dicitur, qui vetulam accipit vxorem seu viduam, Cic. de iudi.

to breake, violate, or defile Mariage.

Numptam fallere, Rumpere sociale fœdus
Soluere fœdus iugale
Lædere fœdera socialia
Violare iura mariti, Thalamos, Toros
Temerare venerem, maritam, Cubile
Destituere toros iugales, Legitimos
Sacra mariti polluere. Matrimonium odisse
Qui mihi coniunij sponsor & obses erat
Socialia Fœdera rumpit.

a Marriner, a Shipman.

Nauta, Nauita, ναυτίλος
Nauis moderator
Sulcator ponti
Gubernator, Proreta
Nauclerus, Nauiculator, Nauicularius
Tiphis, quod primis gubernandæ nauis adminicula instituerit, generaliter pro nauis gubernatore ponitur
Nauarchus, princeps, præfectus nanauis, quem patronum vocant, a captaine, the master or the admirall of the ship.
Nauarchis, idis, the Admiralles ship.
Classis ductor
¶ Agere nauem, velocem, classem, triremes onerarias, est gubernare.

a Market, vide a Faire
Markes, vide Tokens.

let this be your Marke, intent or purpose.

Hic tibi sit scopus. Hoc tibi ante oculos propone, pone, statue, constitue ad animum refer, huc mentem intende
Huc spectet animus tuus, dirige consilia tua, tuas cogitationes ad hunc finem, hoc tibi propositum sit
Mentis aciem in hoc intende.

a Masking visour.

Larua vmbratilis, Persona
προσώπιον, πρόσωπις
Facies composita, fictitia, vnde homines laruati, personati, qui ad scientiam faciem, ne aut tenebris scelera perpetrantes, aut lucibus terrorem alijs incutientes, dignoscamus induunt, quemadmodum diebus genialibus agitur.

Masons.

Cæmentarij, Fabri murarij
Murorum extructores
Parietum eductor.

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur
στορέα, Storea, Matta. Teges
χαίδροπος. φορμὸς

Mates, vide Companions.
Matter or Corruption.

Sanies, ἰχὼρ
Tabo, Tabes, velum
Pus, πύον. Parulentia.

a Matter of great importance or weight.

Res seria, magni consilij, non exigui ponderis
Res grauis, difficilis
Res ardua, multi laboris

Magni momenti negotium
Plena difficultatis res
Magni, maximi, ponderis negotium, cui cuncta posthabenda sunt
Res haud parui momenti
Non iocosa, Res non est parua, Virg.
Pregnans causa
Dignum propter quod vadimonium deseratur, prouerb.
In quo sane totius causæ cardo vertitur, pondus consistit, res pendet.

cleane from the Matter vide **nothing to the purpose.**

a Matteresse.

Culcitra lanea
Accubitum
Accubita, ἀνακλιντήρια
Anaclinteria, Stibadia
Matiracia, Thuscanica
Vsus istiusmodi lectulorum Italis & Hispanis.

a Maund. vide **a basquet.**

Meade.

Medo, & aliquando opinione, Medus
Aqua mulsa
Hydomeli, ὑδρομέλι.

as I Meane, after my meaning or iudgement, in my opinion.

Mea sententia, Meo animo
Secundum animi mei sententiam
Meo iudicio, Meo sensu, Cic.
Ego de meo sensu iudico
Vt mihi videre videor
Mea opinione, vt opinio nostra est
Vt mea fert opinio, animus, hæc mihi mens est. Mens eadem prestet mihi. Nec dubia mihi mens est
Hoc anima fixum immotumque sedet
Quantum ego nunc corde conspicio meo, vide **as I thinke.**

a Meane or cause, vide **occasion and cause.**

Meate, vide **Feeding.**

to Meddle with another mans matter.

Curare negotium quod ad se nihil attineat
Alienas curare, Curare rem alterius
Alienarum rerum satagare
πολυπραγμονεῖν
Domesticorum negotiorum obliuisci, & foris aliena curare
Depugnare in alieno nogotio
Rebus ad se nihil pertinentibus implicare se
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non spectat
Ingerere se negotijs aliorum
In alieno choro pedem ponere
ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τίθεσθαι. prouerb. dicitur, qui se alienis miscet negotijs, & aliorum sibi vindicat partes Interponere
Immiscere se rei alienæ
Falcem mittere in messem alienam.

Meeke, gentle, tame, milde.

Mitis, εὐναγής
Benignus, Facilis, Mansuetus
Commodus, Beneficus
Placidus, Placabilis, Lenis
Candidus, ἤπιος, εὐλετής
Blandus, ἤπιος
Suauis, Beneuolus
Exorabilis, Indulgens
Benignitatis prodigus
Leui ingenio, animo
Singulari morum & mansuetudine
Singulari lenitate & mansuetudine
Oleo tranquillior
Minimè iracundus
Ad remittendas offensas perfacilis.

Tractabilis homo, Longaminis
Quicum consuetudinem haud molestam agere
Facillimis quis amoribus dicitur, qui moribus commodis, venustis, minimeque molestis, sed suauissimis omnibus
Qui plurimum præ se fert humanitatis
Supercilio carens
Quem nemo est vsquam in conuictu iucundior, vide Gentle.

to Meet with, or to come against.

Obuiam ire, Prodire
Occurrere, Obuiari
Dare obuiam vel obuium
Venire obuiam & procedere honoris gratia, ἀπαντᾶν
συναντᾶν, ὑπάντεσθαι
Ire aduerse vel aduersum, apud Ter. in Adelph.
Adire contra Plaut. id est, abibo contra, Obuenire alicui, Cic.
Aduersum venire
Incidere in aliquem
Offerre aduentum
Ferre, offerre se obuiam, vel obuium alicui obuius

Meet, vide Apt.
it is Meet, Conuenient, it Becommeth.
as Meet was, vide as Need, &c.
a Meete mate for me.

Mei ingenij homo valde mihi aptus est, mire factus est ad naturam meam
Vehementer est ad meæ vitæ rationem & consuetudinem accommodatus
Conuenit optime cum meo ingenio.

Melodie, tunable musickes and Symphonie.

Consonantia, Modulatio
Symphonia, συμφωνία
Harmonia, Concentus
Cantus, Cantio, ἆσμα
Melici, lyricique modi modulli, apud Aus. id est, dulces.

to Melt, to be Melted.

Resolui, Defluere, Liquescere
Loqui deponentiale, χέομαι
Liquifieri Deliqueo, Tabescere
¶ Liquefacere, liquare, liquidum facere.

the priuie Members, of a man or woman.

Virilia virorum tantum, sed vtrique sexui tribuuntur. Verenda naturalia, pudenda
δοῖα, Geniales partes, Genitalia
αἰδοῖα Natura, φύσις
¶ Menta, Mentula
Veretrum, ὄρχις
Penis, Colis, vel Coles
Cauda, Priapus
μήκη, πέος
Verpa, Muto apud Horat.
ψωλή, Balanus, membrum
Membrum genitale, virile
Virga, Venerea, ταῦρος
Fascinum, apud Horat.
Caulis, secundum Seruium, καυλός
Hasta venerea, Virga virilis
Neruus apud Iuue. Mensura incognita nerui, Terentium
Ruber palus, apud Horat. 1. Ser. Obscænoque ruber porrectus ab inguine palus
¶ Membrosus, Mutanearus
Mentulatus, well furnished
Penitus, med. prod.
¶ Serotum, λακκόπεδον
Pirga, Culeus, κολεός
Testiculorum capsula, bursa, vidulus, sacculus, sinus

Colci

Colei cole, testes testiculi; notæ significationis sunt: & rei Venereæ opus transigentes dicuntur
¶ Subigere, subigitare
Operari rebus Venereis
In Veneris fano sacrificare, Catul.
Venereis voluptatibus frui
Quicquid est puellarum consutuere
Frangere thoros, apud Mart.
Sumere furtiuo gaudia læta thoro
Consuetudinem cum aliqua habere
Futuere, miscere
σποδεῖν, concumbere
Noscere, cognoscere, irrumare
Inire, coire, Rem Veneream exercere, In paphyæ deæ mysteriis operari, Subare, quod tamen propriè porcorum est, quamuis ad alia animalia & homines transferatur
Admissuram facere, brutis proprium
¶ Porro mulierum pudenda passim apud authores hisce nomen clatur is designantur
Interfœmineum, cunnus
κλιτορὶς κλιτόριον
Rima à similitudine
Barathrum fœmineum, apud Mart.
Vulua, tametsi vulgus, existimet, vox inhonesta non est, vterum significans, seu folliculum muliebrem, sic dicta quod partum inuoluat quasi vulua. Ponitur tamen nonnunquam pro ore vuluæ alio nomine loci
¶ Menstrua, menses
τὰ καταμήνια
Mulierum profluuium, fluctus, purgatio.

Men, Mankind.

Homines, æuigenæ, mortales
Terreni, terrigenæ, βροτοὶ
ἄνθρωποι μέροπες
Genus humanum
τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος
Caput, caro, & anima pro homine quoque ponuntur, præsertim in sacris
Filij hominum vel Adæ, pro hominibus frequens in sacris, Hebraismus est Humigenæ quod de hūmo nati sint.

Mercy, vide Compassion.
Merry, vide Glad.
to make Merry or good cheere, to be frolicke, to Delight, to take pleasure.

Exhilarescere, exporrigere frontem
Plaudere, iucundari
εὐθυμέομαι, cum amiculis se recreare suauibus
Operam dare rebus ludicris, Virg.
Soluite corda metu, secludite curas
Curam animo expellere, eruere, eximere
Leuare pectora diris sollicitudinibus
Excutere animo sollicitudinem omnem
Ouare, Orationem agere
Relaxare animo, & dare se iucunditati
Cic. Diffundere animos, frontem vtrumque, apud Ouid.
Alacri animo esse, iubilare
εὐθυμεῖν, sustollere manus
Hilarem hunc sumamus diem
Luculenter hunc habeamus diem
Hodiè modò hilarem facere, Terent.
Hilariter viuere
Fallere curas
Vino curas abigere
Explicare frontem, exhilarare
Ponere supercilium
Demere supercilio nubem, apud Ho.
Vehementer gaudere
Animi curas eluere, diluere
Curas abigere, soluere, remittere, pellere, eiicere
Molestas animi curas discutere
Lætis soluere corda iocis.
Cor illi salire dicitur, qui vehementer exhilaratur.

Secum gaudere, & in ſinu gaudere
In ſinu tacito gaudia premere, vide to Liue ſumptuouſly.

Merily, vide Ieſtingly.
to Maruell, to wonder at, to be aſtonied.

Stupere, ἐξιστάναι
Stupeſcere, πλήττεσθαι
Perculſum eſſe, inhorreſcere
Facti inſolentis ſtupiditate exhorreſcere. Humanam rationem captiuam ducere, Stupore percelli
Summam hominum admirationem excitare, Cic.
Æſtu quodam in altum admirationem ſtuporique rapi, Bud.
Obſtupere, obſtupeſcere
Animo percelli, exalbeſcere
In ſtuporem abire
De mentis loco præ admiratione moueri
Cum ſtupore admirari
In ſtuporem verti
Conſternari animo
In admirationem rapi vel rapere
Obſtupefieri
Stupefieri ſuſpicere
Mirari, demirari
Miraculo detineri
Pendere ab alicuius vultu
Monſtri raritate obſtupeſcere
Fauere, ſtupere, rapere
Ad recordationem alicuius animo inhæreſcere
θάμβος δ' ἔχει εἰσορόωντα, apud Homerum. Stupor occupat inſpicientem.

a Meſſenger, vide Carrier.
Mettall, vide Copper.
Mid day, vide Noone.
Might, Strength, Power.

Poteſtas, ἐξουσία
Potentia, δυναστεία
Potentatus, imperium
Virtus, quæ Græcè δύναμις
Vires, manus, robur
Fortitudo, vis ſimiliter
¶ Authoritas, pondus.

Mighty, vide Strong.
with Might and Maine, or with all Force and Power.

Manibus, pedibuſque
Omni conatu, omnibus neruis
Toto pectore, animo, conamine
Extremo conatu
Magno nixu
Pugnis & calcibus
Læua dextraque
πὺξ καὶ λὰξ ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερά
Totis viribus, ἀνακρατῶς
Summa ope, ſumma vi
Summo ſtudio, niſu, conamine
Omnibus viribus, totis neruis
Velis, equiſque, Remis, equiſque
Pro portione virili
Pro viribus, pro virili
Omni diligentia, vide to Trauel.

Milde, vide Meeke and Gentle.
a Mill, a Querne.

Mola, μύλη, molendium
Moletrina, pro eodem
Peſtrilla molendum à manibus, Ter. χειρομύλον
Mola alata, vel Pneumatica, a Windmill.
¶ Trapes, trapetum
Mola olearea.

to Minde, vide Determine.
my Mind or opinion is this: this is my Mind or opinion.

Animus mihi eſt
Hæc mihi mens eſt, ἔχω γνώμης.

Deli-

Deliberatum eſt mihi
Sic viſum eſt mihi
Ita affectus ſum. Ita animo eſt
In animo habeo
Ita fert animus
Quæ nunc animo ſententia conſtat.

his Minde is changed.

Animus mutatus eſt, à priſtina mente & ſententia defecit, deſciuit, adductus eſt
Non ſibi conſtat, labat in ſententia, eadem non eſt, fixa non eſt, infirma eſt eius ſententia
In aliam partem ſe traduxit, priorem opinionem abiecit, ſenſum depoſuit, aliter ſentit, & à ſeipſo diſſentit. Vide to change.

to make one to change his Mind, vide to Disswade.

to keepe in Minde, vide to Remember.

to put into ones Minde, Head or braine.

Suggerere. Indere
Subiicere, apud Terent.
Infarcire verba, to ſtampe in
Immittere in pectus humanum
Inſtillare, metaphoricè, pro ſuadere, vtiumque apud Eraſ.
Ingerere. Inſuſurrare
Inſpirare. Inſerere.

I am troubled in Mind.

out of Minde, vide Forgotten.

Sum in mentis perturbatione
Non ſum compoſitæ mentis, aut compoſitus
Sum turbidus, vel turbatæ mentis
Non ſum mecum, quod vulgo vixque Latinè dicimus
Sum male depoſitus.

a Minister, vide Preacher and Priest.

a Ministrell, vide Piper.

a Misbegotten, vide a Bastard.

Miserie.

Miſeria calamitas, acerbitas, duritia, durities, Vaſtitas, Vaſtities, Vaſtitudo, vexatio, oppreſſio, perditio, corruptio, conſternatio, conſumptio, infortunium, exitium, damnum, detrimentum, infœlicitas, difficultas, egeſtas, paupertas, inopia, penuria, pernicies.

Miserable.

Miſer, miſerabilis, infœlix, pauper, inops, abiectus, conſternatus ſpretus ab omnibus, occidit, perditus & fere extinctus eſt, deiectus eſt in miſerrimam vitam, ſummas miſerias, calamitates perpeſſus eſt duriſſima quæqu, acerbiſſima quæque, miſerrima quæque, poſtrema quæque tulit, ſenſit.

Mischieuous, vide naughty.

Misfortunes, contrary things, aduersitie.

Res aduerſæ. Contrariæ
Turbidæ. Afflictæ
Triſtes. Perturbatæ
Labefactatæ. Quaſſatæ
Res deſperatæ Deſperatiſſimæ
Res aſperæ. Dubiæ
Languidæ. Moleſtæ
Fractæ. Feſſæ
Fatigatæ. Trepidæ

Attritæ. Diminutæ
Comminutæ. Inualidæ
Sic fata ferebant.

a Matter misliked of.

Res reprehensa, palàm exagitatur, vituperatur, accusatur, reprehenditur, damnatur, acerbe notatur, infamia notatur, imbrobatur.
Sermones ea de re minus commodi sunt, parum honesti, dissipantur.

to Misse, vide to Faile.

greate Mysteries, vide Secrets.

a Miter, vide Bishops Miter.

Mitigated, vide Asswaged,

to Mocke, to Iest or Scoff, to Flout, to Laugh at, to Scorne, to Delude.

Nugari Connugari. Ludere. Iocari
Nugas agere. Tractare ioco
Afferre Iocum sales
Ludicra rebus serijs miscere
Iocari festiuissimè
Indulgere festiuis iocis
Toto dicere. χλευάζειν
Facere cauillari. Vrbanum esse
Affluere lepore omni
Salibus vti. χαριεντίζεσθαι
Aludere. ἐπιλοβεύειν
Lepida vrbanitate vti
Ioco quempiam aspergere
Sale salsissimo ludere
Festiuo sale, comico lepore dicta temperare
Connugari. Agitare sales
Dicteria salsa dicere
Indulgere festiuis iocis
Tractare iocos
Iocari festiuissimè in quempiam
Scalibus ludere
Miscere sales
Tangere conuicio, scommate
Iactare scommata
Agere scommatibus
Tangere absolutè
Ridicula dictis excitare cachinnos
Ludicris risum mouere Sardonium
Ridere. Irridere
Deridere, Derisui habere pro delectamento habere
Risui habere, ἐν γέλωτι ποιεῖσθαι
Ludibrio habere, to delude
Subsannare. Obaudire
Despectui habere
Ludibrio afficere
Ludificare vel ludificari Illudere
Linguæ iaculis sagittare
Vocis nimium indulgere naribus, apud Persium.
ἐκμυκτηρίζειν. Insultare
Naso suspendere
καταγελᾶν. cum genitiuo
Facere ludos
Agere lædoriis
Democritico
Sardonio risu sufflare
Aceto perfundere, apud Horat.
Conuiciis proscindere, insectari, figere, flagillare
Sannis. Risu Sardonico aliquem excipere
Scommate percellere vario
Dicaci ferire lingua
Morsibus impetere
Ore & dente petere
Lacerare conuicio
Conuicia iactare
Risibus quicquam prostituere
Dicacitate mordaci proscindere
Ronchisonis scommatibus obstrepere
Lædere scommate, ludibrio, verbis
Acriter inclamare, apud Plaut. pro conuiciis & clamoribus insectari
Mordaci flamine quempiam petere
Plaustra scommaton iaculari in aliquem
Stringere, quasi gladium bis acutum male-

maledicentiæ linguam
Plaustra conuitiis plana vel onusta exonerare, in aliquem effundere
Mordaces eructare cachinnos
Conuitiis vel dicteriis lacessere
Consputare metaphorice
Conuiciari, ἰαμβίζειν
Naso suspenso subsannare
σκιμαλίζειν, Ostentui habere
Medium ostendere vnguem, digitum
Ronchis & cauillis eludere
Per lasciuiam eludere, ἐντρυφᾷν
A tergo instar Ciconiæ pinsere
Auriculas tendere, adsuere
Cornua tollere
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker, a Jester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor. Illusor, Subsanator
Os infræne, petulans, maledictum
ἀχάλινον στόμα
Maledictus, Cachinno
Democritus, Cacophanta, Ozimisator, prouerb. Sannio. onis
Dicax, Diaculus, Irrisor
Salsissime ludens
Scommate percellens vario.

a Mocke, a Scoffe, or a Jest, a Scorne.

Dicterium, Sales
Sales, Risus
Scomma, γέλος λοιδορίας
χλευασία, Dicax sermo
Lidotia, πλέρουν
Iocus, Ludus
Cauillum, Cauilla
Faceta, falsaque irrisio
Ludibrium, Hystricis sera
ὕστριχις
Acetum pro dicaci mordacitate, apud Horat. Græcus Italo perfusus aceto
Verborum ludricra
Dicacitas
Dicacitas, Facetiæ
Vrbanitates Silli. Sanna
Sales, quales Cicero cum suo Bruto Pomponioque solet agitare
Mæsonica dicteria
σκμάλιον μαισωνικά
Derisio
Illusio, Derisus
Cachinnus, Ridiculum
Subsannatio.

Modestie, vide Sobrietie. Moist, Danke. Wette.

Madidum, Irriguum, Humidum
Aquitium, ἰκμαλεον
Humectatum, Vuidum
Vdum seu hudum per aspirationem
Vliginosum, to make moist, vide to water the ground or garden.

to Molest, vide to Vexe. within a Moment, in the Twinkling of an eye.

In puncto temporis, ἐν ἀτόμῳ στιγμῇ χρόνου, In momento
Et apud Persium, Momento temporis, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου
Puncto mobilis horæ apud Horat.
In oculi nictu, vel ictu.

to go a Mumming.

Mommos agere
Laruis ob ambulare conuiuia.

Money, substance, or wealth.

Pecunia, χρήματα
Res, Nummi
Aes, quod ex ære plerumque finunt pecunia
Aes obsignatum, & apud Horat.
Nomisma, numisma
Res pecuniaria, nummaria
Fortunæ, Bona.

without Money, poore, Beggerly.

Pauper, Inops
ἀχρήμων, ἀχρήματος. id est, sine pecunia,

cunia, cui deest neruus rerum agendarum, & is dicitur zonam perdidisse, prouerb, vide begger.

rich in Money.

Bene nummatus est, bene paratus à pecunia, instructus à pecunia, abundat nummis copiosius est à pecunia, minime pecuniam desiderat
Multum habet in arca, refertus est pecuniis, pecuniæ illi multum est, diues est, multum pecuniæ possidet, magnam auri vim argentique possidet, in numero habet.

to become a Monke, or frier.

Implicare se instituto monastico
Induere monachum, cucullum
Simulatæ religionis habitum suscipere
A vano huius mundi consortio separare se
Monachatum capessere
Inscribi albo monarchorum
Caput obuincire cucullo
Se dedere, deuouere monasticæ vitæ
Nomen dare Francisco, Dominico, Guilielmo, &c.
Abrenunciationem sæculi profiteri
Monasticis ineptiis initiari
Renunciare, abrenunciare sæculo
Mancipare, dedere se religioni hypocriticæ
Solitariæ vitæ se obstringere.

the Moone.

Luna, σελήνη
Titanis, idos, id est, filia Titani
Latona, pro luna ponitur, apud Statium
Lucina, Phœbe
φοιβη. Phœbi soror, consors
Delia, Diana
Noctiluca Cinthia quod quasi diem noctu efficiat vt scribit Cic.
Moderatrix noctis apud Stat.
Menea 2. Machab. cap. 12. id est Diana, lingua Persica
Tithonia, Tithoni coniux
¶ Nouilunium, Neomenia
Noua luna, the new Moone.

Moreouer, neuerthelesse, Furthermore.

Accedit his, Accedit huc.
Eodem accedit
Addere insuper. Adde quod
προσέρχεται τὸ τοῖς προσέτι
Accedit ad hæc, vide furthermore.

More then enough.

Plus satis, Plus nimio
Plus quam par est
Amplius æquo.

the Morning or Dawning of the day. vide Early.
to Morrow.

Cras, Crastinus dies, ortus
Crastina Lux.

a Morsell, vide a Bit, a Peece.
in Morsels or gobbets, vide peece meale.
to Mortifie his minde, vide to represse his lust.
at the Most.

Vt multum, Vt plurimum
ὡς τὰ πολλά. Ad summum
Cum plurimum

to take away, to rub off the Mosse.

Muscum ferro distringere
Eradere muscum apud Columellam vtrumque, Emuscare
Depectere frondium canitiem

Depellere

Depellere situm
¶ Emusca i. pro musco seu lanugine liberari, Colu.
Oleæ putantur, & emuscantur
Cui contrarium Muscari i. obduci musco.

a Mother.

Mater, Genetrix, Parens.

a Mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, suscepit, tulit
Complures ex ea filij nati sunt, filios ei peperit multos
Ita fœcunda vxore vsus est vt filiis aucta sit multis
Vt filiorum multitudine abundauerit.

to Mooue, to Stirre.

Mouere, Commouere aliquem
Assiliunt imi fluctus à gurgite ponti
Ventis agitantibus æquora
Non est æqualis rabies continuusque furor
Iuno freto torquet
Pelagus torrentibus ingruit vndis
Vada penitus permota strident,
Mox remeat gurges, traxoque relabitur æstu
Fertque refertque fretum
Feruet spirantibus æquor ventis
Casu concussus amici.

a Mound, vide a Hedge.

to Mourne, to Lament, to Waile, to be sorrowfull or Sad.

Gemere, Singultire
Promere gemitus, singultus ex imo pectore
Facere, ducere gemitus, Virg.
Ingemere
Ex alto corde longa trahere suspiria,
Premere gemitum sub imo pectore
Laniare animum doloribus
Locum miseris querelis implere
Luctibus tabescere
Rumpere. Lacerare. Scindere
Abscindere sinum, vestem, Tunicam vide Lament.

continuall Mourning.

Conficior lachrymis, luctu consumor contabesco, modum lugendi nullum facio, finem lachrymis non impono
Lachrymis me dedo, nunquam abstineo, vberrimus est meus fletus, assiduæ lachrymæ, perennes
Nunquam non lugeo luctum nunquam intermitto, non dimitto, non omitto, totus in luctu versor, comes mihi vbique luctus est
Perdunt me lachrymæ, nunquam non lachrymis hument oculi.

Mourning, Complaining, Lamenting.

Luctuosus, Mœstus
Luctisonus, Luctifer
Dolorifer, Lamentabilis
Lachrymabilis, Lugubris
Querulus, Gemibundus
Lachrymosus.

to Mowe, to cut downe corne or grasse.

Messem maturam falcibus incidere
Metere, secare, segetem, θερίζειν
Secare frumenta, falce succidere
Sicilire prata, apud Plinium & Var. quæ fenisecæ præterierunt, secare falcibus consectari
Decerpere messes
¶ Herbas cædere
Farra resecare falce
Falcibus subsecare herba apud Columellam, χορτοτομεῖν.

Much or many.

Multa, τὰ πλεῖστα
Plæraque, Plura

Pluria-

Pluria, Complura
Compluria. Plurima
Quamplurima, & non complurima
Diuersa, Multiplicia, Varia
Mille hominum species & rerum discolor vsus, apud Persium
Sexcenta sunt quæ memorem, apud Plautum
Certus numerus est pro incerto
¶ Plærique, Multi, Quamplurimi
Bene multi, pro plurimis apud Asi. Pol. Bona pars hominum, pro magna pars seu plerique
Complures, singulari carens sicut & complura in neutro genere pluraliter
Quos non vna vehat nauis, vt habet prouerbium
Iuuenesque, senesque
Maximi minimique
Parui & ampli apud Hor. Great and small, young and old.

Much, Ouermuch, Greatly, very Much.

Vehementer, Multum
Plurimum. Valde
μέγα, μεγάλα, λίαν
Mirè, Mirificè, Oppido
Mirum in modum, Obnixè
θαύμαστον ἡλικὸν, Apprimè
Cum maximè, Admodum
Supra modum
Iterum atque iterum
πόῤῥω τοῦ ἀπορουῦντος
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum
Vltra modum Maiorem in modum
Modis omnibus
Immodicè etiam atque etiam
Impensè, Impensissimè
Impendio, Eximiè
Effusè, Effusissimè
Magnoperè, Summoperè
Quam Maximè, Maximopere
Maximè, μάλιστα
Nimioperè, Plusquam satis
Efflictim, apud Plaut.
Plusquam valdè, κάρτα
Nimium, Nimis quam
Bene, apud Terent.
Cic. Benè magna caterua i. valdè magna, Vnicè
Grauiter pro multum, apud Cic.
Perinde, i. multum secundum Valla.
Multis modis
Ter, Terque, quaterque
Perquam multum, Vltra
Misere aduerbium
Magnificè, Singulariter
Sanè, Sanè quam
Ita pro valdè, apud Terent.
Apprimè, Perquam, Inprimis
Oppido quam, Non parum
Non vulgariter, Egregiè
Adeò, Longè
Haud mediocriter
Insigniter penult. producta
Insigniter
Vt & quam per interrogationem idem pollent, sicut Tantopere & quantopere.

twise so Much.

Duplus, Bis tantus
Alter tantus, pro quo Cic. dixit.
Duabus partibus maior

to Multiplie, vide to Augment.

a Multitude, a great number or company, an Assembly of people.

Caterua, Manus, apud Virg.
πλῆθος. Chorus
Corona, apud Horat. pro conuentu hominum circumstante
Cœtus, Turba
Turba miscellanea, confusa, colluuies hominum, Apuleio dicitur in Metamorphosi
Conuentus, Conuenticulum
Plebs, Populus

Multitudo. Frequentia
Concio. Conciliabulum
Numerus. Congregatio
Colluuio, vel es
Concilium. Si præterea ad exercitum vimque armatam, sermonem detorqueas, sequentia Vocabula instituto deseruient
Cohors. Turma
Phalanx. Exercitus
Acies. Cuneus. Globus
Ordo. Glomeratio
Agmen. Legio
Copia tam in singulari quam plurali numero.

to Murther, to Rob.

Latrocinari. λῃστεύειν
Viatores trucidare
Vias obsidere
Prædare Deprædari
Grassari. Obuiar spoliare
Ex cæde viuere, to liue by robbing and murthering.

a Murtherer, a Robber.

Latro. Latrunculus
Latrocinator. Grassator
Sicarius. Patricida
Hominum iugulator
Isauricus, à vitio gentis
Obsessor viarum
Ex cæde, ex rapto viuens
Grassator, Prædo, onis
Prædator. Raptor. Direptor.

to Murmur, to grudge at a thing.

Murmurare. Muginari, apud Lucil.
Ad murmurare, apud Cic. pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur
Murmillare, apud Plaut.
Mustare, μύζειν
Musitare. Mutire
γογγύζειν. Facere susurrum
Obstrepere. ἀναγογγύζειν
Recalcitrare sermonibus
Obloqui. Obgannire
Contradicere. Obmurmurare
γογγύζειν. Submurmurare
ὑποφωνεῖν. Responsare
Oppedere. Occinere
Strepere. Fremere
Submissa voce loqui
ἐπικαλεῖν. ἐπιλέγειν
Submissitare. Obacerare
Reclamare. Refragari
Contrarium dicere
Replicare vulgò dicitur
Summissim expostulare. vt est seruorum erga dominos, Bud.

to Muse, to Deuise, to imagine, to consider vpon, to study, to thinke vpon.

Animo corde volutare
Animo voluere, versare
Mente pertractare, euoluere
ἀνακυκλεῖν. Cogitare
Animo reuoluere, repetere
ἀναπτύσσειν
Animum nunc huc, nunc illuc voluere
In memoriam versare
ἐν θυμῷ βάλλεσθαι
Animo cogitare
Hoc equidem ducebam animo, rebarque futurum
Pensitare factum
Pensiculare rem
Perpendere. Expendere causam
In mente rei circumstantias negotij difficultatem ponderare
Recolere. Æstimare
Recogitare. Reputare
Repetere secum
Reuoluere. Retractare
Cogitare cum animo, vel in animo
In mente cogitatione versare, agitare

Ad rationem vocare. Vide to Examine.

Mushrums, vide Toad-stooles. a Muskle, a Shel-fish.

Concha. Conchilium
Conchile genus piscis firmiori testa clausi
Ostrum. ὄστριον.

to Muster men in the field.

Agere vel habere militum delectum
Recognoscere turmas equitum
Exercitum recensere, lustrare
ἐξετάζειν. Monstrare
Militis recolere numerum. Soli.
Inualidos atque imbelles demittere.
to put out of wages.
Ære diruere. φαίνειν. φρουρεῖν.

the Mutabilitie of this World.

Quæ sit fortunæ vicissitudo, quæ mutatio, qui fluxus rerum humanarũ, quam varia tempestate iactetur hominum vita, cogitate, animaduertite, attendite, examinate, perpendite.

to dare not Mutter or whisper.

Ne hiscere quidem audere
Ne mi quidem facere
Non audere mutire, labia deducere.

N

Naked, uncouered.

Nudus. Nuda corpora deposita veste
Senecta nuda. Ferro nudo concurrere
Posito velamine. Sine veste
Nudus membra
Nuda pedem, nudos humeros infusa capillos
Nuda superfusis tingamus corpora lymphis.

to Name, to giue a Name.

Nominare. Appellare
Vocare. Dicere
Nomen ab vrbe ducere, trahere
Inscribere Nuncupare
Citare nomen clat uram
Indigitare, apud Macrob.
¶ Indere, imponere nomen
Denominare. Donare nomine
Indere nomina patrum
Maiorum nomina posteris tribuere
Nomen dare, ponere, sumere, facere, imponere, referre, figere, parare, tribuere, addere, ducere, ferre, trahere, gerere, habere, tenere
Dici nomine suo. Genitoris nomine figurare, nuncupare.

to haue an ill Name.

Pessimè tibi omnes dicunt, turpissimè de te loquuntur, turpia quædam atque inhonesta in te conferunt
Valde te exagitant, iactant, accusant, carpunt, vellicant
Omnes tibi grauissimè obtrectant, detuo existimatione multum detrahere conantur, liberrimè inuehuntur in te, nefaria de te dissipant, disseminant, maledictis te onerant grauissimis
Maledicta in te conferunt, congerunt, conijciunt
Ita de te loquuntur, vt honori tuo labem inferant, aspergant maculas, tenebras offendunt, vt honorem tuum turpi labe inficiant.

a good Name, vide Good.

a Napkin, or handkerchiefe.

Man.

Mantela, ſeu mantile
Mantelium, χειρόμακτρον, vide hand-
kerchiefe.

by Nature or by Art.

one of my Nature or diſpoſition, vide a meete Mate for mee.

whether Nature or Art giueth Iudgement, I know not.

Nondum planè conſtitui, nondum ſatis habeo conſtitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, naturæ ne munere an diſciplinæ beneficio iudicium contingat
Iudicij præſtantia, excellentia, vis, ſubtilitas vtrum à natura, an ab arte ac diſciplina proficiſcatur, contingat, manet, naturæ ac priuilegio concedatur, an ſit ab arte ac diſciplina petendum
Vtrum is qui rectè iudicat, qui optime iudicio vtitur, qui iudicio valet, præſtat, excellit, facultatem habet optimè iudicandi, iudicio abundat, naturæ debeat, an arti.
Bonum illud acceperit à natura, an hauſerit à ſtudio, ab arte, à diſciplina
Naturale, ne bonum ſit iudicium, an potiùs in ſtudio, arte, diſciplina, doctrina, ratione ſitum, eiuſmodi, quod doctrina tradatur, à præceptis ducatur, à magiſtris diſcatur.

Naturall, that is naturally giuen, or ingendred in a thing.

Natiuum, συγγενετικον
Naturale, innatum
Ingenitum, ἐγγινόμενον
Cum nutricis lacte errorem ſuxiſſe videtur, Cic.
Natura hic inſtinctus eſt
Hominum mentibus diuinitus inſeuit Deus
Ita viſum naturæ
Inſitum naturæ, genuinum
Natura, ex natura
Omnium animis affixum
Naturæ quodam impetu
Ita fert natura
Naturæ inpulſu
Natura indidit atque inſeuit
Inolitum atque impreſſum affectibus humanis, apud Ambro
Ingeneratum. Natura ingenerauit
A natura inſitum, inditum
Natura, vel à natura comparatum
πέφυκεν, attributum, adiunctum, congenitum, hæreditarium.

againſt Nature.

Inuita Minerua, apud Cic.
Repugnante natura, & aduerſante
Refragrante ingenio
Belligerari, pugnare cum genio ſuo
Obluctari Mineruæ
Vim naturæ atque ingenio afferre
Operas ab ea exigere qui eis magnopere grauatur.

Naughty, wicked, vngracious, miſchieuous.

Diſcolus, improbus
παρακεκομμένος
Ex omnium hominum conſortio deturbandus
Prauus, ἀίδηλος
Peruerſus, pernicioſus
Impius, ſceleſtus
Nocuus, ſcelus, ſceleroſus
Exitioſus, facineroſus
Peſtifer, ἐξώλης
Peſtilens, nefarius
Peſtis, metaph. ſicut ſcelus
Flagitioſus, malum
Nequam homo
Nefandus.

Quo nihil in toto orbe pestilentius
Sceleratus, lues
Internecio
Ab ingenio improbus
Execrabilis, ἀνόσιος
Homo flagitiorum ac scelerum omni genere insignis, Amb.
Reprobri numismatis
Mali commatis
πονηροῦ κόμματος
Comma enim genus numismatis est vtilissimi, vt nunc quoque vulgus loquitur
Vir sceleris, in Bibliis sacris
Bipedum nequissimus
Niger
Sacer homo, apud Hor.
Intestabilis & sacer esto
Male sibi conscius, quem culpa redarguit ipsa
Inquinatus, vita omni
Scelere ante alios immanior omnes, Virg. Flagitiosissimus
Sceleratissimæ, ac deploratissimæ vitæ
ἀπονενοημένος
Vitam ducens inquinatam flagitiis omnibus
Coopertus flagitiis, facinoribus, sceleribus nefariis
Profligatus homo, sceleribus perditus rapinæ, sacrilegij nullius conscientiam sibi faciens
Fatalis conscientiæ, malignitate confusus
Contaminatissimus
Scelerum conscientia territus
Omnium facinorum genere contaminatus
βωμολόχος
Admissi piaculi conscius
Desperatæ salutis
Conscientia conuictus
Vitam ducens flagitiosam
Nocentem & conscium habens animum
Scelere ante alios immanior omnes
Deploratus
Deploratæ mentis, vide Wicked.

to come to Naught, vide to Decay.

the Naughtiest fellow that liueth.

Homo nihili
Omnium nequissimus
πυλαίστατος
Popularis, ignobilis
Futilis, leuis
Vulgaris, plebeius
κόπριος ἀνὴρ
Nullius precij homo
οὐτιδανός, homo nauci
Nullius frugis
ἀκόλαστος ἄνθρωπος
Nullius pensi, despicatus
Despectus, vilis
Vilissimus, ἐπίδημος
Abiectus, κιστοφόρος
Nullius æstimationis, neque tu
Homuncio, homulus
Iners, inutilis
Ficolnus, encyclius vir
Inutilior blace, inglorius
Obscurus, reiectus
Expunctus, suffragio exclusus
In animo redactus
Non laudandus
Ne ligula quidem dignus
Pannus obsitus
Parmosus, saceus
A consortio humano prorsus vel merito segregandns, **Not worthy to come into honest mens company**
Dignus in quem conspuatur, canes mingant
Dedecus publicum
Infimæ sortis
Abiectæ sortis homo
Contemptitius
Scelestus, scelerosus
Contemptus, contemptissimus
Reisculus, despicabilis
Extremæ classis
Infimæ notæ, imi subsellij
Homo tressis, semissis

Sale emptum mancipium
De lapide emptus
Naca, Vappa
Concha dignus, prouerb.
Numerus o, A Cipher
Qui nullo est numero habetur, nullo loco non est in albo
ἀνήριθμος
Cuius existimatio obsolescit
Cuius, ὥσπερ τῶν μεγαρίων οὐδεὶς λόγος
Pannus lacer, prouerb. A rotten clout or ragge
ῥάκος πολυσχιδὲς
Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poet.
Qui apud omnes venit in contemptum
Ab omnibus, derisus atque consputus
Diabolaris, Fastiditus
Numerum augens
Male passim augens
Studiosus sinistri
κακῶς, ἀκηκοὼς
Mala fama grauiter apud exteros laborans
Scopa dissoluta
Grauis, inuisus, exosus, omnibus
Infamis, Mali nominis
Malæ famæ, Execrandus
δυσώνυμος, Terræ intestina
Telluris onus, inutile pondus
Abdomini natus suo
Fruges consumere natus
Onus nauis, ἄχθος νεὼς
Triboli homo
τριοβόλιος ἀνθρώπισκος
Bos vel hircus Caricus
Homunculus ex Caria
ἀνθρώπισκος ἐκ καρίας.

---

to set Naught by, to esteeme nothing to make no account of.

Paruum æstimare
Parui pendere, ducere
Parui habere
Postremo loco ponere
Contemptui habere
ὑπὲρ ὀλίγου ποιεῖσθαι
Pro nihilo habere
Hectæ aliquem facere
Pro hihilo ducere
ἐγχιλοῦσθαι, Nihil facere
ἐξουθένειν ἢ ἐξουδένειν
Nihili pendere, Nihili ducere
Viri pendere, βλακεύειν
Flocci non facere, vel flocci facere
ἐν μηδενὶ λόγῳ τίθεσθαι
Nauci seu pili non facere
Contemnere præ se
Minimi, immo ne huius quidem facere demonstrando rem vilem
Instar fumi fungique putidi auersari
Non magni pendere
In contemptissimis ducere, Eras.
In paruis, in minimis ponere
Tanquam stercora reputare, æstimare, in sacris literis
Seu putamina, cissam glandem, vitiosam nucem prorsus aspernari
Assis, duponnij, seu teruncij non facere
Quatuor obolis non æstimare
Negligere, Nihil pensi habere
Nullam alicuius habere rationem
Nauci facere, Abominari
Non laborare
De quorundam morsu noli laborare Eras.
Nihil morari, Not to care not to passe for, οὐ προσέχειν
Leuiter parumque curare, nihil curare
Nec superos morari, nec inferos, vt vulgo dicitur, neque Deum neque homines respicere, to care neither for God nor Deuill, vide to despise.

Neere, vide By.
Neate, Cleane.

Purum, Tersum, Sincerum,

Imma

Immaculatum
Sine labe, macula. Vide cleane.

as Neede did require, or as meete was, as it was conuenient.

Vt æquum fuit, Vt tulit ratio
Vt decebat, Vt par erat
Vt decuit, ὡς τὸ εἰκος
Vt conueniebat, expediebat
Vt res poposcit, tulit exegit
Vt res postulauit, desiderauit, expetiuit
Vt oportuit, necessarium erat
Vt necessitas tum temporis exegit
Vt iustum, dignum consentaneum rectum erat.

Needy, vide Poore.
it is Needfull, or it must needs bee, vide it must be done.
I haue no Neede of your counsell.

Non egeo, non indigeo tuis præceptis, admonitionibus, consiliis
Superuacanea sunt, parum vtilia, nullius momenti, emolumenti, minime necessaria tua consilia
Locum apud me non habent, à me non requiruntur, non desiderantur, non expectantur tua præcepta tua mihi monitis nequaquam opus est
Tuis carere monitis facile possum.

a Needlesse excuse.

Superuacanea fuit apud me tua excusatio
Officium excusandi sine causa suscepisti
Non erat cur te excusares, causam excusandi nullam habuisti, minime necessaria fuit excusatio tua
Tuam excusationem non desiderabam, non requirebam, non expectabam.

a Neighbour.

Proximus, Propinquus
Vicinus.

Negligent, Carelesse, Slothfull.

Indiligens, Supinus
Oscitans nomen
Dormitans, Oscitabundus
Remissus, Negligens
Obliuiosus, Forgetfull, Curio
Elæthro qui biberit flumine
Obliuionis campus, prouerb.
λήθης πεδίον
Lætheo rore soporatus
Qui proprij etiam nominis obliuiscitur
Qui multam mandragoram biberit
Dolium filiarum Danai, vide Idle.

Negligence, Slothfulnesse, Carelesnesse, Slownesse, or Slackenesse.

Neglectus, Obliuio
Negligentia, Incuria
Indiligentia, Inconsiderantia
Inconsideratio, Inconsulta ratio
Incogitantia, Præcipitantia
Oscitantia, Somnolentia
Torpor, Supinitas
Segnitas, Segnities, & Segnitia.

Negligently, Slackly, Slothfully.

¶ Languidè, Remissè
Ignauiter, Neglectè
Frigidè, Oscitanter
Defunctoriè, Supine
Segniter aduerbia, ἀφροντίςως, vide Slothfulnesse.

Vertue Neglected of many, despised.

Probritas integritas, probati mores,
Vita illa quæ cum virtute traducitur, à paucis hodie probatur colitur, amatur
Pauci sunt qui probitatem colant, ament, sequantur, probitate delectantur
Parui fit hodie probatas morum & integritas, qui suum studium in probitate ponunt, pauci sunt, reperiuntur numerantur
Paucos quos inuenias.

Nesh, vide Womanlike.
to make or build a Nest.

Nidos componere, comportare
ποιεῖσθαι, καλιας ἐ κ) ἐιθέρος ἐαςεῖν αι
Nidulari
Componite nidos, æstus non semper fuerit, vt Hesiodus scribit
Nidificare, νεοτλεύειν, νεοσσεῖν
Nidum ponere
Construere, congregare nidum
Nidificare, vnde auiculæ nidificant
Hirundo lutum sub trabe celsa fingit opus
Auis in Ramo tecta laremque parat.

a Net to catch Fish or Beasts.

Rete, Pelagia, ἀρκυς
Funda verticulum, a casting Net. à vertendo secundum Vallam
Tragula, Sagena, Reticulum
Sagenula, Cassis, Laqueus
Lina pluraliter pro retibus, apud Poetas

to Knit, to set Nets.

Retia nectere, tendere
Ponere plagas.

Neuer.

Nunquam, Ad Kalendas græcas
Cum mula pepererit
Cum Nibas occyssauerit, vt habent prouerbia
Quum duræ quercum sudabunt roscida mella, aurea mala ferent. Virg.
Cum locustam Lucam bouem pepererit vt refert in suis Chiliadibus Erasmus ex Ennio
Nullo tempore
μήποτε ὐδέποτε
Vbi mus ælurum deuorauerit
Postquam sursum fluxerunt omnes, & multa id genus alia
Toto non amplius æui
Anno magno Platonis
Post longum annum Platonis.

Neuerthelesse, vide But and moreouer.
New, Fresh, Caller.

Recens natum, Musteum
Recens, Nouum
Νεὸν, Nuperum, ὑπόγυον
A follibus, quod aiunt, calens
ἀπ' ἀκροφυσίων
Ab ipsa dum calens officina ærariaq; fornace productum, metaphora a fabris ferrarijs sumpta
Ab officina madens, recens. Eras.
Nouicius, Nouellus
Neotericus.

a New yeeres gift.

Strenæ, Strenulæ
Natalitia dona
Saturnaliorum munera, quę in Decembri mitti solebant
Apophoreta quę in anni initio circa calendas Ianuarias referrebâtur ac remittebantur.

to giue or send a New yeeres gift.

Nouo ineunte anno donum, munusculum mittere

Initio noui aduentantis anni strena, strenua exhilarare amicum
Fœlix anni precari initium, fœliciorē successum, fœlicissimumque exitum.

euill Newes.

Rumores de illo duriores erant, aduersa quædam de illo erant allata, nuntij venerant tristes aduersarij, infausti parum commodi minimè læti, parum secundi
Grauior de illo fama peruenerat, dissipata erat, peuulgata
Duriora quædam, grauiora erant significata, iactabantur, sermonibus dissipabantur.

Next to beggers doore.

In eum locum deductus est, eo deuenit, eo redactus est miseriarum, in eas coniectus est angustias, eo redactæ sunt fortunæ suæ, id est, à fortuna deiectus, detrusus, deturbatus, eo cecidit
Vt vnde viuere non habet, vt ei ad victum necessaria minime suppeterent, vt inopia premeretur earum rerum sine quibus vix, aut ne vix quidem hominum vita sustentatur vt ea desideraret, ea requireret, quæ viuendi necessitas postulat, atque exigit, vt ijs rebus destitueretur, careret
Ab ijs rebus esset imperatus, earum rerum esset inops, egens, ea illi deessent, ea illum deficerent, earum rerum inopia laboraret, sine quibus ægre viuitur, vel potius nullo modo viuitur.

a Nigard, vide Couetous.

Nigh or by.

Vicinus, Propinquus
Finitimus, Conterminus
Contiguus, Confinis
Coniunctus.

Nigh at hand.

Propè, Proximè
ἐγγύτα, Cominus, Sub.
Depropè, ἐγγύθεν, Pone
Pone subire, to follow behind.

the Night.

Nox, νύξ, Tenebræ, Erebi
Tenebrarum tempus
Ponto nox incubat atra
Tempus quo cuncta silent
Vmbra terrę definiunt Philosophi, solis priuationem
Mater Eumenidum finitur, Virg.
Titanis vocatur Statio
Somni genetrix, Sol.
Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis, Virg.
Nox cœlum sparserat astris, Ouid.
Presserat occiduis, Tartessia littora Phæbus
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat sol, Et caput extulerat densissima sydereum nox, Ouid.

a Nightingale.

Luscinia, vel vt alij scribunt, Lucinia
Ficedula, Plin.
Luciniola diminutiuum, apud Plaut.
Philomela, vel Philomena
Acredula, Aëdon, ἀηδών
Artis, apud Martialem, ab Attic.

by Night, in the Night tide or season.

Noctu, νύχα, Nocte
De nocte, νύκτωρ
Die cœca, Plaut, Vmbris in obscuris
Presserat vt terram
Nocte sublustri apud Horat.

Midnight.

Media nox
Noctis erat medium
Medię tempora noctis erant

Prima quies medio iam noctis abactæ curriculo
Expulerat somnum
Nocte soporata, silenti
Iam mediam nigra carpebat nocte quietem.

vntill Night.

In profundam noctem, In noctem
In crepusculum vespertinum
In solis occasum
In tenebras noctis densissimas
Ad, vel in multam noctem
In profundam noctem
πόῤῥω τῶν νυκτῶν.

Nobilitie or Gentry.

Generositas, Indoles
Nobilitas, εὐγένεια
Claritudo, Claritas
Imagines, Stemmata
Antiqua generis nobilitas.

a Nobleman, a Gentleman.

Illustris, ἐπίλαμπος
Nobilis, Inclytus, Ingenuus
Beatus, Generosus, Liber
Clarus, Antiquus
Præclarus, Insignis
ἐπιφάνης, Epiphanes, honorable.

a Noble kinred, a Noble man borne.

Summo loco editus, natus
Præclara familia, progenie oriundus
Ingenuus
Præclarus genere
Præclarâ stirpe creatus
Ducali origine, stemmate natus
Atauis editus regibus
Illustris stemmatibus, imaginibus, parentum, parentulæ ornamentis, natalium splendore
Diuûm sanguine natus
Maximis prognatus ducibus
Romana nobilitate fulgens
Nobili ortus sanguine bellique superbus
Claro sanguine ortus
Ex familia veteri & illustri, Cic.
Ex ampla & honesta familia
Clarus natalibus, nec vllius sanguine minor
Antiqua nobilitate illustris
Claro natus genere
Nobilitatis stemmate clarus
Haud obscuro loco natus, apud Salustium
Alto tumens sanguine
Vir antiquæ sane nobilitatis
Generis nobilitate illustris
Natus genere nobili, summo loco, equestri
Ab alto sanguine genus ducens inclytum
Ex vtroque parente nobilitatis antiquæ stemmata ducens
Sceptrigero editus stemmate, of a Royall stocke.

to make Noble or Famous.

Natalibus restituere, & Ius annulorum donare, est nobilitare, vt vulgus loquitur
Nobilem facere
Dignitatem addere.

a Noble death, after a painfull life.

Vt miserrimè vixit, ita periit honestè, miseram vitam mors præclara terminauit
Vitam infœlicem, egregio mortis genere conclusit
Acerbitates vitæ multas, vna peregræ mortis hora compensauit
Vitam vixit infelicem, præclaram vero mortem obiit
Miseriam in vita sustinuit, decus in morte tulit.

a Noble acte or doing.

Nihil fecisti, nisi plenissimum amplissimæ dignitatis, omnia tua facta cum dignitate vehementer consentiunt
In omnibus rebus maxime dignitatem spectasti
In omnibus tuis factis propositam tibi dignitatem attulisti
Quæcunque egisti, ad dignitatem omnia spectarunt
Gloria tibi semper prima fuit, antiquissima fuit, maximi fuit
Ante omnia, summo loco, primum apud te locum obtinuit
Scopus tibi ac finis in omni re dignitas fuit
Tua sunt eiusmodi facta, vt eximiis ornanda præconiis, diuinis decoranda laudibus, tollenda ad astra, ad cœlum efferenda videantur
Tuarum actionum norma quædam & regula dignitas fuit
Tuis omnibus factis æterna gloria immortalitatisque præmia debentur.

a Noble and vertuous mind.

Tua virtute & magnitudine animi, nihil est nobilius
Singularis in te laus ob virtutem tuam, atque animi præstantiam confertur
Maiorem aut virtutis, aut præstantis animi opinionem apud homines, plus famæ consecutus est nemo.

not Noble, vide Unnoble.
No, in No wise.

Nequaquam, Nullo pacto
οὐδαμῶς, Nullo modo
μηδαμῶς, Neutiquam
Minime omnium
Nullatenus, Nulla ex parte
Multum abest, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ
Non, οὐ, οὐκ
Minimè, Ne, μὴ
Vix pro non, apud Lucanum
Nil pro non, apud Comicos
Similiter nullus pro non ponitur, apud Comicum, nullus sum, nullus faciam pro non sum, non faciam
Minus coniunctum cum sin & cum quo vt significante. sin minus, si non, quo minus vt non.

Noes floud, vide Deluge.
a Noise, a Sound.

Sonitus, Sonus, βόμβος
Fremitus, Clangor
Fragor, κτύπος
Crepitus, Stridor
Strepitus, καναχὴ
Strepitu colles resultant
Clamor, Rumor
Sibilus, Murmur
Dare sonitum, Murmur raucum mouere, miscere
Mare stridet refluentibus vndis
Sonitum dedit clara tuba
Toto sonuerunt æthere nymbi
¶ Edere sonos, clamores, strepitus, to make a noise
Insonare, Personare
Peragere sonos
Efferre clamorem, vide to cry aloud.

Noisome, vide Hurtfull.
No man, or No body without a fault

Nemo sine vitiis nascitur
Vnicuique dedit vitium natura creato, Propert.
Nullus vitiis caret
Nemo sine crimine viuit
Nihil ex omni parte beatum
Suusque cuiq; attributus est error
Catul. Egregio inspersos reprehendas corpore næuos.

Noone, Midday.

Meri-

Meridies quasi medidies
Est medio Titan ardentissimus axe
μεσημβρία
Australisregio,plaga
Mare pro eodem, frequens in sacris literis
Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. Virg.in 8.
Sol medium clarius peragrabat olympum, secabat axem
Iamque dies medius tenues contraxerat vmbras,Horat.
¶ Polus austrinus, antarcticus, antaxeon.

a Northerne winde.

Aquilo, vt Aul. Gell. scribit, significat proprie, Northeast
Plin. Niualis Aquilo, & Septentrio, Boreas, ἀπαρκτίας & à septem stellis quib9 constat Septentrio, ἅμαξα Græce pro Septentrione
Thracitus, Thracius hyperboreus
Tramontanus, Septentrionalis, seu septentrionalius ventus
Circius. Olympias
Thraseus apud Varronem. Θρασκίας, vel ἰάπυξ, Iapyx. Northwest
Lebeccius, West North-west.

from the North.

Ab Aquilone. Ab arctis
Aquilonia parte. Soli. βορρᾶθεν
Sub axe, apud Manilium
Ab arctico cardine
Ex Septentrione.

Northward.

Arcticus. Boreus. Borealis
Septentrionalis. ἀρκτικός. βόρειος
Sub axe positus ad septem stellas
Aquilonaris. Ripheus, id est, Scyticus
Poli cardines, vertices, axes.

to blow or wipe the Nose.

Mucros eijcere. Emungere nares
Mucum emungere
Emungere se cubito
Fæces, crassiorem pituitam narium extergere
Narium excrementa educere
Strophiolis excipere narium excrementa.

a Nose-wise, or Smatterer in Learning.

Sciolus. Nasutulus
Dicaculus. Literatulus.

a Nosegay.

Olfactorium, florum vel odorum fasciculus. Pustillus
Magna massa, vel massula facta ex vnguentorū fæcibus odoris gratia
Trochischus. τροχίσκος. a sweete smelling ball.

Notwithstanding.

Tamen. Attamen. Veruntamen
Nihilo minus. Nihilo secius. Vide Although.

to Nourish, vide to Feed.

No where in one place.

Nusquam. μηδαμοῦ. Nullibi
Nusquam gentium, locorum
Nullo in loco.

Now, euen Now.

Nunc. νῦν εἰς τὸ νῦν
Iam. Iamiam
Hoc tempore. Impræsentiarum
παρ' αὐτὸν τὸν καίρον
In presenti. In præsentia
In presens
πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὸ παρόν
Hac tempestate. Etiamnum
Modò raro vsurpatur à doctis pro nunc, sed pro Paulò ante, vt scribit Eras. Hodie hac ætate & tempore pore Cic.posuit

Hoc temporis articulo
Hoc temporis momento.

to Number, to Reckon.

Recensere. Numerare
Numero natare
Numero comprehendere
Referre numerum
Denumerare. Ponere
Ad calculum redigere vel ad numerum
Numeros computare.

a great Number, vide Multitude.

a Nunne.

Monialis. Sanctimonialis
Virgo, consecrata, sacra
Puella Deo dicata
Religiosa. Nonna
Vestalis. Monacha
Sacræ seruituti mancipata
ἱεροδούλα ἀσκήτρια. Ascetria
Beghina, vox est Germanica, ab initio religionis nomen habens.

a Nutmeg.

Nux muscata, vel vt eruditiores tradunt
Nux myristica, vt è græco trahat originem μύρον. vnguentum
Flores myristicæ, qui in officinis pharmacopolarum Macis appellantur mulcatem.

an Oare.

Remus. Tonsa
πλάτη. ὑπηρέσιον. Tonsilla
Remigis. Remigium.

Obedient.

Audiens. Obaudiens
Obediens. Auscultans
Obsecundans. Iussis parens
Audiens dicto imperato
Paternis morigerus præceptis.

to become Obedient or Subiect to one.

Colla dare, subdere. Accipere iugum
Ceruicem præbere alicuius iugo
Subijcere seu submittere se legibus alterius. Subditum esse
Colla submittere capistro
Parere, Subesse. ἄρχεσθαι
Recipere. Suscipere frænum
Alicuius imperium ferre.

to Obey.

Obedire. Obsequi
Audire, per Metaph.
Audientem se exhibere dicto
Factis præcepta præstare
Facessere mandata
Dare aures alicui
ἐπακούειν. ἀκούειν, Græcis sicut apud nos audire
Auscultare cum datiuo
Subauscultare. Obsecundare
Obaudire. Permittere
Inuiolatissimè seruare quicquid mandatur, ne transuersum, ne latum quidem vnguem descedere á præceptis. Iussa capessere
Agere ad præscriptum, i. secundum leges & mandatum
συμπειθεύειν
Morem gerere. Morigerari
Parere, med. prod. ὑπακούειν
Obtemperare. Subdere se iubenti
Subdere colla iugo parentum
Monitis, dictis, præceptis alicuius parere
Exequi, facere iussa alicuius
Perficere mandata cura fideli
Iussa capessere, peragere, flectere
Iussis annuere. Dicto parens
Dominis parere superbis
Fungi, Perfungi mandatis obtemperare iussis.

to Oblige, vide **to binde by Obligation.**

an Obligation, vide **Quittance, or a Writing of my hand.**

Obscure, vide **Darke.**

an Obscure or darke Language.

Oratio obſcura, Dubia, Inuolucris plena, Inuoluta, Perlexa
Haud dilucida, Minimè luculenta
Plena ambagibus, anfractibus, Vide **darke questions.**

Obstinate, Wilfull and Peeuish, Stubborne, Stifnecked.

Ceruicoſus, Obſtinatus
Pertinax, Rigidus
Difficilis. Obduratus
Pręfractus, αὐθάδης
Infractus, Capitoſus
Cerebroſus, Durę ceruicis
σκληροτράχηλος
Propoſiti tenax, tenaciſſimus
ἰσχυρογνώμων. Intractabilis
Quo nihil, ſemel concepta opinione obſtinatius
Obtuſa geſtare pectora
Obfirmato animo qui prorſus obdurerit. Durus, Peruicax
Inflatus opinionibus
Qui nimium ſui iuris ſententięque eſt
Ceruicatus in ſacris
In propoſito perſiſtens
Nulli cedens, Refractarius
Obſtinato, pręfracto, peruerſo, ingenio, quem ſuis moribus relinquere neceſſum, qui à propoſito abduci non poteſt
Propoſito ſuo pertinaciſſimè adhærens, Suo cerebello fidens
Tenaciter ſuam tutans fidem
Filium contentionis, adagium μίτος ἴριδος
Mordicus tenens, ſumma pertinacia defendens
¶ Præpoſtere, Pertinaciter
Obſtinatè, Cum pertinacia
Obstinately, Frowardly.

to Obtaine, vide **to Get.**

Occasion Opportunitie.

Opportunitas per duplex p.
καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος, apud. Heſiod. Commoditas
Tempus appoſitum, Idoneum oportunum aptum
Tempeſtiuitas. Maturitas
Locus pro oportunitate, Nunc non eſt narrandi, dicendi locus
Non eſt huius temporis neque loci
Cardo, apud Virg.
Res, pro opportunitate
Cum res ipſa feret, Horat.
Occaſio, εὐκαιρία
¶ Si occaſio ſe dederet
Summa eludendi occaſio eſt mihi nunc ſenius
Dare cauſam peccandi
Rapiamus occaſionem de die
Si non eſt moleſtum
Niſi negotium eſt
Siquidem ocium eſt, **if you haue leasure**
¶ Mea cauſa ocium agas velim, facias quæſo, **to take leasure for my sake.**

if Occasion will serue, that you stand in neede of my helpe, I will do what I may.

Si accidet vt operam tibi nauare poſſim, vt opera mea tibi vtilis eſſe in rem tuam eſſe, è commodo tuo

ex vsu tuo esse possit, officio meo non deero, satisfaciam officio meo.
Officium meum præstabo, non committam vt officium meum desiderari possit vt meæ partes requirantur.
Si non continget eueniet, vsu veniet, si erit, si res, si tempus, si occasio feret postulabit, poscet, exigit. requiret, sed abit, se ostendet, loffaretur, dabitur, ostendetur, si fortuna occasionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit. ostenderit, si tempus accidet, si mihi omnia grata ac libera essent, si essent mihi omnis solutissima nunquam ope mea carebis.

an Occasion, a Meane, or Cause.

Causa, αἰτία. Ansa, Occasio
Primus motus, Inuitamentum
Incitamentum
Crimen pro causa, apud Virg.

to giue an Occasion.

Ministrare materiam, adiumentum
Præbere ansam, vel dare
Occasionem ministrare, præstare
Aperire viam
Aditum dare
Aperire vel patefacere aditum
Ansam ministrare
Oportunitatem, occasionem offerre, dare
Iacere fundamenta
Præstruere viam
Fenestram patefacere, apud Terent.
Fenestram dare, Ouid.
Dare peccandi locum, Terent.
Aperire fenestram & repagula prouerbaliter in eadem significatione
Sua rebellione quidlibet audiendi fenestram aperire

to take the Occasion away.

Auferre è medio lapsus occasionem
Tollere, submouere, subtrahere omnem offendiculi ansam
Præcidere mali occasionem
Eximere manu manubrium
Aditum intercludere, claudere præcludere, obstruere.

to seeke an Occasion.

Capere occasionem, oportunitatem
Seruire occasioni
Venari, quærere ansam, occasionem, oportunitatem
¶ Tenere, oblatam, ostentatam occasionem
Nancisci, arripere occasionem, ansam, causam, oportunitatem. To take an occasion.

an Occupation, a Trade, a handy craft.

Ars mechanica
Ars manuaria, sedentaria quæstuaria
Opificum
Artificum, βαναυσία
Exercitium manuale
Manuarium artificium.

a good Occupation is a stay to pouertie, a cunning hand is worth an Earles land.

Sua cuique ars pro viatico
Artem quæuis alit terra
τὸ τέχνιον πᾶσα γαῖα τρέφει
Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticum senectuti
Ars ipsa inopiæ portus est mortalibus
Vnicum quippe confugium in egestate est ars, vt ait Menander.

to

to be greatly Occupied or busied.

Curis, vndis, fluctibusq; negotiorum distineri
Fatigari, Distringi
Occupari, Inuolui
Immergi. Implicari
Vrgeri. Operiri
Obrui, Distendi
Onerari, Intricari
Impediri, Premi
Opprimi. Illigari
...τεύεσθαι
...otiorum mole obrui
...uris degrauari
Magnis curarum fluctuare vndis, Catullus
Negotiorum fluctuationibus, turbinibus confici, impediri
Molestis negotiis odiosè distineri
Dilacerati millibus curarum, quibus hæc vita obnoxa est, Eras.
Sollicitudinibus noctes diesque discruciari
Grauissimis negotiis distringi
Operæ alicuius tricis vehementer impediri
Negotia diuidere aliquem dicunt, quem ponderosa grauitate distringunt, apud Zasium, Vide **to bee carefull.**

an Offence, a Trespasse, a Fault, a Misdeede, or a thing done amisse.

Delictum, Peccatum
Vitium, Crimen
Maleficium, Malefactum
παράπτωμα, πλαῖσμα
Reatus, Noxa, Noxia, a.
Erratum, Legitur etiam erratus
Tenebræ pro peccatis in sacris literis frequens
Menda, vel Mendum
Casus, Scelus, Lapsus
Flagitium, Culpa, Nefas
Commissum, Admissum, Offensa
Offensio, Facinus, Iniquitas
Offensus, us, pro eodem ponuntur
Offensa tamen actiuè, & offensio passiue frequentius sumitur
Et sanguines plurali numero pro peccato concupiscentiæ in sacris ponitur
Error, quod fere per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα. Græcis Vitium leuius est.

an hainous Offence, or a most wicked fact, or Deede.

Scelus, μιαρία
Ingenio scelus non deest tuo
Capitalis noxa, capite plectenda, atque mulctanda est
Causa capitis
Crimen, Probrum
Flagitium, ἀνόνημα, quasi flagris dignum crimen
Hoc non est leue crimen
Piaculum, Nefas
Impia...entum, apud Cyprian
Facinus, anceps vox est, siquidem Salustius præclari facinoris negotium appellat, a culpa mea, facinus abest.

to Offend, to Sinne, to doe Amisse.

Offendere, Peccare
Labi, Esse in culpa
Cadere, Errare
Delinquere
Violare numina
Lædere mens sibi conscia recti recusat.
Vide **to Sinne.**

to Offer, to Sacrifice.

Offerre, Litare
Offerre sacrificia
Ducere pecudes, Virg. in 6.

Immolare

Immolare victimas, Sacrificare
σπένδειν, σπενδικῶν.
Libare, Mactare
Hostias cædere, Elustrare diuis
Rem diuinam facere, Terent,
Operari rei diuinæ, Soli.
Libamen offerre
Thura accendere
Incendere adipes
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere. Pollucere
Prece cælites placare
Singularis Sacrificii oblatione Dei iram placare, Occursare numinibus sacrificiis placare
Aras odoribus collustrare Sabæis,
Adorare altaria tædis
Adolere thymiama, penates flammis
θυμιᾶν, Suffire
Cædere pro immolare, sacrificare, apud Virg. Porrigere
Adolere & adolescere
Adolescunt ignibus aræ
Facere pro sacrificare
ἱεροποιεῖν, Virg. Quum faciam vitula, pro frugibus ipse venito
Deum oblatione placare
Sacra facere, exhibere, & dare, Virgilius, & id genus alia quę priscis in vsu fuerunt,

an Offering, or Sacrificing.

Sacrificium, Libamen
Libamentum, Libatio
Oblatio, Victima
Hostia, Incensum, θυμίαμα
Odores, Suffimenta
Holocaustum, & holocaustoma, quasi totum incensum in lege veteri vsitatissimum sacrificium.

to offer wrong to his father is most wicked.

Nullum crimen, piaculum, scelus grauius est, aut detestabilibus quam patri manus afferre, vim inferre
Maximo se astringit scelere, graue piaculum admittit, impiè facit, qui parentem violat, lędit
Qui violat eam pietatem, qui parenti debetur
Nullum scelus, ab est, ab eo scelere, in vno illo scelere omnia sunt scelera, cum parenti vis infertur, iniuria fit.

an Office, a Dutie,

Officium, Munus
Susceptum perficere munus
Fungi munere suo
Partes, Munia pluraliter.

to be in Office, to beare rule.

Obire munimina, prouinciam munus, Liuius
Obire officia, Plinius
Ille quoad honestus fuit, obijt, officia gessit magistratus
Obire, administrare Consulis, virgiliarum munus

an Office done with great praise.

Pater tuus eximiam ex hoc magistratu laudem collegit, tulit, cępit adeptus est, consecutus est
Pręclare pater tuus hunc honorem gessit, egregiè se pater tuus in hoc munere tractauit
Pater tuus hunc magistratum pro sua, reique publicę dignitate administrauit.

Oftentimes.

Subinde, Identidem, vt tradit Laurentius Valla
Sępius, Multoties
Sępenumero, πολλάχως.
Sępe, Persępe
Sępiculè, Sępiusculè
Quam sępissimè
Frequenter, Crebro
Plerunque, πολλάκις

Haud

Haud semel. Plus semel. Non semel.

Not often, vide Seldome. Oyle.

Oleum. Oliuum. Paladię latices.

an Oyle pot.

Campsacas, med. cor. καμψάκης
Lecythus, media correpta
Ampulla olearia
Guttus pro eodem, apud Aulum Gellium & Iuuenalem
Vas olearium, χύτλον
Et ἐλαιοφόρον, vas olearium
Rhinoceros
Lenticula, in libris Regum, vas olearium, ex quo reges & sacerdotes, lineabantur in testamento veteri.

an Oke.

Quercus. Æsculus
Glandifera arbos
Chaonis arbos, à Chaonia
Ilex, qua & primus à nonnullis dicitur δρῦς Grecis
Robur, propriè.

Old, Ancient, Aged.

Antiquus. παλαιός. Senex
Vetustus. Vetulus. Cascus
Vetus. Auitus. med prod.
Priscus & Pristinus, quę à grammaticis distinguntur, & apud Virg.
Cana fides & vesta. i. antiqua
Veteranus Prior. Annosus
Grandæuus longæuus
Prouectus ætate. Confectus senio
Decrepitus.

Old age, or Eldership.

Senium. Senectus, & ta
Effera senecta. Decrepita ætas
Aetas senilis. πάρεμμα
Aetas prouecta, protracta
Aetas vrgens iam & inclinata
παρακαστικὴ ἡλικία. Vetustas
Nestoria. Tithoni senecta Cani
Longæuitas. Aetas ingrauescens
Seri anni & tempora sera
Ruga senilis apud poet, pro senectute rugosa
Decolor & exterior ætas
Affecta vel defecta ætas
Annosa ætas, & pene vltra humanam extenta fragilitatem. Soli
Progressior, prouectior ætas.

very Old, or aged.

Grandæuus. Veteranus. Antiquus
Annosus. πολυετής. Vetus
Multi æui. Grauis annis
Vetustus. Senex. Ipsa senectus
Prouectus ætate, fessus
Grandior æuo
Confectus annis, Sallust. Persenex
Valde senex. πρεσβευτικός
Senio confectus. Canus
Decrepitus. Plenus dierum, ætatis
Canis respersa habens tempora
Homo venerandæ senectutis
Senectute & canicie reuerendus
Decrepitæ senecturis. βαχυγήρως
τρίπες βροτός. tertio iam pede, bacillo innitens
Tremulum caput
Grauis senio. Grandis natu, ætate
Annos numerans multos
Extremæ senectutis
Pergrandis natu
γεγηραγκομένος
Frons contracta regis
Annis ætate fractus, obsitus
Capularis. Rugosus. Silicernium
Curuo vertice nutans
Albus capillis
Alterum pedem in Charontis cymba habens
Situ confectus
γέρων, πέμπελος, πελετός
Defectus ætate. Aeui maturus

Qui

Qui multorum festorum Iouis glandes comedit, One that hath eaten many Christmas pies.
Senecio. Sericulus
Effœtu corpus
Gerontio, diminutiua sunt
Vetulus in sacris Biblijs
Stupa. Marcidus. Exuccus
Homo vergentis ætatis
Senipera, vergens ad senium, est in beati Benedicti regula
Longæuus, apud Hier. in libro Iosuæ, vt persenilis. Nestorius, macrobius, polychronius
Acherontis senex, apud Plaut.
Capulo proximus
Obsitus annis & pannis. Very old and ill apparrelled.
Pedem in fouea habens. Pomp.
Alterum pedem in tumulo habens. τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῇ σορῷ ἔχων, vt est apud Lucan, qui senem decrepitum etiam viuum quoddam sepulchrum appellat
Charontis pictatio statim inscribendus.

to ware or become Old, to liue long.

Senescere. Senio confici
Consenescere. γηράσκειν
Ingrauescere ætate
Viuere annos Nestoreos. Nestoris
Vltra aquilæ senectam viuere
Tithoni senectam æquare
Veterascere
Vetustatem capere, induere
Senectutem adipisci vel attingere
Inueterascere, & inueterare
Vetustescere. Contabescere
Senium contrahere, rugas, canitiem
Longam ducere ætatem, apud Max.
Tithoniam ætatem viuere
In longum æuum ætatem producere
Annoso degere æuo, Plin.
In annos procedere
Ad senectæ limen attingere
Vitam in longissimum producere
Videre plenam ætatem, canos annos, Plenos dies
Longos peragere fœliciter annos
Viuere sæculis innumerabilibus
Senectutis incommoda sentire
Vltra fusum, vltra pensum, vltra linum viuere, prouerb. dicuntur, qui vltra fatalem diem viuunt
Dieta & vita moderatione ad summam ætatem peruenire
Tremulo gradu venit ægra senectus
Membra leuant baculis, tardiq; senilibus annis
Iam mea cygneas imitantur tempora plumas
Inficit & nigras alba senecta comas
Opprimi. Premi tristi senecta
Parte premor vitæ deteriore mea
Et perit nitidus qui fuit ante color
Sparguntur canæ per caput omne comæ
Tacito passu labentibus annis
Iuuenile decus, mens sensusque perit
Corpore in hoc fesso tarda senecta sedet
Non sum qui fueram, perijt pars maxima nostri
Hoc quoque quod superest languor & horror habet
Baculo incumbens ruitura senectus
Illum totus membrorum deserit vsus
Tarda trementi genua labant
Vastos quatit anhelitus artus
Obscœnam frontem rugis arat ægra senectus
Annis grauis atque animo maturus
At mea iam niueis circundat tempora canis
Et iam ceruleus inficit ora color
Tarda senectus debilitat vires animi vitatque vigorem
Trunco titubantes sustinet artus
Venit inopinata senectus
In senectutem corruere

Vide to Use.

Old or ancient things.

Prisca, Vetusta

Veterum

Veterum res gestæ. A Nannaco
Insignia vetustatis monumenta
Antiquiora quam Chaos & Saturnia tempora
Ab originum sæculo reperta
Antiquiora diphthera
ἀρχαιότερα διφθέρας, prouerb. de rebus admodum priscis, & extremæ antiquitatis.

an Old woman.

Anus, us, uí, quartæ declinationis
Anicula, γραῦς
Vetula, decrepita.

in Old time past.

Olím, iam olim, iampridem
Antiquitùs, apud priscos
Veteres antiqui, maiores
Apud seculum prius.

how Old a man is, vide Aged.
Old men wiser, of good counsell.

Senum consilia non sæpe inutilia, sunt inania, stulta, absurda, raro labitur, senilis ætas in consiliis
Sapienter fere consulit senilis ætas
Optimis ac firmissimis rationibus fere semper nititur senilis opinio, sententia
Sapienter consulunt senes, optimam partem eligunt, non peccant in consilio, non errant, non labuntur, non offendunt
Quorum grandior est ætas, qui longius ætate processerunt, is eorum solet esse sensus, quia ratione non discedat, recedat, procul absit, qui cum ratione congruat, quem ratio confirmet, à qua ratio non dissentiat.

to Omit, to leaue, to passe ouer, to let goe.

Prætermittere, ἀφεῖναι
Missum facere, relinquere
Posthabere, Postponere
Transire aliud, Mittere
Habere missum apud Cic. promissum facere,
Deserere, παραλείπειν
In præteritis habere
Præterire, παρέρχεσθαι

One after another, or one to another, vide Turne.
such One, vide such maner Onely

Tantum modo, Tantummodo
Solummodo, Solum, μόνον
Duntaxat, Vnicè, Demum
Omnino, Singulariter.

not Onely.

Non solum, ὀ μόνον
Non modo, Non tantum
Ne dum, Tantum abest.

to Open, to Unlocke.

Reducere, Reserare, Pandere
Aperire, ἀνοίγειν, Patefacere
Hiatu patulo ianua verso cardine aperto sonat
Cardine tacito vertere fores
Tellus ima dehiscit
Panditur foribus domus
Aperitur vertice sydus.

Opened, reuealed, manifested, or made knowne.

Apertum, Manifestum
Notum, Diuulgatum
Promptum, apud Cic Testatum
Compertum, Confessum
Euidens, Perspicuum
Quod iam & vates sciunt
Cognitum, in aperto esse
προσφανές ἐστι
Detectum est, Denudatum.

Promul-

Promulgatum
Vulgo innotuit, Palam est
In ora vulgi abiit
Notissimum, testatissimum
Omnium sermone celebratum
Liquido constat
Res apertior est, quam quæ dici debeat, In propatulo est
Res ipsa loquitur
Pro confesso habetur
In professo est, In promptu est
Exploratum, compertum, certum, confessum, vulgatum, diuulgatum, clarum, dilucidum est
Extra controuersiam esse
Innotuit omnibus, Frequens effectum est, Increbuit apud me
Patet, Liquet, Constat
Non est dubium, ambiguumque
Venit ea res in confessum.

Openly, in the sight of all men.

Palàm, Publicè
ἐποπτεφασμένως
Coram, aduerb. Planè
Propalam, prima acuta
Manifestè & manifestò
Apertè, In propatulo
Non clanculum, Publicitus
ἐκ τῆς ἰθείας, Ingenue, ex professo
Apertis tibiis, prouerb.

to Open letters.

Literas insignare
γράμματα ἀποσφραγίζειν
Aperire, recludere literas.

Opinion or mind.

Opinio, Sententia
Sensus
Iudicium, Coniectura, vide Minde.

of one Opinion, vide consent.

Opportunitie or Leisure.

Oportunitas, Tempus
Ocium, Locus, Facultas
Copia, Potestas
Maturitas, vide Occasion.

the Opportunitie is past.

Amissum est tempus, elapsa, de manibus est, abiit, præteriit, fugit, euanuit, amissa est, nulla iam est prorsus, periit occasio, tempus, oportunitas.

a trim, excellent, or fine Oration.

Oratio culta, exculta, polita, dilucida, grauis, lactea, fluida, lepida, perpolita, expolita, clara, præclara, conciliatrix, flexamina, perblanda, diserta, elaborata, exquisita, compta, elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, in qua apparet natiuus quidam lepor, non ascitus, Tersa, venusta, limata, despicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta, insignita, pulchra, fluens, apposita, instructa, omni elegantiarum genere, insignis, illustris, ornata, exornata, adornata, copiosa, larga, vberrima, μαλλιρημοσυνη, erudita, non inelegans tersissima, gemmea, gemmis distincta, fuco & pigmentis illita, mirifica sensuum acrimonia condita, summo studio & industria confecta, omnibus numeris absoluta, erudita facilitate fluens, phalerata, calamistrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis, leuitate quadam profluens, aperta, ex peritissimis Musarum adytis deprompta, diues & exuberans orationis flumen.

a rude or simple Oration, without grace, or vnpleasant.

Oratio ieiuna inuenusta
Tenui conferre poemata filo
Oratio illepida, iacens, inculta, macra, ociosa arrida, insipida, putida, humi serpens, infœlici vena profluens, inepta inelaborata, insuauis, rancida, Rancidula, inconcinna indigna rhetorices alumna haud elegans, indocta oratio
Crassior, crassiore filo contexta
Structa, refractariola, Bud.
Sermo imperfectus, mutilus
Fabula sine capite
Oratio pa: um oratoria
Dictio non admodum Rhetorica
Stylus impolitus, illeuigatus.

to Ordeine, vide **to decree and determine.**

to Order, or to set in Order.

Ordinare, Digerere
Instruere, Disponere
Dirigere, Constituere
Iustituere, Collocare
Componere ordines & agmen
παραττάτλειν
Aciem, ordinem militarem instruere
In ordinem coarctare, redigere
Vide **to Dispose.**

an Order.

Ordo, Series, Ordinatio
Consultum, decretum, institutum
Digestio, Dispositio
¶ Ordinatim, Ordinè, **Orderly or in order.**
Inordine, Exordinè
Ordinatè, Compositè, **Orderly.**

to breake the Order and Aray.

Ordinem deturbare
Milites suo ordine disturbare
Copias deijcere
Intercidere aciem
Hostium phalangem perstringere Cæs.
Ordinem deserere, **to goe out of Order.**

out of Order, vide **without Order.**

to giue the holy Orders, vide **Priest.**

not able to Order or to Rule himselfe.

Puerorum hoc est, auidius, appetere vt ad appetendum procliuiores sunt, vt eos ab appetendo ratio non satis arceat, contineat
Aut appetendo nimis efferantur minime sibi temperent, sibi moderentur, sibi parcant.

in Ordering my house.

Ordure of cattle or men, vide **dung.**

an host, vide **Arme.**

to take an Oth, vide **to sweare.**

the Other, the rest.

Alij Alieni, ἄλλοι
Cæteri, Reliqui.

Otherwise. or else, after an Other sort.

Aliter, Alias, Sin
Multo aliter
Longè aliter, Contra, Secus
Alioquin & Alioqui
Contrario modo
Aliorsum, Secus
Alio modo, Alia ratione lege

Alieno more, Alijs Artibus.

Otherwise then I thought, or trusted vpon, contrary to my opinion or expectation.

Præter ſpem omnem obuenit
Præter opinionem, expectationem
Præter exiſtimationem accidit
Aliter quam ſperabam
Secus quam putabam
Aliter quam opinabar, quam rebar, accidit, contigit, euenit, vſu venit, cecidit, obtigit
κρεῖττον ἢ ἄλλως διαφαίνει τῆς ἐλπίδος παρὰ γνώμην συμβαίνειν
Fefellit me mea opinio, ſpes mea conatus, labor
Alio prorſus alio atque ſperabam exitu, res tota concluſa eſt
Fefellerunt caſus varij ſpem cogitationum & conſiliorum meorum. Cic.
Venit contra æſtimationem, Idem ad Attic.
Tentatum antea ſecus ceſſerat
Saluſt. Res multo ſecus euenit, quam fuit inſtituta
Euenit præter ſententiam, præter ſpem
In diuerſum exit, Eraſ.
Contra quam putabam, quam ſpe votiſque conceperam
Longè ſecus atque ſperabam
Fors fortuna intercepit
Anteuertit anchoræ iactum Deus prouerbiali ſchemate
ἀντέπεσε τὴν ἄγκυραν Θεός
Res in contrarium recidit, dominus Deus, in diuerſum vertit
Omnia contra ac putaram euenerant
Fallere deſiderium, expectationem, ſpem parentum
Sæpe hæc mihi ſpes fruſtrata eſt, Terent.

an Ouch, vide Colour.
Ian Ouen, a Furnace, a Kill.

Furnus, Fornax
Fornacula, Teſtus, us, &
Teſtum neutro genere
Fornax calcaria
Caminus proprie κάμινος
Clibanus, κλίβανον.

Ouer, Against.

E regione, ἐκ τοῦ ἀπαντικρύ
Ex aduerſo, Ex oppoſito
Ex aduerſum dictio vnica
E conſpectu ædium, Ex aduerſo apud Terent. pro eodem Aduerſum
In conſpectu apud Cæſa.

to Ouercome, to diſcomfite, to vanquiſh, to haue the victory of his enemies.

Vincere, Deuincere
Euincere, Debellare
Superare, Expugnare
Deijcere, Propulſare
Propellere, Indipiſci pugnam
Victoria potiri
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipiſci, poſſidere
Ferre, referre ex hoſte victoriam
Erigere trophęum
Ad perniciem deducere
Ferre trophæum, manubias
ἀναίρεσθαι νίκην
Fugare, to put to flight
In fugam vertere, conuertere, agere Hoſtes in fugam dare, Cæſar, i. fugare
Hoſtem retro agere
Propellere retroſum
Gradu mouere apud Linium, to driue backe or away
Panoplia hoſtes exuere
Opima detrahere ſpolia

Impellere

Impellere, i. loco pellere
Delere copias, regiones, equitatus
Funditus ad internecionem delere
Cuneos ferrato transuerberare
Exuere castris
Singularem ferre triumphum
Rerum potiri, vel, hostibus viuis, agere triumphos
Incruentum statuere triumphum
Reportare victoriam
Conuincere, Labefactare
Proterere, fundere hostem, copias hostium, exercitum, agmen
Profligere, Profligare
Bello funditus deturbare
Vide to subdue.

to Ouercome, to Conuince, or Confute, to Vanquish with good and strong reasons or arguments in disputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus conuincere, elinguem reddere, facere
Validis & neruosis argumentis irrefutabilibus telis refellere, retundere, Arguendo falsum ostendere prius dictum
Refellere, Confutare
Retundere, ἐλέγχειν
Argumentis, ratione, conuincere, iugulare
Audientium animos probabilitate percutere, Cic.
Subtilitate quadam disputandi institutum refellere
Quæstiones argute mouere, & obiectas argumentationes diluere
Argumentis rationibusq; certis orationem confirmare. Cic.
Validissima conclusione manifestam colligere veritatem
Argumentis ostendere, probare, to shew by reason
Efficacibus argumentis reuincere, vt omnem litem illi cedat
Constringere
Argumentationes alicuius destruere
Argutè refellere
Conterere aliquem ratione, verbis obtundere.

to Ouercome trouble or heauinesse.

Tædium, fastidium, molestiam paucorum dierum deuorare, metaphorice
Vincere, Deuincere
Ferre, Perferre
Concoquere, absorbere
Absumere, Decoquere
Iucunda vicissitudine lectoris tædium leuare
Alleuare fastidium, apud Ambro
Tædium excludere, eleuare
Lusu mouere tædium
Tæd a discutere
Populis eleuare tædia
Lenire partimque excutere tædium, contractam ex aliqua re tristitiam, aut discutere, aut certe solari
Tædiū regionis sollicitudinis, lectione sacra fallere, fugare, pellere
Molestiam alicuius rei auocamento leuare
Colloquijs molestiam itineris leuare.
Fastidium oppidi leuare ob ambubulatiuncula
Vitæ molestias solatijs temperare
Perniciosum saturo ventri somnum fabulosis impedire colloquijs, vide free from trouble.

to Ouerdrinke, vide to drinke drunken.

to Ouerflow, to Drowne, to Surround.

Inundare, κατακλύζειν
Vndabunde reciprocare
Crescere, Increscere, Augere

Augescere, Adfluere, Tumere
Aestuare, Exæstuare, **to run ouer**
Feruere, πλημμύρειν
Momentis dimensis adsugere statis auctibus crescere, apud Plin.
Tumescere, Intumescere
Ventis intumescit æquor
¶ Mare dicitur reciprocare fluere ac refluere, **to flow, and ebbe**
Statis vicibus intumescere, rursusque in se residere, feruere, & deferuere, seu deferuescere
Nunc in quietis æstibus inundare nunc in certis motibus in breuia torsuosa recindi
Exundare
Vltra margines intumescere
Efferre se alueo, Plin.
Restagnare, Superfluere
ἐκκυμαίνειν
Transgredi, superare littora, ripas
Aequare alueum
Redundare, Diffluere
¶ Reciprocatio maris
Fluxus & refluxus, **the floud, & ebbe.**

to Drowne or sinke in the water.

Submergere, Obrui aquis
Medio sub æquore mergi, submergi
Mergere Puppes, corpora aquis
Ire sub vndas corpora
Vultus obruit vnda meos
Imo suo æquore mergit
Deijcere corpora ponto. Vndis abolere
Gurgite medio volui
In fluctum laceras raptare carinas
Immergere Ponto
Corpora summo resupino profundo exanimata iacent
Premit, opprimit, caput, animam Fluctus
Spumosa immergere vnda
Se iactu dedit æquor in altum
Præcipitare Pelago.

Duerly, vide **Lightly.**

Duermuch, vide **Much.**
to Duersee, to Peruse.

Recognoscere, Recensere
Pernoscere. Vide **to correct.**

Duerthwart, vide **Arsuersie.**
to Duerthrow, to Destroy.

Fundere, Profligare
Sternere, Prosternere
Euincere, Deuincere
Deijcere, Delere, Superare
¶ Deijcere & Prouoluere prosternere in terram
Fundere humi ingenita corpora
Affligere ad terram, Plaut. **to cast downe vpon the ground.**
Contemptum in terram præcipitare aliquem, Vide **ouercome.**

an Duerthrow, a discomfiture, a Destruction.

Clades, ὄλεθρος
Strages, Iactura
Exitum, φόνος
Calamitas, Pernicies, Cædes.

to haue an Duerthrow, to bee Discomfited.

Cladem accipere
Fundi, sterni
Profligari, Expugnari
Cædere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur
Cædere absolute pro occidi, Plaut.
Terram ore mordere, mordicus capere
Castris exui.

Duerthwartly, vide **Ill.**
it Dught or Must be.

Necesse vel necessum est
ἐπαναγκες
Fit ex necessitate

Necessitas est pro eodem, Quintiliano frequens
ἀνάγκη, oportet, δεῖ
Trahit, vrget, cogit necessitas
Necessarium est, Opus est
Fato datum, seu decretum est
εἵμαρται, πέπρωται
Fatorum est, Sic fata tulerunt
Sic in fatis fuit, Ineluctabile fatum, apud Virg. Ineuitabile
Immutabile fatum
Necessitas nos ad ea detrusit
Ita negotium est, apud Cic. pro ita Oportet, sic res postulat
Fatis adactus, id est, Impulsus,

Out of hand, by and by, forthwith, incontinent, quickly, anon.

E vestigio, ἐκποδὸς, Statim
εὐθέως, Modo, amodum
Confestim, Continuo, Subito
Actutum, media producta
Subinde, Sub manu, apud Senecam, & Suet. παραχρῆμα
Iamiam, ἴσον αὐτίκα
Mox, Iam protinus
Citra moram, Curriculo
Parua mora
Nec mora longa
Haud mora, continuò
Oppidò, Maturè, Semel
Antigerio, Propediem
Breuiter, Breui admodum
Breui, Primo quoque tempore dixit, Cicero
Properè, Properanter
Celerè, Celeriter
Extempore, Extemporaliter
Cursim, Velociter, Concito
Festinanter, Dicto citius
Velis equisque
Ocyus, Extemplo
Citius, Citò, Incunctanter
Quamprimum, vna dictio
Quum primum duæ dictiones.
Illico, Hæc velut puncto
Illicet, apud Poetas, præcipuè
Omni amota procrastinatione, without delay, Sine dilatione
Nulla interposita mora
Promptissimè, apud Liuium.

he Owed me money. an Owle.

Bubo noctua
Hululus, Strix
Noctimene, Lucifuga
Auis ferialis, funesta, deuia
Alcalaphus.

an Oxe.

Bos, Iuuencus
Taurus, Bubulcus.

P

to Pacifie, to make peace, to qualifie: to reconcile or make friends againe.

Componere pacem, rem
Pacem facere, Confirmare
Admittere, Petere, Exorare
Sopire dissidium, amorem
Pacare, Vnire
Iratum pacatum reddere
In vel ad concordiam reducere
εἰς ὁμονόιαν ἄγειν
Reconciliare, reponere gratiam inter aliquos, Terent.
Controuersiam componere
Seditionem sedare
Inimicitias, dissensionem, odium extinguere, ponere, deponere
Inire pacem
Conficere pacem
Conciliare, in gratiam ponere, restituere, Cic.
Offensum in gratiam redigere
Sarcire protinus offensas, ne in simultatem exolescant.

Instaurare concordiam
Reducere in gratiam
Rumpere contentionis & dissentionis funem
Contentioni imponere finem
Coniungere
Colligare
Copulare, Cic.
Tollere prælium
Componere litem, controuersiam
Sarcire pacem
Litigantes comprimere
Dissidentes in gratiam redigere
Dissidium finire
Restringere incendium
Consopire querelas
Pacis glutino dissidentes conciliare
Procul eiicere quicquid rancorem, quicquid simultatem sapit
Perniciosum tollere schisma
Quam celerrimè turbata componere
Reconciliari æmulas ciuitates veri principis est, Plin.
Mutuas simultates reconciliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere
Paterno eniti studio, vt perniciosa periculosissimaque in Christiana religione dissentio, ad piam vnionem redigatur
Tempestatem sedare vel tumultum
Seditiones coërcere
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempestatem
Litis nodum dissecare
Componere bellorum tumultus
Coaugmentare pacem, Cic.
Reparare, conglutinare concordiam
Deponere arma
Defensionem extinguere
Discordiam sedare, placare, dissipare, tollere
Tragœdiam omnem sedare
Principum cohibere arma
Pacem orbi reddere
Perniciosissimum mundi tollere dissidium
Frementem ciuili odio ac bello pacare ciuitatem
Ad pacis concordiæque studium totis viribus incumbere
Nihil non facere pacis conglutinandæ studio
Componere bellorum vndas
Principum motus componere
Reiectis bellorum seminariis pacem adamantinis vinculis astringere
Principes perpetua pace inter se conglutinare
Acerbis odiis diis dissidentes principum animos in Christianam adigere concordiam
Dirimere, tollere controuersiam
λίαν κόπτειν τὸν ἀγῶνα
Dextras iungere, prouerb.
Cogere in fœdera, in concordiam dissidentes
Charitatem resarcire
Cum libuit pacem placidis immittere tectis
Libera per tutas ambulat illa vias
Pax ades & toto mitis in orbe mane
Pax Cererem nutrit
Pacis alumna Ceres
¶ Rem inter se transigere, concordare, componere
In concordiam redire, reuenire
Bonorum virorum arbitratui, dissensionis causam permittere, To put in compromise, and arbitrement
Amicorum arbitrio rem permittere
ἐπιτρέπειν οἰκείοις
Compromittere, & Compromissum facere, apud Cic.
Compromissum pacisci, ἐπιτρέπειν
Stare iudicio aliorum
Relinquere arbitrio, sententiæ, iudicio alterius
Litem ad boni viri arbitrium mittere
Rem alterius arbitrij facere
Acquiescere, contentum esse arbitriorum sententia
ἀγαπᾶν τοῖς δεδικασμένοις
Alterius iudicium petere, subire, vulgus submittere se dicit.

to Pacifie, to Mitigate, to Asswage.

Pacari. Placari. Pacificari
Mulcere. Mitigare. Mollire
Lenire. Sedare
Restringere.

a Packe, vide a Burden.
to Pay, to Content, to Satisfie.

Persoluere. Exoluere
Soluere, apud Terent. Pendere
Dissoluere. Debitum reddere
Pendere æs alienum, debitum
Vectigalia, tributum pensitare alicui, pro soluere
ἐπάγειν τὸν δασμόν
Resoluere æs alienum, mutuatitium
Numerare. Dependere. τιειν
Facere satis. Satisfacere
Rescribere, pro restituere, reddere, renumerare, ἀντεπιστέλλειν. elegans est apud Horat. & Terent.

to Pay for an other.

Pro alio vel altero soluere, satisfacere, persoluere, dependere, præstare
Illius promissio, solutio tua erit.

he is not able to Pay.

Non est soluendo, non potest soluere, satisfacere
Non habet vnde soluat
Non suppetit vt creditoribus persoluat.

a Paile, vide a Bucket.
Paine, vide Griefe.
a Painefull life.

Vita acerba, molesta, grauis, amara, tædiosa, misera, infœlix. Vide noble death.

he Painted very well.

Apelles, Veneris caput, & summa pectoris politissima arte perficit, merè pinxit, egregiè, sic vt nemo melius
Singulari expressit atque exornauit artificio, egregiis picturæ coloribus illustrauit, perfecit, ac perpoliuit egregie.

a Paire of Spectacles, vide Spectacles.
a Pale, vide a Post.
Pale or swart Colour.

Luridus, quasi loridus. πελιδνός
Subniger. Liuidus. Plumbeus.

a Pallace.

Regia substant. Regia domus
Aedes imperatoriæ. Diæta
Curia. Palatium. βασίλειον
Aula Principis. αὐλή
¶ Aulici. Curiales
Palatini Proceres aulici. Courtiers
Palatinos fumos frequentari, sequi, to follow the Court
Magister Curiæ
Præfectus aulæ, palatii, the Steward.

a Pallet, vide a Bed.
a Pan, vide a Frying-pan.
a Pannier, vide a Basket.
a Pantable, or a Slipper.

Crepida. κρηπίς
Sandalium. Solea
Baxea, apud Apuleium.

a Pantable maker.

Sandalarius. Crepidarius
Diabathrarius. Solearius.

Paper.

Charta. Chartula. χάρτης
Papyrus & papyrum neutro genere, apud Plin.

Membranula
Macroculum vocat Hermo, Bar.
Chartam longiorem, maiorem
πάπυρος ἡ. Iunci vel scirpi species, in Ægypto nascent. pro eadem vsurpatur, quod in ea Aegyptij scribere solebant
Primum ab Alexandro rege inuenta
Scarus, a reame, or a quire of paper.

blotting paper, that will not beare inke.

Papyrus bibula, perfluens
Charta emporetica
Papyrus attramentum transmittens, absorbens.

Paper royall.

Claudia charta
Imperialis, Regia, Maracolum, Plin. à staturæ cubitalis longitudine.

a Paramour, a sweet-heart.

Amasia. Amica. Amatrix
Gallina. Concubina. παλλακὶς
Corculum. Glycerion.

to Pardon.

Parcere. Ignoscere
Veniam precari
Demittere, Veniam dare, concedere
Remittere. Indulgere
Fulmen suum feraque corda recondere
Nec veniam læso numine casus habet
Deos poscere veniam. Vide to Forgiue.

Parentage, vide kindred.
Parents.
to Parget, plaister walles.

Tectorium inducere
Crustare
Incrustare parietes
Lutare Delutare
Trullisare
Gypsum inducere.

a Parke, vide Forrest.
to keepe or hold a Parliament.

Conuentum facere
Conuentum agere, peragere, agitare, celebrare
Comitia facere, apud Cic.
Comitia agitare, habere, & gerere, pro habere
Comitia, Synodum celebrare
Aiunt breui summorum principum conuentum Ratisponæ fore
Ire, conferre se ad comitia, ἀρχαιρεσιάζειν
Cogere consilium, synodum
Instituere comitia
Indicere conuentum, comitia celebranda Bruxellæ
¶ Indicere, edicere comitia sacra
Generalem indicere synodum
Comitia differre, vel detrudere
Reijcere in alium mensem, in annum alterum
Instituere, inire conuenticula, conciliabula, de sceleratorum & hæreticorum conciliis dicitur
¶ Sacri imperij, vel imperialia comitia
Imperii conuentus
Conuentus imperialis, solennis, Vide to Gather.

a Parler, or a priuie chamber.

Cœnaculum. Varro
Cœnatio. Columel.
Conclaue. Thalamus
Penates. Penetrale
Domus interior

to Part, to Diuide, to Separate.

Partiri, Diuidere, Distinguere
Dirimere, Distrahere, Dissoluere
Deducere, Secare, Discindere
Deriuare, παράγειν
Disiungere, διιςάναι
Disparare, Cæs. Dissecare
In diuersas partes locare
Sequestrare, Discriminare
διορίζειν, χωρίζειν
διατέμνειν. μερίζειν
Partes facere
Separare, Segregare
Seiungere, Auellere
Scindere, Semouere
Diuellere, Disgregare
Dimouere, Secernere
Discludere pro separare, Virg.
Discludere Nera ponto
Interijcere se pugnę, to stand or sit betweene.
Disterminare, agros propriè cōcernit.

to Part, to Distribute.

Communicare, Partiri
Impertire & Impertiri
Partem dare, Impendere
Participem facere
Elargiri, Distribuere
μερίζειν μεταδιδόναι.

it is your Part, or it toucheth you very neere.

Tua refert, Tua interest
Tua res agitur, Tibi incumbit
Tibi luditur, apud Pers.
Tuarum est partium
Tuæ sunt partes, Officii tui est.

it is not your Part, but mine, it is no matter to you, but it toucheth mee.

Non tua, sed mea interest
Hoc tua nullam in partem interest, mea multum, tua nimium refert, mea plurimum
Ad te nihil, ad me valde pertinet
Tua res in hoc nulla, mea vero agitatur maxima
Hoc ad res tuas momenti nihil habet, vim nullam habet, minimum valet
Ad meas valet in omnes partes multum interest, refert multum habet ponderis.

to Passe ouer, vide to omit. to Passe ouer the water.

Cymba, nauigio traiicere, transuehere
Lintre vehere
πορθμεύειν. ἐπιδεμβαίνειν
Transire, Transfretare
Superare, Exuperare
Emetiri Mosam, Domellam, Albim, Diliam
Temesim, διαπορθμεῖν
Pansis traiicere per freta linteis, id est, velis
Transmittere, absolutè
Metiri mare pro transmeare
Ire naui, nauigio
Traiicere classe Italiam
Transmittere, traiicere flumen
Tumidas lati superare fluminis vndas
Traiicere celeri pede
Exercitum nauibus deportari frequenter Liuius dixit
Vi facere viam
¶ Traduci, Transuehi
Vehi, Peruehi
Rumpere aditus
Transmitti
Innocuum dare alicui iter
Deferri rate in vlteriorem Mosæ ripam, to be conueyed or carried ouer.

Passed, that is past, and gone.

Preteritum, Exactum

Transcursum, Euolutum
παρῳχημένον
φθάσαν, Elapsum.

to Passe, vide to Excell, passing well. I Passe not, vide I care not. a Pasport, or a safe Conduct a Certificate.

Fides publica, apud L. & Sallust.
Senatus placitum, consensus
Saluus conductus, vulgo dicitur
Sunt qui postremum reprobent tanquam barbarum cum tamen Neotericorum scriptis & apud Suetonium reperiatur in vita Cæsaris
Commeatus Causaria missio
Symbolum itineris
Tessera transitus
Libellus profectionis.

to giue or grant a Pasport.

Publicam fidem interponere
Tuti itineris literas concedere
Dextram dare securitatis, 2. Machab. cap. 11. to giue a safe conduct.
Dare vel concedere commeatum, tametsi nonnulli barbarum censeant, & etiam commeatum dare significet viaticum impendia benigne prestare, sumptus ad iter ministrare magnificos
Dare fidem, vt tuto ire ac redire liceat
Liberum, ac saluum conductum, commeatum concedere
Securitatem præstare
Vnde iure gentium receptum est orationem seu legatum, vel publicum agentem negotium, nec cædere, nec violare
πρέσβεις οὐ τύπτειν, οὐδὲ ὑβρίζειν
Saluum conductum dare
Blebescito potestatem facere impunitate promissa quod Græcis est, ἄδειαν διδόναι, ἢ ἀσφάλειαν
¶ Securitatem à quoquam postulare, To require a Pasport
Accipere fidem publicam, id est, impetrare saluum conductum
Publica fide venire, ac redire. To come vpon safe conduct
Fidem publicam habere, & ita ad comitia aduentare.

For Pastime, or Sport.

Animi causa
Animi gratia subticetur eleganter dictio reficiendi vel recreandi
Oblectamenti causa
Delectationis causa
Animi laxandi causa, gratia
Voluptatis causa, apud Vale.
Ad oblectationem
Oblectandi nostri gratia, nam laxamento opus est.

a Pasture, a place where Beasts feede.

Ager compascuus seu pascuus ager
Pascuum, neutrius generis
Pascua sub fœminino genere frequens in sacris, Pratum.

a Patent, vide Bull. Patient, Quiet.

Patiens, ταλαρφόν, Aequanimus. Longanimus, Tolerans, Sustinens, Socrates
Communi animo
Aequo animo ferens
Aduersa quæque ac contraria boni consulens.

to be Patient, to take Patiently.

Pati, ferre malum fortiter
Aequo, leui animo pati, ferre patienter, pro quo vulgus patientiam habere dicit

Eodem

Eodem vultus tenore, etiam aduersis interpellantibus, perstare
Solinus de Socrate
Malum efferre, Cic. patiendo scilicet
Vincere, subducere, Sepelire.

Patience in aduersitie, vide ill Fortune.
Patiently.

Aequanamiter, Patienter
Fortiter, Constanter
Tolleranter, Tranquilla mente
Patienti, constanti, pari, æquo, bono, animo ferre.

a Path, vide a Way.
a Patron or Protectour, a Defender.

Patrocinator, Patronus
Protector, Defensor
Tutor, Defensator
Mœcenas.

a Pauilion, vide Tent.
to Pause, vide to tarry.
to make peace, vide to Pacifie.
to hold his Peace, to keepe silence.

Tacere, Reticere
Obticere, Obticescere
Conticere, Conticescere
Labia comprimere vel linguam, vocē.
Pythagorico vti silentio
πυθαγορίζειν
Linguam frænare, refrēnare
Digito labellum compescere
Tenere silentium, apud Ouid.
Fauere absolutè pro silere apud Terent
Facere finem sermoni
Fauere, adesse æquo animo
Fauere linguis, apud Senec. & Ouid.
Linguisque animisque fauere.
Silere, σιγᾶν, Supprimere
Harpocratem agere, vel Angeronam.
Continere audita, arcanum cęlare
Redituras per iugulum voces retinere
Tenere se in silentio vel intra silētium
Premere vocem, est subito obmutescere
Obliterare, Immutescere
¶ Silentio præterire, inuoluere
Transire, Pertransire
Supprimere, Pretermittere
Taciturnitate, silentio cælare
Nescire quod scias
Dissimulare quasi nescias
Premere quicquam ore, **to keep close**
Manum ad os imponere
Obdere, imponere frænum ori, labiis
Non temere apud quemuis effutire.
Continere vocem stultitię indicem, apud Cice. Consilere vocem
Prestare silentium, apud Ouid.
Pręterire, Omittere
Nullam de re facere mentionem
Prętercurrere, Transilire
Saltum facere, **to passe.**
Quod muti citius loquantur quam illi
Cuius dicta pennis carentia haud longè auolant
Libere dixeris verba sine pennis erunt
Quod scio, nescio
Silentium dare, facere, agere
Harpocrati dictum esse puta
Vel lapides citius loquantur
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Ascon. pro accipere pecuniam pro silentio
In silentium descendere
Argentinam pati vt de Demosthene ferunt.

a Pearle.

Margarites, vel itum, Gemma
Margarita, μαργαρίτης
Anio, & per similitudinem Bacca.

a Peece, or Morsell.

Pars, Particula

Frustum

Frustum, Frustillum
Petia, iurisconsultus frequens, vt petia terræ, sed gallicam, potiùs dictio quam Latina
μέρως, μέριον
¶ Recisamentum paryraceum, chartaceum, membraneum, a peece of paper or parchment.

Peecemeale, in peeces, morsels, or gobbets.

Minutatim, vel Minutim
Incisim, Frustatim
κλαμαϰοδὴν, Frustulatim
Assulosè, Assulatim
κατὰ σκινδαλμὸς
Membratim, Gradatim
Particulatim, Per membra
Articulatim, Osculatim
Partem per partes, παρὰ μέρος
Per numeros, per species.

a Peace of trouble, a troublesome businesse.

Difficilis res est, laboriosa, non facillima, minime facilis, difficultatis habet, negotium laboris plurimum
Non ea res est, quę facile, paruo negotio, leui labore, non magno studio effici possit
Magnæ difficultatis, multi laboris, non parui negotij, non operis exigui
Laboriosa, operosa, grauissima res est in qua sudandum sit, sustinendi labores
Multum operæ ponendum, vigilandū excubandum animo sit, non leuiter laborandum, studij multum, industriæ plurimum sit adhibendum.

a Pellet, vide a Gunstone.

to Pilgrimage, vide to goe in Pilgrime.

a Penne-horne.

Calamarium, θήκη.
Graphiarum, Theca calamaria
γραφεῖων θήκη, Theca pennaria
Theca graphiaria.

to make one Pensiue, vide to grieue one.

Pensiuenesse, Sadnesse.

Anxietas, Angor, Sollicitudo
Aegritudo, Tristitia, Mœstitia
Dolor, Grauitas, Luctus.

Penury, vide Scantnesse.

People, vide Flocke.

Peraduenture, Perchance.

Forsitan, Forsan, τάχα
Fortassis, Fortasse, ἄρα
Fors, Forte, συμβὰν
Fortuna Casu
Forte fortuna, Temerè
ἐκτύχην. Fortuita, vel fortuito
κατὰ τύχlω.

to Perceiue, or Foresee.

Præsentire, Subolere
προσαισθάνεσθαι
Suspicari, Suspectum esse
Suspicionem habere
Arbitrari. Existimare
Putare, Autumare
Rescire, Reciscere
Odorari metaph. Sicuti
Subodorari, & Olfacere
ὀσφραίνεσθαι, Olfactare
Tanquam per somnum intelligere
Per nebulam rescire
Per caliginem, intelligere, videre
Persentiscere, Præsentiscere
Quodam suspitionis odore sentire, aliquid
Summis naribus olfacere
Per somnium quidem meminisse,

Esse

Esse in suspitione
Leui experimento coniecturaq; qualecunque deprehendere
Suspitionem in pectus demittere
Animum alicuius tangere dicitur suspitio.

to Perceiue, to vnderstand.

Percipere. Intelligere
Mente assequi
Comperire Inuenire
Perspicere Cognoscere
Accipere, Audire, Videre
Compertum vel exploratum habere
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi
In promptu est mihi.

yee may Perceiue or see.

Videre est. Cernere est
Videre licet. Cernere licet
Videas, Cernas vel cerneres, procernere potuisses.

not to Perceiue, vide to Understand.

a Piercer, vide Auger.

Perfectly, vide Exactly.

Perfect, vide Absolute.

to Performe in deed.

Præstare factis & exprimere, apud Eras frequens
In opus transferre
Ad rem ferre, producere
Opere comprobare, perficere
Conferre verba ad rem
Rebus respondere, explere
Effectui mancipari tradere
Effectum dare, to fulfill. Terent.

Perill, vide Danger.

to Perish, to Decay.

Collabi. Dilabi
Perire. Concidere
Oppidum intercidere dicitur
Intermori, Interire
Deperire, Consenescere
Cadere, a ruina sæua
Corruere, Ruere
Ruit alto à culmine Troia
Senescere, Inueterascere
Labi, dilabi apud Cic.
Occidunt desinuntque fragilia & caduca Mutari, Labascere
Conflaccescere. Occidere è cado
Cum fundamento perire
ἄρχῃ ὼ καὶ ἐκθεμέλιον ἀπολύεσθαι
Ruinam minitari, vel casum.
Sic vetustate dissoluta dicuntur labi, id est, sensim ruere
Definire, finire, to take an end
Deflorescere, Metaphora ducta ab arboribus, Cic.
Deflorescit formæ dignitas morbo, aut vetustate
Defluere, Metaphora ducta ab amnium fluxu, similiter & Effluere, Euanescere, Ire in auras, Disperire, Disparere, ad nihilum recidere
Abire pessum, id est, perditum
Exarescere. Metaphorice
Cedere æuo, Soli.
Senio collabi
Monumenta fatiscere dicuntur
Scripta tempore tabescere, vetustate deleri, Quæ non penitus sublata est, sed extat
Cuncta in æquoreos abiecerit irrita ventos
Cuncta vt lætheis mersa feruntur aquis
Extinctum longis excidit omne malis, to waste away by length of time.
Vindicare ab obliuione hominum atque silentio laudem prope senescentem
Nobilissimam familiam iam ad paucos redactam pene, ab interitu vindicare, Vtrumque, apud Ciceronem. to renew, or restore againe.

to Permit, to suffer too much: to giue ouer much liberty.

Nimium indulgere, permittere
Indulgentius aliquem habere, apud Eras.
Lenius tractare, habere
Assentari. Obsequi
Dare licentiam, Cic.
Consentire
Laxare habenas, fræna licentiæ
Remittere fræna
Effrenem non satis coërcere adolescentiam
Adolescentes sibi permissi sese perdunt
Lora, habenas dare laxas
Laxiore ducere habena
Concedere facile. ἐνδιδόν
Delicate tribuere, atque ita adolescentem prolem, gnatum perdere, corrumpere, deprauare, malis moribus inficere. To marre, to spill.
Nimia indulgentia filios intellani barathro immergere
Parum siquidem indulgentia filiorum flagitia in immensum crescunt.

a Perpetuall renowne, vide Euerlasting.

to Persecute, vide to Vexe.

a Parson, vide a Curate.

to Perswade fully, earnestly.

Instanter persuadere
Incitare. Adducere
Suadendo inducere
Impellere. ἀγῦσθαι
Inculcare, metaphorice
Fidem facere alicui
In sententiam ali quem impellere
Aliqua ratione inducere
Persuadere
Huic magnis præmijs pollicitationibusque persuadet, vt ad hostes transeat
Mouere, afficere, to mooue
In sententiam suam trahere quempiam, seu adducere
συναγορεύειν.

by your Perswasion, vide Counsell.

to Peruse, vide to correct.

the Pestilence, or the Plague.

Pestis. Pestilentia. λοιμὸς
Pestifer morbus
Æris venenum. Corruptio
Aër corruptus
Pestilitas pro eodem, apud Lucr.
Febrilis, atra pestilens, dira Lues
Epidemia, vulgo
Contagio aëris infecti.

a Patten or a wooden shooe.

Calceus ligneus, ex ligno
Calo. Solea lignea, Soccum
Calopodium. καλοπόδιον.

Peeuish, vide Obstinate.

a Physitian.

Medicus. ἰατρὸς, ἀκέστης
Medicamentarius, à Plin. dicitur cognoscens morbos artemque medendi
Medicus quem naturalium rerum profunda cognitio, curandique fides commendat
Clinicus à lectis ægrotantium quos frequentat
Medices professor
Artis Medicæ peritus
Empiricus ab experientia
Arte medica insignis
Morborum propulsator
Archiater, ἀρχιατρος. Medicorum princeps

Salua-

Saluator noster à D. Hieronymo Archiator dictus, quod sit medicus Christianorum, & animarum languentium præsentissimus opitulator
Et vt refert Galenus, Græcis αἰσκληπιάδα παῖδες, Medici dicuntur
Phœbus, Aesculapius
Chiron, Et Cteniatrus
κτηνιατρος, apud Firmicum, & iumentorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur, & Veterinarium Columella cum Varrone vocant, a horsleach
Et morbi armentarij, apud Soli. quibus armenta laborant.

a Phisicke, or a Remedy.

Medicamentum, Medicamen
Salubre, Salutiferum
Medicina, Remedium
Antidotus, vel Antidotum
Venenum, pro eodem
Succus amarus, apud Poet.
Pharmacon, Mithridatum
Theriace, Medela
ἄκισμα, ἄκεσις
Alexicacon, ἀλεξίκακον, quo etiam Amuletum dicitur, est remedium contra quæcunque mala ac venena
Alexipharmacon, auxiliare medicamentum
Salus pro remedio, Virg.
Vna salus victis.

to Picke out, vide to choose.

a Pike, a Speare.

Hasta framea Germanorum
Lancea Hispanorum à latitudine ferri dicta, λόγχη
Pilum Romanorum & telum
Materis gessum vel gesum Gallorum
Quiris Sabinorum
Iussis Bauarorum
Sabina Illyricorum
Sarissa Macedonum, Tragula.
Hastile, Contus, Cuspis pro hasta
Halabarda, an Halbard, apud Erasmum, omnium ferè est apparitorum, stipatorum germanis tam superioribus quam inferioribus in vsu. Hæc à nonnullis dicitur Cumigellus, ab alijs Bipennis
Venabulum, ὕαςος
¶ Hastis pugnare, dimicare δορατίζεσθαι
μάχεσθαι διὰ δοράτων

a Pillar, a prop, a shore, a stay.

Pila, Columna
Columella, Plinius columnas stallas appellat
Fulcimentum, Fulcrum
Cippus pro Columna ponitur
Stylum, Anchora domus, metaph.
Gubernaculum, Terent.
Columen familiæ, cui reliqua domus innititur
Epistillium, latinè Capitellum, The chapter of a pillar, the foot of a pillar.

Pilles of physicke.

Pillulæ, quod ad similitudinem pilæ sunt sphæricæ figuræ
Trochisci, qui Græcis dicuntur
Cataporia, à καταπίνειν
Cathartica, a Purgation
Vicioso purgare corpora succo.

a Pillorie.

Collistrigium, Collumbar
Numellæ
Cauea pro maleficis & adulteris castigandis, superposita posti erecto.

a Pillow, vide Cushen.

a paire of Pincers, vide Tongs.

a Pipe, a Flute.

Phistola, vel fistula, Calamus

Tibia-

Tibia, αὐλὸς
Syrinx vel Syringa, σύριγξ
Auena per metonymiam sicut & Canna.

a Piper, a fluter, minstrell.

Tibicen, med. prod. quasi Tibicen, hoc est, αὐλητὴς auletes, apud Græcos, cuius fœmineum αὐλητρίς, quæ tibina canit
Tibicinia, Tibicinistria, & Tibicinaria
¶ Lyristes, lyricrepa lyricen, λυρωδὸς qui lyra canit
¶ Cornicen, qui cornu canit κιθαρωδὸς, Cornicinus, apud Cic.
¶ Tubicen, med. corrept. qui in tuba, id est, Buccinator vel Aeneator, a trumpeter, ab ænea tuba
Cauens tuba, Classicus
¶ Liticen, qui in lituo canit
¶ Choraules vel Choraula, a Piper for a daunce
¶ Auledus, aut fistulator latinè
Ciceroni, & apud Mantuanum, fistulicen, a fluter
¶ Fidicen, med. cor.
¶ Citharœdus, κιθαρωδὸς, vel citharam tendens & Apollinei peragens officium vatis, citharam plectro crepipitante fatigans, a harper.
Fauoris emerendi gratia chordas percurrere.

to Pipe, to flute.

Ludere fistula, tibia, calamo agresti,
Canere tibia
αὐλεῖν
Dat tibia sonos, Stridebat tibia cantu
Agere tibicinem
Tibiæ modis conuiuas oblectare
Ad numeros rasilem inflare tibiam
Syringa melos fundere
Resonis cannis, dulcisona modulari carmen auena
Fistularum imitari modulos tubarumque concentum, Solin.
Peritus ore fistulaque cantare.

to Pisse, to make water.

Meiere, Mingere, οὐρεῖν
Facere vrinam, Lotium facere
Vesicam leuare, exonerare
Emittere lotium, vrinam, vel excernere
Mictilare, Vrinam reddere
Agere flumen, to make a riuer, Ciere, prouocare, mouere vrinam.

a Pispot, or a chamberpot, a close stoole.

Matula, Vrinale
οὐρητρὶς, ψύκτηρον
Metellam, apud Martialem, & Metellio, diminut, οὐροδοχη
Schaphium, σκαφεῖν.
Vasculum vrinarium, exerementicum.

to Pitch his tents.

Castra metari deponentale, aut distinctim
Metari castra, καταζεῦξαι
Castra ponere, locare
Stationem habere, tendere
Facere, figere castra, apud Cæs.
Tendere papiliones, tabernacula
Figere tentoria
στρατοπεδεύειν
Conferre castra castris, est ex opposito metari. Cæs.

a Pitchforke.

Marga, æ. Columel.
Furca, Furcula, δίκελλα
Furcilla, Bidens, δίδυς
Tridens, τρίαινα.

Pitty, vide Compassion.
to giue Place, vide to Recule.

to put in the Place of another, vide to Suborne.
the Plague, vide Pestilence.
to haue the Plague, or to bee sicke of the Plague.

Pestifero igni æstuare. exæstuare
Peste laborare, morbo exitiali, Lu. λοιμωτἰειν

the Plague increaseth, or waxeth very hot.

Vegetus, Aëre corrupto perniciosissimus nascitur morbus pestilens, contagium passim locorum serpit
Pestis incrudescit, quum pestiferi, morbi repullulant & ingrauescunt passim vagantes
Dicitur præterea Grassari, Sæuire, Desæuire, quem nihil à pestilentia tutum, sed ingenti hominum clade inualescit, & omnia nouo pestilentiæ genere conflagrant ardent.

Stage Players.

Comædi, Tragœdi
Histriones, Mimi
Pantomini penult, prod.
Fabularum actores
Planipedes
Ludiones, Ludij
Thymelici, θυμήλικον, vnde in canonibus sacris
Scenici, Theatrici, Actores
Imperator histricus vel comicus, & Choragus, qui præsunt exhibendæ comœdiæ.

to Play a play vpon a stage.

Agere, recitare, edere fabulam, comœdiam, Edere spectacula
Instituere ludos
Celebrare, Concelebrare ludos
Ludis celebrare diem natalem
Dare, exihere spectaculum. Vide Scaffold.

to Play the wanton, vide Wanton.
a Joyners Plaine.

Dolabra, Dolabella, ἀξίνη
Dolatoria, apud D. August.
Planula, idem Ascia, Asciola.

Plaine, vide Euident.
Plainely, vide Simply.
a Plane dealing man.
to Plaister walles, vide to Parget.
a Plaister.

Emplastrum, quamuis rectius cataplasme
Malagna, à mollificando
Epithema, quod etiam, a tent, significat
Basilicum, apud Celsum pro eodem
Ceratum, a cerecloth.

to Plaine, or to make Plaine or Smooth.

Dolare, σχεδιάζειν
Edolare, Dedolare
Polire, Radere
Aequare. Planare
Complanare, Leuigare
λειαίνειν, Leuare
Dolabrare, Dicitur etiam dolio, is.
Asciare, Exasciare
Scabrum, impolitum, vel distortum planum reddere. leuigare
Pilare pro complanare, πιλεῖν
Abradere aliquid acuta dolabra
Aliquod opus politius limare
Delimare, Elimare
In quadrum redigere, to square, in ordinem aptamque structuram concinnare, exæquare
Exasciatum opus apud Plautum, id est, vtrumque dolatum, leuigatum nondum tamen vndequaque expolitum

Form

Forma ludi, delineare.

to Plant.

Plantare, Experare fulcis
Concretam radicem effigere terræ
Radice in tartara tendit
Penitus terræ defigere arborem
Vitem tenui committere ſulco
Humo tegere a: foueis abſcondere
Plantas, ſtirpes obruere terra
Summum cacumen mandare terræ
Plantas feraces figere humo.

¶ a Plate of any Mettle.

Lamina, ἐλασμὸς, Bractea
Bracteola ex quibuſcunq; metallis.
¶ Bracteator & bractearius, A plate beater.

a Platter, vide Diſh.
to Pleade, to goe to Law.

Iudicio decertare, contendere
Litem agere, Litem habere
Lites agitare, Certare
Lege agere, Iudicio experiri
δικάζεσθαι
In iure diſceptare, quod græcis eſt
δικαιολογεῖσθαι
Cauſus agitare, apud Mar.
Suſcipere litem
Litigare
Cauſam, lites agere, apud Eraſ.
Contendere
Diſceptare, Iudicum ſententijs controuerſiam finire
In re controuerſiam diſſoluere
Agere ſyngrapho cum aliquo
¶ Litium tricis ſeſe impendere
Habitare in foro, apud Cic. in forenſi commentatione aſſiduum eſſe.
ſtill pleading.
¶ Forum agere, Ius dicere
Iudicia exercere, Iudicare
Dijudicare, to iudge, to ſet in iudgement.

a Pledge, vide Surety.
Pleaſant, Delectable.

Grauis, Suauis, Placidus
Acceptus, Dulcis
Delicatus, Lautus
Amœnus, Iucundus
ἡδανὸς, Delectabilis
ἐπίχαρις, Volupe eſt
Voluptuoſus, ἡδυσμένον

Pleaſant and Profitable, vide Learning.
a Pleaſant ſaying, merry in talkes.

Dicta dicit eiuſmodi, ijs vtitur dictis. Ita facetè is valet, ita bellè ſcitè, venuſtè, argutè, ingenioſè, feſtiuè, lepidè, iocatur, vt ſingulis verbis riſum excitet, commoueat, faciat, vt audientes mira voluptate perfundat
Eius dictis facetijs, vocationibus recapiuntur omnes.

Pleaſant, vide Ieſtingly.
it Pleaſeth or liketh me well.

Animo ſedet, apud Virg.
Cordi eſt, Placet, In animo eſt
Per placet, ἀρέσκει
Gratum eſt, acceptum
Deo viſum
Placidum eſt. Sedet arbitrio
Arridet, Blanditur, Adblanditur
Frequentior, apud doctos
Pergratum mihi eſt
Accipio legem, conditionem
Placuit animo, ἥνδανε θυμῷ, apud Hom. Lubitum eſt animo
Palato ſatisfacit.

it Pleaſeth me not.

Diſplicet, Sordet, Pudet
Non eſt viſum mihi
Non probo, Nolo.

a Pleasure or Commodity.

Commoditas, Commodum
Amœnitas, Oblectamentum
Oblectamen, Delectamentum
Delectatio, Oblectatio
Vide gladnesse.

to doe one a Pleasure or good turne.

Gratificari, χαρίζεσθαι
Beneficium conferre, dare, præstare
Rem gratam facere
Pergratum illi facies, apud Terent.
Gratum facere Cic. Sed quando ita natura comparatum est, vt qui rem nobis gratam faciunt in eos voluntate simus propensiore, non rarum est, vt gratificando apud nos gratiosi sint i. authoritate multum potentes.

to take Pleasure, vide Delight.

a Plenteous table, vide Banquet.

Plentifull, vide Abundant.

Plenty, vide Abundance.

Plentifully, vide Abundantly.

the Pleurisie, vide Stich in the side.

to Plow, vide to Eare.

a Ploughman or Husbandman.

Arator, Colonus, Agricola
Rusticola, Rusticus, Cultor.

to Plucke in sunder.

Diuellere, Dirimere
Dissoluere, Distrahere
Detrahere, Decerpere arborum poma, Vuas, Fructus Carpere aliquid.

to Plucke out, to pull vp by the rootes.

Euellere, Extirpare
Eradicare, Eruere.

the Spanish or French Pocke.

Scabies, Hispanica, Gallica
Scabes Neapolitana, Lues
Poscæ Gallicæ apud Eras.
Gallica lues, Pudendagra
Morbus Gallicus
Sacra scabies, i. execranda
Turpi laborare scabie, to be sicke of the Pocke.
¶ Marisca, alio nomine Condeloma, & Ficus musculini generis morbus est seu genus vlceris fœdi. Excrescentia carnis circa anum σύκος vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur, the Pyles or Hemorroides.

Poison, Venome.

Virus, Venenum
Toxicum, Aconitum
Pharmacum, φάρμακον, vtrumque significat remedium & Venenum.
Socratica passio
Medicamentum aliquando pro veneno sumitur
Gorgoniis infectus Venenis
¶ Venenosus, Virulentus.

to Poison.

Veneno necare, extinguere, interficere
Mortiferos porrigere succos
Venenare, φαρμάττειν
Toxica dare, miscere
Pharmaco è medio sustollere
Venenum alicui insundere
Toxico inficere, seu veneno

Corrumpere venenis
Inficere pocula
Miscere aconitum, Ouid.

to Poll the head.

Capillos demere vel resecare,
Attondere aliquem per pectinem
Caput tondere
Caluitium capiti inducere
Caput nouaculæ submittere
Capillos ponere
Crines soluere
Abscindere comas.

to make Poore, vide Consume.

the Pope, the Bishop of Rome.

Summus Pontifex.
Summus pater,
Pontificium caput
Primarius, Sacerdos
Papa, Latius pater
Pontifex maximus, seu Romanus
Maximus Romana in sede sacerdos
Summus sacerdos
Patriæ gubernator nauis
Cathedram Petri vicaria successione obtinens
Cuius caput fulget, condecoratum est corona triplici, Seu triplici fulget honore caput
Qui fronte tegmina celsa gerit.

to be Pope.

Romę pontificem agere
Papatui præesse
Pontificatus summi honore sublimari
Apostolicæ sedis sacerdotio fungi, apud Max.

to become Pope.

Ad summi Pontificii fastigium, ad summum Pontificatum euehi
Summum inire sacerdotium
Summo Pontificatui, & ecclesiæ Romanę præfici.

a Portall, a Porch.

Atriolum, Antepagmentum, Cato
Vestibulum, Prothira
Porticus, προδόμον
Propileum, προπυλαιον
Proaulium, προαύλιον.

a Porter, or a Keeper of a gate.

Portarius, θυρωρὸς
Ianitor, Custos ostii
Ostiarius, Atriensis
πυλωρὸς, vel vt Iurisconsulti scribunt
Atticus, qui excubat ad atrium
Claustrinus
Seruus ad limina.

to Possesse, to Enioy.

Possidere, καρπεύειν
Habere, Tenere
Occupare, Vsurpare
Vsum, fructum habere
Fructum capere, καρποῦσθαι
Frui, Vti, ἐπιτυγχάνειν
Vide to Enioy.

Possessed with the Deuill.

Areptitius, ἐνεργούμενος
Dæmoniacus, Obsessus
A dæmonio, spiritu maligno, exagitatus
Dæmoniosus.

it is Possible, or it may be.

Fieri potest, Possibile est
Licet, Vsu venit.
Defendi potest, ἐνδέχεται.

Posteritie, vide Successors

a Post, a Pole, a Pale, a Prop, or Stay.

Palus, Pertica
Pedamen, Statumen
Pedamentum, Fulcimentum
Adminiculum, Sustentamen
Sustentamentum, Sustentaculum
Cauea pro maleficis & adulteris castigandis supposita posti erecto, a Pillorie
¶ Vallus masculino genere, palus firmior & Ridica, χάραξ
Sublica.

to leaue vnto the Posteritie.

Tradere per manus, Sal. & Liu.
Tradere per successionem
Ad posteros siue literis transmittere
Dare per manus, aliquid veteri vsu obseruatum aut maiorum relatu acceptum posteris relinquere
A maioribus tradita narratione transfundere in alios
Diuinitus accepta, viris rursus sanctis ac Deo plenis enunciare, prodere.

Postes or messengers riding poste.

Veredarij, Equestres, pegasarij cursores
Nuncij regij, quos Postas appellamus, quasi positos certis in locis, Græcis dicuntur, ἀςάνδαι ἄγγαροι
Legati, oratores
Ambasiati vulgo, an Ambassador
Embassidanes, apocripharij, rerum magni momenti nuncij
Feciales, olim dicebantur penes quos belli pacisque ferendæ ius erat, aliis caduceatores, iam nonnullis paludamentarij vocantur, à paludamento vestis genere quo vtuntur
Vulgus omnium pene nationum Heraldos, seu Heholdos vocat, quod summa fidelitate ipsi exercetur, vel principi in denunciatione vel pacis vel belli, aliisque iniunctis mandatis exequendis sunt astricti, an Herauld of Armes.
¶ Magister seu præfectns postorum Veredariorum, the Postmaster
¶ Obire legationes
Legatum agere, to be an Embassadour.

an earthen Pot, or a stone Pot.

Vas fictile, Vas samium
Tuscum, Vasculum, Capruncnlum
Vas luteum, id est, ex luto factum
Vas terreum, πιτάκνη
Sesia, substantiuum, vas fictile oblongum, apud Liuium, a wine pot
Inde, Seriola, diminutiuum
Diota, a pot with two eares
Vrceus, pen. cor.
Vas saguntinum, Vas testeum
Vas aretinum, apud Mar.
Culullus, Fidelia
Testa, apud Hor. vide a Cup.

a Pound.

Libra, Pondo, Talentum
Assipondium, As, assis
ἀσσάριον
Mina vel mna, Græcum pondus
Dispondium, two poundes.

Pouertie, Need.

Paupertas, Pauperies
Inopia, πενία, Miseria
Aporia, Calamitas
Infœlicitas, Egestas
Indigentia, Inedia
Penuria, Nuditas, Ærumna
Præcontractissima penuria
Mendicitas, Tenuitas

Acerbitas, pro miseria, ex calamitate contracta, apud Cic.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to liue in Pouerty, or to suffer great Pouerty.

Vitam in egestate degere
Pauper, Augusti agricultor agelli
Vitam viuere duram
Paupertate & ægritudine tabescere
Inedia, defectu laborare
Domus, sensu parua vel orta
In egestate vitam ducere
Misere viuere
Sustinere ærumnam
Pauperum vitam degere
Aerumnis fatigari, sollicitari perpetuis, Aerumnam exigere, Plaut. pro pari
Aporiari, apud diuum Paulum
Summa rerum inopia premi
Plurimis angi calamitatibus
Miseram nimis vitam terere
In summa rerum inopia degere
Ad rastros redire, driuen to pouertie.

a Pouch, vide Bagge.
Power, vide Might.
it lieth in your Power, it is in your hand.

Tibi integrum est, πρὸς σέ ἐστι
Tibi in manu est
Tibi liberum est, solutum est
In tuo loco & fano est situm, apud Plautum
In manu est tua, in potestate
In tuis genibus situm est
Est in arbitrio tuo
In promptu est tibi
In te situm est, ἐπί σοι
Est penes te, ἐπί σοι, πρὸς σέ ἐστι
In tua voluntate est
In tuo nutu, iudicio

it is in my Power.

Mihi liberum est, Possum, In arbitrio meo constitutum, Mihi licet.

with all my Power, as much as lieth in me.

Pro virium mearum portiuncula
Pro virili portione
Secundum mensuram virium mearum
Pro viribus meis
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro virili
Quantum vires patiuntur
Pro virili mea parte
Pro virili mea, τὸ κατ' ἐμέ
Quod potero enitar
¶ Pro meo posse, barbarum prorsus est, siquidem infinitiuus, non ponitur pro nomine, nisi in nominatiuo & accusatiuo, vt est apud Vallam.

to Powre in, to fill drinke or wine.

Vinum, potum fundere, infundere
Potum ministrare
Rorantia largius ministrare pocula
A cyathis esse, Ad cyathum stare
οἰνοχοεῖν, pro quo vulgus inepte, propinare dicit, Est enim propino προπίνω, dictio Græca, significans præbibere.

to Pray, to intreat, to desire, to demand.

Rogare, Rogitare, Precari
Orare, Deprecari, Postulare
Obsecrare, Fundere preces
Oratum & rogatum habere
Intercedere, Interpellare
Implorare, Desiderare, Petere
¶ Obtestari, Quæso
Precibus sollicitare, pulsare, instare
Impensè rogare, ἐκλιπαρεῖν

Per-

Per sacra amicitiæ rogare
Precibus frequentare, deposcere
Poscere, flagitare, & efflagitare plusquam rogare, to craue
Indefessis precibus poscere
Supplicare, ἱκετεύειν. to beseech humbly
Preces dare, concipere
¶ Vocare in vota
Inuocare, votis lacessere, to call vpon
¶ Interpretari, Intercedere, Interuenire, Rogando quasi impetrare, to pray for some body
Meditationem agere
Ad pia propensum vota vocare Deum
Solemnes voce preces
Adorare per sua vota Deum
Solita fundere voce preces
In prece totus eram
Tollere ad sydera palmas
Tendere manus, Numina, Diuos
Vocare, precari
Supplex manus tendit
Ante Dominum supplex erat manibus supinis
Admouere, adijcere, adhibere, addere preces
Vti precibus, Tentare, Petere, Precari ore.

Prayers.

Preces, Precationes
Orationes, Supplicationes
προσευχαί. Rogationes
Litaniæ. Supplicia. Vota.

to Praise, to commend, to extoll.

Laudare, Magnificare, Dare decus
Honorem reddere
Numen adorare Dei
Meritos inducere honores
Miro honore colore
Celebrare honorem
Tergeminis honoribus tollere
Extollere. ἐπαινεῖν
Honoribus accumulare
Miris efferre præconijs
Canere, apud poetas
Canere plenis buccis
Tonare laudes alicuius
Decantare. Cantare
Præconem agere
Creta notare. Exaltare
Palmam præbere
Immodice laudare
In cœlum ferre, subuehere laudibus, to magnifie
Alicuius egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare
Per se satis laudato & vendibili hederam suspendere
Famæ præconio celebrare
Celebrem facere, reddere
Illustrare aliquem
Illustrem reddere
Preparare, cum accusatiuo
Vineta crepat mera, Horat.
Dilaudare librum, pro valde laudare
Propagare laudem alicuius ad sempiternam memoriam
Prosequi stylo, scriptis commendare
Laudibus ornare, extimulare
Comprobare. Approbare
Deum facere. Ebuccinari
Agere laudes, etiam est laudare
Commendatum reddere
Celebrare. ἐπιφημίζειν
Laudibus prosequi, tollere
Sermonibus, laudibus euehere, efferre, afficere, celebrare, glorificare, vehere
Commendare. Probare
Cumulare laudibus aliquem, Plin.
Ferre nomen in astra, ferre ad æthera, astra, cœlum, omnia apud Virg. pro supra modum laudare, summa laude prosequi
Vtroque pollice laudare
Prædicare. ἀναγορεύειν
Depredicare laudes alicuius
Buccinari. ἀνάστομα ἔχειν
Agere encomiastem. ἐγκωμιάζειν
Et aliquando quemadmodum, bene

audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur. ita Græci ἀκούειν dicunt.

to Praise, to magnifie, to Extoll himselfe.

Se ferre laudibus
ἑαυτὸν. αὐλεῖν
Semet canere. Se iactare
Laudare seipsum
ἑαυτὸν. ἐπαινεῖν
Se alicui venditare
Sui tibicinem esse, agere
Seipsum commendare.

Praise, Honour, Glory.

Gloria. δόξα. Fama
Decus. φήμη. Laus
Pæan, pro quacunque laude
Præconium. Honor
Titulus. Existimatio
Splendor. Nomen
Opinio celebris. Vide Honour.

to get Praise or renowme, vide Honour.

a Pratler, a Babler, a Trifling Iester.

Dicax, Dicaculus, Nugo
Nugator. Congerro
Confabulo, Rabula Vide Babler.

to Preach.

Concionari
Sacri verbi semina diffundere
Concionem habere
Disseminare, seminare, edere verbum Dei
Sacro de pulpito docere populum
Agere ad populum
Agere ecclesiastem
Facere verba ad populum
E suggesto denunciare.

a Preacher, a Minister.

Spirituale semen verbi Dei disseminans. Concionator
Præco verbi diuini
Ecclesiastes ἐκκλησιαστής
A sacris concionibus
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum
Ecclesiastæ fungens munere
Publicum concionatorem agens
Sincerus Euangelij præco
Idoneus verbi diuini dispensator.

a Preface, vide Prologue.

to Prefer, vide to Promote.

a Prelate, vide a Bishop.

in the Presence, or before the face.

A fronte. ἔμπροσθεν
Coram, cum ablatiuo
Ante oculos. Ante conspectum
In conspectu, ἐνώπιον. cum genitiuo
ἀπέναντι
Ante pedes. In oculis
Ob oculos, id est, ante
Præter oculos Lælij, apud Cic. id est, ante
Sub oculis. In præsentia
Aliquo præsente, vidente, cernente, Vide before the doore.

Presents, vide Gifts.

to Preserue, vide to Defend.

Presumption, vide Pride.

vnder Pretence, shew or colour.

Specie, apud Cic. Sub specie
Sub vmbra. Per speciem
πρόσχημα. Sub figura
Sub imagine. Sub pallio
Sub facie, Sub prætextu

Sub titulo, Sub obtextu
Quęsito prætextu, colore
προφάσεως ἕνεκα
Specie viri, falsi nomine
Prętextu, honestatis
Sub similitudine, typo, schemate inuolucro, nomine.

vnder Pretence of mankinde like a man, or in likenesse of a man.

Humano in schemate
Nube sub humana
Mortales interagens
Forma hominis assumpta
Sub velamento personę humanæ.

to Preuent, to come before.

Anticipare, Anticapere
Salust. Noctem quæ instabat antecapere, ne quid spacio nouaretur
Præuertere, Anteuertere
Anteuortere, apud Comicos
Pręuenire, φθάνειν
Anteuenire. προφθάνειν
Occurrere, Pręoccupare
Præoccupare vias, Cæsar
Consilio discutere periculum
Cic. Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam
Anteuenire consilium, Salust.
Consilium, & insidias eorum anteuenire
¶ Opprimere, καταλαμβάνειν, to come vpon one ere hee beware, Teren.
Pater imprudentem opprimit, Deprehendere
Incautum excipere, apud Virg. & Titum Liuium.

to Pricke, vide to Ioine.

to Pricke foorth, vide Stirre vp.

to Pricke out, or take out.

Eximere, Eruere
Effodere, Extrahere, Vide to Plucke out.

Pride, Arrogancy, Presumption.

Fastus, φρόνημα
Superbia, Ambitio
Ostentatio plusquam theatrica
Supercilium. Elatio, Spiritus
Cæterorum contempus, despectus, Inflatio, Tumor
¶ Spiritu regio, with a stomacke
Magno & elato animo
Obstinata quadam ac temeraria arrogantia, proudly
Ambitiosè
Magno verborum strepitu, magnis verborum ampullis, & turgenti apparatu.

a Priest, a Minister.

Sacerdos, ἱερεύς
Sacerdotii charactere insignis
Officium sacerdotis agens
Presbiter Græcis dicitur
πρεσβύτερος, id est, senior, πρέσβυς, id est, senex
Ad rem diuinam faciendam consecratus
Sacro chrismate litus
Mystes, μύστης, vel mysta Christi, & Symmestes
Flamen masculini generis
Sacris initiatus, Hierodulus
Sacrificus & per diminutionem & contemptum sacrificulus Græcis ἱεροποιός
Dominus pro sacerdote non reperitur apud doctos, est enim vox tyrannica
Phæcasiatus, apud Senecam.

to make a Priest, or Minister, to giue holy orders.

Sacris imbuere, Consecrare
Initiari deponent.

¶ Ad sacerdotalis muneris functionem admittere
Initiari Deo, ministeriis diuinis
In sacerdotum munerum assumere
¶ Sanctis fungi ministeriis
Liturgica sacra per dignitatem facere, to be a Priest.
Sacris initiari elegantius quàm ordinari dicitur
Vngi, inungi Christi mystes.

the Principall of a Colledge, vide a Schoolemaster.
Principally, vide Especially.
Princely, Honourably.

Magnificum. Amplum, Splendidum
Regium, Regale
Augustum, Maiestatis plenum
Basilicum, βασιλικὸν
Vnde Basilica nux
Pomposum, Attalicum ab Attalo rege hinc tota Attalica
Altus Apollo, Virg. i. magnus
Excelsum. Gloriosum
Ingenti crista corona dignum
Vide Excellently.

to Print.

Cudere, τυπῦν, ἐκτυπῦν
Excudere formis æneis
τυπογράφειν, χαλκογράφειν
Typis tradere, Imprimere
Typis excusum orbi tradere
Typis euulgare, Prelo subducere
Typis stanneis propagare, excudere
Typis in multis exemplaria transcribere
Prelo literario excudi facere.

a Printer.

Excusor, Typographus
Impressor, ἐκτυπώτης
Chalcographus, χαλκογράφος
Bibliographus

a Prisoner, or Imprisoned.

Captus, Captiuus, αἰχμάλωτος
Custodiæ macipatus
In vincula coniectus, vel in carcerem
Clausus, apud Vlpia.
Custodia apud Sue. & Iurisconsultos φυλακὴ, Reclusus
Catenatus, Vinctus, δεδεμένος
Custodiæ mancipatus
Detentus in vinculis
Retrusus in squalentem carcerem
Compedibus oneratus, obstrictus
Patiens pedicas, carceres
Vincula barbara.

a Prison, a Goale.

Custodia, φυλακὴ, Carcer
Ergastulum, Vincula, Compedes
Neruus, lacus in sacris
Lautomia vel Latomia
Nerui, Carasia, Vincula
Dismeterium.

to put in Prison.

In vincula, in carcerem quempiam coniicere
Vinculis ac carcere frænare, cohibere
Compingere in carcerem locum angustum, Ferro onerare
Dare, porrigere manus ad vincula
Tradere, committere custodię
Gerere ceruise vincula
Tradere in custodiam
Addere captiuis vincula
Cogere in vincula vel in compedes
Tradere in custodiis. Sal.
Claudere in solidis tectis
Innectere seu impingere compedes
εἰς φυλακὴν βάλλειν
Clausus tenebris & carcere cæco
Condere in carcerem, Cic.
Carcere ergastulo recludere
Innectere, Impedire, Domare
Retinere vinculo
Vincula parare
Onerare colla catenis

Con-

Coniicere in neruum
Terent. In neruum potius ibit.
Carcerali squallore affligere
Condere in puteum, neruum, palicidinas compeditum, Plaut.
Tradere dedere, in pistrinum, familiares Plauto locutiones
Catenis vincere, religare, compescere
Abripere, corripere in neruum, cruciatum
Vincula dura pati, perpeti, subire, ferre
Mancipare carceri
Subiicere colla catenis
Contrudere, trudere, detrudere, claudere in carcerem, εἵργειν
Circundare catenis & teneri catenis
Pædore atq; squallore carcerali duriter afflictare, macerare
Vincire compede
Atro claudere, rècludere carcere
Dare in caueam, Plaut, in capt.
Dare in custodiam, Cic.
Ferreis stringere caternarum vinculis
Claustris penalibus continere
Coniicere in lautumias, in equuleum
Arcere vinculis, Custodia, Cic.
Carceris squalloribus premere
Vinculis arctè stringere, captum
Ligno pedes stringere, constringere, apud Hier.
τὰς πόδας εἰς τὸ ξύλον ἀσφαλίξειν. Actuum 16.
Ligno plantas inserere deuinctis cruribus, Pruden.
In cippum mittere, **to put in stocks.**
Ligno firmare pedes, Chrys.
Dura compede cruraligare,
Habere in liberis custodiis
Data fide, certo aliquo loco qui præscribitur, non exire, apud Salust. in Catil.

Priuily, Secretly, Apart.

Seorsum, κατ' ἰδίαν, Secreto
Priuatim, Semotis turbis

a Priuie, a Draught, a Jakes.

Fortica med. cor. in publico
Cloaca med. prod. ὀχετὸς
Colluuiarum, Cæsale
Secessus, ἀποδευτήριον
Latrina quasi lauatrina, Græcè ἀπόπατος, εὐμαρέν
Schaphium, lasanum, **a close stoole, a priuie seate.**
Trulla pro eodem, apud Mart.
¶ Stercoris cloacas expurgare
Stercus exhaurire
Purgator, expurgator latrinarius.

a Priuiledge, vide Bull.
a Proclamation, vide Commandement.
Proceed in Gods name, vide Well then.
a Protector or Atturny.

Procurator, Aduocatus
Patronus, Defensor
Orator, Tutor, Vide **Atturney.**

Prodigality.

Prodigalitas, Effusio
Profusio, Luxus
Sumptuum profluuium.

Prodigall, vide Spend all.
Profit, Utility, Commodity.

Emolumentum, Compendium
Commodum, Vsus, Vtilitas
Fructus, Commoditas
Prouentus emolumentorum, vectigalium
Horna Messis, apud Plaut. pro maximo emolumento
Frugis, frugem in obliquis, sicut res rem, &c.
Lucrum, Lacellum
Adiumentum, apud Cic.

Profitable

Profitable, Commodious, Expedient.

Commodum, Fructuosum
Quæstuosum, Operæ precium
Conducens. Ad rem pertinens
In commune cunctis expediens
Vtile, Ex vsu futurum
Frugiferum
Expediens, Conducibile
Precium operæ haud defuturum putaui.

to be Profitable, to helpe, to profit, to be good for.

Conferre, Valere
Facere, Multum facit ad victoriam animus
Plurimum adiumenti commoditatis adferre, Adiuuare
Frugem adferre, vel fructum
Adiutare, Proficere
Expedire, impersonale, & personale apud Cic.
Conducere, Prodesse
Commodare, Conferre
Facere commodo alicuius
Proficuum, fructuosum, frugiferum Esse, Ex vsu esse
Commodo, vtilitati, adiumento, emolumento, vsui, remedio, frugi, adminiculo esse
In rem alicuius aut etiam è re esse, vt illud in rem tuam erit: è re tua fuerit
In quæstum, in rem, salutem, vtilitatem, vsum, commodumque tuum cedet.
Ex vsu tuo futurum est, quod pro te faciet, vulgo dicitur
Bono esse, pro commodo vel vtile esse, apud Cic. Phil. 2.
Interest omnium i. vtile est omnibus, Et Cicero ad Att.
Ita quidem spero nobis profici, id est prodesse
Vtilitatem adferre, referre
Refert, in tertia persona pro vtile seu commodum esse
Expedit, Interest.

it shall be for your Profit.

Ex vsu tuo futurum est
E re tua erit, Erit in rem tuam, in vtilitatem, In commodum
In vsum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his owne Profit.

Agere rem suam
Suum colere quæstum, Plaut.
Vtilitati proprię studere
Proprium sectari commodum
Sibi canere, ἑαυτῷ ψάλλειν
Consulere commodo priuato, quęstui suo
Suo commodo, lucroue studere
Intus cauere
Priuato studere commodo
Seruire suis commodis, rei familiari, suæ vtilitati
Simonidis canere cantilenam
Sibi consulere, prospicere
Hinc parœmiæ prouerbiales
Astutior coccyce
Ad suum quisque quæstum callidus
Tunica pallio proprior est
Genu sura proprius.

a Progeny, or Kindred.

Generatio, Genimen
Radix, Genealogia, vide Stocke.

a Prologue, a Preface, or Preamble.

Præfatio, Prologus
Proœmium, προοίμιον
Præludium, Anteloquium
Prolegomena, Prefaciuncula
Epistola præambula
Prologium, προλόγιον. quasi proloquium.

to make a Prologue or Preface.

Præfari. Proloqui
Præfationem dicere
προοιμιάζεσθαι. Prooemiari
ἀναβάλλεσθαι. προλογίζειν
Præludium facere
Prooemium facere
Proludere. Prologo vti.

to Prolong, vide Defer. Prolongation, deferring or Lingring.

Prolongatio. Prolixitas. Mora
Profusitas. Protelatio. Cunctatio.

to Promise, to giue his word.

Promittere. Polliceri
Recipere, cum datiuo
Dare fidem
Spondere. ὑπισχνεῖσθαι
Confirmare.

to keepe Promisse, or to stand to his promise or word.

Liberare fidem obligatam, astrictam
Promissim præstare, seruare, soluere, ἀναδέχεσθαι
Sancte præstare quod promiseris
Datum fidem seruare
Promistis stare
Conficere, i. efficere promissum
Fidem effectus astruet, exitus prodet
Implere dictorum fidem
Facere promissum vel implere
Promissis manere, apud Virg.
Præstare quæ pollicitus es
Fidem seruare, apud Virg.
Promissorum fidem non irritam facere, sed re præstare
Satisfacere promisso
Sacramentum custodire, & votum implere quod responderis. Amb.
Seruare alicui fidem
Promisis parere
Promissum tenere
Reluere fidem
Promissa patrare, reddere, persoluere
Liberare fidem
Stare promissis
Voto se liberare
Firmare promissa factis
Exhibere rem promissam
Amici fidem liberare
Dicta ac facta præstare
Præstare. Persistere
διαμένειν. Manere dictis, Virg.
Stare conuentis conditionibus, pacto verbis, promissis
Manere conuentis, promissis, in conditione atque pacto vsque in finem
Manere, permanere in proposito, susceptoque consilio, in sententia sua
Seruare pacta. ἐνσυνθέσειν
Permanere. Perdurare
Consistere. Perseuerare
Constare. Non credere
Sibi constare. Stare in sententia
Manere verbis suis
ἐμμένειν τοῖς λελεγμένοις
Sui manet similis, apud Suet.
Nihil de sententia priore mutare.

to breake Promise, to goe from his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, soluere, exigere, corrumpere, non seruare, præstare quod promiseris
Tua verba, pollicita pondere carent
Fidem rumpere, soluere
καταλύειν πίστιν
Fallere dextram, Virg.
Promisis minime stare
Fidem non seruare
Fidem Gallico more prostituere

Fidem

Fidem Gallorum more ad omnem fortunam pro arbitrio interuertere, plærumque enim fit vt eorum facta cum dicti, videamus discrepare
Promissionis rationes perturbare
Fidem consumere. Vide to breake.

to Promise by his faith and truth.

Fidem obligare, astringere, obstringere. ἐγγυᾶν
Sanctè promittere
Iurisiurandi sacramento polliceri
Fidem firmare dextra, iuramento
Condicere, apud Suet. & Cic.
Recipere in se, ad se, apud Terent. to stand to it to take vpon him
Se præstiturum promittere
ἀναδέχεσθαι. τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι

Promises, couenants, agreements.

Sponsiones. Promissa
Fides intemerata. Receptum
Pollicita. Pollicitationes
ἐπαγγελλίαι. Promissiones
ὑποχέσεις
Stipulationes, vocabulum iurisconsultis vsitatissimum
Pacta. Conuentiones
Pactiones. Vota
Fœdera, Iuraiuranda, Iuramenta.

to Promote, to aduance, to preferre.

Locare aliquem in gradu amplissimo dignitatis
Ad amplissimos honores perducere
Promouere ad amplissimos procurationes
Obscuram familiam è tenebris in lucem euocare
Largis honoribus ornare
Ad amplissimum, altissimum dignitatis gradum prouehere
Ad summum rerum apicem euehere, efferre, exaltare, extollere, erigere
Illustrare alicuius nomen, vel aliquem scriptis aut literis posteritati commendare
Promouere gradu, honore
Illustrem reddere
Eximere numero.

to be Promoted, preferred, or aduanced.

Ad summum imperium per omnes honorum gradus efferri
Altius in authoritatem conscendere
Ad pinguiorem fortunam euehi.

Prone, vide Inclined.
to Pronounce, to vtter, to speake out.

Eloqui. Effari. Promere
Exprimere. ἐκφωνεῖν
ἐκφράσαι. Pronunciare
Enunciare. Oratione promere
Proferre. Rumpere vocem
Proferre rem palam. Teren. in Heau.
Conceptam animi indignationem promere. Expedire, vt paucis expedi
Verbis, oratione consequi
Euomere & expuere metaphoricè, quod dolor mentis non sinit reticere, dicare
Effundere, Cic. Omnemque suum violentum furorem in me effundere.

to Prooue, or assay by all meanes.

In omnia se vertere
Nihil relinquere intentatum, intactum
Rem vniuersam periclitari
Omnem mouere lapidem
πανταλίθον κίνειν
Omnem rudentem mouere
Omnē iacere aleam, Vide to attempt.

Proper, vide Apt. to Prop, to stay, to underset, to make sure.

Statuminare, Palare, Fulcire
Statuminibus, sepibus firmare
Ruinæ manum supponere
Humeris suppositis fulcire, inhærere
Labentem, pene collapsam domum reparare, erigere, fulcire
Succollare, apud Suetonium, to set the necke under.

a Prop or stay.

Fulcrum, Sustentaculum, Fulcimen
Tibicen, Columna, vide Piller.

to Prophesie.

Canere, Diuinare
Præsagire, Vaticinari
Augurari, vt Augurare, Ariolari
Prophetare, Profari, Prædicere
Sæpe sinistra caua prædixit ab Ilice cornix. vide to gesse.

a Prophesie.

Vaticinium, Oraculum, Præsagium,
Augurium, Fatum, Arcanum
Sortes faticinæ, Tripodes
Cortina, Prophetia.

a Prophet, a Poet, a Southsayer or Deuiner.

Propheta, Vates, Vaticinator
Aruspex, Præscia corda
Fata canens, Augur
Fatiloquus, Hariolus, Haruspex.

a Prose, oration or writing.

Prosa, quasi profusa
Verba soluta, Cic.
Isocrates verbis solutis numeros prius adiunxit
Prosaica oratio, πεζὸς λόγος
Oratio soluta, modis solutis
Pedestre, dicendi genus
Oratio libera, metro non ligata ignorans carminis leges
Oratio pedestris, sic enim vocant πεζὸν λόγον, id est, peditem, pedestrem non à pedibus meretricis, sed quasi humi gradientem, aliquid habens humile, submissum; comparatione carminis: sicuti Poeticè disciplinam Græci ἔποχον vocant, quasi equo vectam & sublimiorem, ex poesi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrobio
Pede soluto scribere
πεζογράφειν, id est, prosam scribere.

to be in Prosperitie, to liue Prosperously.

Prosperitate frui
Prosperam ducere, agere vitam
Tibi tempora Veris erunt
Mea nauis fertur amico vento
Dum iuuat & vultu ridet fortuna sereno
Donec diues, vel fœlix eris, multos numerabis amicos
Tempora si fuerint nubila, solus eris
Dum mea puppis erat valida fundata carina
Dum flauit velis aura secunda meis
Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas
Dum me leuis aura tulit
Dum placidos portus nauis habet
Sinus impleuit secundos
Secunda fortuna cadit
Est velis aura secunda meis
Venit inceptis mollior aura meis
Seruare modum rebus secundis.

Prosperitie hath friends, Aduersitie none.

Fortuna prospera, secunda, commoda, optima, benigna, bona, placida,

da, facilis, multos habet amicos, res ad voluntatem fluunt commodis abundat, amicorum copia, multitudine floret

¶ At fortuna aduersa, infensa, infesta, iniqua, difficilis, dura, acerba, parum prospera, secunda, benigna, inimicos habet, parit plurimos, amicum nullum, laborat amicorum inopia, amici omnes eam destituunt, deserunt, relinquunt
Ab ea discedunt, recedunt.

Prosperously, vide Luckily.
to Prostrate, to fall downe at ones knee or foot.

Procidere, accidere ad genua, Terentius
προσπίπτειν
Pedibus aduolui, prouolui
Procidere, In faciem procidere
Mittere, abiicere se ad pedes alicuius
Supplicem fieri, ad pedes se prouoluere, vestigia manibus stringere
ἑαυτὸν καταβάλλειν.

I will Prooue my doing.

Omnino constitui, decreui, deliberaui, meum factum probare, purgare, rationibus tueri, id mihi propositum, planeque certum est, vt rationem reddam consilij mei, agere, defendere, sustinere meam causam prorsus volo, argumentis minimè dubiis ostendere, rationibus persuadere, non me casu, non temerè, non inani quadam voluntate, repentino mentis impetu, nulla satis firma, certaue causa commotum, adductum, impulsum.
Quod feci ostendam iure factum, consilio factum, optimis de causis, ratione suadente, ratione duce, certo iudicio, rectè & consideratè ita factum, vt reprehendi non possim, vt mihi temeritatem, imprudentiam, inopiam consilij, nemo possit obiicere
Nemo possit in controuersiam, in dubium vocare, meritò damnare, vituperare, accusare, exagitare.

a Prouerbe, vide Common and Rumor.
a Prouince, a Region, a Circuit.

Prouincia, ἐπαρχία
Regio, χώρα
Tractus pro religione, apud Cic.
Ora, ἀκτη, sed ferè semper regio littoralis ita dicitur
Plaga, tractus, clima, ad cœlum referuntur.

to Prouoke to wrath, vide to Egge, or make Angry.
a Prouocation, a stirring or mouing.

Prouocatio, Incitatio
Irritatio, Irritamen
Irritamentum, Incitabulum
Incentiuum, Instigatio, Illecebræ.

Proud, arrogant, glorious.

Flatus, Fastidiosus
Superciliosus, Superbus
Inflatus, Fastu turgens
Ambitiosus, Gloriosus
Gloriæ cupidus, Arrogans
Auidus laudis, Magniloquus
Sibi nimium placens
Proteruus, Fastuosus, ὑπερήφανος
Omnes præ se contemnens, despiciens
Flagrans ambitione, homo ventosissimus
Omnibus se anteponens, præferens
Turgidus, Timidus
Arrogantiusculus, Gloriosulus
Xerxes, Exostræus
Tarquinius Maximus
Narcissus, Ardelio

In

In annis accisans, Prouerb.
Immodestus
Arrogantiæ non ferendæ
Arroganter nihil non sibi vendicans
Elatio contumacis animi spiritu
Impotenti opinionis suæ persuasione sublatus, Insolens
Sui tibicen. Præco Buccinator
In efferendis proprijs laudibus quemuis Thrasonem quemuis Pyrgopolinicem superans, Eras.
Populari aura erectus cœlum se scalpere putans
Paui in morem ad adulantium voces sese dilatans
Phaniæianus prouerb.
φανίκ θύρα.

to be proud or Arrogant.

Efferre caput, animos
Efferri animo, Mirari se
Habere animos sublimes, Ouid.
Immani turgere philautia
Vanis extolli spebus, egregijs malorum factis
Omnes præ se contemnere
Circumspicere se magnificè
Corrugare, obducere, contrahere frontem
Pennas, cornua, cristas tollere
Inflare buccas, Tituli tangi amore
Ingredi Iunoniam
Magnificè incedere
Fastuosius ingredi, Cum fastu ire
Fastus inest illi sequiturque superbia formam
Inferre se basilicè, Plaut.
Caudem iactare popello
σιζαρίζειν διὰ πλατείας
Caudam trahere
Vertice supra cœlos sese ferre
Nimium sibi placere, to set too much by himselfe
Digito cœlum attingere, pro animo efferuescere
Animos tollere, Tollere, Tumere
Magnos remittere flatus
Efferri, superbia, fastigio & contumacia
Ardor est illi nominis quærendi
Efferre sese, Intumescere
Inflari, Insolescere
Fastu turgere, Ampullari
Insolentius efferri
Attollere, contrahere supercilium
Erigere cristas, supercilia
γαυριᾶν. φρύεσθαι
Insolenter tumere, Superbire
Extolli. μεγαλοφρονεῖν
Tollere supercilium ἐξοφρύεσθαι
Sumere spiritus, to become proud.

to Publish, to set abroad.

Publicare, Diuulgare
Euulgare, Edere
Edere in lucem
ἐκδιδόναι, Pandere secreta
Emittere, Expromere
Foras dare, Propalam offerre
Exhibere, Efferre
Ex vmbra in solem educere
In publicum extrudere, diffundere
Serere in plebem
In faciem, in publicum dare
In publicum proferre, emittere
Hominum iudiciis exponere
In medium proferre
εἰς μέσον ἄγειν
Dare in conspectum, in manus hominum, in vulgus
Sub dium rapere, Horat.
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, vide to bewray.
Arcanum enunciare, detegere
Proferre in lucem, & apertum, in apricum, Horat.
Quicquid sub sole est, in apricum proferet ætas
Mittere in conspectum, ora
Coram adducere, to bring foorth.
Occultum, arcanum prodere, manifestare, ἐκφαίνειν
Promulgare, Differre
Vulgare, Prædicare
Vulgo ostendere
Spargere, Euulgare

Palam ferre, vel facere
In lucem proferre.

a Pudding, a Sawsege.

Farcimen, ἄλλας
Botulus, Botellus, Lucanica
Hila, ἐγκοίλιον, vnde diminutiuum Hilla apud Horat.
Apexabo, fartum ex sanguine, A blacke Pudding.
Tomaculum vel tomacum, & Tomacina, ex iecore fit porcino minutatim conciso, κόμμα
Farcimina pensilia, Faliscus
Isitium aliis dicitur Isitium.



a Pulpit.

Suggestum & Suggestus, pro eodem ἀναβαθρον
Analogium, vel vt nonnulli scribunt λογεῖον
Cathedra concionatoria
Gradus ligneus in Esdra, βῆμα
Concio quoque Latinis locum significat, vnde habetur concio, hoc est scenam vel suggestum, vnde dicimus in concionem ascendere, Cic. ad Attic.
Pulpitum, Auditorium vulgo dicitur ἀκροατηριον
Ambon, onis, barbarum in hac significatione, à pletisq; censetur, ἄμβων tamen Græcis locum æditum significat Rostra, orum Plin.

to Punish, to Torment, to Vexe, to Chastice, to Correct.

Torquere, Punire, Affligere
Adflictare, κολάζειν, βασανίζειν
Cruciare, Aedere cruciatum
Pœnam vel penas de aliquo sumere
Exemplum in aliquem ædere
Per quæstionem extorquere, explorare veritatem, to racke
Habere quæstionem de aliquo ad hibitis tormentis
Seuerè facinus alicuius accipere, est acre sumere supplicium
Animaduertere cum accusatiuo constructum intercedente præpositione in.
Quærere in aliquem
Irrogare pœnam
Sumere, exigere supplicium ab aliquo
Exercere pœnis
Exercere pœnas in aliquem, Virg.
Pœna adficere
Accipere cruciatu aliquem pro malefactis, fascibus cedere
Excarnificare, Plectere
Mulctare, Ferire, Augere
Macerare, Emacerare
Coercere, Corrigere
Castigare, Emendare
Discruciare, Distorquere,
Cruciamenta exercere
Cruciatum admouere, vel tormenta
Pœnam infligere
Cruciatum afficere, vel conficere
Quæstionem exercere in sicarios Cic. Exquirere
Quæstione exprimere
Inquirere vitam alicuius
Vindicare, Vlcisci.

a Punishment or correction.

Supplicium, Tortura
Tormentum, Afflictio
Cruciamen, Cruciatus
Pœna, Punitio
Quæstio, Animaduersio
Mulcta pro pœna pecuniaria
Castigatio, Vltio, Vindicta.

to be Punished, or to suffer punishment, to abide chastisement, or correction.

Pœnas dare, δίκην δοῦναι
Pendere pœnam, Dedere pœnas
Veterum malorum supplicia expendere. i soluere
Pœnas cum sanguine poscunt

a Purse, a Bag.

Pera, Perula, Ascopera
Marsupium, vide Bagge.

a Purse-maker.

Locularius, Crumentarius
Marsupiarius, βαλαντιοποιός.

to Put away, or to Send away.

Amandare, Ablegare
Et per metaphoram
Extrudere, Amoliri
Submouere, Amouere
Exturbare, Expellere
Exigere procul
Admittere, to send away
Dimittere, to let goe
In longæ difficilisque peregrinationis discrimen mittere
Transferre in peregrina, to carry away
ἐκτοπίζειν, vide to remooue.

to Put backe, to set lesse by.

Posthabere, Postponere
Longe & retro ponere, posteriorem ducere, Cic.
Suam salutem posteriorem saluti communi ducere
Postputare, pro posthabere, apud Terent. vide to set naught by.

to Put one in another mans

Substituere, Subordinare
Subdere in locum alterius
Plinius: In locum erasorum subditi fuerant
Subrogare
Constituere aliquem in locum suum
Sufficere actiuum, sed frequentius
Suffici sub voce passiua
Succedere in alterius functionem, locum aut prouinciam, to come in another mans place.
Subrogari, Demortui loco legi.

to Put in remembrance.

Aurem, auriculam vellicare, premere
Vellere, tangere
Memoriam excitare
Referre memoriam alicui, Cic.
Reducere in vel ad memoriam, ad cogitationem, to put in minde
Redigere, reuocare in memoriam, to call to remembrance
Memoriam refricare, suffricare, sed in malam fere partem, Admonere
Memoriam leuiter renouare
Commonefacere, cum duobus accusatiuis, vel accusatiuo & genetiuo
Dare recordationes iucundas conscientiæ, Cic. pro in memoriam reuocare
Fodere latus, Pungere
Stimulis fodere, ἐκκεντᾶν
Tangere aliquem cubito
Ignarium dare.

Put vnto, vide Added.

to Put out.

Expellere, Excludere, Abigere
Elicere, Ejicere
Extrudere, Excutere
Exigere, vide to thrust out.

the thing, cause or matter is Put off or delayed.

In Ianuariũ reiecta producta, prolata, prorogata, protecta, protracta res est
Caue ne mihi spatium producatur, dies proferatur, tempus prorogetur, mora iniiciatur.

you haue Put me out of feare or doubt.

Abstersisti, eximisti mihi omnem metum, omni me liberasti metu, effecisti, vt omnem timorem deponerem, vt auderem, forti animo vt essem.

Vt animo vrgerem, ne quid timerem, vt metu vacarem
Animum meum confirmasti, ad fortitudinem reuocasti, afflictum excitasti
Factum est à te, vt animus meus, qui iacebat, exurgeret, excitaretur, erigeretur
Effecisti, vt animus meus sese colligeret atque confirmaret, roborisque multum reciperet
Languebat antea animus meus, tu, vt valeret ac vigeret effecisti.

Q

to Quaffe, to Drinke vp all, to play Carous, or all out.

Ebibere, ἐκπίνειν
Exhaurire, euacuare pocula
Ad fundum vsque bibere
Vsque ad fęces potare
Exinanire calicem
ἐκκένειν
Rigare pectora sicca mero
Haurere pateram, pro haurire, dixit Virg.
Restinguere sitim
Ingentia exiccare pocula
Certando plenos euacuare cados
Ingurgitare, Absorbere
Plaut. Plenam vini amphoram ingurgitat, id est, auidè tanquam gurges absorbet
Æquali haustu respondere
Siccare calices, apud Hor. in 2. sa.

to Quake or tremble.

Quatere, Tremere
Contremere, Tremiscere
Concuti, Intremere
Trepidare, Tremiscere
Tremefacere.

Quaking or trembling.

Tremens, Tremebundus
Tremulus, Trepidus
Horridus, Tremiscens
Horridulus.

a Quaile bird.

Coturnix, quam nonnulli Hebræorum, scribunt esse Porphyrionem, nonnulli Latinorum Qualeam vocitant ὄρτυξ
Ortyx, Ortigometra autem rex coturnicum quæ alias dictitat, quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes vbi terram præsentiscunt noctu aliquando vela incidunt, & præponderatis finibus alueos inuertunt, vt scribit Solin.

to Qualifie, vide to pacifie.

to Quarter, or to cut in Quarters, parts and peeces.

In quartas diuidere
In quatuor frusta dissecare, eaque palis suffigere locis editioribus
Diuidere membratim, apud D. Hieronymum
Frustulatim dissecare
In frusta minuta dare, secare, concidere, Virg.

to Quench or to coole the heat.

Extinguere, Restinguere
Refrigerare.

to Quench or asswage thirst.

Leuare sitim, pellere, propellere
Sitim restringere, apud Virg.
Sedare sitim
Sitim reprimere, releuare.

a Querne, vide Mill.

Explere pœnas, Dependere
Luere, Carnificari, Soluere
Reddere, Persoluere, Exoluere
Cruciari, Pœnas luere
Illum suis abstulit error
Esse in pœnas, Offensas vlcisci.
κολάζεσθαι, Adflictari
Affligi, Plecti, Puniri
Subiicere quæstioni
Suscipere pœnam scelere dignam
Persoluere pœnas graues iustasque
Cruciatus perferre
Pœnas sumere
Supplicium dare, haurire, subire
Affici, exerceri cruciatibus, pœnis plagis, suppliciis, tormentis
Pacta luere, pœna venit
Sequitur, Reuertitur, Redundat
Superat, Rabie culpa minor
¶ Dare in tormenta, ad supplicium dedere
Te triste manet supplicium
Dare in cruciatum, in quæstionem
condemned to the racke
Dare in pistrinum
Vrgeri pœnis
Damnare in metallum, in opus perdifficile.

Purblind, vide to see but a little.

Pure, vide Chast, Cleane, and Upright.

Purity of life, vide Chastity.

to Purge, to Excuse, or Cleare himselfe.

Purgare, expurgare se, Lauare, to wash.
Excusare lapsum
Expedire se à crimine à culpa
Vti protextu patrocinioque imprudentiæ
Ignorantiam causari
Inscitiam obtendere
Excusationem imprudentiæ prætexere, adducere
Excusationis velum obtendere
Scelus verbis obducere, obuoluere decoris
Verborum ambagibus obuoluere
Aliquid in causam ducere
Excusationis vmbram obtendere, obiicere, opponere, obducere
Culpam deprecari & excusare
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam causæ speciem adumbrare, apud Cic.
Impedimenta excusandi gratia adferre
Depellere criminationes oblata à se.
Adscribere ætatis imprudentiæ
Coniicere culpam rei in multitudinem
Fucatius criminis causam amoliri
Soluere verbis, apud Terent.
Multis fucis rem phalerare
Sublevare aliquem
Culpa liberare
Culpam dimouere
Ex culpa eximere
Excusare, προφασίζειν
Prætexere quempiam per fucum coloremque excusationis
Allegare, causari
Prætendere, προτείνεσθαι
Obleuare, prætextum facere
Prætendere, obtendere colorem
Prætextum, colorem, velamentum quærere
Adferre in purgationem, excusationem, προΐσασθαι
¶ Accipere, admittere excusationem, expurgationem
Causam excipere
Excusatum habere.

Purgation, vide Excuse
Purple.

Purpura, Ostrum
Murex, πορφύρα
Conchylium, vel conchyle
Coccus vel Coccum
Blatta. Pelagia.

Purple or Violet colour.

Color purpureus, ὄστροεν
Molochinus, Blatteus
Cocceus, Coccineus
Tinctura, Sardonica, Sarrana
βάμμα σαρδονικὸν
Color Tyrius, Muricinus
Ostrinus color
Pelagium.

a Purple garment.

Vestis purpurea, Purpura
Ostrina vestis, Tyria
Murice tincta, Sarrana
Coccinna Conchyliata vestis
Porphyracia purpurata
Porphyris, a scarlet garment
Muricè ebria, saturata
Vestis coccinea in Euangelio
Et coccinea, intelligitur enim vestis
Ianthina vel Tyriantina, i. violacea, purpurea
¶ Molachinarius
Purpurarius, a scarlet purple dier.

a Purpose or Intent.

Institutum, Inceptum
Propositum, Conatus
Voluntas, Expectatio
Animus

nothing to the Purpose, vnlike, cleane from the matter.

Alienum à re proposita, ab instituto sermone à proposito
Nihil ad rem
Nihil ad versum
οὐδὲν πρὸς ἔπος
Extra callem
Nihil ad Bacchum
De curru delapsus
ἐξηματωμένος, hodierna quoque, die vulgo vsurpatum
Oblitus propositi
Alio se transferens.

of set Purpose, vide Willfully.
to goe from his Purpose, vide to Digresse.
to returne to his Purpose againe.

Redire, reuerti, recurrere ad institutum
Flectere verba, orationem ad propositum
Institutum repetere
Primarium them aprosequi, repetere
Ad rem redire
Reuerti ad ea vnde quis digressus sit
¶ Vt ad id quod institueram, quod prius cœpimus dicere, nostra se recipiat oratio
Vt ad id quod institueram reuertar
Satis digressi; reuertamur ad propositum
Redeat vnde aberrauit oratio, Cic.
Vt institutæ orationis exitum aliquando expediam
Se eo iam se oratio nostra referat, vnde digressa est
Vides quo me digressio impulerit vela retraham, & ad Apostoli verba reuertar
Vt ad institutum reuertar sermonem
Ad eum de quo nobis instituta est oratio redeamus
Ad te N nostra redeat oratio
Ad eo accingar
Nunc ad institutum recurro
Paululum digressus ad institutum reuertar
Remigrare nunc ad argumentũ volo.

to Purpose, vide to Determine.

gentis pecuniæ captiuos premere
Incendia indicta & direptionem suorum ab hoste redimere
Cogere ad conflagrationis redemptionem
Redimere vitam se suaque
ἐνεχυριάζειν
Pignora cadere pro vita redimenda rebus seruandis.

to Reade, or Reade ouer.

Legere, Relegere
ἀναγινώσκειν
Reuoluere, Perlegere
Lectitare, Recensere
Vellicatim legere, i. oscitanter
Occupata mente circa plurima.

to haue Ready, or in Readinesse.

In manu habere
Ad manum habere
προχειρίζειν
In promptu habere
In numerato habere
Ex parato
Tanquam de Narthecio, prouerb.

to make Readie.

Perare, Adparare
Aptare, Adaptare
Coaptare, Præparare
κατασκευάζειν
Concinnare, Instruere.

Readily.

Factu procliue, Facile
πρόχειρον, Promptum
Paratum, Extemporaneum
Expeditum, tam de rebus quàm personis dicitur
Præ manibus. μεταχειρὰς
In promptu, in manu,
Ad manum, Obuium
In procinctu, Passim obuium
Paratè Præste
Procliuiter, Alacriter
Promptissimè.

a Railing tongue, vide Ill tongue.

without Reason.

Præter æquum & bonum
Violatis omnibus gratiarum legibus
Excussis rationis frænis.

by Reason, vide to Declare to shew.

a Reason, vide Cause.

Reasonable, vide Likely. & supra Lawfull.

to Rebate in a reckoning, vide Abate.

to Rebell.

Descire Desciscere, ἀφιστάναι
Deficere, Rebellare
Ab imperio deficere
Republica, Retrocedere
Colla iugo subtrahere
Rebellionem moliri, facere
¶ Transfugere
Deficere ad Francos, ad Turcam
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Salust.
Transire ad hostes
Imperium detractare
Nouis rebus studere
Insurgere in principem
Obsistere, vel resistere principi armis: Rebellare
Oppugnare regem capite & diademate, Armis se regi opponere.

a Rebell.

Debellator, Desertor
Rebellis, Defector

Oppugnator, Apostata
Retractarius, Perfuga
Transfuga.

to make a Rebellion, vide Uprore.

a Rebuke.

Probrum, Opprobrium
Dedecus, Turpitudo
Improperium Ignominia
Vituperium, Infamia, Nota
Crimen, Labes Macula, Vide checke, dishonesty.

to Rebuke, vide to Brawle and Correct.

to Recite, vide Reherse.

Recreation, vide Comfort.

to Reckon, vide to Account, and to Number.

to set on the Reckoning, or Account.

Referre in rationes
ἀποφαίνειν. Referre in acta
In rationem inducere
In rationarium adscribere
In rationem reducere
Inferre rationibus
Rationibus inferri vetabat, apud Suetonium
Ratiocinatio in precium mandare
In volumen, in calendarium referre
ἀπογράφεσθαι.

to Recompence or Requite, to Render like for like, to be euen with.

Sorcire, Resarcire
Pensare, Repensare
Restituere, Refundere
Remetiri mensura eadem
τὴν ἴσην μετρεῖν
Reddere Reponere
Compensare. Retribuere
Redimere, pro compensare ponitur
Referre gratiam, in malam partem, apud Cic. in Salust.
Rependere vices, apud Budæum
Eodem propinare poculo
Parem referre gratiam
Hostire & rehostire
Ex eodem cogere vt quia bibat poculo
Par pari respondere, Terent.
Paria facere. Rependere
Malo nodo malum quærere cuneum
Æquum dare
Vicissim reponere. ἀντιβάλλειν
Par pari referre, reddere
ἴσον ἴσῳ ἀντιφέρειν
Grates persoluere dignas, & præmia reddere debita
Bene apud memores, veteris stat gratia facti
Reddere gratiam, vicem meritis
Honorem officij referre
Vititulum meritis reddere
¶ Recipere talionem. ἀντιπαθεῖν
Eodem bibere poculo
Similes habent labra lactucas
Qualis vernex, talis offa
Par suis meritis ferre præmium
Ferre præmia digna.

to Recompence a losse, to make Amends, or to saue Harmelesse.

Pensare damnum, ἀνακτᾶσθαι
Damnum refundere
Dissoluere & compensare damna
Ad assem impendium reddere
In solidum impensam restituere
Damnum sarcire. ἀναλαμβάνειν
Rependere iacturam
Præmia digna ferre
Damnum præstare, Cic.
Et præstare simplex

Sanare

Quicke, vide Swift.
Quickly, vide out of hand.
Quicknesse of wit, vide sharpnesse of wit.

Quiet, Still, Patient, Milde.

Quietus, Ociosus
Lentus, Securus
Mollis, Placidus
ἀρεστὸς, Tranquillus
Iusti & æqui studiosissimus
Pacatus, Placatus
Facilis, vide Meeke.

Quiet life or minde.

Vita quieta, tranquilla, facilis, ab omni cura aliena, vacua, perturbationum expers, ab omni molestia remota, seiuncta, separata, segregata, disiuncta, nullis rerum humanarum fluctibus agitata.
Ocio fruens iucundissimo, commodissimo, vberrimo.

the Quinsey, a disease.

Angina ab angendo nomen habet, id est, cruciando, suffocando
Synanche, συνάγχη, Tonsilla
Squinancia barbarè dicitur.

to Quite, to discharge, to forgiue.

Debitum remittere
Condonare argentum, Terent.
Condonare creditum, Sal.

a Quittance.

Chirographus
Receptio
Acceptilatio latinè, idque propriè
Quitantia, Iurisconsultis vsitatior vox Apocha, ἀποχὴ

a Quiuer for Arrowes.

Corytus, κωρυτὸς, med. product apud Stat. & Virg. theca sagittarum pharetra, Virg.
Depromunt tela pharetris.

R

a Rack or Torment.

Cruciatus, us. Tormentum
Tortura, apud Iurisconsultos
Equuleus, Fidiculæ, arum.

to Raile or speake spitefully against one.

Conuitiari
Figere aliquem maledictis
Lingua petulantissima consectari aliquem, Cic.
Iactare probra in aliquem, Liu.
Ignominijs aliquem concidere
Voce aliquem violare
Insectari aliquem maledictis
Conuitia fundere & probra ingerere
Omnibus contumelijs afficere & onerare, Cic.
Alicui insultare
verba canica latrare, Ouid.
Verborum contumelijs aliquem latrare, rodere, vellicare, Cic.
Allatrare dignitatem alicuius. Liu.
Maledicta in aliquem conferre vel conijcere
Conuitijs & sibilis aliquem consectari, Cic.
Bacchari in aliquem, Terent.
Lacerare vel laniare probris
Euomere orationem virulentam ore impuro in aliquem
Dente maledico vel liuido carpere aliquem, Hor. Vide Checke.

a Raile for a woman.

Amictorium, Ralla

Anabalagium vel dium
Flammeum & Flammeolum.

a Railing tongue, vide Tongue.

Raine, a showre of raine.

Imber. ὄμβρος
Pluuia. ὑετος
Vndæ Pluuiales
Pluuia grauari
Iuppiter pro pluuia poëtis
Nimbus
Pendula cœlestes libra mouebat aqua
Hyada sæuis clauserat anser aquis
Feruet Aêr imbribus, Æther nimbis
Hyades taurinæ cornua frontis
Euocat, & multa terra madescit aqua
Ingeminat densissimus Imber.
Densi funduntur ab æthere nimbi.

to Raise the siege.

Liberare obsessos, ciuitatem obsidione, apud Cic.
Eximere obsidione, apud Liu.
¶ Obsidionem soluere, & soluere obsidium, Taci
Ab obsidione desistere, absistere maximo dedecore. Vide to breake the campe.

to Raise vp from death to life, vide to Awake.

a Rake.

Rastrum & raster
ἀγρεῖονα. Restellum
¶ Rastellis stipulam de pratis eradere
Fœnisecia addere cumulum, Varro, to rake together.
Herbas cædere, to mow the hay
Subiecarum fœnum versare furculis, & colligere
Corradere fœnum, idem, to gather hay together
Pectinare segetem
Rastris pectere vel carminare, to harrow corne.

a Rascall, vide Knaue.
Rash, vide Unaduised.
a Rattle, vide Clapper.
a Rauenour of meat, vide Glutton.

to Rauish a virgin by violence.

Virginem stuprare
Violare per vim
Depudiare. Corrumpere
Constuprare. Vitiare
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre
τὴν κόρην διαφθείρειν
Expugnare pudicitiam
Virium, vim inferre & adferre virgini
Facere stuprum nefarium cum sorore germana, Cic
Virginalem pudorem soluere
Virginem opprimere, comprimere, obruere
Offerre stuprum per vim, Cic.
Offerre vitium virgini per vim indignæ Terent.
Inferre incestum puellæ }
Exercere stupra, Asco.
Designare stuprum
Cogere fœminam indignè pati.
Humiliare, in eadem significatione ponitur, Gen. 34 & Hie. 3.
Vi abducere filiam, Cic.
Rapere, arripere puellam, virginem
Virginem ludificari, pro decipere. vide to deflowre a virgin.

to Ransome, or redeeme.

Redemptionibus & extorsionibus ingentis

Receptus, portus, apud Cic.
Anchora, ἄγκυρα.
Sacra ancora, prouerb. pro extremo refugio, subsidio
Hermionis vice loco asyli, instar aræ
¶ Confugere, conferre se in præsidium, loco commodo recipere, to take the freedom or liberty.

to Refuse, to Repulse, to Deny.

Recusare. Repellere. Reijcere
Repudiare. Renunciare
Renuere. Abnuere
Repugnare. Denegare
Refutare, Respuere. Vide to Deny.

to Register, vide to describe.
to Rehearse, to recite.

Narrare. περιοδεύεσθαι
Enarrare. Denarrare
Ferre. εἰπεῖν. Prosequi
Referre. Deferre. Adferre
Præferre. Recitare. Nuntiare
Dicere. Declarare
Memorare. Commemorare
Recensere. διηγεῖσθαι
Singula ordine repetere
Ab initio vt res est gesta enodare
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire
Retexere aliorum opiniones
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi
διελθεῖν τῷ λόγῳ.

Regard, vide to haue Care.

a Region, vide Prouince.

to Reiect, vide to Despise.

to Reioyce together.

Congaudere. συγχαίρειν
Simul gaudere
Congratulari. Coniubilare
Conlætari seu collatari
συνήδεσθαι.

to Reioyce.

Reficere. Conspergere hilaritate
Lætitiam afferre, facere
Delectare, oblectare, Voluntatem alicui dare
Hilarare, afficere lætitia
Gaudium alicui tradere, Exporrigere frontem
Hilarem facere, lætari, lætificari
Pergaudere. Exhilarare.

a Reioycing of minde, vide Gladnesse.

to Remaine, to be or tarry behinde.

Manere. Superesse
Restare. Relinqui
Residuum vel reliquum esse.

a Remedie for sicknesse, vide Phisicke, and good for paine.

to Remember, to keepe in minde, to call to minde.

Tenere memoria. Meminisse
In memoria habere
Memoriæ commendare
Nondum meminisse
Complecti memoria
παρακατέχειν τῇ μνήμῃ.
¶ Reducas tibi memoriam
Fac teipsum memorem
ἀνάμνησον σεαυτόν. remember your selfe well.
Mente reponere
Meminisse μνημονεύειν
Recordari. Recolere
Nulla dies vnquam memori vos eximet æuo
Reminisci
Venire in mentem

Ad mentem ad memoriam reuocare, à Quint. dicitur
Memoriam accipere, Cic.
De quibus memoriam accepimus, id est, recordamur
Tenere viuam alicuius rei memoriam
Quæ in viua etiamnum multorum hominum adhuc memoria residere dignoscimus, impugnare velle extremæ dementiæ est
In oculis esse. Obuersari oculis
In memoria cogitationeque esse, to be in minde
Cogitationum fluxus & refluxus, suspitionem vultus sustinere.

I remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio
Subit animum cogitatus, vel cogitatio. Menti illibatur
In mentem venit. ἐν νῷ ἔχω
Memini. Recolo. Sum memor
Reminiscor. Recordor
Recogito. Occurrit
Redit in memoriam.

to keepe deepe in Remembrance.

Custodire memoria, Cic.
Figere animo aliquid. Virg. Si mihi non animo fixum, immotumque sederet
Imis pectoribus commendare
Imis animis committere
Memoriæ seruare pectora dicta
Demittere in pectus
παρακατέχειν τῇ μνήμῃ.
Dare memoriæ
Notare mente dicta
Sinu memoriæ recondere
Altius, altissimum in animo dimittere
Alta mente recondere
Figere dicta animo
Memoriæ affigere, commendare
Recondere animo. Sedere
Imprimere animo, cordibus altius
Inserere animo vel insculpere
Infigere animo, memoriæ Quint.
Optima quæque in memoriæ thesaurum deponere, memori insculpere animo
Reponere in animo, in mente
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta, Virg.
Reponere in calatho memoriæ
Custodire memoria, Cic.
Scribere in animo
Animum intendere
Inscribere animo
Animaduertere
Imis sensibus condere, rependere
Insidere in animis
Tenere pectore, mente
Hærere medullis
Inhærere pectoribus
Pectoribus semper fac residere tuis
Tenacius audita reseruare. Vide keep and put in remembrance.

out of my Remembrance, vide Forgotten.

to fall or come in Remembrance.

In mentem venire
Occurrere
Illabi animo, memoriæ
Subire animum & animo, dicitur modo cum datiuo, modo cum accusatiuo construitur, apud authores
Incidere menti, εἰς νοῦν ἔρχεσθαι
In memoriam venire. ὑπεισεῖναι
Succurrere, apud Ouid. & Virg.
Quæ legi sponte succurrunt, Plin.
Recursare animo
Redire in memoriam
Redire animo, pro meminisse
Subit in mentem dum hæc recolo
Profunda subit animum cogitatio
Et apud Plaut. Versabatur mihi in labijs

Sanare vulnus iniuriæ
Damnum reddere, Gen. 31.
Incommodum resarcire
Incommodis mederi, leuare
Culpam alicuius rei damno luculento luere
Capere pretium ingens laborum
Lacunam explere prouerb.
Indemnem aliquem prestare
Detrimentum concinnare, Cæs.
Culpam ipsam redimere
Sarcire quicquid damni à culpa venerit, Cic.

a Recompence.

Remuneratio, Compensatio
Retaliatio, Talio, ἀμοιβὴ.

to Reconcile, to become friends againe.

Reconciliare
Ex inimicitiis in gratiam reducere, Reuenire
In gratiam redire
Offensi numinis placere iram
Superos puro precum libamine placare. Vide to pacifie, to make peace.

to Recouer health, vide to Waxe strong.

to Recreate the weary spirits, to Refresh the minde.

Laxare. Relaxare animum
Exhilarare
Reuocare animos mœstumque, timorem mittere
Abducere animum parumper à molestiis,
Relaxare se ab occupatione animum curis, molestiis
Senectutem leuare rebus ludicris. temperata voluptate
Animum remittere, leuare molestia à curis
Curis leuare, Se reficere
Recreare, Refocillare
Alterna requie animum reuocare
Auocamento, ludicro animum leuare
Post graues rerum vrbicarum curas facetiis ludicris animum oblectare
Leuare pectus ludicris salibus, opus manuum vario sermone
Cum amiculis suauibus se recreare
Fallere, remittere laborem, Horat.
Salsis, lepidisque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare
Ab opere, ab aditis voluminibus aliquid sumere laxamenti
Publicis muneribus perfunctus, potest quis feriari ludicris. Vide to make glad.

Recreation, vide Comfort, to Recule, to giue place, to Goe backe.

Cedere, εἴκειν
Retrocedere, Locum dare
Concedere alicui, Terent.
Rus habitatum abii, vobis concedens
Cedere, χάζεσθαι
Populi tumultuantis cedendum furori
Abire, Assurgere
Decedere cum datiuo, procedere apud Cic. χωρέειν
Cessum ire ἀναχάζειν, apud Iust. & legis consultos, vide to goe backe.

Red, blood Red.

Rubens, Rufus. Ruber
Rubellus, Rubicundus
μίλτος, Sanguineus
Coccineus, Phœnisceus
Roseus, Coccinus, Fuluus
Luctus, Purpureus, Hiacinthius
Rutilus, fire red
Puniceus, darke red.

Xerampelinus, medius inter coccinum & muricenm
Spadiceus, spadicus, castaneus
Sandaricinus, sandacinus
Burrhus, a, um, Ferrugineus, nigrioris rubedinis color.

Red, Colour, Chaulke, Synople, Vermillion.

Rubrica, μίλτος, Minium
Sinopis, cuius epitheton verum rubra est, μεμιλτωμένη
μίλτος σινωπικη minium apud Dioscoridem est, vt interpretator Plinius, vel lingua nostra vulgari Synople, Rubrica sinopica, apud Vitruuium, & Strabonem
Lemnia terra, cui caprinus sanguis miscetur
Cinnabar vel Cinnabaris κινάβαρις, sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant.

to Redeeme, to Deliuer.

Liberare, Reducere
Soluere captiuitatem
A maligni & immundi spiritus infestatione asserere
Recipere ab hoste.

a Reed, a Cane.

Arundo, Calamus
Canna, Donax, δόναξ
Circuta metaph.

a Reele.

Girgillus, Rhombus
ῥόμβος.

to Refraine, to Hold in, to Represse or stay, to Keep backe, or in.

Reprimere se, Cohibere
Coercere animum. Sibi temperare
Malæ mentis impetum inhibere aut infringere
Premere, Reprimere
Comprimere, Arcere
Artare, Coarctare
Contrahere vela, prou.
Augustare, Frænare
Compescere, constringere
Reuocare fræno
Se frænare, ἀναχαιτίζειν
Refrœnare licentiam alicuius, to stay
Imperare libris, eos arctè habere to keepe vnder
Imponere, iniicere frænum
Arcere a pestilenti contubernio, to keepe from ill company.
Lenibus frænis moderari
Linguam continere, coercere, frænare, refrænare, to keepe his tongue.

to Refresh, to Recreate.

Recreare, Reficere
Refouere, Refocillare
Refrigerare, Confirmare
Releuare, Restaurare
Resarcire, Viuificare, vide to comfort and make glad.

to Refresh with new Souldiers.

Subiicere integros vulneratis, defessisque, Submittere
Subministrare integros sauciis ac defatigatis, equites recentioribus viribus
Recentes atque integri defessis succedere, dicuntur, Cæs.

Refreshing, vide Resting.

a Refuge, a Freedome or libertie, a place to fly for succour, a Sanctuary.

Asylum, Refugium, Ara.
Arx pro tutissimo ac validissimo præsidio, Perfugium
Cic. Hoc perfugium ita sanctum est omnibus, vt inde abripi neminem fas est, Confugium

Receptus

Replenished, vide Full.

to Report ill, vide to Slander.

as it is reported, vide as men say.

your talke was Reported vnto me.

Tuus ad me sermo per honestissimos perlatus est, tuum ad me sermonem detulerunt homines honestissimi, mihi significarunt, aperuerunt, narrarunt, ipsa mihi verba tua exposuerunt
Delatus, allatus est ad me, tuus de me sermo.

Report vide Fame.

to Repose, vide to Sleepe.

to Reprehend, vide to Correct.

to Represent, vide to Shew.

to Represse his lust, to Mortifie his minde, to Subdue, tame or keepe downe his carnall desires, & fleshly affections.

Cupiditates, libidines frangere
Cupiditates ex animo reuellere
Corporis curam negligere
Abdicare humanas cupiditates
Affectibus aliquid adimere
Temperare affectibus
Suarum soluere nexus cupiditatum Ambro.
Animo flagranti moderari
Domare, domitare, extinguere sepelire malos corporis affectus
Imperare cupiditatibus
Affectus effrenatos moderationis frenis coërcere, Budæ
Ratione rectrice affectibus moderari.
Appetitum frangere
Voluptatibus carnis reluctari, Gregor.
Mentem á terrenis auocare, & ad cœlestia subleuare
Falsas mundi voluptates amore Christi respuere
Animis ad patriam cœlestem antielare
Animum corpori præficere
Cupere dissolui, vt est apud Paulum
Domicilio terreni corporis grauari
Ingemiscere quod distrahatur à consortio cœlesti
Omni studio ad cœlitum vitam suspirare
Cupere supremum vitæ exitum absoluere
Neglectis temporalibus ad æterna inuisibilia, ad spiritualia rapi
A terrenorum desiderijs cor restringere, Greg.
Magis videri inter cœlites quàm homines morari.
Ad cœlestium bonorum gustum fruitionemque eniti. Animi motum, cupiditatem accensam, appetentiam refrænare, restringere, Comprimere, reprimere.
Frænare, & refrænare voluptatem
Inhibere, cohibere impetum affectuum, nam impetus omnino male administrat, vt ait sapiens, Pluta.
To represse.

a Reproch, vide Checke and Rebuke.

to Repulse the enemy vide Assault, and Overcome.

to Require, vide to Desire.
to Request, vide Supplication.

I shall neuer requite your Deserts.

Nullam vnquam tuorum meritorum partem assequar
Nunquam ne minima quidem ex partibus in me meritis satisfaciam
Nunquam omnino tibi soluam quantum debeo, ac nec vlla quidem ex parte
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, remetiar, compensabo, officijs paribus æquabo.

to Resemble, vide to be Like.
to Resigne or giue ouer his Office.

Resignare officium, magistratum, consulatum, prouinciam
Transcribere, cum primis elegans pro transferre, καταγράφειν. Virg. in 7.
Et tu Dardaneis transcribis sceptra colonis
Cedere prouinciam alteri
Amico prouinciam tradere
Alij facem tradere
Cursu lampada tradere, prouerbio id est, partes suas quasi successione in alterum transferre.

a Resting, a refreshing, Recreation or Reposing.

Respiratio. Respiramen
Refocilatio. Interpolatio.

Rest, Ease or Peace.

Otium. Otiatio. Quies
Requies. Quietudo. Tranquillitas
Pacatio, Pax, Portus.

to Retire, vide to goe backe, to returne, to come againe.

Redire. Recurrere
ἐπανέρχεσθαι. Reuenire
Remigrare. Repedare
Recursare. Remeare
Reuerti deponentaliter, & apud Cic. Reuertere
Regredi, ἀφικνεῖσθαι.

Reuealed vide Opened.

to Reuenge, or to take reuengement, to requite like for like, to be euen with him.

Illatam iniuriam vlcisci
διεκδικεῖν. ἐκδικεῖν
Vindicare. Vindictam reddere, facere, sumere, capere
Retribuere. Compensare
Retaliare iniuriam, vel propulsare
Vltionem facere, Talionem reddere
τὴν ἴσην μετρεῖν. Agere cum aliquo mala compensatione
Genuinum talionis alicui infigere
Malum malo reddere
Fallacia fallaciam trudere
Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratorijs lacertis viribusque retorquere, Cic.
Impudens alicuius os retundere, grauissimis modis premere
Talionem reponere dignam
Impudentissimum, ferreum, alterius os graui reuerberare conuitio
Talionis iure vti
Retaliare conuitium
Conuitia conuitijs retundere
Cædere, inque vicem præbere crura sagittis, apud Persium, id est, vicissim

blis pro moribus, id est, ad plenum non succurrebat
Natare in saliua, **to haue in the mouth or at the tongues end.**

to put in Remembrance, vide **Put in, &c. and to Warne.**

Remissely, vide **Lightly.**

to Remoove, to put or send away.

Mouere ordine, Repudiare
Abdicare generum, Terent.
Submouere, Reprobare
Vngue, creta, carbone notare
Damnare, Condemnare
Reiicere, Expungere
De medio tollere, Abiicere
Repellere, Deturbare
παρωθεῖν cum accusatiuo
Fidem testis infirmare apud iudicem, Cic. pro infirmum reddere & offendere testem esse periurum, vide **to depriue one of his authoritie.**

to Render vp, vide **to Yeeld.**

to Renew, to make new againe, to repaire.

In integrum restituere
Sarcire ædes, Resarcire
In pristinum statum collocare
καθίστασθαι
Reficere muros, ædes
Incredibili & indefatigabili labore ac industria quicquid interdiu per hostem demolitum noctu per milites & ciues duplo remunire
Renouare
Restituere, Instaurare
Restaurare, Redintegrare
Innouare, Restituere laxata
Reformare collapsa
Ædificium reconcinnare pro reficere, apud Cic.
Reconcinnare restem, apud Plaut.
Recreare ciuitatem, pro instaurare, Cic.
Interpolare rebus vetustis nouitatem dare
Veteres ruinas instaurare
Antiquare pro ad statum pristinum reuocare, apud Liu.
Restituere pristino decori
Labentem pene collapsare, domum reparare, erigere
Domum sartam tectamque seruare, **to keepe in reparations**
Reparare, Instaurare mœnia
Muros ab omni parte ruinosos denuo instaurare, reædificare, recingere, ἀνατειχίζειν
Ex imis fundamentis instaurare.

to Renew sorrow and griefe.

Libere tangere omnium vlcera
Refricare cicatricem, vulnus
Refricare, mouere dolorem, memoriam facti
Mouere seu tangere vlcus
κινεῖν ἢ θόγειν τὸ ἕλκος
Strumam alicuius de dolare libere
Rei quæ nos maximè vrat, mentionem facere
Parere dolorem
Narrando dolorem scindere
Vnguis in vlcere, apud Cicer. quæ enim dolent, ea molestum est contingere
Afferre manus vulneribus, Cic.
Malorum memoriam refricare
Renouare dolore animi vulnus cui iam cicatrix obduci cœpit
¶ Anagyrin commouere
Camarinam mouere
κινεῖν ἀνάγυρον, τὴν καμαρίνην
Vulnera cauda retractare, Ouid.
Sopitos suscitare ignes
Doloris flammam sensim extinctam denuo accendere
Malum bene conditum mouere, sopitum renouare, suscitare
Cic. Hoc tam graui vulnere, etiam

quæ

quæ consenuisse videbantur, recrudescunt.

Renowne, vide Honour and Famous.

Renowned, of great Renowne or estimation.

Clara opinione & æstimatione censeri, Præditum esse, Aestimatum esse, νομίζεσθαι
Magni haberi, æstimari
In honore esse
A summis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi
In pretio haberi
Magna authoritate pollere apud omnes
Inter homines cœleste quoddam numen agere, vide **Famous and Esteemed.**

to Rent or teare in peeces.

Lacerare, Dilacerare
Conuellere, Discerpere
Vellicare, Concerpere
Diuellere
Conscindere
Rumpere, Perrumpere
Dirumpere, Perfringere
Dilaniare, σπαράττειν
Scindere, Lancinare
χακίζειν λιασπαειν, vide **to plucke in sunder.**

Rents or Reuenues.

Reditus, Prouentus
Emolumentum, Vectigal.

to Repeale, vide to Abolish.

to Repeat, to Double words.

Repetere verba, Reddere nomen
Reportare, remittere, iterare
Voces, sonos, dicta ducere
Replicare, cantare aliquid alicui.

to Repent, to be sorry for a thing done or spoken.

Dolere, Ingemiscere
Dolere factum & facto
Facti pœnitere, Resipiscere
μεταμελεῖσθαι μετανοεῖν
Pœnitudine duci
Lugere, In luctu esse
Pœnitentiam agere
Ad cor, ad mentem redire
Vitæ transactæ, seu veteris pœnitere
Admissa lugubriter deflere
Ad pœnitentiam moueri amaris peccatorum commemorationibus.
In amaritudine animæ recogitare annos, vt est apud prophetam
Plangere errorem
Per pœnitentiam excoquere scoriam peccatorum
Lachrymis ex vera cordis contritione fluentibus restringere æterni ignis incendia
Lachrymis vbertim fluentibus noxam diluere
Noxam iusta tegere pœna
Transactæ vitæ crimina abluere effuso lachrymarum fonte
Pœnitentia torqueri
Luctu sordidari
Diluere crimina fletu
Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrymis
Grauia scelera lachrymis obliterare, delere
Oculos densissimis ignorantiæ tenebris offusos, lucis radiis admonere
Tacita sudare præcordia culpa, dicuntur à Proper.
Subit me pœnitentia, id est, pœnitet me.

Reple-

sim carpere & carpi, mordere & morderi
Recriminando obiicere
Sese vicissim dicteriis incessere
Speram inter se reddere
Retorquere contumeliam
Retorquere in os regerere
Hinc prouerbia Neoptolemi vindicta, νεοπτολέμειος τίσις
Et canis vindictam, subaudiendum passus est, quando præter, expectationem pœnas dat ijs, quos aliquando læsit.
Vltio, videlicet malefacti.

to Reuerence, vid. to Honour.

to Reuoke his fault, vide to Call backe.

Reward, Hire, or Wages.

Merces, μισθὸς
Præmium, Salarium
Autoramentum
Brauium vel Brabion, βραβεῖον
Stipendium, μισθοφορὰ
¶ Didactrum, δίδακτρον
Didascalium, Latine Mineruale dicendi præmium, præmium, quod præceptori datur
Munus Mineruale.

Honour the Reward of Vertue.

Si vt instituisti perges, si cursum institutum tenebis, si tuam consuetudinem seruabis, omnia quæ sunt in republica amplissima consequeris, præmium feres tuę virtutis eximios, honores
Ad summos honores, ad ea, quæ summa sunt in Republica, tua te virtus extollet
Merces meritorum tuorum, erit amplissima dignitas
Aditum tibi ad maximos honores aperies, patefacies, viam strues, inuenies
Honorem in republica nullum frustra petes multi etiam non petenti vltra deferuntur.

Reward, to giue Wages.

Præmiis afficere, Prætio inductus
Præmium dare, tribuere, Amplius vel maximis præmiis afficere
Inuitat prætiis alios, & præmia ponit
Prætio redimere

a Rewme, a Catarre.

Catharrus Latine distillatio
Pituita, Rheuma
Epiphora, lachryma Latine.

Riches or Wealth, the goods of this world.

Opes, Copiæ, Bona
Opulentia, περιουσία
Diuitiæ, Amplæ fortunæ. Census
Facultates. Res, Substantia
Pelopis talenta. Attalicę gazæ
Cinyræ Pactoli opes
Aurei Montes, Midæ diuitiæ
Mammona, πλοῦτος, Grecis
Gaza vox Persica, quæ tamen Cicero vsus est officiorum 2.
Rerum affluentia
Et Prouerb. Bonorum aceruus ἀγαθῶν σωρὸς
Opes ingentes copiosæ, cumulatæ immensæ, omnigenæ, Attalicæ, regales superbę, Cræsi
Famosę diuitię, great riches, cuius contrarium, modicæ facultates
Thassus, Dathus, Gargara, Myrmecia Glomi bonorum
Bona terrę, in sacris frequens.

Rich, Wealthy.

Locuples, Diues
Opulentus, Prædiues
Pecuniosus, Peculiosus

Opulens, apud Ambros.
Diuitiis abundans, præpotens, auctus
Abundans rerum, Dis ditis
Cræsum diuitiis vincens
Opibus affluens, παμπλούσιος
Potens, superbus
Nummosus & apud Plaut. pro eodem nummatus, rich in money.
Pollutus, cui abunde suppetunt facultates, apud Plaut.
Fortunam habens amplam & splendidam
Rerum copia diuitiisque adfluens circumfluens, Fœlix
Nummis affluens, Opimus
Diues opum variarum, Virg.
Rem familiarem valde lautam & splendidam habens
Omni copiarum genere abundans
Copiosus apud Cic. in Ver.
Beatus apud Iuuen, vetulæ vesica beatæ
Diuitiarum rerumque potens
Condere horreis quicquid de Lybiis verritur oris
Dant census honores & amicitias
Cræsus, Crassus
Midas, Lucullus
Cræso beatior
Cræso, Crassoque ditior.

to waxe or become Rich.

Ditari, πλουτίζειν
Ditescere, locupletari
Procedere ad opes, Plin.
Diuitias accumulare
Rem, opes augere, Diues fio
Reditus augere paternos
Negotiatione rem auctiorem vberioremq; reddere
Maiores suos opibus vincere
Rem familiarem, patrimonium amplificare
Eximio lucro rem fortunasque augere
Rem, diuitias parare, quærere
Pennas nido maiores extendere

Rem facere, to profit.
Viuere Cræsum
Patrimonium non iniquum sibi parere
Peruenire paucis annis ad pecunias maximas.

to gather Riches.

Accumulare, parare, conquirere opes, diuitias thesauros magnos
Aes congregare
Cogere talenta, Cic. innumerabiles pecunias
Pecuniam corradere, recondere, cumulare, reponere
Congerere opes, vim maximam auri, argenti
Opus per scelus agere, rapere, eripere, diripere, adimere detrahere, carpere, auferre
Rem domesticam augere
Inhiare, studere opibus congerendis
Loculos farcire
Immensas pecunias aggerare
Thesaurizare
Θησαυρίζειν
Intendere animam cumulandis diuitiis nummis corradendis
Consulere opibus
Corrogare nummos
Peculium conficere grande, Plat.
Colligere, coaceruare pecuniam
Dare se facultatibus
Conficere, conflare pecuniam vsura, vel tributo, Cic.
Patrimonia quantumuis ampla architectari, apud Budæ:
Pecuniam facere, apud Cic.
Conficere nummos, Terent, pro parare
Bonis parandis accumulandis, obiscere pectus variis malis
Rem facere, apud Ter. & Horat.
Rem struere, apud Persi.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cic.

Riches much set by or made of.

His temporibus magni faciendæ, pendendæ, æstimandæ diuitiæ sunt
Commendat nobis rem familiarem, temporum ratio
Ea ratio temporum est, vt plurimum diuitiis tribuendum videatur, vt diuitias non in postremis habere debeamus, non vltimo loco ponere, non in minimis ducere, constituere, locare.

to Ridde, Release or deliuer out or from.

Liberare, Soluere
Eripere, ruere
Dissoluere, Exoluere
Extrahere, Eximere
Expedire, Educere
Absoluere, redimere. vide **to Cut off.**

you haue Rid me from all feare, vide **put me out of feare.**

Righteous, vide **Iust.**

Rigorous, vide **cruell and Rough.**

to Rise from death to life:

to Reuiue or be aliue againe.

Reuiuiscere mundi supremo tempore
Corpus resumere
In vitam redire
Vitam rursus induere
Reuiuere, Resurgere
Emergere tumulo
Vltima etenim dies reducit nos omnes vitæ compotes, & mortui resurgent, animæque in corporis sui regredientur domicilium.
A nigro remeare Orco.

it Riseth from thence, vide **it commeth, &c.**

to Riue, Riuage or banke of the sea or riuer.

Alueus Ripa, ὄχθη
Crepido, media product. frequens in sacris
Acta, Ægialus
Littus, maris propriè, tametsi pro ripa, subinde ponatur
Ora maritima, Græci, ἀκτὴ, dicitur, qua dictione Latini quoque vsi sunt.

Riuers, Conduits.

Riui, Amnes
Amnis in mare prorupit
Flumen medio caput extulit alueo
Fluuij, Flumina
Fluenta, Fontes
Torrentes, Stagna
Lacus, Scatebræ
Scaturigines, Aluei
Aquæductus, Putei
Ortus & venæ aquarum
Aquæ stagnantes
Fontaneæ scaturigines, & Fontanea defluuia, Soli.

to Robbe, to Spoile.

Prædari
Prædam facere
Peculatum facere
Rapere
Facere ruinas, apud Cæs.
Spoliare, Deprædare & Deprædari
Latrocinare
In alicuius bona venire
Prædam agere, facere, carpere, ferre
Bonis spoliare vel destituere
Exuere, apud historiographos
Spolia detrahere, Expoliare.

Facere manubias, Cic.
Despoliare, Priuare
Nudare, Denudare
¶ Piraticam facere, exercere
Mare infestare, to roue on the sea.

a Robber, or a Rouer.

Prædo, Prædator, Raptor
Rapinator, Auri argentique rapones apud Pomp.
Auidæ instructus rapinæ
Deprædator, Spoliator
Pirata propriè, a sea Rouer.
Archipirata, princeps piratarum, vide Murtherer.

a Robbing, or Robbery.

Grassatio, Grassatura
Rapina, Latrocinatio
Latrocinium, Prædatio, Deprædatio
¶ Spolia, Manubiæ
Præda, λάφυρον, the booties or prizes that are robbed or taken away.

a Robbing place.

Latronum receptacula, latebræ
Raptorum, latronum asylum, infamia, latibula, Arces sicariorum
Spoliarium.

Rocke in the sea, vide Dangers.
to take Root.

Radicare, Radificare
Radices agere, ponere, perducere ῥιζοβολεῖν
Figere, capere radicem
Coalescere, Late germinare
¶ Crescere, Subire dicuntur herbæ
Prouenire largius iusto, to grow rankly, vide to Burgen.

an arch Roofe, vide Uaut.
a Rope, Corde, or Halter.

Restis, σχοῖνος, σχοίνιον
Funis, Funiculus, Resticula
Chorda per aspirationem, cuius frequens mentio in Psalmorum libro. Græca dictio est, fidem significans, χορδή, hinc ψαλτήριον δεκάχορδον Psalterium decem chordarum, decem fidium
Fidulæ, plurali, packe cords.
Fidis, a string of an instrument.

a Roper, or a Rope maker.

¶ Restio, & restiarius
Funarius
Schænoplocos. σχοινοπλόκος.

to Roste, to Frie.

Assare. ὀπτᾶν. Torrere
Frigere seu frizere, tertiæ coniugationis. φρύγειν.

Rotten, vide weake.
to bee Rotten, worme eaten.

Trahere cariem. Carie inducere
In cariem transire verti
Pati cariem, apud Aug.
Carie corrumpi, vitiari, infestari
Sentire cariem.

Rough, Rigorous, Grim, or Austere.

Austerus. Rigidus
Seuerus. Asper
Sæuus. Intolerabilis. Acerbus
Morosus. Iracundus.

Rough, or Rugged with haires.

Hirtus. Hirsutus
Pilosus. Sentus
Hispidus. Villosus
Oliteratus. Setosus
Hirto, aspero corpore
¶ Prolixam barbam, vel multam syluam gestans, habens, densa pilorum obsitus sylua, i. prolixa, prælonga barba, longa, dependente
Multibarbus, apud Apul. Spinis obsitus

situs & pilis, to haue a great long beard
Et Pilare, pilos emittere
Tunc primum pilabant genæ.

Round.

Rotundum. Sphæricum
Orbiculare. Circulare
Cyclicum Teres, round in length
Hastam dicteretem, pomum dic esse rotundum
Orbitum, apud Var.
Cauda in vertiginem torta, tortuosa, sinuosa
Multiplici flexu in se recurrens, Soli.

Round about.

Circum circa. Vndique
In circuitu. ἐν κύκλῳ
In vniuersum.

to stand Round about.

Circumstare. Circumsistere
Cingere corona.

to turne Round.

In orbem torquere
Vertere. στρέφειν. Torquere
Voluere. Circumvoluere
Circumagitare. Rotare celere gyro
Circumrotare, ἑλίσσειν
In Gyrum ducere. Circumflectere
Motum agere in ambitum
Celeri vertigine rapi.

to Rout, vide to Snort.
a Row, vide Line.
to Row with oares.

Remigrare, promulcare
Findere aquas, Scindere vndas remigio
Remo propellere cymbam
Remos ducere, agere
Impellere, mouere
Remis sollicitare, currere, ire, vti, torquere, incumbere
Dare aliquot ad remos
Consistunt transtris, intentaque brachia remis
Totum dehiscit remis conuulsum stridentibus æquor
Intendere brachia remis
Certatim ferire mare
Hinc opus est remo, remige capititer
Verrere, Pulsare, Carpere, Deuidere
Eruere, Pellere, Propellere freta remis
Æquora remo spumescunt, canescunt
Agmine remorum, prora petit maria & pelago decurrit aperto.

Rubbish of olde houses, sheards of stone.

Rudera, cuius singulare ruder, aut vt vult Despaut. rudus
σκύβαλατα
Segmina & fragmina lapidum
Testulæ. Testæ
κλάσματα, φιάτλα λίθων
Farrago, frusta testularum
χύτρεια. Laterculi
Fragmenta testacea
Tessellæ lapidæ. Testæ confractæ
Congeries ruderum, fragminum
Lapidum, Materies ruinarum
Fragmenta vetustatorum saxorum
Putria saxa, rubbish.

a Rucke or a heape.

Congeries. Cumulus
Aceruus. Agger
Moles. Globus
Strues. Strages.

Rude, Ignorant, Rusticall, Clownish.

Agrestis, Rudis
Petro, crasso sub aëre natus
Incultus. Inurbanus
Hebes. ὄνος. Obtusus
Stupidus. Bliteus Gressus
Barbarus. Scythicus
Σαυλός. Bœoticus

Inexercitus, inexercitatus
Infectus, Ineptus
Crassus, Rudis ad dicendum
Rusticus, Rusticanus
Immoratus, Iners
Indoctus, vide a dull head

Ruine, vide Destruction.

to Rule, to command. vide to be Lord, and to Governe.

to beare Rule.

Cum imperio esse, maxima imperia gerere, sustinere, administrare, summis rebus praeesse.
Summa mihi commissa sunt imperia credita, mandata, tradita
Curam gessi rerum maximarum
Amplissima imperia non semel sum vsus, magna saepe cum imperio fui. vide office.

Rulers of the common wealth vide Magistrate.

a Rule, vide a Line.

Rumor, vide Fame.

to spread Rumors abroad

Rumores in Vulgus disseminare
Sermones serere διδόναι λόγυς
Famam seminare, disseminare
Spargere, differre, rumpere famam
Dissipare; apud Cic. pro dispargere, diffundere rumorem vel famam, διαφημίζειν
Famam ferre, pro spargere, Plaut.
Famigerare, to publish abroad.
Dictitare frequenti & crebro sermone, dissipare & divulgare
¶ Et disseminari, dissipari latius, dispergi, emanere, serpere, percrebescere.
Famam subire
¶ Famam vel honorem depeculari, honore priuare, to take away ones honesty
Famam atterere, to hurt.

It is a common Rumour, or talke, it is Commonly said, it is a common prouerbe, or a common saying, it is in euery mans mouth.

Rumore percrebuit, sparsum est, vulgatum est
Fama increbuit, diuulgata est, nata est, emanauit, percrebuit
Ad nos delatum est
Fama est, λόγος ἔχει. Fabula vulgi est. Serpit hic rumor
Rumore disseminatur, spargitur
Fama perfertur, percrebescit
ἡ φημὴ διεφοίτησεν
In ore versatur omnibus
Hominum per ora adagium obambulat, Cic. Non modo Romae, sed & apud exteras nationes omnium sermone percrebuit
Volitat. Versatur in ore omnium & sermone
In ore vulgi versatur
In ore fere omnium est hominum
Tristissimus rumor huc allatus
Exit in fabulam, est tritum vulgi sermone prouerbium
Abijt in prouerbium
Fama manauit, surrexit, venit, peruenit, percrebuit, perlata ad nos
Rumor vulgatur ac Fabula
Lippis ac tonsoripus notum
Per ora volitat populo compluribus
Et terram rumor transilit & maria
In omnibus passim tonstrinis, & pistrinis hodie celebratum
Vulgo dictitant, Iactatur
Dimanauit fama
ἀπῆλθον ἡ ἀκόη, apud Matth.

Omnibus, omni populo in ore est
Afferebantur rumores ad eum crebri. Cæsar
Et multiplex in fama est, quod varie narratur, vnde varij iactantes rumores.

to Runne or passe away swiftly.

Currere, Curriculo ire
Gellius. Concitatio. Cursu ferri. Rapi. Tolli
Rapido contendere cursu
Largos circumflectere cursus
Pedum cursu valere
Cursus conficere, Inire cursus.

to Runne away, vide **to Fly away.**

a bull Rush.

Iuncus, ὀξὺς σχοῖνος
Scirpus, βίϐλος
Mariscus, Cyperos.

a Runnegate, vide **Uacabond.**

to Rust, to waxe Rustie.

Rubiginem, ferruginem trahere, contrahere, ἰώομαι.
Aeruginem contrahere
Sytum ac rubiginem obducere
Squalere, Virg.
Rubigine inficio
Rubigine inficio
Rubigo ferrum dicitur interficere & corripere, apud Soli, Aul. Gel
Ferrum si non exerceas, rubigo interficit
Obduci situ puluereo, apud Eras.

Rusticall, vide **Rude.**

S

a Sachell.

Mantica, Culeolus
Sacciperium.

to Sacrifice, or to offer a Sacrifice.

Sacrificare, Immolare
Libare, Litare
Offerre, Piare
Mactare, & Dicare hostiam
Sacra facere, peragere, parare colere, celebrare, frequentare
Dare thura, Deos fumantibus aris, placare
Cædere hostiam
Deuouere aris. Dona imponere
Vide **offer.**

a Sacrifice, or a thing to be Sacrificed.

Sacrificium, Immolatio
Libamen, Litamen
Oblatio, Holocaustum
Hostia, Victima
Piacula sacra, Res diuina
Cultura diuina
Cultus diuinus
Honor diuinus.

Sad, or Sorrowfull.

Mœrens, Dolens
Tristis, Admodum tristis
Anxius, περιαλγὴς
Dolorum abysso absorptus.

to be Sad, or Sorrowfull.

Mœreri cum dipthongo œ.
ἄχθεσθαι, Discruciari
Merore affici, τῆς λύπης ἄχθεσθαι
Anxium esse, Tristari
Iacere in lachrymis
Luctus acerbitate frangi
λύπεομαι, Dolere
Indolere, κατηφεῖν
Ab animo ægrum esse
Vehementer, impatienter dolore
Suspirare, Angi
Dolere ex animo

Ringi animo δυμονεῖν
Mœrore consumi, absumi, absorberi
Angi animo
Fluctuare metaphorice
Esse dolore, & esse in dolore, vtrumque apud Cic.
Lugere, in luctu esse
In lamentis mœrore, luctuq; iacere
Petere suspirium altè
Suspiria ducere ab imo pectore, Ouid
Tangi animi dolore
Obstinatè lugere, Ouid.
Cruce aliqua premi, afflictari
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, suscipere, haurire, sustinere
Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirumpi, tabescere
Tegere, premere animi dolorem. Cic.
Cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare
Et Virgilius, Altum pressit corde dolorem
Spe deplorata, mœrore, mœstitudine, animi angore confici
Præ dolore pene exanimari, ac deficere
Dolet animus, dolet cor, Plaut.
Ego illud scio quàm doluerit cordi meo, Vide to mourne.

to make Sad, or Heauy.

¶ Contristare, perturbare, tristem reddere, dolorem afferre, inferre, exulcerare, dare, incutere
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere
¶ Aegritudo, mœrore, molestia, dicuntur excedere animum
Aegritudo lacerat, exest animam planeque conficit.

Sadnesse, Heauinesse, Pensiuenesse.

Mœror, Mœstitia
Αλος, Dolor
Luctus, Tristitia
Afflictio, Lachrimæ
Mœstitudo, Angustia
Tribulatio Animi molestia
Crux, Fluctus & tempestas, metaph.
Cruces, Aculeus
Pressura, Stimulus
Pœna, Indolescentia
Dolor cordis, Aegritudo
Cura animum discrucians
Angor, Anxietas
Et gladius pro suprema afflictione
Per enses atque ignes.

in good Sadnesse, vide Earnest.
Safe or Sound.

Sospes, Incolumis, Sanus
Saluus, Integer, Tutus
Valens. Securus, vide out of danger.

in Safety, vide out of Danger.
as men Say, as they Say, or as it is Reported, the Common talke or Report goeth.

Vt fertur, Vt ferunt
Vt fama est, Vt dicitur
Vt perhibent, Vt aiunt
Vt antiquum ait dictum
Vt vulgo dici consueuit
Vt vulgo dicitur
Vt rumore vulgo spargitur
Iuxta vulgo tritum sermonem
Vt dici solet, ὡς λόγος
Vt veteri dicitur prouerbio
Vt publicus isque constans ferebatur rumor
Vt est in prouerbio
Vt in vetere verbo est, apud Ans.
an old saying
ὥσπερ ἡ παροιμία
λόγος ἐστι παλαιὸς, vt dicimus prou.
ὡς λέγεται, ὥσπερ λέγουσιν
ὥς φησιν ὁ λόγος.

he Saith one, and thinketh an other.

Aliud vultus præ se fert, aliud sentit, vultus simulatione sustinetur, aliud vultu significatur aliud animo latet
Non congruit animus cum vultu
Animi sensum vultus occultat, cælat tegit.

to Saile in a Ship, or Boate.

Nauigare, ναυτίλλειν
Nauigio sulcare æquora profunda
Vela ventis dare, Virg. 7.
Leui pandere vela noto, Claud.
Lustrare aquora
Currere æquora, salum
Committere se mari, aquis, pelago ratem, dubiis flatibus aluum
Credere se æquori, vndis Neptuno,
Soluere absolutè & Soluere oram Quintilianus
Tentare ramum in vnda
Ducere in altum
Solicitate aquas remis, apud Claudianum
Incumbere pelago, ire rato, Vento, flatu per aquas
Sulcare fluctus, vilificare
Committere se ventis, cœlo irato, pelago
Classem velis aptare
Facere velaturam, aut nauicularìam, victuris viuere, to liue by sayling.
Volare linteo, transuolitare nullo remige
Ferire mare & æquora vertere
Cerula vertentes abigenis æquora palmis
Velorum pandere alas
Liquidas Neptunare per vndas
Ventosum proscindere æquor
Vada salsa circa decurrere puppi celeri currere rate, Omnia apud Catullum
Remige carpere aquas
Conscendere naues & conscendere absolute, to take Ship.
Plenis & intentis velis ferri, to saile with a full saile and winde.
Ferri aduerso flumine, Virg.
Aduerso amne aduersa aqua vehi, aduehi, against the streame.
Vela dabant & spuma salis aëre ruebant,
Adnixi torquent spumas & cærulea verrunt.

to Saile prosperously, with winde and weather.

Nauigare prospera nauigandi facultate
Discedere, Soluere, Proficisci, facere vela tempestate opportuna, idonea apta, minimè aduersa, secunda.

to take the Say, vide to Taste.

to Saile with winde and weather.

a common Saying, vide common Rumor.

to make a Saint.

Referre in numerum diuorum
Diuorum inferre albo
Apotheosi donare
ἀποθεοῦν
Canonizare
Diuificare
Sanctorum catalogo adscribere
Inter diuos referre
Superis annumerare
In beatorum numerum referre
Inscribere in catalogum sanctorum

Reponere

Reponere homines, martyres, morte deletos inter diuos, in deorum numero
Syderibus, diuisque adscribere, Cicero.
Homines iam morte deletos reponere in deos
Inter cœlicolas connumerare, Cic.
Tyrannoctonis, i. vindicibus & oppressoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrannicidas vulgus nominat, deorum honores tribuuntur.

a Saint or holy man.

Diuus, Sanctus, Diuina stirps
Clara dei soboles, Satus sanguine Diuum.

to put to port Sale.

¶ Auctionem bonorum facere
ἐπαρτιον προγράφειν
Auctionari
Auctioni inferre
Hastæ subiicere, submittere
Sub hasta vendere
λαφυροπωλεῖν.

to Salute, vide to Greet.
a Sanctuary, vide Refuge.
Sand.

Arena, Saburra, Sabulum.

Sandblinde, vide to see but a little.
to satisfie, vide to fill, content and pay.
Satan, vide Diuell.
Sauce for meate.

Condimentum
καρυκεία. ὀμφάκιον
Conditura, καρύκευμα
Omphacion, verdiuce
Iuscum, Iusculum
Ius nigrum, apud Cic.
Ius piperatum, Liquamen
Embamma, Intinctus
Garus, γάρον.

Saucie, vide Wanton.
to Sauour, vide to Smell.
an ill Sauour, vide Stincke.
a Safe Conduct, vide Pasport.
to Saue my life, I lost my Horse.

Amisso equo quasi vt vitæ consulerem, vt ei adessem præsenti periculo, vt periculum vitarem minimè dubium, ad hostes equum misi, immisi, admisi, incitaui, laxatis habenis hostem versus impulit.

a Sausege, vide Pudding.
a Scabbe, or Scabbednesse.

Scabies, Psora
ψώρα. Serpigo
Asperitas, Scabredo
Scabritia, Scabrities
Impetigo, Lychen.
λειχήν. Porrigo.
Fœdatio cutis
Exulceratio pruriens
Mentagra mentum occupans scabies
Herpeta
Sicca scabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis sacer creditur, wilde fire, solet faciem, & loca vicina occupare.
Morpea, Vlcerosus.

a Scaffold, a Stage.

Theatrum
Spectaculum

cane

Scena. σκηνή.
Amphitheatrum, & proscenium, seu Orchestra, locus, ante & circa theatrum, vel in medio theatro, vbi actores & histriones sua proferunt, vbi & Mimi ac cæteri ludij varios ludos ac gesticulationes edere solent
¶ Agere, recitare, edere fabulam, comœdiam
διδάσκειν τὴν κωμῳδίαν
Edere spectacula, to play a play
δραματουργεῖν
Exhibere Eunuchum, Trinummum
Ioculares ludos in scenis depromere
Ludos facere, Plaut. Vide stage players.

Scantnesse or Penury.

Penuria. Egestas
Inopia. Raritas
Caritas. Indigentia
Defectus. Carentia
Sterilitas.

to let a Scape, vide Fart,
Scarcitie of victuals. vide Dearth
to Scarifie, vide to Bore.
to Scatter, to cast abroad, or asunder.

Iactare. Distundere
Disijcere. Spargere
Dissipare. διασκεδάζειν
Dispergere. Turbare
Disturbare. Differre
Diducere. Distrahere.

a Schoole or a place of exercise and learning.

Schola. σχολή
Studium triuiale
Studium priuatum
σχολεῖον
Ludus literatus, scholasticus
Palladius ludus
Diatriba
παιδοτριβεῖον
Et metaphoricè huiusmodi schola vocatur, phrontisterium
φροντιστήριον, Pristinum, Curarum ergastulum
¶ Carnificina minis verberibusq; horrisona
Vide de similibus plura in dictione, Vniuersitie.

to put forth to Schoole, vide to learne without booke.

a Schoole-master.

Præceptor. Institutor puerorum
παιδοτρίψ. Literator
Magister. Ludimagister
Rudis pueritiæ formator, doctus, integer
Didascalus
Ludimagister literarius
Institutor, præceptor literarius
Orbilius, plagosus, nodoso verbere toruus, a hard master
Hypodidasculus, subdoctor, an vnder Schoolemaster or Vsher
¶ Triuialis magister a triuijs
Indoctus magister
Grammatista vel tes, literator, A Grammarian Schoolemaster, a three halfepenny teacher, a smatterer in Grammar
Diobolares habens auditores
Magistellus
Magisterculus, quæ postrema in indoctos ironice torqueri possunt
Pædotriba
Pædotribe. παιδοτρίβης.

the chiefe Schoolemaster, the principall head of a Colledge.

Gymnasiarches seu Gymnasiarcha
Gymnastica dignitate præfulgens
Moderator cœtus scholastici, gymnasij ludi
Archididasculus
ἀρχιδιδάσκαλος
Præfectus ordinis scholastici, quem σχολαςάρχη vulgus nominat, vel Scholarcham
Præfecturam agens gymnasticam
Moderator Academiæ, the Chancellor of the Universitie, or in his absence the Vicechancellor.
Rector Academiæ, quem clauarij (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cum clauis argenteis.

to goe to Schoole.

Frequentare, visitare ludum literarium
ἀπέρχεσθαι εἰς τὴν σχολήν.
Sub præceptore literarum stipendia facere. Subire ferulam
Ferulæ manum subdere, subducere
Sub ferula militare
In ludo literario versari
Nomen in literariam militiam dare.

Scholers, vide Yong scholers.

to Slander, to defame one, to backbite, to report ill.

Vitio dare. Criminari
Vellicare, metaph.
In vitio ponere
Rodere alicuius famam
Verborum contumeliis optimum virum incesto ore lacerare, Cic.
Furta & libidines obiicere
Infligere turpitudinem sempiternam alicui apud eundem
Laudē alicuius proterere criminibus
Capere. Oblatrare
Obtrudere. Obgannire
Obtrectare
Debacchari. Destomachari vsque ad rauim
Inferre crimen, infamiam
Incurrere in alterius famam, vel damnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam
Offundere dedecus, scelus aliquod
Carbone notare
Abominandis probris afficere
Inurere notam turpitudinis, to put to shame
Contumeliam facere in aliquem
Infamare. Vituperare
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare
Persundere ignominia, scommatibus
Contumeliis operire, lacerare, concidere
Ignominia afficere, deformare
In contumeliam agere
Probra ad satietatem ingerere
Contumelia insequi
Dehonestare. Inhonorare
Improbare. Reprehendere
Sugillare. Traducere
Insimulare. Notare
Damnare. Culpare, Detractare
Diffamare, Obloqui Maledicere
Derogare, Detrahere, Mordicare
Irrogare & infligere ignominiam
Ignominia notare, quod Græcis est ἀτιμίαν προσβάλλειν
¶ Infamiam flagrare, est summa infamia laborare
Vituperari
Diffamari. Laborare fama
Improbari, male audire, to haue an euill name or report.

Sclandered wrongfully.

Doleo te immerentem conuicio iactatum, exagitatum, vexatum, male acceptum

Angor animo, quod ignominia tuleris nulla tua culpa
Quod ignominia tibi sit allata immerenti, quod ignominiose sis tractatus, ignominia sis affectus nullo tuo merito.

a Sclanderer, a Backbiter, a Detractor, an ill Reporter.

Detractor, Delator, Detractator
Sibilator, Susurro, Susurrator
Hominum famam imminuens
Derogator, λοιδωρητὴρ
Famicida, Sycophanta
Insectator, Vituperator
Maledicus, Mordax
Dentatus. Nasutus
Nasutulus, Obtrectator
Vitigilator, vel Vitilitigator
Cauillator, Sugillator
Criminator, Obstrigillator
Archilochium terens
Archilogus, Vitupero, onis
Morbo maledicentiæ bis cæcus, apud Eras. Fœnum habens in cornu
Venenum aspidum sub labiis habens
Zoilus quicunq; doctis viris detrahit.

Sclandering or backbiting.

Detractio, Derogatio
Obtrectatio, Maledicentia
Oblocutio, καταλαλία
Detractatio, Diffamatio
Traductio, Obloquium, Maledictum
Succus loliginis prouerbiali schemate, apud Horat. Morsus clandestinus, clancularius, virulentus
Sermo Bionæus, Mordacitas
Canina facundia
Archilochia dicta
Clancularia susurratio
Morsus, Sycophantia
Susurrum & ium, & us
Ater rictus, apud poetas, pro obtrectatione, Sinister rumor
Vituperationis lingua cote liuoris acuminata, Morsus aspidis
Δῆγμα ἀσπίδος.

to Scoffe, vide to Mocke.
to Scourge, to whip, or beat with whips.

Flagellare, ἱμάσσειν
Verberare, ἐλᾶν
Duris cædere cestibus
Flagris cædere, Lancinare
Flagris, neruis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris discerpere
Loris & restibus incidere
Excoriare, Excarnificare
Laniare, Dilaniare
Terga percutienda dare
Virgis, loris conscindere miseros
Mulctare verberibus, apud Cor.
Verbere sub duro tristia fatigare terga
Crudeli verbere lacerare terga
Conficere aliquem affatim, pro miserè flagellare
Acribus flagris cædere
Flagras noxias expiare
Lacerare flagris
Conficere verberibus
Scuticis & vimine discerpere
Dare aliquem totum in ruborem, id est, ita verberare vt vndequaque rubeat. Plaut. in Capt.
Per omnem vicum verbere agere
Diuerberare cutem, Inscribere tergum, corpus virgis, ἐγγράφειν
¶ Variari virgis, vide to Beat.

Scourged, vide Whipped.
to Scowle, vide to looke sowrely.
to Scrape.

Radere, Corradere, Eradere
Obliterare, to scrape out.

to Scratch or Clawe.

Scabere, Fricare

Vnguibus pruriginem sedare
Scalpere, κνάειν, κνήθειν
Arare, exarare cutem vnguibus
Vnguibus fodere, perforare, lacerare, lancinare, radere
Explicitis vnguibus cutem fodere
Inuolare in oculos, in faciem
Perfricare, Cic.
Tu in hoc vlcere tanquam vnguis exsisteres.

a Scriuener, vide Writer.

the Sea.

Salum, Amphitrite, Thetis
Nereus, Doris
Gurges immensus
Circumfluus humor
Neptuni vnda, Mare
Pelagus
πέλαγος
Fretum, Æquor
Neptunus, Pontus
Oceanus, à celeritate
ὠκέανος
Rex vndarum belluosus, reciprocus, refluus, vndosus
Sal pro mari, Virg.
Altum, substantiuum pro mari ponitur, à Virg.
In altum vela dabant læti
Profundum, apud Ouid. pro mari
Guttur indomitum, Vastum Cærulæ aquæ
Reliqua inquirantur, Inter Synonyma poetica, Neptunus.

the Sea is appeased, mitigated, asswaged.

Mare placatur
Æquora tuta silent
Mulcere fluctus
Tollere ventos
Placidum ventis stat mare
Omne silet æquor stratum
Motos componere fluctus
Cunctus pelagi cecidit fragor
Alta quiescunt æquora Nerei
Placida premit æquora Pontus
Ventos temperare, sedare, placare
Sistere mare
Sternere æquor
Mare componere, æquor, vndas frangere
Fluctus compescere
Venti subsistunt, silescunt
Cadit Eurus
Remittit vnda sæuitiam
Freta mitescunt
Mare sternitur
Maris ira frangitur, vnda ponit minas.

the Sea is mooued, troubled boistrous.

Mare concitatur
Maria alta tumescunt vbicibus ruptis
Vento turbentur arenæ, & veniunt ad littora fluctus
Ponto sonat vnda refuso
Oceanus terram qua pater, ambit aqua
Aequoreasque suo sydere turbat aquas
Ferrea marmora Ponti
Indignatur magnis stridoribus æquor
Clauso fit gurgite murmur
Semifero sub pectore murmurat vnda
Spumant vada marmore verso
Freta agitata tumescunt
Surgit mare
Mare turbidum
Maris ira, sæuitia, tempestas
Freta indignantia, mota
Tumescentes aquæ
Aequora ventis concitata, fluctibus agitata
Freta mouere, concutere, miscere, exasperare aquas
Mare albet spumis, Tumescit ventis
Venti vexant
Iactantur æquora ventis,

the Sea coast liketh me best.

In maritimis facillimè sum
Incundè versor in maritimis
Maritima loca cum voluptate frequento
Maritima regione libenter vtor, in ora maritima versari iucundum est, maritima sedes me capit, oblectat, tenet
Pascor maritimæ regionis aspectu
Meis oculis regione maritima nihil est iucundius
Miram haurio iucunditatem maritimę regionis aspectu.

to Seale Letters.

Literas claudere, Signare
Consignare, obsignare epistolam
Sigillo munire, insignire
σφραγίζειν
Signi impressione occludere
Signum, sigillum imprimere annulo
Sigillare. ἐπισφραγίζειν

to Search out, vide inquire and Imagine.

a Seare cloath or a Plaster made of Oiles, Gums, Wax or Rosin.

Ceratum, siue vt aliis placet
Cærotum κήρωτον quod vulneribus & membris cosolidandis abhibetur.

in Season or good time.

In tempore. Ipso tempore
Tempestiuè. Maturè
Opportune. Per tempus
Auspicato. Fausto sydere
Secundis auibus

a Seate, vide Stoole.

Secretly, vide Priuily.

Clam, λάθρα cum genitiuo
Secreto, Cautè
Abditè. Ex occulto
Ex insidijs, Occultatè, apud Cic.
Clanculum, Occultè, Latenter
Clandestine, Absconditè, furtim
¶ In occulto, Absque arbitris
In angulo, ἐν γωνίᾳ.
In priuato
In penetralibus
¶ Suspenso gradu. Pedetentim
Pedepressim. ἀκροποδιτὶ.
Suspensis pedibus. Tacito pede
ἡσύχῳ ποδί.

great Secrets or Mysteries.

Mysteria. Mystica
Quam maxime abstrusa
Abdita, Retrusa
Cæla a. Abscondita
Altissime latentia
Occultissimæ res
A nostris remota conspectibus
Operta. Obumbrata
Velata. Obuelata
Arcana seclusa
Inuoluta. Obscura
Tecta. Obnubilata
A natura inuoluta. Recondita
Sacra quæ prophanum vulgus scire non conuenit
A prophanis oculis longissimè semota
A sensibus humanis remota
In terra refossa, latentia.

to Reueale, to open Secrets.

Conscium, Participem aliquem consilij sui facere
Arcanos alicui credere sensus
Effutire secreta
Dogma prodere, Enunciare commissa renunciare

Futilis

Futilis homo, huc atque illuc profluens.

a Secretary.

Scribarum præfectus, Primus ac præcipuus à literis, ab epistolis
Archigrammateus
Secretarius vulgo dicitur, quem Silentiarium Accursius vocat verum ornatius latiniusque à secretis dixerimus seu tabellionem, quod tabulas, hoc est testamenta & scripturas publicas conficiat, quod conuenta conuentiones ciuitatis, & contractuum pacta, quæ Græcis, τὰ συμβόλαια dicuntur scribat, vnde & Græ. συμβολαίγραφος, seu potius, συμβολαιογραφος vocatur, & tabellion ταβελλιὼν, ciuitatis scriba, vel à libellis, qui barbare Notarius dicitur, vocabantur enim olim notarij, qui in senatu notarent.

a Sedition Debate, Commotion or vpproare in a Citie.

Bellum intestinum, Seditio
Bellum ciuile. Factio
Motus ciuilis
διχοστασία
Diuisa seditione ciuitas. Ascon.
Ciuium dissentio, tumultus, factio
Arma ciuilia
Occultum intestinum, domesticum malum
Rabies, furor vulgi
Dissidium, vel bellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias incontrarias vulgus, aut ad arma concurritur, dissocietatis ciuium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum ciues
Chorta est seditio seditio sæuitque animis ignobile vulgus
διχοπολιτεῦσαι. Vide commotion.

to make a Sedition, vide Vpproare.

Sedition is the plague of the common wealth.

Multas respublicas ciuiles discordiæ perdiderunt, domesticæ seditiones, intestina bella, controuersiæ inter ciues, partium contentiones è ciuilibus discordijs, contentionibus, controuersijs, seditionibus multarum rerum publicarum pernities fluxit, manauit, orta est
Ciuium dissentiones multas vrbes opibus admodum florentes, euerterunt, sola æquarunt, diruerunt, exciderunt, affixerunt, perdiderunt, sustulerunt
Multis vrbibus perniciem, exitum, pestem, excidium, ruinam, interitum attulerunt, exitio fuerunt.

to See, to Looke, to Behold.

Cernere, Videre, ὁράειν
Oculis haurire, capere, accipere, percipere. βλέπειν
Obire oculis, Plin. Spectare
Aspicere, Conspicere
Inspicere, Intueri
Speculari. Contemplari
Aduertere, Animaduertere, Vide to looke about.

to See but a little, to be dimsighted, to bee Purblind or Sandblind.

Cæcutire. Hallucinari
Caligare. Lippire
Cæcultare, apud Plaut.
Falli iudicio. Vide squint.

to See and not See, to let it passe or slip, as though wee knew nothing, to wincke at the matter.

Con-

Conniuere, σκαρδαμυκτεῖν
Dissimulare vitium
Ad multa sciens conniuere
Charadryona imitari
Data opera dissimulare
Studio occludere oculos ne videant
Astutè cælare
Multa prudenter præterire
Egregia conniuentia transire
Dissimulanter agere, contueri
Oculis velatis, clausis prętereire
Connuere in hominum sceleribus. Cicero
Hallucinari in amicorum vitiis, apud Erasmum
Per licentiam indulgere, Budę
Et apud Vlpianum, Conniuentibus oculis, id est, per dissimulationem & apud Accur.
Ratione stricta, i ratione non inspecta,

ye may See, vide perceiue.

to come to See, vide to Visit.

to Seege, to pitch his camp, to a place.

Apud Patauia in castra posuit
Locauit, Construit
Fecit, metatus est
Obsidione cinxit, obsedit corpus suo sepsit exercitu.

to raise the Seege, vide Campe and Raise.

to Seeke, to Enquire.

Quærere, Inquirere, Conquirere
Exquirere, Perquirere
Explorare Inuestigare
Indagare, Rimari Vestigare
Serutari, Peruenari,

to Seeke after glory praise, vide Ambitious.

to Seeke fame or renowne by ill doings.

Glorię fumulum velut Ephesini templi incensor conquirere, detractionis studio, incursu hostili, bello non prius indicto.
Illustres accusando viros suo nomini famam quærere, Hiero.
Flagitiis, facinoribus post cineres dilatare famam
Nomen memoria sceleris extendere voto adipiscendæ famæ latiores. Soli.
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare
Alios traducendo choragium aliquod gloriæ affectare, venari.

to Seeth, vide to Boile.

Seld, Scarce, not Often.

Rerus, Rara vel alba auis, nigroque simillima cygno
Phœnice rarior
Coruo rarior albo, Iuuen.

Seldome not Often.

Raro, σπανιῶς
Perraro. Rarius
Rarenter. Haud crebrô
Vix vnquam, Insolenter, Cic.
Rarissime. σπανιοτατα.

of himselfe, vide willingly and without helpe.

to Sell.

Vendere, πωλέειν, Diuendere
Venundare, Distrahere metaph.
Aera mutare. Dare pro vendere, Cic.
In caritate annonæ esse modium populo dedit.
¶ Nundinari & nundinare.

to Sell openly.

Mancipare & emancipare
ἐκποιεῖν, Extra domum suam ponere.

to offer or to put foorth, to Sell.

Væнum exponere
Inſcribere ædes, apud Terent.

to ſend away, vide **to put away.**
to Sent, vide **to Smell.**
to giue a ſentence or Iudgement, vide **to Iudge.**
to Separate, to Seuer, or to Part one from another.

Diſcernere
Diſcrimen rectum facere
Ponere diſcrimen, diſtinguere
Partiri, diſcriminare, Vide **to diuide.**

a Separation betwixt man and wife, vide **Diuorſe.**
a Seuering or Parting.

Dirimere coniunctionem, diſcindere diſſuere, diſiungere ius omne coniunctionis tollere, delere extinguere
Magno locorum interuallo diſiuncti ſumus
In ijs locis ſum, quo propter longinquitatem tardiſſime omnia perferuntur.

Separately, a Sunder, Seuerall.

Singulatim, Diuiſim
Priuatim, Seorſim
Seperatim, Seiunctim.

a Sierce, vide **a Sieue.**
a Serpent or Snake.

Anguis maculoſus
Serpens ſinuoſus
Variæ ſerpentum ſpecies ſunt.

Seps tabificus, Natrix.
Hæmorrois, Chelydrus
Cenchris, Scytale
Dipſas, Aſpis, Echidna
Cæcilia, Iaculus
Præſter, Coluber
Hydrus. Hpdra & Cherſydus
Vipera, Seraſtes, &c.

to Serue.

Famulum agere, δουλεύειν
Famulare ſeruire inſeruire
Miniſtrare, ὑπηρετεῖν
Miniſterium exhibere, præbere
Famulatum, familitium præſtare
Colere ſeruitutem, apud aliquem
Ancillare propriè de viris, qui præter dignitatem ſe alicuius ſeruitio ſubijciunt.

a Seruant, Bondman, or a Seruingman.

Miniſter, ὑπηρέτης
Seruus, δοῦλος
Puer, Famulus, Amyſterio
A pedibus meis, apud Terent. ſubintelligitur ſeruus, a **Lackie**
Fures pro ſeruis poſuit in Bucolicis Virgil.
Quid domini facient, audent cum talia fures, plerunque enim ſit vt furaces ſunt
Dietarij ſimiliter
Dromos frequens in Comœdijs
Cliens, Aſſecla
Pediſſequus, Mancipium
Verna, Vernula
Scoparius à ſcopando, apud Vlpianum Comes
Miniſteria pluraliter pro ipſis miniſtris, ſicut ſeruitia pro ſeruis, apud Saluſtium
Columella, ſeruus maior in familia.
The chiefe Seruant of all the houſhold.
Aditus & nexus apud Romanos & Iuriſconſultos, qui ob æs alienum creditoribus in temporariam ſeruitutem

uitutem addicebatur
Infimus famulorum seruus
Domas, mancipium, sponga.

a maide Seruant.

Famula, Ancilla
Pedissequa, παιδίσκη
Θεράπαινα, Abra, Verna
Mercenaria puella
Lotrix adularia, Ancilla agraria, agrestis, rurestris, rusticana.

Seruice, vide Attendance.

Seruiceable, or ready to please.

Dare se alicui, ἑαυτὸν ἐνδιδόναι
Obsequentem se præbere, inseruire, ministrare, accomodare, prodesse accommodare, obtemperare, adiuuare
Conuertere se ad sensum vel ad nutum alicuius.

to be Set aside, behinde the doore, to be cast aside out of the way, as not remembred or regarded.

Pascere tineas
Inter blattas tineasque rixari, apud Polit. in Misc. Sentire tineas
Tineas pati, apud Auson.
A tineis exedi, corrumpi, rodi
Obiicere tineis blattisque
Longa quasi rubigine neglectum iacens
Senili carie corrosum
Literarum figuræ carie ac situ obliteratæ, tinearum ac blattarum in iuris semirosæ.

to Set lesse by, vide to put backe.
to Set much by, vide Esteemed.
nothing Set by, vide of no Account.

a Setled minde.

Animus quietus, stabilis, excelsus, altus, sublimis, constans, præstans, firmus, tranquillus, æquus, ad omnia paratus, ab omni cura ac molestia vacuus.

to Set vpon, to assaile or encounter with.

Aggredi, Congredi
Concertare, Confligere
Adoriri, Incessare
Inuadere, Insiliri
Insultare, vide to Assaile.

to Set on, vide to Stirre vp.
Shackle, vide Fetters.
a Shadow.

Vmbra, Montibus densatur vmbræ
Apta pastoribus vmbra
Vmbra defendere rapidis à solibus vuas
Ingenti ramorum defenditur vmbra
Molli succedere sæpius vmbra
Ministra portantibus vmbra.

to Shake.

Vibrare, Quatere, Contorquere
Concutere, Crispare.

to Shame one, to make one Ashamed.

Pudefacere, Pudorem afferre
Pudorem incutere, Pudore afficere
Iniicere pudorem, ruborem
Violatæ castitatis aliquem traducere
Confundere in hoc significato prorsus barbarum est, denotat commiscere, simul fundere
¶ Pudefieri, to be ashamed.
Suffundi rubore, ad lachrymas vsque quod Græcis est, ἐντρέπεσθαι, αἰδεῖσθαι

Probrum & pudorem contrahere, to get both shame and blame.

to be ashamed, vide to Blush.
without Shame, vide Impudent, Shamelesse.

Impudens, ad impudentiam propenpensus, impudens, immodestus, im moratus, expers modestiæ, verecundiæ, induci, prudentiæ, rationis inconsideratus, immodicus, minimè verecundus, à pudore auersus, ad impudentiam pronus & propensus.

It is a great Shame.

Datur, ascribitur, imputatur probro vitio, crimini
Vitio vertitur, Datur dedecori
Turpe est, Vitio confine est
Vitio venit, Boet. Non abest à vitio
Non probatur in vulgus
In crimen vocatur, apud Cic. pro vitio vertitur
Flagitium est, It is an ill deed.

Shamefastnesse, Blushing.

Rubor, Modestia
Verecundia, Pudor, Frons
Confusionem, vulgus vocat
αἰσχυντία, ἐρυθρημα, vide Dishonesty
Pudor ubi t illum
Astuat ingens in corde pudor
Ponere, soluere pudorem, to put to Shame.

Shards of stones, vide Rubbish.
to make Sharpe, vide to Whet.
a Sharpnesse or Quicknesse of wit.

Animi viuacitas
Acumen ingenij
Sagacitas, Perspicacitas
Industria, Solertia
Industria, ἀγχίνοια
Acrimonia, ἀγχεονῦν
Dexteritas in rebus agendis, in exequendis negotiis
Vrgens, instans Chrysippeum acumen, vide Witty.

a Sheepe.

Ouis, πρόβατον, Bidens
Pecus, cudis, pro eodem, apud Quint.
Aries, a Ramme, Veruex
Greges lanigeri, apud Virg.
Pecudes lanigeræ
Tonsæ, apud D. Hieron. & alios probatos authores
Lanigerum pecus
Balantum grex.

a Shepheard, a keeper of cattell.

Opilio, Vipilio, Ouium custos
Pastor Armenti, Pecoris magister
Pecudum magister, Dux gregis
Formosi pecoris custos
ποιμὴν, Pastor ouium
Probatophylax, προβατοφύλαξ.

a Sheepe or a Fold.

Caula, Ouile
Ouium septa, αὐλὴ, Græcis.

to Shew, to Represent, to Set before the eies

Exhibere, Offerre
Proferre, προφαίνειν
Præ se ferre, δεικνύειν
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere, προχειρίζεσθαι
Præsentare, Repræsentare
Monstrare, Demonstrare
Ostendere, Docere, Expromere
Oculis subiicere, Expromere.

In tabula seu in speculo repræsentare
Ante oculos adducere
Dare, pro ostendere, offerre, Ouid.
Da mihi te talem
Prastare, in eadem significatione
Artificii miraculum ostentare.

to Shew plainly, clearely.

Arguere, pro palam facere
Rem digito propemodum ostendere, designare
Veluti in tabella ostendere, palam facere
Compendiaria ratione demonstrare
Compendiaria via exhibere
Crasso exemplo ostendere
Ostentare ad Heb. 6. quod verius ad factum seu iactantiam refertur, Vide **to Declare.**

to Shew fauour, vide Fauour.

I will shew my selfe thy very friend.

Probabo me tibi esse amicissimum, nullum erga te officium hominis amantissimi prætermittam, meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem beneuolentiam, re declarabo, patefaciam: quouis officiorum genere testificabor, testatam apud te relinquam, tibi probabo
Sic officiis & studiis illustrabo, vt eam & tu, & omnes clarissimè cernant, & ea tibi atque adeo cunctis hominibus clarissimè pateant
Notior & illustrior meus in te animus erit.

Shew thy selfe a good Citizen.

Bonus ciuis esto, da operam, enitere vt bonum te ciuem præbeas, præstes, vt boni ciuis partes tueare, exequare, sustineas, agas, vt boni ciuis officio satisfacias, vt ea præstes, quæ bonum ciuem decent, quæ expectantur ab eo, qui bonum ciuis nomen aucuparis, caue ne boni ciuis officium prætermittas, ne quid à te fiat, committatur bono ciue minus dignum, bono ciue indecorum.

a Shield, vide Buckler.

to Shine, to be Bright.

Micare. Scintillare
Ardere. Renitere
Emicare. Clarere
Nitere. Enitere
Lucere. Relucere
Fulgere. Effulgere
ἐλλαμπρύνεσθαι. Confulgere
Fulgere. Splendere
Coruscare. Radiare
Rutilare. Irradiare
Tremulam flammam spargit
Purpurea luce refulget.

Shining, vide Cleare.

Ships.

Naues, Rates, Classes
Nauigia, Rates
Biremes. Triremes, Trieres
Quadriremes, Proræ Puppes
Carinæ Dicrota
Liburna, Liburnæ, & Liburnicæ, **ships of warr.**
Corbitæ, naues onerariæ
Phaselus, Puppis
Cercerus, med. prod.
Cercurus, apud Plaut.
Paro & myoparo, a **pyrate.**
Catascopium, vel epucopiæ nauis, a **Pinnace**
Carina, **the keele of a ship.**
Pristis, metaph. **a small long ship.**
Alueus, apud Propert. & Lau.
Nauis Salamina, prouerb. quæ prævelox
Lembus, **a boate.**

Celox, idem, sed breuior. Celotis
Acatium, a barge
Nauis actuaria, idem. Stiata
Trabs vasta. apud Pers. pro naue
Trabica. δόκις. Codicaria
Emperacta, a couered ship
Nauarchis, genere fœminino, & nauis prætoria, the Admirall of the nauie or fleete.

Shipwracke.

Naufragium. In immenso iactantur corpora ponto
Aguntur ventis tabulæ feriuntur ab vndis
Nauis sæuis acta madescit aquis
Disiectæ toto æquore classes
Irritam sine honore ratem agebat
Arma virum tabulæque & Troica gaza per vndas, Natant.

a Shipper or Shipman, vide a Mariner.

a Shirt or Smocke.

Interula. Camisia
Indusium. ἔνδυμα
Intusium, vt Varro scribit, quod intra plurimas vestes corpori adhæreat
Tunica ima
Subucula à Viue: pro camisita virili ponitur
Subucula collari rugato, a shirt with ruffes, apud eundem in colloquijs
Inducium laneum, a petticote.]

to Sigh or to waile, to desire feruently.

Gemere. Suspirare. Gemiscere
Ingentem gemitum dare ab imo pectore
Gemitu tectum orone replebat
Dare, trahere gemitum corde
Edere gemitum alto de corde
Spirat ab imo pectore
Ducere, referre, repetere, trahere suspiria
Haurire, mouere, versare suspiria
Luctus gemitusque sonabant
Inque domus, lachrymas angulus omnis habet.

to Shoot, to Hurle, to Fling.

Iaculari
Torquere contorquere hasta, telum, in latus, in aluum equi, in caput alicuius
Conficere iaculis sagittarum propugnatores, apud Suet.
Telo hostem deiicere
Traiicere murum aliquem telo, iaculo, hasta
Telum emittere, eijcere
Iaculo sagittam torquere, moliri
Sagittare, verbum à solis Neotericis vsurpatum
οἰςέυειν. Iaculo petere
Iaculo figere, ferire.

to Shoot cunningly, very well.

Bene, solerter. perite, dextre iaculari
ἐυςοχεῖν, ἐυςοχῶς βάλλειν
Iaculandi peritus sum
Sagittam vel iaculum collimare.

a Shooe.

Calceus. Hypodema
Calceamen. Calceamentum
Calcearium & Calcearius, apud Pli. pro calceo positum
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sulponeæ, rustica sunt calceamenta.

a Shoomaker.

Calcearius. Calceolarius
ὑποδηματοποιός. Sutor
Solearius. Veteramentius

a Shoo-makers Last, vide a Forme.
a woodden Shoe, vide a Patten.
a Shore, vide Piller.
Short, Briefe.

Succinctus, Breuis
Compendiarius, Pressus
Circumcisus, Laconicus.
Compendiosus, ἐπίτομος.

Shortly, Briefely, with few words.

Breuibus, Paucis, Breuiter
λακονικῶς. Laconicè
Contractè, apud Eras.
Carptim, Succinctim
συντόμως ἐπικεφαλάιως
Succinctè, Collectim
Summatim. in summo
ἐπιτροχάδην & ἐπιτροχάδην.

Shortly, within these few dayes.

In breui temporis spacio
Breui, Caue hic dicas breuiter
Breui tempore
Breui temporis curriculo
Exiguo temporis cursu
Breui temporis intercapedine
Breui admodum
Primo quoque tempore dixit Cic. & Bud. Quàm primum
ἀτίκα δὴ μάλα
Propediem, Protenus.

Short winded.

Suspiriosi, Anheli
Anhelatores, Asthmatici
ἀσθματικοὶ
Dyspneici, Orthopneici

a Short communication or talke.

Sermo breuis, succinctus
Compendium, Micrologus
Micrologia, sermonis breuitas
Laconismus, λακωνισμὸς
Breuiloquentia.

to Shorten, to make short.

Breuiare, Breue facere
Abbreuiare, Coarctare
Contrahere in compendium
Rerum gestarum summam texere
Conferre in pauca, Perstringere
Latè supra in arctum colligere.

Showre, vide Raine.
Shroue tuesday.

Bacchanalia, Liberalia
Bacchiorgia, festa, Dionysia
διονύσια, Ferię Dionysiacæ
Saturnalia, Dies Saturnalitij
Dionysiaca festiuitas
Geniales dies, voluptuarij
Dies epularum, conuiuij, lætitiæ
Carnispicium, Carniualia
Festum pensardi, vt Louonij vulgo dicunt.

to Shut up, vide to stop up.
to fall Sicke, to get a sickenesse or disease, to become weake, faint, or diseased.

Morbum contrahere
Contrahere valetudinem aduersam
Alere morbum
Insolentia mutari, aeris, morbum trahere
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire
Nimio obscœnitatis vsu vires corporis attenuare

Vires deficiunt aliquem vel alicui
Debilitari, ἐξασθενεῖν
Languescere, Elanguescere
Viribus deficere
Aegrescere, Frangi
Ad languorem vsque debilitari
Imbecillis fio
Morbo corripi, affici
In morbum incidere
Corripi valetudine aduersa.

to be Sicke or ill at ease, to lie Sicke in his bed.

Male habere, Male valere
Cubare, apud Horat.
Aegrotare & infirmare in sacris literis frequentius
Ἀρρώστως ἔχειν, Laborare
Languere, Elanguere
Lecto defigi, Lecto decumbere
Grauiter habere, Affligi
Cum medicis rem habere
Incommodè habere
νοσεῖν, ἀσθενεῖν, πονηρῶς ἔχειν, κακῶς ἔχειν
Affectis esse corporis viribus
Aduersa haud prospera, infœlix mala, infausta, parum fœcunda, parũ prospera, pèrquàm incommoda, haud sane commoda, esse valetudine
Differri doloribus, Terent, pro vexari, cruciari
Aegritudine corporis laborare.

Extreamely Sicke.

Morbus, lues in omnia dicitur in mẽbra grassari, illabi per ossa in medullas, toto vagari, peruagari corpore, omnes carpere artus
Conflictari morbis variis & tenacius. Sueto. Grauiter, multum, valdè, malè habere
Grauiter, acerbè discruciari
δεινῶς βασανίζεσθαι, Math. 8.
Ab animo bene habere, à corpore autem pessime
Conflictari valetudine iniqua, nouissima, Plin. & Budæ
Morbi acerbitate, graui corporis morbo teneri
Affici grauiter
Ad desperationem Medicorum ægrotare, laborare, est Medicorum sententia damnari, vel vitæ non diuturnæ adiudicari.

to fall Sicke againe.

Incidere in morbum de integro quod vulgo dicitur. Reciduari, Cic.
Grauius ægrotant hi, qui cum leuari morbo videntur, de integro inciderunt
¶ Morbus aggrauescere, ingrauescere dicitur, to waxe more sicke.
¶ Dare ad languorem, to cause sickenesse
Intensa studia caput dant ad languorem.

Sickelinesse, vide Weakenesse.

a Sickle, a Sithe.

Falx messoria, fœnaria
Falcicula, Secula, δρεπάνη
Hama apud Plin, ἄμη.

to goe to sit Side by Side.

Claudere latus, siue dextrum siue sinistrum frequens, Eras.
Tegere latus, pro eodem, apud Hor.
Stipare alicui latus
Ire ex latere, Esse à latere
Adhærere lateri, aut dextro, aut læuo.

of Sharpe and quicke Sight.

Perspicax, Oculatus
Lynceus, Perspicacior Lynce
Acutum videns, cernens, Horat.
Argus, prouerb.
Lynceos habens oculos
Lynceum acumine vincens
Odulatio, Aquilino oculo cernens
Serpentis oculus, prouerb.

Lumi

Lumina habens aquilinis, magis cla-
ra, quibus vel lynces vincere possit.

to Sigh.

Suspirare, Ducere suspiria
Petere altè suspirium
Imo de pectore, grauiter gemitus age-
re, Dare gemitus, reddere
Magnum sub imo corde premit ge-
mitum.

In the Sight of the eyes.

Toto mihi illi regio in cubiculo meo sedenti erat in conspectu, ante oculos erat, in oculis erat, sese oculis versabatur, egregiè patebat, vide openly.

a Signe or Token.

Signum, Indicium
Argumentum, Portentum
Presagium, Prognosticatio
Ostentum, Monstrum
Augurium, Auspicium.

to Signifie before any thing happeneth, to shew what will follow, before it come.

Præsagire, Portendere
προφαίνειν, Significare
Nunciare, Prędicere
Demonstrare
Sgnificare aliquo prodigio
Pręponere, Speciem futuri præministrare
Minari, Minitari
Spondere, Polliceri
Promittere ad planetas, vel sydera relata, Vide betoken.

to command Silence or Peace, to stop ones Mouth.

Silentium imponere, imperare, facere, incidere, ἐπιστομίζειν.
Obdere imponere ore frænum
Reddere, Harpocratem, apud Catul.
Suffrenare, Supprimere
Obturare os Ora premere
Os loquentis opprimere, Ouid.

I will keepe Silence.

Non faciem vt dicam, tanquam relinquam, tantus præter mittam, tantus transibo, tacebo, silebo, silentio inuoluam, percurram, prorsus hoc emittam, abstinebo, oratione mea non attingam, verbum non faciam, sermonem hac de re nullum habeo, Vide peace.

Simply, Plainely.

Planius, Apertius
Simplicius, Apertè
Crassè, Intelligibilius
Pingui, crassè, Intelligibilius
Pingui, crassa, Minerua, quod grossa vel largo modo vulgus dicit πλάτε. Pingui formula
Crassiore mula, παχυτέρῳ μέσῃ.
Planius ac rudius
σαφέστερον καὶ ἀμαθέστερον.

Sincere, vide Upright.

to Sing.

Canere, ᾄδειν
Struta cantare auæna
Canere carmen, cantionem
Cantare, Modulari
Edere ore sonos, modos
Psallere, ψάλλειν
Ludere calamo
Dicere carmina
Inflare calamos
Dulci sono complere æthera cantu
Mulcere blandis modulantibus aures
Auiculæ præterea vertant, cantillant
Volucres cantu æthera mulcent.

to Sing alwayes one song, to be alwayes in one tale, to be euer harping vp-on one string.

Eadem canere cantilenam
Cuculi carmen canere
Sæpius dicta repetere.

Singular, or Speciall.

Singularis,	Præcipuus
Maximus,	Summus
Eximius,	Vnicus
Primus,	Potissimus.

to Sinne, to Offend.

Committere peccatum
Offendere Deum
Peccare, ἁμαρτάνειν
Labi in peccatum
Contrahere noxiam
Grauius aliquid admittere
Flagitium aliquod admittere. **to commit a wicked offence.**
In terra collabi facinora
In grauia incidere crimina
Contaminare se culpa, maleficio, humanis vitiis
Innocentiam in baptismo receptam facinoribus contaminare
Peccata peccatis accumulando iustam Dei iram se incitare
Iram Dei offensionibus Contrahere, in nos prouocare
¶ Errare, Cadere
Delinquere, **to doe amisse**
Impingere, πταίειν, de minutulis & leuibus
Ex surreptione & imprudenter committere
Mundi inquinamentis contaminari.

to Sinne againe, to returne to his former faults.

Relabi, recidere in præterita scelera
Redire ad vomitum instar canum
Retrahi, Reduci, reuolui in pristina peccata
Instaurare offensam
Pati reciduam
In eundem lapidem rursum impingere, pedem offendere
πρὸς αὐτὸν εἰ προύειν λίθον
Culpam eandem iterum atque iterum committere
Relabi in extirpata vitia
Iterare culpam, scelus, flagitium.

Originall Sinne.

Originalis macula
Parentales labes
Peccatum originale
Primogenia noxa
Reatus nascendo contractus, vt loquitur D. August.
Contagio originalis noxæ.

Sinople, vide Red colour.
Sith that, vide Because that.
a Sieue or a Sierce.

Subcernicum, Subcerniculum
Cribrum farrinarium, excusorium pollinarium
Cribrum seraceum.

the Skie, vide Heauen.
vnder the Skie, vide vnder the firmament.
to Skirmish, vide to Fight.
Skilfull in warlike affaires.

N. Bellicę artis peritissimus, in re bellica in rei militaris scientia, in bellis gerendis callidissimus, calliditate vaferrimus, versutissimus, astutissimus fuit, vafritia, calliditate, versutia, astutia, astu, arte anteiuit, antecellit omnes.
Præstitit, antecelluit, superior fuit omnibus

Parem habuit neminem
Nemo cum illo conferendus, comparandus, æquandus
Quis perfectam belli gerendi artem, rationem, vt ille, tenuit, obtinuit, calluit, nouit, possidit, consequutus est. Vide Captaine.

Slacke or negligent in doing his office.

Frigere, Oscitare, Cessare
Claudicare in officio. Desidere
Dormitare. Dormire
Præterire officium
Oscitanter agere partes suas
Remittere de diligentia
Industriam ponere
Indormire in re aliqua
Mandragoram bibere, pro cessare in officio, doctis vsurpatur
Ponere omnem de aliquo sollicitudinem
Resuperari. Non solitum esse
Ordinem deserere
Deses, remissus, supinus sum, animo nec strenuo, nec vigilanti arrecto que, ἀναπίπτειν
Negligere. Non curare
Nulla vel parua cura tangi
Indormire causæ, Cicero: An facies admouēdæ sunt, qui te exitent tantæ causæ indormientem
Restare, socordem esse in via salutis
¶ Curare rediuiam vel reduuiam apud Cic. pro versari in lenioribus negotijs, neglectis grauioribus negotijs.
Est autem carunculam quæ vnguibus supernascitur circundare

Slaine or killed.

a Slaue a Bondman.

Seruilis. Subiugus homo.
Ægyptius laterifer.
αἰγύπτιος πλινθοφόρος
Scoparius. Verna
Vernacula. Spongia domus
Lixa, a scullion.
Calo, onis, a slaue or a souldier.

to Slea, Vide to Kill.

a Slead vide Dray.

to Sleepe, to Repose.

Dormire. καθεύδειν
Dormiscere-Requiescere
Dare se somno
Sopire. Soporare
Capere vel carpere quietem placidam.
Fessa membra placido leuare somno.
Cubare, Incubare in lecto
Incubare thoro, Virg.
Somnum carpere vel soporem
Tacitu concedere lumina nocti
Alterna requie lassitudinem, corporis inastaurare
Fatigata membra quiete releuare, leuare.
Fronde sub arborea quietem corpore.
Agere q[illegible] ro dormire, apud poet[illegible] quem[illegible] dmodum accipere noctem
Corpor[illegible] deponunt arboris altæ.
Blanda quies furtim victis subrepsit ocelis
Sopitum esse, Somno detineri
Quiete corpusculorum vires reficere, Acquiescere
Ducere somnos vel somnum, Virg.
Conquiescere. Cubitare
Obdormire, Quiescere
Somnum carpere
In scamna & scrinia reclinare capita & ceruices.
¶ Meridiari. ἐνδιάζειν
Dormire in meridie

to

To bee fast asleepe, or to bee in a dead or sound sleepe.

Dormire altum, altè, profundè
Altum stertere, apud Erasmum.
Graui somno teneri
Arcto, arctiori, arctissimo quiescere somno
Alto nimis detineri sopore
Altissimo somno premi
Profundo somno consopiri
Altam dormitationem dormire
Dormire arctè & grauiter, Cic.
Ad lucem denique arctè & graviter dormire, cepisse
Et sopor altus aliquem habere dicitur. Virg.
Alitum pecudumque genus, sopor altus habebat
Endymionis somnum dormire
Lethæo rore soporatus

Sleepe soundly without care or sorrow.

Suauiter dormire, sine cura
In dextram aurem, in vtrumuis oculum conquiescere
Suadet placidos nox humida somnos
In vtramuis autem dormire
Somno indulgere & stertere
Securitate indormiscere
Cura nulla tangi
Cubare supine
Carpere, Captare, Ducere, Petere, Inire, Trahere somnos
Securos somnos capere
Ociosè, suauiter dormire dicitur curis omnibus solutus, sollicitudine vacuus.
Porrectis vel sublatis dormire pedibus, secula & otiosa quiete.

To sleepe out his wine, or to sleepe himselfe sober againe.

Edormire, edormiscere crapulam, vinum dormiendo excoquere
Somno profusiore exhalare crapulam
Digerere vinum quo quis madet
Plautus: Obdormiui omnem crapulam dixit, id est, concoxi
Despumare Falernum, apud Per.

to make or to bring a sleepe.

Soporare, Sopire & consopire, significant soporem inducere, inscitare soluere oculos in somnum
Spargere somnos, quod medicamentis quibusdam portionum sit &, quarundam virtute herbarum
Caput leui tactu facundè somnulum elicere
Somnus labitur in artus
Quies surripit. Sopor subit
Somnus redit, alit, tenet, habet
Mulcet, mouet, capit, occupat
Velat amictu, premit oculos

to stay from Sleepe. Sleepy, sluggish, dreaming, drousie.

Somniculosus
Somni plenus
Grauibus oculis
Somnolentus, vulgo dicitur
¶ Et somnolentia, sopor, languor

Sleepe, Drowsinesse. To let or keepe him from sleepe, to Disquiet or trouble one that is about to sleep.

Somnos arcere, abducere, recipere
Expellere, Excutere, Fugare
Discutere Adimere
Quietem turbare
Soporem clamore soluere, remouere

Pare-

Patefacere oculos, somno
Sopore succumbere, languore solui
Vinci somnus fugit, discendit
Destituit, fluit, declinat
Impedire quietem
Nullam quietis partem neque diurnæ neque nocturnæ impedire
Infestare somnum alicuius & perturbare
Nullam dare quietem, requiem
Interpellare alicuius quietem
Obstrepere dormit vrienti
Aeramentorum sonitu quieti alicuius remoram facere.

Slender, Thin, Small.

Gracilis, Tenuis
Strigosus, Subtilis
Exiguus, Exilis
Petilis, λέπτος, vide Leane.

to make Slender or Thin.

Attennare, stringere remos, Virg.
Tenuare, Extenuare.

to Slide or Slip away, vide to goe away.

to Slide downe, vide to Fall downe.

a Slipper, vide Pantofle.

Slow, Slothfull, Dull, Idle, Sluggish, Drousie.

Ignauus, Supinus, κατεβλακευμένος
Ignauiter, supinè se habens
Fucus, Metaph.
Socors, Secors, Piger
Reses, Lauis homo
Iners, νωθρὸς
ἐξίτηλος, Metaph.
Desidiosus, Segnis
Deses, Cessator
Serus, Tardiusculus
Torpens, Frigidulus
Suffrigedus, Languidus
Oscitans, Oscitabundus
Manus conferens, Torpidus
Lentus negligens
Discinctus, metaph. Grauis
Cunctator, Tepidus
Fracidus, Murcidus, apud Plaut.
Socorditer, indiligenter agens, that hath no care
Arcadicum germen, great and slow
Pulmo prius venisset, apud Plautum, famulum lentum obiurgantem
Mulieris podex dicitur ignauus, prouerb. γυναικὸς πυγὴ, Vide Negligence.

Slothfulnesse, Idlenesse, Sluggishnesse, Drousinesse.

Inertia, ignauia, Desidia
Topor, Languor, Torpedo
Socordia, Veternum seu veternus
Pigritia, Oscitantia
Otium, in malam partem, pro pigritia, νωθρότης
Lentitudo, Tarditudo
Somnolentia, Negligentia
Segnities, & Segnitia, Pigritas
Pigrities, Pigritudo, Tarditas
Acedia, Remissio, Pigredo
Remissitudo incuria, Vide Negligences.

Slothfully, Sluggishly, Slowly, Lingringly, or Softly.

Segniter, Cunctanter
Ignauiter, Oscitanter
Lentè, Languidè, Gradatim
Tardè, βραδέως, Pigre
Ductim, Pedatim, Tractim
¶ Pedetentim, Paulatim
Composito gradu, σχέδην
Pedepressim, Sensim, Cunctanter
Languidè, Lento gradu
Testudinis instar, Pigrè, Lentè.

to

to Slumber, to Sleepe.

Dormire, Obdormiscere
In soporem concidere, Dormitare
Nutabundo seu nutanti capite dormire, Oscitare
¶ Soluere oculos, lumina in somnum
Solui in somnum.

to Smacke, vide to Taste.

a Smatterer in learning, or Nosewise.

Sciolus, Nasutulus
Dicaculus, Literatulus.

to Smell, to Sent, or to Sauour by nose.

Olere, Redolere, ὄζειν
Iacere odorem de corpore
Spirare, emittere odorem
Olfacere, Odorare & ri
Diuinum spirare odorem
Multo odore fumat aër
Nare, haurire odorem
Lactare odorem
Olfacere, Fragrare, Obolere.

to Smell, or Sent sweetly.

Arabicè olere, ἀραβικῶς ὄζειν
Bene, iucunde, amœne, Arabicis odoribus olere
Vnguenta exotica olere.

a Smell-feast, vide Guest.

a sweet Smelling salue.

Vnguentum, Aroma
Odoramentum.

to Smite, vide to Beat.

a Smocke, vide a Shirt.

to make Smooth, vide to Plaine.

a Snaile.

Limax, Limaca, cæ
Cochlea, Testudo
Domiporta φερέοικος, apud Hesiodum, limacis epitheton.

a Snare, vide a Trap.

Sneeuell, or the snat or ilith in the nose.

Mucus, Myxa, μύξα
Mula pituita nasa, Catul.
Pituita crassior, Phlegma
Cholera, Bilis, Cic.
χολὴν ἀκρατον, noctu eiici
Humor è naribus fluens
Excrementa vel recrementa narium
Qui muculentis naribus mento salinis vuido, Prud.

a Snipe, a Snite, a woodcocke.

Turdulus, Turdus, κίχλη
Ficedula, συκαλίς
Atticapilla, μελαγκόρυφος nonnullis Eccedula dicitur, aliis Gallinago.

to Snort, to Rout.

Stertere, ῥέγχειν
Altum stertere, Ronchissare, apud Plaut. Ducere ronchos.

to Snuffe the candle, vide Weeke of the candle.

So so.

Vtcunque, Quomodocunque, Sic satis
Non nihil, Aliquantulum.

So be it, or let it be so.

Esto, ἔστω, Pone esse
Pone esse victum eum, Terent.
Donemus, demus hoc
Hoc mihi detur
Fac ita hoc esse factum
τοῦτο γενέσθω

Fac ita esse, pro quo barbari
Cape seu pone calum.

Sober.

Zenone intemperantior, moderatior
Zeno, Zenocrates. Curius
Minimis vltimisque contentus
Abstemius. Nephalium lignum
Parcus. Temperans
Frugalis, Moderatus
Sophron, σώφρων
Sobrius, μονίας
Rarum quoddam veteris parsimoniæ exemplum Siccus
Siccus apud Ciceronem : Vtrum hæc vobis videntur consilia succorum an vinolentorum somnia
Siccaneus idem.

to liue Soberly.

In abstinentia nimis quam acerba viuere
Morbum abstinentia frangere
In abstinentia maximā vitam degere
Iniicere fręna intemperantiæ
Tenuiter victitare
Salem lingere. ἁλαλείχειν
Thymbra victitare
Salem & causam edere
Vitam ducere doliarem
Frugi viuere.

Sobriety, Modesty.

Temperantia, σωφροσύνη
Abstinentia. Frugalitas
Continentia. Modestia.

Sodainely.

Subito. Subitane
Repentè, Raptim, Improuiso
Inopinatè, Vide vnthought of.

a Solemne sight, or a Boasting shew.

Pompa. πομπὴ
Apparatus, Magnificentia
Ostentio theatrica
Fastus, Strepitus, Metaph.

Softly, Leasurely.

Sensim, Paulatim, Lentè
Pedetentim, Vide slothfully.

Solace, vide Comfort.
to bee sold.

Vendi, passiuè, Venire
Venum ire, πωλεῦμαι.

Sommer, sommer time.

Aestas. Aestiuum tempus, dies
Medios cum sol accenderit æstus
Puluerulenta coquit maturis solibus æstas
Mox frondosa recluditur æstas
Aestiui tempora sicca canis.

Sometime.

Interdum, Aliquando
Aliquoties, Nonnunquam
Quandoque, Olim, Alicui
Tum pro aliquando apud Cic.
Tum hoc, tum illud agere
Alias in eodem significatū, apud Gel.
Interim pro eodem
Modo In ratione geminatum.

Soney, vide Lucky.
Sonnes, Boies, Men children.

Filij. Liberi
Nati, Gnati, ὑιος.

Southsayings of good or ill lucke, vide Diuinations.
Southsayers.

Diuini, Diuinaculi, Arioli
ἐγγαστρίμυθοι. ἐγγαστρῖται.
Aruspices. Auspices
Pythonissæ, Pythonici qui Apolline pleni, id est, qui instructu dæmonitis futura coniectant
Geomantes. Pyromantes

Sope.

Sapo. Borona
Smegma, σμῆγμα
Marriaca pila, apud Mart.
Spuma caustica.

Sorcery, vide Witchcraft.

Sorrowfull, Carefull.

Sollicitus. κεδνὸς
Anxius. Scrupulosus
Sollicitudinis plenus
Inquietus animo, Vide Sad.

Sorrowfulnesse, Carefulnesse, Anguish or Griefe of mind.

Anxietas. Sollicitudo
κεδνότης. Cura. ἐπιμέλεια
Scrupulus, Angor
Mentis inquietudo, Æstus
Cura animum discrucians.

of this or that sort, vide such manner.

a Sore enemy, vide Foe.

Soueraignty, vide Lordship

Soulder, Paste.

Plumbatura. μολύβδωσις
Ferruminatio Glutinatio
Glutinamentum. Ferrumen
Santerna, Gold solder, vide glew.

to Soulder.

¶ Ferruminare
Consolidare. Conglutinare.

Souldiers, Men of warre.

Milites. Stipendiarij
Castra sequentes
Studentes rebus bellicis
μισθοφόροι. Ærarii
Armigeri. Doryphori
Lonchopori. Lanciarii
Hastarij Fundibularii, & funditores
Sed operarii, Marmobarduli. Balistarii, Gunners
Parmularii, Peltastæ
Scutiferi, Scatari
Scuti gerili. Sarissophori
Ferentarii. Rorarii
Veilites, Light horsemen
¶ Pedites
Pedibus militiam exercentes
Copiæ pedestres. Peditatus
Agmina pedestria
Exercitus pedestris, footemen.

chosen Souldiers.

Milites delecti
ἀπόδεκτοι. Egregii
Eximii. ἔκλεκτοι
¶ Contra milites gregarii, lost Souldiers.

discharged Souldiers, or put out of wages.

In ordinem redacti, Ære diruti
ἐντεταγμένος, Ex authoritate
Extraordinarii.

old worne Souldiers.

Rudiarii, apud Suet, Rude donati
Milites emeriti. Veterani
Veteratores, Emeritæ militiæ
Dimissi ob officio, qui iam ob senium
impetrarunt missionem
ἀποταξάμενοι.

sea Souldiers.

Classiarii milites
Milites in naui merentes eamque propugnantes. ἐπιβάται
Epibatæ qua dictione, apud Latinos
Iurisconsulti vsi sunt.

an Expert and valiant Souldier.

Miles strenuus, bellandi peritus
Expertus militari industria conspicuus
Armis consilioque valens

Bellicosus

Bellicosus, Animosus
Summam habens artis militaris peritiam, Marte satus
Ingeniosus in apparatu militari
Præpollens viribus
Industria militari præcellens
Martis, vel Martius pullus, Prouerb.
ἄρεως νεοττός.
Consilio simul & facto valens
Agamemnon, Euryalus
Vir in armis strenuus, & nostri seculi velut alter Achilles.

to be a Souldier.

Merere cum datiuo, ablatiuo, vel accusatiuo, apud Suet.
Militare, Castra sequi
Equitis stipendia facere, merere
Armatus sequi militiam
Latrocinari, pro mercede militare, Plaut.

the Soule or spirit of man.

Anima, Animula
Spiritus, πνεῦμα
Animus pro anima frequenter ponitur apud authores, sicut anima pro mente, habet namque anima secundum operis sui officium nomina varia
Anima equidem dicitur dum vegetat, Spiritus dum contemplatur, Sensus dum sentit, Animus dum sapit, Mens dum intelligit, Ratio dum discernit, Memoria dum recordatur, Voluntas dum vult, Differunt enim nominibus tantum, non substantia
Animam proiicere, effundere, to kill himselfe
Animam debet, hee oweth more then he is worth.

Sound, vide Whole and safe.
a Saund, vide Noise.
South winde.

Auster ventus pluiarum pincerna vocatur D Dio Græcè Notus νότος. procellosus turbidus, imbrifer, madidus, pluuius, humidus.
¶ Euro auster, φοινικίας, Syrocus. Southeast.
Libonotus, austroaphricus, Southwest.

to Sound, to be Astonied, to fall in a sound.

Deficere, Intermori
Euanescere in leues auras
Animo deficere
Exire in auras, cedere, dilabi
Linqui animo
Tenues recessit in auras
Animi vel animæ defectum, deliquium sustinere
Concidere in mentis defectum
Extinctæ animæ speciem præterferre
ἐκλύεσθαι
Pati, λειποθυμίαν. deliquia
Est frequens apud Comicos
Nullus sum totus occido
Concido Perij
Deficit animus
Labesco, Deest sensus, spiritus
Genua labant, succidunt, me decerunt, trepidare occidunt
Cor metu palpitati in pectore salit my heart beateth or panteth for feare.
Tam perijmus, quam extrema (quoad dici solet) fabula, we are lost or undone.

a Sowning, or Fainting.

Syncopi, deliquium Latine dicitur, vel defectio seu defectus animi
Lypothimia, Lipopsychra
Syntexis, quam alij syndex appellant
Insuper talem animi defectionem sustinentes vocatur sentectici
Defecti, Sypoplyci
Lypothymici.

In diliquio aspersa in faciem aliqua ad sui sensum reuocari syntecticos tradunt medici.

to Sowe Land.

Serere σπείρειν.
Semen peragere
Seminare, Facere sementem
Sementem iacere
Spargere
Serere terram frugibus
Conserere agros
Fœcundis committerre semina glebis
Committere semina sulcis aratri
Semina terræ. Humo mandare
Vnde vulgo, Quisquis grauatur sementum facere, non metet
Venit sub terras semen aratas
Iactare Cererem in aruis
Alere semine fruges
Mandare hordea sulcis
Sulco serere
Semina terræ dare, mittere in solum
Humum, mandare arenæ
Humo ponere, condere, credere, committere sulcis terræ
Humus molit semina
Tempus perducit semina in aristas
Terra persoluit semina
Reddidit semina ager

Sowre vide Bitter.
a Sowre face vide Cruell.

a Space.

Spacium. Interuallum
Intercapedo, Distantia

within a little Space, vide Dates.

to Spare costes.

Sumptum effugere
Impendio parcere
Sumptibus parcere
Rationem habere sumptuum
Consulere expendendis
Exiguè sumptum præbere, vide Sparing.

to Speake, to Talke, to Say.

Fari, Loqui
Edicere, Plin. Facere verba
Sermone vti, Differere, Edisferere
Effari, Referre, Exprimere
Emittere verbum
Iactare voces, spargere, mittere, rumpere
Verba habere, Reddere
Dicere, Eloqui ornatè, copiosè, eleganter
Rotundo ore loqui, to talke finely or sweetly.
Dare dicta, Virg.
Hæc vbi dicta dedit
Vocem reddere
Verba proferre, fundere
Effundere pectus, effundere verba.
Orationem habere
Sermonem facere, habere
Promere vocem, vel mittere
Fundere loquelas, Poët. virg.
Funditq; has ore loquelas
Sermone frui
Aedere vocem
In vocem, in verba erumpere
Verbis agere, Volutare voces
Adijcere absolute
Atque hæc adijcit
Ferre voces pectore, Virg. non aliter loqui atque cogitamus.

to Speake, to Commune or talke together.

Miscere sermones, verba
Cum aliquo verba facere
Colloqui, ὁμιλεῖν. Conferre προσδιαλέγεσθαι
Implere dictis diem
Colloquium miscere
Trahere sermonibus noctem
Cædere sermones apud Teren.
Mutua conferre colloquia
Fallere sermone horas
Familiariter sermones conserere.

Congredi

Congredi, Conuenire, to communicate
Vario viam sermone leuabant
A cœna garrire ad foculum
Nugari apud amiculos
A poculis congerronum more, ludicra effundere alter in alterius sinum, vide to talke with one
Nugo, Nugator, Congerro, Confabulo, Rabula, a Pratler or Babler.

to Speake without reason.

Dare vel reddere sine mente sonum
Nulla in loquendi ratione vti
Abiecta omni moderatione & rationis temperamento loqui
Verba carent pondere
Quid memorem, onero variis tua pectora dictis
Contra fumum ora repandere.

to Speake faire, to flatter, to giue faire words.

Permulcere mitibus verbis
Animum demolire, leniorem reddere
Blandiri
Blanda loqui, Dare dicta dulcia
Blande dicere, loqui
Mulcere dictis, Subblandiri
Blandis verbis inuitare ad propensionem
Fidem fari ad aurem
Loqui ad gratiam
Loqui ad voluptatem, apud Cic.
λαλεῖν πρὸς ἡδονὴν
πρὸς χάριν ὁμιλεῖν
Auribus alicuius dare, vel seruire & assentari quodammodo
Fingere sermonem ad voluptatem alterius, Cic.
Fingere se totum ad arbitrium, ad animum, ad voluntatem, eorum qui audiunt
Desideriis alicuius inseruire
Aurea verba loqui, vel placentia
Pulchrè dicere
Dictis affari amicis
Aliquid perauraro resoluere ore
Hæc placido si credidit ore
Blandis morari aliquem vocibus
Ore amico effari
Cum dare non possem munera, verba dedi, χρηστολέγειν
Eblandiri, pro blanditiis exprimere, impetrare, vide to Flatter.

to Speake well of one, vide to Praise.

to Speake freely, plainly, or stoutly.

Libera vti lingua
Affari voce superba
Effundere voces ex pectore
Tales effundi ad æthera voces
Audacter, liberè, ingenuè aperto pectore, ex æquo loqui
Adest pondus verbis
παρρησιάζειν
Dare audaciam verbis, Ouid.
Dicere apertè, animo præsenti, intrepidè
Verba nullo pondere cadunt
Nimia loquendi abuti licentia
Liberè, tutò, incircumspectè loqui, effutire
Nimium dicere, Mart.
Bizeni vti libertate
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit, effundere
Quicquid in pectore conditum, in apertum proferre
Dicimus præterea, Diffluere labia, vbi quid liberius, incircumspectius & temerè effutimus.

to Speake obscurely, or darkely.

Ambagibus, verborum inuolucro vti, perplexè loqui
Imo trahere à pectore vocem
Ad rem non pertinentia commemorare.

Medio interfari dolore
Agere ambages, apud Plaut.
Verba implicare, & causæ cardinem non attingere
Mœstas expuere voces
λόγους ἐπιτρέφειν
Gemitu verba reddere
Suffugere
Lachrymis effari abortis
Diuerticula quærere
Edidit ore tremente sonos.

to Speake or vtter foolishly or vnaduisedly, to babble or prattle.

Blaterare, λαλεῖν
Ineptire, Deblaterare verba nullius ponderis
Temere, inconsideratè, stultè, & sine iudicio loqui
Dare dicta in aliquem
βαττολογεῖν ληρεῖν
Futire, Effutire, Nugari
Gannire, metaph.
Citra delectum verba profundere, fundere
σπερμολογεῖν, ἀμετροεπεῖν
Ludificare nugas
Garrire, Vana loqui
Inaniter loqui
χρυσοχυτρολήρειν
Stultè nugari
¶ Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid fortè fortuna in animum inciderit effundere.

to Speake ill of, vide to Detract.

Speake no more of this, or Enough of this.

De his satis superque
De his satis ac supra
Hæc de istis dixisse sufficiant
De his hactenus
Hæc sufficit paucis attigisse, grande ne nobis saxum voluendum restat
Alias latius his de rebus
Satis habeo dictum sic
Facessam procul istiusmodi.

to Speake false Latine.

Barbarè loqui, βαρβαρίζειν
Rusticè, imperitè, inquinatè, asperè, duriter, crassè, illotè loqui
σολοικίζειν
Loqui conquinario culinario, popinario modo
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græce nesciebant
Oscè loqui
Illatine loqui & ineptè
Deprauatè loqui
Latinitatem tanquam ollas frangere
Culinaria elegantia vti.

to Speake out, vide to Pronounce.

I cannot Speake or talke.

Vox faucibus hæret
Fari nequeo
Lingua hæret metu
Verba me deficiunt
Loquela intercipitur strictis pauore faucibus
Rauca dimouit talibus ora sonis
Vox penitus elanguit
Voce destituor
Exanimor, Concido
Perij, apud Comicos
Exanimatus sum
ἐξέσθανον
Vox dolore concluditur.

a Speech, a talke.

Sermo, Idioma
Lingua, Loquela
Fama, vide talke.

a Speare, vide Pike.

a paire of Spectacles.

Ocularia Conspicilla
Oculi vitrei, apud Eras.
Τῶ ὄμματ' ὑάλινα
Specilla
Vitrea perspicilla
Vitrum oculare.

to make Speed.
with great Speed, vide **Haste.**

Speedily, vide **Hastily.**

Speedy, vide **Swift.**

to spend, to bestow costs.

Facere sumptus, impendia, impensas
Sumptus accipere, suscipere, vel ponere
Conferre impendia
Sumere. pro impendere, apud Ter. similiter suggerere sumptus
Impendere sumptus
Præstare sumptus, apud D. Hieron.
Suppeditare sumptus vel sumptibus
Tolerare sumptus
Impensas, impendia sustinere
¶ Amplos magnificosque sumptus facere, impendere
Prolixum facere sumptum, vt bos apud aceruum, prouerb.
Res profundere superbiæ ac ostentationis causa
Aerarium alicuius effundere, exhaurire. pro euacuare, Cic.
Boues immolare
βουθυτεῖν, **to spend riotously and wastefully**
Ampliter sumptum facere
Pecuniam conijcere, profundere in porpylea
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum
In alicuius rei impensas, opes suas absumere. Vide **to consume**

to Spend according to his rents, to cut his coate according to his cloth, to spend after his abilitie.

Pro quæstu sumptum facere, apud Horatium, suo se pede metiri, vt est apud eundem
Sumptus quotidianos reditibus metiri, pro modulo facultatem sumptum facere
Messe tenus propria viuere
Suis se facultatibus metiri, apud Per.
Grauiter intendere cumulandæ pecuniæ, eamque largiter insumere, ita tamen ne sumptus qui dum suppetet.

a spend-all, or a prodigall, riotous and outragious Spender.

Prodigus. Profusor
Effusor. Nepos
Insignis barathro & liguritor
Dilapidator. Decoctor
Nudus, qui omnem censum deuorauit, omnia sua commederit, proteruiam fecerit
Nullius frugis
Vorator. Effusus
Helluo. Pregræcator
Consumptor Abliguritor
Deuorator. Dissipator
Sumptuosus. Perditor
Ganeo, ἄσωτος. Luxui, gulæ deditus
Gulæ mancipium
Charybdis honorum, Cic.
Inexplebile dolium. Gurges
Apitius nepotum omnium altissimus, Gurges, Plin.

Spittle or Fleame.

Saliua. Pytima
Sputum. πτύελον
Oris humor

Sputorum & saliuarum adsperginibus defœdare faciem
Salinæ in barbam dicuntur defluere, **to dryuell.**

to Spet blood.

Sanguinem reddere, Plin,
Sputare sanguinem
τὸ αἷμα ἀνάχειν, πτυΐζειν
Excernere, expuere, excreare sanguinem, cruorem, saniem.

a Spigot, vide Tappe.
to Spill, vide to Marre.
to Spinne.

Nere. νεῖν
Ducere, Excolere, Moliri lanas, fila
Filare ἐπινεῖν
Ducere filum, stamina, apud Ouidium, Meta.4. Filum trahere
Plenos exonerare colos, versare fusum poplite
Stamine suspendere, percutere, perficere
Capere, laborare pensa
Operari Mineruam
Vt arte Palladis
κλώθειν. Conficere pensum, Plaut.
To quere apud poetas, in eodem significatu est inuenire
Nendo spaciosam fallere noctem, **to spin all the whole night**
Penelope legimus
Carpere pensa, lanam, Virg.
Pensum vel stamina trahere, apud Ouidium.
Ex visu fusi colique viuere, **to liue by the wheele**
Tolerare vitam colo, Virg.
¶ Pectere, trahere linum, **to hatchell flaxe.**

euill Spirits, vide Euill.

the Spirit of man, vide Soule.

Spite, vide Enuy.

in Spite of thy heart, vide if ye will not.

he hath done me a great Spite, although vnable.

Fractam illam & debilitatem vim suam in me contulit
Nihil non egit, vt me incommodaret
Pro suarum virium infirmitate, inferret, afferret, crearet
Cunctis viribus, quæ illi supererant exiguæ, infirmæ, imbecillæ ad meam perniciem incubuit, vsus est.
Vires illas, quæ illi reliquæ erant, restabant, imbecillæ, infirmæ, parum firmæ, haud satis firmæ, collegi & contulit omnes ad me opprimendum, euertendum, affligendum, perdendum ad exitium, perniciem, ad summam meam calamitatem.

to Speake spitefull words, vide to Checke.

a Spittle, vide Hospitall.

to Spoile, to waste, to destroy, to vndoe.

Vastare. ἐκχυλοῦν
Euastare, Deuastare
Concutere, Decutere
Destruere. καθαιρεῖν
Inuertere. Euertere
Confringere. Quassare
Conquassare. Disturbare
Solo æquare, adæquare
ἐδαφίζειν. Peruastare
Trahere, apud Virg pro eodem
In solitudinem redigere
Elidere. Collidere
Labefactare, παρακινεῖν
Perdere. Deperdere. Extirpare

Extinguere, Eradicare
Populari, vel opulare
Excidere strepitus
In fauillas redigere
Omnia in fumum & cinerem vertere
Ferro ignique vastare
Indignis modis proterere
Totum subuertere, euertere
Deprimere apud Cic.
Dissipare, Conculcare
Deturbare statuam, parietes, ædificium, pro destituere
Terre illidere, Sternere
Prosternere, διαστρέφειν
In planum redigere
Pessundare, Pessum dare
Demoliri, Depopulari
Subuertere, Diruere
συντρέφειν, Delere
Interficere messes, apud Virg. perdere seu cremare
Disperdere, Exterminare
Nimias Edere ruinas
Arietare, χερσόω
Terere, Atterere
Affligere Afflictare
Profligare, Accido
Concido, Excindo
Conterere, Perfringere
Comminuere, Frangere
Radicitus, funditus euertere
Effundere
Ad solum redigere, Distinct. 44.
Vide waste.

to Spoile one of his goods, to put him from or besides all.

Fortunis bonis, partis euertere, eiicere, deiicere
Fortunas inuadere
Bonis, facultatibus, prouentibus, destituere, exuere omnibus
In fortunas impetum facere, Cicero.
Exuere possessione, Priuare
Censibus, reditibus, emungere, violenter priuare, nudare, Vide to robbe.

to Sport, vide to Iest.
Sport, vide Pastime.
Spot, vide Blemish.
a Spout, vide Tappe.
to Spread abroad, to Extend, to stretch out, to Enlarge.

Prolatare, Extendere
Propagare, Diffundere ramos
Frondes explicare omnes
Brachia tendere
Radicem in tartara tendit
Pandere, Expandere, Explicare
Extenuare, Dilatare, Plura vide supra to scatter.

to looke a Squint.

Strabum esse vel Strabonem
Ἐλλαίνειν. Ἐλλοτζεῖν
Oculis retortis videre
Strabe intueri
Oblique inspicere
διαφέρειν τὸν ὀφθαλμὸν
Thunni more θύννος δίκην videre prouerb. ἰλλαίνειν
Limis aspicere vel limulis, to looke awrie.
παραφέρειν τὸν ὀφθαλμὸν
Detorquere oculos
Petum esse, similiter leuius est quam strabonem esse
Collimare pro obliquis oculis aspicere, apud Plaut.
Lippire, non limi, sed ollis, prouerbo pro vehementer cæcutire.

Stable, or Constant.

Stabilis, Constans, Firma
Fixus, Inmotus, Immobilis

Solidus, Immutabilis.

a Staffe. vide Sticke.
a Stage, vide Scaffold.

to Stagger, to Stammer, to Stutter, to Lispe.

Balbutire, Impedite, loqui
Titubare, συγκλονεῖσθαι
Vacillare lingua
τραυλίζειν
Esse lingua impeditiore
Hæsitare
Dimidiata & mutila verba loqui
ψελλίζειν.

a Staggerer, a Stammerer. a Stutterer.

Balbus ψελλὸς, Atypus
ἄτυπος, plectro linguæ non satis expedito vtens
Balbutiens
Subbalbus
Impeditioris linguæ homo
Traulus. Blæsus
Impedite loquens
Titubans. Subblæsus
Cui hæsitans & impedita est lingua.

to Stay, vide to Restraine, to Let, to Linger.
to Stay, to make sure, vide to Proppe.

a winding Staire.

Cochlea, Cochlis & Cochlidium
κοχλίδιον
Scala rotunda
Turbinea altitudo, à colchlearum similitudine.

to Stand.

Stare, ἵστασθαι
Sistere, Consistere
Pedibus niti.
In pedes stare.

to Stand still.

Subsistere, Manere
Resistere, apud Eras.
Sistere gradum
Discedere verso gradu
Figere pedem
Retro ferre passus
Sustinere gradum
Hærere in vestgio
Restitare apud Eras.
Premere vestigia, gradum, gressum.

Stand still, Tarrie a little.

Mane dum paulisper
Expecta, resiste paulisper
Siste gradum, pedem
Subsiste
Resiste. Restita.

Stand vp, Arise.

Surge, Consurge
Dare in pedes
Recipe te in gradum
ἀνάστηθι. ὄρσεο.

to Stand to his word, vide to keepe promise.

a Standerd.

Signum, σημεῖον, Vexillum
Manipulus, Aquila
Mouere signa, inferre, ferre
Tueri, Sequi
Relinquere, Reddere
Stare pro signis
Vocare sub signa
Concurrere signis conuersis.

a Standerd bearer.

Signifer, Vexillifer
Vexillarius, Manipularius
Aquilifer, apud Romanos
σημειοφόρος.

my State is altered or changed.

Diuersa nunc mea est ratio
Non eadem est, Mutata est
Alius est rerum mearum status
Aliter se habet, non solito loco est

a Starre, or Starres.

Stella in æthere, sydera lucent.
Astra micant.

of a great Stature, as a Giant.

Procerus, med. prod.
ἐυμεγέθης, μακρὸς
Longus, Altus, Gigas, extraordinaria, inusitata, immensa magnitudine vel immensæ magnitudinis, vastum corpus
Longæ staturę seu proceræ
Giganteæ staturæ
Bene longus
Giganteus, Prælongus
Corporis magnitudine alios omnes antecedens
Gigantum stirpe oriundus
Giganteo corpore
Prægrandi corporis mole
Immani & plusquam Gigantea magnitudine
Valdè procerus
Supra communem hominum rationem staturæ
Et prouerb. Polyphemus
Tanagreus cetus
Colosse à magnitudine
κολοσσαῖος τὸ μέγεθος
Immodicæ proceritatis
Clematis, Aegyptia, a tall blacke man.
Maximus, Caliga Maximini
¶ Vir Heroica statura conspicuus
Corporis statura insigni, heroica, eleganti, augusta præditus
In immensam molem coalescere, to make very great.

from a lower State to a greater, vide from the Kitchin to the Hall.

Statute, vide Commaundement.

Steale.

Furari, Suffurari
Furtum facere, designare
Compilare, Adimere,
Expilare, ἁρπάζειν
Clepere, κλέπτειν
Auferre, Subducere
Subtrahere, ὑπαρπάζειν
Plicata manu capere, quod non posuit
Subripere, Diripere
Furto auferre, Sustollere
Abigere propriè ad pecudes applicatum
Afferre manus rebus alterius
Legere, Sublegere
Viscatos ad aliquid mittere digitos
Clandestinè amouere
Furto, surripere
Arripere
Rapere
Manticulari, apud Plaut.
Suppilare, Eras.
Furtim vsurpare
Bonis alienis manus inferre
Inuncare nummos, apud Lucil.
Scrinium alicuius compilare vulgo. to picke a chest or coffer.
Conuasare apud Terent.
Aliquem conuasassem
Inuolare, nomine vola, æ.
Manuari deponens apud Acc.
Furtim vola manus
Peculari & depeculari ac peculatum facere propriè significat reipublicæ aut principi quispiam furtim subtrahere. Vnde crimen peculatus, to rob the prince or common wealth.

Stedfast

Stedfast, Sure, Firme.

Vastum, Firmum
Ratum, Solidum
ἑδραῖον, Stabile
Munitum
Aheneum per metaph.
Bene fundatum, Vide stable.

a common Stew, vide a Bandery house. a Steward.

Condus, Oeconomus
Moderator domus
Dispensator rei familiaris
Dispensatoris officium gerens, Ambros.
Procurator aliquot in locis dicitur, seu curator
Procurator peni, Vide a Butler.

a Stich in the side, called the Pleuresie.

Pleuritis, idos,
Pleresis, med. prod.
Laterum dolor, tortura, torsio
πλεῦρα, Græcis dicitur latus Cic.
Crassus lateris dolore consumptus.

a Sticke, a Staffe a Cudgell.

Baculus cui innitimur, à quo diminutiuum, Bacillum in neutro genere,
Fustis, Scipio
σκῆπτρον, βακτηρία
Sustentamentum, Virga.
¶ Fulcio, baculo niti
Bacillo plantas fulcire trementes
Scipione, haste gradum fulcire, to goe with a staffe
Inniti scipioni, bacillo arundineo quod etiam significat
In caducam inclinare parietem
Muli mariani, furcinulæ quibus uiatores suas sarcinas ferre consueuerunt à Martio inuentore & quasi Aerumnas, seu ærumnulas Latini vocant, a walking staffe.

Stiffe-necked, Untractable, that cannot be entreated, vnruly.

Rigidus, Durus, Asper
Ceruicis rigidæ
Prefectus, Immitis
ἀσυγγνώμων, Immisericors
Sæuus, Ferox, Seuerus
Ferus, Atrox, Terribilis
Dirus. ὠμὸς, Immanis
Dura silex & Marpesia cautes
Duræ gerens præcordia mentis
Silices circa præcordia vel pectus habens, gestans, ἀτέραμνος
Ferrum habens animum
Nero, Phalaris, Arcus
Agamemnonis hostia
Ferreus, Aheneus
Scithicus, Plagosus
Cui cornea fibra, apud Persi.
Ferrum, adamantum, cornu in pectore gestans
Omni duritate atq; immanitate teterrimus, ἀγριόθυμος
Fœnum in cornu habens
Illiberalis, apud Cic.
Exoratu difficilis
Durus, immobilis alloquio
Lapidem decoquens
Nullis precibus mollescens
Crudelis, Truculentus
Implacabilis, Truci aspectu
Acer, Effrenatus, Indomitus
Austerus, Grauis
Inhumanus, Omnis humanitatis expers. Barbarus
Aspectu horribilis
Toruus oculis. βλοσυρῶπις,
Vide cruell.

Still.

Tacitus, Quietus, Placidus
Silens, Vide Quiet.

Still or continually.

Assiduè Continuè. Iugiter
Perpetuò. Perennè.

a Stinke, an ill sauour.

Fœtor, Pudor
Grauiolentia. Virus
Putiditas, putor. δυσωδία
Fœtor hircinus, pestilens
Odor teterrimus oris & corporis, quem ne bestiæ quidem ferre possent, Cic.
Tetri ac plane pestilentis cœli odor
Illuu es Sordes
Situs. Squalor
Mephitis, pro terræ putore, apud Vir.
Odor malus, grauis, inamœnus, dirus, Latrinalis.

to Stinke, to giue an ill sauour.

Fœtare Putere
Graueolentiam, odorem tetrum reddere. βρωμῶσθαι.
Olere grauiter, odorem grauem
Obolere. Male olere
Fœtare quàm pessimè
Obolere cepas aut allium
Malo graui odore olle
Grauem exhalare fœtorem
Deteriorem spiritum trahere
Tetro odore inficere, to infect
Et dicitur, Anima alicui fœtore, graui fœtidoque anhelitu, to haue a stinking breath.

Stinking, or that stinketh.

Olidus, tam bonum quam malum odorem habet
Fœtidus. Grauis odoris
Mephiticus, apud Sidonium
Hircosus
Olens hircum. ὕβρομος
Tetrum spirans odorem
Obsoletus. Sordidus
Capro olidior. Putidus
Putidiusculus. Virosus
Fætulentus. Graue olens
Flaccidus. Putridus.

to Sting, vide to Foyne.

to stir vp, to set on, to pricke forth or forward.

Instigare. Inflammare
Incitare. Concitare
Excitare. Commouere
Classicum canere vel bellicum
Stimulum addere
Excire
Frigidam suffundere, clanculum
Instigare. Pungere
Stimulare. Extimulare
Animare. Accendere
Sollicitare alicuius animum
Prouocare exemplo
Impellere. ἐλαύνειν
Vrgere. Instare
Adducere. Inducere
Aculeis excitare
ἐγχετίζειν.
Calcibus currentem vrgere
Incitare currentem
ὀτρύνειν τὸν τρέχοντα
Igniculos ciere in animis hominum
Instinctu perpellere
Faces apponere, admouere. subiicere
δαΐδας παναπίθεσθαι, apud Homerum
Faces incendio ministrare
Hortari. Adhortari
Cohortari. Prouocare
προκαλεῖν
Exhortari
Ad Mauortis studium excire, Reficere in prælia pulsos
In prælia sæua sulcitat, & stimulis haud mollibus incitat iras
Subdere, adhibere calcaria, stimulos, to pricke foorth
Calcaribus equum concitare, citare, to spur the horse, or set spurs to his side

Moran-

Morantem virga impellere
Bene plaustrum perculit, prou.
Incendere, pro vehementer excitare, commouere
Impotenti quadam cupiditate implere, rapere, vrgere

to stirre the wolfe that is a sleepe, to prouoke a thing that is able to hurt vs, to procure our harme.

Sopitum excitare somno
Sopitum suscitare ignem
Temulentum, dormientem excitare, vellicare, pungere stimulare
Θωπεύζειν ἢ θωπεύζειν
Octipedem excitare
Cornutam petere bestiam
Potentum in se perniciem prouocare,
Ignem gladio fodere
Leonem stimulare, pungere
Quiescentem belluam, crabrones, suem irritare
Fumantem vrsi nasum tentare, apud Mart.

a stocke a Linage, a Kindred.

Progenies. γένος.
propago & propages
Prosapia, Origo
Genus. γενεά. Gens.
Generatus, Natales
Stirps, fœminini generis
Proles, apud Colum. Generatio
Tribus. Parentela, Familia
Domus, Sanguis
Semen Satus aliquo
Locus, pro genere etiam ponitur
Vt obscuro humili loco natus, **of a base linage.**
Ex honesto, claro, non infimo loco natus, **of a good house or stocke.**
Pondere, i. propagare genus, Virg. 4. Aeneid. Ille nostra deducit origine nomen, de gente.

Familiam, progeniem ad paucos redactam ab interitu vindicare
Demittere ad posteros genus.

the chiefe of his Stocke, or Kindred.

Auctor generis, nominis
Sanguinis, Originis, Propaginis
Seminis, Stematis

to come of a good Stocke, vide **Kindred.**
to put in Stockes, vide **Prison and to Tie.**
to get him a good Stomacke.

Stomachum acuere, exacuere, irritare, stimulare, languidulum.
Vellicare, atque excitare stomachum & appetentia non sinere delassari
Facere vt rabida surgat orexis
Magis ac magis vrgeri edendi auiditate
Palatum Iuuare, excitare sicut Plin. acidam appetentiam cibi facere, de lactucis.
A stomacho fastidium auferunt, discutiunt.
Provocare seu excitare commedendi, edendi appetentiam
Valere ad ciborum appetentiam provocandam.
Orexin prolicere
Extimulare appetentia
Auidè vorare
Non appetitione sed impetu inferri ad primas dapes
¶ Contra, Tollere apetentiam, auiditatem potionis & cibi

a weake Stomacke.

Stomachus languet, infirmus est, malè se habet
Stomachi virtus iacet, languet, debilitata

bilitata est, infirma est, imbecilla, imminuta, nulla prorsus, minimè ad concoquendum apta.
Non est qualem digerendi ratio requirit, qualem optima valetudo postulat
Languente-stomacho sum, infirmo, imbecillo, malè constituto
Stomacho non vtor optimè, stomachus laborat
Cruditas stomachi multos conficit adolescentes.

a Stone.

Lapis, λίθος, Saxum
Petra, Silex.

a hard or Stony heart.

Inexorabilis, Saxeus
Implicabilis, Immitis
Adamantinus, Ferreus
Lapideus, Duræ ceruicis
Seuerus, Inflexibilis
Lapideum cor habens
Silices circum præcordia gestans
Dura silex, Marpesia cautes, prouerb.
vide stiffenecked.

to Strike or kill with a stone.

Lapidare, λιθοϐολεῖν
Saxis, lapidibus obruere
Frequentes ictus lapidibus inferre
Imbre lapidum affligere, percutere
Grandinario lapidum iactu opprimere, apud Fulgentium
Lapides iacere
Lapidibus cædere, appetere
Coopertus lapidibus, imbre saxeo, id est, orbrutus Solin. de gruibus, Imbre saxatili nautæ complui.

a Stoole, a chaire, or a seat.

Sella, ἵδρα, Sedes
Sedecula, Sedile, Subsellium
Thronus, θρόνος, Solium maiestatis sunt. Cathedra
Hemicyclus, Exedra
Tribunal iudicis.

a foote Stoole.

Suppedaneum, Scabellum
Subsellium, Hypopodium
ὑποπόδιον, ὑποπόδον.

to Stop or to shut vp, to inclose with hedge or wall.

Obturare, πωμάζειν
Occludere, Obstruere
Oppilare, Obstipare
Obsepire, διαφράττειν.
Implere, Infarcire
Obuallare, Obmurare
Rimas delutare
Oblinere luto
Obdere, Constipare
Effercire interualla grandibus in fronte saxis, apud Cæs.
Stabulis supponere pecus
Auribus aurem addere
Aures obturare, to stop the eares
Stipare, Stringere, Oppilare
Contrahere, claudere, medicis vsurpatur, Aluum sistere.

to Stop an other mans prospect or light.

Obstruere luminibus, apud Cic. in 5. Tuscul. pro structura propiore lumen alicui tollere
Officere luminibus vicini pro eodem à Iustiniano ponitur, quod postremum scilic. Budæus posuit pro Gloriam alterius obscurare, minuere, pro quo Liuius vsurpat, Nomini officere. Etsi in tanta scriptorum turba mea fama in obscuro sit, nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officient meo, me consolet

Offi-

Officere luminibus, etiam apud Ciceronem
Nec mentis quasi luminibus officij altitudo fortunæ, gloriæ
Adferre obscuritatem, apud eundem
Attulerunt tuæ res gestæ cæterorum laudibus obscuritatem
Alicuius præterea virtute, aliorum nonnunquam obsolescere dicitur existimatio.

to Stop ones mouth, vide Silence.

Store, vide Abundance.

Stout, Bold, without Feare.

Hostibus haud tergo sed forti pectore notus, Catul.
Intrepidus, νεανικὸς
Audax, Animosus
Audens, Audaculus
Infractus animo
Qui magno animo & erecto est
Inuicti animi, Confident.
Ad quoduis facinus promptus, a venturer, mortem non timens præsentem.
Acer, Atrox
Ferox, Impauidus
Strenuus
Magnanimus
Temerarius
Nihil timens
¶ Credere se suæ arti, audaciæ
Præsenti infracto animo, constanti ἐυκάιδιος.

a Stout fact, vide Deed.

to Stay abroad, vide to goe out of the way.

to Straine through a colander.

Deliquare apud Colu. Eliquare
Exprimere famas, pisa.
Colare, Excolare
Percolare, Pauxillatim stillatimque liquorem emittere
Per colum aut secerniculum purgare
διυγραίνειν.

to Strangle, vide to Choke.

a Stranger or an outlandishman.

Externus, Exter
Peregrinus, Externus, Extraneus, & Exteraneus, Aduena
Alienigena, ἀλλοδάπος
Proselytus, Exoticus
Aduentitius, Alienus.

to Stretch out, vide to Spread abroad.

Streight.

Angustus, ςένος, Arctus
Strictus, Exiguus, Breuis.

to make Streight.

Angustare, Angustum facere
Coangustare, Contrahere
In angustum adducere vel deducere
Constringere
Arctare, Coarctare.

Strength.

Robur, ἰσχὺς
Fortitudo, Vires, Latus
Vires timor abstulit
Neruus, Vis, Lacertus
Vim suscitat ira
Gladiatoria totius corporis firmitas
Virtus, quæ δύναμις Græcis
Venit in corpore virtus
Brachium, pro fortitudine in sacra Scriptura, Potentia
Potestas, vide Might.

to Strengthen, to make Strong.

Munire, Communire
Obfirmare, Firmare
Roborare, Vallo claudere
Vallare mœnia Arma
Confirmare, Stabilire, καθίστημι
Cancellis firmare, ἀποσταυρῶν,
Vide strayne.

to Strike with a Club, vide Beate.

to Strike off, vide to cut off.

to Striue, to Chide, to Braule.

Rixari, Obstrepere
Contendere verbis
Altercari
ἐρίζειν, Obstrepere
Obgannire
Iurgare, Litigare
Litibus intendere
Iurgia exercere
Agitare contentiones
Litem lite serere
Conferre lites, Horat.
Verbis inuicem altercari
Dictis dimicare mutuis
Diffidere, Concertare
Verbis certare, Pugnare
Funiculum contentionum ducere, apud D. Hieron.
Conserere lites
Contentionem exercere
Dissidiis in amœnis conflictari, concuti
Pusilla de causa de re quamtumuis friuola, litem, rixam mouere
Obstrigilare
Omnia contentione agere, to doe nothing but braule
Non solum lingua, sed & ligno, rem agere, to braule and fight.
Controuersiam habere, alere
Controuersari apud Cicero.
Altercationem habere & facere, vtrum, apud Cic.
Commutare verba, pro litigare apud Terent.
Velitare. λογομαχεῖν pro verbis altercari
Lingua concertare, apud Cic.
Serenitati nubem inducere, to make discord or noise,
Certare pro brachio
Contendere pro subligaculo
In iurgium descendere
Dissidiis contendere
Cum iurgio adoriri, to chide one.

Strifes, vide Contentions.

Strong, Bigge, and Mightie.

Validus, ἰσχυρὸς
Fortis, Robustus
Magnarum virium
Herculea gens, robore nata
Corpus durum, patiensque laborum
Præditus viribus
Valido esse labore, corpore firmo iunctis viribus, virtute præstans, firmus
νεῦρα ἔχων
Robusti corporis
Samsonius, Atlanticus
Petens, Herculeus
Prævalidus, καρτερὸς
Pectorosus, Lacertosus
Inuictus viribus, præstans virtute ac robore
Vertius, apud Pomponium
Cui solidæ stant robore vires
Neruosus
Præstrenuus
Viribus pollens, præpollens
Samsonem robore vincens
Alter Hercules, Vigorosus
Acer, apud Virgilium de Turno
Mutius ipse, Milo
Torosa iuuentus apud Persium
Homo neruosi robustiq; corporis
Insigni cum corporis, tum animi robore præditus

Cui

Cui vigor mentis, solidumq; robur.
Cui maxima vis est, Homerus
ἐπτινεκράτος ἐστι μέγιστον
Prævalidę sunt in corpore.

---

to make Strong.

Robustum facere, Dare vires, animum addere
Reddere, reuocare animos.

Stubborne.

Rigidus, Proteruus, Indomitus
Infrenis, Effrenatus, Vide obstinate and disobedient.

---

to Study, vide to Learne and to Muse.
to Studie, to Endeauour or giue himselfe to vertue, to prosper in all goodnesse.

Colere virtutem
Dare operam virtuti
Adolescere & grandescere quotidianis virtutum auctibus
Proficere de virtute in virtutem
Magna indies bonæ frugis carpere incrementa
Incrementum & vires accipere
Eximiam ad recta vitæ instituta progressionem facere
Exercitamentis virtutum multum fructus referre
Vitam virtute excolere
Omnem operam ac studium ponere in virtute colenda
Se proripere virtutis ad fastigium
Proficere in mentem bonam in salutemque
Pectus virtutum ornare nitelis
Ingenuis mentem virtutibus ornare
In ea vitam impendere studia, quæ vera certissimaq; ad virtutem ducunt via.

---

very Studious or giuen to Learning.

Studiosus
Literarum amantissimus
Perdius & pernox in literis
Libris affixus, Pertinacissime inhærens
Cui omne tempus inter bonas literas effluit
Palladii studii cultor, venator amator
Candidatus bonarum literarum
Assiduus in studiis literarum
Cui est cordi sacrę culturę Mineruæ, &c.

Study, vide Diligence.
to Stumble, to Faulter in going.

Cespitare, Nutare gressu
Titubare, παραπαίειν, Labi.
Vacillare gressu, pedibus
Ire pede incerto
Labascere, Errare
Telepidare, παραφέρεσθαι
Super talos insistere
Incedere, iter facere passibus non æquis, apud Senecam in morte Claud.

---

to Subdue, to make tame, to ouercome.

Subigere, Subijcere
Pandere armis
Subiugare, Potestatis sui facere
Redigere sub imperium, Vincere
Liberare, mulctare, subdere
Cogere vt imperata faciant, ferant
Conficere in leges suas, apud Terent
Rebellare, Expugnare
Superare, Prosternere

Victo-

Victricem imponere pedem
Confundere, Conculcare
Contundere, Conterere
Euertere, Subuertere, Calcare
Mittere sub leges, Virg.
Vi oppresso, imperio coercere. Cic.
Vi & vafris circumuentionibus subiugare
Supponere caput pedibus
In ius, in potestatem suam redigere vindicare, obtinere, potiri
In seruitutem, in seruitium, in prouinciam redigere, Frenare
Frenos, iugum inijcere, δουλοῦν
Domare. δαμάζειν
Frenum imponere, seu iugum seruile
Seruitio premere, Coercere
Sub pede colla tenere
In ditionem redire
Domitum, impositum pede calcare premere
Imponere imperium, iugum
Sub iugum mittere
Trahere sub iuga
Facere aliquem vectigalem, triabutarium, vide **Taxe.**

---

to Subdue a Countrey, vide **to Winne.**
to become Subiect, vide **Obedient, Subiect to, &c.**

to Suborne, to put in the place of another.

Subornare, Adornare, Supponere
παρασκευάζειν. Allegare
Submittere. Subdere.

Subsidie or Tribute, a Tole.

Vectigal, Tributum & tributus, apud Plaut.
Telonium, Portorium quod in itinere præstare solent.

to leauie a Subsidie, vide **to Sesse.**
Substance or Wealth, vide **Money.**
Subtill, Witty.

Sagax, Industrius
ἐπιστρεφής. ἀγχίνοος
λογοδαίδαλος
Ingeniosus, Chrysippus
πολυδαίδαλος
Acutus, Alacer
Callidus
Sensibus vigens vniuersis
Acer in argnmentationibus, argutus orator
ἐνθυμηματικός
Perspicax. Gnarus
Disertus, ἀγχίνοος
Magnus ingenio
Expertus, Solers
Præditus ingenio
Animo ingeniosus, artificiosus
Ingenij dexteritate plurimum pollens
Rhinoceros, metaph.
Prudens. Dædalus
Fœlici acutoque ingenio
Præstans ingenio, εὐφυής
Vir & ingenij vigore, & memoriæ dono præstans
In quo summa est facultas ingenii
Homo venusto, cœlesti ingenio, mirificæ industriæ
Diuinæ cuiusdam indolis
πολυτεχνότατος
Cleanthes, Sagaci ingenio
Egregiis ingenii dotibus cumulatus
In agendis rebus consilio vtens
Argutus disputator
Acerrimum agens disputatorem.

Subtilty, Craftinesse, Guilefulnesse.

Argutia. Fuci
Strophæ tergiuersationum

Ambages. Anfractus, δίαυλος
Acumen Chrysippeium
Acies ingenii
Chrysippeæ subtilitates
κρησφύγετον, est suffragium
Astus, Astutia, Vaframentum
τέχνη. κερδοσύνη. Ars
Calliditas, Vafricies
Versutia, Dolositas, Fraudulentia
Sisyphi artes, Prouerb.
Dolosa consultamina
Versuta consilia
¶ Veteratoriè, subdolè, vafrè, versutè, callidè. **Wittily.**

to Sucke, or to giue Sucke.

Lactare, sugere, lactere, lambere matrem, premere mammam, mamillam, papillam, vbera sugere
Alimentum maternum trahere
Lambere matrem
Immulgere vbera matris labris
Vbera trahere, ducere, bibere, ebibere lac maternum.

Successors, Posterity.

Posteri, Posteriores
ὕστεροι, ἐπίγονοι ἐπίσταται
Minores, Epigoni
Nepotes, Successores
Sequaces, ἑπόμενοι
Posteritas, Soboles, Genus, Successio, } **Posterity.**
Semen pro posteritate in sacris
Futuræ retrò generationes, pro posteris in sacra Scriptura
παῖδες παίδων. Nati, natorum
Filii filiorum, frequenter in sacris
Postera ætas.

a good Successe.

Rei euentum secundum fore spero, fœliciter, prospere, ex animi sententia rem gerere, ad optatum finem perducere, fœlici exitu concludere
Efficiam ne quid aduersi in re contingat, ne sit infaustus, alienus, à nostris voluptatibus
Vt exitus, finis & terminus rei sit prosper ac felix.

Such maner or Such a one of this or that Sort.

Talis. Huiusmodi
Huiuscemodi, Istiusmodi
Illiusmodi, Similis
Eiusmodi, Is, ea, id.

to Sue the Law, to Commence an Action.

In ius vocare, In ius ducere
Iure conuenire, Citare
Citare ad iudicem, in ius aliquem
Diem dicere, vel condicere alicui
κλητεύειν
Dicam scribere & dicam impingere, quod Paulus Iuris. consul. dictare actionem dicit.

to Suffer, to Abide, to Endure.

Tolerare. καρτερεῖν
Exhaurire periculum
Sustinere, Supportare
Pati, Perpeti
Ferre, Durare
ἀνέχειν. Perferre
Dare pœnas, Pendere
Dependere pœnas natibus vel tergo
Plectere, Luere
Soluere, Piare pœnas
Casus inuicto corde sinistros pati
Sufferre, Perferre, ὑπομένειν
Multos subire, Addere labores
Multum terris iactatus & alto
Pœnæ hæc mihi causa fuit.

to Suffer too much vide **to Permit.**
Sufficient vide **Apt**

a Suffragan, vide Bishops Vicar.

to Swimme.

Natare, Fluitare, Innare
Tacitis remigrare sub vndis
Flumina tranare
Fluuios innare rapaces
Remis corporis vti
Carpere iter maris
Dimouere aquas brachiis
Findere, secare aquas pectore
Pulsare aquas nudis lacertis
Ferri per aquas
Mari brachia tendere
Pendere aquis
Ferire aquas
Pellere vndam manu
Ducere manus in aquis, Placitis vndis natare, to swim in calme water.

to Summe seuerall parcels in a reckoning or account.

Reducere in Summas
Putare, deputare rationes
Subducere Summam, quod summare vulgus dicit
In summam conferre
In summam redigere, cogere.

Sumptuously, vide Deliciously.

Sumptuous banket, vide Banket.

the Sunne.

Sol, Titan, Hyperion
Oculis mundi
Hyperione natus, Phœbus, Apollo
Pater heliadum, Masculum sydus
Genitor Phaetontis.

Sunne setting.

Occidens, Hesperiæ partes, occiduus dies, A sole occiduo
Sol præceps occiduas subit aquas occasus solis.

a Supper.

Cœna, Cœnula, quæ Vesperna antiquis dicebatur
Cœna vespertina
Conuiuium serotinum
δεῖπνος, δόρπον
Epulum vespertinum
Vespertinæ festiuiticulæ, Collation
Cœna Hecates, prou. dicitur cœna perparca & impendio frugalis, vide a cold feast.

a Supplication or request.

Libellus apud Sueton. & pluraliter Libelli, quos Martialis vocat supplices libellos, in quibus scilicet continentur, petitiones, supplicationes subditorum, ἱκετηρίαι
Galli, Requestam vocant, minus Latinè
Libellos signare, siue subornare dicitur, qui supplicibus libellis siue Requestis respondet.

Supplication or request put backe.

Spernere, repellere, deserere, preces orantis
Surdas aures præbere oranti
Nulli exauditæ deorum preces tuæ fuerunt.

to Supply the steed of another, to take the turne of another.

Alternare vices, apud Ouid.
Variare vices, apud Virg.
Præstare, tradere mutuas operas, Terent. Seruare vices, Solin.
Promiscuam operam dare, Plaut.
Ludum facere labori, Horat.

Per vices quippiam agere
Variare laborem otio, otium labore
Aliis vicissim suppetias ferre
¶ Respirare, Vires tarditate nutrire.

to Suppose, to thinke or esteeme.

Arbitrari, Autumare
Iudicare, Censere
Videri, deponentaliter
Putare, νομίζεσθαι
Existimare, Credere
Exploratum habere
Diligenter cogitare
Attentius exanimare
Intento animo intueri, perpendere, ponderare
Sentire, frequentibus istis particulis, Quod vel quoniam
Opinione plane concipere, fore
Persuasionem induere
Reri, Opinari, meditari.

Sure, vide Faithfull and stedfast.

I am Sure or certaine of it, I doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus sum
Firmiter teneo, Persuasum est mihi
ἀκριβῶς εἰδέναι
Certò mihi persuasum est
ἀναμφιβόλως ἔχω, firmiter teneo, nihil ambigo
Certis argumentis habeo compertum
Certum prospicio
Certis adducor argumentis
Plurimis experimentis obseruaui
Certo certius habeo
Pro certo habeo, Liquet
Constat mihi
Apparet mihi
Certum, exploratum habeo
Pro explorato habeo
Exploratissimum est mihi
Non ambigo
Compertum, perspectum, notum, excognitum habeo
Capio, Intelligo, εἴδω
Non ignoro, Non sum ignarus
Non sum nescius, inscius
Certò scio, Certum scio, Certè scio, omnia, apud Cic.
Non est mihi dubium, obcurum
Spe non dubia ductus
Vsu comperi
Exploratum, compertum est mihi
Certissima fide compertum, & argumentis indubitatis persuasum est mihi
Diuinis eloquiis testatum habemus & persuasum, Bud.
Calleo, teneo hanc rem quam optimè
Non me fugit, οἶδα
Fugit, fallit, latet, præterit neminem
Omnes sciunt
Indubitatum, perfectissimum habeo
Non me præterit, fallit
Haud me falsum habuit
Haud me latet, ἐπίσταμαι
Non me clam est
Neque id est obsurum cuiquam,

Knowne to all men.

a Surety, or a Pledge.

Fideiussor, ἀνάδοχος
Sponsor, Satisdator
Præs & Vas, vadis, sed in re diuersa, vnde Auson. Quid cum lis fuerit nummaria, tum dabitur? Præs
Quis subit in pœnam capitali supplicio? Vas, Obses.

to become a Surety for one.

Vadimonium promittere, in re propriè capitali
Pro altero fide iubere, spondere, se obligare
Fidem, promissum præstare alienum
Vadari verbum commune
βεβιῶσαι
Vadimonio se obstringere

Sistere

Sistere vadimonium, to put in surety
Alienæ culpæ dispendium luere, velle
In se recipere, ad se, Terent.
τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι, ἀναδέχεσθαι
Præstare, apud Cic. frequens, pro satisfacere
Alienam culpam, alienum promissum in se recipere
Fide iubere, pro alio spondere
Fidem pignori dare
Dare promissa, apud Virg.
Promittere per vadem
Suo periculo, sua fide promittere alium facturum aliquid
Fidem interponere suam, apud Cæs.

a Surgeon.

Chirurgus. χειρουργός
Chirurgicus, pro eodem
Aliptes ab vngendo
Empericus, experimentator, ἐμπειρικός qui per experientiam medetur
Vulnerarius substanti. vel vulnerarius medicus.

to Surround, vide to ouerflow.

to win his Sute.

Tenere, obtinere causam
Euincere, vincere litem
Tenere sententiam, to get the vpper hand.

to leese his Sute, or to be debarred of his action.

Perdere causam, ius
Et cadunt à causa, qui litem perdunt, qui causam aduersario tradunt, concedunt
Similiter cadere causa, causam amittere, Succumbere
Cadere formula, apud Quintilianum, pro eodem
¶ Vinci, Superari, Cedere
Inferior, minor sum, ἐλαττῶμαι
Posteriores ferre. ἔλαττον φέρεσθαι.

a Swallow, vide Gulfe.

to Swarue altogether from his old fashions.

to Sweare, to take an Oath.

Iurare
Iuramentum, iusiurandum præstare
πίστιν ἐπιθῶναι
Fidem iuramento obstringere
In alicuius verba iurare
Sancte iurata deiurare
Sacramentum dicere & sacramento
Coram Deo & angelis protestari
Dare iusiurandum
Iureiurando confirmare
Conceptis verbis iurare, hoc est, ad præscriptum & voluntatem alterius
Iurare stygias vndas
Superos testari
Nupila promissi Styx mihi testis erat
Per mare, per terras, per tria nomina Iuro
Adiuro stygij caput implacabile fontis
Per superos, & si qua tellure sub ima est.
Per freta iuro terramque potentem
Stygij per flumina fratris annuit
Meque adstringam verbis in sacra diua meis
¶ Sacramento adigere vel iureiurando
Cogere ad iurandum, Obtrigare, obligare iureiurando, vel in iusiurandum cogere, obstringere.
ἐξορκίζειν, to take an oath of one, or to cause him to sweare.
¶ Iurisiurandi alicui gratiam facere, Iusiurandum vel sacramentum remittere, to dispence with one for his oath, to release or discharge him of it.
Sacramenti relegione exoluere
Iuramentum nullum expetere.

Sacramento non tenere
Perfidum dicere, to periure or forsweare
Sanctissimum sacramentum violare
εἰς τὸν ὅρκον ἀσεβεῖς.

to Sweate.

Sudare, consudare
Sudorem emittere, desudare
Circumsudare Exsudare
Sudat, manat sudore
Sudator, Sudatrix
Sudoris plenus, one that sweateth much.
Ossaque & artus perfundit toto pectore sudor
Tum toto corpore sudor liquescit.

to Sweepe the floore.

Scopare. σκάλλειν, κορεῖν
Verrere, expurgare pauimentum
Operam omnem aranearum perdere, texturam improbam, telas, apud Plautum.

Sweet.

Suaue. Dulce
Lene Multeum
Mellitum. Sacratum
Mellis medulla
Melleum. Mellifluum.

a Sweet heart, Vide a Paramour.

Swift, Quicke, Speedy, Actiue, Nimble.

Agilis. Alacer
Velox. Pernix
Citus. φερόμενος
Celer. Volucer
Impiger. Ales, adiectiuum
Alite vectus equo
Festinus. ταχύς
Præpes. Celeripes
Strenuus, Citatus. ὀξύς
Aëripes, & per synæresin Aëripes, Alipes
Velocior, Pegaso
Rapidus, Ocior accipitre
θέων ἰρηκς
Ceruum cursu vincens
Fugax, pro maxime celeri & veloci Cicero posuit in epistolis, & Virg. in Ro.
Volucri meare cursu, Sol. de Trigide
Primum pigere fluente.

Swiftnesse, Quicknesse, Speedinesse.

Agilitas. Velocitas
Pernicitas. Celeritas
Alacritas. Leuitas.

a Swill-boule, vide Drunkard.

a Swine, vide Hogge.

a wild Swine, Vide Bore.

a Sword.

Gladius. Ensis. ξίφος
Framea vel phramea
Telum, apud Virg, & alios
Ferrum pro gladio frequens, vtpote materia rei confecta
Machera. Romphæa, a two hand Sword
Mucro, per Synecdochen, vt ex parte totum intelligamus
Spatha. Spathula
Parazonium, a ryding sword.
Acinacis, penultima correpta, apud Horat. & D. Hieron. pro gladio vsurpatum est Persico, seu potius Medico, Turcæ Cimitertam vocant ensem
Harpe, apud Lucre. pro ense falcato

to draw the Sword.

Distringere ensem. Mucronem
Vagina eripere ferrum
Vagina diripit ensem
Stingere gladium
Ensem exigere, Gladium nudare
Petere ferro, ense, gladio
Exercere Euaginare vel rectius distringere educere
ἕλκον τὸ ξίφος.

a Sword.
to gird his Sword.

Balteo se cingere
Ense latus cingere
Præcingitur ense viator
Lateri ensem accommodare, aptare
Subligare
Subiicere latus, gladio latus ense cingere, Vincire
Reuincire, Acuto cingi ense,

to put the Sword in the sheath or scabbart.

Gladium condere, recondere in vaginam
Ensem recludere
Aptare ensem vagina
Vagina caua fulgentē recondit ensem.

T

a Table.

Tabula, Tabella, Mensa
Mensula, Quadra, vt, aliena viuere quadra
Mensis struere, instruere, extruere.
Ponere, Apponere
Remouere, Negare
Retinere, Euertere
Repellere, Compellere
Auferre
Mensis ponere, imponere, remouere, discumbere, adesse, surgere, consurgere
Reddere mensæ tempora.

a Table-guest, a Smell-feast, vide Guest.

vide Guest.

a paire of Tables for to play at dice.

Abacus, Alueus
Alucolus, Fritillus
Pyrgus, apud Horat.
Turricola, Occa
Tabula luforia.

to Take away, or from, to Leaue nothing.

Auferre, Demere
Adimere, Eripere
Eximere, Dirimere
Diripere, Surripere
Preripere, Subducere
Sublegare, Priuare
Spoliare, Fraudare
Expoliare, Orbare
Viduare, Sustollere
Detrahere, Subtrahere
Extorquere, Detorquere
Furari, Prædari
Nihil reliquum facere, eleganter. pro relinquere nihil
μηδὲν καταλείπειν
Omnia auferre vel cum puluisculo, vt habet prouerbium
Tollere funditus, to leaue nothing.

to Take his breath, vide Breath.

to Take greeuously.

Aegrè, Aegerrime, Indignè, Grauiter, Grauatim. Molestè, Iniquè Acerbè, Iracundè ferre
δυσχεραίνειν
Durius impatienter, male ferre

Indignari cum accusatiuo, pro
Indigne ferre vel irasci, Cic.
Cicero preter modum doluit mortua filia.

I take it to be so, or I Thinke so.

Mihi videre videor
φαίνεταί μοι
Sic equidem ducebam animo, Virg.
Facile adducor vt credam
ὥσγ' ἐμοὶ δοκεῖ, mihi videtur
Suspicor, Mihi sit verisimile
Induco animum
Tangit animum meum suspitio
In anxia purgatione, leuem concipio suspiciunculam.

to Take in hand, vide to beginne.

to Take on him the office or charge, vide to Undertake weighty matters, charge, &c.

to Take patiently, vide to be Patient.

Take heede.

Caue, vide, studium adhibe, Consilio vtere, diligenter animaduertere, aduerte, attende quam diligenter potes.

Taken with beauty.

Specie capitur adolescentia, oblectatur, gaudet, lætatur
Speciem amant adolescentes.

to Talke, vide to Speake.

to Talke or commune with one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum datiuo
Alloqui, cum accusatiuo
Communicare, Conferre
Commemorare, Sermocinari
Colloqui, Confabulari
Commentari, Agere
Verba facere, Sermonem habere
Affari, Compellare
προσαυδᾶν, προσφωνεῖν
Conuenire, cum accusatiuo, to goe for, to speake with.
Ioannem de hac re conueniam
Volo te paucis, vel tribus verbis, (subaudi) alloqui.

a Talke, a Speech, a Language, a Word.

Sermo, λόγος
Loquutio, Eloquutio, Verbum
Homilia, Eloquium
Idioma, loquutionis proprietas
Lingua pro eodem frequens quemadmodum Grecis, φωνή.

a common Talke, vide Rumor.

Tallow of beasts.

Seuum, Sepum, στέαρ
Sebum scribunt aliqui
Hinc candela sepacea seu sebacas a tallow candle.
Et candelas, seruare, sebare, vel separare, apud Colu. to make tallow candles.
Et apud Plaut. Vulcanum in cornu gerere, id est, candelam, to beare light in a lanterne.

to make Tame, to Subdue or bring vnder.

Domare, Domitare
Debellare superbos
δαμάζειν
Frenare, Subiicere
Subigere, Subiugare
Sub imperium mittere

Coërcere

Coercere, Reprimere
Vide subdue.

a Tanner, a Curriour.

Cerdo, σκυτεὺς
Coriarius, Byrseus, βυρσεὺς
Alutarius.

Tapistrie or Hangings.

Tapeta seu potius Tapetes
Tapes, Plaga, Plagula
Legimus etiam Tapetia
Textilis pictura
Peristromata, Stromata
Panni auro intertexti
Peripetasma
Amphimala, Amphitapa
Aulea, αὐλαῖαι
Vestes cortinæ, stragulatæ, variegatę, versicolores, belluatę, apud Varro, hoc est diuersis belluarum figuris depictæ
Textile stragulum magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.

a Tap, a Cocke, a Spigot, a Spoute.

Epistomium, Spina, Ducillus, Fistula, Collabus, σύριγξ
Tubus, Cuius diminutiuum est Tubullus
Vinum, ceruiciam educere, promere, to tappe
Depromere, vinum mouere, Hor.

to Tarry, to Pause, to stay.

Manere, μένειν
Expectare, ὑπομένειν
Operire, προσδέχεσθαι
Percunctari, Terent.
Pereunctatum ibo ad portam quo ad se recipiat.
Præstolari, omnia cum accusatiuo construuntur. Cicero postremum Præstolor etiam datiuo iunxit
Restare, Restitare
Tardare. Resistere
Cunctari, Demorari
Intermittere, Intercipere
Interrumpere, Cessare
Tardescere, Desinere
Desistere, Morari
Moram interponere, facere, inferre.
Hærere, Sistere
Omittere.

I will not Tarry, I will come by and by, quickly, or shortly.

Non cunctabor, non morabor diutius
Aduentum non differam, non prerogabo
Subitò, inopinatò, propediem nos visurus est
Nouo ineunte anno
Ineunte vere, prima Hirundine aduolabo. Dabitur tibi copia nostri, Virgilius
Hyeme proxima, hyeme, extrema videbit nos Roma
Londinum, Oxonia
Cum se remiserit hyemis rigor, cum ciconiis & hyrundinibus euolabo
Aduentum maturabimus
Ocyus præsentiam nostram visurus es,
Propediem te inuisam,
¶ Maturabo reditum
Iam iam adero
Mox rediturus
Continuò hic ero.

Tarry a little, vide Stand still.

to doe or end his Taske, to dispatch his businesse.

Pensum persoluere, absoluere
Pensum conficere, Plaut.
Pensum meum quod datum est confici
Peragere laboris pensum
Opus iustum vel operas reddere

Implere

Implere, peragere partes suas
Iusta præbere, reddere
Iusta operum peragere
¶ Plena opera
Iusta pluraliter
Opera constituta, debita consueta, apud Columel.

to Taste, to Smacke, to Proove.

Libare, Delibare
Gustare, Degustare
Pitissare, apud Terent.
Carptim, leuiter, ac velut obiter degustare
Admouere labra poculis
Primoribus labiis degustare tangere
A limine salutare
Summo digito & quasi per Indicem tangere, Iustinianus
Vt canis è Nilo degustare
Per transennam inspicere
Extremis digitis attingere
Ex transcursu dicere, velut degustandi causa
ἐκ περιδρομῆς μαθεῖν, ὥσπερ γεύματος ἕνεκεν.

to Taxe, vide to Cesse.

a Tailer, a Botcher, a Cobler.

Sarcinator, Sartor:
Cerdo. ῥάπτης
Vestiarius, qui vestes vendit & reficit, Pannicularius
Veteramentarius sutor, a cobler or botcher, and Suppactor, a souter or cobler.

to Teach, to Informe, to Instruct.

Docere,	παιδεύειν
Instituere	Erudire
Edocere,	Condocere
Educare,	Dogmatizare
Instruere,	Imbuere

Fingere ingenium rude, animos pueriles iuuentutem, filium, pro informare
Literis ornare
Condocefacere, apud, Cic. Tusc. 3.
Tradere pro docere
Præceptiones & institutiones tradere
Profiteri aliquem, artes ingenuas, pro docere, scire
Pueri pectus præceptis formare, Hor.
Formare mores
Aetatem puerilem ad artes, ad humanitatem informare, Cic.
Artium vias iuuentuti tradere
Tradere vias disciplinarum, discendarum, scientiam
Puerorum rudem & ad omnia sequacem animum ad optima quæque perducere
Puerorum ingenia literis excolere
Iuuentutem & fideliter & accurate, tam literis bonis, quam rectis moribus expolire.
Pectus rectis moribus instruere
Catechizare, in Epistolis Paulinis propriè
Instruere mysteria religionis, tradere.

to Teare in peeces, vide to Rent.

to weepe with Teares, vide to Weepe.

to Tell, to Shew, to Declare, vide Rehearse.

a Tel-tale, a Blab.

Homo futilis, Leuis
Rimarum plenus
Omnia ferens sub auras
Hac illacque perfluens
τετριμμένος πίθος, Hoc est. Dolium pertusum
Incontinentis linguæ

Parmeno,

Parmeno Terentianus
E perforato qui biberit poculo
Meliacum nauigium
τὸ μελιακὸν πλοῖον
Laterna punica
Cribro infidelior
Laterna magis pellucidus
Dolio pertuso incontinentior, vt habent prouerbia.

to Tell all things abroad.

Dicta eliminare, apud Horatium, in epist. pro extra limen efferre, renunciare
Facta tegenda loqui. Tibul.
Foris effutire, Teren. Vide to publish.

Tell vs.

Dic, Dice, apud Comicos
Cedo, imperatiuum, pro dic, apud Comicos
εἰπὲ. λέγε. Refer
Dare, pro dicere, apud Virg.
Iste Deus quis sit da Tityre nobis, id est, dic. Memora.

Tempestuous and troublous weather.

Venti, Procellæ
Importunissimi venti perpetuo spiritu ex aduerso flantes
Fulmina. Fulgura ardentia
Tempestates. Turbines
Intemperies. Nimbus
Grandines
χάλαζα. κλύδων
Cœlum admodum ingratum
Cœlum turbidum
Hyems pro tempestate ponitur.

Tempestuous stormes on the sea.

Æstus, commotio maris
Mare turbidum, feruens, æstuans, sæuum, fluctuans validè, vehementer
Procellosum mare, turgidum, inualescente Æolo, exurgentibus subinde vndarum molibus
Ærumnosum salum Cic. vocat.
Vndas, fretum, quum ventus & vndæ intumescunt, ratis medijs vrgetur in fluctibus æquoreis titubans quassatur procellis
Rapidis sæuit feruoribus æquor
Mare tumultuosum, ventosum, vndosum, vndabundum, tempestuosum, horrisonum, naufragium minitans ventis commotum, iratum, feruidum, agitatum.

to appease a Tempest.

Componere, tranquillum reddere tempestuosum sæui maris impetum
Lenire tempestatem
Tumida placare æquora
Æolijs ventis, tumidisque imperare procellis
Liberare à turbine irati æquoris.

a Temple or a Church.

Templum. Delubrum
Basilica. Phanum
Aedes. Sacra
Tabernaculum. Sacellum.

a Tent, a Pauilion.

Tentorium, σκηνή
Papilio. Statiua
Tabernaculum. σκηνή
Nomine quoque pellium in sacris tentoria castrensia designantur, in prophetia Abacuc, Turbabuntur pelles terræ Madian.
Castra pluraliter
Domus portatilis.

a Tent to put in a wound.

Penicillus vulnerarius, quo vulnere stipantur
Peniculus
Turunda à Catone ponitur pro lineamento ex filis, quod in vlcera immittitur

Lemniscum, apud Celsum, pro linamento oleo vel vnguento illito
Epithema
Linamentum
Linteolum, liueus panniculus
Basilicon, apud Celsum pro eodem
μοτόσις, linteolum illud concerptū quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac saniam, suppuratione quum jam maturuerit ferro rescissa.

Thankfulnesse.

Gratitudo
Gratiarum actio
Gratia Animus memor
Gratia animi, benevolentia
Memoria, voluntas grata in aliquem.

to giue Thankes.

Habere gratiam vel gratias, est animo, mentem scilicet animumque; habere memorem accepti beneficij, quod Græcis est χάριτας ἔχειν
Referre gratiam & gratias, est facto respondere, scilicet officijs & satisfacere re ipsa beneficijs, & licet sæpius capiarur in bonam, in malam tamen partem ponitur, vt maleficiū reddere significet
Agere gratias dicimus, & rarissimè gratiam verbis videlicet, εὐχαριστεῖν, ἀνθομολογεῖσθαι χάριν
Charites persoluo tonanti
Iungimus illi ferre semper incredibiles, magnas, maximas, singulares, immensas, ingentes, immarcessibiles gratias.
Agere grates, poeticum magis quàm oratorium
¶ Cæterum acceptum ferre vel referre, tam in bono quam in malo, est habere pro accepto, fateri se accepisse.
προλογίζεσθαι προςίθεσθαι
Gratis vel gratiam summam, solidam gratiam inire

to be Thankefull.

Reponere merita
Gratias agere, habere alicui
Compensare. Repensare
Remunerare beneficium bene merenti.
Clauo trabali beneficia sua afficere
Meritas agere grates
ἀντίστα δωρεῖσθαι
Gratias dignas pendere
Pensare, reddere beneficium
Gratiam remetiri
Parem esse beneficijs acceptis
Respondere meritis beneficijs
Persoluere, soluere beneficijs
Operam benignè compensare
Alicuius erga se beneuolentiam singularibus accipere officiis
Officium officio pensare
Fricantem refricare
τὸν ξύνοντα ἀντιξύειν
Beneficium acceptum ampliter repensare. Mutuam officij vicem rependere ἀντιπελαργεῖν
Terentius Phor. Fœneratum isthuc beneficium tibi pulchrè dices, id est, cum lucro redditum conduplicatum.
Benefactis pensare oblatum obsequium

That, or As.

Vt. ἵνα.
Quatinus. Quod

a Theefe.

Fur. φώρ
Suppilator. Cleptes.
Trium literarum homo
Homo manibus aduncis & picacissimis. ἀγκυλοχείλης
Fele rapicior. Rapax.
λωποδύτης Dietarius
Laurus. Harpua, prouerb.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians prædæ
Qui vncis est vnguibus
Lauernio Furax, theeuish.

Felis tarressia, Verte
Manticulator, apud Fest.
Trifur, è gabalo lapsus, a wag halter
Latro, Prædo, Raptor
Prædator, Pirata.

Therefore, for that cause.

Proin, Proinde, Ergo
Ideo, Igitur, Idcirco
Itaque, Eadem causa
Illius negotij gratia
τούτου ἕνεκα
Eapropter, & propterea
Eam ob rem, & res
Ea gratia, Ea de re
Ea ex re
Eò & in hoc, in structura orationis
Hac de causa, his causis adacti
Therefore.

to Thicken or make Thicke.

Densare, Condensare
Cogere, Virg. Frigore mella cogit hyems
Constipare, Spissare
Inspissare, Conspissare.

Thicke, hard, closed together.

Densus, Frequens, πυκνὸς
Confertus, Confertissima turba
Condensus, Spissus
Crassus, παχὺς
Opacus & obscurus ad vmbram verius referuntur.

to Thinke, to Esteeme, to Suppose.

Inclinare, Censere
Putare
Existimare, Coniicere
Coniecturare, Coniecturam facere
Cogitare, Autumare
Ducere, Credere
Arbitrari, Suspicari
Reri, vide to Suppose.

as I Thinke.

Vt reor, existimo
Vt mihi videtur
Vt arbitror, ὡς νομίζομαι
Vt ego quidem sentio, autumo
Meo iudicio
Mea sententia, Opinione mea
ἐμοὶ δοκεῖ
Nisi me animus fallit, vnlesse, or except I be deceiued
Quantum mihi videre videor
Quantum indiciis colligere possum
Quantum meæ existimationi ac iudicio videtur
Quantum ego ratione & ingenio consequi possum.

to Thinke of or vpon, vide to Muse.

Thinne, vide Slender, Leane.

to quench, to stanch Thirst.

Sitim compescere, deponere, pellere, tollere, explere
Releuare, Sistere, Sedare, Extinguere, Expellere
Sitis sorbet ora
Arentem leuare vnda sitim.

to be Thirsty or dry.

Sitire, Sitim pati, ferre, tolerare, Deferre
Siti consumi, obrui, auida siti.

to Threash.

Frumenta pertici, excutere
Triturare, ἀλοᾶν
Gressibus exterere
Spicas fustibus tundere, Colum.
Flagellare messem perticis, Plin.

to

to Threaten.

Minari, ἀπειλεῖν
Ædere, iactare minas
Minitari, Comminari
Fulminare minis
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem, Virg.
Interminari
Maximas intentare minas
Intonare minis & verberibus.

a Thrifty childe.
to Thrust, vide to Foine.
to Thrust, or to cast downe.

Deuoluere, Detrudere
Deiicere, στρεβλοῦν
Deturbare è sublimi
De sublimi ad ima rotare
Præcipitare.

to Thrust, or Put out.

Elimare, Proturbare
Liu. Pellere foras, Extrudere
Protrudere, Obtrudere
Explodere, Expellere, vide to driue out, &c.

to Thunder.

Tonitruare, Tonare, intonare, superintonare
Mouere tonitrua, Tonitrua matutina ventum significant imbrem meridiana
Tonitrus, Tonitruum, Tonitru indeclinabile, thunder
Magnus ab æthereo personat axe fragor
Iupiter strepitu exterruit orbem
Magno miscetur murmure cœlum
Tonitru cietur aër, cœlum
Tonitru tremiscunt ardua terrarum
Intonant poli
Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit

to Tie, to Binde.

Vincire, Ligare
Reuincire post tergum brachia
Iniicere vinculis
Fortibus, nexibus, vel loris constringere
Grauibus coërcere vinculis
δεσμεύειν, Innectere pedicas
Compedes iniicere, to fetter, or giue fetters
Adhibere vincula
ἐμπεδᾶν, Indere compedes, cathenas captiuis
Compedibus vincire
Innectere manicas
Astringere arctius, fortius, fortiter, vide to hang vp.

to Till the ground, vide to Eare.
Time or season.

Tempus, καίρος
Hora, apud D. Paulum
Tempestas, apud historiographos
Curriculum, apud Virg.
Otium, pro tempore
Non fuit mihi otium, I had no leasure
Æuum, αἰὼν, pro tempore longo, sicut sæculum, & ætas, Vt nostri sæculi mores, nostra ætate
Dies, pro temporis cursu, apud Ciceronem.

in good Time, vide season.
the Time will try.

Tempus docebit
Exitus rei probabit
Tempus omnia retegens patefaciet
Exitus acta probabit.

in good Time or season

Maturè, Tempestiuè
Oportunè, Per tempus
In tempore.

to obserue the Time, to take heed how hee spendeth or bestoweth his time.

Habere rationem temporis
Summa cum vtilitate nostra diem condere. Plin.
Non sinere tempus sine fruge, fructuque dilabi, effluere
Rectè otia ponere
Rectè ætatem ducere
Temporis enim sumptus (vt inquit Philosophus) parcissimus est
Tempus redimere, est melius collocare, quod malis studiis hactenus tritum est.

to waste or to spend Time vainely.

Bonas horas malè collocare
Otio & litteris abuti
Frustra tempus conterere
Symposijs bonas horas malè perdere
Tempus alea terere
Conferre tempus in aleum Plin. vide **to spend the day in vaine.**

to passe the Time.

Tempus, diem deducere, transigere, traducere, trahere, extrahere
Tempus terere, consumere, conterere
Otium terere, agere
Dies vitæ ætatem decurrere, consumere
Diem conficere sermone longo, Plaut.
Ducere horas, Virg.
Eximere diem dicendo, Cic.
Condere solas, apud Virg.
Consumere longos soles, apud Per.
Ducere, proterere tempus
Noctes fabulis iucundissimis citra tædium transmittere
Extendere, noctem colloquiis, sermonibus
Iucundissimis sermonibus nox ducebatur, Plin.
Placidæ traducere æuum, vitam
Ferias agere amœnissimas
Ineptiis, næuiis bonas horas malè conterere
Temporis tædium lectione fugare, pellere, leuare, releuare
Fabellis tempus, diem fallere
Suffurari tempus, quis dicitur, quod rebus necessariis succidit.

the Time weareth, or passeth away.

Fluxum tempus elabitur
Eetas auolat, diffluet, effluet æstas
Fallunt anni
Labuntur anni tempora
Tempus preterit, fugit
Et dies, apud Plaut. præterit
Eximitur dies me gaudente, Plin.
Tempus assiduo rapitur cursu;
Cedit dies, apud Cic.
Abeunt, euanescunt præcipiti lapsu intermoriuntur tempora
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas
Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis
Fallit tempus, id est, citò præterit nunquam reuocabile
Dies abit instar euntis, currentis vel fluentis aquæ
Humanæ labuntur tempora vitæ atque anni properant
Labitur occulte, fallitque volubilis ætas.

at this Time, in this world, or as the world goeth now.

Hoc æuo, [illegible]

Impræ-

Impræsentarium, Nunc
Hac tempestate, ætate
In præsens
Hoc temporis curriculo
Hoc sæculo, Hoc tempore
Hac hominum ætate, Hodie.

at the very same Time.

Eadem tempestate
Sub idem tempus
Per idem tempus.

the Time weareth away all things.

Differendo, intercedentibus diebus vel mensibus res dicitur elanguescere, intermori
Euanescere
Venire in obliuionem res dicitur, cui tempus inducet obliuionem
Tempore ipso vanescere apud Tacitum. Et prouerbium, Dies adimit ægritudinem, tempus enim omnia lenit & emollit: hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur.
Non est dolor tantus quem temporis longinquitas non mitiget, tandemque adimat, imo reuulsum pectore.
Multis præterea rebus medetur tempus, quas nulla vi possis emandare.
Et Euripides, χρόνος μαλάξει σε
Tempus dolorem leniet
Videmus opiniones vanas, fictasque diuturnitate extabuisse.

in the meane Time or season.

Interim, Interea
Interea temporis, loci
Interdum, Obiter, In transitu
Interim dum, μεταξὺ.

in Times past, or of Late.

Diebus proximè exactis
Longo ab æuo
In diebus seu mẽsibus prioribus, ἄρτι,
Hoc longis intercedit annis Diebus iamdudum, nuperrime, elapsis præteritis.

in old Time.

Maiorum nostrorum ætate, tempestate, temporibus quo sæculo maiores nostri vixerunt, annis præcedentibus, preteritis, præterlapsis.

out of Time.

Inopportunè, intempestiuè, impportunè, insolitè, inopinatò, inopinanter, inopinatè.

as the Time will serue.

Tempori cedere, necessitati parere, rationem temporis habere, consulere temporibus conformare se ad temporis rationem, consilia & actiones tempore moderari, pro temporum statu & suscipere & deponere, ita se gerere, vt præcipere tempus videatur, vt temporis ratio ferat ac postulet
Quasi ducem in rebus agendis, & consiliarium habere tempus.

in Time to come.

Apud posteros, in posterum, in posteritatem, æuo sequenti, vide hereafter.

Timerous, vide Fearefull.
Tyranny, Cruelty.

Tyrannis. Iugum durissimum
Seruitus plusquam miseria
Phalaridis imperium.

to Exercise Tyranny.

Tyrannidem exercere
Pharaonica sæuitia opprimere
Subditos tyrannide fatigare, deprimere
Omnium hominum sæuitiam improbitatemque supergredi.

Tyred. vide Weary.
To and fro, vide Hither and thither.

Teade-

Toadestooles, Mushrumps.

Aspargus. ἀσπάραγος
Corruda. Fungus
Boletus, βωλίτης
Tubera & tuberes.

Together.

Simul, ἅμα. Vna Pariter
Insimul med.correp.
Coniunctè seu coniunctim.

Toies, Trifles, vide **Foolishnesse.**
Tokens, Markes, or Signes.

Signa. δείγματα
Iudicia. Argumenta
Monumenta. Intersignia
Documenta. Specimina
Notæ. Vestigia
Symbola. σύμβολα.

a Tole gatherer, vide **Customer.**

a paire of Tongues, or Pincers.

Pruniceps. Forsex igniaria
Furcilla coquinaria. πυρολάβιον
Tenella, barbara dictio est, seu potius Gallica.

an ill Tongue, or a railing Tongue.

Lingua virulenta, bisulca
Mordax, Maledicta
Contumeliosa, Virg.
Aspidis morsus
Venenum detractionis spirans, & apud Iuuen. Lingua mali pars pessima serui.

a children's playing Toppe.

Trochus, Trochulus, Turbo
Trocho lude, aleas fuge
Turbinem voluere, Trochum agitare, circumuerti, ambire.

the Toppe or highest part.

Editior locus. Fastigium
Culmen, Cacumen
Vertex, metaph.
Supercilium, Summitas
Veruca, metaph.
Altitudo, Extremitas
ὕψος, ἄκρα
Apex, Iugum
Præcipitium, Ardua terrarum
Sublimitas, Celsitudo
Specula, Iuga montis.

from the Toppe to the Toe, vide **from the Beginning to the End.**

a Torch.

Teda, Fax, Luminare
πυρσὸς, Funale
Facula, **a fire-brand.**
Lampedion, vide **a lampe.**

Torch-bearers.

¶ Daduci, δᾳδοῦχοι. Tediferi, facularii, Ceroferarii.

to Torment, vide **to Punish.**

a Touch stone.

Lapis Heraclitus, penult. prod.
Lapis Lidius, Index, Latinè
βάσανος. Cuius attritu fabri aurati, vel argentum explorant, verumne sit an adulterinum.

a Torrent, a swift running streame falling from the hilles.

Torrens, tis, m. g. Torrens, entior, entissimus

Torrentia flumina
Rapidus montano flumine torrens sternit agros
Sternit sata læta boûmque labores
Ruunt de montibus amnes.

it Toucheth you very neere vide it is your Part.

a Towne or City.

Oppidum, Oppidulum
Ciuitas, πόλις
Vrbs, qua Roma propriè dicta est voce, ad alias ciuitates modo detorta est
Castellum, κώμη.

to vndoe, or spoile a Towne vide to Destroy.

Trace, vide Footsteps.

a Trade or manner of life.

Vitæ institutum
Viuendi ratio, modus, forma
Formula, Mores
Exercitium, Studium
ἐπιτήδευσις, ἐπιτήδευμα
Recta, optima morum compositio, vide supra occupation.

to Traffique; to exercise the Trade of Merchandize.

Negotiari, πραγματεύεσθαι
Exercere, tractare commercia mutua negotiationem, ἐμπορεύεσθαι
Inire commercia, Mercari
Mercaturam, exercere, vel mercatum
Facere mercaturam, apud Cic. & Pla. pro exercere, ἐκπολεῖν
Agere mercatum, negotiationem ἀγορὰν ποιεῖν
Mercimoniis faciundis rem augere, vide to Use.

Transitory, or not long during, of no long continuance.

Momentaneum
ὀλιγοχρόνιον
Transitorium, Caducum
Fluxum, fragile, Sal. Diuitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur
Temporarium
Temporaneum
Instabile, Ruiturum
Fugax, Labile
Iamiam periturum
Mobile intercisurum
Interiturum, Occasurum
Intermoriturum
In obliuionem venturum
Paruo tempore duraturum
Omnium enim rerum vicissitudo est, & omnia orta occidunt
Aetati, annis cedere
Aetatem ferre non posse
Diu seruari non posse, qualia sunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia
Et mala Persica, Plin. vocat fugacia quod durabilia non sunt decerpta, quæ facillimè corrumpantur.

to Translate, vide to Change.

Trappes, Ginnes, Snares, or Wiles.

Laquei dolosi
Tendiculæ
Insidiæ, ἐπιβουλαί
Pedicæ, Retia
Fallaciæ, Offuciæ
Tricæ, Irritamenta
Casses arcti, id est, Technæ
Clandestinæ insidiæ, Transenes
Obsidiæ, apud Colum. Plaut.
Durateus equus, prouerb.
δούριος ἵππος
Decipula, æ. & Decipulum neut. gen.
Furta, apud Ouid.

to Trauell or Labour in vaine, to loose his Labour.

Perdere operam & impensam
Inanem operam sumere, suscipere
Studio exerceri inani
Frustra laborare, conari
Capere, pati, subire laborem inanem
In cassum sudare
Arenam numerare, metiri
Arenæ semina mandare
Arare littus
Aërem verberare
Operæ iacturam facere
In pertusum ingerere dolium, apud Plaut.
Studium male collocatum iri dum video
Ludere operam
Austrum percellere
Penelopes telum retexere
πενελώπης ἱςὸν ἀναλύειν
In qua scribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare
δελφῖνα πρὸς τὸν ὑρατὸν δεῖν
Scopas dissoluere
Rem prorsus inutilem efficere
Nebulas aduerberare
Piscari in aëre
Aquam in mortario tundere
Caluum vellere
Lauare coruum, laterem
Ignem dissecare
Aethiopem dealbare, lauare
Isthmum perfodere
Reti ventos venari
Aquam cribro haurire, & id genus permulta alia, to labour, & supra to labour in vaine.

to Trauell, or be in labour of childe.

Parturire, Parere, Dare, Edere partus
Soluere molliter partus, liberos suos
Producere, in lucem dare
Educere fœtus
Reddere ventris onus
Ponere ventris onus
Ferre partus
Reddere semina concepta, vteri pignus.

to Trauell before the time, or to bring forth young before it be perfect, beasts we say to cast their young.

Immaturum fœtum edere
Abortire, Abortum parere
Abortare pro eodem, apud Iul. Fir.
Arborior, eris, vel iris
Abortiuum, abortum facere, ἐκτιτρώσκειν
¶ Abigere partum medicamentis
ἐκτίπτειν, eiicere infantem in vtero enectum
Coactè conceptum à se subire, Suet.
¶ Fœtum corrumpere
Et apud Phoc lydem φθείρειν βρέφος, ἔμβρυον ἔσω γαςρὸς
In vtero fœtum corrumpere
¶ Vitia contrahere abortiua, apud Solin.

an expert or great Traueller.

Qui plura loca calcauit, quàm vllus mulio perpetuarius, apud Sen.
Multum terris iactatus & alto, apud Virg.
Qui orbem peragrauit omnia emensus
Quique mali multum, multumque laborum fluctibus & bellis tulerit, Virg.
Rebus euariantibus iactatus & agitatus.

a Treasurer.

Gaza, Persica dictio
Thesaurus, θησαυρὸς, Græcè, quod repositus sit εἰς αὔριον, id est, in crastinum
Diuitiæ reconditæ, repositæ
Fiscus, Aerarium sanctius
Peculium authore, Celso pro ea patrimonij parte ponitur, quam quis in numerato & ad casus repentinos

nos repositum habet, vt refert Alciatus
Gazophylacium, vel Entheca gazæ, id est, thesauri repositorium, Thesaurarium August. vocat.

the Lord Treasurer.

Ærariis præfectus, Ærarius
Arcarius, qua dictione Hieron. vtitur in lib. Ester.
Quæstor, ταμίας
Præpositus pecuniæ publicæ
Aerarii curam habens
Tribunus ærarius, Budæo dicitur
Receptor generalis
Coactores vocantur præterea, Quæstores seu collectarij
ἀποδέκται
Coactionem argentariam factitare, apud Suet. pro exercere Quæstoris officium.

a Trencher.

Quadra, a broad trencher
Quadrula
Mensa, & mensula diminitiuum, apud Virg. in 7.
Orbis seu orbiculus mensarius, a round trencher
Discus, idem.

a Trembling, vide Quaking.
a Trespass, vide Offence.
Tribute, vide Subsidie and custome.
to Try, vide to Attempt.
Trifles, vide Foolishnesse, Bables.
to Trimme, vide to Beautifie.

Trimly, Finely, Cunningly, workmanly.

Adfabrè, Faberrimè
Artificiosè, eleganter
Quàm optimè
Scitè, Scitissimè

a Triuet.

Tripes, τρίπους
Cytrapus.

to Triumph, to Bragge.

Agere triumphos, Triumphare
Ouationem agere
Dicere Pæan, Dicere Io Pæan
Cantare triumphum, Pæana
¶ Et præposterè gloriantes dicuntur. Prouerbio, Ante victoriam, encomion
Ante congressum encomion vel epinicia sibi ipsis canere, & ante lentem augere ollam.

Trouble, vide Heauinesse, and free from Trouble.
Trouble of minde, vide Madnesse.

to Trouble himselfe, to put himselfe in great Trouble.

Negotium sibi exhibere, facessere
πολυπραγμονεῖν
Multis se negotiis implicare
Circa multa agere
Capere molestiam
Rebus nihil ad se pertinentibus implicari
Molestis se inuoluere negotiis
Sibi ipsi litium ac negotiorum materiam accersere, parare
Sibi malum conciliare
In cœlum expuere
Facere quod in proprium recidat caput
Aduersus stimulum calcitrare.

Troublous, vide Grieuous, and a peece of Trouble.
Throughly, vide Wholly.

a Truce.

Induciæ. Pax sequestra
Vacatio militiæ
A bello, vel belli feriæ
ἐνεχειρίαι. ἀνοχὴ
Pactitia pugni cessatio.

to make Truce with enemies.

Inducias pacisci, agere, facere, pangere, dicere, inducias bello dare
Condicere inducias, id est, statuere, apud Iustin.
Aequis conditionibus inducias inire, Plin.
Ab armis fœdere intercedente quiescere
Peractis induciis
Tempus induciarum cum Gallis exierat, Cæs. Vide league.

True, one that saith the Truth.

Verax. Veriloquus
Homo minimè vanus
Veridicus Oracula loquens
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be True, or according to the Truth.

Verisimile, & è conuerso
Verum ambage remota dedit
Simile veri. ἐξεικός
Non veri dissimile Reuera
Vero verius apparet
Vero consonum
Non abhorrens à veritate
Veritati coniunctum
Haud absurdum, ineptum, absonum
A vero. Simillimum vero
Durant vestigia non languidæ fidei. Soli.
Fama nec à veri dissidet illa fide
Veri speciem habens
Idoneum, appositum, aptum ad persuadendum, πιθανόν

Truely, indeed.

Sanè. Certo certius
Certè. Certissime
Habet omnes in se numeros veritatis
Certum vel certò scire
Plane. Atqui
Vere, ἀληθῶς. Verum
Profecto. Vero verius
Nil certius, apud Comicos
Quouis oraculo Delphico certius
Nimirum. Haud dubio
Pro certo creditur
Quinimo. Reuera
Imo, Amen, Prorsum, Vere
Prro. Videlicet. Reipsa
Et iam. Etiamnum
Recte, sane, ita vero
Sane vero, per ironiam
Vtique. γέμλω
Dubio sine. Næ. ναί.
¶ Confirmantis & obtestantis formulæ, apud Comic. præcipue
Ita me dii bene ament, iuuent, apud Terent.
Peream, Dispeream
Ita Deum mihi propitium habeam
Moriar, Emoriar, Male mihi sit
Ita viuam, apud Cic.

a Trumpet.

Tuba σάλπιγξ. Salpinx
Cornu recuruum, Classicum
Bucca, vt scribit D. Hier. apud Hebræos tuba dicitur, à quo Buccina diminitiuum, & buccinum in neutro genere, apud Plin. κεράτινη
Concha pro buccina vel tuba, apud Virg. & Hor.
Aes pro tuba, ex ære, apud Virg.
Signum, Signa canant apud Mart.

to sound the Trumpet.

Clangere. κλάγξειν
σαλπίζειν. Signum dare
Datur signum buccina, Cic.
Buccinare. Aêre ciere viros. Virgo.
Clangore buccinæ militum animos confirmare

to Trust.

Fidere. Confidere. Niti Thesca fide
Credere. Fidem habere
Spemque fidemque locare
Fretus sum, pro Fidem habeo.

Trust no body.

Nemini fides habenda est, nusquam tuta fides, humanis mala est fiducia rebus, sapientiæ & consilij est, nemini res nostras credere, committere, nemini plane confidere
Nullius in fide omnia statuere, ponere, collocare
Quis est quem tibi fidum præstare possis, cuius incerta, dubia, infirma, fluxa fides non sit?

Trusty, vide Faithfull.
I Trust, vide I hope.
to speake the Truth.

Veritatem exprimere, edicere, libera voce depromere, denunciare, citra adulationem prodere, ἀληθεύειν. Veritatem proloqui
Verum dicere, alloqui, nec cælare
Auriculas teneras mordaci reddere vero, apud Persium
Ad normam veritatis loqui, Bud.
Verum proferre
Tanquam è plaustro loqui
ὡς ἐξ ἁμάξης λαλεῖν
Dicere id quod res est
Dicere rem ipsam, vt res est
Veritati rerum gestarum testimonium perhibere
Veritatis iubare tanquam vaporem & nubeculam deprimere
Folium recitare Sybillæ, apud Iuuen. id est, rem indubitatam, certam
Oracula loqui
ἔτυμον ἐρέειν κέλεται δέ με θυμὸς apud Homer.
Vt verum dicam imperat mens ipsa

to defend the Truth.

Agere pro veritate
Veritati subscribere, suffragari
Veritatem propugnare
Totis viribus verum tueri
Veritati patrocinium totis nisibus præstare
Iugulum supponere, pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore
In fidem veri memorias accersere ex antiquitate scriptorum
Oppetere mortem, pro veritate.

to couer to cloake the Truth.

Verborum coloribus veritatem obfuscare
Oratoris fucis veritatem obducere.

a Tumbe, vide Graue.
to Tumble, to wallow, to turne.

Voluere. Volutare
Peruoluere. Rotare
Reuoluere. Euoluere
Aduoluere. Deuoluere
Superuoluere. Inuoluere
Aduoluunt ingentes montibus ornos
Voluere rotam
Saxa voluebant, inferebant.

a Tumbler, vide Dancer.
a Tunne, a great vessell.

Dolium. βικός. Vas vinarium
Cuppa, aliis per simplex p scribitur
Bacchar seu Baccharium
Cadus. κάδος. Tina. Vietor
Vascularius, a cooper.

by Turne by course one after another, or one to another.

Mutuo. Inter se. Alternatim

Alius alium, Alternè
Vltro citroque & vltro citro
Secum, προς ἑαυτὺς
Vicissitudine, Vicissim
Inter nos agamus communiter
Alternis vicibus
Ad inuicem, pro quo eruditiores ponuntur.
Ad alterutrum, Græcè πρὸς ἀλλήλυς
Inuicem quin. Ad hæc tertio pugnare inuicem ostendit.

to take the Turne of another vide **to Supply the steed of another.**

a good Turne, vide **Good.**

to doe one a good Turne, vide **Pleasure and Benefit.**

one good Turne requireth another.

Manus manum fricare prouerbialiter dicitur
Manus manum lauare
Gratia gratiam parare
Mutuum muli scabere
Fricantem refricare, & id genus alia permulta.

Twelue.

Duodecim, Ter, quater, Bis, sex.
addiderat annos, ad duo lustra, duos.

Twilight, vide **Euening.**
in the twinkling of an eye. vide **Moment.**

V

a Vagabond, a Runnagate, a Wanderer, a Rogue.

Erro, onis, Errans
πολυπλάνης, ἰκφόρος
Aberrans, Errabundus
Vagans, Vagus
Vagabundus, Multiuagus
Palans, Circulator
Panagæa Diana. prouerb.
Instabilis, nulla certa sede consistens
Pedem stabilem & domicilium certum non habens
Toto vagari orbe
Per medias vrbes agitur, saltusque pergat Erro.

Vaine or transitorie.

Vanus, Fragilis
Verna incertior aura
Fluxus, Caducus
Persusa gloria fuco
Vmbratilis, Momentaneus.

in Vaine.

In vanum, In cassum
Frustra, Nequicquam
Inaniter, Nequaquam.

Vaine hope.

Spe frustrata, Vana, inanis, falsa minime secunda, omnino aduersa, auersa.

Valiant, vide **couragious.**
to Vanquish.

Cæsar Pompeium vicit, pugna fregit prælio superauit, acie vicit, superauit fugauitque.
Copias eius profligauit, in fugam coniecit, conuertit.
Victoria est potitus, victoriã tulit obtinuit consequutus est, adeptus est.

to Vanquish with reasons. vide **to Ouercome.**

Vintage, vide Gaine.
to Varie or differ in words.

Pugnantia dicere. Non constare sibi
διαφέρεσθαι ἑαυτῷ
Non consentanea dicere
Secum discrepare.

Variable, Vide Inconstant.
Variance, vide Discord.
a Vaut or an arch Roofe.

Cameratum, Concameratum
Caminatum, Testudinatum
Arcuatum, Fornicatum
Fornicibus recuruum,
Testitudineum, Arcuatum opus
¶ Camera, Testudo, Fornix
Testium incuruatum, deuexum.

Vehemently, vide Much.
to open a Veine, vide to Let blood.
Venome, vide Poison.
Very much, vide Much.
Vermilion, vide Red colour.
a Verse or Meeter.

Carmen, Versus
Oratio numerosa quod numeris constet, metro ligata, carminis legibus adstricta
Metrum, μέτρον
Numerus, Modus
Modulus, Carmina, Musa
Sermo in carminis leges ligatus, numeris adstrictus
Carmen siccum, exile, exangue, exuccum, nullum omnino Apollinis vestigium habens
¶ Contra, Elegans venustum, versum quod artificioso & composito pede fertur, politum, lepidum, grandiloquum, suauiloquum, excultum Maroneum.

to make Verses or Meeter.

Pede iuncto scribere
Pangere, conficere, conscribere carmen
Facere, Dictare
Carmen scribere, condere, ludere, docere
Versus fundere, canere, resonare.

Vertue.

Virtuti omnia sunt subiecta, omnia sunt sub potestate ac ditione virtutis, rerum omnium regina virtus est, dominatur, vna regnat, summum ius habet, omnia regit, virtuti, cuncta parent, cadunt, subiecta sunt humana omnia.
Virtus valet ad omnia, imperium habet in omnes res, omnia tenet, possidet iure, ac potestate sua, complectitur, quid est, quod assequi virtus non possit?
Virtus floret, valet, pollet, excellit, antecellit, præstat.

to Vexe to Molest, to Persecute.

Insectari, Infestare
Affligere, Afflictare
Cruciare, Molestare
Macerare, Mactare
Enecare, metaph. Defatigare
Vtere, apud Terent.
Vexare, καταπονεῖν
Lacessere, ἐλαύνειν
Insequi, Quatere, Insultare
Turbare, Fatigare
Molestum esse, ἐνοχλεῖν
Exagitare, Premere
Persequi. ἐπιδιώκειν
Vrgere, πιέζειν
Petulanter incessare
Premere persecutionibus
Cogit me illud, **that vexeth mee,** vide

vide to greeue or to punish.

a Vicar, vide a Curate.

Victory.

Victoria, νίκη. Palma
Trophæum, τρόπαιον
Triumphus, Superior manus.

to haue or obtaine the Victory, vide to Ouercome, and Vanquish.

to View, to Consider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur
Interius ac proprius contemplari
Altius perspicere, vel pensiculatè
Penitissimè spectare
Propius intueri
Ob cordis oculos ponere
Animo intueri
Penitus introspicere
Silentium aperire, Prouerb.
Omnes animi sensus velut quodam specillo pertentare
Iudicii acrimonia
Tanquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere
Aestimare à digitis prioribus, veluti leonem ab vnguibus
Totum perlustrare, excutere
Attentissime inspicere
Ad hominum formam & figuram animum ferre, Cic.
Attentius, accuratiusq; considerare
Penitus explorare
Cominus oculis quamlibet curiosis collustrare
A fronte atque à tergo
ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
Fixis oculis intueri
Ατενὲς ὁρᾶν
Habitare in vultu apud Cic. i. oculos nunquam dimouere vel deijcere, alicuius vultum contemplando

a Village.

Vicus, κώμη
Pagus, Castellum
Aliud significat villa nempe domum extra vrbem, pro prædio tamen subinde ponitur
Mucipium, a feedome, a free citie or towne.
Maior vicus est, qui vel vicus vel oppidum videri possit
κωμαπόλις.

a Vine or Vineyard.

Vinea, Vinetum, Vitis
Bacchi nemus, Arua fœlicia
Nouelletum, Malleolus, a young vineyard
Bacchi Pampineis oneratæ vitibus vuæ.

to Violate, or to Deflowre a Virgin or maiden.

Vitiare. Violare
Corrumpere, διακορεῖν
ὑβρίζειν, διαπαρθενεύειν
Stupro contaminare
Deuirginare, apud D. Hieron.
Pudicitiam imminuere, virgini, apud Plaut.
Comprimere corrumpere virginem
Imminuere virginitatem
Vitium, stuprum offerre virgini, apud Cic.
Vitium addere pudicitię, Plaut.
Delibare virginitatem
Soluere zonam virgineam, apud Catull
Deflorare apud Classicos non legi, sed perflorare, to take away the flower.
Conficere virginem, apud Terent. pro fallere dictis.
Depudicare, Vide maide.
¶ Compressio, Coitus
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compressunculæ. the act or deed of lechery.

Violet colour, vide Purple.
Visions vide Dreames.
to Visite, to come to See.

Visere, Inuisere
Casulas non dedignari
Lares reuisere, subingredi
Deflectere, subuertere, ad aliquem
Subire tectum vel domum
Succedere tectis.

a Visour, vide Masking.
an Vmpire, vide Arbitrour.
Vnable to studie.

Infirmior, imbecillior est, infirmiore, tenuiore, imbecilliore valetudine & corpore est, infirmioribus viribus est, imbecillioris, infirmioris, tenuioris valetudinis est, quam vt studiorum laborem, graue studiorum onus ferre, perferre, sustinere possit
Minus habet virium, roboris, quam vt studiorum labori par esse possit, quam vt ferendo studiorum labores possit esse
Valetudine vtitur imbecilla, infirma, sic vt labor studiorum eum facile possit opprimere.
Eam illi valetudinem, eas natura vires negauit, quas laboriosa studiorum tractatio, assidua literarum exercitatio, grauissima literarum studia postulant, requirunt, desiderant, exigunt
Corporis, valetudinis, virium infirmitas, imbecillitas, tenuitas facit, vt incumbere, quantum res possit in studia non queat.

Vnaduised, Rash.

Inconsideratus, Inops, expers consilii, rationis
Improuidus, Præceps, Inconsultus
Temerarius, Imprudens, Leuis

Vnaduisedly, Vnwisely, Rashly.

Præcipitanter, Inconsideratè
Properè, Temere
Properanter, Inconsulto
Eximprouiso, De improuiso
Improuiso, Repentino
Repentè, Derepentè
Impræmeditato, Ex inopinato
Subito, Subitariè
Imprudenter, Citra causam
Sine ratione, Sine causa
Tumultuariè, Citra delectum;
Tumultuanter, αὐτοσχεδίως
Neglectum & plusquam ex tempore
In rugas contracta fronte
Imparatè, Illotis manibus
ἀνίπτοις χερσίν.

to Doe a thing Vnaduisedly.

Consilium in re præsenti capere
Impræmeditate aliquid tractare
In arenam consilium capere, instar gladiatoris, vt habet prouerb.
Et apud Senecam. Consilium sub manu dicitur nasci
Illotis pedibus quippiam aggredi
Anabatarum more facere, i. clausis oculis, vt refert Alciatus, & non Andabatarum.
Facere ruditer, crasso modo
Extempore, impræmeditato tumultuanter, raptim agere
Deliberare, cum præsenti
Agere præcipitem
αὐτοσχεδιάζειν, Mittere, Dilabi præcipitem, corpus è saxo
Ferri volui in præceps.

to Vnbinde, to Loose.

In mare, in æquor se perrumpere effundere
Preceps sese saltu in flumen dedit
Præcipitare se in vndas, aquas
Soluere, Expedire
ἐκλύεσθαι, Enodare, Exoluere

Leuare

Leuare catenas, vincula. Virg.
Ligamenta, vincula dissoluere.

I am Uncertaine, or in doubt.

Non satis mihi liquet
Haud certus sum
Habeo dubium, ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, suspensum
Equidem ignoro
Minus compertum habeo
Parum mihi liquet
Non equidem scio
Cogitatu nequeo colligere vllo, I cannot know it in any wise.
Parum constat. Clam me est
Mihi dubium est
Fugit, præterit, latet me
Ne cogitatio quidem vlla hac de re in pectus meum ascendit, subiit animum, I know nothing of it.

Uncertaine what to doe.

Ancipiti cura distrahor, iactor, versor, animi pendeo, incertus animo sum, pendet animus, inclinat huc, illuc fluctuat, iactatur, incertus est quid consilii capiat, vtram me dem in partem ignoro
Explicare consilium, expedire me ex hac deliberatione, exitum meæ cogitationis inuenire non possum, distrahunt me diuersa consilia
In vtramque partem ita multa succurrunt, vt difficilis admodum sit, minimè expedita, minimè explicata, minime explorata, minime certa, perobscura, haud facilis, aperta deliberatio.

Unchast, vide Lecherous.

Uncleane, vide Filthy.

It is vncomely, vide Becommeth.

to Uncouer the head.

Aperire caput. Detegere
Nudare verticem
Pileum ponere, deponere, detrahere.

Uncunningly, vnhandsomly.

Inartificiose. ἀτεχνῶς
Infabre. Incomposite
Inornate. Fœde. Bungerly done.

Undefiled, vide Chaste.

vnder the firmament, heauen or skie, abroad in the open aire.

Sub aperto cœlo
Sub Ioue, apud Horatium
Sub dio, caue sub diuo dixeris, Δία enim Græci Iouem vocant, & Iupiter Latinis pro aëre ponitur
ὑπαίθρῳ. Vnica dictio, & aduerbium Græcis
In aperto mundo. Axe sub æthereo
¶ Agere sub dio, apud Horatium
ἀγαιθριάζειν
Dormire sub dio, αἰθριοκοτεῖν.

to Underset, vide to Prop vp.

to vnderstand, to perceiue.

Intelligere. Videre
Discere, apud Cæl. Capere
Sentire. Mente capere
Colligere. Cognitum habere
Tenere sensum alicuius rei conditum
Impulit aures maternas luctus
Perspicere. Ad aures peruenire
Animaduersione & intelligentia dicentem vel legentem assequi
Audire. Inaudire. Subaudire
Excipere, Virg. Assequi ratione
Consequi ingenio, mente, ratione, cogitatione
Nosse, sentire, coniicere, coniectura consequi

Intellectu percipere, assequi
Comprehendere, apud Cic.
Animo complecti, percipere
Intelligentiam habere
Intelligentia & ratione comprehendere
Rei alicuius sententiam & rationem tenere
Accipere. Percipere
Callere. Tenere
Habere. Sapere
Cognoscere.

you understand my meaning.

Mea consilia planè tibi nota sunt, tenes consilia mea, animum meum, meos sensus
Non te latent mea consilia, cognitum habes, ac perspectum animum meum
Qui sit meus sensus probè nosti, præclarè intelligis.

not to Understand.

Non assequi. Non capere
Aenigmata obscurè dicta, ruditas mei captus non potest assequi
Nescia mens hominum fati sortisque futuræ
Venturi inscius æui.

to Understand ouerthwartly or backwardly.

Præpostere accipere
Aliter accipere atque quis dixerit
ὑπολαμβάνειν.

to Undertake weighty matters, or to take on him a great office or charge.

Suscipere curam
Arripere negotij curam
Rei curandæ onus in se recipere
Capere prouinciam
Obire res arduas, tollere onus
Subire officium, prouinciam, munus
Negotium suscipere, capescere, inire, adire, aggredi
Subire vel obire partes
Capescere, sumere, suscipere prouinciam
Tollere in humeros negotij curam
Perferendi onus in se libenter recipere
Non grauatim ad se recipere sarcinam
Onus suscipere, subire.

to Undoe, vide to Abolish and spoile. utterly Undone.

Naufragium fe[illegible] rei familiaris, perijt mea res domestica, actum est de meis fortunis
Prorsus euersæ sunt opes meæ, perdidi omnia
Euertit me bonis omnibus fortuna, mearum opum nihil mihi reliquum fecit
Afflictæ sunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes.

Unfruitfull, vide Barren. Ungracious, vide naughty. Unhonest, Uncomely.

Indecens. A decoro alienum
Haud quaquam decorum
Indecorum, Inhonestum
παρὰ πρέπον
Pugnans cum honesto.

the Unhappiest man of the world.

Nemo me infœlicior, infortunatior est
Meas miserias nulla æquat infœlicitas, conditio mea est miserrima, in summa versor infœlicitate
Omnibus vexor, perturbor, exagitor infortunijs, miserijs, calamitatibus.

Omnes me premunt miseriæ
Infesta, infensa, aduersa, iniqua mihi sunt omnia
Nulla est tam misera fortuna quàm mea
Meum est singulare fatum, singulari vtor fato, singulari fato natus sum
Infausto nimium aduersoque sydere sum natus
Semper perpetuis miseriis vexor, angor, crucior, torqueor, affligor
Non aduersa tantum, sed euersa penitus est mea fortuna
Quis est omnium mortalium iniquitiore conditione, deteriore loco, qnam ego sum?

an Uniuersitie, a famous Schoole.

Academia, Gymnasium
Conciliabulum, concessus Philosophorum, τῶν φιλοσόφων συνέδριον
Ingeniosissimorum hominum conuentus
Frequens doctissimorum & clarissimorum virorum concessus, non titulis modò maximis, verum etiam maxima eruditione insignium
Academia, quæ cum summis academiis literariis contendere ausit
Gymnasium literarium
Arena palladia
Mater seu fons artium liberalium, studiorum, Bononia
Academia Patauina totius Italiæ nobilissima
Gymnasium Doleianum celeberrimum in Burgundionibus
Palestra literaria
Studium Patauinum, Perusinum
Lyceum, med. prod. λύκειον
Academia à Platone nomen habet, Lyceum verò ab Arist.
Athenis & à Cic. in Tusc.
Asylum artium omnium bonarum
Aditum Musarum
Mineruæ locus sacer
¶ Collegium, Bursa, Pædagogium, barbara à doctis censentur vocabula, tametsi in vulgi vsum traducta à magisterculis
Vniuersitas, secundum Iurisconsultorum definitionem, est, aliqua communitas vel ciuitatis vel aliarum quarumcunque rerum
Potest tamen dici Vniuersitas studiorum quod vniuersæ omnes artes ibi doceantur, sed non est vsitatum.

Uniust, vide False.

Uniustly.

Præter ius, Contra quam æquum est
Inique, Iniuria, παρανόμως
Non legitime, Sine iure
Absque iusta causa
Contra honestatem omnem
Summa cum perfidia
Præter ius fasque
Præter æquum & bonum, apud Ter.
against all right and reason.

to doe Uniustly.

A semita iustitiæ deuiare, Hiero.
Transire, transilire fines iustitiæ
Describere ius pretio, non æquitate
Iuris perfringere amussim
Ius torquere, peruertere
Corrumpere, deprauare iudicium
Emere, constuprare, contaminare iudicium, καταδωροκεῖν
Iustitiæ verbum tollere iter
Pauperis causam repellere
Pauperis preces clausa spernere aure
Egenum iustitiæ titulo vexare
¶ Iniuriam alicui imponere
Lædere, onerare iniuria
Iniuria lacerare, afficere, verberare, affligere, to doe wrong
Videmus proh dolor etiamnum auaritiam corrumpere æquitatem & plærosque argentinam pati.

Unkinde, Unthankefull.

Pro

Pro benefactis maleficium reponere
Ingratum esse
Pro summo beneficio summum remetiri maleficium
Ingratitudinis crimen subire, apud Cic. vide Unthankfull.

it is not Unknowne unto you, you knowe well enough.

Compertum tibi est
Nosti, οἶδας
Non est obscurum tibi
Haud te latet, fugit, præterit
Probe nosti, Non ignoras
Compertum, exploratum habes
Haud nescius es, haud ignarus
Liquido tibi constat.

Unlearned, ignorant, without knowledge.

Ineptus, ἀδαήμων
Indoctus, Inscius, Ignarus
Expers scientiæ, Sciolus
Ne ipsa quidem elementa callens
Ne Aesopum quidem triuit
Rudis bonarum literarum
μήτε νεῖν μήτε γράμματα
Neque natare, neque literas nouit
Alienus à musis, Illiteratus
ἀναλφάβητος, ἄμουσος
Idiota, Nescius
Amusus, Sus Bœotica
Indoctior libethriis
Asinus Cumanus, Ineruditus
ὄνος παρὰ κυμαίοις
Per ætatem rerum imperitus, a Smatterer
Ab eruditione, morumque probitate alienissimus
Omnium disciplinarum rudis
Imperitus, non dicitur tantum pro eo qui sit illiteratus, sed latius patet vox, vt sit contraria Græcæ dictioni πολύτροπος, vide Christophorus Hagendorphinus, indoctè scripsit. Monacho imperitior, id est, à summo vertice ad imos vsque pedes, totus ex ignorantia literarum consutus.

Unlike or Diuerse.

Dissimilis, Discors
Dispar, Dissentaneus
Varius, Discrepans
Contrarius, Repugnans
Differens, Distinctus
Discretus, Dissonus
Absonus, Alienus, Alius.

farre Unlike, farre from the matter, nothing to the Purpose, neither rime nor reason.

Absurdum, Dispar, Dissimile
Discors, Varium, Alienum
Differens, Discrepans, Dissonum
διαφωνόν, Nihil ad rem faciens
Absonum, Diuersum
Dissentaneum, Non conueniens
Dissentiens, Distans plurimum
Quid ad rhombum?
Vide prouerb, Absurda, Aliena, vide differeth much.

to Unlocke, vide to Open. to Unlode, to Unburthen.

Exonerare. Onus deponere, exuere, abiicere
Onus omne meum rescisum est.

Unluckie, Unfortunate.

Infortunatus, infœlix
Parum fœlix, Sinister
Quarta Luna natus
ἐν τετράδι γεννηθεὶς
Sinistro genio natus
Parum auspicatus, Inspicatus
Fortunæ improbitatem multipliciter expertus, Fortunis euersus
Fatis & diis iratis (vt aiunt) omnia agens. Qui plura aduersa pertulit quàm secunda

Mustelam

Mustelam domini habens, vel alens. prouerbialis sententia. Et per iocum fortunatior Scrobolis Carcini.
Variis exercitatus fortunę incommoditatibus. Nothing prospereth or thriueth vnder his hand.
Cui cuncta cedunt infœliciter, & intemperijs agitur, prouerbio in patruos minxisse cineres dicitur. Vide vnhappy.

to be Vnlucky, Vnfortunate.

Aduersi euentus fortunam tolerare
Fortunæ aduersę ictibus circumueniri
Mersari fortunæ fluctibus
Fortunæ tragulis feriri, Bud.
Ludibrio esse fortunæ ibidem
Infortunia pati, Fatis exerceri
Infesta fortunę tędia crebraq; perferre
Calamitatem accipere
Minus prospere viuere,
Infestis telis aduersorum casuum fortuna aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis sauciare dicitur. Budæ. quapropter dubiæ & nouercanti fortunæ non diu fidendum.

Vnlucky.

Infæliciter, inauspicato, Cic.
Sinistris augurijs, vel auspicijs, malis auibus.
¶ Inauspicatum, Malum omen.
Occursu infaustum, an vnluckie chance, or that bringeth ill luck.

Vnmodest.

Immodestus, inconsultus, temerarius, imprudens, inconsideratus, immoderatus, immodicus.
Expers modestiæ, iudicii, prudentiæ & rationis. Vide Shamelesse.

Vnmoueable goods, an Heritage.

Bona soli, Bona fundi
Immobilia bona
βοσκόματα, Possessiones
Prædia, κλήματα
Hæredium & Hærediolum.

Vnnoble, not noble, of a base or poore stocke.

Ignobilis. Obscurus
Ignotus, Plebeius
Homo plebei ordinis, quintæ classis
Minimè classicus
ἀνώνυμος, ἀγενής
Obscuris editus vel natus parentibus seu natalibus, ἄσημος
Infimorum hominum seu plebeiorum stirpe oriundus
Infimo genere, obscuro natus
Cuius fama in obscuro est
In obscuro vitam agens
Imaginibus carens
Subobscura natus in familia
Obscuro loco & parentibus agrariis natus, Parabolanus
Horatius Daman pro ignobili & obscuro posuit. vt ne tegat spurco Damę latus
Homo a se ortus, apud Cic.
A nobilitate alienus
ἄκλυτος, παράκλυτος
Homo notus, apud Sal.
Et prouerbio, Generosus ex crumena dicitur, qui propter opulentiam generosus vult haberi, alias humilis & obscurus.

Vnpossible.

Impossibile est, pro quo fieri non potest, docti dicunt
οὐχ οἷόν τε, Supra naturæ vires
Nullo pacto fieri potest, & prouerbiali schemate
Prius testudo leporem preuerterit
Mare vitem tulerit
Locusta bouem peperit
Ouem lupus duxerit vxorem
Citius elephantem sub ala celes, & id genus permulta alia.

Vnprofitable

Unprofitable, vnthriftie.

Qui nulli est vsui, Inutilis
Otiosus, ἄργος

Unreasonable.

Præter rationem
Irrationabiliter, Inhumaniter
Temerè, ἀλόγως.

Unruly, vide Stiffenecked, Untamed, Wilde.

Effrænus & effrænis, ἀχάλινος
Infrænus, Effrænatus, Indomitus.

Untill, vnto.

Donec, Donicum, apud poetas & Comicos. Quoad.
Dum, apud Virgilium & Terent. pro Donec, Vsque dum, ἕως
Tantisper, Quousque
Quoadusque, ὄφρα
Vsque diu, Dum, Tamdiu
ἕως ὅ, Adusque pro, vsque ad.

vntill now, euen vntill this time, hitherto.

In præsentem diem
In hodiernum diem
Hactenus, Huc vsque
Adhuc pro hactenus, Terent.
Cessatum est vsque adhuc
In pre[s]entiarum
In hunc, in hanc diem
Ad hoc vsque tempus
Ad hanc potestatem
In hanc vsque horam
In præ[s]ens vsque tempus, hodieque.

Unthought, vnlooked for, Sodenly, vnawares.

Inopinatè, & tò, [i]mprouisè, & to
Subito, Extempore
Ex improuiso, In auspicato
Præcipitanter, ἐξαίφνης, ἐξαπίνης
Preter, spem, opinionem, atque in incredibile hoc mihi obtigit παρ᾽ ἐλπίδα, Repente Ex inopinato
Ex insperato, Insperatò
vide vnaduisedly.

Untractable, vide Stiffenecked.

Unwillingly against ones will.

Inuitus, Coactus
Prçter voluntatem, ingenium
Ingratis & ingratus, vtrunque apud Terent. pro inuitus vel coactus
ἀκούσιος, ἄκων
Grauatè & grauatim, aduerb.

Unwisely, vide Unaduisedly.

Unwise, vide foolish.

Unworthy of praise.

Laude indignus es
Indignum te laudè præbuisti, præstitisti, ostendisti, probasti.
Non ita te gessisti, non ea quę vitę ratio fuit, non eiusmodi sunt tua merita, non te talem videmus, cognouimus, sensimus, experti sumus, non is nobis cognitus es, vt afficiendus, orandus, decorandus, honestandus, efferendus, extollendus laude sis.
Vt laus in te conueniat, tibi debeatur.
Vt laudis præmium, quasi tibi debitum possis exigere
Vt laus quasi tuis meritis debita merces, persoluenda videatur.

Uoide, emptie, without, destitute or lacking.

Vacuus, Inanis, Expers
Immunis, Orbis, Viduus
Viduatus, Vacuatus.

to Uomit, to Spew, to Cast vp.

Vomare, Vomitare, Degere
Eiectare dape, ora vacuare cibis
Nauseare, Nauseam facere, Reuomere.

a Vomiting or spewing.

Vomitus vomito. Stomachi dissolutio reiectio vel reiectus.

to Vowe, or to make a Vowe.

Vouere. εὔχεσθαι ὁμολογεῖν
Votum vouere, reddere
Canere vota, Virg.
Voto se obstringere, obligare
Votum facere
Suscipere votum Deo
Concipere, Suscipere, Capescere
Ferre, multiplicare
Soluere, implere voti debita
Votis optare, petere, exposcere, operari
Dicere sacramento, & Dare sacramentum
Dicare pia, vota deo
Vota nuncupare, pro fœlici rerum euentu, vota polliceri & destinare, apud Plinium
Munuscula diuis promittere, Cat.

to Upbraid, vide to cast in ones teeth.

Upright, Pure, Sincere, a plaine dealing man.

Candidus, Integer
Sincerus, & hic & hæc sinceris & hoc sincere
Minimè fucatus, Apertus homo
Sine dolo, fraude, fuco, ἄδολος
Qui est extra omnem doli suspicionem
In quem nulla fuci cadit suspicio
In fronte gerens animum
Integer vitæ scelerisque purus
Qui moribus ab omni labe purissimis.

to make an vprore, or Sedition, a Rebellion, great sturre, to keepe a foule coile or turmoile.

Ciere turbas, dissidium
Ad dissidium vulgus impellere
Concitare tumultum, turbam
στασιάζειν
Concitare plebem, nationis seruitia
Funestos tumultus concitare, excitare
Turbam, tumultum facere
Omnia armis perturbare
Suscitare & excitare tragediam
ἐκτραγῳδίζειν
Res nouas moliri
Studere rebus nouis
Bellum, prælium, seditionem, tumultum, concitare, mouere
Turbas facere apud Terent.
Acria indicere bella pace pulsa
Seditionem mouere, facere, agere
Seditiosè rem gerere
Perturbationis strepitum mouere
Maximas vndique turbas ciere
πάσας ἀέλλας ὀροθύνειν παντοίων ἀνέμων, vt est apud Poet.
Turbas dare, Terent. pro facere
Ad seditionem & dissidium perpellere
διαστασιάζειν
Omnia conturbare
Maximis rerum procellis personare perturbare, miscere vniuersa
Peruertere omnia iura diuina, humanaque
Peruertere rem publicam
Confundere fasque, nefasque, fas & iura
Sursum deorsumque ordinem inuertere
Iuris ordinem cassare omnem
Cœlum miscere terræ, sacra prophanis
Diuina atque humana habere promiscua, Salustius

Omnia prophanare, prophana facere
Ima summis permittere
Omnia sursum ac deorsum miscere
Delere leges omnes, fas, omne ius
Rebus nouandis orbem commouere
Ciere bella, pugnas, Martem, Virg.
Motus tragœdiasque ciere
Excitare arma, tempestates, malum furorem, bellum, incendium
Omnia turbare, impacataque reddere, perturbare
Diuina pariter & humana tumultuosa tempestate confundere
Adferre perturbationem, apud Ciceronem
Conclamare & armis concrepare
Inter Christianos discordiarum semina iacere
Conijcere in perturbationes rempublicam
Acheronta mouere
Orbem Christianum in arma vel ad arma concitare, conclamare
Animum plebis contra principem suum exacerbare, irritareque ad seditionem, ad cædes commouere, & ad bella solicitare
Sollicitare quietæ ciuitatis statum, Liuius
Communem moliri seditionem, vulgusque in discordiam excitare
Pacem Ecclesiæ mutuis digladitionibus, exoticis opinionibus perturbare, conturbare
Subditos ad inobedientiam & illicitas iureque damnatas conspirationes & confœderationes pellicere
Funesto cornu classico occinere
Ad seditionem excitandam cornu, allectus personare, Eras.
Allecto in teneros Stigijs concitat alis. Virg.
Tyria conciere maria, hoc est ingentes turbas, vt refert Afraneus
Populum persuasione adulterare pessima
Populum exasperatum seditiosis concionibus in rabiem agere, apud Cic. Ad pileum vocare
Promissis ingentibus seditionem commouere
¶ Facere Tragœdiam ex comedia
Ex humuli tumulo grandem producere Olympum, Mantuanus B.
Iocum in rabiem vertere
Leuiculis de causis maximos tumultus excitare
In re leui nimium tumultuari
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias, quod prouerbio Tragœdias in nugis agere dicitur, in re scilicet leuicula mouere tumultum.

Out of Use, Abolished.

Exoletum est, aboletum est
Est inusitatum, abolitum
Moris esse desinit, desiit
Antiquatum est seu abrogatum
In dissuetudinem venit, abijt
Obliteratum est
ἐξηλλαγμένον, ἀπαλαιῶσθαι.

Used, in Use, or Custome.

Moribus receptum est
Consuetum, Vsitatum
Commune, Assuetum
Solitum, Vulgare
Vulgatum, Frequens
Solitum est fieri, Vsu perceptum
Cice. κατέστη. Inoleuit
Moris est, Consuetudinis est
ἔθος ἐστίν, ἐστι συνήθεια
In obseruatione est
Consuetudo tenet, obtinet
In consuetudinem venit
Remanet in hodiernum diem
Permánsit ille mos
In more positum est
Consuetudine receptum est
Vsus inualuit, Mos incessit, Salust.
Cunctorum calculo iam receptum est
Præclarum istu à maioribus accepimus morem Cic.
In vsum abijt

De

De more antiquo, after old fashions
Est in more maiorum
Abiit in morem, in consuetudinem
Vsu irrepsit, at paulatim temporis progressu robur collegit.

to Use, to Occupie, to Enioy.

Vti gladio, ense, cultro, vel aliquo familiariter
Expectatis frui commodis, vita salutari, &c. Carpere regni commoda.

to Use the trade of merchandise.

Mercari, mercaturam agere, ducere, exercere, gerere, administrare
Negotiari, negotia tractare, administrare, ad negotiandum se conferre, ad negotiationem proficisci
Nundinari, to sell and buy openly in faires.
Nundinator, a market man, or one that goeth to faires, vide traffique.

to grow out of Use or custome, to ware old or decay.

Exolescere, Euanescere
Obliterari, Antiquari
Desinere. Cessare. Abire, simplex, Abire in dissuetudinem
Exolere, Venire in dissuetudinem.

to lend out to Usury.

Fœnerari, Fœnerare, quamuis Valla distinguat
Vsuram facere, exercere
δανείζειν τοκοφορεῖν
Locare argentum fœnori
Fœnus agitare, exercere
τόκους λαμβάνειν
Pecuniam dare ad vsuram, collocare in fœnus
Artem domesticam exercere
Fœnerando debita compilare
Fœnore circumuenire, opprimere plebe, vulgus. Liuius.

an Usurer.

Fœnerator, Vsurarius
Danista, Dardanarius, δανειστής.

to Utter, vide to pronounce and speake, and to utter, to declare simply or plainly.

Crassius dicere
Intelligibilius loqui
Pinguiori (vt aiunt) Mineruarem agere, Apertius dicere
ἀμαθέστερον, agere, Inculcare
Manibus pedibusque inculcare
Expressius declarare
Præmansum in os inserere, Adag.
Clarissimè dicere, proponere
Apertius rem designare.

Utterly, throughly or altogether.

Prorsus, Funditus
Stirpitus, Radicitus
Medullitus, Omnino.

Uttermost, last.

Vltimus, Extimus
Extremus, Penitissimus.

Utilitie, vide Profit.
Uulgar, vide Common.

W

a Wafer, vide a Cake.
to Wage or lay a wager.

Certare cum quopiam, precio, pignore deposito
Deponere, Concertare
Decertare, Decernere
Facere sponsionem

¶ Deponere quadruplum ad duplum
Ponere, to Lay.

Wages or Hyre, Reward.

Stipendium, Prœmium
Merces, Meritum, Debitum
Salarium, vide Reward.

to giue Wages.

Stipendium de publico statuere, apud Liuium
Salarium annum constituere, attribuere ex fisco regio
E fisco centena annua designare
Salarium ex ærario principis statuere, apud Eras.
Annuum censum è publico decernere
E republica statum aliquod prœmium persoluere
Stipendium annuum mereri ob nouitatem rei inuentę.
Prœmium pro fortuna satis amplum consequi
Prœmia ferre, capere.

a Wagon, a cart, a chariot.

Currus, Carpentum
Quadriga, Veha vel vehia
Curriculum, Essedum, Vehiculum
Rheda, Plaustrum, ἅμαξα
Vittatus, arcuatus currus, vehiculum cameratum, quorum vsus in Brabantia & Flandria
Vittara quoque nauis, Solino dicitur Saracum.

to driue the Wagon.

Impellere currum, regere, molliri
Agere currum aut carpentum
Aurigari, ἡνιοχεῖν
Iungere currum, to make ready the wagon
Iungere equos, to set the horses in the wagon
Dexterare
¶ Ire veha curru, to ride in the wagon or Coach.

to ouerthrow the Wagon.

Euertere, subuertere currum
Impetu solo sternere
Effundere vecturam, aurigam
E curru deturbare, ἐκδιφρύειν
Effundere in humum.

a Waine-maker.

Carpenta coaptans
Carpentarius
Faber plaustrorum.

a Waine-man, vide Carter.
a Way, a Path.

Via, Iter, Callis
Semita, Vestigium
Trames, Limes, Orbita
Via præceps, an vneuen way
Arctus, a way that passeth through ones ground.

the high Way, or the common Way.

Via publica. Consularis
Basilica via, Via regia
Tritum, Spatium
Via trita, Prætoria
Via militaris, Plaustraria
μεγαλόδος, λεωφόρος.

to make the Way plaine, to open or to repaire the Way.

Aperire viam, Viam facere
Viam docere, Cic.
Munire, substernere, sternere viam
Scindere glaciem, prouerbialiter
Aliquid peruium facere
Aditum præbere, facere
ἐπίβατον ποιεῖν
Aditus facere illustres, Cic.
Fores aperire, metaphoricè
ἀνοίγειν τὴν θύραν
Viam complanare, æquare, euadere

Gradus tollere
Pulchram ac tutam sternere viam
E salebrosa & aspera commodam, leuemque reddere viam
Obstacula viæ discurrere
Tranquillam viam concinna, id est, expedi, Plaut.

to stop the Way or passage.

Iter, viam intercludere, claudere
Procludere viam
Iter intercipere
Obstruere persuga improborum
Progressum impedire
Iter intercipere, impedire
Inhibere gressum, iter, ἀνακάζειν
Aditum claudere, procludere, obstruere, intercludere
Crebris arboribus succisis omnes introitus præcludere, Cæs.
Intercludere inimicis commeatum
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria, frumentatione
Re frumentaria, Commeatibus nostris intercludere insistunt.

to Waile, to Lament, to Weepe.

Flere. Lachrimari
Illachrymari
Dare lachrymas, Virg.
Lachrymas profundere
Vlulare. Edere planctus
Eiulare sublata voce
Imo de pectore, quæstus dare vultu manibusque ad sydera versis
Plorare voce flebili
Plangere percussu membrorum
Gemere, sonitus è pectore erumpere
In fletum ducere voces, Virg.
Lamentari voce querula
Fundere fletus
Perfundere genas lachrymis, Ouid.
Querimonias, gemitus, eiulatus facere. Lachrymas fundere
Lachrymis genas erigare
Genas, ora rigare lachrymis
Cædere mœstis pectora palmis
Querulari. Queritare vel queritari
Capillos trahere
Seris ora ligare fletibus
Et apud Virg. Sustulit exutas vinculis ad sydera palmas
Cœlo supinas si tuleris manus, Hor. lib. 3. carmin
Cepas edere aut olfacere, ioco prouerbiali
Lugere, deflere, & elugere, **to lament or waile for.**
Cic. Patriam eluxi diutius
Deplorare
Mœrore mortem filii
Recentem natum fletu excipere, Sol.
Fletu omnia complere, **to make one weepe.**
¶ Excire lachrymas
Fletũ excutere alicui. vide **to mourne.**

to lay Waite, to deceiue, to practise wiles for to intrap or deceiue.

Insidiari. Malum moliri
Insidias tendere, moliri, struere, facere, ponere, locare, collocare, parare, Alere monstrum
Moliri, machinari fraudes, dolos
Mali aliquid moliri
περιτεχνάσθαι. λοχᾶν
καθιέναι λόχον. Petere absol.
Nectere strophas
Artem exercere pelasgam
Dolos suere. δόλους ῥάπτειν
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere
Tendere retia, laqueos
Struere dolos
Alto pectore moliri malum
Obsidiari, apud Columel.
Dolos consarcinare, texere
δόλους ὑφαίνειν, apud Homer.
Artes nouas, noua pectore versare consilia, Virg.

Retia distendere capiendis vndique prædis
βυσσοδομεύειν
Tragulam inijcere
Fabricam facere, fingere, Terent.
Pilum inijcere, apud Plaut. pro eodem
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiam corde
¶ Hamum vorare, to be deceiued.
In laqueum inducere, inescari homines
In casses inducere
Attrahere in nassam
Arte illectare, παλεύειν
Ex insidijs irruere, vrbem impetere.

Wayward.

Nimium acerbus es, nimium in consuetudine durus, asper es.
Tua consuetudo minime iucunda est, ardua potius, atque odiosa est, ita mores aliorum fastidis, vt nemo te, tu nemine vti possis, vt neque tu quenquam, neq; te quisquam ferre possit
Vt neque tu consuetudine cuiusquam neque tua quisquam vti possit, vide Froward.

to awaken or to awake one out of his sleepe.

Excitare à vel è somno
Suscitare aliquem somno
Excire somno, Liu.
Rumpere, abrumpere alicui somnum, Expergere
Expergefacere. Exuscitare
Persoluere membra somno
¶ Expergiscor, excutior somno, to awake
Ex somno corripere corpus
Euigilo. Soluo somno
Nox viros somnusque reliquit.

to Walke, to goe abroad.

Gressus, Pedes ferre aliquò
Petere patriam
Contendere, Niti
Dirigere gressum, abitum parare
Ferre iter, Efferre pedem
Proripere, Tendere, Agere se aliquo
Vertere cursus, celebrare
Radere, metiri iter
Viam secare, agere, viam capere, tentare
Vestigia firmare, torquere
Signare, Figere, Premere
Gressus glomerare superbos
Larem patroque penates redire
Suspensos ponere gradus
Inambulare, ἐμπεριπατεῖν
Ambulare. Spatiari
Aura mitiore se remittere
Cœlo serono quoquam deambulare animi causa
Deambulare dum iucunda & blanda est aura
Obambulatione oppidi fastidium leuare
Ad auram inambulare.

a Walking place.

Subdiale. Xystum
Hypæthrium. ὑπαίθριον
Paradromis.

Walking in darknesse, vide Blinded.

to Wander, to stray.

Errare. Palare
Discursare, Vagari
Spatiari, Lustrare, vide to goe out of the way.

Wanton, saucy.

Lasciuus. Proteruus
ἀκόλαστος Blax. βλάξ
Petulans, Procax, Petulus
Improbus pro proteruo lasciuoque, ponitur.

Wantonnesse.

Proter-

Proteruia, Petulantia
Improbitas, ἀσέλγεια
Proteruitas, Insolentia
Procacitas, Lasciuia
Panis saturitas, vt habetur Ezechiæ, 16
Vulgo panaria saturitas, & prouerb. schemate
Citra vinum temulentia
ἄοινος μέθη.

to be Wanton or Sawcie, to play the Wanton.

Insolescere, Lasciuire
Insolentiam pro se ferre
Petulantem & insolentem se exhibere
Protereu e, ἀκολασταίνειν
Procaciter, petulanter, improbè & insolenter agere.
ἀσελγαίνειν.

Wary, vide **Circumspect**,
Warmth, vide **Heare.**
to Waxe Warme, vide **Hotte.**

to Warne, to Aduertise secretly, to signifie.

Innuere, Significare
Insinuare, Indicare
παραινιτ?εσθαι
Dare signum oculis, oculis innuere. **to winke**
ἐπιλλίζειν, In aurem dicere
εἰς οὖς λέγειν
Indicium facere, apud Terent.
Anus indicium fecit
Indicium dare
Aperire se totum alicui
Admoto propius capite, dicere
Familiariter arcanum suum exponere
ἀνατίθεσθαι
In sinum amici effundere, deponere, sententiam penitus aperire effari
Secreto dicere, committere
Nunciare, denunciare, enunciare, perferre dicere, edocere, & simplex docere, apud Cic. significare certum vel certiorem facere, deferre, **to signifie or let understand.**
Cognitum facere, i. certiorem, apud Plin. Notificare, facere notum
Reddere certiorem vel certum.
Intimare vulgus dicit non admodum latinè pro significare, apud Titum Liu. inuenies tamen.

Warre.
Warring with good successe
to declare Warre, vide **to denounce, &c.**
to enterprise Warre.

Bellum suscipere
Inimicitias suscipere
ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον
ἔχθραν ἀναιρ ῖσθαι.

to prepare for Warre, or to make great preparations for it.

Belli apparatum instruere
Parare Bellum, arma, copias
Componere militarem apparatum
Ex hybernis milites in expeditionem euocare
Contendere bello
In arma parare. excingere se, suos
Exercitum, copias bellicas conscribere
Militiam cogere
Expeditionem agere
Bella gerere
εἰσβάλλειν, ἐλαύνειν
Bellisciere
Parare machinas magnas
Ruere in Bellum

Expeditionem parare, apparare
Moliri expeditionem, bellum, classem
Martem instruere
Expedire copias, auxilia contra aliquem
Arma mouere
Machinas tormentaque parare.

to end, or make an end of the Warre.

Bello finem imponere
Bellum absoluere
Claudere, Profligare
Dirimere, ab armis conquiescere & cessare, Classicum canere
Receptui canere, to sound the retrait.

to make Warre, vide to Fight.

Warlike, belonging to Warre.

Militaris,	Mauortius
Martialis.	πολεμεῖος
Bellicus,	πολεμικὸς
Castrensis.	

to Wash, to Rinse.

Lauare, Fontana perluere vnda
Vulnera siccare lymphis, abluere
Dare manibus lymphas
Tergum dimittere in vndas
Flumine, vino, se abluere, lauare, tingere, liquido rore perfundere
Sumere aquam.

to Wash out Writing, vide to crosse out.

to Waste, to spoile, to destroy with the sword and fire.

Omnia flamma ac ferro delere
Prouincias rapinis, ferro & igni populari. Ferro flammaque grassari
Ferro ignique rem gerere
Omnia vastare ferro & igne, cuncta euertere
Hostili more populari ac vexare
ἁρπάζειν κ̀ πορθεῖν
ἄγειν κ̀ φέρειν
Vrbes, muros mœnia destruere, æquare solo, ab imo vertere
Ingentem domus traxit ruinam
Vrbem mœnia diruere, euertere
Subnectere, disijcere, deijcere, concutere, subruere
Sternere, perdere, eruere
Ferro incendiis ac rapinis miserè vastare, Agros depopulari, longè lateque vastare
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere, Ouid. ἀποσποδῶσαι vide to spoile.

to Wast riotously, vide to consume.

to Wast his patrimony.

to Watch.

Vigilare, Excubare, φρουρεῖν
De excelsiori specula obseruare
Excubias agere, vel vigilias
Custodire vigilias, in Euang.
Agitare noctem, apud Sal.

Watchmen, or the Watch.

Vigiles & vigiliȩ pro vigilibus
Excubitores
ἄγρυπνος, Custodes
¶ Primarius magister excubiarum & symbolorum seu tesserarum quæ secreto excubitoribus dantur
Excubias de stationibus deducere, to take vp the watch
Vigiliæ, Excubiȩ, Custodia nocturna.

Water.

Aqua, Vnda, Lympha, Fluctus
Latex, Humor, Amnis
Fons figuratè pro aqua, vt Adfer fontem, i. aquam

Vena aqua manabat ſaxo
Dare aquam, lympham manibus. Virg.

to Water the ground, or garden.

Rigare, Irrigare, Humectare
Spargere ſemen aqua
Madefacere humorem aſpergere, adaquare
Perluere ore manus
Madida fluere in veſte.

to Waxe old, vide Old.

to Waxe ſtrong, to recouer health.

Conualeſcere, κατισχύειν
Sanitatis beneficium ſentire
Refrigerio potiri ſalutis, in ſacris literis, Reuiuere
Reuiuiſcere, firmum validumq; fieri
Reualeſcere ex capitali morbo
Reualeſcere, Sanari
Morbo leuari
ἀναλαμβάνεσθαι ἐκ τῆς νόσου
Refici incipere, Pli. pro conualeſcere
ῥαίζεσθαι. ἀπὸ τῆς ἀσθενείας
Recolligere, reparare vires ab ægritudine, Recreari
Meliuſculè valere
A morbo valere, Plaut.
Priſtinæ reſtitui ſanitari
Confirmare ſe, Cic.
Quum te bene confirmaris, ad nos venias
Recipere vires, ἀνακομίζεσθαι
Recuperare valetudinem, ſoſpitatem, vires
In priſtinum ſanitatis gradum reſtitui.

Weake, Feeble, Rotten, readie to fall downe.

Fragile, Vermiculoſum
Futile, φθόρον
Ruinæ proximum
Ruinoſum, Marcidum
Ruinam, caſum minitans
Caſui proximum
Vetuſtum, ἀρχαῖον
Debile, Lubricum
Fluxum, Carioſum
πονηρόν. Carie vitiatum
Lapſum minitans
Inueteratum, Concuſſum
Colliſum, Debilitatum
Fractum, Imbecille.

a Weake body.

Languidus Debilis,
Malè fortis
Exuccus. Inualidus
Eneruis, ſine neruis
Imbecillis, Solutus
Affectus abſolute, pro languente, apud Propert.
Exhauſtus viribus
Imbecillis, Effœminatus
Mollis, Tener, Lentus
Morbidus & Morboſus
Aeger, Infirmus
Corpore malè habens
Valetudinarius, Afflictus
Exilis, Exiguus
Victus, Confectus morbo
Delumbis, Morboſus.

Weakeneſſe, Feebleneſſe, Sickeneſſe.

Aegritudo, Aegrotatio
Languor, Debilitas
Imbecillitas, Fragilitas
Infirma atque ægra valetudo
Infirmitas, Valetudinis vitium, incommodum, grauitas
Incommoda, aduerſa, infirma & infenſa valetudo
Profligata valetudo. i. deſperata
ἀσθένεια, Impotentia.

Wealth, vide Money, and Riches.

Wealthy, vide Rich.
to Wearie, to Tire.

Fatigare, Defatigare
Magnis laboribus sese in aliquo exercere. Se frangere, ambulando rumpere, Lassare, Delassare.

Weary, Tyred.

Fessus, Lassus, Fractus viribus
Animi lassus, Cura confectus stupet.
Laboribus confectus
Languens è via vel languidus
πεπονηκώς, Defessus
Fatigatus, Lassatus, Victus
Defatigatus ex itinere, Terent.
Raptus.

to become or waxe Weary.

Deficere, Corruere
In extremo actu corruere. Liui.
Lacessere
Supra modum defatigari
Perlacessere, Fatiscere
Cedere labori, ἐκκάμνειν
Malis succumbere, ἐκκακεῖν.

to be Weary of his life.

Agi in tædium vitę apud Ouid.
Vitę tædere
Vitæ capere tædium, & vitæ tędium me cœpi, quamuis Valla refragetur.
Tristitiæ pertæsus munere vitæ.

Faire Weather, a sweet Aire.

Iucunda & blandiens aura
Cœlum serenum, Clarum, Mitius
Gratum, temperatum, Minime turbidum, Maturum
Aër temperatus, Bonum cœlum
Mira cœli serenitas, nullis inspirantibus ventis, εὐδία
Cœlum mite, vernans
Cœlum quo nihil amœnius, blandius
εὐημερία. Sudum
Et apud Virgilium, vnde hæc tam clara repentè Tempestas
Egregia tempestas, apud Cic,
Cœlum nitescit clarius, Prud.
Auræ blandæ temperies, αὖρα
Aura in hac significatione raró apud doctos inuenitur, denotat enim ventum flatum lenem propriè ac frigerantem quales flante zephiro est circa veris initium. Quando redit pulsis aura serena notis.
Aura secunda, mollis, tenuis, facilis
Cœlum sudum quasi sine vdo, i. siccum non humidum, αἴθριον
Ventus cœlum pelagoq; fauens, Ouid.
Cœli amœnitas, clementia apud Eras. & Soli.
Multa cœli temperies
Aëris mira quædam salubritas, clementia
Saluberrima aëris temperies
Varro temperaturam cœli dixit.

ill Weather.

Cœlum incommodum, apud Eras.
Teter & pestilens cœli odor
Obscœnum solum, durty
Triste, nubilum cœlum
Imbrium cœlum, humidum
Cœli insalubritas, Eras.
Cœli grauitas, apud Cic. & apud eundem
Loci grauitas hic miserrimè perferenda est.
Sæuum Cælum, hard weather
Rigens, asperum tempus
Frigidiusque aura
Pestilens locus, an vnwholsome place.

a Web of cloth.

Tela ordiri, exordiri
Texere telam
Linum moliri & plenas exonerare colos.
Radio percurrere telas & rarum pectine denlare opus
Arguto tenues percurrit pectine telas.

to Wedde, vide to Marry.

a Wedding.

Nuptiæ. γάμος
Apparatus hymenæus, Tæda
Conuiuium nuptiale
Festiuitas & luxus nuptialis.

to keepe Wedding feasts.

Agere facta nuptialia,genialia
Exercere nuptias, pactosque hymenæos, Virg.
Canere nuptialia festa, Ouid.
Celebrare connubia, hymenæos, Virg. Parare hymenęa
Facere nuptias
Ad nuptiarũ solenne conuiuium conuocare, to call or to bid to a feast.

a Wedding song or verse.

Fecenneni. Thalassio. Hymen. Hymenæus. Epithalamium
ἐπιθαλάμιον.

a Wedge, vide Chesill.

to Weed, to plucke out Weeds.

Noxias herbas euellere, extirpare, eruere, Runcare, Columel. & Varroni visitatum
ποάζειν. Eruncare
A noxis herbis segetem purgare
Tollere zizanias
Purgare fruges à zizanijs
Noxia suo horto demetere zizania
Sublatis zizanijs purum triticum in horreum colligere
Aream ecclesię purgare, repurgare
Euellere omnes radicum fibras
Lolium stirpitus euellere
Eruderare, rudis eijcere.

a Weeke or seuen dayes.

Hebdomas, ἑβδομάς
Hebdomada, æ.
Septimana, de quibusdam Latinorum dicitur, scilicet spatium dierum septem.

the Weeke of a candle or lampe.

Myxus, μύξις. Elychnium, Xylincum gossipium, of cotten.
ἐλλύχνιον
Funiculus stupens, canabinus, seu sparateus oleo circumfusus
Verbascum, φλόμος
Scirpeus, of rushes
¶ Emungere lucernam, effungare, to snuffe the candle.
προμύξαι τὸν λύχνον.

to Weepe, to Waile, to Lament with teares.

Eiulare, Vlulare, ὀλολύζειν
Gemere sonitu è pectore erumpente, Lamentari, Plorare, Lugere
Magno clamore in sydera planctu
Ardua sublatas tendere ad sydera palmas, Ingemere, Plangere
Flere, κλαίειν
Fletibus moueri
Lachrymare vel lachrymari
δακρύειν
Ducere voces, choros in fletu
Indulgere lachrymis
Fletu se emacerare
Lumina fument fletu
Lachrymis dolorem egerere
Lachrymis manare
Animus concussus fletu
Deflere. Illachrymare
Delachrymare. Fletus effundere, Ciere. Vide waile.
Lachrymas ciere, profundere, dare, voluere, non retinere, Ire in lachrymas inanes
Lachrymas perferre, spargere, concipere, libare, notare, mouere, licere, renouare, miscere
Lachrymas animi dare signa sui
Lachrymis oculos perfundere, suffundere
Perculsi mente dederunt lachrymas
Cum alicuius lachrymis, lachrymas suas

suas confundere
Lachrymas pectore volutare
Fluunt lachrymæ more fluentis vel perennis aquæ
Labitur ex oculis tum quoque gutta meis
Decidit in tepidos lucida gutta sinus
Miscuit hæc lachrymis tristia dicta meis. Lachrymis fari
Sinum lachrymis impleuit obortis
Vultum lachrymis atque ora rigare
Spargitur tellus lachrymis, flumine, increscunt lachrymis
Effusus lachrymis, longosque ciebant incassum fletus
Lachrymæ per amantia lumina manant
Nec lachrymas oculi tenuere cadentes
Lauare lachrymis vultum
Explere, indulgere lachrymis
Per sinus lachrymæ fluminis instar eunt, cadunt
Veniunt lachrymæ & fine carent
Gemitum dat pectore ab imo
Guttarit per genas, Labitur.

a Weeping, a Wailing, Lamenting.

Vlulatus. Planctus, & plangor
Fletus. Lachrymæ
Singultus, Suspiria
Eiulatus. Gemitus
Ploratus. Lamentatio
Lamentum. vide Lamentation.

to cease or to leaue Weeping.

Sistere, Temperare lachrymas
Abstergere lachyrmis
Temperare á lachrymis
Lachrymas imbibere, comprimere, tenere, retinere, congelare, detergere
Siccare lumina. Celare fletus
Suspendere, corripere lachrymas, cohibere, deuorare, eripere, lachrymas. Lachrymis lædere.

of great Weight or Importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpose.

Plurimum referre
Magni, permagni refert
μέγα φέρει & πολὺ διαφέρει
Permagni interest
Maximè refert
Haud parum refert
Pro non paruo negotium habetur
Res magni momenti, maximi ponderis. vide sup. a matter of importance, and heauy.

to Weigh, to Esteeme, to set much by.

Pluris facere, ducere
Pluris æstimare Præponderare.

to Weigh the matter exactly, vide to Examine.

Well, right Well.

Congruè. Aptè. Benè. Commodè
Accommodatè, Rectè, Appositè, quod vulgus dicit. Conuenienter, congruenter, Belle, Probè
Percommodè. Bellissime
Perbelle. Optime
Recte. Quam optime
Rite. Lepide
Commodè. Composite
Decenter, Continue. εὐρύθμως.

Well then, or, goe to then, we haue passed the worst, goe forward, or proceede in Gods name.

Age. Age rem
Agesis. Agedum
φέρε. φέρε δὴ
¶ Callum duximus

Occal-

Occalluimus
Neque enim ignari ſumus, ante malorum paſſi grauiora, dabit Deus his quoque finem, vt eſt apud Virg.
Ite ô fortes peioraque paſſi, Hor.
Macte animo, virtute
Malis aſſueuimus
Tulimus permulta, ſed hoc acceſſerat illis.

you be Welcome.

Deſideratus ades, & apud Virg.
Expectatus venis
Exoptatus ades, aduenis, pro quo ineptientes dicunt, Bene veneritis
Saluus ſis, Optato ades
Proſpere adueneris, Gratus ades
Optato aduenis, Terent.
Salua ſit tua præſentia
Aduentu tuo nihil nobis gratius eſſe potuit
Plurimum nos tua præſentia exhilarat. Sis bene ventus, barbariſſima eſt locutio.

Well fauoured, beautifull.

Nitidus, Nitidulus, Comptus
Comptulus, Bellus, Perbellus
Elegans Cultus, Decorus
Specioſus, Specie valens, Venuſtus
Bene veſtitus, Excultus
Honeſtus, Terſus, Scitus
Concinnus, Formoſus
Formoſulus, Formæ præſtantis
Iuuenis inſignis, Egregius forma & facie, corporeque præſtanti
Eleganter cultus, Pulcher
Ευειμένος, ευείματος
Qui ex ouo prodijt
Ore floridulo nitens
Princeps formæ elegantia conſpicuus, Saperda, μομφός, vide Faire.

your Welfare reioyceth mee as much as mine owne.

Lætitiam ex rebus tuis eandem, quam ex meis capio, accipio, percipio, ſuſcipio, haurio
Lætitia me afficiunt res tuæ, æque ac meæ, pariter ac meæ non minus quàm meæ, non ſecus quàm meæ, haud aliter ac meæ
Tuæ me res efferunt lætitia, gaudium mihi afferunt, pariunt, præbent, voluptate me perfundunt itidem vt meæ
Tuis rebus vti meis afficior
Quæ meis rebus, eadem mihi è tuis oritur iucunditas, voluptas, delectatio, lætitia, gaudium
Tuis è rebus ita lætor, vt meis.

Well ſpoken, Eloquent.

Facundus, Facetus, Eloquens
Lepidus, Feſtiuus, vide Eloquent.

West.

Occidens, δύσις
Occaſus, apud Plinium
Sedes Zephyri
Occidentalis vel veſperalis plaga
¶ Ab occidente, Ab occidui ſolis plaga, apud Solin.
Axe ſub occiduo.

West winde.

Cautus, qui Plinio dicitur Corus, flat aduerſus Aquilonem, Græcis dictus Argeſtes, ἀργέστης
Fauonius Latinè, qui Græcis Zephyrus dicitur
Aphricus & Lips, λίψ. à Libya ſic dictus (eſt eadem Libya quæ Aphrica) flat aduerſus Vulturnum. Et magiſtralis, nunc alij vocant ventum Libycum, Vitruuius autem Carbinum.

Wet, vide Moiſt.
a Wheale, vide Bliſter.

Wherefore.

Quare

Quare? Cur?
Quamobrem? πωκρὰ ὅ;
Quam ob causam?
Quapropter? Quocirca?
Quorsum? Qua de re?
Qua ratione?
Propter quid? παρὰ τί;
Quidnam? Quid?
Quid cedo? Qui?
Quid causæ est?
Qua de causa?
Quid negotij?

a Wherle or wherne that women put vpon their spindles.

Verticulus vel verticulum
Spondylus, σπόνδυλος
Spondylus etiam significat illud rotundum albicans, quod est in ostris, à spondylis similitudine.

to Whet, to make sharpe.

Acuere, ἀκονεῖν
Exacuere, Trahere aciem
Exterere cultri aciem
θήγειν, παραθήγειν
Atterere cautibus
In mucronem excitare
Exasperare ensem, ferrum saxo apud Liu. ἐξαγριαίνειν
Turbinare, ἐπιτροχίζειν, acutum facere, to sharpen vpward
Turbinatior pyris figura quam malis, Plin.
Propilare, σφανερῶσαι, Acuminare
Subigere securim, Virg.
Subiguntque in cute secures.

little While or space.

Aliquandiu, Diutile, Aliquantisper
Paulisper, Parumper
Ad tempus, ἐπηχρόνον.

While I liue, or while life doth last or endure.

Quoad vixero, Dum viuam, Virg.
Dum superstes vita erit
Quatenus vitam producam, donec viuere licebit
In omni vita propositum erit
In omni vitæ cursu, nihil mihi prius, nihil mihi antiquius erit
Donec viuos inter agam, genibus dum fulciat hisce
Donec hoc calcauero solum, & in me halitus atque vitæ spiraculum manserit
Dum animo exuperabo meo
Dum sumus inclusi in his compagibus corporis, Cic.
Quamdiu manserit pars vltima vitæ, spiritus
Quoad Deus dederit huius lucis vsuram
Dum memor ipse mei
Dum spiritus hos reget artus
Quamdiu mihi vita contigerit.

to Whip, vide to scourge.

Whipped or scourged.

Sulcatus flagris
Confectus plagis, cruciatu
Multa vbice regens
Plagis, tubere virgoso tumens
Et visceratus, pro excoriatus
Virgis lectoriis fœdè laniatus
Noua cute vestitus
Toto corpore laniatus

to Whisper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem
καθιέναι τὴν φωνήν
Auribus indere
Ad aurem dicere
ὑποβάλλειν, Suggerere
In aurem loqui, Immurmurare
Communicare, ad aurem priuatim
Insusurrare in aurem
Subdere, ὑποφθέγγεσθαι, vide to warre.

to dare not whisper, vide Mutter.

White.

Candens, Candidulus
Candidatus, Argenteus, Gypsamæ
Albus color ac natiuus
Candidus. Niueus
Niue candidior
Leue opus præsertim, si non adsit ars aut fucus quasi accesserit, dicitur. ἐλαφαντινος
Galbinus, Lacteus, Eburneus
Olorinus, Memnonius
Cygneus, Galidaneus
Sandicinus, Sandaracinus
Nœgeum pro candido Liui. ponit.
Leucopheus, white gray.
Gilius color medius inter album & nigrum.

to White-lime, to make white or blanch.

Albare, Dealbare
Albarium parieti illinere
Gypso incrustare parietes ædificiorum
Luto gypsato crustare.

Whole, Sound, in good health.

Sanus, Valens
Bene habens, Bene valens
Incolumis, Columis
σῶος, vel σῶς, Saluus
Sospes, Optime habens
Integer, Fortis
Alacer, Vegetus
ἰὸρωςος, Pisce sanior.

to make whole, vide to Cure and Heale.

wholly, throughly.

In totum, τὸ πᾶν, Planè
Vsquequaque, Funditus
Omnino, πάντως, πάντολος
Vniuersum, Vniuersaliter
In plenum, Penitus, Prorsus
Prorsum, Protinus, apud Virg.

Wicked, vide Naughty.
to offer wrong to his father is most wicked, vide Offer.

a wife, a Housewife, or the goodwife of the house.

Coniux, aut vt Phocas tradit, coniux semen
Socia generisque torique
Conthoralis, σεύνεος
Consors thori, vxor, Compar.
Marita, apud Ouid.
Mater familias
Thalami particeps
¶ Matrona.

Wilde, vide vntamed.
Wiles, vide Traps.

a Will, a minde, or affection.

Arbitrium, αὐτεξούσιον
Arbitratus, Voluntas
Nutus, νεῦμα
Ratio, Animus
Consilium, Iudicium
Animi sententia, voluntas
Cęterum, Placitum, Assensus, Consensus, Natus, Consilium, ad alia quoque referuntur, by your leaue or licence.
¶ Liberum arbitrium
Animi voluntas, sententia libera, a freewill.

good Will, vide Fauour.
according to your owne Will.

Pro

Pro tuo ipsius arbitratu
Tuo ipsius iudicio ac voluntate
Iudicio proprio
Ex dictamine proprio
Illos ex tuo ingenio iudicas, Terent.
after your opinion.

Willingly of himselfe, with his owne minde, will, and accord.

Vltrò, Sua sponte, αὐτομάτως
Spontè, αὐτοματί
Lubens, Lubenter
Libens, Libenter
Perlibenter, Perquam libenter
Lubens ac volens
Non excitatus ad hoc
Non grauatim
Non extimulatus
Ex animo, ex animi sententia, apud Cic. pro vltro & sponte
Spontaneus, Vltroneus
Non requisitus, proprio dictu
Voluntarius, ἑκὼν. Volens.
Propria voluntate, αὐτομάτως
Coactus tua voluntate, apud Terent.
Non coactus, ἑκὼν
Tuopte ingenio, Te non inuito
Tua voluntate.

Wilfull, vide Obstinate. Wilfully, done with a free, or a set purpose.

Cogitò actum, factum
Studio, Cum studio
ἐξεπίτ. σπουδῇ
Studiosè, Consultò
ἐπιτηδὲς, ἐκ προαιρέσεως
Consilio, Volenter
Sciens & prudens feci
Destinata malitia
Matura habita deliberatione
Re omni satis perpensa
Destinata voluntate
Sapienter, Non temerè
Ex animo, non dissimulanter

Data opera, ἐκ προνοίας
Dedita opera, De industria
Ex industria, ἐξεπιτηδὲς
Composito, Ex composito
Ex destinato, Ex proposito
ἐκ παραγγέλματος.

Whether you will, or not, in spite of your heart.

Volens, nolens, Velis, nolis
πάνχος, Lubens, inuitus
Vltronens, coactus
Volens inuito animo, ἑκὼν
ἀέκων θυμῷ apud Eurip.

a Wildernesse.

Desertum, Secessus.
Eremus, ἔρημος. med. prod. & sine aspiratione in prima
Solitudo locus solitarius
Inhabitante plaga
Anachoresis
Abata, ἄβατα, inuia loca
Auia, longissimè remota
Recessus, Latebra
Locus remotus
Terra deserta & inuia, in lib. Psal.
Hinc dicti solitarii, Eremitæ
ἐρημῖται, Eremicolæ, Anachoretæ. eremum ac solitudinem incolentes
Vitam abditam lustris syluestribus agentes
Manozonii, apud Iusti.

a Wimble, vide Auger. Windes.

Ventorum flamina, Flatus
Spiritus pro ventis, in sacris literis
Venti procellæ
Turbines, Vis ventorum
Turbo propriè, a toppe, or a gyg.
Impetuosa ventorum ratio
λαῖλαψ., Græcè & Typhon.

Et

Et vertex ventus contortus, roratus & turbulentus
Aura, flatus mollior ac suauior
Insusurrans, dulce frigerans aura
Austri pro ventis figurate ponuntur à Virg. Aenea. furentibus austris.

Windes contrary.

Venti aduersi Iniqui non æqui discordes, fluctuantes, prohibentes, Turbo, a whirle t tempestuous windes. Reflatus huius reflatus.

Windes names.

Subsolanus, Eurus, the East wind
Fauonius, Zephyrus, the West wind
Septentrio, Boreas, Aquilo, North winde
Auster, Notus, South wind
Vulturnus, Euronotus, Southeast winde
Iapix, Northeast wind
Scirion, Northwest wind
Africus. Southwest wind
Caurus qui & argestes dicitur, Westerne wind towards the north, this wind maketh the Waters to freese.

Wine.

Vinum, Bacchus lætitiæ dator
Vinum lene, pleasant wine
Vinum acidum, sowre wine
Vinum asperum, Austerum, rude or rough wine
Vinum album, white wine
Rubellum, claret wine
Bacchus, Liber.
Temetum Viuens succus
Luæus, & Lyæus
οἶνος, Bromius, βρόμιος
Falernus vel Falernum pro vino
Merum, vinum non dilutum, pure wine
Mustum, new wine
Vina præstantissima, optima, vt Massicum, Gaurinum, Cecubum
Amineum, Beluense
Alsaticum
Altisiodorense, nectare suauis
Muscatum Lesbium.
Vinum creticum
Vinum aruisinum, vel aruisium, vulgo, Maluasinum, malmesey.

a small Wine.

Vinum tenue, lene
Lenissimum vinum, Plin.
Villum diminutiuum à vino
οἰνάριον
χαρηφαρίτης.

Wine that hath lost his vertue, a dead Wine.

Vappa
Vinum euanidum, abiectum, nil redolens, fugiens, inclinans quod deserbuit, detritum, præteritum est & vigorem suum perdidit, vel degenerauit
ἐξιςάμενος, ἐξιςηκώς οἶνος, καὶ διεφθαρμένος
Mucidum vinum
Deuteria Vinum secundarium, acinaceum, lora seu lorea, Varroni dicitur, quasi lota acina, nam sit ex maceratis aqua vinacijs, post mustum acinum expressum
Et posca vinum aquarum in torculari, apud Plin.

much giuen to Wine, vide Drunkard.

to Winke at the matter, vide to see and not see.

to Winke, to leuell vpon the marke.

Collimare, velut alij scribunt, collineare, a lineis visualibus in vnum locum contentis quod etiam significat quandoque signum destinatum oculis collimatis ferire

Vide plura de huius vocis significatione sub to shoote
Visum, oculum, in scopum intendere dirigere
Intentione summa incumbere in scopulum, τοσχάζεσθαι.

---

to Winne, vide to gaine.

to Winne, to conquer, to subdue a Countrey or City.

Vrbem, arcem capere, occupare, suo imperio subijcere expugnare
Multis regionibus auctum est imperium Romanum
Multarum regionum accessio facta est
Multæ regiones additionem venerunt, in potestatem redactæ sunt, subactæ ad imperium accesserunt, additæ sunt, adiunctæ sunt
Iura potest atemque subierunt populi Romani, Vide to ouercome.

---

to Winne by faire meanes, vide to allure.

a Winnow, vide a Fanne.

to Wipe, vide Cleanse.

Wise, Witty, Expert.

Sapiens, Sensatus
Sciens, Sagax
Vigilans, Doctus
Solers, Acutus
Prouidus, Disertus
Subtilis, Perspicax
Expertus, Prudens, ἴςωρ
Cautus, Consultus nomen
Consideratus, Circumspectus
Vir exacti iudicij, sapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum vsu longo maximus
Circumspecte, consideratè, prudenter agens
περισσχημμένος, Emunctæ naris
Cordatus, Exercitatus
Nasutus, Callidus
Acrioris & acerrimi iudicij
Ingenio, multaque solertia pollens
Senex grauis, & expertus multarum rerum. Ingeniosus
πολυίδρις, Multiscius
Thales alter, Vlysses alter
Cato, wise and graue
Lapis Lydius
Multi consilij
Iudicio excusso, acri, exactoque
Iudicij minimè vulgaris, seu maturi integri sani
Emunctissimæ naris
Acetum habens in pectore
Aures habens acri lotas aceto
Non rudis aut expers
Diues quoddam prudentiæ promptuarium, penu
Vir ingentis prudentiæ, atque vsus rerum
Longo plurimarum rerum vsu doctus
πολύτροπος
Multarum rerum vsu exercitatus
Qui diutino rerum vsu colligit sibi Prudentiam
Vsu rerum expertus
Rerum varietate atque vsu ipso iam prædoctus, Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione, magno rerum vsu callidus
Diuturno complurium rerum vsu sapiens
Vir magna prudentia, vsu atque exercitatione præditus
Quem sors varia in diuitias, in inopiam, in authoritatem & exilium alterius vicibus sæpè traiecit
Longa rerum experientia excellens
Vide trauellour.

Wisely.

Prudenter, Prudens
Sapienter, σοφῶς
Prouidè, Grauiter
Solerter, Cordatè
Solerter, ἀγχινῶς

Canum

Cautim, Industrie
Cum animaduersione
Prouidè agere & auspicari, vide Discreetly.

to Wish, vide to Desire. to Wish ill, vide to Curse. as heart would Wish, euen as I most desired.

Fœliciter ea cecidit alea
Ex animi sententia omnia cedunt
Procrius res ibat, Cic. pro rectè, prosspere, Noctua valet
γλαὺξ ἵπταται
Euenit ex sententia
Res ad voluntatem fluunt.

Witchcraft or Witchery, sorcery, enchantment.

Præstigium, Præstigia
Fascinus, & Fascinum
Maleficium, Incantamentum
Carmina apud Virg. & Horat. in Epod 7.
Cyrenia, Thessala, Thessalica
Cholchica, Cyrcea carmina
Cantio, Cicero, Intoxicatio
Murmura Chaldaica
Incantatio, & Fascinatio, ἐπῳδή
Mureoticæ, id est, Aegyptiacæ præstigiæ
¶ Ars malefica, Necromantia
¶ Susurrus & susurramen
Artes Dardaniæ, i. magicæ, malę.

a Witcher, or he that vseth Witchcraft.

Maleficus, Maguseus
Magus, Magicus
Necromanticus, Præstigiator
Malis, magicis artibus doctus, eruditus
Illusor dæmonum
Sortilegus
Incantator, ἐπῳδός
δεισιδαιμονικῆς ὑπουργίας
Mira, miracula perpetrans.

a Witch, or she that vseth Witchcraft.

Venifica, Saga, Maga
Triuenefica, Incantatrix
Præstigiatrix, Carminatrix
Malis artibus imbuta, infecta
Maleficiorum multorum coniuncta
Thessala mulier
θετταλικὴ γυνή
Pharmaceutria, Cic.
Medeæ artibus instructa
Erichtho pro qualibet maga ponitur.

to Wither away, vide to Waxe dry.

Without.

Citra, cum accusatiuo
Absque, Sine, cum ablatiuo
ἄνευ, cum genetiuo apud Græcos
Extra, Præter.

Without fraud or deceit.

Bona fide, Apertè
Syncerè, Simpliciter
Sine fuco, Purè, Candidè
εἰλικρινῶς, ἁπλοικῶς.

Without helpe, by or of himselfe, of his owne head or Wit.

Suo marte, Ingenio proprio
Suis viribus, Sine alicuius auxilio
Adminiculis aliunde non accersitis
αὐτόθεν
Sine Theseo, id est, alterius onera
ἄνευ θησέως, Citra auxilium

Without all order, or out of order.

Inordinatè, Confusè
Citra ordinem, Abruptè.

Non seruato ordine
Quasi per Satyram, apud Sallustium in Iugurt.
Sine ordine, Spa sim
Dispersim, Con usissimè.

Without any discretion, reason.

Citra delectum, discrimen
Citra iudicium, Incertè
Sublato rerum omnium delectu ac discrimine
Communiter
Non habita ratione, Confuse
Nullo delectu
συμμιγως
Promiscuè
Commistum
Mistum vel mixtum, & Mistè
Indiscriminatim
Alba amussi.

no body Without a fault

Nemo sine crimine viuit, omnes in omnem culpam prolabuntur
Incurrunt homines in omnem iniquitatem
Nulla culpa est, quæ non hodie subeatur
Omnes in omni scelerum flagitiorumque genere volutantur
Omnem improbitatem omnes amant
Nullum hodie flagitium ignoratus, prætermittitur.

to Withstand, vide to Let, to put backe.

of a good Wit or spirit.

Summo ingenio esse, excellere, florere, omnibus, antecellere
Ingenij acrimonia, perspicacitate, acie, vi præstare
Ingenio lum esse
Pollere ingenio, vigere
Subtili, acri, perspicaci, viuido, prompto, sagaci optimo, præclaro, acuto præditum esse ingenio
Ingenium fortitus acerrimum planè diuinum
Summum, eximium, ac egregium non vulgare, sed exquisitum, rarum, singulare, præstans, acutissimum
Callere & florere ingenio
Esse ingenio ardenti solido, facili, prompto, præsentissimo ad aliquid
Raris & corporis & animi dotibus largè à natura præditum esse
Specimen indolis egregiæ præ se ferens
Cui patent, seu apertæ sunt Musarum ianuæ
¶ Vim, vigoremque animi suscitare
Acuere ingenium
Memoriæ dono præstans
Valens memoria
Egregia memoria præditus
Ampla memoria
Præsentem paratamque habens rerum omnium memoriam
Lucullus, cui insignis memoria tribuitur
Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare
ἀποστοματίζειν a manly woman.
Memoriter narrare semel lectum
Memoriam habere fidelissimam.

quicknesse or sharpnesse of Wit.

Acies plusquam aquilina
Perspicacitas, subtilitas ingenij
Acrimonia, acumen, dexteritas, viuacitas, fœlicitas ingenij
Chrysippeum acumen
Perspicax, acre, sagax, subtile ingenium, vide sharpnesse of wit.

of a dull Witt, vide dull Witted.

out of his wit, Mad.

Furere cœpit, ad insanium, furorem, dementiam, amentiam redactus est, mentem amisit, mens eum reliquit, defecit, destituit
Incidit in insaniæ morbum, prolapsus est in furorem, à seipso discessit, à mente discessit, sapere desijt
Stultus, demens, insanus, omni ratione carens
Delirat, desipit, insanit
Mentis lumine obcæcatus
Mentis inops, inops à mente est. Vide Mad.

to come to his Wit againe.

Resipiscere. ἀνανήφειν
Ad mentem redire. Redire ad se
Saniorem recipere mentem
Mentem ab insania recipere, apud Lactantium
Reponi in pristinos sensus.

Witty, vide Subtle.

to Witnesse, to beare Witnesse.

Testificari. Testari. Attestari
Dicere testimonium
ἐκμαρτυρεῖν
Testes facere, adhibere, constituere, suppeditare, producere, sumere
Nubila promissi styx mihi testis erit
Fateri de alicuius fide
Numen deorum testari & ignes
Per sydera testor, per superos atque hoc cœli lumen
Dare, perhibere testimonium veritati rerum gestarum.

a true Witnesse.

Testis oculatus, grauis, conscius, locuples, acerrimus, optimus, firmus, interritus, constans, præsentis animi, & apud se semper existens gratis, religiosus & compertæ fidei
Testimonia reuocata, iterata, repetita, recognita.

reproued or false Witnesses.

Testes conflati, subornati, fracti, reprehensi, deprehensi
Vacillantes, refrigerati, destituti, æstuantes titubantes, de gradu deiecti, eleuati, frigidi, labefactatæ, fidei
Testes sine re, sine spe, sine fide, sine lare, sine sensu
Testes triobolare egentes, meditati ante commonefacti, Stigmate inusti, refutati.

to refute or reproue Witnesses.

Testibus exprobrare crimen vel infamiam, arguere ignominiæ aut alicuius criminis, infamare testes, coarguere
Testium fidem labefactare, refellere, carpere, incessere, eleuare, insectari, infirmare
Testes & Testimonia refutare, refellere, reprehendere.

a Woman.

Mulier, à mollitie dicta
Fœmina, γυνή Fortis
Virago virissa, Isscha Hæbrais mulier, quæ opera fecit virilia. Et Andrago, ἀνδρική. a manly woman.

a Woman big with childe.

Grauida mulier. Grauidus pondere venter. Prægnans, gestans vterum
Vterum ferens, gerens
ἐπίφορος. ἐπιτοκος. Ferre ventrem, factum, pondera tenere vtero
Auferre onus vtero. Soluere partus.

a faire, a handsome, or a trim Woman.

Bella mulier, Venus
Mulier compta, formosa, pulchra, ore floridulo, nitens forma omnes Heroidas vincens, speciosa, elegans, decora, supra modum pulchra, scitascitula, περικαλλής, venusta pulchraque facie, nitida comptula, albicans, nitidis genis purpureis malis, roseis labijs, formosula, λιπαρά, καλλιςεύχσα
Rosei decus oris. Mant.

Womans beautey, or Jewels.

Mundus vel mundum
Muliebris ornatus
γυναικεῖος κόσμος. idque in genere
Species eius variæ, quæ à Polluce Iulio enumerantur
Nos multis paucas subiiciemus
Armillæ. Brachialia
Dextera. Annuli Inaures
Dextocheria, vel dextrochiria
Monilia Morenulæ colli
Periscelides crurum, &c.

Womanish, delicate, nice.

Mulierosus. Sardanapalus
σαρδανάπαλος
Megabysus. Quintiliano dicitur μεγάβυσος
Mollis. Effœminatus
Lascinus. Eneruatus
Vno digito caput scalpens
In cupidinis hortis donatus, Statua
Muliebris homo atque delumbis
Corruptus. Emasculatus
Perditus luxuria, libidinibus
Deliciis solutus
Voluptatis illecibris delinitus
Sardanapalum mollitie vincens
Galbinus. Euiratus
Fractus. Bacelo similis
ἴκελος βακήλῳ. Cleocritus
Vitulus. Semuir. Batalus
¶ Cinædus, κίναιδος
Meritorius puer, aliorum amori flagitiosissimè seruiens, **abused against nature**
Scortum masculum
καταπύγων, παιδοφθόρος
Pathicus. Exoletus latinis vocatur, qui turpiter patitur
Caramitus, quum posteriora maioris turpitudinis sunt
¶ Pedico, Pæderastes, insano puerorum amore exardescens
¶ Effœminatè. Eneruatè
Mollem facere, ἐκθηλύνειν.

the Wombe, vide Belly.
to Wonder at, vide to Maruell.
Wont, used, or accustomed.

Consuetum. Solitum
Aduersum. In more positum
Quod in consuetudinem venit
Ex instituto maiorum
Tritum. Vetus. Solenne
Familiare. Crebrum
Frequens. Quotidianum
Moribus hominum, erroreque publico receptum & confirmatum
Vsitatum. Assiduum.

to be Wood or mad.

Sæuire. Furere. Insanire
Excandescere, Bacchari. Vide **to be mad, out of his wit.**

Woodnesse.

Insania. Sæuitia. Furor
Dementia. Amentia
Rabies. Phrenesis. Vide **Maddenesse.**

a Wood, or Parke.

Sylua. Lucus
Nemus. Saltus.

a Woodcocke, vide a Snipe.
a Word, vide Talke.
to giue his Word, vide to Promise.
to Worke, vide to Labour, to trauell, or to make a Worke day.

Dies operosus, Dies operarius
Dies prophanus, Profestus dies
Dies ater vel irreligiosus.

Workemanly, vide Exactly.
the world is naught, or full of Wickednesse.

Fulcro mundus innititur
In maligno est positus totus vt refert . D.Iohannes. 1. cap. 3.
ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται
Totus orbis humanis scatet flagitiis
Totus mundus in errorum voluitur caligine
Plana est malorum terra
In peccatis mundum cernimus defluere, & in peius semper dilabi
Exiuerunt pristini mores, religionisque verè vix extat vllum vestigium
Status ad vnum omnes pessimè exorbitant
Homines videmus ruere in tenebras & in densissima oberrare peccatorum caligine sine lumine ferri in præcipitium.

the Whole World is troubled, or is in trouble.

Sæuit toto Mars impius orbe
Terrarum orbis bello (proh dolor) ardet
Vbique Martij tumultus sæuiunt
Cuncta bello ardent, feruent
Mars totum concutit orbem
Fremunt vbique bella
Omnes gentes in armis
Christianus orbis plusquam ciuilibus ardet bellis,
Mundus fluit & insanit, vt fluctibus mare
Talibus malis, nunc æstuat mundus qualibus ferbuit nunquam
In mundum emisit Pluto suos satellites, suum Cerberum
Ab imo Tartaro euocata Orci numina
Dæmones infernum egressi mundum perturbant.

Worme-eaten, vide Rotten.
Worship, vide Honour.
to make Worse, to be cause of more euill or trouble.

Oleum camino addere
Oleo incendium restringere
ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν
Malum conduplicare, renouare
Malum magis ac magis exacerbare.
Ignem igni addere
Materiam igni accenso subministrare
Malo fomentum suppeditare
Morbum morbo addere,
Oleum flammæ adijcere
Refricare cicatricem, dolorem.

to Waxe, or become euery day Worser and Worser.

Indies habere deterius, ac periculosius prolabi
Degenerare in peius
Indies magis ac magis degenerare
Vno sedato malo, septem alia vt olim hydræ renascuntur multo crudeliora
Hydræ in morem pro vno capite centum repullulant
Maiora incendia flagrant

Et scintilla maximum incendium erumpit, Vide to Decay.

Worthily with good cause.

Meritò. Iustè, Non immerito
Non iniuria, Non abs re
Non indignè, Non inique.

to Wound, to Hurt.

Sauciare, Lædere, ἀτειν
Vulnerare, ἐκταμεῖν
Dare vulnera, Ouid.
Stringere, Virg.
Vulnus infligere, incutere
Cruentare apud nonnullus tametsi propriè significat cruore inficere
ἐξαιμάττειν
¶ Accipere, capere plagam, vulnus
Vulnerari to be wounded
Grauis vulneribus
Vulnus infligere
Infixum sub pectore vulnus
Plagis obruere apud Eras.
Consauciare, Vulnus inferre
τιτρώσκειν
Securim iniicere, prouerbio dicuntur qui vehementer lædunt ac vulnerant
Lethali vulnere ictus.

to Cure a Wound, vide to Heale.

Wrath, vide Anger.

to Wrest or Writhe the holy Scripture.

Torquere sacram Scripturam, miserè lacerare iugulare, perperam intelligere
Sinistro intellectu deprauare
Sacræ scripturæ vim facere
Interpretamento detorquere
Pro arbitrio exponere
In vota sua detrahere, obtorto collo ad suum sensum trahere
Deprauare
Nimis violenter contorquere
Quoquouersio detorquere
Inuertere, Peruertere
Vitiare, seu pellem extendere
Coacta interpretatione deprauare
Verbum Dei glossematis & commentis eludere
Non accedere sensui communi
Sacræ scripturæ puritatem sordida fœdare interpretatione
Syncerum vas incrustare
Sacras scripturas, verbum Dei peruersis interpretationibus adulterare, in peruersum sensum ea detorquere quę suis erroribus videntur facere
Suo intellectui, suis affectibus cogere scripturam etiam repugnantem seruire
Fermento Pharisaico Euangelicam amaricare conspersionem
Prostituere litteras sacras, & in abusum rapere
Sacræ scripturę nasum conficere cereum.

to Write.

Scribere, γράφειν
Exarare, Metaphoricè
Chartis Illinere
Scriptitare, Ducere literas
Signare apud Columellam
Stilum exercere, Pingere
Inscribere, conscribere etiam pro simplici ponuntur
Credere ceræ
Notare chartam, literam facerę, ducere
Mandare libello, Exarare notas
Committere literis vel ceræ
Dare tabellas, signare tabellis arcam
Portare, ferre, perferre tabellas
Distortè, inæqualiter, perturbatè scribere litteras to write awry out of line, rule, and order, vt litera super literam scandat.

to Write letters.

Scribe-

Scribere literas
Efficere Epistolam, pro scribere. Cicer.
Exarare epistolam
Mittere literas, scripta, Cic.
Dare ad aliquem literas, scripta, Cic.
Dare ad aliquem literas
Dare absolute, apud Cic.
Literis compellare, prouocare, &c.
¶ Obtundere, prouocare literis, Cicero. Si somnum capere possem, tam longis te epistolis non obderem
¶ Persoluere epistolæ & respondere idem Ciceroni. to answere letters.

to Write one against another.

Concertare epistolaribus, velitationibus Literis conflictari
Stylo debacchari. Scripto inuehi
Amarulentius in aliquem scribere
Nominatim, taxare, carpere
Scriptis alicuius notare famam
Nominatim perstringere scripto
Petere calamo aliquem
Styli cuspidem in aliquem vibrare
Stylum teli vice habere
Dentata agere charta, apud Cic.
Exercere velationem
Stylo ferire, referire
In aliquem inuehere vel inuehi
Stringere stylum, calamum in aliquem Erat.
Sese mutuo stylis veneno tinctis configere. Satyricè contra aliquem exacuere aciem
Fœdis calumniis omnia conspurcare
Carbone aliquem notare, Erat.
Suis depingere coloribus
In scribendo non temperare sibi, quin incandescat animus, insultet immoderatus, amarulentius inuehatur.

to Write, or Copy out.

Exscribere, Transcribere
ἀπογράφειν, Describere
Prodere literis, monumentis
Distrahere & transfundere in plura exemplaria
Copiam capere, vel Excopiare latinum non est.

Written or Chronicled.

Literis traditum
Commentariis annalibus traditum, insertum
Literis proditum est
Ad nos transmissum est maiorum monumentis
In monumenta relatum est
Veterum literis proditum est
γέγραπται, Relatum est in acta
Est in exemplis, Est in annalibus
Extat in annalibus
Scriptum est in commentariis
Scriptum inuenitur
Memoriæ proditum est
παραδίδεται εἰς μνήμην
Est in monumentis Græcorum, Hæbræorum.

Diuers Writings, or Historie.

Scripta rerum gestarum memorabilium
Historiæ, id est, narrationes
Monumenta, Commentarii
Actus pluraliter, apud Hieron.
Memoria publica omnium secretorum
Commemoratio antiquitatis. Vide Histories.

a paire of Writing tables.

Tabula, πυξίον
Album substant, λεύκωμα
Pyctacium, apud Lampridium
Tabula gypsata
Pugillaris & Pugillare
Pinacion, Pinacidion

Abacus, Et plural, Ceræ
Tabulæ ceratæ
Tabulæ, apud Hor.

a Writer, a Scriuener.

Scriba, Scriptor
Librarius qua voce vsus est D. Hier.
Grapheus
A litteris seu à conscribendis epistolis qui vulgo etsi parum aptè dicitur notarius, Græcè γραμματεὺς
Amanuensis dictio frequens, apud Erasmum, reliquosque huius ætatis viros doctissimos, cuius opera in scribendo vtimur, Græcè ὑπογραφεὺς
A manibus, vel à manu pro eodem
Tabello, Tabularius.

a Writing, or a Bill of my hand, an obligation.

Syngrapha
συγγραφὴ,
Nomina pro syngraphis debitarum pecuniarum Cic.
Syngraphum etiam dicitur
Chyrographum vel chyrographus
Facere syngraphas
Vide quittance.

to offer Wrong, vide to Hinder.

Y

a Yard-measure.

Verber, eris, n. g. Virga.
Vlna, an elle.

to Yawne, vide to Gaspe.

in the Yeere of our Lord.

Anno à Christi natiuitate
Anno ab orbe redempto
Anno ab huminis generis instauratione
Anno partæ salutis
A Christo nato
Anno Christi
Anno gratiæ
Anno allatæ salutis
Anno salutiferi partus
Anno redemptionis nostræ
Anno post partum virgineum
Anno post Christum natum
Anno Christianæ nostrę salutis
Anno ab orbis instauratione
Anno à partu virginis matris
Anno post natum seruatorem
Anno à salutis humanæ exhibito authore Christo
Anno redditæ salutis
Anno à partu virgineo
A partu virginis salutifero
Anno à nata salute sempiterna
Anno gratiæ per Christum restitutæ
Anno à nato humani generis saluatore
Anno redempti à filio Dei orbis
Anno partus virginei
Anno incarnationis dominicæ
Anno incarnationis verbi, Christianæ redemptionis
Anno post Deum humanitate donatum
Anno à reconciliata diuinitate
Anno incarnati verbi, incarnati filij Dei
Anno natiuitatis Christi
Anno à restituta salute
Anno ab instaurata salute
Anno ab enixu & puerperio virgineo
Anno à Christi saluatoris ortu
Anno reparatę æternæ salutis, seu salutis humanæ
Anno post humanæ salutis vindicem carne donatum
Anno incarnationis Dei supra sesquimilessimum, octauo & tricesimo

mo ista in Baseldonek ex tempore scripsi, Carolo Imperatore

Ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας χιλιοστῷ πεντηκοσιοστῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἐπὶ τῆς βασιλείας πεδία αὐτοσχεδιασὶ ταῦτ' ἐγραψάμην ἐπὶ ἡγέμονος Καρόλε.

the Peere of ones age.
Peercly office ended, vide **Aged.**
to Yeeld to the contrary, vide **Forsake.**
to Yeeld himselfe, to giue ouer, to render vp.

Se victum agnoscere, fateri
Manus, herbam dare, porrigere
τῇ χειρὶ προίχεσθαι
Hastam abijcere
Arenæ cedere
Campis cedere, apud Hor.
Victoriam concedere
Cedere iure
Tollere digitum, manum
αἴρειν δάκτυλον
Dedere se in ditionem & arbitratum hostium.

Yellow colour.

Giluus color & Gelinus, apud Plaut.
Silaceus color, Plin.
Luteus. Citrinus, **pelky yellow**
Flauus. ξανθὸς
Fuluus, **gold yellow**
Flammeus & Flamineus Croceus, **saffron yellow**
Cerinus, à colore ceræ
Facies subgilua.

to the Yoke, or vnder the Yoke.

Sub iuga vocare, venire, trahere, ducere, ire, agere
Colla iugo supponere, præbare, dare iugo premenda
Imponere iugum.

to withdraw or pull from the Yoke or Plough.

Detrectare iugum, aratrum
Colla iugo subtrahere
Soluere iugia vincula
Rumpere iugo vincula.

Yong, or a Yong man.

Iuuenis. Adolescens
Iuuentus, pro eodem aliquando ponitur
Cui adest flos æui
ἔχων ἥβης ἄνθος, vt est apud Hom.
Primæuo flore virens
Cui primi vernat temporis ætas, & floret valido læta iuuenta
Cui genua virent
Qui excessit ex ephæbis, apud Terent.
Prima iuuentæ spatia ingrediens
Florens ætate
νέος. νεώτερος.

Yong schollers.

Tyrones, ludi literarij
Tyrunculi
εὐλαβηθέντες
Nouelli. Rudes
Neophyti, hoc est, nouellæ plantæ
Tenelli auditores
Abecedarij, apud Ful. in mytho
Elementarij
Dupondij iuuenes, apud Alciat. quod duobus assibus æstimantur
Militiæ literariæ tyrones
Tyrocinium exercentes, in progymnasmatis.

Youth.

Adolescentia. νεότης
Primo æuo

Iuuentus

Iuuentus. Iuuenta
Primis ab annis
Ætas vernans, viridis
Puer leuioribus annis
Ætas florida, florens
Æuum virens
Æui virentis flore
Iuuenilibus annis
Crescentibus annis, id est, in ipso adolescentiæ principio
Dum prima nouis adolescit frondibus ætas. Vide **Borne**.

from his Youth.

Ab adolescentia. A iuuentute
Ab ætatis teneræ incrementis
A prima adolescentia
Ab ineunte adolescentia
Ab initio iuuentutis
ἐκ νέας. ἐκ μειρακίου
A prima lanugine
ἐκ πρώτης ἡλικίας
Ab impubibus annis. Vide **childehood**.

FINIS.



SYNONIMA QVÆDAM POETICA VERSANTIBVS IN POESI PERQVAM NECESSARIA.

A

Achaia.



Chaia dictio tetrasyllabica regio Græciæ ab Achæo Iouis filio sic dicta, prius vocata Danaa, à Danao Argiuorum rege, & deinde Aegialea, αἰγιάλεια, quod littoralis sit.

Achilles.

Achilles, siue Achilleus. ἀχιλλεύς, Græcorum fortissimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ouidio
Chironis alumnus, Æacides
Thetidis proles seu filius
Irisseus, Nereius, Aemoneus
Pithius, Pellæus, à Pella vrbe Thessaliæ, Thessalicus heros
Impiger, magnanimus, dux belliger.

Actæon.

Actæon filius fuit Aristæi, ex Antonoë Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus iuuenis
Cadmi nepos, Ouid.
Autonoëius heros ab eodem.

Adam.

Adam, id est, homo, siue terrenus, ab Adama hoc est, à terra sic dictus
Protoplastus, & Protoplastes, πρωτοπλαςος, & non Protoplaustos addita u, vt imperiti scribunt
Primò fictus, creatus
Primus parens, homo
Primæuus, Luteus Adam
Antiquus pater
Incola, colonus Paradisi.

Ægina.

Ægina vrbs adiacens Peloponneso, aliter vocatur Oenopia, Ouid. lib. 7. Metamor.
Oenopiam veteres appellauere.

Ægoceros.

Aegoceros, αἰγόκερος, signum cœleste, Latinè Capricornus, Luca
Humidus Aegoceros nec plus leo tollitur vrna
Portitor Helles, apud Virg.
Vdus, Niuosus, Gelidus, Corniger.

Agrigentum.

Agrigentum, Agragas seu Acragas, Silicij mons & oppidum, Virg Arduus vnde Agragas despectat maxima longè mœnia.

Ægyptij.

Aegyptij aliter vocantur Paretonij à Paretonio Aegypti vrbe
Mareotici à Mareotide lacu eiusdem, loci. Ouid. lib. 9. Isi. Paretonium Mareoticaque aura Pharonque
Quæ colis: Sido. Nec sit Leucadio classis Mareotica portu, Actiacas abscondit aquas
Classis Mareotica, id est, Aegyptia, quæ vehebatur Cleopatra
Isiaci ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt, Ouid. lib. 1. de Ponto
Vidi ego Niligenæ numen violasse fatentem Isidis Isiachos ante sedere focos
Memphij, Memphæi, & Memphitici à Memphi Aegypti vrbe, Ouid. lib. 1. de Arte
Ne fuge Niligenæ Memphitica sacra iuuencæ
Lagæi & Lagidæ à Lago primi Ptolomæi patre, à quo Nilus vocatur Lageus, Luca lib. 1. Qua mare Lagæi mutatur gurgite Nili. Idem lib. 8. Vltimio Lageæ stirpis, periturаque proles
Pharaonidæ, à rege
Miliaci, Niloтici, Nicolæ, & Niligenæ á Nilo fluuio: Luca lib. 5. Te nisi Niliaca proprius non vidit arena. Idem lib. 9. Rege sub impuro Nilotica regna tenente
Pelusij & Pelusiaci, Pelusio Nili ostio Lucan. lib. 8. Qua diuidui pars maxima Nili. In vada decurrit Pelusia septimus annus
Ptolomæi á Ptolomæo rege Lagi filio, á quo princeps Aegypti reges omnes idem traxerunt nomen. Vnde & Pharon Ptolomeum poetæ appellant
Pharij á Pharo Aegypti insula
Cleopatrici á Cleopatra regina, vnde & Sidonius dapes Cleopatricas appellat

Ægyptus.

Aegyptus, αἴγυπτος. Aphricæ proxima ab Aegypto Danai fratre sic appellata teste Plinio prius Aëria dicta, vocatur quoque Tetra Menphiti, Tellus Nilotica, Mesraim hæbræis, id est, angustiæ, siue tribulationes
Canopus media prod. pro Aegypto ponitur, & frequenter in sacris Aegyptus appellatur Terra Cham. Vt refert D. Hier. á Cham filio Noë, Psalm. 105. Mant. Aegyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens
Aegyptus Crinito Parens terrarum appellata á Macrob. Mater artium Delta quoque seu Trigonalis dicta, á figura triquetra
Aegyptij pars, quæ secundum Nilum non terminat Aethiopiæ Thebais appellatur seu Thebada, cuius frequens mentio in vitis sanctorum partum á D. Hieron. translatis.

Æmylia.

Aemylia quæ & Flamina, Italiæ regio ac Romandiola, in qua Rauenna Bononia.

Æneas.

Aeneas, αἰνείας, id est, laudatus, Veneris & Anchisæ filius, hinc dictus Anchisiades Anchisa genitus
Dardanides. Virg. Dardanides contra furit
Et Dardanius, Laomedonius, Cithereius heros
Phrygius tyrannus
Acer, magnanimus, Troius, Troianus Illiacus. Phryx, Phrygius, fluctiuagus.

Æolus.

Æolus Iouis filius ex Acesta, siue Segesta

gesta filia Hippotæ Troiani, à quo Hippotades dicitur. Hypolyti nepos. Nimborum rector. Nimbolus & Nimbipotens.

Aeolia.

Aeolia siue Aeolis, regio septem insularum inter Sciliciam & Italian, quæ Græcis dicuntur Hephæstiades, ἡφαιςιάδες. Latinis Vulcaniæ ex quibus Hieran aiunt Vulcani esse officinam. Bab. Pius
Vt Lyparęus, ager, atq; Aeolis insula flagrat. Insulæ Aeolicæ, Aeoliæ.

A Esculapius.

Aesculapius, seu Asclepius in carmine, Apolinis filius, hinc
Phœbigena dicitur, & Iuuenis Phœbeius
Ouid. Quam colat, explorat iuuenis Phœbeius vrbem
Archiatros, ἀρχίατρος, i. medicorum præses
Salutifer puer. Pergameus deus
Epidaurius anguis, quoniam in Epidaurio colebatur in forma colubri.

AEtna.

Aetna prius dicta Inetia, Mons est Sciliciæ cauernosus perpetuis æstuans ignibus, globosque emittens igneos propter subterranei sulphuris naturam. Vocatur poëtis Trinacria, Trinacris Typhonis à Typhœo gigante
Monstrifera, vulcania sulphuflammifera, ardens.

AEtoli.

Aeotoli populi Gręciæ Epiro & Acarnanię finitimi, vocantur Calidij à Calydone vrbe. Hinc Calydonides eius loci mulieres, Sta. li. 2. Theb. Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris. Oenei ab Oeneo rege Aetoliæ & Deianyræ patre. Ouid. lib. 8. Oeneios vltorum spreta per agros, misit aprum
Pleuronij ab eiusdem loci vrbe, quæ dicitur Pleuron. Ouid lib. 14. Talibus iratam Venerem Pleutonius agmen instimulat verbis
Eadem ratione vocantur Pleuronis alumni Sta. lib. 8 Nunc mœstæ fundens Pleuronis alumnos. Naupactei, à Naupacto eiusdem loci oppido. Hinc Achelous dicitur, Naubacteus. Ouid lib. 2. Fast. Amphiaraides Naupactæo Achelloo.

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai
Arrides minor dictus, Ouid. Hæc vbi cognouit Troiæ populator Atrides
Tantalides ab auo Tantalo
Mycenius dux, & Agamemnon, vltima breui, apud Stat.

Aiax Telamonius.

Aiax Telamonis ex Hesione filius Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus, Mant.
Talis erat Talemone satus temerarius Aiax dicitur quoque Telamonius Heros. Virg.

Aiax oilei.

Aiax Oilei filius fuit Oilei & Locrensium rex, Hinc dictus Oilide & Heros Noricyus id est, Locrensis.

Alcinous.

Alcinous ἀλκίνοος, penul. cor. rex Phæacum in Cocyra insula Virg. Pomaque & Alcinoi synlæ

Corcireus

Corcyræus rex, quod eam insulam insigni iustitia rexerit Mart.
Qui Corcyræi vidit pomaria regis Corcycius senex, Phæax, munificus.

Alcmena.

Almena vxor Amphitrionis Thebani, ex qua Iupiter Herculem genuit. Alcidæ genetrix. Amphitryonea coniunx.

Allemanni.

Alemani, seu Allemanni à Lemano lacu etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone deo quem venerabantur. Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias. Lucan. lib. 6.
Cantaber exiguis aut longis Teutonibus aruis
Germani verò dicuntur quod vicini sunt Belgis. Miserunt enim Germani coloneas trans Rhenum propter hominum multitudinem agrique inopiam, Cisthenani hinc dicti
Item & Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenum fluuium, Rhenani, Transchenani, Rhenenses
Rheni, ῥῆνοι populi sunt Rheni accolæ, authore Stephano.

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè gestas, Magnus dictus est & à poëtis vocatur, Iuuenis Pellæus, à Pella Vrbe Macedoniæ. Iuuenalis Saty. 19. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis
Et Aematheus dux ab Ouid. quod Macedonia aliter vocetur Aemathia
Fortis Macedo, totius mundi tremor ait quidem.

Alexandria.

Alexandria, ἀλεξανδρεία. Vrbs Aegypti non longè à Nili ostio, ab Alexandro Macedone condita quam Lucanus vocat Vrbem Paretoniam. Et Pharos quoque dicitur à φάρῳ olim insula & Alexandriç portui nunc continenti coniuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pedemontani Stroza pater
Et pede montanũ signa secuta ducem, qui nunc Subaudienses, & Rodantij, quod prope Rhodanum morentur. Porro ducatu Subaudiæ vocatur Pedimontium, & regio Pedemontana.

Amalthea.

Amalthea nutrix Iouis olenia
Capra, Sydus capricorni olenium pecus. Hedi.

Ambracia.

Ambracia ciuitas. Epiri priùs dicta Epiria ac paralia authore Stephano quam postea Augustus victo cum Cleopatra Antonino Nicopolin vocauit, a quibus gentilia, Ambracienses & Ambraciotæ ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod Iouis & Antiopes filius Ioue natus
Phœbeius dictus quod vates omnes sint Phœbo consecrati
Et Dirceus, à Dirce fonte Thebis propinquo artis Musices adeò peritus fertur fuisse, quod lyræ cantu scopulos & cautes animarit seu mouerit.

Andro-

Andromede.

Andromade è Cephei & Cassiopes filia, quam à Nymphis scopulo alligatam, & cito deuorandam expositam, Perseus interempto cete liberauit, & in vxorem duxit. Cepheis, idos & Cepheia virgo dicta.

Andegauia, vide *Iuliomagus*.

Angli.

Angli seu Anglici vocantur quoque Britanni Virg. Et penitus toto diuersos orbe Britannos ac Calcedonii Marc. lib. 1. Nuda Caledonio sic pectora præbuit vrso. Idem li. 10. Quinto Calidonios Ouidi visure Britannos. Dicuntur & Brutiginæ quoniam descenderunt à Bruto Consule Romano, ac Brutiadæ Neptunicolæque.

Anglia.

Anglia aliter vocatur Britannia, Caledonia, Albion ab Albis montibus & Angli terra

Orbis alter à Poetis dicitur

Anien.

Anien fluuius Italiæ. Tybur oppidum alluens. Anio. Anienus.

Annibal.

Annibal filius Amilcaris, princeps Carthaginensium, alias dictus Agenorius, seu Sidonius ductor

Tyrius, Baruaricus, Lybicus, Tyrannus

Elisæus tyrannus ab Elisa Didone

Rector Libyæ

Nasamoniacus rex è Nasamonibus Aphricæ populis, apud Syl. & Sid.

Antilogus.

Antilogus Nestoris filius maior natu, Nestorides. Nestore natus

Antiochia.

Antiochia ἀντιόχεια. Maxima Syriæ ciuitas, Theophilis à Iustiniano post terræ motum nomina & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antuerpia.

Antuerpia, non solum Brabantiæ, verum totius orbis Christiani emporium celeberrimum. Adiecta secundum crymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod acri vetustæ adiecta siue adstructa fuerit. Quæ de refectione nauium præter nauigantium feruntur fabulosa prorsus.

Andouerpiam nonnulli vocant

Aduersam alii, nonnulli dempta litera Auersam. Lusit super huius celeberrimæ ciuitatis nomine Cornel. Graphæus carmine eleganti sic scribens. Adiectæ nomen Dij posuere mihi. Sed quinam quæris? genitor Neptunus & ille. Quem peperit summo Maia adamata Ioui. Namque olim solo dum stabam in littore castrum. Atque paludosa terra tremebat humo. Conspexere locum blandis dum forte vagantur. Scaldis aquis placuit diis situs ipse loci. Nulla mora ædificant adiectis mœnibus vrbem

Et paulò post rectè Ideò Adiectam dii me dixere vocantes. Conueniunt etenim nomina resque mihi.

Gulielmus Zenocatus Brugensis in libro de gestis imperatoris Caroli. V. Max. vocat Forum Caroli Antuerpiam.

Aphri.

Aphri, seu Aphricani etiam vocantur Tunesii à Tunero siue Tunisio Libiæ ciuitate. Sidon. Torrida

Tenesios infert mihi Byrsa furores Libyci ac Barbarici.

Aphrica.

Aphrica vel potius Aphrica per aspirationem, eadem quę Lybia λιβύη à Græcis Hesperia appellata, nunc vulgo Barbaria.

Apollo.

Apollo, ἀπόλλων, quasi mala pellens, dictus Pæan, quod morbis medelam adferat
Phœbus, φοῖβος, hoc est, Sol, Gręcis vocatur, Deus oraculi
Idem dicitur Liber, quod liberè vagetur per aërem, Chrysocomus
Dictus insuper Apollo Nomius, i. pastor, quod Admeti regis armenta pauit
Proles Latonia, Ouid. ac Latoides nuncupatur, A diuersis locis multa habens nomina: Delius
Cynthius, Clarius, Didimęus
Thymbręus, & carminis autor à Tibul. Leucadius deus Ouid.
Delphicus, Patreius heros. Pithius, Sminteus, Hecatebellites, Lycius, Lauriger, Lauricoma, Fatidicus, Faricanus, Intonsus, Granęus, Arcitenens.

Aprilis.

Aprilis mensis dictus est quasi Aperilis, ἀπρίλιος Græc. & Θαργηλιών. Xanthicus ξανθικὸς 2. Machabæorum lib.

Apuli.

Apuli, vel Appuli in Carmine, Italiæ populi qui aliter vocantur Mesapij à Mesapo rege. Ouid. lib. 14. Peusetiosque sinus. Mesapiaque arua reliquit
Aetolidę ab Aetolio Diomede, qui ibid. imperauit Syl lib. 13.
Aetolidas interfuit, haud ignobile nomen
Daunij à Dauno patre Turni qui ibidem regnauit.

Apulia.

Apulia ipsa vocatur Iapygia ab Iapyge Dedali filio, teste Solono & Hiero, Mesapia à Mesapo, Daunia à Dauno.

Aquarius

Aquarius signum cœlestę, ὑδροχόος. Vrna & Puer vrniger poetis vocatur, quoad imbres fundat
Iuuenis gestator aquę apud Virg.
Humidus, tristis, humens, vdus, nimbifer, horridus, frigidus.

Aquila.

Aquila, ἀετὸς
Iouis armiger
Iouis ales, nuncius. flammiger, altiuolans, fuluus. Claudia. fuluusque tonantis Armiger
Auis regalis, regia apud Ouid.
Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis.

Aquilo.

Aquilo, Boreas, βορέας, ἡ βόρειον.
Aparctias quod ab Arctis spiret, & à septem stellis quibus constat Septentrio dicitur
Thracius, Threicius, Scythicus
Rhiphęus, Hyberboreus ventus seu Aquilonarius, quem D. Hieron. vocat Scoparium seu scopam viarum, quod flando consternat & complanat vias.

Aquisgranum.

Aquisgranum, Thermæ, Traiani, vegera, Aquę, inde Aquenses.

Arar.

Arar fluuius per Burgundiā in Rhodanum influens, qui ætate nostra vocatur Gallicè, *La Sone*, Sagona Latinè.

Arabes.

Arabes.

Arabes, ἄραβες, etiam vocantur Nysæi, Nysæi, Nysij ac Nysiadæ à Nysa oppido Arabiæ. Hinc nymphæ Nysiades, Ouid. lib. 3. Fasto. Nysiades nymphas puerum quærente Nouerca. Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, picti.

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à Pallade in araneam fuit commutata, Minois, Minoia proles.

Arcadia.

Arcadia, aliter vocatur Mænalis regio à Mænalo promontorio, Ouid. lib 3 Fast. Pinigerum fauni Mænalis ora caput

Pelasgia quoque dicitur & Parthasia.

Arcades.

Arcades, Arcadij Arcadici: aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici à Tegeo Arcadiæ oppido, Virg. libro 5. Aeneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de sanguine gentis Idem lib. 8. Tum lateri atque humeris Tegæum subligat ensem, id est, Arcadicum. Sidonias, Tegeaticus Arcas. Nunc plantis nunc fronde volat.

Parrhasij à Parrhasia Arcadiæ regione, Virg. lib. 11. Qui Parrhasio Enandro armiger ante fuit: Ouid. lib. 1. Fast. Deserit Arcadiam, Parrhasiumque larem

Lycæi à Licæo monte Arcadiæ, Ouid. lib. 2. Faunus in Arcadia templa Lycæus habet,

Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrij, à loco qui est in Arcadia nomine Nonacris: Ouid. lib. 5. Fast. Et matri & vati paret Nonacrius heros, id est, Euander. Arcas idem lib. 2. Metaph. Dum redit itque frequens, in virgine Nonacrina Arsit

Parthenij à Parthenio monte Arcadiæ, Ouid lib. 9. Vestrum opus Elis habet, vestrum Stimphalides, vndæ Partheniumque nemus

Pisæi à Pisa oppido Arcadiæ, propè Alphæum fluuium. Ouid. lib. 2. Trist. Quid non Tantalides agitante cupidine currus Pisæam Phrygiis vexit eburnus equis? Pisæam, id est, Hippodamiam Arcadicam

Molorchæi à Molorcho Arcadiæ pastore, cuius precibus Hercules leonem interfecit

Elæi ab Elæa oppido Arcadiæ, propè Tegeum, vbi Minerua fanum habuit: Stat lib. 4. Syl. Aut Eleæ lucis vidit Tegæa sacerdos

Erymanthij, & Erimanthæi ab Erymantho monte Arcadiæ, Stat. lib. 3. Theb. Affuit Hippomedon rectorque Erimanthius, id est, Arcadicus

Cylleni à Cyllene Arcadiæ monte, à quo Mercurius vocatus Cyllenius

Cleonæi à Cleone oppidulo

Calistonij à Calisto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua orus est Arcas.

Arctos.

Arctos seu Vrsa maior, Elice

Luca, Sed nocte sopora Parthasis obliquos, Elice cum verteret arces.

Arctos, seu Vrsa minor, Græcorum lingua Cynosura, i. canis cauda nominatur, & Polus arcticus dicitur. Arcti duæ septentrionali polo nixæ vehuntur. Ouidius, esse duos arctos, quarum Cynosura vocatur Sydoniis, Elicem Gratia carina nocet.

Arctophylax.

Arctophylax, stellula iuxta maiorem vrsam, alio nomine Bootes & Arcturus, Cic. Arctophylax vulgo qui dicitur esse Bootes.

Argo.

¶ Argo, ἀργώ, nauis seu potius prima nauium ab Argo ædificata quam Iason in Colchos duxit. Eadem vocatur Pinus seu ratis Thessala Pegasæa, Pegasa ciuitate Thessaliæ
Est etiam signum cœleste.

Argos.

Argos vetus & nobilis vrbs Achaię, quæ quoque dicitur teste Plin. Hippium ab equorum præstantia ac Hippobotum. Iason & Dipsium Eustachio authore.

Argus.

Argus Aristoris filius
Aristorides patroni
Pastor centoculus, Ouid. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat
Custos Iunonius Ouid. dicitur
Virg. & custos virginis Argus.

Ariadne.

Ariadne filia Minois regis Crætæ
Gnosia stella
Stella coronæ. Bacchi coniux dicta.

Aristoteles.

Aristoteles, Ἀριστοτέλης, Philosophorum Peripateticorum princeps. Sophos Stagiræus
Stagirites à Stagira patria
Anagnostes, ἀναγνώστης, propter infatigabilem lectionem, á Platone vocatus Diuinus, doctus.

Ascanius.

Ascanias Aeneæ fuit ex Creusa filius Hinc dictus Aenides. Virg. Sit satis Aenidæ
Dardanius puer, apud eosdem
Ilus à Troianorum rege, Hor. Postea Iulus à prima barbæ lanugine. Vnde Virg. lib. Aeneid At puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo, Additur I Ilus erat dum res stetit Ilia regno
Formosus, pulcher, regius.

Assyria, vide *Babylonia*.

Astrologi.

Astrologi, quibus astra sunt à consiliis, Chaldæi Genethliaci γενεθλιακοὶ Mathematici
Horoscopij. Metoposcopi Planetarij, Gnomonici, Prognostæ ἀποτελεσματικοί. Astronomi. Consultis astris prædicentes futura
Horoscopi obseruatores
Syderum obseruantissimi
Mathematis Chaldæorum periti
Matheseos experientes
Sydereæ superstitionis professores
Emensores cœli
Naturæ certissimi exploratores
Secretorum naturæ consilij, curiosi obseruatores
Naturæ vestigia indagantes
Astrorum scientiam profitentes
Ignotas stellarum vias, orbesque tuentes ignotos
Astrorum syderumque meatus, cœli itinera, occasus & ortus signorum deliquia solis & lunæ callentes.

Athenæ.

Athenæ, arum. Ciuitas Græciæ inter Achaiam & Macedoniam. Cecrops primus Athenas condidit omnium bonarum artium inventricem. Philosophorum & Oratorum matrem, Poetarumque alumnamque à dicta Cecropia, & postea Mopsopia ac Ionia.

Porro

Porro Athenę à Minerua quę Græcis ἀθλιῶν
Vrbs attica, Posidonia
Agri munichii.

Athenienses.

Athenienses etiam dicuntur Athenæi, Attici, acti, Theæi, Thesiæ, Cecropii, Cecropidæ, Munichii, Mopsodii, Aeacidæ, Erichthęi, Erichthonii
Aegidæ. Marathonii
Crauai
Erichthidæ
Pandonii
Athenienses & Athenæi à Minerua quæ Athena Gręce dicitur
Attici & Actæi Acteo rege
Ouid.lib.1.Meta.Separat Anios.
Acteis Phocis ab aruis
Thæsæi & Thæside à Thesco filio Aegei Athenarum regis. Virg.lib.2. Georg. Præmiaque ingentes pagos & compita circum
Thesidæ posuere Martialis eadem ratione fauos Theseos vocat, i. Atticos, vbi ait, Massica Thęsæis tam bene vina fauis
Cecropidæ à Gecrope rege. Virg. lib. 6. Aenei. Tum pendere pœnas Cecropide iussi
Munichya erat Atheniensium nauale, vnde munichii dicti sunt Ouid. lib. 2. Metaph. Munichiosque volans agros, gratamque Mineruæ, Despiciebat humum
Mospii à Mosopo Athenarum rege, Ouid. lib. Metamorph. Moplopeum iuuenem sacros agitare iugales
Aeacidæ ab Aaco. Ouid. lib.8 Dant placidi cursum redeuntibus austris Aeacidis
Erichthæi & Erichthonii, ab Erichthæo & Erichtonio regibus. Ouid. lib. 8. Erichthęas Tritonidos ibat ad arces, eadem ratione vocantur Erichcidę
Aegidæ ab Aegeo Athenarum rege, Ouid.in epist. Inter & Aegidas media statueris in vrbe.
Marathonii à Marathone Atticæ campo, vnde Star. li. 3 Syl Erigonem vocat, Marathoniam Syl li.14.
Armaque fixa deis aut quæ Marathonius hostis perdidit. Sydonius. Et dum Mosopia stipantur per Marathonem
Carnaia à Carnao rege Athenarum
Codridæ à Codro rege quod se pro patria deuouit
Pandonii à pandone rege Erichthonii filio.

Atlantides.

Atlantides, Atlantis Mauritaniæ regis filiæ, ex Pleione Oceani filia, numero quindecim, quarum quinque Hyades sunt nominatę, reliquæ vero Pleiades. Virgiliades, Virgilię, Hesperides.

Attica.

Attica, regio Græciæ inter Achaiam & Macedoniam sita, in qua fuit vrbs Atheniensis, sic dicta ab Arthide Crani regis Athenarum filia. Acte quoque dicitur ab ἀκτὴ, quod littus significat. Nam magna ex parte littoralis est regio
Cecropia & Cecropis eadem vocatur, & possidonia a Neptuno dicta, qui Græce ποσειδῶν
Mopsopia, ac Ionia ab Ioue Xuthi filio
Pandionia quoque Sido. Qui Pandionum mouebat Orator caueam tumultuosus.

Augustus.

Auguſtus, menſis ob honore in Octauii Cæſaris ſic dictus, quum prius Sextilis vocaretur & adhuc ſit, vtpote ſextus menſis ab introitu ſolis in Arietem, Græcè βοηδρομιων.

Auror.

Aurora, Matura Eos. ἠως
Iubar pro aurora ponitur
Leucothea mater, parens Memnonis, Ouid.
Tithonia coniunx, Pallantias
Memnon, filius auroræ. Eous, coloratus
Aurora crocea, punicea, roſida, roſea luthea, nitida, fulgida, ambroſia, rubea.

Auſter.

Auſter. Notus idem Plinius lib. 18. Hæc aſtrum ventus dabat quem á Græcis Notum diximus vocari.

B

Babylon.

Babylon, hebraicè Babel, quod confuſionem Hebræis ſonat, prius dicta ciuitas regni Nembroth, gigantis, quod in ea regnauit, Chaldæorum metropolis est Meſopotamię Aſſyriæque caput, á Babylone quodam ſapientiſſimo Mędi filio fundata authore Cælio, purpuratam meretricem eandem vocat D. Hiero, Et D. Petrus apoſt. Romam Babilonem vocat ob ſcelerum ſentinam Neroniſque crudelitatem.

Babylonia.

Babylonia á Babylone ciuitate, aliter Chaldea vocatur & Aſſyria Babylonis regio.

Babylonij.

Babyl. Chaldæi, χαλδαῖοι. Cephenes prius dicti, á Cepheo patre Andromedę, & Arphaxa rei ab Arphaxat rege, vt ſcribit Ioſephus.

Bacchus.

¶ Bacchus Iouis & Semeles filius
Liber Lenæus pater, qui mentem lenit. Semeles puer, Horat.
Semelia proles, Ouid. Lyæus Iacchus, Euan, Bromius, Igeigena, Bimater, Dyoniſius, Iterum latus, Bis latus, Nyſæus, Tryoneus, Nictelæus, Genialis, Conſitor vuæ. Indetonſus: Eleleus parens Baſſaræus. Racimiſer, Proles, Semelea, Thirſiger.

Baccha.

Bacchę, Bacchides, mulieres Bacchi ſacerdotes. Sacrificulæ furentes, fanaticæ, Euantes, Euantis ſorores, Vide Mænade.

Baleares.

Baleares, Gymneſiæ, Inſulæ duę in mari Hiſpanico, Maiorica & Minorica
Barchimone, nunc deprauata voce, Barſilona. vulgo dicitur.

Batauia.

Batauia, quæ & Bethaſię, Hinc Batani, Bethaſij, qui Hollandi vulgo creduntur.

Belgæ.

Belgæ, Belgici, Galliæ Belgicę populi Germanis vicini.

Bellona.

Bellona Martis ſoror. Dea belli alio nomine Enyo, & Pallas dis, quod Pallantem gigantem interfecerit
Bellica virgo
Tritonia á Tritone palude
Minerua quod vim minetur
Metuenda virago, Bellatrix, Bellipotens, & Belligera dea, Bellicoſa Tritonia, Armiſona, Armipotens.

Bithynia.

Bithinia regio Asię minoris à Bithyno rege sic dicta, primum Bebrycia, postea Mygdonia à Migdonio rege, Ouid. Nunc quoque Mygdonia flebilis astat humo Claud. Thyni Traces erant quæ nunc Bithynia fertur, Salust. Maiorem Phrigiam dicit vocatum & á Turcis ex Tartaria venientibus occupatum.

Bithyni.

Bithyni Bithynici, Migdonii, Bebryaci & Bebryace penultima in differenti.

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicæ, qui teste Plinio etiam Cubi dicuntur. Luc. Et Biturix longisque leues Axoner in aruis.

Bizantium.

Bizantium, Ligos olim Plin. lib. 4. In quo oppidum Bizantium liberæ conditiones, antea Ligos dictum nunc Constantinopolis, olim noua Roma Ethusa, Autonia, Vrbs Bizantia á Mantu.

¶ Bizantii, Bizantini, Constantinopolitani.

Bœotia.

¶ Bœotia. βοιωτία Græciæ regio, Ogygia, dicta ab antiquissimo rege Ogyge, Cadmeis, vt scribit Thucydides, ac Hiantis Aonia prius & Mesapia dicta authore Stephano.

Bœotij.

Bœotii, aliter Bœoti Luc. lib. 3. Bœoti coiere duces.

Phocæ phocaci á Phocide propinqua regione.

Hyanthæi á vetustis Bœotiæ populis Stat. lib. 1. Theb. Exul. Hyantheos inuenit regna per agros Oui lib. 5. Meta Ponte Medulæo, & Hyanthæa Aganippe Teumesii á Teumeso Bœotię monte Statius l. 2 The. Non alias tacita iuuenis Teumesius iras Mente acuit Thespiaci á Thespiis oppido Bœotię ad radicē Parnassi. Stat. lib. 2. Syl. Centum Thespiacis odora lucis Stent altaria

Helyconii ab Helycone monte Bœotiæ Musis sacro Statius lib. septimo.

Horrent Tyrrenos Heliconi plectra tumultus.

Cyrrhęi á Cyrrha oppido Phocidis Idem Statius lib. 7. Męnia Cyrræa monstrauit Apollo iuuenca.

Hippocrini sati ab Hippocrene fonte vocabulum est Sydonii Appollinaris.

Aganippæi, ab Aganippe fonte eiusdem loci Musis Sacro.

Aonii & Aonidiæ quoniam Aonia pars est Bœotiæ in montuosa.

Castalii á fonte Castalio.

Bononia.

Bononia Hetruriæ, Colonia, mater studiorum Felcina prius dicta vrbs felcina Mantuanus. Felcinea tamen vrbe senex donatus adibat.

Boreas.

Boreas, vide Aquilo.

Brabantia.

Brabantia teste Blondo Austrasia inferior olim vocabatur. Hinc Brabanti, Brabantini, Brabantici, Brabantigenæ quos Aduaticos Cæsar vocat in commentariis.

Briarius.

Briareus seu Aegeon gigas fuit centenis manibus.

Buscumducis.

Silua ducis.
Ducaria silua, nunc Buscumducis.
Hinc demominata Busciducentis.
Buschius Boschius, Nemius à nemore, & à silua Siluius, quod Latinorum regum fuit cognomentum.
Sylua ducensis, apud Eral.

C

Cadmus.

¶ Cadmus rex Phœnicum & filius Agenoris Characteres sedecim litterarum inuenit teste Plinio. Agenorides Oui. Sydonius hospes. Agenore natus. Antoneius heros.
¶ Caletum, Caleficum, Gessoriarum. Cales.

Calabria.

Calabria olim Iapygia. Mespia. Salentina.

Callisto.

Castillo Licaonis regis filia, quæ à Ioue compressa grauidaque effecta Arcadem filium in syluis peperit à quo postea Arcada dicta est. Elice Perrhasis. Vrsa maior. Nonacrina virgo, Lycaonias.

Camena, vide *Musa.*

Canopus.

Canopus vrbs. Aegypti nunc Dammiata.

Capitolium.

Capitolium, καπιτώλιον, Mons, Tarpeius, Ars vel rupes tarpeia. Templum Iulium Saxum Tarpeium.

Cappadocia.

¶ Cappadocia Pontica regio, prius dicta Leucosyria, hinc Cappadoces, Cappodoci & Leucosirij

Carteia.

Carteia cuius frequens mentio apud Cæsarem & Oppium de bello. Hispaniensi, oppidum est Hispan e alio Nomine Tartesius seu Cartesius, Græ. Cartesius dicitur.

Carthaginenses.

Carthaginenses vocantur Tyrii à Tyriis colonis, quos illuc adduxit Dido post Sithei mortem. Vir. Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago.
Carchedonii Cadmæi, quoniam Tyrii & Phœnices descenderunt à Cadmo Syl. lib. 1. Sacri quum perfida pacti Gens Cadmæa super regno certamina mouit.
Asdrubaliani ab Asdrubale duce verbum est Sidonii.
Elisæi ab Elisa Didone.
Byrsici quoniam Carthago prius dicebatur Byrsa à Corio: Sido. Spernis Elisææ Byrsica tecta domus. Pœni, Punici, Aphri, Aphrici.

Carthago.

Crrthago ipsa vocatur, Byrsa & Carchedon. Syl. lib. 2. Quis procul à Tyria dominos depellere Bersa. virg. lib. 1. Aenei. Mercatique solum facti de nomine Brysam Claudia, in Eutro Baccatus per opera tremor Carecedona mouit.
χαρχέδων, Cadmea.

Cassandra.

Cassandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apolline facta, sed quoniam promissis non stetit, iratus deus fecit vt illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Briseis & Lyrnesia virgo nuncupata.

Castor.

¶ Castor & pollux Iouis & Lædę filii Lædęi dii.
Tindarei, Amyclæ fratres.
Dioſcori διόσκοροι, i. Iouis pueri vocantur Helenæ fratres.
Oebalidæ, gemini. Stat. Ambiguo viſus errore laceſſunt, Oebalidæ gemini.
Tyndariæ Tyndari. Cygnigenæ.
Therapnęi. Oebalii fratres, Statius Oebali fratres pontuſque poluſque ſerenus, Sydus amiclæum.

Centauri.

Centauri, Lapithæ, ſemiuiri, ſemihomines, ſemimaresq́, nubiginæ. Ixionides. Ixione nati, Bimembres.

Cerberus.

¶ Cerberus ianitor inferni, monſtrum triforme, Triceps, Trifaux, tergeminus, inferus canis, echidneus, ſtygius, rabidus.
Lachrymoſæ ianitor aulæ.
Tartareus cuſtos.
Ianitor Orci, apud Virg.
Triforme monſtrum.
Ditis auernalis canis inſomnis, impauidus, Peruigil.
Multiceps Belua,
Corripit obiectum cuſtos Plutonius offam.

Ceres.

¶ Ceres, dea frugum, Saturni & Opis, habebatur filia Alumna terrarum, Demeter δημήτηρ dicta quaſi gemeter. i. terræ mater ac Eleuſina mater, ſpecifica, munifica, fœcunda, flaua, Teſmophora. Ops Cybelle Saturni coniux. Berecynthia Bona dea, Cypria, Cyprigena, Cithera, Acidalia, Paphia, Dionea.
Ceres Alma apud Virg. ab alendo, quod nos alat.
Ouid. Et frugum genetrix immenſos ſiſte labores.

Chalcis.

Chalcis. Nigropontus Eubæa, nunc Nigraponte vocatur mercatoribus Hinc Chalcidici Euboici.

Chalicut.

Chalicut ab aliis Calocutium & Calocuta, Indiæ Emporium celeberrimum.

Charon.

Charon fingitur Erebi & noctis filius.
Acherontis nauta, trientis animas tranſuehens ad inferos. Virg. in 6. Portitor ille Charon hi quos vehit vnda ſepulti.
Stigius ſenex, ſqualidus, triſtis.
Aterque paludis nauita tartareæ.
Omnes expectat auarus portitor.
Cares aliter Baubaſij, & mulieres.
Bubaſides. Ouid. lib. 9. Bubaſides videre nurus. Et Mauſoli, à Mauſolo rege Carię prius dicti Leliges.

Chiron.

Chiron Saturni & Phillirę filius dimidia ſui parte equus, reliqua homo, vnde Centaurus dictus. Philyrides. Philyrius heros. Semifer. Monſtrum biforme. Sagitarius. Aemonius arcus.

Chriſtus.

Chriſtus, id eſt, vnctus.
Meſſias, Meſſiah Hebræis
Verbigena, Vnigena.
Soter. σωτὴρ, i. ſaluator ſeu Seruator Salutifer, Archiater. ἀρχίατρος.
Medicorum princeps à D. Hieron. dictus.
Αλεξίκακος mala quæque pellens Hinc nos nomina dedimus Chriſtiani Chriſticolæ, Chriſtidaes, Chriſtigenæ.

Cicero.

¶ Cicero parens eloquentiæ, & vt Catullus scribit Disertissimus Romuli nepotum Pater eloquii Pater patriæ. Iuue. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id est Ciceronianum. Eloquium damus Arpinatibus aurem.

Circe.

Circe Solis & Perse nimphæ filia, veneficiorum peritissima. Phasis Idos Titanos idos dicta.

Clinia.

Clinia. Cleuania.

Colonienses.

Colonienses. Agripinates vbiuii.

Constantinople, vide *Bizantium.*

Corcyra.

Corcyra, med prod. Græce Cercyra κέρκυρα, Insula mari Adriatico vicina prius Melena dicta & Drepane á Cerere.

Item Macris, á Macride, & Scheria nec non Phæacia nunc Cerphu vel corsumum vocatur, sub Venetorum ditione.

Corinthij.

Corinthii vocantur Corinthii & Corinthiaci. Ouid. lib. 15. Iamque Corinthiaci carnebam littora ponti.

Cypselidæ á Cypselo Ixionis filio, Virg. in Cypr. Cypselidæ magni florentia regna Corinthi.

Ephyriæi. & Ephyreii, quoniam Corinthus prius vocabatur Ephyre. Luc. lib. 9. Incedit castris, Ephyreaque mœnia seruat.

Isthumiaci & Istumii ab Istmo terra angusta prope Corinthum, quæ separat Aegeum mare ab Ionio. Stat. lib. 2. Syl. Talis in Isthmiacos ploratus ab equore portus.

Cenchrei á Cenchri, portu Stat. lib. 4. Theo. It comes, Inoas Ephyte solata querelas Cenchreaque manus.

Cretenses.

Cretes, Cretenses aliter dicuntur.

Cræteí Virg. lib. 3. Aeneid. Tertia lux classem Creteis sister in oris.

Cressii, Idem lib. 4. Quam procul incauta memora inter Cressia fixit Pastor, agens telis.

Cressi Idem l. 5. Cressus genus Pholœ.

Gnosii á Gnoso vrbe Cret. Virg. lib. 6. Æn. Gnosius hæc Rhadamanthus habet durissima regna. Gnosiaci. Ouid. 8. Gnosiacæque hęret comes inuidiosa carinæ.

Dictæi á dicte vrbe Cret. Virg. 3. Aene. Dictæa negat tibi Iuppiter arua.

Lictii á Licto vrbe Cret. Virg. lib. 3. Aeneid. & Salentinos obsedit milite campos Lictius Idomeneus, Cydonæi Cydonii. Cydones Cydoniaci, á Cydone vrbe; Cret. Ouid. lib. 8. Arinaque equosque habitusque, Cydonæasque pharetras Stat. lib. 4. Theb. Terga Cydoniaca Corythos arundine pulsat.

Ariadnei ab Ariadne Minois filia.

Minoii á Minoe rege Ouid. in Epist. Phedre En ego nunc ne forte parum Minoia credat.

Androgeonei ab Androgeo filio Minois.

Gortynii, & Gortyniaci á Gortina vrbe Stat. lib. 4. Theb. Arbiter hos dura versat Gortynius vrna.

Dories. δοριεῖς, Dorii & Dorienses quoniam tempore belli Troiani Dorici venerunt in Cretam duce Althimene, ibique decem vrbes condiderunt.

Creta

Creta.

¶ Creta vel Crete, es, insula quæ hodie Candia appellatur, est sub Venetorum ditione centum vrbibus olim clara fuit, vnde Gręcis vocabatur ἑκατόμπολις, Mant. vrbibus inclyta centum Creta ideo dicta à Græjs Hecatompolis olim, Vocatur quoque Terra Curetis, à Curetibus qui in ea habitarunt: Ouid. lib.8. Vt egressus ratibus Curetida terram contigit. Gnosia, gnosiaca, retea, dictea, minoia, actea, cydoneia, gortyniaca tellus

Terra Gortynis, vocatur etiam Aeratia & Macaros. Plin. lib.4. Male ores Crates primum Aëram dictam, deinde posteriori Curetim appellauere. Et Macaron nonnulli á temperie cœli appellatam existimauere.

Cupido.

Cupido deus amoris, Puer pharetratus Cęcus amor. Ignis indomitus Cypria proles Veneris natus. Alatus deus, Cęcus, Alipes.

Cumani.

Cumani aliter Cumæi, κυμαῖοι, á Cuma oppido Italiæ iuxta Neapolim.

Cybele.

Cybele, Cœli & terræ filia, Saturni vxor, aliter vocatur Opes, Dyndimene, Bericyntia, Pales, Corsica, Cyrnos, Plin. in mari Lygustico, est Corsica quam Græci Cyron appellauere

Carmenta & Carmentis, Nicostratæ propriè.

Cyprus.

Cyprus, insula á Cypro filia Cyniræ sic dicta, Tellus Veneris quoque appellata, Mant. Et Veneris tellus pulcherrima Cypros

Cerastios & Ceraftias, á multis promontorijs vocabatur prius, ac Amarusia

Specea quoque & Armantis authore Strabone, ab Armante monte Cypri.

D

Dacia.

¶ Dacia, δακία, Valachia nunc Blachia vocatur, Hinc populi, Daci & Dacę.

Dalmatæ.

Dalmatæ, Dalmatici, Liburni, Illyrij, Vide Illyrici.

Danubius.

¶ Danubius, Ister, Adubanus prius dictus & Mento.

Daphne.

Daphne Penei fluuij filia, quæ cum vim Apollinis non posset effugere, implorato paterno nomine conuersa est in Laurum. Dicitur Peneis, Peneia virgo.

Dauid.

Dauid, Psaltes sacer, regius, ac egregius Vates, propheta regius, sanctissimus Psalmographus, ψαλμόγραφος

Vaticinus rex, Psalmicen sanctus, Cui prima inter vatidicos est gloria. Vates, Psalmicus cantor, Filius Isai quem græci Iessæ vocant, hinc Iessæa soboles.

Delos.

Delos Cycladum omnium clarissima, in qua Latona Apollinem & Dianã dicitur esse enixa, appellata est Ortygia,

Ortygia, à multitudine Coturnicum: Virg lib. 2. Aeneid. Linquimus Ortygię portus, Aſtria, Cynthia, Lagia, Chamydia, Cynethus, & Pyrpile ab igne ibi reperto, Delphica tellus, Phœbi patria.

Demophoon.

Demophoon Theſides & Theſei filius dictus, fuit rex Athenarum.

Deus.

Deus. Θεός
Numen diuinum
Spiritus diuinus. Supremus Deus
Mundi rector, creator, fabricator, κοσμοκράτωρ, ſummi domini numen, θεῖον τό.
Diuinitas mundi, moderatrix τὸ θεῖον, θειότης
Omnipotens. παντοκράτωρ
Victor lethi, id eſt, mortis
Verè optimus maximuſque κράτιστος, ἄριστος καὶ μέγιστος, quæ Gentilitas Ioui falſo tribuit
Diuum atque hominum rex
Maximus cœlicolum
Cœli terręque rex
Princeps generis humani
Verè Panomphęus, πανομφαῖος
Omnium voce colendus, celebrandus, μέγιστος ἀρχιερεὺς, ſummus diuinus, diuus, cœleſtis, immortalis, infinitus, æternus, ſalutifer, ſempiternus, inacceſſus
Empyræus, omniſator, altitonans
Aſtripotens, apud Mant.
καρδιογνώστης. Scrutator cordium, inſpector pectorum
δωτὼρ ἐάων. Largitor bonorum munificentiſſimus
Vindex quoque ſcelerum & contumaciæ

Dialectica, vide *Logica*, *Diana*.

¶ Diana, Venationis & Syluarum dea. Phœbi ſoror
Cuſtos, cultrix nemorum. Delia. Latois, Latonia Triuia, Virg. Aſtrorum decus, nemorum Latonia coniux. Phœbe
Latonigena. Cynthia
Thoantæa dea, apud Ouid.
Virgo potens nemorum. Caſta, innupta Pharètrata, noctiuaga, ſalticola. Vide Proſerpina
Studioſa pharetræ, Iaculatrix, venatrix, arcitenens.

Dido.

¶ Dido lingua Phœnicum viraginem ſonat, quod ſe in ignem præcipitando virile quid fecerit
Eliſa dicta & Phœniſſa
Agenoris, Agenore nata. Sidonis Tyria. Sichęi coniux.

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Gręcorum fortiſſimus, Aetolięque rex
Oenides, Ouidio dicitur
Tydides Virgilio
Aetolius, Chalidonius heros, apud Stat. Vide Tydeus.

Diuini.

¶ Diuini, Diuinaculi. Atioli
Afflati. ἔνθεοι
Vates. μαντεῖς
Vaticinantes, Faticidi, Magi
Extiſpices. Aruſpices
Auſpices. Augures
Geomantes, Pyromantes
Axiomantes. Diuinatores
Futurorum præſcii
ἐγγαστρίμυθοι ἐγγαστρίται
Pythoniſſæ, Pythonici, quaſi Apolline pleni, id eſt, qui inſtructu dęmonis futura coniectant, Lesbius prylis, Curetumos, prouerb.

Dryades.

Dryades Nymphæ ſyluarum præſides, Hamadryades.

Dyrrachium.

¶ Dyrrachium, Epidamnum, Plin. Epidamnum colonia, propter inauſpicatum nomen à Romanis, Dyrrachium apellata.

E

Eccho.

Eccho. Vox reſona. Nympha vocalis.

Ediſſa.

¶ Ediſſæ, quæ nunc Reges Medorum in hiſtoria Thobiæ vocatur.

Eduenſes.

¶ Eduenſes, Edui, Aguſtudinenſes, Galliæ populi.

Emaus.

¶ Emaus triſyllabum. Iudeæ vrbs alio nomine Nicopolis Caſtellum vbi Chriſtus cognitus eſt in fractione panis.

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, ſonat terram firmam, ſeu continentem, regio quæ prius Moloſſa dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania à Chaone Heleni fratre Chaonia, Chaonis terra prius dicta
Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadij à Leucade promontorio
Actij & Actiaci, ab Actio oppido
Phocæi, Phocaici. Chaonij, Dodoniginæ, à Dodona vrbe Chaoniæ
Moloſſi, Pyrrydæ, quod in ea Pyrrhus olim regnauit.

Epicurus.

Epicurus Athenienſis Philoſophus

Neoclides à Necole patre. Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

¶ Equus troianus, Equus fatalis Duratheus, Dardanius, Epæi machina.

Eridanus.

Eridanus fluuius Italiæ fœcundus, & nobilis, Padus aliter dictus
Parens, princeps fluuium, Virgilius fluuiorum rex Eridanus.

Erigone.

Erigone. Icara filia
Icaris Marithonia virgo.

Eero.

Eero puella formoſiſſima fuit ex ſeſto Thraciæ vrbe, Veneris ſacerdos Seſta puella dicta ab ortu loci.

Eſau.

¶ Eſau dyſſyl. vel in carmine triſyl, alias Edom & Seir.

Euander.

¶ Euander, Mercurij filius, Nonacrius, ſeu Palantius heros, Ouid.

Euboia.

Euboia, εὔβοια, ſiue Eubœia; inſtula in Mare Aegeo oblonga, ideoque Macris dicta
Terra aut ore Eubois: Statius in Achilli. Quatitur naualibus ora Eubois. Vide Chalcis, quæ Eubœa vrbs olim etiam Eubœa vocabatur.
Hinc Euboici, Capharæi, Abantij. Tanagæi à Tanagryo Euboiæ ciuitate Stat. lib. 9. Prima Tanagræum turbauit arundo Corœbum.

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales. Acheronis natæ. Nocte genitæ, Vipereæ ſorores

forores. Anguicomæ forores Penarum deæ triplices, Quarum nomina sunt, Alecto. Tisiphone Megara.

Eupatoria.

¶ Eupatoria Paphlagoniæ ciuitas, Pompeiopolis iam dicitur.

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenori, Phœnicum regis filia Agenore nata.

F

Februarius.

Februarius mensis extremus anni, vt Cicero scribit, quod extremo anni mense populus februaretur, id est, purgaretur
φιβρυαριος, & ἐλαφηβολιον, Græce.

Flandri.

Flandri, Flandricolæ, quos vulgo Flamingos vocant
Neruij vnde impræsentiarum nomen ciuitatis Aldenardiæ manet
Morini quoque dicuntur, licet propriè Terwanenses sint in finibus Galliæ Belgicæ versus occidentem. Virg. Extremiq; hominum Morini.

Florum dea.

Flora. Chloris, Zephyritis Dea florum. Vxor Zephyri

Fontes.

Fontes & fluuij Musis sacri. Caballinus fons. Pegaseus fons Medusæus fons Aganippe. Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleius fons. Phocidos lacus. Permessus fluuius Chephisi vada. Eurotas.

Furiæ infernales.

Furiæ infernales
Furiæ flammiferæ
Eumenides Stigiæ
Erynnes siue Erynnies anguibus implicitæ
Numina malefica
Orci satellitum, Alastores
Sorores anguicomæ, furentes.

G

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenæ
Galatæ, Sequanici, Sequanidæ, Franci, Francigenæ, Liligeri.

Ganymedes.

Ganymedes, Trois filius formosissimus puer fuit, quem quum Iupiter deperiret, in cœlum ab Aquila portari iussit, & sibi à caliculis esse, puer Phrigius, Ideus & Pincerna Iouis.

Garamantes.

Garamantes, γαράμαντες, Garamantici Libyæ populi; matrimoniorum expertes
Areniuagi à Mant. vocantur
Sati Animone, id est, Ioue Nigri perusti inculti.

Geldri.

¶ Geldri, Gelrij, Menapij, Geldrenses.

Genuenses.

¶ Genuenses ac Genuani, γενυαται Ligures, Ligustici, & Ligustij. Sidonius, Qui Ligustiis Euganeisque montibus oriebantur. Assueti malo laborique Ligures.

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegræi, à Phlegra loco Thessaliæ, in qua Gigantes à Ioue fulmine percussi
Titanes, Titanij, id est, Titani & Ter-

ræ filii gigantes omnes impij Anguipedes. Serpentigeri, Ætnei fratres. Centimani, Mant. Dii veteres qui Centimanos vicere gigantes.
Ventrimani. Theomachi, apud eundem. Ioseph. & D. August. scribunt gigantes ex dæmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moses.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris numen, Minois filius, hinc dictus Minous, Biformis, Dictæus, Perniades & Porniæus.

Gorgon.

¶ Gorgon, Medusa, Phorcynis, terrifica, anguicoma.
Serpentiferum monstrum.

Græci.

Greci, Graii.
Mendociorum parentes. Crinito vocantur Graiugenę.
Argæi. Virg. in opuscúlis: Septima iam Argæis stabulis impensa laboris.
Argiui, Argolici, Dorii.
Dorci. Dorienses, Pelasgi.
Pelopæi & Pelopidæ á Pelope filio Tantali. Virgilius lib. 2. Aeneid. Vltra Asiam magnam Pelopæa ad mœnia bello Venturam. Stat. lib. 10 Ad patrias fusę Pelopides aras.
Hellines. ἕλλῖωες.
Achillæ & Achillidæ ab Achille.
Argolę, apud Euripidem.
Achæi, Achiui, Achaici, Inachi, Inachij, Inachidę, ab Inacho Argiuorum rege, patre Isidis, Ouid. lib. 5. Fast. Littus ad Inachium puluis inanis eam. Stat. lib. 1. Theb. Qua nostæ cecidere animæ stupet Inacha pubes. Idem lib. 5. Lectique potentes Inachidæ.
Agamemnonii, Agamemnonidæ ab Agamemnone. Virg. lib. 6. Aenei. At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges.
Acrisionei ab acrisio rege Argiuorum Abantis filio, Ouid. lib. 5. Me. Achrisionæas Prætos possiderat artes.
Abantæi, & Abantiadę ab Abante Argiuorum rege patre Acrisij. Ouid. lib. 15. Nuper Abantæis templo Iunonis in Agris.
Thyestæi à Thyeste filio Pelopis.
Mecenæi à Mycenis vrbe. Ouid. in Epist. Briscidis. Nulla Mycenum sociasse cubilia mecum iuro.
Menelaii à Menelao filio Atrei.
Phoronidæ & Phoronæi à Phoronio Inachi filio & Argiuorum rege
Parsei á Perseo Acrisii nepote. Stat. lib. 1. Theb. Perseus alter in agros Scinditur Danai Danaii. Idem Tunc sedet Inachias vrbes, Dananeæaque regna.
Dolopii á Dolepibus Greciæ populis. Valet. Flac. Vidisse putant. Dolopiaque bust.
Iasidæ ab Iasio filio Abantis Argiuorum regis.
Tantalidæ á Tantolo.

Gracia.

Græcia appellata á Græco qui in ea regnauit primus, á cuius filia vocata est Artis: dein ab Hellene Deucalionis filia dicta fuit Hellas ἕλλας.
Achaia, Pelasgia Dulichia pro Græcia ponuntur & vsurpantur, Docta solers, fallax, vana, mendax. Iuuenal. Et quicquid Græcia mendax. Audet in historia.

Grammatica.

Grammatica, Ars Palemonis siue Palemonia Iuuen in Satyr. Odi hanc ego quæ reperit voluitque Palæmonis artem.

Gratia

Gratiæ, Charitates. χάριτες, tres Iouis filiæ suaues blandę, blandientes, elegantes. Acidaliæ sorores.
Orchameni deæ triplices, vocantur Autem Agalia. Thalia. Palythæa vel Euphrosine.

Grues.

Grues, γέρανοι. Palamedis aues apud Mart. Aues Bistoniæ. Strimoniæ, Threiciæ.
Naupliadæ volucres apud Polit. altiuolantes, aereæ, querulę. Vipiones sunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpiæ rapaces dæmones, dicuntur autem fuisse Neptuni & Terrę filiæ, ac in Insulis habitare. Virgilius tres esse dicit. Aello. Ocypete & Celæno.

Hector.

Hector. Troianorum fortissimus, Priami filius, Priamides inclitus, impiger, belliger, atrox animosus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis vxor.
Priameia coniux, apud Ouid.
Cisseis vocatur Virgilio lib. 7. Cisseis prægnans ignes enixa iugales.

Helena.

Helena, Tindari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venustatis, vt fuerit admirationi cunctis, teste Demetrio Mosco.
Tindaris Virgilio dicitur.
Oebalis, Oebalia pellex Ouidio vocatur ac Menelais vtpote Menelai vxor. Lacedemonia, Ledæa formosa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle, es filia Athamantis regis Thebarion. Nepheleis Athamantias.

Heraclea.

Heraclea Bosphorana ciuitas olim vocabatur Perinthus. Mant quæ magna Perinthus. Ante fuit priscum mutauit Heraclea nomen. Nunc carpe.

Hercules.

Hercules. ἡρακλῆς dicitur quoq; Alcides, à bellica virtute & Amphitryoniades, quoniam credebatur filius Amphytrionis & Amphytrionius puer, apud Mant.
Alemena matre creatus, Ouid.
Monstrorum, ferarum domitor.
Clauiger gygas. Heros Thebanus.
Dictus Tyrinthius ab vrbe vetusta Achaiæ.
Cleoneus à loco vbi leonem interfecit. Lucanus. Ille Cleonæi proiecit terga leonis. Proles Iouis.
Oetæus, οἰταῖος, ab Oeta monte inter Thessaliam & Macedon. Signum quoque cœleste Hercules quod Engonasin vocatur, Latinè Ingeniculus, Indonatus, Inuictus.

Hesiodus.

Hesiodus ex Asia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Ascræus senex Virg.
Ascræus, Bœotius, Heliconius vates, Politia. At ibi Dædalios monitus Helliconie vates, Præceptor arandi. Ouid.

Hetruria.

Hetruria.

Hetruria, alio nomine Thuſcia & Hetruſcia ac Tyrthenia. Vmbra quoque Thuſciæ pars Hinc Vmbri & Vmbrij, Thuſci Etruſci, ac Tyrreni.

Hippedamia.

Hippodamia, Briſæ filia ex oppido Lyrneſio, Briſcis & Lyrneſia virgo dicta.

Hyppolytus.

Hippolytus cœlibem ducens vitam, mulieres conſtanti animo ſpernebat. Theſei & Hippolitæ Amazonis fuit filius Theſeides & Theſeius heros dictus.

Hiſpalis.

Hiſpalis Beticæ Hiſpaniæ vrbs clariſſima, cognominata Romulea, ob amicitiæ fœdera cum Romanis Sibilia nunc vulgo dicitur.

Hiſpania.

Hiſpania, ἱσπανία & σπανία cuius meminit D. Paulus cap. 15. ad Rom. primum dicta Iberia. ἰϐηρία. ab Iberio fluuio dein Heſperia vltima ab Heſpero Atlantis fratre, poſtremo ab Hiſpali Hiſpania, quæ quoque Tarteſſia tellus dicitur.

Hiſpani.

Hiſpani Iberii, Iberiaci. Virg. Tyrrhenoque boues in flumine lauit Iberos

Beticolæ & Betigenæ, Syllius lib 8. Beticulaſq; viros ſpatiis agitabat iniquis

Hiſperii Tarteſſii & Tarteſſiaci à Tarteſſo vrbe Gadibus vicina.

Homerus.

Homerus Græcorum Poetarum maximus prius dictus Maleſigenes, deinde à cæcitate Homerus ὅμηρος quod cæcum ſonat lingua Ionica, Aliter dicitur Mœonides Mœonius vates

Homerus quoque dictus Colophoniatus & Colophonius ab vrbe Mæoniæ Colophone vnde originem traxit. Bap. prius & Colophoniaco iunctus Maro. fulget Homero.

Horatius.

Horatius ab orando ſic dictus, aliter flaccus à pendulis auribus Venuſinus poëta.

Hungari.

Hungari qui modo Huni ſeu Hunni Scythię populi olim vocabantur Claud. Nam parat inſidias qui nos aut turpibus Hunnis.

Paunonij, quoque dicuntur, Stat. Pannoniuſque ferox

Pannois, idos, apud Luca. idem quod Hungarus Græci παίονας Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades, ὑάδες, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur ſeptem ſtellæ in cornibus & ore Tauri quæ quoties naſcuntur vel occidunt, pluuias, creant. Triſtes, Imbriferi.

Hypermneſtra.

Hypermneſtra. Vna fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum ſorores omnes maritos ſuos nocte interfeciſſent iuſſu patris) ſola maritum ſuum Lynceum nomine ab inſidijs liberauit Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caspij. Asiatici populi iuxta Mare Caspium.

I

Ianus

Ianus bifrons, in somnis peruigil.

Iason.

Iason, filius fuit Æsonis, hinc dictus Æsonides Ouid. Æsonidem mutasse velim quo coniuge fœlix ...
Æsone natus Pegaseius heros
Aemonius seu Aesonius iuuenis vtrumque apud Ouid, Iolciacus heros
Superbus, periurus, prædo, efferus.

Iaziges

Iaziges. Septem castrenses.

Icarus.

Icarus. Ἴκαρος. Dædali filius
Dædalides. Dædaleus puer
Glarea Implumisque volucer, Dædaleusque puer, audax, temerarius
Stephano authore, Insula vocatur
Icarus, quæ prius vocabatur Maeris.

Icaria.

Icaria insula in mari Icario, Doliche, Ichthyœssa, nunc Nicaria, vna cycladii.

Ierusalem.

Ierusalem, Hierosolymæ
Solyme, & à Melchisedech constructa Salem. Iebus prius dicta
Elia quoque vocata ab Ælio Adriano reparatore, & Zion à monte in quo arx Dauid annexa Hierusalem
Hinc Hierosolymæ, Ierosolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Iesus.

Iesus. Saluator Seruator. Soter. σωτὴρ à σώζειν saluare, hinc dictus est Christus quod cunctis salutifer venit. Qui per aspirationem scribunt: Iheius bene scribunt est enim dictio Hebraica non Græca ex Iod. He Vau, He, tetragrammaton, & ineffabile, pro quo semper adonai pronunciant Hebræi. Porro Græcis ἰησοῦς trisyllabon est
Nazareus dictus ab oppido Nazareth in quo habitauit, & sonat, consecratum. Vide Christus, & Deus.

Illyrici.

Illyrici, Illyrii Taulantii: Sillius, lib. 15. Quaque per Illyricum Taulantiue incola littus
Dalmata Slaui, Slauonis
Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria. ἰλλυρὶς, Illyris & Illyrium, Liburnia, Dalmatia, nunc Sclauonia.

Inarime.

Inarime, Aenaria, Pythecusa, authore Plin. Aenaria à statione nauium Aeneæ. Hodie vocatur Ischia.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod prope Gangem habitent: Lucan libro 4. Et quas senxit Arabs, & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nysæi à Nysa vrbe Indiæ, & Hydaspæi ab Hydaspe, Sydoni: Frangat Hydaspæus aries impactus, Erithras
Ardentes, Sitientes, colorati, fusci, nigri, Eoi dites.

India.

India, ab Indo fluuio nomen habet, maxi-

maxima orientalis regio Asiæ terminus
Terra Gangetis, Gangetica
Terra Euphrat. 6.

Infernus.

Infernus, Auernus
Erebus, Tartarus
Plutonius. Cocytus, Acherusius, Phlegetontius, Stygius, Acherontæus, Læthæus, Ocrius lacus, fluuius, amnis
Gehenna, Græci scribunt sine aspiratione mediam
Orcus. Orcæa Charybdis
Stygia palus
Inferus, profundus, imus, mœstus, tristis, ater, piceus, opacus, horridus, auarus
Auernalis amnis
Infernalis, Tartareus, Herebus. Reliqua pete ex priore parte Synonimorum, *Hell*
Inferni iudices
Æacus, Radamanthus. Minos.

Ino.

Ino, filia Cadmi
Cadmeia proles
Nutrix & matertera Bacchi.

Insubria.

Insubria, regio Cisalpina, quæ Togata quoque dicitur, nunc verò à Longobardis, qui ducentis eam annis occuparunt Lombardia vocatur, cuius Metropolis est Mediolanum. Hinc Insubres ἴνσυβροι, populi Cisalpinæ Galliæ.

Io.

Io, Inachi fluuij filia: Inachis Inachia proles. Phoronis, idos.
Bos Pellex.

Ioppe.

Ioppe, ἰόππη, vrbs Palestinæ maritimæ, D. Petri miraculo clara, omnium ciuitatum antiquissima; vtpote ante diluuium condita, teste Plinio Nunc vocatur Iaphe portus pereginorum, à Iaphet filio Nohe.

Ioseph.

Ioseph, Vir Mariæ virginis, vt est apud Mattheum in genealogia saluatoris
Nutricius Domini
Fatidicus Iuuenis, Mant.
Multiplices casus & longa pericula cernat, Fatidici iuuenis: Canabæus castus, formosus.

Iphigenia.

Iphigenia. Ipphianassa, Lucretius. Iphianassæo turparunt sanguine Fœdæ.
Mycenis. Ouid. vocatur lib. 12. Metamorph.
Agamemnonia puella, Propert.
Pelopeia virgo.

Iris.

Iris, ἶρις. Arcus cœlestis
Iunonis nuncia
Pluuius describitur arcus, apud Horat. Multicolor, pupureus, nubilus, nymbosus, imbrifer, arcus discolor, picturatus, aquosus
Thaumantias, Thaumantis proles
Thaumantica virgo.

Ismaelita.

Ismaelitæ, ab Ismaele filio Agar, ancillæ Abrahæ, quos Moyses Madianitas vocat. Euseb. Agarenos seu Saracenos

Ister Scythia fluuius, vide *Danubius*.

Italia.

Italia, Hesperia maior, ab Hespero Atlantis fratre
Oenotria, ab Oenotro rege Sabinorum, Virgil. Est locus Hesperiam Graij cognomine dicunt, Oenotrij coluêre viri, nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem. Idem. Hinc Italæ gentes omnisque Oenotria tellus in dubiis responsa ferunt
Latium, quod ibidem Saturnus latuerit: Virg lib. 8. Latiumque vocari maluit, his quoniam latuisse tutus in oris
Saturnia à Saturno: Ouid. lib. 1. Fast. Inde diu genti mansit Saturnia nomen
Terra Ausonis & Ausonia ab Ausone Vlyssis filio: Ouid. lib. 2. Fast. Captaque erat lyricis Ausonis ora sonis
Itala terra seu ora Italis, Ouid. lib. 2. de Ponto Mœstisque cadentes
Excepit lachrymas Italus ora genis
Ausonium solum
Romana, Romula, Itala tellus
Magna Græcia Italiæ pars, à Tarento vsque ad Cumas olim vocabatur, Ouid in Fast. Itala nam tellus Græcia maior erat
Terrarum alumna, vrbibus frequens, populosa, antiqua, potens, fertilis, grauida bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici. Ouid lib. 14. Littore in Italico Messenia mœnia contra, Latini
Laurentes, Lauinij, Laurenti Tyrrheni, Laurentij, Latiales
Ausones, Ausonij, Ausonidæ: Lucanus lib. 9. Grata vice mœnia reddent Ausonidæ Phrygibus.

Iudæi.

Iudæi, Iudaici, Hebræi, Apellæ Gens antiqua. Palestini, circumcisi. Vide Synonima priora, *Iew.*

Iudæa.

Iudæa, olim Palestina & Chananea vocabatur.

Iuliomagus.

Iuliomagus, Andium ciuitas in Gallia, nunc Andegauia. Angiers.

Iulius, vide *Ascanius.*

Iulius mensis, vide *Quintilis.*

Iuno.

Iuno Saturni fingitur filia, soror & coniux Iouis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præesse, vnde vocatur Pronuba, Lucina, & Coniuga, ac Socigena quod mares connubio fœminis societ.
Saturnia, Iuno, Virg. Regia, Sceptifera Regina deûm. Iouis coniux,

Iuppiter.

Iuppiter, quasi iuuans pater, Saturni filius, Deorum summus cœlo præesse, ibidemque pulso fulminare fingitur
Dictus Pater omnipotens
Diespeter, i. diei pater, ab Horat.
Lucetius, i. lucis pater, à Gellio
Saturnigena, à Mant.
Ægiochus, nutritus à capra
Diuûm atque hominum rex, à poëtis fingitur Astripotens, altisonus
Hammon corniger Panomphæus
Altitonans. Magnitonans. Omnipotens. Saturnius Dodonæus.
Cenæus, Summus deorum, Rector Olympi, Rex superum
Æthereus princeps. Pater æthereus septifer coruscus, fulminator
A diuersis locis vbi colebatur diuersa habet nomina, Dictæus, Olympius, Olympicus, Idæus, Casius.

Choa-

Chaonius, Latialis, Ausonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, id est, Arenatius à templo illi in arena constructo.

Iuuenalis.

Iuuenalis Satyrographus
Poeta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta. Hinc rigat Aquinas triste supercilium.

L

Lacedamon & Lacedamones.

Lacedæmon vrbs Peloponnesi, alio nomine Sparta. Dicitur etiam per Syncopen, Lacon pro Lacedæmon
Lacedæmones. Lacedęmonii
Tyndarei à Tyndaro rege Oebaliæ, & Helenæ patre: vnde & Syllius Terentum vocat Tyndarium
Spartani. Spartæ
Spartiatę: Sidonius, Spartiatæ rupium variatarum posuere crustas.

Laconia.

Laconia, prouincia in Peloponneso, aliter vocatur Oebalia & Tænaris, à Tenaro promontorio: Ouid. Tænaris est classi terra petita meæ. Idem excipit portu Tenaris ora suo.

Lacones.

Lacones, λάκωνες, penultima producta, seu Laconici vocantur Oebalii & Oebalidæ, Ouidius lib. primo Fastorum. Protinus Oebalii retulit arma Tati, Statius libro quinto Theb. Ambiguo visus errore lacessunt Oebalidę gemini
Therapnæi à Therapnis vrbe Laconiæ, patria Helenæ Ouidus lib. 5. Fast. Prima Therapnæo feci de sanguine florem

Tænarii & Tenaridę, à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis ex Thæmone coniuge fuit filia, quę à Diana telis fuit confixa. Est & alia Laodamia, Acasti & Laodotheæ filia, quæ maritum suum Protesilaum tenerrimè amauit: hæc Achastis & Achasti filia dicta est.

Lapithæ.

Lapithæ, Thessalię populi, λαπίθαι, Centaurei vocantur. Vir. Nec Centaureos Lapithas compellit in enses. Pelethronii quoque dicti, Syluestres, semiferi, sæui, truces.

Latinus.

Latinus, Laurentium rex, pater fuit Lauiniæ
Faunigena, filius Fauni dictus, Ouid.
Faunigenaque domo potitur, nataque Latini
Ausonius senex aliis dicitur. Hinc Latini, Faunigenæ vocantur, Syl. lib. 8. Faunigenæ socio bella inuasere Sicano.

Latona

Latona filia Cei. Titanis à quo Titanis dicta, Ouid. Quique modo audetis genitam Titanida Ceo Latonam præferre, mihi? filia terrę
Gemelipara & Calauria dicta, Ouid.

Lauinium.

Lauinium vrbs in Latio, quæ post Laurentium dicta, & Laurolauinium.

Leander.

Leander Abydenus dictus ab oppido Abydo Asiæ, in littore Hellesponti, in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babylonæ regis filia, in arborem thuriferam conuersa, Orchanis, & arbor Thurifera appellata est.

Lybia.

Libya, λιβύη, & Libye, es, Africę pars in pentapoli, & pro tota Africa ponitur poëtis, Luca. lib. 1. Per calidas Libyæ sitientis arenas

Terra Libyssa, Terræque in fine Libyssæ.

Libyci.

Libyci, Libissini, Marmarici à Marmarica regione Africæ. Syllius lib. 1 Marmaricis ales populis responsa canebat

Nasamonij & Nasamoniaci, à Nasamonibus populis Libyæ.

Licij Pataræi.

Licii Pataræi, quoniam parata est vrbs. Liciæ. Stati. libro. 1. Theb. Seu te Liciæ. Pataræa niuosis, exercent dumeta iugis.

Liguria.

Liguria, à Ligusto Phaëtontis filio nomen habens: Italiæ est regio, quæ quoque vocatur

Ligustica ora seu regio, cuius caput Genua, ostium maris Ligustici.

Ligures, vide *Genuenses*.

Lipara.

Lipara insula, prius Melegunis vocabatur authore, Plin. lib. 3. cap. 8.

Liuius.

Liuius historiographus. Patauinus lacteo eloquentiæ fonte manans, vt scribit D. Hier.

Antenorides dictus est à patria sua, quam Antenor condidit.

Locrenses.

Locrenses. Hesperii. Ozolæ ὀζολαι. Locri. Locrii Locridis populi.

Logica.

Logica seu Logice differendi, vt ait Boethius, magistra, à Zenone Philosopho qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica, διαλεκτική, disputandi, differendi ars.

Lotharingia.

Lotharingia, Austrasia superior eadem Lorcynnem, & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

Londinium.

Londinium. Londinum Ptolomęo, Londra vulgo vocatur, Britanniæ Insulæ metropolis, per quam fluit Thamysis fluuius.

Lucifer.

Lucifer, Veneris stella, Phosphorus, φωσφόρος

Stella matutinalis, lucifera

Cythereius ignis. Syl lib. 12.

Haud secus Oceano rediens Cythereius ignis

Præuius socius auroræ.

Lucanus.

Lucanus, Poeta, Hispanus, patrem habuit Annæum, á quo dictus vates Anneus. Vnde quidam, Cæsaris Annæus caneret nisi pręlia vates.

Lucani.

Lucani. Tanagræia, Tanagro fluuio Lucanię. Statius. Tanagræumque Phalantum.

Luna.

Luna, vide *Moone in priori parte, & Proserpina.*
& Diana.

Lutetia.

Luteria, Galliæ vrbs Maxima & nobilissima, ab alijs Leucotia scribitur, quam Græci λευκετίαν nominant ab albedine parietum vulgo Paris. Vnde quidã. Quæ Gallas inter populosa Lutetia gentes. Nonnulli à luti frequentia sic appellatam volunt. Oppidum Parrhisiense.

Parrisius pro ciuitate apud doctos non inuenitur, sed à Parrhisij pro populis Lutetiam inhabitantibus apud Cæsarem in comment.

Parrhisienses, Sequanæ accolæ.

Lydda.

Lydda Palestinæ Luceæ vrbs, alio nomine Diospolis, hodie Rama vocatur

Lidi & Lydia.

Lydi seu Lydij populi maioris Asiæ aliter vocantur Mæonij, Mæones, & Meonidę. Virg. lib. 8. O Mæonię delecta iuuentus.

Item Mæonici.

Gygæi à Gige rege, vt Crœsij à Crœso ditissimo Lydorum rege: Stat. lib. 12. Si Marathona metu, si tecta leuasti, Crœsia.

Lydia, vocabatur prius Mæonia, est enim prouincia Asiæ à Lydo filio Atys sic dicta.

M

Macedones.

Macedones, Macera.

Pallenæi, à Pallene vrbe, quo olim Phlegra dicta fuit, vbi gesta est Gigantomachia. Statius. lib. 4. Syl. Et Pallenæos Phœbum laudare triumphos.

Pæones quoq; dicuntur à Pæonia regione. Statius lib. Achil. Præterit didici quo Pæones arma rotatu.

Macedonia.

Macedonia, Pæonia.

Æmathia idem, teste Plinio.

Mænades.

Mænades, Mimallones, Mimallonides, nec non & Bacchæ, Bacchides Thyades, fæminæ Bacchantes, Bacchi sacra, peragentes, Insanæ, Ebriosę, Bastarides, Eleides, Edoniæ, Edonides, Euthriades, Vide Bachæ.

Mahometistæ.

Mahometistæ, Mahometani. Mahometici. Mahometigenę. Mahometis falsi prophetæ legem sequentes.

Turci seu Turcę teste Pomponio.

Mantua.

Mantua. μαντύα

Vrbs nobilissima & Ducatus Gallię Cisalpinę. Ociniaca.

Vrbs Tyresiæ dicitur, Mant.

Vrbs Bianoris, Virg. Pręponens, aquatica, turrigera, vetus.

Mantuani.

Mantuani seu Mantoi dicti sunt à Manto Tyresiæ filia.

Bianorei & Bianoridæ á Bianore Mantus filio, qui aliter vocatur.

Ocnus. Virg. in Buc. Namque sepulchrum incipit apparare Bianoris. Pontanus in Manto. Quippe Bianoream manet hæc victoria gentem, Ocnei nepotes.

Ocnei ab Ocno Mantus filio. Stroza filius. Orbita ab Ocnæis euexit ad aſtra lacunis.

Minciadæ & Mincigiræ à Mincio fluuio propinquo. Pontanus. Vos ô Minciadæ, ô mihi manes. Eſte boni.

Mare rubrum.

Mare rubrum. Erithræum mare. Sinus Arabicus.

¶ Mare Galileæ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinæreth, à Chaldæis Genezareth dicitur.

¶ Mare Adriaticum & Adrianum.

Adria maſculini generis.

Superum mare.

Sinus Adriacus, raucus, minax, tumidus, ventoſus, Iracundus, Vide ſca.

Maria.

Maria, ſacratiſſima virgo, Dei mater.

Μαριὰμ Græcè, Mariam Hebraicè diſſyllabum eſt, domina vel magiſtra maris interpretatur

Deipara, θεοτόκος

Dei genetrix, Chriſtifera

Verbigena. Ieſſea ſoboles. Glorioſa domina.

Deifera.

Nympha Paleſtina. Mant.

Cælica, Aetherea virgo

Inculpata, integra, ſancta, caſta.

Diua, auguſta, pia, aurea, innupta, innubia virgo.

Syderei mater formoſa tonantis.

Petrarch Virgo decens, quam ſol veſtit, ſtellæque coronant.

Virgo illibata, intacta, inuiolata, immaculata, intemerata, puriſſima, pudiciſſima, caſtiſſima, ſpecioſiſſima, ter ſancta, ſpiritus ſancti ſacrarium, templum domini.

Mater domini Chriſti.

Mars deus belli, qui per Epentheſin dicitur Poëtis Mauors, quod magna vertat. Furor impius.

Præterea gradiuus, quum ſęuit haſtamque vibrat. Bellipotens.

Sithonius dux, cruentus, funeſtus, armiſonus, Belliger. Bellicus. Ferus. Ferox Sanguinolentus. Cruentus. Sæuus. Durus, Dubius, Indomitus.

Marſpiter, id eſt, Martis pater, pro eodem ponitur.

Medea.

Medea, μήδεια, Aetæ regis Colchorum filia veneficiis clara.

Poëtis vocatur Aetias, Aetis dis, apud Ouid.

Item Colchis pro Medes ponitur, ſicut Phaſias & Phaſis. Ouid. Barbara per natos Phaſias Alta ſuos.

Mediolanenſes.

Mediolani, μεδιολάνιοι, Mediolanenſes. Inſubres.

Huius ciuitatis (vt legitur in quadam Ambroſii epiſt.) fundamentis iaciendis dum exacuantur foſſæ, ferunt in terræ viſceribus iuuentam fuiſſe, (mirum dictu) ſuem dimidiatim laniatam, à quo portento inditum ſit Mediolanæ vrbi nomen. Ad qnod alluſit Claudianus de nuptiis Honorii & Mariæ ſcribens: Continuo ſublime volans ad Mœnia Gallis condita, Lanigeræ ſuis oſtentans pellem peruenit. Item Sidonius Rura paludicolæ temnis populoſa Rauennæ Et quæ lanigero de ſue nomen habet.

Meduſa.

Meduſa, filia fuit Phorci, Hinc dicta Phorcinis & Phorcys, id eſt, Phorcy filia. Luca. lib. 9.

Squallebant latè Phorcinidos arua Meduſæ monſtrum vipereum.

Saxificus vultus Anguiferum, colubiferum

biferum gorgoneum caput. Anguicoma Squamigera. Crinita, Medusea ora.
Gorgonea, anguitenens, vide Gorgon.

Meleager.

Meleager, & Meleagrus, Oenæi Calidoniæ regis filius, ex Althea coniuge Oenides Calydonius heros. Oenius heros appellatus.

Memphis.

Memphis quę olim vocabatur Aegypti metropolis clarissima. Sultani quoque regia nunc Cairum dicitur Latinè, Alkara vulgo Nilotica Babylonia, fatidica, torrida.

Menelaus.

¶ Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agamemnonis, maritus Helenæ. Spartæ
Atrides maior dictus. Ouid. Qua prius infesto Paris est ereptus Atridę.
Doricus hospes vocatur Sidonio.
Tantalides, ab auo Tantalo, vt Agamemnon. Vide Agamemnon.

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Iouis & Maiæ, fingitur deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus
Maia genitus, creatus, natus.
Maiugena, Cyllenides, Cyllenius.
Cyllenia proles, Virg. Materno veniens ab auo, Cyllenio proles.
Volucer Deus, aliger, perniger.
Caducifer, pacifer, Alipes Deus. Ioue natus Deus ales Pleiones natus, Pacifer deus, nepos Atlantis,
Ales Męnalius. Est quoque Planetarum infimus & minimus, alio nomine Stylbon ςίλϐων, i. radians vel splendens.
Et quia nimis vicinne Soli fingitur perurens.

Messana.

¶ Messana Zancle quod falcis formam referat, sic dicta, Nunc Messina vulgo dicitur. Siciliæ ciuitas vetustissima.

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine Diuo durum. Mediomatrices incolæ, qui & Merenses.

Midas.

Midas Phrygum rex ditissimus, cui Apollo asininas addidit aures.
Berecynthius heros.

Miletus.

Miletus vrbs Ioniæ Legeis. Pytyusa Anactoria authore. Plin.

Minerua.

Minerua, sic dicta quod vim minetur ex Iouis seu patris cerebro natus vt scribit Lucanus.
Lanificii & texturæ non artium & sapientiæ repetrix.
Dea quoque bellorum fingitur.
Matris soror & auriga, truculenta, Belligera, ferox.

Minos.

Minos filius Iouis & Europæ, rex Cretensium, fingitur iudex inferorum post mortem. Propert. Non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci.
Agenoreus iudex, apud Stat.
Gortynius heros, apud Virg.
Dicteus, Gnosiacus rex.
Cydoniacus arbiter, iudex toruus, funereus, rigidus, immitis, seuerus iustus.

Molossi

Molossi.

¶ Molossi Epirotici, Chaonii, Leucadii, vide Epirus, Epirotæ.

Morpheus.

Morpheus somniorum deus.
Icelos, Panthasos, Phobetor. Somnifer. Fallax, Simulans.

Montes Musis sacri.

Montes Musis sacri.
Helicon biceps, Parnassus bifidus.
Picrus nub fer. Cytheron virgineus. Pindus aereus.

Moschi.

Moschi. Moscouitæ, olim dicti Hamaxobitæ, Sarmatis vicini populi vnde Luca. Sæuisque affinis Sarmata Moschis.

Moses

Moses dissyllabum, apud Hebræos Moseh, interposito y nonnunquam in carmine trisyllab. Moyses, apud Sedul.
Hebraicus legislator, qui Genesin, mundi genituram conscripsit.
Inclytus Iudęorum dux.
Propheta sacer, eximius, deiloquus, fatidicus, radiatus.

Musæ.

Musæ, μȣσαι, quæ & Camænæ qua si canentes amœnè, Iouis & Memoriæ filiæ finguntur Poetis quæ quidem deæ & poetis & musicæ præsunt. Et à diuersis locis, montibus & fontibus quibus gaudere dicuntur vel habitasse, diuersa sortitæ sunt nomina. Ab Hellicone monte Bœotiæ, Heliconides à Parnasso Parnasides.
Mnemosynides. Mnemosinea propago, Meonides. Phœbeiades. Aganippedes. Permessides. Cephisides. Camænæ.
Pieriæ & Pierides. Thespiades. Pegasides, Hippocrenides, Cytheriades, Aonides, Castalides. Libethrydes, Pympliades seu Pympleæ.

Nomina & earum inuenta sunt hæc.

Clio.		Historias.
Euterpe.		Tibias.
Thalia.		Comœdias.
Melpomene.		Tragædias.
Therpsicore.	*Inuenit*	Psalterium.
Eratho.		Geometriam
Polyphymnia.		Rethoricam.
Vrania.		Astrologiam.
Caliope.		Literas.

Mysis.

Mysij, Theutratæi, Theutranij.

N

Napea.

Napeæ Deæ siue nymphę virgultorũ.
Orcades montium deæ seu nymphę.
Naides fontium & fluuiorum nymphæ siue deæ.

Nasamones.

¶ Nasamones penult. prod Nasamonij. Nasamoniaci. Libiæ populi.

Naxus.

Naxus insula in mari Aegeo, antea Stronglye dicta & postea Dia fuit appellata. Catul. Namque fluentisono prospectus littera die, Pli. Naxon à fertilitate vincarum Dyonysiam dici scripsit, alij Siciliam minorem, alij Callipolin appellarunt. Virg. Bacchatame; iugis naxon viridemque Donysan.

Neapolis.

Neopolis, ad mare sita, preclarę Cāpaniæ vrbs, à Cumanis condita.

Si

Siciliæ continentis iam ciuitas regia, dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Phaleron. Hinc dicti Neopolitani,& Parthenopęi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & Saturni, dictus Eunosigæus, quasi concutiens terram. Iuuen. Ipsum compedibus qui vinxerat Eunosigæum
Aequoreus,tridentifer deus
Maris deus, rex, rector Glaucus, pater profundi. Parens aquarum, Hesio. Salsipotens, Ceruleus
Arbiter pelagi. Pater ventorum. Horat. Pelagi rector
Rex vndarum pro mari ponitur Neptunus vt Cerulei campi & Cerula via á Plauto ponitur, Cic. in Arato Neptunia prata secantes.

Nestor.

Nestor Nelei filius facundissimus, trecentos fertur vixisse annos
Hinc dictus Neleius tetrasyl. & Nelides,Ter æuo fructus,Horat.
Trisseclis apud Gellium : Pilius senex Grandęuus.

Nicia.

Nicica & Nicæa. Asiæ ac Bithynię metropolis celebris synodo. 318 Episcoporum iubente Constantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore, ἀγκόρη, teste Ste.

Nilus.

¶ Nilus, Melonrius, & à quibusdam Gæon seu Gion dicitur, septem habens ostia.

Niniue.

Niniui, med. correp. Vrbs assyrorum que & Ninos dicitur, á Nino rege, vt scribit Aug ab Assur ædificata.

Noe.

Noe, Hebraice, Nohe. Visitatior Noeus

Normania.

¶ Normania, Neustria, Gallię regio, hinc Normani, Neustrici.

Nympha.

Nymphæ Aquarum, Marinę deæ Aequoreæ,fluctigenæ,Oceanitides
Cerulæ Ceruleæ
Glaucę, Nereię quatuor,Sil.
Nereia turba,Sil. Nerinę Derides.

O

Oceanitides.

Oceanitides, Mant. Nereides. Vide montium,syluarum,fontium deę.

Occidentales.

Occidentales,Occidui,Ouid.
Vesper & Occiduum quę littora Sole tepescunt. Tartesii á Tartesso vrbe Gadibus propinqua
Ouid.lib 14.presserat Occiduus
Tartessa littora Phœbus
Tartesiaci, lib. 6. Iam Tartesiaco quos soluerat ęquore, Titan.
Hesperii.

Oenone.

Oenoe, Nympha Phrygię, quę Paridem adamauit. Pegasis etiam dicta.

Opiuchus.

Opiuchus, cœleste sydus est. Anguitenens. Serpentarius. Hedorum sydus.

Orestes.

Orestes, filius fuit Agamemnonis, ex Clytemnestra quam occidit
Dictus Agamemnonides, Agamemnonis,& Agamemnone natus
Sceleratus, matricida demens, furiosus, Virg Et scelerum furiis agitatus Orestes.

Orientales.

Ori-

Orientales. Eoi Aurorę populi
Memnonii à Memnone Auroræ filio
Nabathæi à Nabathea regione orientali, Ouid. lib. 11. Meta. Eurus ad auroram, Nabathæaque regna recessit.

Orion.

Orion, ὠρίων, quasi Vrion sydus cœleste. Iugula seu Iugla
Tempestuosum signum, terras turbans & maria tempestatibus, si obscurum sit, serenitatem denotans si fulgeat
Eurifer fingitur poëtis, nymbosus, aquosus. Neptunus, & nautis infestus Orion, Horat.
¶ Oriens, Occidens, quære inter Synonyma priora *East and West*.

Ouidius.

Ouidius. Naso
Poëta Sulmonensis
Iuuenis Pelignus. De seipso scribit Ouid. Polignæ gentis gloria dicar ego.

P

Padua.

Padua. Patauium.

Padus.

¶ Padus. Eridanus, Phaetontius amnis à Phaetonte ibidem submerso: Syllius lib 7. Nunquam Phaetontius amnis. Sanguinea Pontum curuasset decolor vnda. Vide *Eridanus*.

Padusa.

Padusa, med prod. Mestanicus
Bidineus. vide causam horum nominum, apud Plin lib. 3. cap. 15.

Palamedes.

Palamedes. Nauplii regis Euboeæ filius, vnde Naupliades & Naupleia proles dictus. Is Vlyssis fraude à Græcis interfectus est.

Palemon.

Palemon. Melicerta Portunus

Pallas.

Pallas belli dea dicta, quod Pallantem gygantem interfecerit, cum prius Tritonia vocaretur, Iouis sine matre filia, nam Iupiter videns Iunonem sterilem esse, percusso capite emisit Palladem
Eius Epitheta sunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellicosa, Armisona, Bellica, Belligera, Bellatrix.

Pan.

Pan, pastorum deus vocatus est, & Demo Gorgonis filius creditur fuisse, qui fistulam composuit septem imparibus calamis simul coniunctis propter harmoniam cœli
Semicaper deus. Arcadius deus.

Pannonia.

Pannonia superior, Austriam archidecatum & Stiriam complectitur
Pannonia inferior, Pannonis nunc Hungaria, Gręcis παιονία.

Panope.

Panope siue Panopeia nympha marina, Nerei & Doritis filia, sic dicta à perspicuitate visus. Ino, oos. Bacchi nutrix, Tithonis coniux.

Papia.

Papia, Ticinum.

Paradisus.

Paradisus. παράδεισος
Hortus voluptatis
Elisium, & campi Elisii, secundum poëtam
Locus diuini amœnitatis

Beato-

Beatorum, priorũ sedes ac locus, Cic. Eden & Pardis Hebraicè, vnde quidam paradisum deduci putans. Nam Eden deliciæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus transtulit Paradisum florentem. Aquila, hortum.

Parca.

Parcæ, μοιραι, à parcendo per Antiphrasin dictæ, quod nemini parcant
Deæ fatales, fatidicæ, Faticinæ sorores, Deæ faticanæ, Deæ triplices fati. Fata esse eaidem existimant. Finguntur autem vitæ hominum præesse, & nendo eam ducere, quapropter Lanificæ sorores vocantur Mar. Si mihi Lanificæ ducunt non pulsa sorores Stamina, nec surdos vox habet ista deos
Nigræ, Stigiæ, immites, seueræ, inuidæ, tristes sorores, rapaces, feræ, impiæ, parcæ
Parcarum nomina, Clotho, Lachesis, Atrapos.

Paris.

Paris alio nomine Alexander, Priami ex Hecuba filius, in Ida monte à pastoribus educatus, & postea in Græciam missus à Menelao, Helenam rapuit, vnde Helenæ raptor Pastor & Adulter Idæus est dictus.

Parthi.

Parthi, Parthij, Parthæi πάρθοι, πάρθοι, παρθιαῖοι, populi cuiusdam regionis Assyriæ.

Patroclus.

Patroclus, Menæti & Sthenele, filius, cum Achille educatur, & cum eo ad expeditionem Troianam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans, ab eodem confossus occubuit Actorides Menetiades & Menetia proles dictus.

Paulus.

Paulus, teste D. Hier. mirabilem sonat, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Si græca vox, quietem sonat à verbo παύομαι, sin Romana, pusillum significat
Doctor Tharsensis, quod ex Tharso Ciliciæ oriundus
Apostolus, seu doctor gentium
Summus vitæ mortalium magister
Organum electum. Vas electionis sacræ, Veritatis præco
Sapiens fidei architectus
Saulus dictus ante conuersionem
Religionis veræ ac pietatis architectus.

Peloponnesus.

Peloponnesus, quasi Pelopis Insula est. Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis, ac Argos, vero Morea.

Penelope.

Penelope, πηνελόπη Vlyssis vxor & Icari filia, hinc dicta Icaris, idos, Ouid. Et velut Icaridos famulæ periêre, procique & Icariotis, apud Propert. incorruptæ castitatis ac pudicitiæ
Ainea prius vocabatur.

Pentheus.

Pentheus, trisyl. fuit filius Eccionis regis Thebarum, ob contemptum sacrorum Bacchiâ matre interfectus
Echionides à patre denominatus, Ouid. Spernit Echionides, & alibi, Contemptor superum Pentheus, Echione natus, Agenorea prolis.

Perseus.

Perseus, dissyl in nominatiuo, fingitur conuerso in auri guttam Ioue, Natus ex Danae filia Acrisij regis Argi-

Argiuorum, Hinc dictus Danaes natus. Acantiades
Daneia propago. Mant.
Danaeius heros, Ouid.
Stenobius, Abantius heros, Sid.
Inachides, & Inachius, Claud.
Inachius rubro perhibetur æquoræ Perseus Neptuni
Acrisioniades dictus ab auo Acrisio Agriuorum rege, Ouid. & Medusæ victor.

Persia.

Persia, Persis, idos, περσις, & Persida, æ
Persidis ora, regio orientalis Medis contermina, cuius primus rex Cyrus. Man. Persidis ora diuitibus gemmis fuluoque superbiat auro.

Persæ.

Persæ. Persici, dicuntur Gazetici: nam Gaza Persarum est opulentia Sid. Vina mihi non sunt Gazetica, Chia Falerna
Persæ etiam dicuntur Achemænei & Achæminidæ, ab Achamene rege Persarum ditissimo
Arsacidæ quoque dicti, ab Arsace primo Persarum rege, Lucan. lib. 1. Illa plus vobis acie quam creditis actum est Arsacidæ
Mantuanus: Pellea inuentus. Arsacidas expugnat adhuc.

Pestum.

Pestum Lucaniæ oppidum aliter dictum Possidonis, authore Plin.

Petrus.

Petrus, primus seu princeps Apostolorum, Chori duodeni primas. Cephas Chaldaicè siue Syriacè vt D. vult Hie. à Cepha, id est, Petra, vel saxum qui prius vocabatur Bariona, id est, filius Ionæ siue columbæ ac Simon.

Clauiger ætherius, cœlestis, senex
Sabel Clauigerum senem
Hamiger, id est, piscator. Porrigit, hamigeri defore penna lenis.

Phasiana.

Phasianæ, Phasidis aues, à Phasi fluuio Colhorum
Phasiaci alites
Phasiæ, Scythiæ volucres, apud Iuue, & Stat. A Scythico missas Phaside captat aues.

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius Ouid. Solesatus Phaeton
Puer seu filius Clymenes, Eap. Non secus ac Clymenes, erret in axe puer. Clymenia proles, Ouid.
Deuius, infœlix, audax, temerarius.

Phaetontiades.

Phaetontiades sorores Phaetontis, quas versas in populos seu alnos ferunt, Flebant populeæ iuuenem Phaetonta sorores
Clymenides dictæ & Heliades, Ouid. Sic fleuit Clymene, sic & Clymenides altæ.

Phædra.

Phædra, regis Minois filia, ex Pasiphae coniuge, vnde pasipheia & Pasipheia filia dicta est.

Philocretes.

Philocretes Peantis filius & comes Herculis, quamobrem Pæantiades Pæantesatus & Alcidæ comes est dictus.

Philosophi.

Philosophi, prius dicebantur Sophistæ, Cæterum deinde pro locorum do-

doctrinarumque qualirer diuersa sortiti sunt nomina.

Grȩcis Philosophi, id est, sapientiæ amatores dicti, & σοφοὶ, id est sapientes inter quos rursum sectȩ fuerunt diuersæ, diuersorumq; nomenclaturis hominum distinctæ, vtpote Stoici à porticu, cuius sectæ authorZeno Philosophus, Cratis auditor, vnde prius dicti Zenonii.

Cynici ab Antisthene seu Diogene.

Peripaetici, ab Aristotele deambulatore.

Academici, qui etiam sunt Platonici. vtpote Platonem sequentes.

Socratici, à Socrate denominati

Pythagoristæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti.

Cyrenaici, ab Aristippo Cyrenæo, qui & Epicurei ab Epicuro qui voluptatem statuit summum bonum.

Pyrrhonii quos Græci σκεπτικὸς, id est, consideratores, ἀπορρητικὸς i ambigentes vocantur à Pyrrhone nomen habent.

Nudipedes, ἀνυπόδες

Eretriaci à Menedemo inter Socraticos Phedri discipulo.

Apud Persas olim Magi nomen erat honestum, idem quod sapiens, vel Philosophus.

Apud Gallos Druidȩ, vel Driiadæ, Syluam inhabitantes in æstimatione erant.

Βραχμᾶνες

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnosophistæ.

Apud Aegyptios, Prophetȩ, Sacerdotes, Latinis sapientes.

Assyriis Chaldæi dicti sunt à regione.

Hebraicè autem metasephim appellantur sapientes omnes orientales quorum mentio Danielis primo & secundo. Cic testatur Pythagoram primum modestiæ gratiȩ non sophum, sed Philosophum voluisse appellari.

Phocæi.

Phocæi, Phocenses, Phocaici, Cirthæi, Castalii.

Phœnix.

Phœnix vnica auis in Arabia. Soli sacer, vnde dictus Titaneus & Soligena Bapt. Malo ego Soligenæ Phœnicis fata subire.

Alumnus Phœbi.

Auis solis.

Gangericus, Assyrius volucris]

Titaneus ales. Claud. Hec fortunatus nimium Titaneus ales. Regna colit. Vnicus, longæuus, viuax, nobilis.

Pictones.

¶ Pictones, Pictauienses, Pictaui Galliȩ populi.

Pirythous.

Pirythous, vel Perithous, πυρίθοος filius Ixionis, Borboneus, Perithoum est Theseus, Pylademque sequutus Orestes. Inter eos tantus feruor amoris erat.

Dictus patronymico nomine Ixionides. Ouid. Hæc Ixionides ille.

Threzenius heros.

Ixione natus.

Pittacus.

Pittacus med. corr. Philosophus Lesbius. Sophistes Lesbius. Lesbosatus. Sido Noscere quod tempus. Lesbo sate Pittace suades. Alii Mitylenæum fuisse scribunt.

Planetæ.

Planetæ. πλανῆται.

Errones, Errantia sydera.

Erroneæ, Erraticæ stellæ.

Plato.

Plato Aristonis filius, πλάτων Philosophus

losophus à latitudine humerorum sic dictus. Horat. Pythagoran Anitique reum doctumq; Platona. Antea ex aui paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, vnde dictus Cecropius, Mant.

Cecropii interdum dulces inuisere chartas. Adeò in omni disciplinarum genere & præsertim in philosophia excelluit, vt diuinus Plato, Philosophorum Homerus vocatus sit.

Plautus.

Plautus, Farcinas natione, poeta Comicus, ab initio appellatus Plotus teste Festo, à pedum planicie quos Plotos Vmbri vocant. Disertus, Iocosus, antiquus. Antiquum verbis Plautum reuocare facetis.

Pleiades.

Pleiades πλειάδες, signum stellarum septem ante genua Tauri ἀπὸ τοῦ πλέειν, i. pluere Latine Virgiliæ dicuntur, quod vere exoriantur. Aliquando est tetrasyl. Propertius. Non sic Pleiades faciunt nec aquosus Orion, aliquando abiicitur è, vt primum corripiat. Stat. Pliadumque niuosam.

Athalanteæ dictæ Ouid. & Athlantides filiæ Athlantis. Imbriferæ. Pluuiæ tristes, nubulæ.

Pluto.

Pluto πλούτων, Saturni fertur filius: Iouis ac Neptuni frater. Hinc dictus Saturnius. Ouid. Haud vltra tenuit Saturnius iram. Vmbrarum rex, Dux Erebri. Tenebrarum præses. Diis ditis, Tartareus, Orcus, Stygius, Lethæus.

Auernalis rex, tyrannus. Vocatus quoque Væiouis. Mart. Generque Cereris, Iuuen. Ad generum Cereris sine cæde & vulnere cuncti Descendunt reges, & sicca morte tyranni. Tortor vmbrarum immanis, Adamantinus, seuerus. Ater, Funestus, Tenebrosus.

Poeta.

Poeta, ποιητὴς, Vates
Diuinus, Fatidicus
Elegantia fingens, scribens, componens carmina
Liquore Pegasæo saturatus
Diuinorum oraculorum interpres
Interpres Apollinis, Deorum
Qui in bicipiti Parnasso somniauit, Pers.
Aonios colens recessus
Castalio fonte potatus
Castalia natus dea
Sacra redimitus tempora lauro
Cuius Ambrosio frons nectare fusa est, atque Helicone sacro lauerit amne comam
Arida cuius Clitorio sitis amne leuatur. Natura ipsa instructus ad poeticum facultatem
Aonię gloriæ summa chelys
Diuino correptus furore
Diuino numinis afflatu concitatus
Interpres diuinæ mentis
Cui frontes pandit Cirtha suos, & ampliori vena Piari fluunt liquores
In cuius pectus Maronis anima demigrasse creditur
Qui frontem, habet hædera virentem sequaci
Daphnei de fronde vel myrto cinctum habens caput
Cuius Pernasia lambit tempora Daphne
Eloquio vincens Ciceronem, carmine Homerum, Musarum alumnus
Musarum aues, Theocrito dicuntur Poetæ quod assidue sua modulentur carmina

Pollux

Pollux.

¶ Pollux, vide Castor.

Polymnestor.

Polymnestor, & in littera circa in carmine Polymnestor, rex fuit Thracii Propert. Et scelus a. cepto Thracis Polymnestoris auro

Ismarius rex vocatur Ouid. & Odrysius, id est, Thrasius.

Polynices.

Polynices filius Oedipi Thebanorum regis hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides, furtim deserta pererrat

Ismenius & Cadmenos heros

Echinnius iuuenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore Neptuni filius, vnus ex Cyclopibus vnoculus ab Vlysse exæcatus, vt fertur. Ennæus dictus ab Enna Siciliæ vrbe

Aetnæus quoque ab Aetna monte, in quo Cyclopes reclusi

Neptunius incola rupis, Terribilis, trux, ferus, cæcus, Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen cor. Priami & Hecubæ filia fuit formosissima. Catul. Alta Polyxena madefiens cæde sepulchra

Virgo Priameia Virg. vocatur lib 3. Aeneid. O fœlix vna ante alias Priameia virgo.

Portugallia.

Portugallia, Lusitania.

Portunus.

Portunus deus portuum. Palemon Athamantiades, Melicerta.

Priamus.

Priamus filius Laomedontis, pulcherrimus. Homero teste

Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem, Primum Salamina petentem

Senex Dardanius vocatur, Ouid. Dardanij lacrymas non tulit ille.

Priapus.

Priapus med. prod. filius libri patris ac Veneris fingitur hortorum deus

Lampsacides, & Lampsacenus dictus quod in Lampsaco Hellisponti vrbe coleretur. Virg. in Geor.

Hellespontiaci seruet tutela Priapi Verpus quoque dictus ab inuersa pelle. Salax, rigidus, procerus, ruber. Hellespontiacus deus.

Prometheus.

Prometheus προμηθεύς, pen. prod. à prouidentia sic dictus, Iapeti filius vnus ex Titanibus ignem è cœlo fingitur surripuisse callidè

Iapetionides dictus, Cod. Iapetionides hoc vulnere turpidus

Iapeto satus, Ouid.

Propertius.

Propertius ex Meuania Vmbræ oppido oriundus. Elegiographus quod Coallimachum in suis operibus secutus. Challimachus Romanus vocatus est. Quinti Romaniq; aderit pagina Callimachi, Blandus Lasciuus, facundus.

Proserpina.

Proserpina dicta à Proserpendo. Persephone, Græcis Iouis ex Cerere filia, quam Pluto in vxorem rapuit in Scicilia, Persei filia

Erebi regina Plutonia coniux

Tartarea, Phlegetontæa, Perſephones
Dea triformis, Triceps
Stygia dea Nigri Iouis inuida coniux, apud Pon. Regina Erebi.
Proſerpina teſte Aæg. eademque Luna. Libera, Diana, Lucina, Triuia, Hecate & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius Deus & vates marinus
Vertumnus Latinis dicitur
Carpatheus vates (quod aliqnando in Carpatho inſula regnauit) dictus Virg. Eſt in Carpatheo Neptuni gurgite vates, Ceruleus Proteus
Mutans vultus: Hor. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo
Aequoreus, ſceleratus, ambiguus, miſerabilis.

Proteſilaus.

Proteſilaus vnus ex Græciæ Principibus, Latinis ſonat primus mortuus. Auſo. Proteſilae tibi nomen ſic fata dederunt. Victima quod Troiæ prima futurus eras. Philaceus heros. Iphiciades. Iphicenatus. Philacides dictus à Philace, Theſſaliæ oppido. Ouid. Triſtia Phylacide Therſites funera vidit
Hemonius vir apud eundem.

Pruſcia.

Pruſcia. Prutenia, Boruſſia olim
¶ Bruteni. Bructeri. Beruſſij, qui olim Cothônes dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus. Aegypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex poſt Alexandrũ Macedonem
Tyrannus Niliacus, & Pharius à Pharo inſula Aegypti, Luc. Phario ſatis eſſe tyranno. Quod potarat. Ab hoc deinceps Aegyptij reges Ptolomæi ſunt appellati, vt Romanorum Auguſti, Perſarum Arſacidæ, Atheni enſium Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani Dicarchæi à iuſtitiæ ad miniſtratione: Sil. lib. 8. Prole Diarchæa multo cum milite Graia

Pylades.

Pylades, filius Strophæi Phocenſis, Phoceus iuuenis dicitur Ouid.
Adfuit inſano iuuenis Phoceus Oreſti Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Pyracmon.

Pyracmon vnus Cyclopum Vulcani miniſter, ab igne & incude quæ ἄκμων Græcis dicitur nomen habens Virg. Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon
Aemonides Ouid. dicitur. Durus, ferrugineus, flammeus, ſemper olens, oculis & nare igneus nudusq; membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha vxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis, Ouid. Inde Prometides placidis Epimethida dictis, mulcet. Tyrania quoque dicta, Ouid.

Pyrrhus.

Pyrrhus Latinè flauus ſiue ruſus, fuit Achillis filius
Achillides hinc dictus. Ouid. Pirrhus Achillides animoſus imagine patris & Achilleius heros
Aeacides Pyrrhus Mant.
Scyrius iuuenis, apud Senec

Pelaſ-

Pelaſgus, Graius ferox
Neoptolemus antea dictus, authore Seruio.

Pythagoras.

Phythagoras, Philoſophus Samius, filius Demarathi locupletiſſimi negotiatoris
Panthoides ab Ouid. dictus. Celeber Samiæ telluris alumnus, Diuinus, doctiſſimus.

Q

Quintilis.

Quintilis menſis, ideo dictus eſt, quod ordine ſit quintus à Martio, qui apud Romanos ſecuti apud Hebręos, Aegyptios & alias nationes, primus anni menſis erat, ſed poſtea in honorem Iulij Cæſaris dictatus Iulius, ἰȣ́λιος appellatus eſt, feruidus, æſtifer, μεταγειτνιών Græcis quoque dictus.

R

Remus.

Remus frater Romuli, à quo interfectus, fratres autem Martigenæ dicti. Ouid. in quo Martigenæ non ſunt ſine crimine nati, & Iliadæ Ouid. Iliadæ fratres iura petita dabant.

Radamanthus.

Radamanthus Iouis ex Europa filius, & rex Lyciæ & vnus iudicum inferorum cum Minoe & Aeaco
Agenorides dictus Mant. Qualis Agenorides Lycia Radamanthus in ora. Iuridicus, Inexorabilis, vide Minos.

Rhaguſium.

Rhaguſium Dalmatiæ ciuitas, prius dicta Epidaurus.

Rhamnuſia.

Ramnuſia dea fortunæ, Nemeſis dea cæca Rhamnuſis, idos, Cic. Sors
Norcia dea, Dea inſtabilis, bifrons, inconſtans, lubrica, fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenum, nobilis fluuius ex alpibus oriens, hinc dictus Appæninigena, Mantu. Appæninigenæ propè ſaxea flumina Rheni. Belgas à Germanis diuidit duobus oſtiis in Oceanum ſeptentrionalem influens. Vir. Extremique hominum Morini Rhenuſque Bicornis. Hor. Aut flumen Rhenum aut pluuius deſcribitur arcus, Teutonis amnis, gelidus glacialis, tumidus, ſaxoſus, bifidus.

Rheſus.

Rheſus filius Strymonis Thraciæ rex bellicoſus
Odryſius dux. Ouid. Exigit Odryſij facta cruenta ducis. Thrax, Threicius, Sythonius.

Rhodus.

Rhodus ciuitas & Inſula inter Aſiaticas tertia, quod Lesbus & Cyprus ſint maiores
Ophiuſa, ὀφιȣ̃σα, per duplex ſ ante vocabatur, & Aethręa, deinde Stadia, poſtea Telchin. Inſula Solis: Carthe, Aurificis quondam ditata eſt Inſula ſolis, hinc dicta Phœbeia & Phœbæa, Ouid. Phœbæamque Rhodon, & Ialyſios Thelchinas. Nunquam enim cœlum tam nubilum eſt, teſte Solin. vt in Sole Rhodos non ſit.

Rhutheni.

¶ Rhutheni, Ruſſi, Raſſiani olim & Rhuthones.

¶ Rossia, Rhutenia.

Roma.

Roma, Vrbs proprie per Antonamasiam, Regina vrbium
Romulea vrbs. Valentia prius vocata à robore, quod Græcis Ῥώμη
Vrbs Quirinalis, Martigena, bellicosa, superba, Latialis, potens, Martia Auson. Martia, Roma triplex equitatu, plebe, senatu
Cœli vicaria, Mant. Quo Italia exultat, cœlique vicaria Roma
Roma septicollis quoque dicta à septem collibus. Vrbs æterna dicitur, Suet. Vrbis, ab æternæ. Vrbs togata à Prudentio.

Romani.

Romani, Romulei
Romuli, Romulidæ
Æneadæ ab Ænea
Iulæi ab Iulo, Lucan. lib. 1. Phrigijque penates Gentis Iuleæ
Latiales Romulares. Turba Quirini
Quirites. Romuli gens antiqua, Catul.
Gens Romulea, togata
Troiugenæ, apud Liuium, quod ex reliquiis Troiæ
Dardanij. Rerum domini, Virg.
Romanos rerum dominos gentemque togatam
Celeres. Trossuli. Flexamines.

Romulus.

Romulus, Ῥωμύλος, Martis & Iliæ filius. Romanæ conditor vrbis, frater Rhemi, primusque Romanorum rex. Dictus autem est Quirinus, à Quiri hasta, qua assidue vtebatur, vel quod Cures vicerit, Sil. Armiferi sacra Quirini
Martigena, id est, Marte natus, Mauortius, Ausonius, Romanus potens.

S

Saba.

Saba ciuitas regia AEthiopiæ, quam Cambyses Meroen denominauit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thurifera appellata. Item Panthæa, Panthaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabæi, Thurifera gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, Sabellij, Sabellici, Sanitesque, antiquissimi sunt Italiæ populi indigenæ atque Aborigenes.

Sagittarius.

Sagittarius, signum cœleste, Chiron. Phillyrides Arcitenens, Saturnigena Doctor Achillis
Phillyrius heros, sagittifer, semiuir. Virg. Semiuir arcipotens subit & Capricornus aquosus.

Salamin.

Salamin, siue Salamis, σαλαμὶς & Salamina, insula in Euboico mari, contra Athenas sita, in qua vrbs eiusdem est nominis
Hinc Salaminij & Salaminiaci.

Salamacis.

Salamacis fons in Caria iuxta Halycarnasum, Dictus Venereus.

Salomon.

Salomon, hæbraica dictio, per a in prima scribitur, & interpretatur pacificus, Dauidis & Bersabæ filius
Rex Solymus seu Hierusalem, Mant. Qualis erat festis gradiens ad templa diebus, Splendidus & Salomon spectabilis auro, Polit. Mentis opumque potens Salomon, Sapientissimus habitus.

Sal-

Salmoneus.

Salmoneus, σαλμωνεὺς, filius cuiusdam Æoli regis ventorum, atque Elidis rex, in qua scilicet regnauit, Virg. Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas. Dum flammas Iouis & tonitrui imitatur olympi

Æolides, filius Æoli, Mant. Curruque volanti. Aeolidem aggressum tonitru.

Samos.

Samos, Insula in mari Icario, dicta Iunonia, i. sacra Iunoni, Ouid.

Et iam Iunonia læua parte Samos fuerat, ac Threicia, Virg.

Threiciamque Samon, quæ nunc Samothracia fertur

Parthenia prius nominata, vt scribit Varro, fœcunda, illustris, pulchra, vetus.

Samothracia.

Samothracia, vt aliqui scribunt prope Thraciam, cum vrbe eiusdem nominis, insula est

Dardania prius dicta & Leucosia

Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami patriarchæ vxor, à domino Sarai vocata. Isaac mater

Isacipara, Mant. Gentilis Isaciparæ quæ vsurpat nomine Sarræ.

Sardinia.

Sardinia, Insula in mari Ligustico, à Sardo Herculis filio, sic dicta cum prius Sandaliotes ab effigie soleæ appellaretur, & Ichnusa, à similitudine vestigij. Syl. lib. 17. Inde Ichnusa prius Graijs memorata colonis. Mox Libyci Sardus generoso sanguine fidens Herculis, & sese mutauit nomina terræ

¶ Hinc Sardi, Sardoi, Sardonij, Sardonienses. Et à præcipua ciuitate quod Iole à priscis vocabatur Iolenses.

Sarmatæ

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi plerumque domicilia mutantes, plaustris pro domibus vtentes, pascunturq; lacte equino, vnde eos ἱππομολγὰς equorum mulsores. & γαλακτοφάγους lacte vescentes vocant

Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobij Ptolomæo dicuntur, nunc vulgo Poloni. Tartari, Lituani, & Prussi, Vide Moschi.

Saturnus.

Saturnus, κρόνος. filius fuit Cœli & Vestæ

Leucadius falcifer & falcitenens deus Ponti. Miratus & ipse Falcitenens deus

Falciger falcatus, Pomp falce potens teriet Saturnus, Tristis, profugus, senex, Sterculeus à Romanis dictus propter iuuentum stercorandorum agrorum.

Scorpio.

¶ Scorpio & Scorpius, σκορπίος

Nepa. Nepes

Octopes, Oui ὀκτάπους, Venenifer ardens, dirus, mortifer

Mant. vel acuto mortifer vngue Scorpius

Est quoque signum cœleste.

Scylla.

Scylla Phorci fingitur filia, saxum est reddens mare Siculum importuosum, plerumque periculis

Nereia virgo dicitur, Ouid. Illam non auidis canibus Nereia virgo

Phorcis vocatur Fausto, ipsáque Circæa versa est medicamine Phorcis. Immanis, vorax, rapax, impia, latrans, Mant. Nunc vada latrantis Scillæ, nunc ora Charybdis.

Scythia.

¶ Scythia Europæa, σκυθία. Septentrionalis regio, à Scytho Herculis filio (vt inquit Hieronymus) ita dicta Mæotis ora vocatur à Meotide palude

Scythæ.

Scythæ, Scythici, Septentrionales populi

Nomei prius dicti & Magoge, teste Iosepho, à Magog filio Iaphet. Arimaspi, Agathirsi, Geloni

Riphæi, à Riphæis Scythiæ montibus. Virg. lib. 2. Geor. Gens effrena virum, Riphæo tunditur Euro

Mæotij & Mæotici, à Meotide palude, Hyperborei

Tanairici à Tanai fluuio. Sidon.

Telluris Tanaicum rebellem

Bosphorani à Bosphora Thracio Sidoni, Plaudentes stupuere Bosphorani

Borysthenidæ, ab eiusdem regionis fluuio Borysthene longe vberrimo.

Semele.

Semele, Cadmi filia, materque fingitur Bacchi

Cadmæis dicta, Ouid. Talibus ignaram Iuno Cadmæida dictis formarat

Formosa, Euchia, Thebana miserabilis.

Semiramus.

Semiramis, Assyriorum regina formosa, Ouid. Qualiter in thalamos formosa Semiramis esse dicitur: Regina Babylonica vocatur.

Sicilia.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, Trinacria, Tinacris, triquetra, triquetis vocatur. Ouid lib. 1. Metam. Vesta Gigantæis iniecta est insula membris Trinacris, Stat lib. 2. ser. Quid militibus promissa triquetra. Lucretius lib. 1. Insula quam triquetris terrarum gessit in oris. Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi, Sicani, Sicanii, Lilybæi à Lilybæo promontorio: Virgil lib. 3. Aeneid. Et vada dura ego saxi, Lilybæi cæcis

Ennæi, ab Enna vrbe

Liparæi & Liparenses à Lypara insula. Sidon. Strauit sub Liparensibus caminis

Taurominitani à Taurominio monte Siciliæ. Neseiades

Arethusii, & Arethusæi, ab Arethusia fonte Siciliæ. Sillius lib. 14. Frigitur subitas in spes Arethusia proles. Claud. lib. 2. de raptu, Quas Arethusæi latices, quas aduena nutrit Alpheus

Agathoclæi, ab Agathocle rege Siciliæ, Sil. lib. 14. Hic Agathoclæis sedes ornata trophæis

Dicuntur etiam ab insulis vicinis Siciliæ, Aeoli. Depranitani à Deprano promontorio Sciliciæ, Sido. Agonem Depranitanum.

Sina.

¶ Sina Arabiæ mons, qui Oreb quoque dicitur, in quo Moses legem accepit.

Sirenes.

Sirenes à Poetis finguntur filiæ Acheloi & Calliopes Musæ in Siculo mari habitantes ; Ouid. Monstra maris Sirenes erant quæ voce canora, Quaslibet admissas detinuere rates

Acheloides & Achealoides dictæ Ouid, Achealoi dumque reliquit Sirenum scopulos. Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres

Siculæ, subdolæ, dulces, blandæ, vagulæ, virgines, volucres.

Sisyphus.

Sisyphus pen. cor. σίσυφος, filius fuit Aeoli, Latro in Istmo, qui hospites magno saxo opprimebat, & tandem à Theseo occisus grande saxum supra montem portare & deuoluere cogebatur apud inferos. Ouid. Aut petis aut vrges rediturum Sisyphe saxum

Aeolides dictus & Aeolius senex defessus, inquietus, Infœlix, Hortator scelerum Virg.

Sol.

Sol ἥλιος, Hebræis Schemech dicitur. Assyriis adad. Persis Mitra μίθρα

Phœbus, φοῖβος

Phœbeius orbis, ignicomus, calidus, radiatus

Titan, auus soli s, vnde sol quoque dicitur

Apollo, quasi mala pellens. Pean. ἀπὸ τȣ̃ παίειν

Liber prima Prod.

Ianus, Diespiter, quasi diei pater. Horat. Matutine pater, seu Iane libentius audis

Aorus, Plaues, Pont. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod surgat Eoo, Oculus mundi, Cabel, Mundanusque oculis fulgor splendentis olympi.

Strophades.

¶ Straphades, insulæ duæ in Ionio mari, ab aliis Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπληγάδες, antepenult. prod. insulæ duæ in Bosphoro, Cyancæ ab aliis dictæ, Sabaudia, vide supra Allobroges.

Siracusani.

Syracusani & Syracusii, & Arethusidæ ab Arethusa fonte Pachino, Syracusisque præclarissimæ Siciliæ vrbi vicino sic dicti. Ouid. vtq; Syracusas Arethusidas abstulit armis Claudius.

Syria.

Syrio Asiæ regio nobilissima continens in se Phæniciam, Mesopotamiam, Palestinam in qua Iudæa, & Babylonia, quæ & Assyria dicitur

¶ Hinc Syri σύροι Serii Siriaci. Indæi, Phœnices

Palestina, à Philistium sic dicti, Orontæi ab Oronte fluuio Phœniciæ.

Syrtes.

Syrtes duo sunt loca siue sinus periculosissimi in extrema Aphrica quas efficit inaccessas mare reciprocum ac vadosum

Paretoniæ à Paretonio vrbe Aegypti dicti. Lepticanæ quoque à Lepti vrbe Africæ. Luca. Vsque Paretonias Eoa ad littora syrtes. Afræ, Lybicen, vadosę, arenosę, barbarę, naufragę, æstuosę, procellosę.

T

Tantalus.

Tantalus Iouis filius, Phrigiæque rex Pelopis infidus pater. Horat.
Garrulus Phrigius senex. Senec.
Vocatur. Sitibundus siccus proditor.

Tartari.

Tartari, Nomades prius dicti.

Tartessus, Carteia, vide Carteias.

Temsa

Tempsa, Temese, τεμέση
Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tereus τηρεὺς dissyllaba, rex Thracum Martis ex Bistonide nympha filius
Bistonius rex. Virg. dictus
Odrisius rex, Ouid.
Thracius, Threicius, Ismarius tyrannus. Ouid. Quid scelus Ismarij quereris Philomela, tyranni. Impius, Incestus, infidus, immitis, iniquus Stat. Vt iniquum Terea clamat.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis Salaminis ex Hesiona Laomedontis filia
Laomedontiades hinc dictus. Mant. Laomedontiadē Teucrum genitoris ob iram è patria pulsum Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales vnus ex septem Græciæ sapientibus
Milesius, Mileto genitus, Sido
Thales Mileto genitus vadimonia damnant.

Thebe.

Thebe, bes, Theba, bæ, & Thebarum ciuitas in Aegypto, à Busiride rege Aegypti condita, Græcis Heliopolis. Solis ciuitas vocatur, centum & quadraginta stadiorum quę centum habuit portas. Iuue. Atque vetus Thebe centum iacet obruta portis venustæ, nobilis inclitæ, claræ, centiflores hecatompolis.

¶ Hinc Thebais, idos Θηβαΐς & Thebaida dæ, ab accusatiuo Græco ac regio Thebaica à Thebe sic denominata, Aegypti pars secundum Nilum, huius frequens mentio in vitis patrum

Est alia Thebe in Bœotia à Cadmo Agenoris filio, aut vt alii volunt, ab Ogyge ædificata, & post ab Alexandro magno euersa, quæ & Draconigera dicebatur, quam hyptapylon vocat Apuleius, quod Septem portas habuerit
Dircæ à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebæi Θηβαῖοι.

Themistocles.

Themistocles, Atheniensis Neocus filius, hinc vocatus
Neoclides. Ouid. Arma Neoclidem qui Persica contudit armis.

Thermodontia.

Thermodontiæ & Thermodontiaci, Sacræ, Aramei, Scithia Asiaticę sunt populi Plin. lib 6 Vltra sunt Scytharum populi. Persæ illos Sacas vniuersos appellauere à proxima gente; antiqui Arameos.

Theseus.

Theseus filius fuit Aegei regis Athenarum

Aegides

Aegides hinc dictus Sido. Atticus Aegides rupit Marathonide quercu Heros Troezenius. Ouid. Hæc Ixionides illic Troezenius heros, Cecropides

Neptunus, à Neptuno patre secundum Plutarchum perfidus, periurus, crudelis, ingratus armiger.

Thessalia.

Thessalia, Aemonia, Pharsalia, Aemathia, Amathetis aut Thessalis ora. Macedonia, prius dicta

Pyrrhæ à Pyrrha Deucalionis vxore

Campi Philippici. Larissa

Mynia Pagatea Pellua arua

Iolciacum solum.

Thessalici.

Thessalici, Thessalidæ, Iolciaci ab Iolcho Thessaliæ ciuitate: Virg. in Cyri Regis Iolciacis animum defigere votis Meliboei, & Melibem. ses à Melibæa vrbe Thessaliæ Pegasæi à Pagasa vrbe Ou. li. 7. Iamque fretum Minyæ Pegasæa puppe secabant.

Atracii Atracidæ, ab Atracio, qui Magicas artes ibidem edocuit

Peneii à Peneo fluuio Thessaliæ, Ouid. Libro. 12. Exigit Atracides. Peneiaque arua pererrat

Lapitheii à Lapithis populis Thessaliæ Idem Ouid. Et tum Lapitheia tecta intrarant

Pelethronii à populis eiusdem nominis, Peliaci à Pelio monte Ouid. 1. Fast. Summaque Peliacus sydera tangat apex

Pheræi. Seneca Pastor Pheræos Delius pauit greges Ouid. in epist.

Ipse repertor opis vaccas pauisse Pheræas Fertur

Amphrysiaci ab Amphryso fluuio. stat. lib. 1. Syl. Ant Amphrysiaco pastor de gramine campi

Pharsalii, Pharsaliei. Luca lib. 6. Qua iuga deuexus Pharsalica porrigit Hemus

Hemonii. Hæmonidæ. Poli in Manto Hæmonidis refer & Brontem, Vulcaniaque antra. Val. Flac. lib. 6. Sunt littore fixi Hæmonidæ

Magnetes & Magnesii à ciuitate Magnesia, fœminia magnesis Magnessa Horat. lib. 1. Car.

Magnessam Hyppoliten dum fugit abstinens

Larissæi à Larissa Thessaliæ oppido

Centaurei à Centauris. Statius

Sperchiusque minax, centaureusque Lycormas

Lapithonii à Lapithis. Idem Stati.

Confudêre modus, puerum Lapithonia nympha

Ossæi ab Ossa monte. Stat. lib. 12.

Nec Ossæi bello cecidere bimembres Pholoetica à Pholoe. Sido. Non sic Pholoetica monstra. Atq; Peletronios. Lapithas Semeleius Euan. Miscuit

Aemathii, Philippæi à Philippis campis Thessaliæ. Luca. Romanas acies iterum videre Philippi.

Thetis.

Thetis idos, vxor Pelei Regis Thessaliæ filia Nerei. Amphitrite.

Achillis mater, primam corripiens inter maris refertur numina, à poetis passim vocatur Nereis, Nerei filia. Ouid. Nereis ingreditur consueta cubilia Doris

Mater Cerulea, aquosa, aquorea, vndiflua, vndosa, circumflua vndiuaga.

Thracia.

Thracia Thraces, es, & Thraca, cæ, Θράκη, Ouid. Armigeram Thracen qui regat alter erit

Lycurgi regna. Ismaria Rhodopeia tellus. Scytonia. Strymonia Bisto-

Bistonia, Bistonis, Schytonis ora
Terra Aedonis ab Aedone monte Thraciæ, Mauortia, gelida, horrida, sæua, bellicosa.

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracii, & Thracenses
Mantini, à Mantinis, Thraciæ populis. Virg. in Cyri. Votô Mantina si qui de gente ventris
Ismarii ab Ismaro monte Thraciæ
Pangæi à Pangæo Thraciæ pro montorio. Ouid. lib. 3. Fast. Iamque erat ad Rhodopem Pangæaq; flumina ventum
Odrysii à populis eiusdem nominis Scyonii Edonides
Rhodopeii à Rhodope monte
Abderitani, ab Abdera vrbe Thraciæ. Mart. lib. 10. Abderitanæ pectora plebis habes
Bistones, Bistonii, Bistonidæ à Bistone fluuio
Oeagrii ab Oeagro fluuio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius
Aedoni ab Aedone Thracis monte
Bosphorani, Bosphorei, Sidon
Bosphoreis Elephas inglorius ora tributis
Boristhenidæ à Boristhene fluuio Thraciæ Bap. Pius, Mitior ad sæuos aura Boristhenides.

Thule.

Thule insula vltra Britanniam & Orchades vltima ex cognitis à Romanis: Vnde Virg. in Geor. Tibi seruiat vltima Thule. Nunc Islandia vocatur. Terra glacialis Vlterior terra inuentaque Groniandia Finlandia seu Finnonia, vt Plin. scribit, & Laponia.

Thusci.

Thusci, Ethrusci. Tyrrhenni

Thyestes.

Thyestes Pelopis fingitur filius Atrei frater, Tantalique nepos
Tantalides hinc dictus Ouid. Tantalidæ fratres absint & Iasonis vxor. Dirus, crudus, rigidus, sæuus

Tigris.

Tigris τίγρις è paradiso terrestri creditur habere originem propter velocitatem sic dictus, nam instar belluæ nimia volocitate decurrit pergitque contra Assyrios
Achæmonius dictus, i. Persicus ab Achæmone Persarum rege. Claud. Misit Achæmonio quicquid de Tigride Mædus Violentus, rapidus rapax, celer.

Tityus.

Tityus, trisyllab. Terrę creditur filius, tantę magnitudinis gigas vt iacens nouem occuparet iugerat Ouid. Viscera præbebat. Titius lanianda, nouemque iugeribus districtus erat
Alumnus terrę hinc dictus. Virg. Nec non & Tityum terræ omniparentis alumnum
Et Terrigena, Statius, Terrigenam Titium. Fœdus, incontinens.

Tongrinum.

Tongrinum, Octauia dicebatur quum regni caput esset condita à Torgoto, 596. annis ante Christi aduentum
¶ Tongri Galliæ Belgicę populi vulgo Brabantini vocantur.

Traiectum.

Traiectum Mosę à traiiciendo sic dictum, & superius vocatum, Brabantiæ

bantiæ collimitaneum, à nonnullis Aduaticum vocatur.

¶ Traiectum inferius, quod & Vltra traiectum & prius Wiltaburgum vocabatur, nunc Archiepiscopi sedes.

Troia & Troiani.

Troia. Teucria

Dardanea. Pergamus

Troas, ciuitas ipsa, teste Hier. & regio in qua Troia

Ilion & Ilios, celeberrima olim Phrygiæ ciuitas

Arx erichthonia, Priameia regna

Sanctis in Rhemi ripa olim parua Troia dicebatur, est sub ducatu Cliuensi, condita à Troiade. Vetera nuncupatur à Cæsare

¶ Troiæ Epitheta. Vetus, antiqua periura, perfida, Dardana, Phrygia, Idea, Hectorea, Laomedontæa à rege Laomedonte

Troiani. Troes. Troici. Troiugenæ, Erichthonii ab Erichthonio filio Dardani Virgil. In Culice vrit Erichonias oriens cum ignibus arces. Idem Erichthonias prostrauit funditus arces

Idæi ab Ida monte. Ilij. Iliaci, Iliadæ, Æneadæ, Hectorei, Hectoridæ, Dardani, Dardanii, Dardanidæ, Teucri, Teucrigenæ, Phryges, Phrygii, Rhœtæi à promontorio Troiæ, vt Sigæi Pergamei

Laomedontæi, Laomedontiadæ, Anchisæi, Anchisiadæ, Primæi, Priamidæ

¶ Troianæ mulieres, Troades, Iliades, Teucrides, Dardanides.

Troueris.

Treueris, oppidum vetustum in Gallia Belgica

Augusta Treuirorum, quod Romani olim insignem curiam causarum cognoscendarum ibidem habuerint sic dicta. Hinc Treuir.

Treuiriorum, & Treuirenses populi.

Tunetum.

Tunetum, aliter Tunitum. τυνὴ, ciuitas Aphricæ seu Lybię, regis Libyci Metropolis, cuius incolæ Tunetæi & Tunicæ, τυνοαῖοι, qui & Aphri seu Aphricani.

Tyber.

Tiber, eris, Tybris, bris, & Tyberis huius Tyberis, & in sacris Tiberinus. Italiæ fluuius, qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore, Ouid. lib. 2. Fast. Albula quem Tyberim mersus Tyberinus in vndis reddidit, hybernis forte tumebat aquis

Tyberina palus, apud Prudent.

Appoeninigena. Ouid. Appoeninigenæ quam proxima Tybridis vndis. Romuleus, Tuscus, Ausonius, arenosus, altus, nubilus, Tyrrhenus.

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Oenei regis Aetoliæ seu Calidoniæ

Oenides hinc dictus. Stat. Aduolat Oenides

Oenius, Achelonius heros. Stat. Ecce furens rapto venienti Oeneius heros

Impiger, Egregius, fulmineus, turbidus, cruentus.

Typhæus.

Typhæus, trysil. alio nomine Tiphon & Typhos. Similiter Terrę filius fingitur, & Gigantum omnium ferè maximus. Centimanusque & anguipes Ouidius, Nec quo Centimanum deiecerat igne Typhæa, arduus

arduus, vastus, tetricus, terribilis, ferus, immanis.

V

Venetia.

Venetiæ, olim Henetia dicebatur, authore Seruio, meliusque aspiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ ἐνετίαι in mari Adriatico, ciuitas insignis

Vrbs aquosa dicitur, Sab. pater vrbis aquosæ. Dexter ades cœptis. Ab Henetis populis sic dicta, qui post Bellum Troianum cursum huc è Paphlagonia tenuere, authore Pli.

Veneti, Heneti, Paphlagones prius dicti.

Venus.

Venus amoris dea fingitur formosa, & è maris spuma orta. Vnde vocatur Aphrodita. Aphrogenia ἀφρογενία & Aphrodisia diuersa habens nomina à locis vbi Venerem summis honoribus coluerunt

Amathesia, Amathasus, & Amathuntis, ab Insula maris Aegei, quæ Amathus dicitur

Citheris, Cithereis, Cithera, & Citherei à Cithera vrbe

Cypris, Cypria, Cyprigena, Erycina in Cypro genita, Mantuanus

Cyprigenæ campos

Idelis Idalii regina

Idali, à monte Cyprio Idalio

Papha, Diua, Paphi, Claud.

Alcidalia, ab Alcidalio fonte Bœotiæ

Dioniæa, à Dione matre. Ausonius Sacra Dioneæ matri

Spumigero orta salo

Nata freto. Mant.

Genetrix Aeneia, Aeneadum

Luxuriæ nutrix

Scortorum præses & magistra

Mater adulterii, libidinum, amorum Mant. Mater adulterii Venus est ac stuprique repertix

Ebria insana, vino madens. Ignea incentiua, salax, nefanda, incesta, desultoria, fallax, blanda, voluptuaria, deliciosa, iucunda, lasciua, perniciosa.

Vesperus.

Vesperus sub solis occasum refulgens. Vesper.

Vesperugo, hesperus

ἕσπερος, cum aspiratione

Nuncius, index noctis, apud Senec.

Virgilius.

Virgilius, Maro Andinus heros

Andius seu Andæus vates à viro quodam patria Virgilii, qui Andes vocabatur iuxta Mantuam

Latialis Homerus, apud Faust.

Homerus, Mantuanus, Maro

Minciades, Iuuenal. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis

Mincigena quoque dictus, à Mincio fluuio, Mant. Et Iota Maronis æquora Mincigene doctus

Facundus, Fatidicus, altiloquus, grandisonus. Castalius.

Vlysbona.

Vlysbona, aut vt alii scribunt, Vlyssybona & Olisyppo, ciuitas in Hispaniæ, Portugalliæ metropolis, hodie Lysbona vocatur, ab Vlysse condita. Strabo Vlysseam appellari scribit.

Vlysses.

Vlysses, Græce ὀδυσσεὺς, filius Laertæ regis Ithaces

Laertiades à Laertia prole: hinc dictus, Laertius heros

Dux Naritius ab insula Narito

Dux Dulichius, Ithacus, Ithacensis, a locis in quibus regnauit

Labo-

Laboriosus, callidus, prouidus, disertus, fallax, subdolus cautus, varius tardus, Pellitropus.

Vrsa maior & minor, vide *Arctos sub litera A.*

Vulcanus.

Vulcanus, filius Iouis & Iunonis, prius dictus Mulciber, quod ferrum mulceat: Ouid. Mulciberis capti Marsque Venusque dolis.

Lemnius, cognominatus ab Insula Lemnom quam cœlo deiectus decidit, vbi officinam dicitur habere, & deorum arma fabricare, Iouisque fulmina

Iunonigena quoque dictus Iunonius, Iouialis, Iunonia proles

Rex ignis flammeus, ardens, ferrugineus, puluerulentus niger claudicans, Faber Iouis

Pater Lemnius Virg. Hæc pater Æoliis properat dum Lemnius oris.

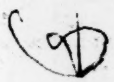
FINIS.

LONDINI
Apud IOHANNEM BILLIUM,
1619.

Christus [illegible] lethum
sufferebat acerbum




BRITISH
18 AP 1905
MUSEUM



Hec quatuor uerba sunt legi quator vias

Sator
Arepo
Tenet
Opera
Rotas

SATOR
AREPO
TENET
OPERA
ROTAS



Robert
Woodhouse
Booke
For
1637

Robert woodhouse his Booke

Robert Wharton

Edward

1636

1637

1637

646550

Edward

Edward